مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۱ ماه محرم

استانبول

جریده خانه‌ده طبع اولنمشدر

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ١ ماه محرم

استانبول

جریده خانه ده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

مواد مندرجه

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته نظریله باقیله‌رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله‌جقدر

(جمعیت علمیهٔ عثمانیه نظامنامه‌سیدر)

(فصل اول)

جمعیتك مقصدی

برنجی ماده جمعیت علمیهٔ عثمانیه کتاب تألیف وترجمه‌سی وعمومه درس اعطاسی والحاصل هر درلو وسائط ممکنه ایله ممالك محروسهٔ شاهانه ده انتشار علوم وفنونه سعی واقدام ایده‌جکدر

ایکنجی ماده جمعیت علوم ومعارفه وتجارت وصنایعه دائر مجموعهٔ فنون عنوانیله بهرماه ابتداسنده برغزته چیقاره‌جق واشبو مجموعه لااقل اوتوز ایکی صحیفه‌دن عبارت اوله‌رق اعضانك جمله‌سنه مجاناً بر ر نسخه‌سی اعطا اولنه جقدر

اوچنجی ماده جمعیت مسائل دینیه وزمان حال پولتیقه‌سی مباحثندن احتراز ایدوب کندوسنه تقدیم اولنان لایحه‌لرك دخی موادمذکوره‌دن عاری اولمسنه دقت واعتنا ایده‌جکدر

(فصل ثانی)

جمعیتك صورت تشکلی

دردنجی

دردنجی ماده جمعیتك مرکزی استانبولده اوله جق وبونك ایچون برمحل مناسب اتخاذ قلنه جقدر

بشنجی ماده جمعیت علمیهٔ عثمانیه اعضای مداومه واعضای غیر مداومه واعضای مراسله دن مرکب اوله جق وبونلرك انتخابنده اختلاف دیانت وجنسیته باقلمیه جقدر

التنجی ماده اعضای مداومه وغیر مداومه نك اوصاف لازمهٔ آداب واهلیت ایله متصف اولدقدن وترکجه یی ویاخود عربی وفارسیدن برینی لایقیله بیلدکدن بشقه فرانسز وانکلیز والامان وایتالیان وروم لسانلرندن برینه دخی وقوفلری اولمق لازم کله جکدر فقط جمعیتك مصححلك وکتابت ترکیه وظیفه لرینی ایفا ایتمك اوزره انشای ترکیده مهارت کامله سی اولان بعض ذواته لزوم کوروندیکی حالده هرنقدر ذکر اولنان السنهٔ خمسهٔ اجنبیه دن برینه وقوفلری اولمزسه ده عربی وفارسی وترکیده یدطولیلری اولمق شرطیله یالکز یدی ذاتك جمعیته دخولنده بأس اولمیه جقدر

یدنجی ماده اعضای مداومه نك تبعهٔ دولت علیه دن اولمسی مشروط اوله جق وبونلر وقت واقتدارلری مساعد اولدیغی مرتبه مجموعهٔ فنونه بندو یرمکه ویاخود وقوفلری اولان فنوندن عموم ایچون بردرس اوقوتمغه مجبور بولنه جقلردر کتاب تألیف وترجمه سنه وقت واقتدارلری اولان بالجمله صنوف اعضا طرفلرندن همت اولنه جقدر

سکزنجی ماده جمعیتده اعضای مداومه وغیر مداومه رای اعطا ایده جك واعضای مراسله مذاکره ده بولنه بیله جکلر ایسه ده رای ویرمکه صلاحیتلری اولمیه جقدر

طقوزنجی ماده جمعیتك هرهفته عقدی مقرر اولان مجلسنده قراری معتبر اولمق ایچون مذاکرات عادیه حقنده اون واعضا قبولنده یکرمی واعضا

اخراجنده اوتوز ذات بولنمسی لازمه‌دن اوله‌جقدر

اوننجی ماده جمعیته‌یکی دخول ایده‌جك اعضای مداومه وغیرمداومه اول امرده اعضانك بریسی طرفندن قومیسیونه عرض اولنه‌جق وقومیسیون مناسب کوردیکی حالده جمعیته بیلدیره‌رك مجلس آتیده آرای حضاره مراجعتله اکثریت حاصل اولدیغی حالده قبول قلنه‌جقدر

اون برنجی ماده اعضای مراسله اعضای مداومه ویاغیر مداومه‌دن بریسی طرفندن جمعیته عرض اولنه‌رق واسم وشهرت واهلیتی بیان وتعریف قلنه‌رق اکثریت آرا وقوعی تقدیرجه قبول اولنه‌جق وصورت قرار مجلس آتیده اعلان قلنه‌جقدر

اون ایکنجی ماده جمعیتك بر رئیسی وایکی رئیس قائمقامی وایکی تحریرات ترکیه‌و بر تحریرات فرانسویه کاتبی وبر صندق امینی و بر حافظ کتبی اوله‌جقدر مأمورین مومی الیهم اعضالق صفتی اوزرلرنده قالمق اوزره جمعیتك اعضای مداومه‌سندن انتخاب اولنه‌جقدر و بونلر بلامعاش ایفای مأموریت ایلیه‌جکلر ومدت مأموریتلری برسنه اولوب سنه ختامنده انفصال ایلیه‌جکلردر وبرمأمورك تکرار انتخابی جائز اوله‌جقدر

اون اوچنجی ماده مصارف حصهٔ معینه‌سنك بلا عذر مقبول التی ماه تأخیری و یاذاتنك وکرك جمعیتك شرف وناموسنه مخل برحال وحرکت و یاخود برجنایت ارتکابی اعضالقدن انفصالی مستلزم اوله‌جغندن اسباب مذکوره‌دن طولایی اعضادن برینك جمعیتدن اخراجنه لزوم کورینور ایسه کیفیت اول امرده قومیسیونده تذکر اولنه‌رق اخراجنه قرار ویرلدیکی صورتده جمعیته عرض اولنه‌رق حضاردن اوچ ربعنك موافقتی حاصل اولدیغی حالده اخراج اولنه‌جقدر

اون دردنجی ماده اختیاری و یا اضطراری جمعیتی ترك ایده‌جك

اعضانك

اعضانك جمعيت نقود واشياى موجوده سندن برشى اخذ واسترداديه صلاحيتلرى اولميه جقدر

(فصل ثالث)

جمعيتك صورت اداره‌سى

اون بشنجى ماده جمعيتك ادارهٔ امورى ايچون بر وجه آتى اون بش كشيدن مركب برقوميسيونى اوله جقدر

نفر	
۳	جمعيتك رئيسيله قائمقاملرى
۳	جمعيتك كاتبلرى
۱	حافظ كتب
۱	صندق امينى
۷	اعضاى مداومه‌دن انتخاب اولنه جق اعضا
۱۵	

اشبو قوميسيون هرسنه مجدداً تشكيل اولنه جق وچيقه جق اعضا تكرار انتخاب اولنه بيله جكدر قوميسيون مذكور لااقل اون بش كونده بركره عقد انجمن مشورت ايده جك وهپ مأمورلر بلامعاش ايفاى مأموريت ايليه جكلردر

اون آلتنجى ماده جمعيتك تسويهٔ مصارفى ايچون اعضاى مداومه وغير مداومه نك بهرى برحصه اعتباريله شهرى يكرى غروش اعطا ايده جك وايچلرندن اعانه صورتيله ايكى اوچ ودها زياده حصه ويرنلر اولديغى حالده مع الممنونيه قبول اولنه جقدر اشبو طوپلنيلان اقچه مصارف واقعه يه كفايت ايلرسه فضلهٔ مصارف جمعيتك رأى وتنسيبيله بين الاعضا تقسيم وتسويه قلنه جقدر

اون یدنجی ماده اعضای مراسله حصهٔ مصارف اعطاسنه مجبور اولمیه جقلردر

اون سکزنجی ماده جمعیته مناسب اولمق و برکونه شرط تحتنده بولنمامق اوزره هرکیم طرفندن اولورسه اولسون جمعیته ویریلان هدایا مع الممنونیه قبول اولنه جقدر

(فصل رابع)

وظائف مأمورین

اون طقوزنجی ماده رئیس اولان ذات لدی الایجاب وقوعبوله جق جمعیات غیر معتاده یه وسنه ختامنده عقد اولنه جق مجلس عمومی یه کلمك اوزره اعضایی دعوت وهر وقتده جریان ایدن مذاکراته نظارت وحضارك حسن آدابه رعایت ایتمسنه ونظامنامه‌لر احکامنك تمامیٔ اجراسنه دقت ایلیه جك وآرانك عددنده مساوات اولدیغی حالده رأیله قرار ویریله جکدر

یکرمنجی ماده رئیسك بر مانعی ظهور ایدرك اجرای مأموریت ایده مدیکی حالده برنجی رئیس قائممقامی واودخی اولمدیغی صورتده ایکنجی رئیس قائممقامی طبق رئیس کبی وظائف معینهٔ مذکوره اوزره اجرای ریاست ایده جکدر رئیس اجرای ریاست ایلدیکی حالده رئیس قائممقاملری سائر اصحاب آرادن صکره رأی ویره جکلردر

یکرمی برنجی ماده تحریرات ترکیه کاتب اولی مجالسك مضبطه سنی تنظیم وقرائت ایده جك وجمعیتك ترکجه تحریراتی انك معرفتیله تسویه اولنه جقدر ویازدیغی تحریراته کندوسی دخی وضع امضا ایده جکدر

یکرمی ایکنجی ماده ایکنجی کاتب کاتب اول ایله بالمذاکره اوراق مصالحی

بيننلرنده تقسيم ايده جكلر وكاتب اول حاضر اولمديغى حالده انك وظائفنى ايفا ايده جكدر

يكرمى اوچنجى ماده تحريرات فرانسوبه كاتبى فرانسزجه اوله رق جمعيته ورود ايده جك اوراقى قرائت واقتضا ايتديكى حالده ترجمه ايده جك وبولسان اوزره يازلمسى ايجاب ايدن محرراتى تحرير ايده جكدر

يكرمى دردنجى ماده صندق امينى اعضا طرفندن ويريله جك اقچه يى اخذ واستيفا وقومسيونك تنسيب ايلديكى مصارفى تسويه ايدرك دفتر مخصوصنه قيد واملا ايده جك ومقبوض سنداتنى امضا ايليه جكدر رئيس وياخود قائممقاملرندن بريسنك امضاسيله ممضى رخصتى حاوى بوصله اولمدقجه بر محله براقچه صرف ايتميه جك وبومقوله ممضى بوصله لرى ايجابى تقديرنده امضا ايتمك اوزرنده عندنده حفظ ايليه جكدر مجلس عمومى وقوعندن مقدم محاسبه دفتريله اقتضا ايدن اوراقى قومسيونه تقديم ايده جك وقومسيون مطالعه وتدقيق ايله حسابى يولنده بولنديغى حالده ز بردفترى تصديقاً تمهير ايليه جكدر اشبو دفتر مجلس عمومى يه تقديم اولنه رق اكثريت آرا ايله قبول اولنديغى حالده كاتب اول صندق امينه كيفيتى تحريراً تبليغ ايده جكدر

يكرمى بشنجى ماده حافظ كتب نظامنامهٔ مخصوص موجبنجه ايفاى مأموريت ايليه جكدر

يكرمى التنجى ماده قومسيوندن جمعيتك كافهٔ اموروخصوصاتنه وانتظام حالنه دقت ونظارت وبهرماه صندىغك حسابى رؤيت وتحقيق ايله سنه ختامنه طوغرى مجلس عمومى وقوعندن مقدم دخى بتون سنه حسابنى كوروب دفترك زيرينى تمهير ايله جمعيته عرض ايده جكدر

يكرمى يدنجى ماده قومسيون مأمورلرندن بعضلرى كيفسزلك وياخود

سائر کونه موانعه مبنی دوام ایده‌مدکاری حالده یرلرینه قومیسیون
اعضاسندن وایجابی تقریرنده جمعیتك اعضای مداومه‌سندن دیکرلری
انتخاب اولنه‌جقدر بر مأمورك غیابی ممتد اولدیغی ویاخود بالکلیه ترك
مأموریت ایلدیکی تقدیرده قومیسیون کلمه‌جك مجلس عمومی‌یه‌قدر
اجرای مأموریت ایلمك اوزره یرینه بر دیکرینی انتخاب ایده‌جك وبومقوله
چیقان مأمورین یرینه انتخاب اولنه‌جق ذواتك مأموریتلری سلفلری ایچون
معین اولان مدتی تجاوز ایتمیه‌جکدر

(فصل خامس)

جمعیتك صورت حرکت ومشغولیتی

یکرمی سکزنجی ماده ترکلسانی جمعیتك لسانی اوله‌جقدر فقط اعضادن بولسانه
کرکی کبی واقف اولمیانلرك السنهٔ سائره‌اوزره تقدیم ایده‌جکلری لایحه‌لرك
ترجمه وتنظیمنه جمعیت معاونت ایده‌جکدر

یکرمی طقوزنجی ماده جمعیت علمیهٔ عثمانیه بهر جمعه کونی عقد مجلس
ایده‌جك ومؤخرا اقتضاسنه کوره مجلس کونی تحویل اولنه‌بیله‌جکدر
اعضای مداومه‌دن هرهفته دوام ایده‌میانلر بر مانع قویلری اولمدیغی
حالده هفته‌ده اشوری کلمکه غیرت ایده‌جکلر در مجالس معتاده‌ده
اولا مجلس سابق مضبطه‌لرینك قرائتی
ثانیا مقصدك حصولی ایچون اتخاذ اولنه‌جق وسائلك واعضا طرفندن
وقوعبوله‌جق افادات وتکلیفاتك مذاکره‌سی ثالثا فنونه متعلق تقدیم اولنان
لوایحك قرائت ومطالعه‌سی رابعا کتب واشیای سائره تسلیم وتسلمی
خصوصلریله اشتغال اولنه‌جقدر

اوتوزنجی ماده هرسنه مایسك اون بشنده بر مجلس عمومی عقد اولنه
وبودخی مجالس معتاده‌دن بریسنك یرینی طوته‌بیله‌جکدر

اوتوز

اوتو زبرنجی ماده مجلس عمومیده

اولا جمعیتك احوال عمومیه سنه وسنهٔ سابقه طرفنده وقوعبولان محصولات علمیه سنه دائر قومیسیون طرفندن تقدیم اولنان راپورطك قرائتی

ثانیا جمعیتك اول سنه طرفنده وقوعبولان واردات ومصارفات دفترینك قرائت ومذاکره سی

ثالثا مواد مهمه دن اوله رق حل وتسویه سی مجلس عمومی یه محول بولنسان خصوصاتك تذکری

رابعا أموریله قومیسیون اعضاسنك مجددا انتخاب وتعیینی ماده لریله اشتغال اولنه جق واشبو مجلس عمومیده اعضادن بریسی جمعیتك حالنه مناسب برنطق رسمی ایراد ایلیه جکدر

اوتوز ایکنجی ماده بعض حالات مهمه وقوعیله فوق العاده مجلس عمومی عقدی اقتضا ایلدیکی حالده اعضای مداومه نك برثلثی بونی تحریرا طلب ایده جکدر

اوتوز اوچنجی ماده جمعیت علمیهٔ عثمانیه نشر فنون ایله اشتغال ایدر جمعیتلرایله مراسله ایدرك یکدیکریله مبادلهٔ تألیفات خصوصنی تکلیف ایلیه جکدر

اوتوز دردنجی ماده اشبو نظامنامه نك مواداساسیه سندن معدود اولان برنجی واوچنجی ماده لرله اشبو اوتوزدردنجی ماده دن ماعدا موادك بریسنك تغییرینه لزوم کورندیکی حالده کیفیت مجلس عمومی وقوعندن لااقل درت ماه مقدم قومیسیونه عرض اولنه جق وقبول اولندیغی تقدیرجه صورت حال کله جك مجلس معتادده درمیان ودرسعادتده مقیم کافهٔ اعضای مداومه طرفنه اعلان اولندقدنصکره مجلس عمومیده حضاردن اوچ ربعنك موافقیله قرار وریله جك و بووجهله وقوعبولان

تعديلات وتغييرات اساس ممتنع الاندراس عداولنان سالف الذكر ماده‌لر احكامنه قطعا منافی ومناقض اولمیه‌جقدر

اوتوز بشنجی ماده جمعیت علمیهٔ عثمانیه خدانکرده لسبب من الاسباب منفسخ اولدیغی حالده متروكاتی بين الاعضا تقسيم اولنميوب موجود اولان نقود وكتب واشياى سائره‌سی فروخت اولنه‌رق اكثريت آرا ايله منفعت عموميه ایچون برامر خیره صرف اولنه‌جقدر

جمعيتك

(جمعیتك اصول ادارهٔ داخلیه‌سی نظامنامه‌سیدر)

برنجی ماده مؤسس جمعیت اولان هر بر اعضایه اعضای سائرهٔ مؤسسه طرفلرندن ممضی و جمعیت مهر یله ممهور بر قطعه رؤس اعطا اولنوب بودخی صورت آتیه‌ده تنظیم اولنه‌جقدر

فلان ذاتك ممالك عثمانیه‌ده نشر علوم و فنون نیت خیریه‌سیله بیك ایكیوز یتمش یدی سنهٔ هجریه‌سی ماه رمضاننده تشكل ایدن جمعیت علمیهٔ عثمانیه اعضای مؤسسه‌سندن بولندیغی تصدیقاً اشبو رؤس تمهیر و اعطا اولندی حرر الی آخره

ایكنجی ماده اعضای مؤسسه‌نك غیری اولان كافهٔ اعضانك بهر برینه رئیس و كاتب اول طرفلرندن ممضی و جمعیت مهر یله ممهور بر قطعه رؤس اعطا اولنه‌جق و بودخی صورت آتیه‌ده تنظیم قلنه‌جقدر

ممالك عثمانیه‌ده نشر علوم و فنون نیت خیریه‌سیله بیك ایكیوز یتمش یدی سنهٔ هجریه‌سی ماه رمضاننده تشكل ایدن جمعیت علمیهٔ عثمانیه فلان تاریخده منعقد مجلسنده فلانی اعضالغه انتخاب و تعیین ایتمش اولدیغنی مشعر اشبو رؤس تمهیر و اعطا اولندی حرر الی آخره

اوچنجی ماده جمعیتك هر كونه آثار مطبوعه‌سندن اعضایه مجاناً بر نسخه اعطا اولنه‌جق ایسه‌ده بر كتاب و یاخود رساله‌نك مؤلف و یاخود مترجمه بوندن بشقه اللی نسخه مكافاة و یریله‌جكدر

دردنجی ماده جمعیتك مطبوعاتی ایكی نوع اوزره اولوب بریسی اوقات معینه‌ده و دیگری لاعلی التعیین ممكن اوله‌بیلدیكی وقتلرده چیقاریله‌جقدر

بشنجی ماده اوقات معینه‌ده چیقاریله‌جق (مجموعهٔ فنون) مواد آتیه‌یی مشتمل اوله‌جقدر

اولا كرك اعضا و كرك خارجدن ذاتك آثاری اولمق اوزره مجلسده

قرائت اولنه جق مواد

ثانیا جمعیته دخول وخروج ایدن اعضایه متعلق وقوعات مهمه

ثالثا جمعیته تقدیم اولنه جق هدایانك جنس ومقداریله مهدیلرینك اسملری

رابعا هر سنه ختامنده جمعیتك محصولات علمیه سی واعضای موجوده سنك اسامیسی وواردات ومصارفاتنك خلاصه دفتری

التنجی ماده لاعلی التعیین جمعیت طرفندن طبع ونشر اولنه جق کتب ورسائلنك حاوی اوله جغی مواد

اولا السنهٔ سائره ده بولنان کتب نافعه ترجمه لری

ثانیا مکاتب شاکردان وعموم ناسك قرائتلرینه مخصوص اوله رق ممالك محروسهٔ شاهانه ده انتشار علومه مدار اوله جق هر درلو تألیفات

یدنجی ماده کرك قومیسیونده وکرك جمعیتك مجالس معتاده وغیر معتاده سنده مذاکراته قبل الشروع مجلس سابق مضبطه سی قرائت اولنوب بولنده کوراله جك حالده بر دفتر مخصوصه قید اوله رق رئیس طرفندن امضا قلنه جقدر

سکزنجی ماده هر مضبطه بالاسنه مجلسه ریاست ایدن رئیسك ومحرری اولان کاتبك اسمی یازیله جق وفقط قومیسیون مضبطه لرنده اعضای موجوده نك مقداری دخی کوستریله جکدر

طقوزنجی ماده ویریلان قرار معتبر اولمق اوزره قومیسیونده رئیس ایله برابر لااقل یدی ذات بولنه جق واتخاذ اولنه جق قرار بشبیك غروشی متجاوز بر مبلغك صرفنه متعلق ایسه اوحالده طقوز ذات حاضر بولنمق ایجاب ایده جکدر

اوننجی ماده هر مجلسده کلان اعضا اسمی تحریر ایتمك اوزره بر قطعه دفتر

دفتر حضار طوتیله جقدر

اون برنجی ماده ایجاب ایدن خصوصلرده اعطای آرا خفیاً اوله جقدر

اون ایکنجی ماده جمعیت امورنده تقویم جدید دستور العمل طوتیله جق اولوب فقط مناسب اولان حالاتده تاریخ هجرت دخی استعمال اولنه جقدر

اون اوچنجی ماده جمعیت ریاست ایدن ذاتك اعضای موجوده نك حسن ادابه رعایت ایتمسنه دائما دقت ونظارت ومغایرنده بولنانلری اخطاره حق اولدیغی درکار ایسه ده یولسز حرکتده بولنانلری تکدیر دخی ایده جك ووقوعبولان یولسزلق اغرجه اولور ایسه کیفیتك او کونکی مجلس مضبطه سنه درج اولنمسنی دخی امر ایده بیله جکدر

اون دردنجی ماده جمعیته متعلق اوراقده القاب رسمیه تحریر اولنمیه جقدر

اون بشنجی ماده جمعیته بعض آثار عتیقه اهدا اولندیغی حالده قبول اولنه رق بونلر دخی حافظ کتبك تحت اداره سنده بولنه جقدر

(جمعیت کتبخانه‌سی نظامنامه‌سیدر)

برنجی ماده کتبخانه‌ده بولنه‌جق کتابلرك ایلك صحیفه‌لری ارقه‌سنه جمعیت مهری باصیله‌جق وممکن اوله‌بیلدیکی حالده جلدلری اوزرینه‌دخی جمعیت عنوانی طبع اولنه‌جقدر

ایکنجی ماده جمعیت اعضای مداومه وغیر مداومه‌سنك کتبخانه کتابلرینی بلااجرت استعاره ومطالعه‌یه صلاحیتلری اوله‌جقدر

اوچنجی ماده حافظ کتب اوچ دفتر طوته‌جق اولوب بونلرك بریسنه کتابلرك تاریخ تدارکاری ترتیبیله اسم و بهالری ویاخود اهدا ایدن ذواتك اسملری وایکنجیسنه حروف هجا ترتیبی اوزره کتب مذکوره ویامؤلفلرینك اسامیسی یازیله‌جق واوچنجیسنده هرفنه متعلق کتب بشقه‌جه برجدول مخصوصه قید اولنه‌جقدر

دردنجی ماده جمعیت اعضاسندن بریسی کندو خانه‌سنده مطالعه ایتمك اوزره کتبخانه‌دن برکتاب استعاره ایتمك استدکده کتابك وکندوسنك اسمنی شامل اولمق اوزره مؤرخ وممضی حافظ کتبه برقطعه سند ویره‌جك واشبو سند حافظ کتبك عندنده حفظ اولنوب کتابك اعاده‌سنده صاحبنه رد اولنه‌جقدر واستعاره اولنان کتابلرایچون دخی مخصوص بردفتر طوتیله‌جقدر

بشنجی ماده اکر مستعیر الدیغی کتابی کیرلر ویرتار ویاخود ضایع ایدرایسه کندوکیسه‌سندن برجدید نسخه‌سنك تدارکیله کتبخانه‌یه تسلیمه مجبور اوله‌جقدر

التنجی ماده ال یازوسی وزیاده قیمتلو اولان کتابلر جمعیت محلندن خارجه چیقاریله‌مزایسه‌ده حافظ کتبك تکلیفی اوزرینه بعض حالات فوق العاده‌ده اومقوله کتب معتبره‌نك چیقارلمسنه قومیسیون رخصت ویره‌بیله‌جکدر

یدنجی ماده اکر مستعیرك قصوری اوله‌رق نسخ نادره‌دن برکتاب

بو

یوز یلور و یاخود ضایع اولورده یرینه بر عیننك تدارکی ممکن اوله مزایسه قومیسیونده تقدیر اولنه جق بهاسنك و یادیکر بر مناسب کتابك اشتراسیله کتبخانه یه تسلیم ایلمسنه قومیسیون طرفندن حکم اولنور

سکزنجی ماده هر بر مجلدك استعاره مدت عادیه سی برماه اولوب فقط مستعیرك استدعاسی وحافظ کتبك موافقتی اوزرینه اشبو مدت برماه دخی تمدید اولنه بیله جکدر

طقوزنجی ماده استعاره اولنان کتابی مدت معینه نك انقضاسنده نصکره اعاده ایتمیانلر مدت مذکوره دن زیاده یانلرنده قالمش اولان مدت ایچون جمعیت صندوغنه عائد اولمق اوزره هفته باشنه یکرمی غروش جزای نقدی اعطاسنه مجبور اوله جقلردر

اونجی ماده کتبخانه یه ورود ایده جك هدایا جمعیتك مجلس آتیسنده اعلان اولنه جق ورئیس جمعیت طرفندن مهدی اولان ذاته برقطعه تشکرنامه تحریر وارسال قلنه جقدر

حرر فی اوائل شهر شوال المکرم لسنة سبع وسبعین ومأتین
والف من الهجرة النبویه علی صاحبها افضل التحیه

جمعیت علمیهٔ عثمانیه‌نك تأسیسی حقنده بالاستیذان ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی شرفتعلق بیورلدیغنه دائر سنه ١٢٧٧ ذی القعده ٢٤ تاریخیله مؤرخاً وجمعیت مذکوره ریاستنه خطاباً شرفصدور ایدن تذکرهٔ سامیه‌نك صورتیدر

سعادتلو افندم حضرتلری

سایهٔ معارفوایهٔ حضرت پادشاهیده علوم ومعارفك نشر وتعمیمی مقصدیله بعض ارباب دانش طرفلرندن جمعیت علمیهٔ عثمانیه نامیله تشکیل اولنمش اولان مجلسك اجرای وظائفی ومرکز جمعیت اتخاذ اولنمق اوزره مناسب محل تعیینی حقنده اولان تذکرهٔ سعادتلریله ملفوف نظامنامه واعضای مداومه وغیر مداومه‌نك اسامیسنی مبین دفتر مطالعه قلندی اشبو جمعیت مسائل دینیه و پولتیقه‌یه مستثنا طوتیله‌رق هر درلو علوم ومعارفه دائر کتب ورسائل تألیف وترجمه‌سی وایام مخصوصه‌ده عمومه درس اعطاسی کبی وسائط مفیده‌نك اجراسنه اقدام ایده‌جکلرندن و بو ایسه تربیهٔ عامه حقنده درکار اولان مساعیٔ جلیلهٔ جناب ملوکانه‌یه موافق بولندیغندن جمعیت محلنك بوندن بویله تعیینیله شمدیلك مجلسك اجرای وظائف ایلمسی خصوصنه بالاستیذان امر وفرمان معارفبیان حضرت ملوکانه دخی اولمرکزده متعلق وشرفصدور بیورلمش اولمغله ومذکور نظامنامه‌ایله دفترك بر قطعه صورتی لفاً کوندرلمکله برمنطوق امر وفرمان همایون اجرای ایجابنه حاله همت ایلملری سیاقنده تذکرهٔ محبی ترقیم قلندی

(مقدمه)

سرمایهٔ سعادت دارین اولان علوم وفنون نافعه‌نك ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده نشر وتعمیمنه سعی ایلمك نیت خیریه‌سیله مقدمجه بعض ارباب معلوماتدن مرکب اولمق اوزره درسعادتده (جمعیت علمیهٔ عثمانیه) عنوانیله برجمعیت تشکل ایتمش و بودخی سلطنت سنیه‌نك تربیهٔ عامه حقنده سزاوار بیوریلان مساعئ جلیله‌سنه موافق بولندیغی جهتله نزد عالیده رهین تحسین اوله‌رق اولبابده ارادهٔ مکارم عادهٔ حضرت پادشاهی شرفتعلق بیورلمشیدی اشبو جمعیت بعض محال موقته‌ده برقاچ ماه عقد مجلس ایدرك نظامات لازمه‌سنی وضع وتأسیس ایله بعض آثار نافعه تهیئه‌سنه چالشمقده بولنمش ایسه‌ده اکثریا بومقوله تشبثات خیریه بدایت حالده دوچار انواع مشکلات اولدیغندن دائمی صورتده مرکز جمعیت اتخاذ اولنمق اوزره هنوز برمحل مناسب تدارکنه دسترس اولنه‌مدیغی جهتله شمدی یه‌قدر بروجه مقرر اجرای مقاصدینه شروع ایلمك میسر اوله‌مامشیدی مجددبنیان سلطنت وناشر انوار بر وعاطفت اولان ذات فضائل سمات حضرت پادشاهی اجداد کراملری تخت معالی بختنه شوکتبخش جلوس اولدقلری روز

فیروز

فیروزدنبرو صنوف تبعه‌وز بردستانلرینك هروجهله انتظام وسعادت حاللری وسائلنك استحصالی اخص آمال جناب شهریاریلری اوله‌رق محمده تعالی مضبوط اعصار سلف اولان ایام مسعدت اتسام سلطنتلری مقارون بازار ترقی و عرفان ایکن جمعیت مذکوره‌نك شو حالده قالمسی کرك اعضاسنك وکرك حصول آمالی آرزو ایدن سائر ذوات حمیت سمتانك زیاده موجب تأسفی اوله‌رق قدرتلری مساعد اولدیغی مرتبه فداکارلق اختیاریله عهده‌قریبده لازم گلان محل مخصوص تدارکی اسبابنك استحصالنه غیرت وحسبما یساعد التقدیر خدمات متصوره‌سنك ایفاسنه بخلوص البال مباشرت ایلمکه بوکره عزم وجزم ایتمش اولملریله جملهٔ وظائفندن بولنان اشبو (مجموعهٔ فنون) عنوانیله معنون اثرینك دخی سنهٔ جدیده ابتداسندن بدأ ایله نشرینه مبادرت ایلمشلردر

اشبو مجموعهٔ فنون لااقل اوتوزایکی صحیفه‌دن مرکب اوله‌رق بهر ماه ابتداسنده برکره چیقاریله‌جق وهرکسك اکلایه‌جغی صورتده سهل العباره اولمق اوزره دیانت وزمان حال پولیتیقه‌سندن ماعدا کافهٔ فنون وصنایعه متعلق معلومات نافعه‌یی مشتمل اوله‌جقدر تحریری یالکز جمعیت اعضاسنه منحصر اولمیوب دائرهٔ وظیفه‌سی داخلنده هردرلو مباحثه دائر خارجدن ویریله‌جك مواد مناسبه‌نك دخی بالممنونیه درجنه مسارعت اولنه‌جقدر

دنیاده هرشیئك معروض نظر تقدیر واستحسانلری اولان ذواتك درجهٔ میل ورغبتی نسبتیله کسب ترقی وکمال ایلدیکندن عنه تعالی ایلروده اشبو اثر ناچیزانه‌مز حقنده عامه طرفندن مجزوم الظهور اولان علائم قبول ورغبت تازیانهٔ شوق وغیرت اوله‌رق برقاتدها اصلاح واکمال نقصاننه اعتنا ایله سایهٔ معالیوایهٔ حضرت پادشاهیده عموم اهالی حقنده بومثللو

براثر باهر المنافع احداثنه حسن موفقیتمز الطاف الهیه‌دن مسئول ومستدعادر

مجموعهٔ فنونك احداثنه اجتسار ایدن ذوات ممالك سائره مطبوعات علمیه‌سنده مقتبس بر مکمل شی میدانه قومق ادعاسنده اولمیوب قلت بضاعه‌لرینی اعتراف ایله برابر حسب الاستطاعه ابنای وطنه برخدمت ایتمك نیت خالصانه سنده‌درلر اشبو غزته مملکتمزده بو وادیده ترکجه مطبوعاتك برنجیسی اوله‌جغندن حسن ترکیب وانتظامی شمدیلك آرزو اوله‌جق درجه‌ده کوریله‌مزایسه ده هرشی حال طفولیت وبدایت ظهورنده نقص وقصوردن سالم اوله‌میوب اصلاح واکمالی مرور زمان ومساعدهٔ دورانه محتاج اولدیغندن مطالعه‌سنه رغبت ایدن هنرسنجان روز کارك خلیدهٔ نظر مروت پرورلری اوله‌جق سهو وخطایاسی هدف طعن وتعریض اولنمقدن ایسه محررلرینك خلوص نیتنه مقابلهٔ رهین عفو وعنایت و بو یولده وقوعبوله‌جق هردرلو اخطارات کمال شکر ایله تلقی وقبول اولنه‌جغندن استدعالری حالده تبلیغی حقنده دخی لطفاً اختیار زحمت بیورملری متضرعانه تمنی ونیاز اولنور * الا ای هنرمند پاکیزه خوی
هنرمند نشنیده‌ام عیب جوی

منیف رئیس ثانیٔ مجلس تجارت

نوع انسان شرف نطق ایله حیوانات سائره‌دن نقدر ممتاز ایسه عالم
اولانلرك جهلایه نسبتله علو قدر ومنزلتلری همان اول درجه‌دردر بو قیاس یالکز
افراد ناس حقنده جاری اولمیوب ملل وطوائف عالم دخی بو قاعده‌یه
داخلدر افریقا وامریقا وقطعات سائره‌ده عمای جهل وبدویتده بولنان
اقوام الڭ زیاده ضروری وطبیعی اولان احتیاجاتلرینك دفعنده عاجز
واسباب تمتع وخوش کذرانیدن پك ازشیه مالك اولدقلری حالده ملل
متمدنه علوم وصنایع مکتسبه‌لری ثمره‌سی اوله‌رق اراضیلرینی کوزلجه زراعت
وخام محصولاتلرینی ایشلرینه یرایه‌جق صورته افراغ ایتدکدن بشقه
او بحر ممالك بعیده‌یه عزیمتله انلره مخصوص اولان هردرلو ارزاق واشیا
جلیله تمتع اولورلر اشته رفاه حال وفراغ بال جهتیله عالم وجاهل بیننده
شو فرق عظیم شویله طورسون طوائف جاهله همان دائما ملل متمدنه‌نك
مغلوب واسیری اولوب انکلتره کبی برطائفهٔ صغیره مجرد فنون
صنایعده ید طولاسی اولمق حسبیله مملکتلرینك یکرمی قاتندن متجاوز
ممالك اجنبیه‌یی ضبط واستیلا ودنیانك هرطرفنده ازچوق نفوذینی اجرا
ایلدیکی صدق مدعایه دلیل واضحدر

کافه قبایح وفضائل ومضرات ومنافعك منشائی علم وجهل اولوب چونکه
جاهل اولان شخص خالق تعالی وعلی مراتبهم ابنای جنسی وحتی
کندو نفسی حقنده رعایتی لازم اولان وظائف وواجباتندن بی خبر اوله‌رق
خالق ومخلوق نظرنده مردودیت ومنفوریتنی موجب حرکات ارتکابندن
ووخامتی طوغریدن طوغری‌یه کندو شخصنه عائد شهواتدن اجتناب
ایتدیکی مثللو طبایع وخواصندن غافل بولندیغی حیوانات ونباتات
وسائره‌نك مضراتندن نفسنی محافظه ایده‌میه‌رك هلاك ویاخود دوچار علل
واسقام اولور وعالم اولان ذات علم وتمییزی واسطه‌سیله اومقوله حرکاتدن

مجانبت و پرهیز ایله دنیا و آخرتده ممدوح و عزیز اولور

جهل حیوانیت خواصندن و علم الوهیت صفاتندن اولدیغندن انسان جهالتدن تباعدی و علمه انتسابی نسبتیله صفت حیوانیتدن خلاص وقرب الهیده مظهر فیض واختصاص اولور وحق تعالی حضرتلری حیوانات سائره نك مافوقنده انسانه قوهٔ عقل وذکا واك نازك شیلرده استعماله صالح اللر احسان بیورمش اولمسنه نظراً انسانك حال جهل ونادانیده قالمیوب تحصیل علم وصنعت ایله مخلوقات سائرهدن کسب تمیز ایلمسی مقاصد الهیهدن اولدیغی ارباب البابه خفی دکلدر حیواناتدن بعضلری بیله تربیه وتعلیم ثمرهسی اولهرق تعدیل مزاج ایله انسانه تقرب وابنای جنسی میانهسنده تمیز ایلدیکندن علم وادب نوع شریف انسانك اصلاح نفس وتهذیب اخلاقنه نه مرتبه مدار اوله بیلهجکی ادنا ملاحظه ایله معلوم اولور

بعض آدملر بدویت وسادهلك حالی مدنیته ترجیح ایدرلر سبحان الله بو نه فکر فاسددر اشبو دعوای باطله تصدی ایدنلر حقنده غرضکار ویاخود مختل الشعور اولمقدن بشقه معنا ویریلهمز شو اعتقادك فسادی اثبات دلائلدن مستغنی ایسهده حقیقتدن نه درجه مباعدتی اولدیغنی کوسترمك ایچون ارباب بدویت ومدنیتك حاللرینی برکره قیاس ایدهلم بقهلم نوع بشر حقنده قنغیسی خیرلودر انسان فطرت اصلیهسنده تصور اولندیغی حالده بیابانده کزن بهایمدن پك از فرقلی اولهرق حقی باطلدن وحلالی حرامدن تمیز ایتمز ودفع احتیاجات وتسکین شهواتندن بشقه برشی دوشنمز کاه تأثیر حرارتدن وکاه شدت برودتدن متأثر ومضطرب اولوب یئلرنده حق تملکه دخی رعایت اولمدیغی جهتله کندو ثمرهٔ سعی وغیرتیله تحصیل وتدارك ایلدیکی ارزاق واشیانك تمتعی کندوسنه عائد ومنحصر اوله جغنه

امنیتی اولمدیغندن وقت وسعتنده التـه کچن غدالی چیك اوله رق همـان
معده سی الهیلدیکی قدر اکل ایدوب قصوریتی بنده تزکه مجبور وتحصیل
معیشتده مساعد اولمیان مواسمده کمال ضرورت ومضایقه یه دوچار اولور
وبرارکلک ایله برقادین بیننده الفت وانسیت حاصل اوله رق رفاقت
ومعاشرته اتفاق ایلمش اولسه لر دخی ارکك قادینی کندوسندن قوی
اولان اشخاصك تسلطندن محافظه یه مقتدر اوله میوب ازوقتده شیرازهٔ
اتحادلری کسستهٔ معرض افتراق اولور ومسکن ومأواسی اولمدیغندن
کوندزلری صحراده واورمانده سرسری طولاشوب هر یرده اخشام
اولور ایسه اوراسنی مسکن اتخاذ ودائما حیوانات مؤذیه شرندن امین
اولمیوب کاه قوشلر کبی اغاجلر اوزرنده وکاه حیوانلر کبی مغاره دلیکلرنده
بیتوتت ایدر والحاصل براز وقت هزار زحمت وسفالت ایله یشایوب اکثریا
هنوز نعمت حیاتدن دلسیر اولمقسزین ضعفاسی اقویاسی یدنده وایکیسی دخی
دها قوی اولان وحوش پنجه سنده هلاك اولور کیدرلر اشته برنجی مرتبه
وحشیت وخشونتده بولنان آدملرك حالی بوندن عبارتدر ایکنجی مرتبه سی
بدویت حالیدر که بادیه نشین اولان عرب وکرد وترکمان قبیله لری اولصورتله
تعیش ایدرلر بو دخی وحشیت حالنه نسبتله اهون ایسه ده ایکیسی بیننده اولان
فرق پك بیوك دکلدر لکن بالای استعداد انسانی یه مخصوص قبای زیبای
مدنیتله خرامان عرصهٔ شهود اولان اقوام رفیع المقام کرك حسن اخلاق
وآداب وکرك سعادت حال جهتلریله اوبرابر بنده هیچ نسبت قبول ایتمیوب عادتا
بر نوع آخر دنیلمکه شایان بولنور اشبو صنف جلیل المحامد دیکرلری مثللو
عقل وادراکجه انسانك مادوننده بولنان وحوشك زبون پنجهٔ غدر
وتسلطی اولمدقدن بشقه انلری تحت ضبط واسارتنده الهرق بعضیسنك
لحم وجلد وسود ومنافع سائره سندن تمتع وبعضیسنی دخی رکوب ونقل

اتقالده وحیواناتِ وحشیه صیدنده استعمال ایدر و بونکله دخی قناعت ایتیوب هوا وصوواتشی تحصیل معاش وتسهیل امور انتعاشنده برمقدم وصادق خدمتکار کبی قوللانوب نیجه بیك آدمك اجتماعیله حصولی ممکن اولمیان عملیات جسیمه‌یی انلره اجرا ایتدیرر و برمنوال محرر حسن صورتله وجوده کتوردیکی خام محصولاتنی اصول صناعیه ایله الك منفعتلو برصورته تحویل ایتدکدن بشقه ممالك سائره‌یه مخصوص اموال واشیاجلبنه دخی دسترس اولورلر ومساکن وملابسلرینك مضبوطیت وانتظامندن ناشی شدت حرارت وبرودت ومضرت برف وباران غائله‌سندن وارسنه اولدقلری مثللو برتیمورتل واسطه‌سیله صاعقه کبی آفات سماویه‌دن مصون وهیئتك قوانین موضوعه‌سی سایه‌سنده افراد اهالی یکدیکرینك مال وجانته تعرض وتسلطندن مأمون اولورلر ونوع بشر حقنده مهلك ومضر اولان انواع علل واسقامك اوله بیلدیکی قدراندفاعنه چاره پرداز اوله‌رق شوعالم فانیده بولنلدیغی مدتجه ممکن مرتبه سعادت حال استحصالنه سعی وغیرت وتیمور یول ووابور سفائنی ایله برا وبحرا ازوقت ظرفنده مسافات بعیده‌یی قطع وتلدن برخط واسطه‌سیله برقاچ ثانیه ظرفنده کرهٔ ارضك برطرفندن دیکر طرفی ایله عادتا همجلس کبی مخابره ومصاحبت ایدرلر وسفرده‌دخی حضر کبی کمال امن واستراحت اوزره وقت کچورورلر اکرچه بعض بدویلر اجانب ومسافرینه رعایت واکرامده مبالغه ایدوب شوفضیلتلری انکار اولنه‌مز ایسه‌ده مسافر یوله چیقدقدنصکره بلکه مسافر اولدیغی خانه صاحبی یولنی قطع ایدرك اوزرنده هرنسی وارایسه غصب ومخالفت اولندیغی تقدیرده قتلنه دخی اجتسار ایدر کروه غربا ممالك متمدنه‌ده اولقدر حرمت واکرامه نائل اوله‌مزلر ایسه‌ده برکونه غدر وظلم دخی کورمیه‌رك کمال امن وسلامتله استدیکی یرلرده سیر وسیاحت ایدرلر

وقطاع طريق مخاطره سندن امين اولمدقلری مثلاو واردقلری محللرده اسباب
رفاه وراحت دخی مكمل بولنه‌مه‌ديكندن يالكزنجه برطاقم اسلحه واشيا
نقلنه مجبور اولمدقلرندن بشقه حتی اغرلق اولماملق اوزره اقچه‌لرينی دخی
رابركوتوره‌ميوب عزيمت ايده‌جكلری محللر اوزرينه پوليچه الورلر واشته
بوصورتله كندو خانه‌لرنده اوتوردقلری كبی كمال امن وآسايشله محالّ بعيده‌ده
كشت وكذار ايدرلر

بدوی ايله مدنينك عسكرلكجه دخی بينلرنده كلی فرق اولوب بدويلرك
اگرچه سرعت حركت ومتاعب ومشاقه تحملجه مدنيلره بعض مرتبه
تفوقی اولسه دخی مدنيلر آت وسلاحلر ايله ينه بالسهوله انلره غلبه ايدرلر
بدويلرك قوهٔ باصره وسامعه‌لرنده زياده‌جه حدت وار ايسه‌ده مدنيلر بعض
آلات استعماليله بو بابده دخی انلره مسابقت ايلدكلری دركاردر

هله بعض جهلانك علم فساد اعتقادی منتجدر ديملری محض خطادر
انجق دينك عقلسز دوستلری بومقوله تفوهاته تصدی ايدرلر زعملرنجه
ديانتی استصحاب مراد ايدوب حالبوكه حقيقتده اساسندن تخريب
ايدرلر ازه‌جق ملاحظه اولنسه بونلرك ديندارلق جاهل وخفيف الاعتماد
اولمغه محتاجدر ديمك اولمزمی بعض ساده دلان مجرد شو فكر فاسده مبنی
خاصهٔ بهايم اولان حال جهلده قالمغی ترجيح ودائما علمه امنيتسزلك
نظريله باقوب طلب وتحصيلنه سعی ايدنلری دخی تقبيح ايدرلر حكمای
متقدميندن فرط ذكا ودرايتله شهرتشعار اولان سقراط وبقراطه
دينسزلك اسناد اولنور بونلر جمله‌دن زياده خالق تعالی حضرتلرينك كمال
قدرت وعظمتنه وكائناتك هر برذره‌سنده نيجه‌ليك سر وحكمتنه واقف
اولدقلرندن بهمه حال معاصرلرندن زياده تام الاعتقاد اولدقلرنده شبهه

اولنه‌مز جهله ایسه اهل تقلید اولوب بو صورتده اعتقادلری بر اساس قوی اوزرنده اوله‌میه‌جغندن اصل بونلر چورك اعتقادلو عد اولنمليدر هیچ عقلا جهلادن اشاغی قالورمی وازه‌جق انصافی اولنلر بوكا قائل اولورمی اكر مدنیت موجب صلاح اوله‌مزایسه احوال سابقه ولاحقه‌دن واصول ادیه‌دن غفلتمی بوكا مدار اولور كورلك مخاطره‌دن وقایه‌ایتدیكی مثللو جهل دخی بردرده‌دوا اوله‌مز وخطایی اصلاح ایده‌مز

اهل مدنیت بیننده مشهود اولان بعض قبایح وسوء حال مدنیتك تأثیری اولمیوب بلكه انك غیر مكمل بولنمسندن ناشیدر مثلا ممالك متمدنه‌ده نفوس تكثر ایدوب بودخی بعض اهالینك ایشسزلكدن طولایی دوچار فقر وسفالت اولمسنی مؤدی اولور ایسه‌ده شوحال هیئت مجموعهٔ اهالینك مالك اولدیغی اسباب ثروت وتمتعك بین الافراد انقسامنده ممكن مرتبه طریق تسویه بولنه‌مامسندن نشأت ایدوب یوخسه خیردن شر تولد ایده‌میه‌جكی مثللو دائرهٔ معلوماتك توسعی موجب فقر وضرورت اوله‌مز مدنیت ایلرولدكجه بونك دخی دفع وازاله‌سی اسبابنك استحصالی ممكنات‌ندر ظن ایدرم الیوم كمال ثروت و مدنیتله برابر كثرت فقرا ایله معیوب اولان لوندره شهرنده كروه محتاجینك تسكین اضطرابلرینه مدار اوله‌جق پك چوق آثار خیریه تأسیس وانشا وكوناكون طرق و وسائل تصور واجرا اولنمشدر كه ممالك غیر متمدنه‌ده اومقوله خیراتدن هیچ برشی اولمدقدن بشقه خاطر وخیاللرینه دخی كلمز بالفرض اوبله ممالك متمدنه‌ده كوریلان فقر واحتیاج مدنیتك سوء نتیجه‌سی اولسه بیله مقصد عمومك سعادت حالی اولدیغندن یوزده بر ویاخود ایكیسنك دوچار سفالت اولمسنده نه بأس واردر ممالك غیر متمدنه‌ده عموم اهالینك مظهر اولدیغی انواع محن ومشاق ویاخود محروم اولدقلری نعمات ایله موازنه اولنسه ممالك متمدنه

فقراسی

فقراسی لاشی حکمنده قالور

عالم اولان ذات حکومتك لزومنی واولی الامره اطاعت وانقیاد حقنده اولان واجبات دینیه وعقلیه‌یی بیلدیکندن علم حاشا ارباب حکومتی اضرار ونفوذلرینی اخلال ایتمز فقط ظلم واعتسافك واعتقادات باطله‌نك خصم جانیدر هرنه‌شی حقنده اولورایسه اولسون علمك مضرتی نصل ادعا اولنه‌بیلور چشم بصیرتك اچلمسی دیوانه‌لکی کوررمی یوخسه چوق بیلمك آدمی احمقمی ایدر برعالم آدمده شوصفات مذموم بولنسه بوالبته علمك نتیجه‌سی اوله‌میوب بلکه ذاتاً کندوسنده وار ایمش دیمکدر فقط اول آدم جاهل قالمش اولسیدی اصلاحی دها کوچ اولورایدی اولوجهله اهل علم اسارت وحقارتی قبول ایتمدیکندن اکثریا ازمنهٔ سابقه‌ده اولدیغی کبی منافع حقیقیه‌لرندن غافل بولنان جبابرهٔ حکام مجرد تبعه‌لرینی قیون سوریسی کبی قوللانمق وحقلرنده اغراض نفسانیه‌لرینی اجرا ایده‌بلمك ایچون انلرك ظلام جهل ونادانیده قالمسنی استرلر جناب حقك کندو صفاتندن اوله‌رق انسان حقنده اولان عطایاسنك اجل واعظمی اولدیغی حالده مجرد اغراض فاسده‌لرینك انفاذندن برلحظه متلذذ اولمق ایچون شوقدر بیك نفوسك مادی ومعنوی ودنیوی واخروی سعادت حاللرینی موجب اوله‌جق اویله برنعمت عظمادن محرومیتنی رواکورمك نه‌قدر مروتسزلکدر اما صفات ممدوحهٔ عقل ومروت ایله متصف اولان سلاطین عدالت آیین زیردستانلرینك بالعکس ممکن اوله‌بیلدیکی قدر صاحب معلومات اولمسنی ارزوایدر وبردولتك قوت وعظمتك وشان وشوکتنك اساس حقیقیسی بلا شبهه علم ومعرفت اولدیغندن هرشیدن اول بونك تکثر وانتشارینه سعی واهتمام ایلر برملتك علوم ومعارفده ایلرو بولنملری متبوعلرینه موجب فخر وشرف اولدیغندن اوروپانك

الکوچك حکمدارلرندن بریسی بلاشبهه افریقانك الك بیوك حکام وحشیه سندن بریسیله بحث ایشه قائل اولمیوب موافقت ایتسه دخی مجرد تبعهٔ جدیده سنی طریق مدنیته سوق ایله اکتساب شرف وشان مقصدیله ایدر ایکرمی اوتوز بیك قدر اوروپالو برقاچ آیلق مسافهٔ بعیده یی قطع ایدرك وسعت مملکت وکثرت اهالیجه دنیاده نظیری اولمیوب اوچیوز اللی ملیوندن متجاوز نفوس وبرقاچ ملیون عسکری شامل بولنان چین دولتنه کمال سهولت ایله غلبه وپای تختنه قدر کیدرك استدکلری وجهله عقد معاهده ایتدکلرنده چین ایمپراطوری اولان ذات عسکرینك اصول جدیدهٔ حربیه ده جاهل بولندقلرندن البته ممنون اولمشدر اگر چینلولر اصول قدیمه ومدنیت غیر مکمله لری محافظه سنده اصرار ایتمامش اولسه لر ایدی برقاچ بیك اجانبك شو حقارتته دوچار اولورلر میدی اشبو چین مسئلهٔ اخیره سی مناسبتیله دخی برقاچ دها تأکید ایلدیکی وجهله علم اجسام ثقیله نك بالسهوله تحریکنده استعمال اولنور کوسکی مشابه سنده اولوب ازبر همتله الك بیوك دولتلری بیله اساسندن قالدیره بیلور

بعض کوته بینان علمی جلب رخاوت وسلب جسارتله اتهام ایدرلر حاشا شاهد مهجبین علم وتمدنك شو نقیصه دن دخی برائتی مسلم ارباب تحقیقدر یا اشبو اوصاف ایله متصف اولمسی لازم کلان اوروپالولر امر بقا اجزای بحر محیطدن برچوق محالرده فطرت اصلیه وجسارت طبیعیه اوزره بولنان اهالی بی حجر وشجر قبیله دن عد ایدرك هر بری بونلردن اون ودها زیاده یه مقابله وغلبه ایلدکلری کورلمشدر اسلحه واصول حربیه جه وبینلرنده درکار اولان تفاوتك دخی بو بابده مدخل کلیسی وار ایسه ده واهل تمدن شجاعت ذاتیه جه اقوام وحشیه نك مادوننده دکللردر طوائف متمدنه دن رخاوت وعدم جسارتله متصف اولنلر وار ایسه

اشبو

اشبو اوصاف مذمومه مدنیتك تأثیری اولمیوب بلكه سفاهت وسوء تربیه‌دن متولد اولدیغی بی اشتباهدر ملل متقدمه‌دن روماللر اوائل ظهورلرنده حین طفولیتدنبرو تعلیم وادمان ایله نه درجه قوت وشجاعت كسب ایلدكلری تواریخ اشنایانه روشنا اولدیغی مثللو الیوم اوروپاده دخی محال مخصوصه‌ده معلملر واسطه‌سیله اتدیكك وهر درلو سلاح قوللانمق اصولندن بشقه اجسام ثقیله قالدیرمق ویوكسك اغاجه صاریلوب چیقمق وصچرامق وامثالی تزاید قوت وخفت حركتی موجب كوناكون زوربازلقلر تعلیم اولنه‌رق حال بدویتده مخصوص شیلرده بیله انلره تفوق ایده‌یورلر خلاصهٔ كلام مدنیت اولوجهله رخاوت ونحافتی مستلزم اولمدقدن بشقه بالعكس انسانك روحانی وجسمانی قوت وقدرتنك تزایدینی موجب اولدیغی امور مسلمه‌دندر

تاتارلرك چینلولره ومغوللرك هندولره ووانداللرك مركز مدنیت اولان رومایه غلبه‌سی كبی بعض طوائف وحشیه‌نك اهل تمدنی قبضهٔ تسخیره الدیغی كورلمش ایسه‌ده بونلر جهلك علمه غلبه‌سی عد اولنه‌میوب مجرد طوائف متمدنه‌نك تنعمات جسمانیه وتلذذات نفسانیه‌یه كمال انهماك ایله صفت رجولیتی غائب ایدرك دوچار ضعف ورخاوت اولملرندن نشأت ایتمش اولدیغی دركاردر

هندو حكملرینك كوشهٔ عزلتده لاینقطع تحصیل علم ایله اشتغال ایلدكلری حالده اكثریا اهالئ سائره‌دن زیاده معمر اولملرینه نظراً بعض جهله‌نك اعتقادی وجهله علم موجب علل واسقام اولمیوب بالعكس امتداد عمر وعافیتی مستلزمدر چونكه تحصیل ایله اشتغال بعض مرتبه دفع هموم واكداره مدار اوله‌رق دائما بر شی تعلم وكشفی انسانه موجب سرور وانبساط اولور وارباب علم بالسهوله عزلت وقناعتی اعتیاد

و وطر يق ايله هادم بنيان وجود اولان شهواتدن اعراض ايده بيلور ونهايت حكماى متقدمين ومتأخريندن برچوغى كبى محاسن آداب وفضائل اخلاق جهتيله واصل درجهٔ كمال اولور

جاهللرك اوقات خاليه لرنده يالكز چبوق ايچمك وياخود كندولرى كبى بعض آدملرله هوايى و باروالقرديلر ايتمك وامثالى عبث ومضر شيلرله مشغول اولمقدن نهايت جانلرى صقيلوب سرمايهٔ عمر عزيزى نصل اتلاف ايده جكلر بنى بيلمزلر ايكن عالم اولنلر مطالعه وملاحظه ايله كان اسلافك معاصرى وهمدمى كبى امم سالفه نك احوال وكيفياتنه ودولتلرك صورت تشكل واسباب انقراضلرينه و بين الملل تكون ايدن محاربات ومنازعاتك دلائل ونتايجنه چشم عبرتله نظر ايدر و برسياح چابكپاى جهانكرد كبى روى ارضك بحر وبر وكوه ودشت وكرم وسردينه واوزرنده ساكن اولان نوع انسانك الوان واشكال واخلاق وعادات والسنه واديانلرينه ومحصولات ارضيه وصناعيه سنك انواع واوصافنه مطلع اولور و برقطره صوده تام الاعضا نيجه بيك حيوانات ومكمل التركيب نباتات مشاهده ايدر وكرهٔ ارضك يالكز سطحنى سير وتماشا ايله اكتفا ايتميوب كاه درونته دخول ايله صورت تكون وتشكلنى وحيوانات ونباتات ومعادنك ترتيب خلقتنى صحايف طبقاتنده مطالعه وكاه سلم رصد ايله اوج سمايه عروج ايدرك ارضدن شوقدر ميل بعد مسافه ده واقع واندن نيجه بيك كره جسيم اولان اجرام فلكيه نك بعد وجسامت وقواعد سير وحركتلرينه و يكديكرينه اولان ارتباط وانجذابلرينه وشمس وقمرك نيجه يوزسنه لر صكره وقوعبوله جق خسوف وكسوفلرينه كسب وقوف ايلر والحاصل جهلانك حس وادراكارى ماوراسنده واقع بشقه برعالمده سيران وهران برصورتله متلذذ اوله رق بردقيقه وقتنك بيهوده كچمسندن متأسف اولور

في الحقيقه

فی الحقیقه انسانك ساحل سلامتده اولدیغی حالده بازیچهٔ امواج قضا اولان ملل واقوامك احوال هولناكنه وانقلابات كونه‌یه چشم عبرتله اوزاقدن نگران اولمق نه كوزل تماشادر وشوقدر بیك آدمك افنای عمر واتلاف ماملكی ایله ظفریاب اولدیغی تحقیقات واختراعاتندن استفاده ایلمك نه بیوك نعمتدر

وقتیله مقناطیسك خاصیتی كشف اولنمسیدی امریقا واوستراليا ودها سائر نیجه ممالك كشف اولنه بیلور واسفار بعیدهٔ بحریه یه شمدیكی كبی سهولتله كیدیله بیلورمیدی هله باروتك ایجادی اصول حربیه‌یی وبو مناسبتله هیئت عالمی تغییر ایلدی دینله بیلور

طوائف متمدنه افرادی یالكز معاصر اولدقلری زمان دفع مضرت وجلب منفعت امرنده تعاون وتظاهر ایدرك یكوجود اولمیوب بلكه تعلم علم وصنعت وتوسع ذهن جهتیله دخی اولین وآخرینی شخص واحد مثابه‌سنده اوله‌رق اخلاف دائما اسلافك تجاریب ومعلومات مكتسبه‌سندن حصه‌مند منفعت اولور چونكه عمر قصیر انسانی امور علمیه وصناعیه‌دن اكثریاده سهل الحصول اولان برینك ایجاد واتقاننده وفا ایتمیوب صكره‌دن كلنلر اولكیلرك واصل اولدیغی درجه‌دن بدأ ایله اصلاح واكماله سعی واهتمام ایلرلر والیوم مشهودمز اولان كافهٔ فنون وصنایع بو صورتله مرتبهٔ حالیه‌لرینه رسیده اولمش ومزاج هیئت عارضهٔ انحرافدن مصون اولدیغی حالده بوكیدشله دها زیاده ایلرولیه‌جكی مجزوم بولنمشدر اشته بوتقدیرجه انسان عمر طبیعیدن كذار ایدرك نیجه بیك سنه‌لر معمر اولور دیمكدر حالبوكه اهل بدویت شو فوائد عظیمه‌دن محروم اولوب هر برینك تجربه ومعلوماتی شخصیله برابر تلف وضایع اولور

اكرچه علم تزاید عقلی موجب اولمز ایسه‌ده انسان كندو تجربه ودقتیله

کسب وسعت ایلدیکی مسلم اولدیغی حالده شو قدر بیك زمانده شو قدر
ادیلن تجاریب وتحقیقاتدن دها نه قدر توسع ایلمسی لازم کله جکی
ادنا ملاحظه ایله معلوم اولور

اهل تمدن بر منوال محرر برقاچ بیك سنه لرك حاصلات ذهنیه سندن مستفید
اولدیغی جهتله اوقدر زمان برحیات اولور حکمنده اولدقدن فضله چونکه
یشامق تمتع ایتمکدن عبارت اولدیغندن بدویلر قطع مسافه ایتمك ودفع
احتیاج وتسکین ارزو ایلمك مثلاو هرنه اولور ایسه اولسون برامرك وجوده
کلمسیچون صرف واضاعه ایلدکلری اوقاتك مدنیلر تحصیلنه ظفریاب
اولدقلری وسائط تسهیلیه سایه سنده انجق اونده برجزؤینی استعمال
ایدرك حصول مرام ایله بکام اولدیغندن بش اون قات زیاده شجرۀ عمر واقبالدن
برخوردار اولور دینلمسی دخی بك نابجا دکلدر

علمك فوائد عظیمه سندن بریسی دخی انسانی اعتقادات باطله دن وقایه
ایتمسیدر چونکه عالم اولان ذاتك چشم بصیرتی کشاده اولدیغندن
ماهیت اشیایه کسب اطلاع ایدرك حال جهل ونادانینك لوازمندن
اولان افکار فاسده دن امین اولور مثلا علم هیئته بعض مرتبه وقوفی اولانلر
خسوف وکسوف وقوعی وقویروقلی یلدیز طلوعی کبی علائم سماویه یه
حرب ووبا وقحط وغلا مثلاو درلو معنا ویرورك بیهوده خوف واضطرابه دوچار
وحرکات وتشبثاتلرنده اشرف ساعات انتظاریله اکثریا فرصتی فوت
ایدرك انواع وخامت ونحوسته کرفتار اولمزلر وتحلیل وترکیب اجسامدن
عبارت اولان علم کیمیایه مطلع اولانلر قورشون وباقر کبی معادن خسیسه یی
التون وکموشه قلب وتحویل ایتمك سوداسیله مالل رینی اضاعه واتلاف
ایتمزلر وحقیقتی وجمله علم منطق بیلنلر کندو مغالطات وافکارلرینی خطادن
وقایه ایلدکلری مثلاو حمقا وغرضکارانك سفسطه ومغالطه قبیلندن اولان

افسادات

افسادات واغفالاتنه جهلای بی تمییز کبی قولایلقله الدانمیوب قضیه نڭ فسادو بطلانی نره سنده اولدیغنی درحال درك واذعان وعقلا وخیرخواهانڭ موافق مصلحت ومقارن حقیقت اولان نصایح وتأمیناتنی سائرندن تفریق وتقدیر ایدرلر

علم ادعاسنده بولنان بعض اشخاصڭ اقوال وحرکاتلری نتیجهٔ علم ومعرفت اولمق لازم کلان محاسن وفضائلدن عاری کورلدیکی صورتده شو حال علمڭ حسن تأثیری حقنده اشتباه حصولنی مؤدی اولمامليدر چونکه کرك علوم وکرك السنه نڭ بالکز بیغا کبی بعض قواعد واصطلاحاتنی تحصیل ایلمك کافی اولمیوب موضوع وغایتنی وصورت استعمال واجراسنی اوکرنمك لازم ولابدر یوخسه اومقوله سطحی تعلمك برفائده سی کوریله میوب اربابنڭ جهلادن چوق فرقی اولمیه جغی درکاردر

بعض ارباب ثروت علم ومعرفت مجرد تحصیل مال وجاه ایچون در آلتدر فکر فاسدینه ذاهب اولهرق تعلم واکتسابنه لزوم کورمزلر بالاده بسط وبیان اولندیغی اوزره علم وصنعتڭ رفاه وآسایش حاله کلی مداری اولدیغی درکار ایسه ده مقصدی بوکا منحصر اولمیوب ضمننده لایعد ولایحصی فوائد ولذائذ واردر اکرچه اغنیا صاحب مروت وعطا اولدقلری حالده خلقڭ بعض مرتبه محبت وحرمتنه مظهر اوله بیلورلر ایسه ده شو توجه اوصاف جلیلهٔ علم وفضیلت ایله متصف اولنلر حقنده کوستریلان تعظیم وتکریمه مقیس اولهمیوب جهلا هرحالده اصحاب فضل وکمال نزدنده منظور نظر حقارت اوله جغنده اشتباه یوقدر چونکه خالق تعالی حضرتلری انسانی بالکز یشامق ایچون خلق ایتمیوب بلکه مرکوز فطرتی اولان فضائل وقوا دائره سنی توسیع وشأن انسانیته شایان صورتده قدر ومرتبه سنی ترفیع ایلمسی مقاصد الهیه دن اولدیغی رهین

رتبهٔ یقین (وماخلقت الانس والجن الالیعبدون) نظم جلیلی دخی
بو معنایه اشارت اولدیغی متفق علیه کبار مفسریندر
دنیاده اعز اشیا اولان علم ومعرفتك شدا وستایشنده هر نقدر اطراوطاب
وتحصیلنده هرندکلو ترغیب واغرا اولنسه ینه از اولور ایسه ده مطالعه سی
موجب کلال اولور خوفیله بوندن زیاده تطویل مقالدن صرف نظرة
اولنه رق شمدیلك بوقدرله اکتفا مناسب کورنمشدر همان جناب حق
جمله مزی علوم نافعه واعمال صالحه یه موفق بیورسون آمین * بهنر کوش
زانکه درعالم * شرف ازاست کوهنر دارد * کربتو نعمتی ازوزسد * نام
جهل آخر ازتو بردارد

منیف
رئیس ثانیٔ مجلس تجارت

ملل سالفه دن نهایت قدمای مصریلك اخباری مضبوط صحایف آثار
اولوب اندن اوته سی ظلام ریب وظنونده مستور بولندیغندن اکثریااوروپا
مؤرخلری تواریخ عمومیه لرینی اورادن بدأ ایدرلر بزم دخی علوم سائره
صره سنده مجموعهٔ فنونه درج ایده جکمز مواد تاریخیه ده اشبوترتیب طبیعی یه
رعایت ایلك لازم کلکله ملت مذکوره دن بدأ ایله تاریخ متقدمین تحریرینه
ابتدار قلنمشدر

(قدمای ملوك مصریه تاریخی)

دنیانك قطعات خمسه سندن افریقا قطعه سی اوته دنبرو آثار مدنیتدن
محروم بولندیغی حالده مصر واسکی زمانده قارتاژ تسمیه اولنان تونس
وطرابلس غرب مملکتلری مستثنا اوله رق بونلرك اهالیسی ازمنهٔ قدیمه ده
معاصرلری بولنان دیکر ملتلرك جمله سندن زیاده متمدن اولوب باخصوص

مصر

مصر اوقدر وسعتی دخی یوغیکن پك چوق مداین ونفوسی حاوی اولهرق زیاده سیله معمور ایدی الکای مذکور شرقاً شاب دکزی دینلان بحر احمر وشمالاً اق دکز وغرباً لیبی تعبیر اولنان صحرای کبیر وجنوباً بلاد سودان ایله محدود ودر واهالیسنك سبب حیاتی دنیلمکه شایان اولان نیل نهری جنوبدن شماله طوغری ایکیوز ساعتلك مسافه ده جریان ایدر

قدمای مصریین اصول ادارهٔ مملکتك نتیجه سی عامه نك حصول امن وآسایش حاللری قضیه سندن عبارت اولدیغنی جمله دن اول فهم ایتدکلرندن امر حکومتی ممکن مرتبه درجهٔ کماله ایصال ایتمشلر ایدی زمام حکومت وراثت طریقیله ملوکلری خاندانی یدنده اولوب جالس مسند حکمرانی اولان ذوات دخی هوا وهوسلرینه تبعیت ایتمیه رك افعال وحرکاتلرینی قوانین موضوعه یه توفیق ایتمکه مجبور ایدیلر وبونلر خدمتلرنده اسرا واجانب استخدام ایده میه رك بو امتیاز یالکز ملت اصلزادکاندن اصحاب حیثیت ومعلوماته مخصوص ایدی وهر شی اصول ونظام تحتنده اولوب حتی ملوکك اطعمه واشربه لرینك جنس ومقداری محدود اولدیغی مثللو کوندزلری نه مقوله امورله اشتغال ایتملری دخی معین اولوب شویله که حکمدار اولان ذات هر کون کونش طلوعندن بدأ ایله مصالحه متعلق اوراق معروضه یی قرائت واوزلرینه ایجاب ایدن رأیی تحریر واشارت ایتدکدنصکره وکلا وسرایی خلقیله برابر اجرای آیین دین ایتمك اوزره عبادتکاهه کیدرلر ایدی اورادن عودتنده دیانت واخلاقه وادارهٔ مملکته متعلق کتابلر مطالعه ووکلاسیله احوال حاضره یه دائر مذاکره ایدر وبونی متعاقب حکومت مصریه نك مشتمل اولدیغی اوتوز جسیم شهردن مبعوث اوتوز حاکمدن مرکب بر محکمه ده دخی ریاستله اجرای عدل وداد ایلر ایدی ومجلسه ختام ویرلدکدنصکره اخشامه قدر

خالی قلان وقتده دخی تعلیمات عسکریه ایله اشتغال ایدر ایدی و حکمدارانك اقدم وظائفی احقاق حق رعیت واخلال آسایش سکنه‌یه منجر اولانلرك دفع مضرتیله اجرای احکام قوانینه تقید ودقت ایتمك قضیه‌لرندن عبارت اولدیغندن حین وفاتلرنده جنازه‌لری برمیدانه وضع واطرافنه عموم اهالی جمع اولنوب زمان حکومتنده وقوعبولان کافهٔ افعال وحرکاتی یکان یکان یادوتذکار وعادتا بر محکمه حضورنده محاکمه‌سی اجرا اولنور کبی بین الحضار خیلی مذاکرات ومباحثات جریان ایتدکدنصکره ملك وملت حقنده خیرلو صورتده حسن اداره‌یه موفق اولدیغی تحقق ایتدیکی حالده جنازه تحنیط اولنه‌رق یعنی بعض بهارات واسطه‌سیله چوق زمانلر چورومیه‌جك برحاله قونیله‌رق غایت مکلف برمزارده دفن اولنورایدی وبالعکس ظلم وتسبب وشهوات نفسانیه‌سنه تبعیتله سوء اداره‌سی تبین ایلدیکی صورتده طعمهٔ وحوش وطیور اولمق اوزره بیابانه القا اولنمق قوانین موضوعه اقتضاسندن ایدی وقوانینك تمامی اجراسی عموم ناس عندنده اساس تربه‌دن معدود اولمسیله صغیر وکبیر اخلالدن وقایه‌سنه تقید واعتنا ایدر وتبدیل وتعدیلی امور مشکله‌دن ایدی قتل نفس وخلاف یره یمین ایتمکه جرأت ایدنلر ومقتدر اولدیغی حالده تهلکه‌ده بولنان برکسه‌یی خلاص ایتمیانلر قتل جزاسنه کرفتار ومفتری اثبات مدعا ایده‌مدیکی تقدیرده عزو ایتدیکی جرم جزاسنه دوچار اولور ایدی وافراد اهالی‌یه بوش کزمك ممنوع اولدیغندن کیفیت واحوالاری حکومتك معلومی اولمق ایچون هرکس اسم وشهرت ومحل اقامت وصنعت وصورت تعیشلرینی حکومت محلیه‌ده دفتر مخصوصنه قید ایتدیرمکه مجبور اولوب بوبابده ارتکاب کذب وخلاف ایدن اولور ایسه قتل ایله مجازات قلنورایدی واصول مرعیه‌لرینك بریسی دخی اولاد پدرلری وفات ایتدکده جنازه‌سنی

محیط ایله حفظ ایلدکلرندن اکثریا منشأ سفاهت اولان استقراضك
منعنه مدار اولمق اوزره بور جلو مبلغ دینی ادا ایلدیکی حالده اولوجهله نزدنده
محفوظ اولان جسدینی رهن طرفیله دائنه ویروب از مدت ظرفنده
ایفای دین ایله استرداد ایلمامسی دخی پك قباحت عد اولندیغی جهتله
مدیون بو اثناده وفات ایلر ایسه جنازه سی بیابانه آتیلور ایدی و افراد ناسجه
تعدد نسا جائز ایسه ده بت پرستلکدن عبارت اولان دینلرینك رهبان
طاقمی بو مأذونیتدن محروم اوله رق یالکز بر زوجه ایله اکتفا ایتمکه مجبور
ایدیلر واول عصرده کافهٔ ملك مستغرق اولدقلری حال جهل ونادانی یه
نسبتله مصرلولر نصاب مدنیتدن زیاده سیله بهره دار ایکن برآدم قرقرنداشنی
تأهل ایلمك عندلرنده قانوناً ودیانةً جائز وبلکه مستحب ایدی واصول
آداب انسانیته وحقوق نان ونعمته کمال درجه ده دقت ورعایت ایله مثلا
کبجلر مسن آدملر حضورنده قیام ایتمك وهر برده انلری کندولرینه تقدیم
ایلمك کبی حقلرنده حرمت ایدرلر ایدی و شهوات نفسانیه یه زیاده میل ورغبت
اولنمدیغندن بر جمعیت وضیافت وقوعنده فکر مماتی خاطردن چیقارمامق
اوزره سفره اورته سنه بر انسان قفاسی وضع اولنمق دخی اصول
مرعیه لرندن ایدی (بقیه سی صکره)

خلیل
سفیر پترسبورغ

حکمت طبیعه دن علائم سماویه یه دائر خواجه ایله بر شاکرد بیننده
محاوره در

(خواجه)

جناب واجب الوجودك حیرتبخش عقول بشریه اولان مصنوعات عجیبهٔ

الهیه سندن اولمق اوزره دائما مشهود چشم اعتبارمز اولان یاغمور وقار وروزکار وقوس قزح وشمشك وکوك کورلیسی و یلدیریم مثللو کرهٔ نسیمده ظهوره کلان علائم سماویه نك اسباب وقوعنی اره صیره سؤال ایلدیکزدن بو بابده سزه بعض مرتبه معلومات ویرمك استرم

(شاکرد)

اصابت بیوردیکز حقیقةً علائم مذکوره نك اسباب مولده سنی اوکرنمك استرم و بوخصوصده نه قدر

(خواجه)

علائم مذکوره نك روزکار کبی بعضیسی هوادن ویاغمور وقار کبی بعضیلری صودن وقوس قزح وهاله مثللو بعضیسی ضیادن وشمشك و یلدرم کبی بعضیلری قوهٔ الکتریقیه یعنی قوهٔ کهربائیه دن نشأت ایدر و بو قوهٔ الکتریقیه نك نه اولدیغنی مؤخراً سزه بیان ایدرم

(شاکرد)

بو صورتده علائم مذکوره درت قسمه منقسم اولمق لازم کلور

(خواجه)

اوت درت قسمه منقسمدر هوادن نشأت ایدن علامتلره علائم هوائیه وسبب مولدی صو اولانلره علائم مائیه وضیادن متولد اولانلره علائم ضیائیه وقوهٔ الکتریقیه دن حصوله کلنلره علائم ناریه ویاخود علائم الکتریقیه تعبیر اولنور

(شاکرد)

هوا ایله صو علائم سماویه دخی معدوددر بن بونلری عناصر اربعه داخلنده بیلوردم

(خواجه)

خیر

خیر بونلرنه علائم مذکوره‌دن ونه‌ده عناصر دندر چونکه عنصر دیمك
جسم بسیط دیمکدر وجسم بسیط شول برجسمه اطلاق اولنور که عملیات
کیمویه واسطه‌سیله مرکب اولدیغی اجزاسنك تحلیلی ممکن اولمیه
یعنی اجزاسی برقاچ نوع جسمدن اولمیوب یالکز بردرلو جسمدن عبارت
اوله هرنقدر متقدمین صوایله هوایی جسم بسیط ظنیله عناصردن
عد ایتمشلر ایسه‌ده متأخرین بونلری تحلیل ایله هر بری برقاچ درلو جسمدن
مرکب اولدیغنی ظاهره چیقاردیلر وشمدی یه قدر کشف اولنان اجسام
بسیطه‌نك عددی التمش ایکی یه بالغ اولمشدر بو بحث علم کیمیایه متعلق
اولوب صددمزدن خارج اولمغله شمدیلك بزه لزومی یوقدر

(شاکرد)

دمین علائم مذکوره کرهٔ نسیمده ظهوره کلور بیوردیکز کرهٔ نسیم
نه دیمك اولیور اول امرده لطفا بونی تعریف بیورییکز

(خواجه)

کرهٔ نسیم کرهٔ ارضی هر طرفدن احاطه ایدن کرهٔ هوادر

(شاکرد)

اویله ایسه کرهٔ نسیم هوا دیمك اوله‌جغندن کرهٔ نسیم یرینه هوا دیسه‌ك
اولمزمی

(خواجه)

هرنقدر بعضاً مصاحبت اثناسنده هوا ایله کرهٔ نسیم یکدیکرندن تفریق
اولنمز ایسه‌ده بونلری بر برندن تمییز ایتمك لازمدر کرهٔ ارضی احاطه ایدن طبقات
هوا صافی هوادن عبارت اولمیوب ایچنده برچوق ادخنه وابخره دن
بشقه برطاقم غازلر وطوز وطپراق و بوجکلر وهواده طوره‌بیله‌جك دها سائر
خفیف جسملر موجود اولمغله اشته بونلرك جمله سی برلکده اوله‌رق کرهٔ

ارضی محیط اولان طبقات هوایه کرهٔ نسیم اطلاق اولنور وهوادیلدیکی حالده اجسام سائره‌دن مبرا صافی هوادیمك اولور

(شاکرد)

قوشلر و بالون ایله هوایه چیقان آدملر ویك یوکسك طاغلرك تپه‌لری دخی کرهٔ نسیم ایله محاطمیدر

(خواجه)

اوت محاطدر چونکه کرهٔ نسیمی تجاوز ایده بیله‌جك مرتبه مرتفع طاغ اولدیغی مثللو ذی روح اولانلرده کرهٔ نسیم داخلنده بر درجهٔ محدوده‌یه قدر صعود ایده بیلوب اندن اوته‌یه کیده‌مزلر

(شاکرد)

امریقا طیورندن قوندور تسمیه اولنوب یدی آرشون قنادی اولان قوش طقوز بیك آرشون قدر صعود ایده بیلدیکنی وطبیعیوندن موسیو کیلوساق نام ذاتك بیك سکز یوز درت سنهٔ میلادیه‌سی ایلولنك اون التنجی کونی بالون ایله اون بیك آرشون ومشاهیر اهل هیئتدن موسیو بریوسکی کذلك بالون ایله اون بر بیك بشیوز آرشون مقداری صعود ایتمش اولدقلرینی ایشتدم بونلر ینه کرهٔ نسیمی تجاوز ایده‌مامشلرمیدر

(خواجه)

خیر ایده‌مامشلردر طبیعیونك بعضیسی کرهٔ نسیمك ارتفاعنی طقسان بیك وبعضیلری ویوز بیك یوز اون بیك ودها زیاده تخمین ایدرلر مع مافیه طبقات کرهٔ نسیمك کثافتلری یکدیکرینه مساوی اولسه موسی الیهما دها پك چوق زیاده صعود ایده بیلورلر ایدی فقط اویله اولمیوب طبقات هوا عادتا بر بری اوزرینه وضع اولنمش بر چوق کاغد یپراقلرینه مشابه اولدیغندن اوستده بولنانلرك تضییقی مناسبتیله التده بولنان طبقه

جمله‌سندن

جمله‌سندن کثیف واغردرانك اوستنده بولنان براز خفیف و بونك اوستنده بولنان دها خفیف اولوب وقس علی هذا کتدکجه خفیفلشدیکندن صکره‌لری طبقات هوا بودرجه‌یه‌قدر رخفت بولورکه قوشلری وبالونی چکه‌مز اولور وبوندن بشقه اول درجه خفیف اولان هواده ذیروح یشایه‌مز اون ایکی بیك آرشوندن یوقاریده بولنان هوا ایچنده انسان تعیش ایده‌میه‌جکی نزد طبیعیونده محققدر ومرتفع محلك هواسی خفیف وآلچق یرك هواسی ثقیل اولمسیده بوندن نشأت ایدر

(شاگرد)

بیان بیوردیغکزه کوره هواده ثقلت ظاهردر فقط هیچ بوقدر اغرلغی حس ایده‌میورم

(خواجه)

هوانك اجسام سائره مثللو عادتا طارتیلور برجسم کثیف اولدیغی امور معلومه‌دندر چونکه هوا طولو برشیشه‌یی وزن ایله مقدار ثقلتی بیلدکدنصکره مخلیة الهوا دینلان آلت واسطه‌سیله ایچنده اولان هوا بعدالاخذ شیشه تکرار وزن اولندقده هوانك مقدار نجه نقصان ظهور ایدر شمدی سز باشیکزك اوستنده هوادن برعمود کوتوریوسکزکه قوت بشریه‌نك متحمل اوله‌میه‌جغی درجه اغرشیدر ایلروده سزه بیان ایده‌جکم وجهله حاصل اولدیغکز هوانك آغرلغی وجودکزك قالنلغنده واون ویچ بچق آرشون ارتفاعنده برصو عمودی آغرلغنه مساوی اولدیغی و وجود انسانی هرطرفدن تضییق ایدن هوانك آغرلغی دخی تقریبا اون ایکی بیك قیه بولندیغی حساب قلنمشدر

(شاگرد)

نیچون بوقدر آغرلغی بزحس ایتمیورز

(خواجه)

بو آغرلق زی هر طرفدن تضییق ایدرك موازنه حاصل اولدیغیدر مثلا دکزه کیرلدکده آدمك اوزرنده خیلی صو بولندیغی حالده اصلا آغرلق حس اولنمز دکزك قعرینه واصل اولوب اوزرنده برقاچ یوز قولاج صو بولنان طالقجلر دکزده ایکن متحمل اولدقلری صویك طبشارودن عسر معاشرینی کوتورهمیه جکلری آشکاردر و برشیشه نك آغزی مشین ایله قپانوب مشینك اوستنه برازجیوه وضع اولنسه شیشه نك ایچنده هوا بولندیغی حالده آلتندن دخی تضییق وقوع بولدیغی جهتله جیوه مشینك مساماتندن اوته طرفه تجاوز ایدهمز وفقط شیشه دکز بر محلندن دلنوب ایچنده اولان هوا آلت مذکوره ایله آلندقده اولوقت جیوه نك اوزرینده یالکز بر طرفدن تضییق وقوعبولمسیله موازنه بوزیلهرق هوانك ثقلتندن جیوه مشینك مساماتندن اوته طرفه تجاوز ایله غایت اینجه یاغمور طامله لری شکلنده شیشه نك ایچنه طامله لانمغه باشلدیغی بالتجربه ثابت اولمشدر و بوندن قطع نظر هوانك اول وجهله هر طرفمزدن تضییق اجرا ایتمسی لوازم حیاتمزدندر چونکه اشبو تضییق هوا اولمسیدی انسانك قانی کوز و بورون وقولاقلرندن ودوداق کبی اینجه دریلو محللردن طبشارو نفوذ وجریان ایدرایدی بالون ایله زیاده خفیف اولان طبقات هوایه صعود ایدنلر ذکر اولنان مخاطره ده بولنورز اشته موسیو کیلوساق و موسیو بریوسکینك ذکر اولنان مقداردن زیاده صعود ایدهمیه دركِ مضطرب اولمغه باشلدقلری برده توقف وتنزوله مجبور اولدقلری بوسببه مبنیدر

(شاکرد)

کرهٔ نسیم نه دیمك اولدیغنی اکلادم فقط اصل هوادن عبارتدر تعریف بیورمکزی رجا ایدرم

خواجه

(خواجه)

شمدیلك بوقدر ینشور سز ذکر اولنان شیلری ایوجه ضبط ایتمکه غیرت ایدیکز کلهجك درسده هوانه اولدیغنی سزه بیان وتفهیم ایدرم

مجلس والا مترجملرندن
قدری

(سرعت عمر)

عمر انسانی فی المثل بر طریقدر که نهایتی بر ورطهٔ هولناکدر وخامت عاقبتی اول خطوه‌دن کوش هوشمزه القا اولنور ایسه‌ده تقدیر ازلی یرینی بوله‌جغندن مجبوراً ایلرویه کیدیلور درعقب آرزوی رجعت مرآت متخیله‌ده روغا اولور اما سائق قدر مساعد اولمیوب دائما ایلرویه سوق ایدراثنای راهده مهلکهٔ مذکوره‌دن اجتناباً اختیار اولنان انواع تکلف ومشاق باعث کمال تعب واضطراب اولور ایسه‌ده بنه افغان وخبر ان سمت معهوده شتابان اولمق لازم کلوب اشته مرور سنین واعوام بوندن عبارتدر اکرچه ارالقده دلکشا چمنزارلر واقار صولر ورنکارنك چیچکلر مثللو بعض مرتبه موجب نشاط وتسلیتمز اوله‌جق شیلره تصادف اولنوب بومقوله یرلرده برازتوقف ولنمق استنیلور ایسه‌ده برلحظه سکون وآرامه رخصت اولمیوب هاتف غیبدن لاینقطع یوری یوری نداسی کلور وورادهٔ ترك اولنان نفایس اشیایه نظر تحسرله نکاه اولندقده انلر دخی پایدار اولمیوب نقش برآب کبی از وقت ظرفنده محو ونابدید اولدیغی کوریلور

اومثلو کذرکاهلردن چیدهٔ دست آرزو اولان بعض میوه وشکوفه برابر الغله کسب تسلیت اولنور ایسه‌ده چیچکلر صباحدن اخشامه قالمیوب پژمرده وپریشان ومیوه‌لر لذتبخش دماغ اولور اولمز نظردن نهان اولدقلرندن جمله‌سی وهم وخیال قبیلندندر اشته بوصورتله دائما سائق

تقدیرك سوقیله اول مغالطهلا كه تقرب اولنور اولحالده هرشیده آثار
زوال وانقلاب نمودار اولهرق باغچهلرده اولكی رونق وطراوت وازهارده
اولكی لطافت وصولرده اولكی صفوت قالمز و مقدمات اجل بی امان
نمایان اولهرق اول ورطهٔ خطرناكه یقلشدیغی حس اولنور اما چه فائده
كنار وحشت مدار ینه قدر وارلمق تحتیم اولدیغندن یرقاچ قدم دها ایلرو
كیدلمكدن امتناع اولنهمز واول اثناده خوف ودهشت حواس وقوایی
اخلال ایدرك باش دونر وكوزلر قارارایسهده ینه یوریمك لازمدر كیرو
دونلمك مراد اولنور ایسهده هیهات امكان مساعد اولمز ودرحال ظل
زائل كبی جملهسی محوومضمحل اولور * برلب جوی نشین وكذر عمر ببین *
كین اشارت زجهان كذران مارابس

(بوسونه) (منیف)

ظهور تصویر افكار

مجلس معارف اعضاسندن عزتلو شناسی افندینك براز وقتدنبرو تنظیم
وتهیئهسیله اشتغال ایلدیكی غزتهٔ اشبو سنهٔ هجریه ابتداسنده (تصویر
افكار) عنوانیله صفحه پیرای ظهور ومنتظری اولان دلنشكان حوادث
واخباره باعث حظ موفور اولمشدر محررینك اهلیت وفطانتندن دخی
مأمول اولدیغی وجهله غزتهٔ مذكورك حسن ترتیب وانسجامی شایان
تحسین وارباب همت وحمیت طرفلرندن مظهر تشجیع وتشویق اولدیغی
حالده ایلروده برقاتدها كسب وسعت وانتظام ایدهجكی نزد عاجزانهده
رهین رتبهٔ علم الیقیندر
غزتهٔ مذكوره ایله اشبو مجموعهٔ فنونك حدوثی بروقته تصادف ایلدیكی
مثللو ایكیسی دخی ابنای وطنه برخدمت عاجزانه ابرازی نیت خیریهسندن
متولد

متولد اولدیغی جهتله شو حال بونلرك ایکی برادر توأم کبی حسن امتزاج ایله مقصدلری اولان ترییهٔ عامه حقنده بکدیکره معین وظهیر اوله جقلرینه بر کوزل فال عد اولنور

اشبو ایکی غزته ایله الیوم درسعادتده ترکجه اوله رق اوقات معینه‌ده طبع ونشر اولنمقده اولان غزته‌لرك مقداری بش اولوب بونلرك الك اسکیسی رسمی اولان تقویم وقایعدر که والد کثیر المحامد جناب شهریاری جنتمکان سلطان محمود خان غازی حضرتلرینك جملهٔ آثار محاسن شعارلرندن اولمق اوزره بیك ایکیوز قرق یدی سنه‌سی جمادی الاولی‌سنك یکرمی بشنده هفته‌ده بر کره چیقمق اوزره احداث اولنمشدر اوائل ظهورنده حسن تحریر وتنظیمنه اعتنا اولنمغله امور داخلیه وخارجیه‌یه دائر حوادث ومواد مفیده‌یی شامل اولدیغی حالده صکره‌لری یالکز رسمی وبعض داخلی وقوعاته منحصر اولوب اکثریا وقتنی دخی شاشردیغندن انظار عامه‌ده اولکی قدر اعتباری قالمامش ایدی فقط مؤخراً نظارتی معارف نظارت جلیله‌سنه علاوة عطوفتلو کمال افندی حضرتلرینك عهدهٔ استیهالنه احاله بیورلدیغندن اولوقتدنبرو خیلیجه کسب ترقی ایتمش وکیتدکجه دخی دول سائره رسمی غزته‌لری کبی شان سلطنت سنیه‌یه چسبان صورتده درجهٔ مطلوبه‌یی حائز اولمسی مأمول بولنمشدر

ایکنجیسی جریدهٔ حوادثدر که بیك ایکیوز اللی التی سنهٔ هجریه‌سنده اصدقای سلطنت سنیه‌دن انکلیز موسیو ویلیام چرچیل معرفتیله تأسیس اولنمشدر بو دخی هفته‌ده بر کره چیقاره‌رق اکثریسی ممالك اجنبیه‌یه متعلق مفید واکلنجه‌لو حوادث انتخاب وتحریر ایلدیکندن واو اثناده بو یولده بشقه غزته دخی اولمدیغندن خلقك کمال رغبتنی جلب ایله برایکی سنه‌یه کلنجه‌ده قدر بلامعارض ومزاحم بلکه تازمیدان تفردواشتهار اولمشیدی جریدهٔ حوادث

بو وجهله ایشنی یولنه قویدیغندن اصلاح حال آرزوسنی خاطر کذاری بیله دکل ایکن اکثر احوالده رقابت وغیرت منشأ فیض ورفعت اولدیغی مثللو ترجمان احوالك ظهورینی متعاقب اکا نسبت ککندوسنه مایهٔ تفوق ومزیت اولمق نیتیله بو فقیرك جریده کتابتی اثناسنده ینه هفته جریده‌سی یرده دوام اولمق اوزره هر کون بر یپراقدن عبارت اوله‌رق روزنامهٔ جریدهٔ حوادث اسمیله بر ورقه چیقاروب مؤخراً بر یپراق دخی علاوه ایلمشدر

اوچنجیسی سالف الذکر ترجمان احوالدرکه الیوم نوسته مدیری بولنان عزتلو آگاه افندینك اثر همتی اوله‌رق ایلك نومروسی بیك ایکیوز یتمش یدی سنه‌سی ربیع الآخرك اتیسنده چیقمشدر ابتدای ظهورنده بش التی ماه قدر بیوك قطعه‌ده اوله‌رق هفته‌ده برکره وبعده کوچك اوله‌رق اوچ دفعه چیقمغه باشلامشدر تبعهٔ سلطنت سنیه‌دن الك اول ترکجه غزته احداثنه موفق اولان افندئ مومی الیه اولدیغندن الفضل للمتقدم شرفنی حائز اولدیغی جای اشکال دکلدر

درسعادتده یینه (الجوائب) اسمنده عربی بر غزته واردر که مطبعهٔ عامره عربی بانئ مصححی احمد فارس افندینك اثر براعهٔ باهر البراعه‌سی اوله‌رق یتمش یدی سنه‌سی ذی القعده‌سنده نشرینه شروع قلنمشدر افندئ موی الیهك علوم ادبیه‌ده کمال مهارتی وبعض السنهٔ اجنبیه‌یه وقوفی جهتیله غزتهٔ مذکوره‌نك اسلوب ادیبانه وطرز بلیغانه‌سی فوق الغایه شایان تقدیر واستحسان بولنمشدر فقط درسعادتده اربابنك ندرتی وممالك عربیه غزته قدر وفائده‌سی هنوز کرکی کبی بیلنمدیکندن خلقك بوکا عدم رغبتی جهتیله وارداتی مصارفاتنه مقابل اولمدیغندن افندئ موی الیه چند ماه مقدم ترك والغاسنه مجبور اوله‌رق * اذا کان البلیغ بغیر حظ * بدت

حسناته

حسناته الکبری معایب * اقتربت یدی عن نیل طرس * اخط به من الخط الغرائب * نشیده سیله اظهار تأسف وتحسر ایلدیکی حالده ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده بو مثللو بر بی غرض غزته‌نك درجهٔ وجوب واهمیتنی تقدیر ایدن بعض ذوات کرامك معاونت خیرخواهانه‌لرینه مظهر اوله‌رق الی الآن دوام ایلمکده‌در

چونکه اصل غزته بر واعظ کرسی نشین وخلق عالمك مستمعینی منزله‌سنده اولوب نقل وایراد ایلدیکی مواد حقنده کندو افکار ومطالعاتنی علاوه وبیان ووقوعات سابقه‌دن حالات استقباله استدلال ایله عامه‌یه موجب عبرت وانتباه اوله‌جق نصایح واخطارات ذکر وایان ایلدیکندن اگرچه شمدیلك سالف الذکر درسعادت غزته‌لرندن هیچ بریسی بو وظیفه‌یی ایفا ایتمیوب بالکلیه مسموع ومشهودلری اولان حوادث کونیه‌یی نقل وروایت ایله اکتفا ایتمکده ایسه‌لرده * اذا رأیت من الهلال بدوه * ایقنت انه سیصیر بدراً کاملاً * مفهومی اوزره محسنات عصریهٔ حضرت پادشاهیدن اوله‌رق یالکز ترکجه غزته‌لرك مدت قلیله ظرفنده بو قدر تعدد وتنوعی ایلروده اصلاح واکمال نقصانه براعت استهلال واهل انصاف ومروت وخیرخواه دولت وملت اولانلر عندنده شمدیلك بو دخی اثر ترقی عدیله جای تشکر وممنونیت اوله‌جغی وارستهٔ قید استدلالدر

بر از وقتدنبرو ترك درسعادتده وکرك ممالك محروسه‌نك اکثر محللرنده علی العموم خلق غزته‌نك فوائد ومحسناتنی فهم ایدرك کمال خواهش ورغبتله مطالعه اولندیغندن بر مقتدر ذات طرفندن هر کون چیقمق اوزره بیوجك قطعه‌ده بر منتظم غزته احداثنده‌جی همت بیورلسه‌ارتق مطبوعاتجه شمدیلك آرزو اوله‌جق شی قالمز ایدی اسکی وقتلرده جابجا

اوله بیلور ایسه ده شمدیکی زمانده پولتیقه غزته لرینه کوره سیرک چیقمق یاقشق المز بومقوله غزته لر شکوفه قبیلندن اوله رق مقبولیتی تازه لکی حالنده اولوب یوخسه تقویم پارینه کبی اعتباردن ساقط اولور چونکه تلغرافک حین ایجادندنبرو ممالک بیننده اولان مسافات محو و زائل وروی زمین برشهر حکمنه داخل اولدیغندن خفایای الهیه دن اولان اشبو واسطهٔ عجیبه ایله برقاچ آیلق مسافه ده واقع محللردن آن واحده اثنان حوادث مهمه نک غزته چیقنجیه قدر برقاچ کونلر تأخیری آثار مدنیت حقنده برظلم صریح اولدیغی درکاردر اوروپا پولتیقه غزته لرینک همان کافه سی هر کون چیقدقدن بشقه اکثریسی صباح واخشام ایکی کره باصیلور فقط اشبو مجموعهٔ فنون قبیلندن اولان فنون وادبیات غزته لری اویله رینه مفیس اولیوب * این گلستان همیشه خوش باشد * مفادی اوزره دائما تروتازه ومطالعه سی هر وقت وحالده باعث فوائد بی اندازه اوله جغی آشکاردر (منیف)

مجموعهٔ فنون هر ماه عربی ابتداسنده چیقار یاور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش

٦٥	بر سنه‌لك
٣٥	آلتی آیلق
٠٦	بر نسخه

رساله‌یی سنه‌لك و یاخود آلتی آیلق مشتری اولمق ایستینلر جامعه جریده‌خانه‌یه و یاخود باب‌عالی قرشوسنده تقویم احوال مطبعه‌سنه مراجعت اولنه

طاشره‌ده مشتری اولمق ایستینلر قیمت مذکوره اوزرینه مسافه‌سنه کوره ایجاب ایدن پوسته اجرتنی ضم ایله اقچه‌سنی پوسته‌خانه‌یه کوندردکلری حالده اوقات معینه‌سنده محلنه ایصال اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جریده‌خانه	صحافلر کتخداسی حلبی حاجی حسین افندی
تقویم احوال مطبعه‌سی	باب‌عالی جاده‌سنده ایکلی چارشوده صحاف [illegible]
[illegible] کاغدجی حافظ	اسکدارده یازیجی عثمان افندی
[illegible] علی افندی	[illegible]

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان مواد مناسبه‌نك ترجمه‌سی تقویم احوال مطبعه‌سنه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ٢ صفر

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

(مواد مندرجه)

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته نظریله باقیله رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله جقدر

حالا امور خارجیه نظارتی مسند جلیلنه رونق افزا ابهتلو دولتلو محمد امین عالی پاشا حضرتلری مجرد جمعیتمز اعضاسنی تلطیف وتشویق مراد مکارم اعتیادیله مجموعهٔ فنونک ظهورینی تبریك وتوسیعی اولان بوهوسان علم ومعرفتك شوتشبثلرینی تحسین ایله برابر حسن موفقیتمزه مدار اوله جق بعض اخطارات حکمت آیاتی مشتمل جمعیته خطاباً برقطعه التفاتنامه تحریر واحسان بیورمش اولدقلریله تبرکاً صورتنك زیرده درجیله تزیین سرلوحهٔ مقال ایدرز سلطنت سنیه‌ده واصل اقصای درجات عز و اجلال اولمش برذات معالیسمات طرفندن بووجهله تلطیف وصحابته مظهریتمز بالطبع موجب کمال مسار ومفخرتمز اولوب بالخصوص مشارالیه حضرتلرینك اعلای مراتب اولان رتبهٔ علم وعرفان ایله مشار بالبنان بولنمسی شو التفات عالمبهانك نزد عاجزانه‌مزده برقاتدها عزت واعتبارینی مؤدی اولمشدر بووجهله فوق المأمول ساحه پیرای حصول اولان آثار وطنپروری وعاطفه‌دن طولایی ایفای

وجیبهٔ تشکره مسارعت واشبو عنایت علیه لرینه کسب استحقاق ایلمکه سعی وغیرت ایده جکمز درکار اولمغله هرحالده حق ناچیزانه مزده حسن نظر اکسیر اثرلرینک شمول واستقرارینی استرحامه جسارت ایدرز جمعیته اس الحرکات اولمق اوزره لطفاً ارائه وتعیین بیوریلان طریق سلامت رفیق بخشنه کلنجه حسن اخلاقک کمالات سائره‌یه مقدم اولدیغی امر مسلم اولدیغندن هرشیدن زیاده بونک نشر وتعمیمی جمعیتک اجل مقاصدندن اولوب عند تعالی طرق ووسائل مناسبه ایله شو وجیبه‌نک حسن ایفاسنه الدن کلدیکی مرتبه سعی واهتمام اولنه جغی درکاردر * ازخدا جوییم توفیق ادب * بی ادب محروم ماند ازلطف رب * بی ادب تنها نه خودرا داشت بد * بلکه آتش درهمه آفاق زد *

(التفاتنامهٔ مذکورک صورتیدر)

مائدهٔ فائده‌سی کرسنکان علم وادب ملته شامله وعائده وعلت غائیهٔ تأسیسی بیت الشرف تسهیل انتشار علوم ومعارفه اساس وقاعده دیمکه بایسته وهر درلو مدح وستایشه شایسته اولمرق بو دفعه منفعت بخش ظهور اولان مجموعهٔ فنون لسان وملتمزده بو جنس آثار نافعه ورسائل مفیدهٔ موقتنک برنجیسی اولدیغندن بو وجهله انتظام یافتهٔ سلك اللآل سطور وموضوع دستگاه طبع وصدور اولمسنه همت ایدن ذواته حقیقهٔ تبریك وتشکر اولنمق وانشاء الله تعالی سایهٔ فیض وایهٔ حضرت ملوکانه‌ده دوام وتوسیعنه موفقیتلری

ازدل وجان تمنی قلنمق اعظم وظائف حب وطن وملت عد اولنور
واشبو وجیبه‌نك اداسی صمره سنده متباد رخاطرقاصراولان بعض
خواطرخلوص مناظرك دخی پیشگاه نظر تدقیق ومحکمهٔ ملاحظه
وتعمیق جمعیت علمیهٔ عثمانیه‌یه عرض وتقدیمنه ابتدار قلنور شویله که
معلوم ارباب مطالعه وادب ومجرب حقایق جویان حکم جلیلهٔ
حضرت رب اولدیغی اوزره نوع بنی ادم بالطبع مدنیدر وبو طبیعتك
طبیعت اصلیه سی ایسه دائما ترقئ مدنیتی مستلزم ومستدعی
اولدیغی درکاردر زیرا امر تمدن جمعیت بشریه‌یی ترکیب ایدن
افرادك هر یوزدن مظهر امنیت کامله ومتمتع نعمت اسایش ورفاه
اولمسی دیمکدر ایمدی دائرهٔ امنیت ورفاه برحال ووسعتده قاله میوب
بالتدریج توسع ایتمك ایستر وبو توسعه ترقی اطلاق اولنور
ومایه السعادهٔ انسانیه ومقتضای خلقت بشریه اولان مدنیتك حصول
وتمادیسی ترقیات متوالیه‌یه منوط اولدیغی بو وجهله دخی ثبوت
بولور وهر بر جمعیت انسانیه‌نك درجهٔ تمدن وترقیسی کندوسنی
ترکیب ایدن اجزا واعضانك مرتبهٔ تربیه ووقوفنه کوره اولمق امور
ضروریه دندر بناء علیه هر برذی روح غدا سز معمر اولمق ممکن
اولمدیغی مثللو مدنی بالطبع بولنان انسان دخی غدای روحانی
اولان علمسز حیات تمدندن محروم اولمق مقرردر فقط هر بیان
ملل واقوام ایچون اذهان خلقی سوق ایده‌جکلری طریق تربیه
وتحصیلك انتخابی بحثنده دنیوی واخروی بر عظیم مسئولیت اولمغله
اشبو فرقهٔ ممتازه‌نك اول مزلقهٔ دهشت فرما وفلاکت انتمادن حفظ
ارجل اجتنسار ایلملری اهم مترتبات ذمتاریدر ترقئ مدنیه جهل
نهرتـ مانع ایسه سوء تربیه دخی اوقدر مزاحمدر هر شیئك

افراط وتفریطی عین مضرت اولدیغی قضیهٔ مسلمه سی دائما پیش نظر بصیرتده طوتلمق لازمه‌در جهل ایله بکلش بوله کوتوریلان تربیه‌نك نتیجه سی بر اولدیغی تجارب کثیره ایله متبیندر جهالك مضراتلا تحصاسنك بری بالکه الك بیوکی جهلانك خود اندیش وخودپرست اولمسی ماده‌سیدر و بودخی هر کس کندی منفعت ذاتیه سنه باقوب سائرك حقوق مشروعه سنی هیچه صایمقدن عبارتدر واقعا منفعت عمومیه منافع مخصوصه‌نك اجتماعندن ترکب ایدر بوجهتله خلق فائدهٔ ذاتیه سنه اصلا دقت ایتمیوب عمومه خدمت ایتسون دیمك یالکز طبیعت بشریه‌یی دکل ایجابات مدنیه‌یی دخی طانیامق اولور منفعت ذاتیه تازیانه سی اولمسه علوم وفنونك وحرف وصنایعك مشهود اولان ترقیات عظیمه سی نردن حاصل اوله بیلور ایدی انجق منفعت مخصوصه‌نك مشروع وممدوحی ومضر ومقدوحی اولمغله شو مقالاتدن مراد بونلرك تمییز وتفریقیدر یعنی هر بر منفعت ذاتیه که سائرك حقوق صحیحه سنه تجاوز ایتمیه واندن بشقه‌لری دخی مستفید اوله بیله اول منفعت مشروعه ومرغوبه‌در مثلا سیالهٔ برقیه‌یی مخابرات انسانیه‌ده قوللانمغی ابتدا کشف ایدن ذات بوندن ذاتجه بیوك فائده کورمشدر لکن بتون ابنای جنسنه دخی تعریفنه کلمز بر بیوك خدمت ایتمشدر وهر بر فائدهٔ مخصوصه که اخرلك حقوقنك ازاله‌سندن ایلرو کله انك نه درجه‌لرده مضر ومهلك ومخرب اولدیغی ادنی تأمل ایله معلوم اولور اشته تربیهٔ عمومیه‌ده الك زیاده کوزه دیله جك قضیه بودر یعنی چرخ ادارهٔ بشریه‌نك محوری وکافهٔ هیئات متمدنه‌نك روحی حق ووظیفه اولوب قنغی جمعیتده بو قاعده‌یه

رعایت زیاده ایسه انك حالی اثار معموریت وعمران ایله مالی اولدیغی تجربت کردهٔ اهل خبرتدر وبونك خارجده تعریفی هر مملکتك قوانین ونظامات مرعیه سنك تأمین ایتدیکی حقوقدن استفاده ایتمك هر فردك حق واکا اطاعت ایلمك وظیفه سی اولدیغی ماده سیدر حقوق ووظائفی طانیوب مراعات ایتمك ایسه اول باول اصول حسن اخلاقك انتشاریله اذهان عمومیه ده یرلشمسنه موقوفدر اخلاق حسنه سز معلومات موجب مضرات بیغایات اولدیغی مسلمدر حتی علم بلاعملدن جهل اهوندر دینلمسی دخی بوسببه مبنی اولسق کرکدر چونکه ایوخلق ایله متخلق اولمیان ادم تحصیل ایتمش اولدیغی علوم وفنونی ابنای جنسنك شر ومضرتنه وافساد احوالنه صرف ایدر وعلمی جهتیله فساد وضلالنك عوامه زیاده تأثیری اولور جاهلك مضرتی ایسه اوبله اعم اولمز زیرا کندوسنه کیمسه نك متابعت ایتمسی احتمالی یوقدر اکرچه تربیه ایله بالجمله افرادك اخلاقنی علی السویه تهذیب قابل دکلدر وانك ایچون بونجه قوانین ومحاکم وضوابطه احتیاج حاصل اولمشدر لکن ممکن اولدیغی مرتبه تعمیم اخلاق حسنه یه ابتدا اعتنا اولنه جق مسئله در برجمعیتك کیردیکی مسلك تربیه نك اولکی منزلی بوماده اولمز ایسه یولنی غائب ایده جکنده وصکره بیوك ندامت چکیله جکنده شبهه یوقدر بورالری بروجه محرر جمعیت علمیهٔ عثمانیه نك محاکمهٔ دقیقه شناسینه حواله ایله بوقدرجق اولسون عاجزانه عرض خدمته ودینلان شیلرده خطالر کورلدیکی حالده عفوی رجاسنه مبادرت قلندی

قره طاغ من القديم دولت عليه نك اجزاى متممه سندن اولديغى حالده
براز زماندن برو اهاليسى موقعلرينك صرب بلغنه اعتماداً كريوهٔ سركشى
وعصيانه سالك اولوب سلطنت سنيه جه دخى متوالى الظهور اولان
بعض غوائل تأديبات لازمه لرينك اجرا سيله دائرهٔ اطاعت
وانقياده ادخاللرينه حائل اولمشيدى بو وجهيله جبل مذكور اهاليسى
برحال تفرد و بيكانكيده قاله رق صورت احوال وحشت اشتماللرى برجه
همان بالكليه مجهول بولنمش ايسه ده برقاچ سنه دنبرو توسيع دائرهٔ شقاوته
قيام ايله همجوارلرى بولنان ايالات سلطنت سنيه يه پاى انداز تسلط
وخسار اولملرى كرك كبى تربيه وتأديبلرينى استلزام و بو دخى حقنده
هركسك نظر دقتنى جاب ايتمكله جبل مذكور واهالىء وحشيه سى
احوال وكيفياتنه واخلاق وعاداتلرينه دائر بعض معلومات ويرلمسى
مناسب وقت وحال كورلمشدر

قره طاغ ازمنهٔ قديمه ده چام اغاجى ايله مستور اوله رق هر طرفدن
سياه كورنديكندن شو كيفيت قره طاغ تسميه سنه سبب اولمشدر
كندو لسانلرنجه دخى ينه بو معنايى متضمن اولمق اوزره چرنا غورا
تسميه اولنور

قره طاغ غرباً هرسك سنجاغى وشمالاً برمقدارى اوستريا مملكتندن
دالماسيا ايله محدود اولوب قصورى اشقودره سنجاغى ايله محاطدر شمالدن
جنوبه طوغرى اولان طولى تقريباً يكرمى بش وشرقدن غربه طوغرى
عرضى اون ساعتلك مسافه اولوب مجموع اراضيسى يتمش سكسان
مربع ساعت وسعتنده در اكثريا طاغلق محللرده اولديغى مثللو اهاليسى
متفرق و پراكنده اولديغندن مقدار نفوسى صحته قريب صورتله

بیلنه میوب فقط یوزیکرمی بیك قدر اولق اوزره تخمین اولنور عموماً رجال حرب وقتال ایله مألوف اولوب اسلحه وادوات حربیه‌لری ماهیتلرندن جزؤ مشابه سنده بولند یغندن پك صیق یه کلدکلری حالده اون بش یکرمی بیك قدر عسکر چیقاره بیلورلر و یرلرینك غایت صعبیتی جهتیله برقاچ قات دشمنه مقابله ایدرلر هرطرفی زیاده طاغلق وطاشلق اولوب حتی اهالیسی بیننده شو وجهله براعتقاد باطل واردرکه گویا حق تعالی حضرتلری حین خلقت عالمده دنیانك هرطرفنه بر مقدار دوکمك اوزره برچواله طاش طولدیره رق کرهٔ زمینك اطرافنده طولاشدیرر ایکن قره طاغ موقعنك اوزرینه کلدکده چوالك دیبی دلنه‌رك پك چوق طاش دوکلش واشته بو وجهله دنیانك محصولدار وبطاقلق اولان محللری طاشسز قله رق انلرك حصه‌لری کاملاً قره طاغه اصابت ایلمشدر

قره طاغده درت ایرمق اولوب بریسی ریقو وچرنویچ نهریدرکه جبالك جانب شمالیسنده واقع بعض دره لردن چیقه رق و برقاچ محلدن بکچه‌رك چتنیه جوارنده یینه بو اسم ایله معروف برکول تشکیل ایدر واوراد ن دخی چیقه رق اشقودره کولنه منصب اولور بو ایرمقده پك چوق بالق واردر

ایکنجیسی شیمپا نهریدرکه بعض یوکسك طاغلردن چیقان اوچ چابك بشبسی نام محلده برلشمسندن حاصل اوله رق وسن بازیل مناستری جوارندن مرور ایدرك موراچه نهرینه منصب اولور

اوچنجیسی زیتادرکه منبعی جبالك جانب غربیسنده اولوب پودغوریچه قریه‌سی پیشگاهنده بودخی مذکور موراچه‌یه منصب اولور

دردنجیسی سوتچانهریدرکه بو طاغك جانب غربیسنده ظهور

ایدرك بو دینه نام محل جوارنده كذلك موراچه یه دوكیلور
قره طاغك قابل زراعت اولان محللرنده ازنبودلق و یونانستانه مخصوص
محصولات وجوده كلوب فقط كرك اكثر اراضیسی قابل حراثت
اولمدیغندن وكرك رجالی ارتكاب كلفت زراعت ایتمیوب بونی نسا
طائفهٔ ضعیفه سی عهده سنه تحمیل ایلدكلرندن اهالی كمال درجه
فقر وسفالت اوزره تعیش ایدرلر وذكوری بوسنه وهرسك
اهالیسی كبی علی العموم غایت ایری وتوانا اولدقلری حالده
اولوجهله امر زراعتی ونقل انتقال مثللو امور شاقه یی زواللو قاریلره
كوردیردكلرندن بونلر اكثریا نحیف الوجود وچركین وكیرلو اولورلر
واغنیالری بیاه ذیقیمت احجار ایله مرصع كمر وسائر كونه قیمتلو
تزیینات ایله برابر یوكدن كوملك تلبس ایدوب اصلا یقامزلر
وبرچوق زمان استعمال ایدوب ارتق محافظه سی ممكن اوله میجیه
یعنی وجودی ترك ایدنجیه قدر ارقه لرندن چیقارمزلر وتأثیر
حرارتدن یوزلری لكه دار واسمر اوله رق سنلری كماله
ایرمكسزین اختیار اولورلر وارككلری غایت قسقانج اولوب ادنی
مرتبه عرضنه رخنه ایراث ایدنلرك قتلیله اكتفا ایتمدكلری حالده
بیچاره قادینلره اسیر معامله سی ایدرك اولوجهله امور شاقه ده
استخدام ایتدكدن بشقه شان رجولیته فوق الحد تعظیم
وتوقیر ایتمك اوزره اجبار ایلرلر شویله كه برقادین صاحب ومالكی مقامنده
اولان قوجه سنك كمال تذلل ایله النی اوپمدكجه یاننه یقلاشه مز
وكافهٔ اهالی الك زیاده ظلام جهل ونادانیده اولوب ایچلرنده
اوقور یازار اسم هیچ بولنمز كیدر وقار یازیسه جمله دن زیاده حصه دار
جهالت اوله رق بهایم كبی یشارلر

قره طاغ سکز ناحیه یه وهر ناحیه دخی برقاچ قبیله یه منقسمدر هر قریه نك کتخداسی مقامنده بر اختیاری وهر ناحیه ده بر کنز وبر ویوده وبر بیراقدار واردر حال عصیانده بولندقلری زمان رئیس مذهبلری اولان ولادیقه‌لر زمام حکومتی دخی الهٔ المشلر ایکن شمدیکی ولادیقه‌نك سلفی اولوب بوندن ایکی سنه مقدم ینه همجنسلرندن بریسنك الیله قطارودوه بولندیغی حالده مقتولا وفات ایدن دانیلو ابتدای حکومتنده قوهٔ روحانیه یعنی ریاست دینیه یی بشقه‌سنه ترك ایله یالکز حکومت جسمانیه یی تقلد اتمیش وشمدیکی دخی بو مسلکه کتمشدر

قره طاغلولرك نه مذهبده اولدقلری حقیقتی اوزره تعیین اولنه‌مز اکرچه روم مذهبنه یقین کورینور ایسه‌ده چونکه کندولری نیم وحشی برطائفه اولدقلرندن دیانجه دخی انجق نیم خرستیاندرلر مذهبلری برطاقم اعتقادات باطله ایله مالی اولوب ازجمله جنك صاحب وحامیسی اولمق اوزره ویلا اسمنده برپری توهم واکثری عبادات ومناجاتلرنده انی یاد وتذکار ایدرلر بیسلرنده اوتوزقدر مجرد کشیش وایکیوز قدر عادی پاپاس اولوب بونلر دخی همان کافهٔ جهالت وحماقتده اهالی سائره نك مادوننده دکلاردر

قره طاغ ولادیقه‌لغی اوته‌دنبرو وار نبودلقده واقع ایپك بطریقلغی ملحقاتندن اولدیغی حالده بوندن یتمش سنه مقدم مذکور بطریقلغك اوخری بطریقلغی ایله برابر لغوی وقوعنه مبنی قره طاغ ولادیقه‌لغی درسعادت بطریقلغنه الحاق قلنمش ایسه‌ده مؤخراً حین عصیانلرنده کویا دولت علیه ایله انقطاع مناسباتلرینه علامت اولمق وهم مذهبلری اولان روسیه دولتی طرفنه میل واشتیاقلرینی

كوستره‌ك اوزره روسيه كليساسنه تبعيت ايتمشلردر

قره طاغلولر سلاو ن جنسندن اولوب استانبولك فتحندن مقدمجه وندیك كورفزندن قره دكزه قدر ممتد اولان صرب دولتی داخلنده ایدیلر جبل مذكور سلطان مراد اول حضرتلرينك آثار فتوحات جليله‌سندن اولوب بيك درتيوز يتمش سكز سنهٔ ميلاديه سنده ابو الفتح والمغازى سلطان محمد خان غازى حضرتلرى وندیکلو یدنده بولنان اشقودره قلعه‌سنى حصر واخذ ايلديكى وقت قره طاغى اشقودره يه الحاق ايلمشدر بر زمان اول حالده قالدقدن صكره براز وقت دخى هرسك سنجاغنه مضاف اولمشدر ميلادك اون بشنجى قرننده قره‌يوان نام ولاديقه زماننده قره طاغلولر برهيئت مستقله تشكيل ايله وندیکلولر ايله متفقا خيلى وقتلر همجوار اولان ممالك دولت عليه ايله حرب وقتاله مباشرت ايلمشلردر

شمدى حكومتده بولنان سلاله پتروويچه منسوب اولوب بونلر تقريباً ايكيوز سنه مقدم زمام حكومتى اله المشدر رومى اليه پتروويچدن مقدم اشقودره واليسى بولنان سليمان پاشا قره طاغى كاملا استيلا واهاليسنه ويركو طرح ايتمكله بونك اوزرينه سكسان سنه قدر لوازم تبعيتى ايفا ايتمشلرايدى پتروويچك ولاديقه‌لغى زماننده طاغلولر على الغفله قيام ايله جبلده بولنان اهل اسلامى قتل عام ايلمشلردر اول اثناده روسيه ايمپراطورى بولنان دلى پترو سلطنت سنيه ايله محارب بولنديغندن مخصوص نامه وايلچى ارساليله دولت عليه عليهنه طاغلولرك عرق تعصبلرينى تحريك ايلمش ايسه‌ده چوق كچمكسزين پروت نهرى كنارنده وقوع بولان هزيمتى اوزرينه عقد مصالحه اولنديغندن

طاغلولر اجرای حرکات خصمانه یه میدان بوله مامشلردر ذکراولنان حرکت غدارانه لرندن طولایی تأدیب وتربیه لرینه مأمور بیوریلان احمد پاشا کرکی کبی حقلرندن کلهمدیکندن وزیراعظم کوپریلی نعمان پاشا کلیتلو عسکر ایله اوزرلرینه کیدرك بروفق مرام اخذ انتقام ایله عصاهٔ جبلی دائرهٔ اطاعته ادخال ایلدی قره طاغ اوزرینه درکار اولان مشکلات موقعیه مناسبتیله جزؤی عسکر ایله واریله میوب بیوك اردو سوق اولندیغی حالده دخی لازم کلان ذخائر ومهماتك تدارك ونقلی کلی زحمت وتکلفه محتاج اولدیغندن وبرده باشلری پك صقلدیغی حالده چورچوبدن عبارت اولان قریه لرینی یاقه رق وحیواناتلرینی برابر الهرق شواهق جباله چکلدکلرندن شو حالده اعتباراً قره طاغلولر دائما رفع لوای عصیان ایلدکلری مثللو بیك چوق دفعه دخی قوهٔ قاهرهٔ سلطنت سنیه ایله تأدیب وتنکیل قلنمشلردر

قره طاغلولر علی العموم غایت جسور وبهادر ایسه لرده حین محاربه ده شیمهٔ انسانیتك ماوراسنده حرکات غدارانه ارتکاب ایدرلر واسیر طوتدقلری ادملره امان ویرمیه رك درعقب باشنی کسوب المغی بیوك شرف وافتخار عد ایدرلر واللرینه چکن دشمن کله لرینی مرکز حکومتلری اولان چتنیه یه کوتوروب مخصوص برقله اوزرنده مزراقلره دیکه رك خیلی وقتلر اوحال اوزره براغورلر ومذکور قله اوزرنده دائما اوتوز قرق قدر ادم کله سی اکسك اولمز اشته اولو جهله حین محاربه ده باش کسمك اخص امالری اولدیغی مثللو کندولردن دشمنه باش

كسديرمامكه دخى اوقدر غيرت ايدوب حتى ايچلرندن بريسى پاره لنوب يوريمكه مجالى قالمديغنى كورلدكده دشمن الينه دوشمامك اوزره درحال كلهسنى كسوب برابرالورلر بيك سكز يوز التى سنهٔ ميلاديه سنده طاغوللوله برلكده محارب اولان روسيه عساكرى ضابطانندن بريسنك نقل وروايتنه كوره برمحاربه ده روسيه لو رفقاسندن بريسنك حركته مجالى قالمدقده برقره طاغلو يانه ياقلشوب كويا كندوسنه موجب ممنونيتى اوله جق بر بيوك خدمت وانسانيت ايتمك اوزره باشنى كسوب المقلغى تكليف ايلمش واول دخى جوابنده لطفكزه تشكرايدرم شمديلك حاجت يوقدر ديه رك وشو تشويق غريب بالضروره كندوسنه موجب غيرت اوله رق قالقوب يوله روان اولمشدر بيك سكز يوز التى سنهٔ ميلاديه سنده ناپوليون زماننده فرانسزلر قاستل نووا جوارنده بولندقلرى حالده ستورينه ليماننه چيقمش اولان روسيه لولر ايله اون بيك قدر قره طاغلو اوزرلرينه هجوم ايله مغلوب وپريشان وراغوزه يه قدر تعقيب ايله شهر مذكورى ضبط واستيلا ايتديلر وشهر اهالىسنه ويركوطرح وراغوزه نك ليمانى اولان غراوزه يى كاملاً احراق ايدوب محل مذكور تكرار اعمار اولنه مديغندن الى يومنا هذا اشقياى مذكوره نك آثار خرابيتلرى مشهود در فقط شهر مذكورى چوق وقت محافظه ايده ميه رك تركه مجبور اولديلر برنجى پترو بيك يديوز يديده زمام حكومتى الهالوب تمام اللى اوچ سنه ولاديقه لق ايلدى ومملكتك اصلاح احوالنه خيلى سعى ايدوب دائما بكديكرندن اخذ انتقام وانواع شقاوته اقتحام كبى اوتدنبرو مألوف اولدقلرى اوضاع غدارانه لرينى تعديل وتسكينه

اهتمام ایلـدی وزیرده بعض مواد اساسیه‌سی بیـان اولنـه جق
برقانونـنامه تنظیم ورؤیت دعاوی یه مخصوص بعض محاکم ومجالس
فتح وتأسیس ایتـدیکی مثللو اشی اصـولنی والیوم باشلیجـه
محصـولاتلری اولان پتـاتس زراعتنی ادخال وبرنجی دفعه اولمق اوزره
صبیـان مکتبی کشـاد ایلـدی خلق اولان ایکنجی پترو اولـد قجه
تربیه‌لی ومعلوماتلی برادم اولوب اوروپاده دخی برازوقت سیروسیاحت
ایلمش اولدیغندن قره طـاغه عودتنده سلفی مسلکنه سـلوك ایله
مکتبلر کشـاد وچته‌ده برطبعخـانه وبعض کتابلر جلبیله بر کتبخـانه
تنظیم ایلـدی و بوطریق ایله قره طـاغلولری من القدیم مألـوف
اولدقلری شقاوت وجهـالتدن تخلیص ومسـالك مدنیت وانسـانیته
سـوق ایتمك اخص امالی اولدیغی حالده عمری وفا ایتمیوب یکرمی سنه
ولادیقـه لق ایتـدکدنصکره هنوز کنج ایکن وفات ایلـدی
بونك اخلافی اولان کرك متوفی دانیلو وکرك شمدیکی نقـوله داعیهٔ
استقلال وحرص جاه واقبـال غائله سـیله اشـتغال ایدرك
طریق تربیـه وتمدنی بالکلیه اهمـال ایلمش اولملریله ایکنجی پترونك
کتوردیکی کتـابلر الیوم طـاق نسیانده متروك وبصمه خانه ومکتبلر
مسـدود بولنمشـدر

قره طاغك باشلیجه قراسندن بریسی چتینه درکه دنیـاده اندن اصغر
واحقر مقر حکومت اولمـامق کرکدر یکرمی قدرخانه‌دن عبارت اولوب
بونلرك دخی انجق ایکیسـی ویاخود اوچی خانه اطلاقنه سزاوار
اوله‌رق قصوری قاوه‌دردر و برکلیسـاسی اولوب سـالف الذکر
برنجی وایکنجی پترودرونـنده مدفوندرلر وولادیقـه سرایی بیـله
اخورشـکلنده بربنا اولوب فقط درونـنده اثار مدنیتدن اولمق اوزره

قنده وصندالیسه کبی بعض اورپا مفروشاتی وبر بیلاردو وهیچ
ال دکمامش معهود کتابخانه موجوددر ولادیقه نك فاملیاسی
منسوب اولدیغی نیغوس نام محلده دیکر برخانه سی دخی اولوب
محل مذکور کویا مملکتك ایکنجی شهری اوله جقدر سائر قراسی
بحشنده کلنجه جمله سی متفرق وپریشان برطاقم قلبه لردن عبارت
اولوب هم بنجره وهم قپو وظیفه باجه لق ایتمك اوزره یالکز
بردلکلری واردر
بالاده دخی ذکر اولندیغی وجهله قره طاغلولر امر زراعت وحراثتی
قاریلرینه کوردیروب کندولری اکثریا بوش کزدکلرندن
همجوار بولنان ایالات دولت علیه اوزرینه غفلة هجوم ایله قتل نفوس
وغصب اموال اجناسه ویاخود ادنی وسیله ایله قرا وقبائل اهالیسی
یکدیکرلریله مقابله وسفك دمایه ابتدار ایتمك واجانب علیهنه
حرکت لازم کلدکده موقتاً بینلرنده ترك معادات ایله جملة وثیقه بنده
اتفاق اولمق اوتدنبرو عادت کریههٔ مستمره لریدر
ولادیقه برطرفدن عسکر سوق ایلمك مراد ایتدکده کلی تدارکاته
تشبث ایلمك وامرنامه لر اصدار یله عسکر جمع ایتمك وموازنه دفترنده
معاش ومصارفلری تسویه سی چاره سنی ارامق کبی تکلفاته
محتاج اولمیوب اویله برشیه قرار ویردیکنی اهالئ قرا ایشتدکلری کبی
درحال هرکس سلاحنی قاپوب وبرطوبره دورننده برمقدار اتمك ایله
براز باروت وقورشون الهرق باشنه طوپلنورلر معاشلری
تفنکلرینك ویاخود بچاقلرینك اوجنه حواله اولنمشدر میدان محاربه
مزرعه لری وغلبه ایتدکلری دشمن شکارلری وکسدکلری باش
علامت مظفریتلریدر محاربه ده تلف اولدقلری قبیله لرینه موجب شرف

اولدیغندن فاملیالر مقتوللر ینه بر طرفدن اغلادقلری حالده دیگر طرفدن انلك جسارت و شجاعتیله مفتخر و مباهی اولورلر وحتی بر قره طاغلو اوغلنه منفعل اولدقده سنی کیدی آلچق نهایت سن شوادبسزلکك جزاسنی چکه جکسن و یتاغکده اوله جکسن دیو توبیخ ایلمك معتاد خباثت اعتیادلریدر

قره طاغك امور ملکیه وضبطیه سی بر مجلسه محول اولوب بودخی سنا نامیله اون التی اعضادن مرکبدر واشبو اعضانك هر برینه شهری ایکی بیك غروش معاش و یریلور بونك زیر اداره سنده ضبطیه نفراتی مقامنده درتیوز کوچك مأمورلری واردرکه بونلر قریه لرده سنانك حکم وقرارلرینی انفاذ ایدرلر مجلس مذکورك مرکزی چتینه اولوب کاه اداره وکاه ضبطیه مجلسلکی ایدر برادمك قتلنه حکم اولندقده بعده مقتولك فاملیاسی قتله مأمور اولان حقنده اخذ انتقام داعیه سنه قیام ایتمامك اوزره قتل اولنه جق شخص بر صحرایه کوتوریله رك یوزقدر ادم بونك اوزرینه بردن قورشون اتوب اولدیررلر اشبو تدابیر متوقی بر بجی پترونك وضع ایلدیکی اصولدندر

ولادیقه نك وارداتی فاملیا باشنه جزؤی بر مقدار و یرکوایله طوز وبالق وتوتون غ بصدیره اوزرینه النان رسوماندن عبارتدر بونلر نهایت اوتوز بیك مجار التونه بالغ اولوب مصارفاری ایسه پك جزؤیدر

(منیف)

مترجم اول باب عالی

اوزرنده بولندیغمز کرۀ ارض نه مقوله مواددن مرکبدر و ابتدا
نصل تشکل ایتمشدر و زلزله و ینارطاغلر وایلیجه‌لرندن نشأت
ایدر اشته بونلردن بحث ایدن علمه (ژئولوژی) تسمیه اولنور که
بعضلری علم طبقات الارض دخی دیرلر حقیقةً شو مسائل زیاده
مراق اولنه جق شیلر اولدقدن بشقه مبدأ ومعادمز ومسکن
ومربیمز اولان ارضه تعلق جهتیله تعلم وتحقیق اهم اموردندر
آدم بولندیغی خانه‌نك وضع وبناسندن وآغوش تربیه سنده
نشوونما بولندیغی دایه‌نك صورت حالندن بیخبر اولمسی لایق
اولمدیغی مثللو علم مذکوردن غفلت انسانه موجب عار وخجلت
اولمیدر
علم تاریخ واسطه سیله نهایت ایکی بیك سنه مقدمه قدر امم
سالفه وادوار سابقه احوالنه کسب اطلاع اولنه بیلدیکی حالده
علم ژئولوژی نیجه بیك قرنلر مقدم ظهوره کلان حالات
وانقلابات کونیه‌یی ارضك صحایف طبقاتنده ارائه واثبات ایدر
و بوده علم تاریخ سلفدن خلفه متواتراً انتقال ایتمش برطاقم
روایات وحکایاتدن عبارت اولوب حالبوکه علم ژئولوژینك مبنی
علیهی اوله‌وله صدق وکذبه احتمالی اولان روایات واخبار اولمیوب
دائما پایدار اولان طاش وطوپراق وقوم وتکاوینی سائره‌نك
لسان مقالدن اصدق اولان زبان حاللری شهادتیدر
ایسته بووجهله مودوع کنج خاك اولان آثار دلالتیله کرۀ ارضك
اعصار مختلفه سی احوالنده ونباتات وحیواناتك ترتیب ظهور
وانتشاری تاریخ صحیحنه کسب وقوف اولنور

اشبو علم غایت یکی اولوب ظهور ایده لی انجق یوز سنه واردر شو مدت قلیله ظرفنده زیاده کسب توسع ایتمش و هیچ برعلم بونك قدر اعتقادات باطله اندفاعنه وخطایا اصلاحنه مدار اوله مامشدر

ارضنك مادهٔ اصلیه سی اولان مایع نارینك سطحی مرور زمان ایله قبوق باغلیوب معادن و احجار وامثالی مواد صلبهٔ مختلفه دن مرکب اولان طبقات واحدا بعد واحد بو صورتله تکون ایلمشدر طبقات اولاسی اجسام نباتیه وحیوانیه تولید وتربیه سنه غیر مستعد اولدیغندن بدایت خلقتده روی زمین خیلی زمان اجسام مذکوره دن بالکلیه خالی قالدقدنصکره اشبو طبقات اولینی تعاقب ایدن طبقه لرده اولا نبات وبعده حیوان ظهوره کلمشدر بونلر دخی ابتدای حالده یوصون واختاپوت بالغی قبیلندن تناسب وانتظام ومفاصل وعظامدن عاری اوله رق غایت ساده وغیر مکمل بر صورتده بولنمشدر ایشته اقدم سکنهٔ عالم اولان مخلوقات مذکوره انقلابات متوالیه یی متعاقباً صور وقوالب مختلفه ده رونمای ظهور اولدقدنصکره الیوم بولندقلری حسن ترکیب وتقویم درجه سنه واصل اولمشلردر

نباتات وحیوانات عتیقه دن پك چوغنك نسلی بالکلیه منقرض وياخود صورت آخره متحول اولدیغی مثللو ادوار متأخره ده امثالی سبقت ایتمامش نباتات وحیوانات دخی وجوده کلمشدر یالکز اوروپا قطعه سنده شمدی یه قدر اوقوله جنسی منقرض اولمش بیکرمی بیکدن متجاوز حیوان وایکی بیك قدر نبات کشف اولنمش بر قطعات سائره هنوز لایقیله حفر وتحری اولنه مامش

ایسه ده انلرده دخی بونك برقاچ مثلی خزائن آثار عتیقه مدخر ومدفون اوله جغی وارستهٔ قید ظنون بولنمشدر

انسان بقایا وآثاری الکیوه قادری قاتلرده بولندیغندن نظراً اشبو نوع شریف مخلوقات متقدمهٔ مذکوره‌دن چوق زمان صکره جلوه‌کر ساحهٔ شهود اولمشدر

حیوانات منقرضهٔ مذکوره صره‌سنده غایت جسیم الجثه وعجیب الهیکل فیل وکلر وقپلومبغه ویراسه موجود اولوب حتی یوزیکرمی قدم طولنده کلر واون سکز قدم طولنده وسکز قدم عرض وارتفاعنده قپلومبغه‌لر وقرتال جسامتنده یراسه کیکلری بولنمشدر

الیوم غایت صغوق بولنان قطب شمالی طرفلرنده بلاد حاره‌یه مخصوص فیل وامثالی حیوانات اسنان واثاری بولندیغنه نظراً اورالری ادوار سابقه‌ده بالعکس اسیجاق اولدیغی استدلال قلنور وسبیرده وقطب مذکوره جوار بولنان سائر محللرده الی یومنا هذا یردن کایلو فیل دیشی چیقاریلوب اوروپایه نقل وفروخت اولنور

الحالة هذه قاره بولنان بعض محللرده دریایه مخصوص اصداف واحجار بولندیغی جهتله بونلرك ازمنهٔ قدیمه‌ده میاه بحر ایله مغمور اولدیغی اکلاشلدیغی مثللو بونه آثار دلالتیله دکز اولان بعض یرلرك دخی وقتیله قاره اولدیغی استنتاج قلنور

اشته علم ژئولوژی قواعد اساسیه‌سی دائما مشهود چشم عبرتبینمز اولان بو مقوله سوابق تکوینات مثللو دلائل واضحه ایله مثبت ومدلل اولوب مائل مبالغات وناقل انواع غرائب وخرافات

اولان شعرا ومؤرخينك رواياتى كبى اوهام وظنيات اوزرينه
مبنى دكلدر

علوم سائره صره سنده اشبو فن جليله دائر هر كسك آكلايه جغى
صورتله بعض معلومات نافعه ويرلسى اخص آمالمز اولديغى حالده
مجلس والاى احكام عدليه اعضاى كرامندن دولتلو ادهم پاشا
حضرتلرى علم مذكوره دائر كشيدهٔ سلك سطور بيورمش
اولدقلرى بعض آثار معارفشارلرينك مجموعهٔ عاجزانه مزه درجنه
مساعده بيورمشلردر فقط علم ژئولوژينك بالسهوله فهم مزاياسى
حكمت طبيعيه وكيميا ومعادن فنلرينك بعض مواد اساسيه سنى
بيلمكه متوقف اولديغندن مقصوده شروعدن مقدم
بنده پاشاى مشار اليه حضرتلرينك اثر خامه لرى اوله رق علوم
مذكوره يه متعلق مقدمات لازمه نك تسطير وازبارينه مبادرت
قلنمشدر (منيف)

(مدخل علم ژئولوژى)

قشر ارضه وعبارت بولنديغى مواد معدنيه وحجريه يه چشم امعان
ايله نظر وملاحظه اولنسه عداد جنسى وانواعى وبرى برلرينه
نسبتله وضعلرى موجب حيرت واستغراب اوله جغى دركاردر
علم ژئولوژى واسطه سيله حلى مراد اولنان مسائل
مشكلة الاستخراج مواد مذكوره نك سبب تنوع لايعدى واحجارك
سبب وضعيتلرى نه مقوله قوانين وقواعده تابع بولندقلرى
مسئله لريدر علوم طبيعيه نك فروعات عديدهٔ مختلفه سى بيننده

مناسبا کثیره و نقاط مشترکه بولنمسیله علم مذکورك مبنی اولدیغی
علوم سائره ایله مسائل مشکلهٔ مذکوره حل واستخراج
اولندیغندن علم ژئولوژی مقاصدینه شروعدن اول حکمت
طبیعیه وعلم کیمیا وعلم معادندن بعض معلومات مجمله اعطاسی
مناسب کورلمشدر

علم حکمت طبیعیه عالم موجودات جمادیه‌دن بحث ایدوب تغیر
وتبدللرینك قوانین وقواعدینی تتبع واستکناه ایلر وعلم مذکور
ایله حلی مراد اولنان باشلوجه مسائل اجسام صلبه واجسام
مائیه واجسام هوائیه‌نك حقیقت وخواصنی کشف وتحقیق
واجسام مذکوره‌نك تغیرات وتبدلاتنی بالفعل تحقیق وخارجده
تطبیق وحرکاتدن دخی ظهور وحدوث ایدن اثار وحادثاتی تعیین
وتدقیق ایلمك مسئله‌لرندن عبارتدر علم کیمیا ایسه اجسامك ترکیب
وتحلیلندن بحث ایدوب اصول ترکیبك تابع اولدیغی قوانین
وقواعدینی واجزای مترکبهٔ جسمانیه‌یی بربرلرندن بالتفریق ماهیت
حقیقتلرینی وترکیباتنك اسباب تحدثنی بیان ایدر

علم معادن دخی برعلمدرکه معادنی منفرداً بیان ایدوب احوال وکیفیات
متنوعه‌سندن بحث ایدر

(حکمت طبیعیه)

هر جسم قابل تجزیه اولوب اجزای مترکبه‌نك قوهٔ ارتباطیه‌سی
درجهٔ مختلفه‌ده بولندیغندن ناشی اجسام حالات ثلثه‌یه یعنی
اجسام صلبه ومائیه وهوائیه‌یه منقسمدر معادن واحجارك

آكثریسی منصاب ایسه‌ده كرهٔ ارضك سطحی میاه و غازات ایله مستور و متجاور در و اجسام صلبه‌دن بعضیسی حرارته عرض اولندقده مایع و بعده هوایه متحول اولدیغی و اجسام مایعه دخی صغودقده صویك انجمادی كبی كسب صلابت ایلدیكی و بعضاً دخی اجسام هوائیه‌نك اجسام مائیه‌یه تحول و تبدل ایتدیكی جمله‌نك معلوم و مشهودیدر بر جسم مائی و یاخود برجسم صلب غازه متحول اولدقدنصكره تبرد ایلسه انجمادده اولدیغی مثلاو تقطر ایدرك حالت مائیته رجوع ایدر اجسامك حالت غازیته تحوللرینه تبخر و حالت غازیتدن مائیته تحول و رجوعلرینه تقطر تسمیه اولنور و لقانلرده اشبو كیفیتلر كلیت اوزره وقوعبولور

اجسام مذكوره‌نك كیفیات مخصوصه‌لری بیانندن اول خواص عمومیه‌لری یعنی اجسامك كافه‌سی قابل الامتداد و قابل الحركه و غیرقابل النافذ و قابل الانقسام و ذومسامات اولدقلری و ثقلت طبیعیه و عطالات خاصه‌لریله متصف بولندقلری تعریف و بیان اولنور شویله‌كه جمیع مكونات ابعاد ثلثه‌یی جامع برمكان ایله متحیز و متصفدر و برجسمك احاطه ایلدیكی مكانه اول جسمك حجمی تسمیه اولنور و زیرده بیان اولنه‌جغی وجهله اجسامك جمله‌سی ذومسامات اولوب مسامات خالیهٔ مذكوره‌دن صرف نظر ایله اجزای متركبه‌نك جمله‌سی اعتبار اولنور ایسه مجموع مذكوره جسمك جوهری اطلاق اولنوركه مساوی حجملرده برجسمك اجزای مادیه‌سنك مقداری یعنی جوهری غیری جسمه قیاساً مختلف و غیرمساوی اولور

اجسام ارضیه‌نك نقالتلری مرکز ارضه میل وتوجه وسقوطلری
خاصه‌سیدر مثلا رمی اولنان حجر سطح ارضه سقوط ایلر
خاصهٔ مذکوره برحادثهٔ بسیطه وعادیه کبی کورینور ایسه‌ده
مسائل مهمهٔ حکمیه‌یی انتاج ایلدیکی واجسام ثقیله‌نك حرکت
وسقوطلرینه دائر اولان مسائل دخی مسائل هندسیه مثللو
قواعد وقوانینه مربوط ایدوکی درکاردر بالتجربه اثبات اولندیغی
اوزره برجسم ثقیلك سرعت سقوطی محلك ارتفاعیله تزاید ایدوب
لکن برمحلك هواسی تخلیه اولنسه اول محلده هر درلو اجسام
مثلا پنبه و ریش طیور کبی اجسام خفیفه وتیمور و قورشون کبی
اغر جسملر جمله‌سی برسرعت متساویه ایله سقوط ایدرلر وهوا
دخی سقوط ایدن اجسامك وزنلرینه نسبتله حجملری هرنقدر
بیوك اولور ایسه اولقدر سرعتنه حائل ومانع اولور
(بیان کثافت) مساوی حجمده مثلا مکعب شکلده اوله‌رق
مختلف الجنس ایکی جسم وزن اولنسه اکثریا وزنلری مختلف بولنور
اکابناء برینك وزنی واحد اعتبار اولنوب اجسام سائره‌نك
وزنلری وزن مذکوره قیاس ایله تعیین اولنور وواحد اعتبار
اولنان مقدار جسمك وزننده‌ن هرمقداری ایسه اولقدار
جسمك کثافتی ویا ثقلت اضافیه‌سنی تعیین ایلمش اولور وواحد
اولمق اوزره درت درجه حرارتده بولنان ماء مقطر اخذ اولنوب
جمع اجسامك کثافتلری اکا نسبت ایله تقدیر وتعیین اولنمشدر
تعبیر دیکرله حجملری مساوی اولان جسملرك جوهرلری بربرندن
زیاده اولوب اشبو زیاده‌لکه کثافت تسمیه اولنه‌رق بو تقدیرجه
ذهبك برقدم مکعبنك جوهری صویك برقدم مکعبی جوهرندن

اون طقوز کره زیاده اولمغله ذهب کثافتنك صو کثافتنه نسبتی بر عددك اون طقوز عدده نسبتی کبی اولوب یعنی آلتونك ثقلت اضافیه‌سی اون طقوز اولمش اولور اجسامك ثقلت اضافیه‌لرینی تقدیر ایلمك ایچون متعدد آلات ایجاد اولنمش اولوب تعریف وتفصیللری علم حکمت طبیعیه کتابلرنده مسطوردر و معدنی لایقیله تشخیص وبربرندن تفریق وتمییز ایلمك ایچون اکثریا ثقلت اضافیه‌لرینه مراجعت اولندیغنه مبنی خاصهٔ مزبوره علم معادن کتابلرنده مفصلا بیان اولنور

هر جسمك کندو طبیعتیله قالمسی وحرکت وانتقالی ویاخود حرکتده ایکن سکونته تحولی انجق علل واسباب طبیعیه‌دن نشأت ایلمسی خاصه‌سنه یعنی هر بر جسم کندو نفسنه تأثیره مقتدر اولەمیوب جسملرده وقوعبولان تحولات وانفعالاتك جمله‌سی قوهٔ خارجیه ایله اولوب هر جسمك بولندیغی حالده قالمغه میلی خاصه‌سنه عطالت اطلاق اولنور مثلا معادن واحجار سکونت دائمیه‌ده بولنوب خارجدن بر قوت وعلتك ورود وظهورینه دکین حالت مذکوره‌ده قالورلر * جمیع اجسام ذو مسامات اولوب حتی آلتون ومعادن سائره دخی بوندن خالی دکلدر یعنی اجسامك عبارت اولدیغی اجزا بربرلرینه تلاصق مطلق ایله متلاصق اولیوب بینلرنده مسافات خالیه‌دن عبارت اولان مسامات واردر بو صورتده هر جسم مسافات ممتلئه ومسافات خالیه‌دن عبارتدر که بالاده بیان اولندیغی اوزره مسافات ممتلئه ایله مسافات خالیه مجموعنه جسمك حجمی ویالکز مسافات ممتلئه‌یه یعنی اجزای متراکبه مجموعنه جسمك جوهری تسمیه اولنور

نحونت والاستیقیت خاصه لری دخی اجسامك خواص مشهوره سندن اولوب جسم صلیب ویاخود جسم نحین دیوشول جسمه اطلاق اولنور که خارجدن تأثیر ایدن برقوته اولدقجه مقاومت ایلیه ومقاومت مذکوره اول جسمك اجزاسنك بری برلرینه درجهٔ تقربلری وقوهٔ ارتباطیه سنه منوط ومتوقفدر معلوم اوله که هردرلو اجسامك الك سرت وسختی الماس اولوب بودخی قاربون خالص یعنی فحم خالص اولدیغی مثبتدر اجسام لینه بونك عکسی اولوب تصادمنده ویاتواطئنده یعنی برجسم اخرایله باصلمسنده شکل جهتیله تغیر وتبدل ایلر احجارك صلابتی لایقیله بیلمك بومحلده لازم اولدیغندن شویله تفصیل اولنور که مثلا برچاقق طاشنك زاویهٔ حادهسی یعنی سیوری کوشهسی جام اوزرنده کزدرلسه مذکور جام چیزیلوب لکن حجر مذکورك یرینه بیاض تباشیر استعمال اولنسه جام اوزرنده اکرچه برخفیف اثر حاصل اولور ایسهده اثر مزبور سیلندکده محو وغائب اولدیغندن چاقق طاشنك صلابت ونحونتی تباشیردن زیاده اولدیغنه حکم اولنور والماس ایله تباشیرك بیننده صلابتده مختلف نیجه درجات اولوب اجسامك درجهٔ صلابتی بری برینه نسبتله در قوآرس یعنی درالنجف طوپاز تعبیر اولنان زبرجد هندی ایله چیزیلوب کندوسی دخی فلسپاتی یعنی بورسانا طاشنی چیزدیکندن درالنجف سرتلکده زبرجد ایله فلسپات حجری بیننده واقع اولشدر کذلك ملح قاربون کالس یعنی کرج طاشی ملح فلیوکلس نام طاش ایله چیزیلوب کندوسی دخی ملح کبریت کلس یعنی الچی معدننی چیزدیکندن مذکور کرج طاشی سرتلکده بوایکی معدنك صلابتلری

بیننده بولنمشدر الماسك درجهٔ صلابتی اون وطلق دینیلان حجرك صلابتی دخی براعتبار اولنسه سرتلکده بو ایکی معدنك بیننده واقع بعض اجسامك اساميسی صره سیله زیرده کوسترلمشدر

طلق	١	فلسپات	٦
جبص یعنی الچی	٢	قوارس	٧
ملح قاربن کلس	٣	طوپاز	٨
ملح فلیورکلس	٤	یاقوت	٩
ملح فوسفورکلس	٥	الماس	١٠

اجسام معدنیه‌نك دخی صلابت اعتباریله اساميسی بو وجهله در چلیك تیمور پلاتینه نحاس کمش التون توتیا التیمون قلای قورشون

جسمك تصادمنده ویا نواطئنده یعنی برجسم آخر ایله باصلمسنده شکلی تبدل ایدوب تصادم ووطئك تأثیرندن قورتلدیغی کبی ینه شکل اولنه رجوع ایدر ایسه اول جسمه جسم الاستیق تسمیه اولنور

معادنه مخصوص اولان قوهٔ تطرقیه وقوهٔ انجراریه وسائره بوندن بویله معادن بحثنده تعریف اولنه‌جغندن بومحلده بیانندن صرف نظر اولنمشدر (ادهم)

عن اعضای مجلس والا

(ابقیه سی صکره)

(مصرایم)

کافهٔ مؤرخینك نقل وروایتنه کوره مصرك برنجی حکمداری حضرت نوح علیه السلامك حفیدی اولان حامك اوغلی مصرایم اولوب مملکتی کندو اسمنه منسوباً مصر تسمیه ایلمشدر.
اشبو حامك کوش وکنعان وقوس ومصرایم اسمنده درت اوغلی اولوب بونلردن کوش حبش وکنعان بریة الشام طرفلرینه کیتمش ومصرایم مصر الکاسنی وقوس دخی الکای مذکورك جهت غربیه سنده واقع محلاری استیلا ایتمشیدی مصرایمك زیر حکومتنده بولنان محلارده بت پرستلك دینی وضع واحداثدن بشقه اثری معلوم دکلدر وبونك خلفلرندن تب شهرینك بانیسی اولان یوزیریس مستثنا اولمق اوزره اوزیماندییاس نام ملکه کلنجیه قدر اولان حکمدارلرك اسامی واحوالی بالکلیه مجهولدر.

(اوزیماندییاس)

اوزیماندییاس اسیا قطعه سنده مقدما بقتره وشمدی بلخ تسمیه اولنان مملکته بالذات کندوسی رئیس الجیش اوله رق درت یوزبیك پیاده ویکرمی بیك سواریدن مرکب برجسیم ارد وسوق ایتمش اولمسیله عصرنده مملکت مصریه نك کسب معموریت واقتدار ایتمش اولدیغی استدلال اولنور بلخدن عودتنده غایت مکلف ابنیه

انساسیله دیوارلرینه محاربات وا قعه‌سنی نقش وترسیم ایتدیرمش وبرجسیم کتبخانه تنظیم ایله قپوسی اوزرینه (خزینهٔ دوای روح) کلماتنی یازدیرمشیدی وکندوسنه فوق العاده برمزار بنا ایدرك اطرافنده بارشون وسعتی واوچیوز التمش بش ارشون محیطی اولمق اوزره التوندن مصنوع بردائره اوزرینه کونشك طلوع وغروبنی وقمرك سیروحرکتنی نقش ایتدیردیکنه واولوقتده مصریونك سنه‌یی اون ایکی ماهه وهر ماهی اوتوز کونه تقسیم ایدرك اون ایکنجی ماهه بش کون التی ساعت علاوه ایتملرینه نظراً علم هیئتده مهارتلری اولدیغی آکلاشیلور ملك مشار الیه متدین وحقشناس اولدیغندن بین الاهالی زیاده ممدوح ومحترم ایدی

(اوخوریوس)

اوخوریوس سالف الذکر اوزیماندیاسك اخلافندندر مقیاس نیله برقاچ ساعت اولوب مدت مدیده مصرك مرکز حکومتی بولنان منفیس شهرینی بو بنا ایتمشدر شهر مذکور محیطی یدی ساعت اوله‌رق غایت وسیع وخندق وسور ایله محاط ومستحکم اولوب منتظم یوللر ایله مزین ایدی جیزه قریه سی جوارنده واقع فرعون تپه‌لری تعبیر اولنان مشهور اهرام ایله سقاره نام قریه‌ده غایت مصنع اوله‌رق الیوم اثاری موجود بولنان معابد وسرای ومزارستان ملك مشار الیهه منسوبدر

(مریس)

مریس میلاددن بیك یدی یوز سنه مقدم حکومت ایدوب فیوم ناحیه سنده حالا آثاری مشهود اولان غایت واسع حوض بونك بنا کرده سیدر مؤرخین متقدمه نك بیاننه کوره حوض مذکورك یوز سکسان ساعت محیطی واوچیوز قدم عمقی اولوب نیلك درجهٔ معتادهده فیضانی اثناسنده درونه صوطولدیریلوب ونهر مذکورك حد مطلوبه واصل اوله جق قدر ارتمدیغی سنه لرده اراضی اندن اسقا اولنور ایدی فی الحقیقه حوض مذکورمملکتك معموریتنی واهالیسنك کثرتنی متضمن براثر عظیم اولوب مشارالیه بووجهله ابقای نام ایلمشدر .

مریسك وفاتندن صکره بعض اجنبیلر مملکتی ضبط واستیلا ایله ایکی یوز سکسان سنه اجرای حکومت ایتمشلردر انجق بواجنبیلرعربمیدر یوخسه اولوقت فنکه تسمیه اولنان طرابلس شام سکنه سندن برطائفه میدر معلوم اولمیوب عندالمؤرخین مشکوك ومشتبهدر ملوك مصریه نك کافه سنه فرعون اطلاق اولندیغندن بو اجنبیلردن ظهور ایدن ملوك دخی فرعون اسمیله معروف اولوب حضرت ابراهیم علیه السلامك مصری تشریفلری بو فرعونلردن برینك زماننده وقوعبولمشدر

(موزیس)

اموزیس اجانب مذکوره ایله محاربه ایدرك انلری مصردن طرد

واخراج ایله اجدادی مثللو خطهٔ مصریه‌یی کاملا تحت تصرفنه ادخال ایتمشیدی

بوندن صکره اللی سنه مدتده انلکای مصرده اجرای حکومت ایدنلرك نام ونشانی مجهول اولوب فقط بو اثناده ینه فرعون لقبیله معروف برملکك ایام حکومتنده حضرت یوسف علیه السلام وقعهٔ معلومه‌دن صکره مصره کتوریلوب مسندنشین حکمرانی اولمش وحسن تدبیریله مملکتی قحط وغلادن تخلیص ایتمشدر

(امس میامون)

ملك مشار الیه میلاددن بيك بشیوز یتمش یدی سنه مقدم حکمدار اولوب التمش التی سنه اجرای حکومت ایتمش و بونك زماننده یهودیلر مصرده بولندیغندن بونلره اشوری اذا وجفا ایدرك فیوم وملك مشار الیه اسمنه منسوب رامسس شهرلرینك بناسنده استخدام ایلمشدر

(امینوفس)

سالف الذکر رمسسك امینوفس ونوریرس نامنده ایکی اوغلی اولوب وفاتنده امینوفس جانشین پدر اولمش و برمدتدنبرو مصرده تمکن ایتمش اولان بنی اسرائیل قومنی کلیاً محوواستیصال ایتمك اوزره حقلرنده زیاده جور واذا ایدوب ینه تناسل وتکثر ایتدکلرینی کوردکده یکی تولد ایدن اطفالك اعدامنی امر ایتمش ایدی اول

اثناده حضرت موسی علیه السلامك ولادتلری وقوعبولوب اول امرده والده‌لری اخفا ایله تخلیص ایتمك استمش ایسه ده کتمی ممکن اوله‌میه‌رق نهایت شیوعندن احترازاً چوجغی بر سپده وضع ایله نیله القا ایتمشیدی مقتضای قدرت الهیه امینوفسك قزی نیلده استحمام ایلدیکی حالده مذکور سپدی اوزاقدن کوره‌رك یانـنه جلب ایتدرمش و درونـنده بولنان چوجغی الوب سراینده تربیه ایتدرمشیدی ملوك مصریه‌دن صورت احوالی مؤخراً بیان اولنه‌جق مشهور سیزوستریس اشبو امینوفسك اوغلیدر

(خلیل) (محمد جمیل)
سفیر پترسبورغ سفیر پارس

(بقیه‌سی صکره)

(علائم سماویه) (مابعد)

(خواجه)

بن درسده بیان ایلدیکم وجهله هوا عنصر یعنی جسم بسیط اولمیوب مرکب و بی رنك و بی رایحه وشفاف وسیال ورقیق وقابل الوزن وغیر قابل اللمس وقابل الانوطا و الاستیق بر جسمدر وصوحیوانات بحربه نك یشاسنه مقتضی اولدیغی مثللو هوا دخی

نوع انسانك لوازم حياتيه سندندر وانقباض وانبساط جهتيله برحد معيني وشكل مخصوصي اولميوب بولنديغي موقعك خالى اولان هرطرفني اشغال ايدرك اكاكوره تغيير شكل وهيئت ايدر

(شاكرد)

شو تعبيرانكزك اكثريسى بكا بلمديكم برلساندن كبي كلديكندن طوغريسى هيچ برشي اكلايه ميورم

(خواجه)

بو تعبيراتي بردن بره اكلايه مديغكزي استبعاد ايتمم بونلر اصطلاحات مخصوصه دن اولمغله بهمه حال تعريف وايضاح اولنمق لازم كلور جسم بسيط ايله جسم مركب نه ديمك اولديغني كچن درسده سويلمش ايدم تكراره حاجت يوقدر ديكرلريني بيان ايده‌يم جسم بي رنك ديوشول برجسمه دينلوركه هيچ برلون ايله متلون اولميه هوايه جسم بي رنك دينلسى مقدار جزئيسى هيچ برلون ايله متلون اولمديغي اعتباريله درفي الحقيقه براوطه ايچنده بولنان وياخود بزه قريبتي اولان طبقات هواده هيچ برلون ورنك مشاهده اولنمز انجق اچيقلق اولديغي وقت كرهٔ نسيمه نظر اولندقده مائي كورنديكى دخي معلومدر
جسم بي رايحه شول برجسمه اطلاق اولنوركه اصلا قوقوسى اولميه هوا دائما اغزمزدن و بورنمزدن كيروب چيقديغي حالده قوهٔ شامه‌مزك هيچ بر قوقو حس ايتمديكى امور معلومه‌دندر

جسم شفاف شول بر جسمدر که دیکر ایکی جسمك اراسنه وضع اولندقده جسمین مذکورینك یکدیکرینی کورمسنه مانع وحائل اولمیه مثلا جام کبی فی الحقیقه هر یرده هوا وار ایکن اشیای موجوده‌یی رؤیته اصلا مانع وحائل دکلدر

جسم سیال دیو شول بر جسم مرئی ویاخود غیر مرئی‌یه دینلورکه جریان وسیلان ایله کندوباشنه بر محلدن دیکر بر محله منتقل اولمق شاننددن اوله صو وسائر مایعات وبخار وهوا ومؤخراً بیان ایده‌جکمز غازلر هپ اجسام سیاله‌دن معدود در وایلروده بر تفصیل بیان اولنه‌جغی وجهله روزکار هوانك جریان وتموجندن حاصل اولان بر علامتدر

جسم رقیق شول بر جسمه اطلاق اولنورکه کندیلکندن دیکر بر جسمك ایچنه دخول ونفوذ ایده بیله هوا یه جسم رقیق دینلسی ذو مسامات صغیره اولان اجسامك درونه بیله دخول ایده بیلدیکنه مبنیدر زیرا حیوانات ونباتاتدن بشقه اکثر معدنیات درونده دخی از چوق هوا بولندیغی بالتجربه ثابت اولمشدر

جسم قابل الوزن شول بر جسمه تعبیر اولنورکه طارتلسی ممکن اوله چنکه درسده بر نبذه بیان ایتدیکم وجهله برادمك اون ایکی بیك قیه‌یه یقین هوا متحمل اولدیغی هوایی وزن ایدرك بولمشلردر

جسم قابل اللمس شول بر جسمه دینلورکه طوتیلوب طوقنلسی ممکن اوله‌میه هواده بو حالك بولندیغی ایراد ادله‌دن مستغنیدر.

جسم قابل التضییق یعنی صقشدیریلمغی وقتده کوچلسی ممکن اولان

وجسم الاستيق قابل انوطا وانبساط اولان يعنى برقوت خارجيه يه مصادف اولديغى وقتده كوچلوب بيويه‌رك قوت مذكوره زائل اولديغى حالده اولكى حالنه رجوع ايدن جسملره اطلاق اولنور .

شاكرد

شيمدى پك اعلا آكلادم انجق هوانك قابل انوطا والاستيق اولديغى تصور بيلمز ايدم وغير قابل اللمس اولديغى حالده تصورنله وزن اولنمشدر

(خواجه)

هوانك قابل انوطا والاستيق اولديغنى وتصورنله ظارتيله بيلديككى قولايجه فهم ايلمكز ايچون سزه بعض مثاللر ايراد ايده‌يمكه كندى كنديكزه بيله تجربه ايده‌بيلورسكز مثلا برصوقدحنى اغزى اشغى اوله‌رق عمودا يعنى ديككنه برقوغه صويك ايچنه ادخال ايتديكز حالده قدحك ايچنه صوكيرز ايسه‌ده قدح تماميله طولميوب ديبنه طوغرى برپارچه‌ير بوش قالمش كورينوراشته بو بوش كورينان يرده هوا صقيلوب قالمشدر چونكه قدح صويه ادخال اولنمزدن اول حال طبيعيسنده بولنان هوا ايله مملو اولوب صكره ايچنه كيرن صوهوايى تضييق ايله حجمنى كوچلتمشدر هرنقدر قدحى صويك ايچنه زياده صوقارسكز

بالطبع قدحك ایچنه صو زیاده جه کیره جکندن بوش کورینان یر اولقدر کوچیلور

استه بوندن معلوم اولور که هوا قابل انوطادر یعنی صقلدیغی حالده حجمی تناقص ایدر واکر قدحی صویه ادخال ایتمزدن اول درونه بر سکك قونمش اولسه کز قدحك ایچنه صو دخوله باشلادقده کوریلور که سکك دائما قدحك بوش کورینان یرینه قاچوب اوراده بولنان هوانك ایچنده یشار قدحك ایچنده هوا اولمسه سکك یشامامسی لازم کلور

بو حالده قدحك دیبندن بر کوچك دالك دلسه کز خفیف بر صدا ویره رك مضغوطی اولان هوا منکور دلکدن خروج ایله یرینه صو کلوب قدح اولوقت تماميله طولر فقط قدحك ایچنده هوا موجود ایکن بتون بتون صویه ادخال ایتسکز بیله تماماً صوایله طولیوب بهمه حال بر پارچه یری صودن خالی قالور بو صورتله تجربه دن صکره هوانك قابل انوطا اولدیغنده شبهه کز قالمز ظن ایدرم

کلهلم الاستیق یعنی قابل انوطا وانبساط اولمسی بحثنه بر قدحی تماميله صویك ایچنه ادخال ایتدکدن صکره اوستندن الکزی چکرسه کز کورسکز که قدح کویا بر منطار پارچه سی کبی شدتله صویك اوستنه چیقار بونك سببی هواده کی الاستیقیت خاصه سیدر. چونکه قدحك اوستندن ال چکلدیکی حالده صو واسطه سیله هوایی تضییق ایدن قوت زائل اولمغله هوا اسکی حالنه رجوع ایتمك استیدرك منبسط اولمغله و بو جهتله اولدن مستوعب اولدیغی مکانی استیعاب ایتمکه باشلیوب قوهٔ انبساطیه سی سببیله بر طرفدن قدحی و بر طرفدن صویی ایتدرك قدحی صویك اوستنه چیقار مغه

سبب اولور هوانك قوهٔ انبساطیهٔ مذكورهسی اولمسیدی قدح صویك اوستنه چیقمیوب قوغهنك دیبنه كتمسی لازم كلوردی نتهكیم قدح صویه عموداً ادخال اولنمزسه وقوعبوله جغی كبی چونكه اول حالده قدحك ایچنه صوكیرمسیله برابر دیكر طرفندن درونندهكی هوا خروج ایدرك قدحی صویك اوستنه چیقاره جق قوت زائل اوله جغندن قدح الدن براغلدیغی تقدیرده صویك اوستنه چیقمیوب بالعكس قوغهنك دیبنه ایتر

(شاكرد)

بو دیدیككز تجربه‌یی بلمیدرك بر قاچ دفعه یاپمش ایدم بوورد یككز كبی صو قدحنی چوق كره دریچه قوغه ایچنه ادخال ایدردم صكره الیمی چكدیكم وقت قدحك كندی باشنه صویك اوستنه چیقدیغنی كوروب متحیر اولوردم وبوكا برمعنا ویره مزدم شمدی سببنی اكلایوب دفع مراق ایلدم وهوانك قابل انوطا والا ستیق اولدیغنده دخی هیچ شبهه‌م قالمدی فقط لمسی ممكن اوله میان برجسم نصل وزن اولنه بیلور

(خواجه)

هوانك بر قاچ صورتله وزنی ممكن اولوب فقط سزه غایت سهل الفهم وكندی كندیكزه یاپه بیله جككز برصورت بیان ایده‌یم كروی الشكل واغزی موصلنلی برشیشه اخذایله موصلغنی

اچیق براغدرق شیشه‌یی ایصتمغه باشلایکز سببنی مؤخرا سیره
بیان ایده‌جکم وجهله شیشه ایصندقجه ایچنده‌کی هوا خروج
ایده‌جکندن لایقیله ایصندیغی حالده درونده هیچ هوا قالمز
اولوقت موصلغنی قپایه‌رق صیجاق اولدیغی حالده شیشه‌یی
برمضبوط ترازو ایله طارتوب قاچ درهم کلور ایسه برمحله
اشارت ایدیکز بعده شیشه‌یی صغودوب موصلغنی اچدیغکزده
سندرك شیشه‌نك ایچنه هوا دخوله باشلار سس کسلدیکی حالده
شیشه هوا ایله طولمش اوله‌جغندن اولوقت تکرار طارتکز البته
اولکی مقداردن زیاده کلور ومقدارین بیننده اولان فرق
شیشه‌نك حاوی اولدیغی هوانك اغرلغی دیمك اولوب هوانك
قابل الوزن برجسم اولدیغی بوصورتله ثابت اولور ٠
معلوم اولدیغی اوزره اجسام موجوده‌نك اغرلقلری مختلفدر ٠
مثلا هپ بربیوکلکده اوله‌رق برقاچ نوع جسمدن برکله یاپیلوب
وزن اولنسه یکدیکرندن پك چوق فرقلی ظهور ایدر ٠ جسامتجه
مساوی اولدیغی حالده اخشابدن معمول برکله ایله تیمور ویاخود
قورشوندن یاپلمش برکله‌نك اغرلقجه بینلرنده اولان فرق جمله‌یه
معلوم برکیفیتدر ٠ بنابرین جسملرك یکدیکرینه اولان نسبت
ثقلیه‌لرینی حساب ایتمك ایچون درت درجه حرارتده بولنان ماء
مقطر اساس قیاس اتخاذ اولنه‌کلمشدر وجسملرك نسبت ثقلیه‌سنی
حساب ایتمك اساس اتخاذ اولنان جسم ایله بینلرنده اولان ثقالت
وخفت فرقنی میدانه چیقارمق دیمك اولمغله اکر هوا ایله صو
بیننده اولان نسبت ثقلیه‌یی بولمق استرسکز ذکر اولنان
شیشه‌نك ایچنه برمنوال مشروح درت درجه حرارتده بولنان

ماء مقطر طولدیروب وزن ایدرسکز اولوقت معلوم اولورکه هوا
صودن یدی یوز یتمش تات خفیفدر یعنی اول شیشه‌نك طولوسی
هوانك اغرلغی بر درهم کلش ایسه ینه او شیشه‌نك طولوسی
صوبك اغرلغی یدی یوز یتمش درهم ظهور ایدر
بوکا بناً نقلجه هوانك صویه نسبتی برك یدی یوز یتمشه نسبتی کبیدر
دینلوب نسبت مذکوره ریاضیه کتابلرنده $\frac{1}{770}$ صورتنده یازیلور
اجسامك ثقلت و خفت کیفیتلرینك و نسبت ثقلیه‌لرینی بولمق
ایچون درت درجه حرارتده بولنان ماء مقطرك اساس اتخاذ
اولنمسنك حکمتی مؤخراً معلومکز اولور اکر بر جسمك صودن اغر
و یاخود خفیف اولدیغنی و هلهٔ اولیده بیلمك استرسکز جسم
مذکوری صویه القا ایدرسکز اکر باترسه بیلورسکزکه صودن اغر
و باتمز ایسه خفیفدر (قدری)

(بقیه‌سی صکره)

(علم ثروت ملل)

حرف و صنایعك صورت ظهور و تشکلی و علم ثروتك احوال اساسیه‌سی
بیانده‌در

بنی ادم مقتضای صفت بشریه‌سندن اولان حوایج متنوعه‌سنی
تحصیل ایچون عقلاً و بدناً بذل وسع و قدرت ایتمکه محتاج
اولدیغندن اول باول اجلق و صوسزلقدن و شدت هوادن
تلف اولیه‌جق قدر ماکولات و مشروبات و لباس و مسکن تدارکنه
تصدی ایدر ایسه‌ده حیوانات سائره بیننده مابه‌الامتیازی اولان

قوهٔ عقلیه‌سی وتبدیل واصلاح احواله استعداد وقابلیتی اقتضاسنجه اسباب ضروریهٔ تعیشنی استحصال ایتدکده مأکولات وملبوساتجه تفنن وتزیینه میل ورغبت ایلر وبو وجهله برطرفدن دائرهٔ حوائجنی توسیع ودیکر طرفدن دخی بونلرک وسائل تحصیله‌سی تدارکنه سعی ایله تلذذات جسمانیه وعلوم وفنون مثللو کمالات انسانیه‌نک اکتسابنه مائل وراغب اولور وحال مدنیته نسبتله ترقی بولان حوائجی کوناکون علوم وفنون احداثنی استلزام ایتدیکندن صنایعک بدایت حدوثنده بالطبع درکار اولان نقص وقصور آثار علمیه ومخترعات متوالیه ایله کتدکجه اصلاح واکمال اولنه‌رق احتیاجات انسانیه‌یه نسبتله نفع وقیمتی اولان شیلر مبذول اولور زیرا صنایع مختلفه اربابی کندو احتیاجات مخصوصه‌لرندن چوق زیاده شی حاصل ایتدکلرندن اشبو فضله اولان حاصلاتک برمقدارینی تحصیل امنیت ومحافظهٔ حقوقلری ضمننده جانب حکومته ترک ایله باقیسنی تصرف قاعدهٔ مرغوبه‌سی ایجابنجه احتیاطاً حفظ وادخار ویاخود اراضی اعماری وآلات وادوات اشتراسی ومناسب اولان صنایع ومعارف تعلم وتحصیلی مثللو اقتضا ایدن شیلرک اکتسابنه یعنی تزیید سرمایه‌یه صرف ایتدکلرندن احتیاجات بشریه‌نک دفعنه مدار اولان هر درلو شیلرک یعنی اسباب ثروت وسامانک کون بکون متزاید اولمسیله ثروت مخصوصه کتدکجه ترقی بولوب ثروت عمومیه دخی بونسبت اوزره تکثر ایدر والحاصل انسانک ثمرهٔ سعی وهمتیله وجه ارضک کسب معموریت ایتدیکی کبی اسباب تعیش ویسر ورفاهک تزایدی دخی نوع بشرک تکثر وانتشار نسلنی مستلزم اولور

ایلدی هیئت اجتماعیه‌دن سعی وعملك دفع احتیاجات مقصدیله اختیار اولندیغی وثروت وسامانك مخضاء لوم وصنایع واسطه‌سیله حصوله کلدیکی بدیدار اولوب انجق حرف وصنایع بعض اصول عمومیه اوزره ظهوره کلوب بعض شرائط اساسیه‌یه مبنی انتشار وکسب توسع ایتدیکلدن بونلره مطلع اولمق فائده‌دن خالی دکلدر شویله‌که جمعیت بشریه‌نك اوائل ظهور وتشکلنده هر بر قوم تحصیل حوایج ضروریه‌سی ضمننده صید وشکار ویاخود امر حراثت ایله مشغول اولور ایسه‌ده کافۀ افرادی برلکده چالیشه‌رق اشبو مساعیٔ مشترکه‌نك ثمره‌سی جمله‌یه تقسیم وتوزیع وبو وجهله اسباب تعیش ولوازم اشیات عمومیه هیئتجه تحصیل اولنور مثلا بر قومك کافۀ افرادی اراضیٔ مشترکه‌لرینی برلکده زراعت ودفع اعدا ضمننده جملهٔ محاربه‌یه مباشرت ایتدکلری حالده هر بریسی مشاغل متنوعه ایله اشتغال ایدرك مأکولات وملبوساتنی یدیله تدارك ایتدکدن بشقه امور ملیه وعسکریه وطبابت کبی خدمات مختلفه‌یی بربرده اجرا ایتمسی لازم کلور فقط بوحال چوق زمان ممتد اوله‌میوب چونکه اول قومك حوایجی تزاید ایتدکجه هر بر فردی کافۀ احتیاجاتنی کندو باشنه تدارك ایده‌میه‌جکی درکار اولدیغندن کندوسیله عیالنك قدر حاجتلرندن زیاده اوله‌رق حصوله کتوره‌بیلدیکی اشیایی برآخرینك فضله اولان اشیاسیله مبادله‌یه باشلار مثلا ترلاسی حاصلاتنی اولان بغدایی بر دیکرینك اعمال ایلدیکی لباس ایله دکشدیکندن مبادلهٔ اشیا اصولی ظهور ایدر ایسه‌ده حوایجك تزایدی حاصلاتك دخی تزاید وتنوعنی استلزام ایتدکله اول قوم امر مدنیتده ترقی ایتدکجه اصول مبادله

توسع وانتشار ایدر ومبادلات تعدد وتکثر ایتدکجه امور ومشاغل مختلفه نك دخی تفریق وتقسیمی لازم کلور بوجهتله رفته رفته هر بر شخص بر مشغولیت مخصوصه اختیار واتخاذ ایله بالذات حاصل ایده مدیکی حوائجنی آخرندن اخذ ایتمکی فائده لو بولور مثلا اهل حراثت قیولرندن قرقدقلری بیاغی یی وترلالرنده حاصل اولان کتانی اول یاپدقلری کبی کندولری نسیج واعمال ایتیوب قدر احتیاجلرندن زائد اولان مقداری یی زراعت وحراثته مشغول اولیوب بالکز قماش والبسه اعمالنه حصر اوقات ایتمش دیکر بر شخصه ویروب مقابلنده کندوسنه لازم اولان البسه یی الور واشته بو وجهله هر بر صنعت تشعب وتفرد ایدرك کثرت حوائجه نسبتله کسب وسعت واهمیت ایتدیکندن درلو درلو حرف وصنایع تحدث ایدر حالبوکه مشاغلك بروجه مشروح انقسامی طبیعتیله اشیانك بر محلدن دیکر محله نقلنی ایجاب ایتدیروب ارباب حراثت وصنعت ایسه ایشلرینی براغه رق بوامر جدید ایله مشغول اوله میه جقلرندن برطاقم اشخاص دخی تسهیل مبادلاتی صنعت اتخاذ ایدرك بوصورتله امر تجارت دخی ظهوره کلور ومرقومك حوائجی ارتدقجه فنون وصنایع متنوعه ارباب مخصوصه سنه منحصر اوله رق مقدملری اجراسی هر کسه عائد اولان خدمات ومشاغل تقسیم اولنوب اصول مبادله قاعدهٔ عمومیه درجه سنه واصل اولور انجق مبادلهٔ اشیا اصولی هیئت اجتماعیه نك بدایت ظهورنده مشهود اولوب احتیاجات وحاصلات براز تکثر ایتدیکی ومشاغل مختلفه کرکی کبی اربابنه تقسیم وتخصیص قلندیغی حالده ارتق اشیانك عیناً مبادله سی ممکن

اوله میوب مثلا درزینك بری اتمكجی وقصابدن اخذ ایتدیكی اتمك
وات مقابلنده البسه ویرمك استرایسه بونلرك بلكه كندولرینه
اقتضا ایده جك مقدار لباسلری اولوب فقط قوندره یه احتیاجلری
اولدیغندن ات واتمكی مجرد قوندره جی یه ویروب قوندره المق
املنده بولنورلر حالبوكه قوندره جینك دخی لزومی قدر
ات واتمكی اولوب كوسله یه احتیاجی اولدیغی تقدیرده بونلر
بیلنده عیناً مبادله ممكن اوله میه جغی بدیدار اولور بوصورتجه كافهٔ
صنوفك حاصل ایتدكلری اشیا واموال مقابلنده یكدیكره قبول
ایده جكلری برمال مخصوص احداثی لزومی ظاهر اولدیغندن
اواوجهله تسهیل معاملات ضمننده اشیای سائره یه واسطهٔ
مبادله اولمق اوزره برقاچ نوع اشیا تعیین وتخصیص قلنمشدر ؛
هركس حاصل ایتدیكی اموال ویاخود ایفایه مقتدر اولدیغی
خدمات مقابلنده وسائط مذكوره یی اخذ وقبول ایدرلر وبو
اشیانك قیمتی دخی بالجمله اشیای سائره نك ویاخود اعمال
وخدماتك قدر وقیمتنه اولدقجه صحیح برمقیاس اولور اشته
اقچه استعمالی دخی بووجهله تحدث ایدوب اوائلده تیمور وقلای
ومشین وطوز ودخان واصداف بحریه وسائر بعض اشیا
جابجا اقچه مقامنده قوللانلمش ایسه ده برشیك واسطهٔ مبادله
اولهبیلسی برقیمت اصلیه سی اولمق وهوا وصو یك تأثیرات كیمویه سندن
مختل اولمامق واقسام جزؤیه یه تقسیم اولنه بیلوب نقلی دخی
آسان اولمق كبی بعض خواصی جامع اولمغه متوقف اولدیغندن
سیم وزردن معمول مسكوكات اشیای سائره نك تقدیر
قیمتلری وتسهیل مبادله سی ضمننده التون ویرلمك اوزره

اشیای سائره‌یه ترجیحاً علی العموم قبول و اتخاذ اولنمشدر
جمعیت انسانیه سعی و عمل و مبادلهٔ اشیا وتقسیم اعمال ایله
اخذ استعمالی اصول مشروحه سی اوزرینه مؤسس اولوب
افرادینك ایفای حوایجی ضمننده بنی نوعنه احتیاجی درکار
وسائرلرك حاصل ایتدیکی اشیا ایله ایفایه مقتدر اولدیغی خدماتنی
مجرد کندو اعمال وخدمات مقبوله سی واسطه سیله تحصیل
ایده بیله جکی بدیدار اولمغله هر کس کندو منفعت مخصوصه سی
اقتضاسنن اولق اوزره ابنای جنسیچون عقلا ویا بد ناچار لشمغی
اختیار ایتدیکی حالده کرك بالطبع حائز بولندیغی وکرك سعی
وعملیله طوغریدن طوغری یه ویاخود بالواسطه تحصیله موفق
اولدیغی شیلره تصرف وانلردن استفاده وتمتع ارزوسی امر جبلی
اولدیغندن هیئت اجتماعیه نك اساس ومبنی علیهی اولان حقوق
ملکیت واتبت شخصیه وعمومیه وحاصلاتك تشویقیله تسهیل
مبادلات ضمننده اهم والزم اولان طرق ووسائل نقلیه ایله منبع
ثروت اولان حرف وصنایعك سربستیٔ اجراسی اهالینك
اوصاف ممدوحهٔ تصرفکارانه سنه منضم اولدقده جمعیت
بشریه تکثیر رفاه ویساره مظهر اولور

بنابرین علم ثروت تعلمندن مقصد انسانك حائز اولدیغی
قوهٔ صناعیه سی اثری اولان کافهٔ افعال واعمالنك صورت انتظام
ومربوطیتی ونه قواعد عمومیه یه مبنی وقوعه کلدیکنی تحقیق ایله
اسباب ثروتك کرك هیئتك وکرك افرادینك منفعتنه موافق
اوله رق نصل تحصیل وتوزیع ونه صورتله صرف واستهلاك
اولندیغنه کسب وقوف ایتمکدن عبارتدر وملل

واقوام متمدنه میاننده هر کس حوائج ذاتیه‌سنی مبادله طریقیله استحصاله مجبور اولوب اجرا ایتدیکی صنعت ویاخود بولندیغی موقع ومأموریت اقتضاسنجه مقاسمهٔ اعمال اصولنده مشارکتی اولدیغی مثللو انجه‌سز دخی هیچ بر ایش کوره‌میه‌جکی درکار اولدیغندن علم مذکورك اشبو قواعد ثلثهٔ عمومیه اقتضاسنجه کارخانهٔ عالمده صرف سعی وعمل ایدن کافهٔ انامه منسوب ومتعلق وفائده‌سی جمله‌یه عائد وراجع ایسه‌ده بین الناس مجرد مقابله شرطیله وقوعه کلان اعمال وخدماتك مطالعه‌سنه مقصور ومنحصر اولوب مقتضای دیانت وانسانیت اجراسی درجهٔ وجوبده اولان افعال صالحه وخیریه‌یه شمولی یوقدر والحاصل صنایع متنوعه‌نك وبونلردن طولایی بین الاهالی تکون ایدن معاملات ومناسباتك ثروت عمومیه‌جه اولان تأثیرات مختلفه‌سی بو علم واسطه‌سیله تحقیق وتحری اولندیغندن ثروت نه مقوله شیلره اطلاق اولنور وکیفیت واوصافی ندن عبارتدر تعریف وتوضیحه آتیده ابتدار قلنور .

(بقیه‌سی صکره)

باب عالی ترجمه اوطه‌سی خلفاسندن

اوحانس

مجموعهٔ فنون هر ماه عربی نهایتنده چیقار یلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش
٦٥ برسنه‌لك
٣٥ آلتی آیلق
٦ برنسخه

برسنه‌لکنه ویا خود آلتی آیلغنه مشتری اولمق استنلدکده یکی جامع جوارنده چیچك پازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مرکزینه مراجعت اولنه . ایالاتده مشتری اولق استیانلر فیئات مذکوره اوزرینه مسافه‌نك قربیت وبعدیتنه باقلیوب برییللق ایچون آلتی والتی آیلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اقچه‌سنی پوسته‌یه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه کوندردکلری حالده اوقات معینه‌سنده محللرینه ایصال اولنور

ممالك اجنبیه ایچون مسافه‌سنه کوره لازم کلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مرکزی
صحافلر کتخداسی حلبلی حاجی حسین افندی
سلطان بایزیدده کاغدجی حافظ اسماعیل افندی

بك اوغلی جاده‌سنده صحاف کول نومرو ٣٢٣
اسکدارده یازیجی عثمان افندی
بشکطاشده اجزاجی ویچین

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان مواد مناسبه جمعیت مرکزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۳ ربیع الاول

استانبول

مطبعهٔ ترجمان احوالده طبع اولنمشدر

۱۲۷۹

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیّت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۳

ربیع الاول

استانبول

ترجمان احوالده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

مواد مندرجه

جمعيت مهريله ممهور اولميان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرينه ساخته نظريله

باقيله‌رق طابع و بايعلرى مسئول طوتيله‌جقدر

﴿ تقریظ ترجمهٔ تلماق ﴾

مجلس والای احکام عدلیه رئیسی دولتلو یوسف کامل پاشا حضرتلرینك بو دفعه اتحاف مجالس عرفا بیورمش اولدقلری تلماق ترجمه سی حقا سلاست ادا ونفاست مؤدی جهتیله جامع محاسن صورت ومعنا بر مجلهٔ حکمت انتما اولدیغندن مطالعه سی دلنشکان علم وادبه باعث فوائد لاتحصی اولمشدر کتاب مذکورك اصلی فرانسزجه اولوب ممالك غربیه ده کلستان سعدی مقامنده مرغوب ومسلم وبالجمله اوروپا لسانلرینه مترجم اولدیغندن زبان عذب البیان ترکی یه دخی نقل وترجمه سی اوته دنبرو نزدارباب کمالده اعز امال بولنمش ایسه ده اصلنك قدر واعتبارینه چسبان ومقبول اصحاب دانش وعرفان اوله جق صورتده شو عقدهٔ دشوار کشانك حلی هر مترجمك کاری وهر شهباز اوج معرفتك شکاری اولمدیغندن اشبو شاهد گلچهرهٔ حسن وبها شمدی یه قدر زیر پردهٔ عزو نازده اختفا ایدرك ابنای وطن مشاهدهٔ جمال باکمالندن محروم قالمشیدی مشار الیه حضرتلری بو وجهله ادبیات ترکیه یه بر نسخهٔ نادرهٔ علم وافضال علاوه سیله طوغریسی هیئت ملتك

تشکر وتحمدتنه کسب استحقاق بیورمشدر بومثللو آثار نافعه نك تکثر وانتشاری جمعیت علمیهٔ عثمانیه نك مقاصد خیریه سنه موافق اولدیغندن بزدخی مترجم کامل صاحب فضائلك مساعئ جلیه سنی تقدیر وتحسین ایله لوازم شکرگذاری وستایشك ایفاسنه مسارعت ایدرز

کتاب تلماق علم وعرفان وحسن اخلاق ایله مشهور آفاق اولان فرانسه لو فنئلونك جملهٔ آثاریندن اولوب فرانسه مشاهیر حکمدارانندن اون دردنجی لوئینك حفیدی دوق دوبورغونیانك تعلیم وتربیه سنه مأمور اولدیغی اثناده پرنس مشار الیهك تذهیب اخلاقنه مدار اولمق اوزره تألیف وکندوسنه تعلیم وتدریس ایلمشیدی عموما افراد ناسك رعایت ایلملری وجیبه‌دن اولان اصول آداب وانسانیته وخصوصاً عباداللهك زمام ادارهلری مسلم یداختیارلری اولان تاجداران جهانك مترتب ذمت همتلری بولنان وظائف رعیت پروری ومعدلته دائر حاوی اولدیغی قواعد حکمتدار وقت اولان مشارالیه لوئینك واطرافنی المش اولان بعض مداهنلرك اوضاع ناهنجارلرینه مخالف دوشدیکندن طعن وتعریضه حمل ایله حقنده موجب وخامت اولور مطالعه سنه دینی کتاب مذکورك نشر واعلاننی موافق حال ومصلحت عد ایتدیکندن اشبو درشهوار بش اون سنه‌لر محفوظ صندوقچهٔ کتمان اولمشیدی ترجمهٔ مذکوره‌سنك دخی هرنه اسبابه مبنی ایسه براوقدر مدت انظار عامه‌دن مخفی ومستور قالدقدن صکره جلوه‌گر ساحهٔ ظهور اولمسی اتفاقات غریبه‌دندر

فنئلونك اشبو تألیفنه مطلع اولان بعض بدخواهانی دولتلك

خدمتكارينی اطماع ايله برنسخه سنك استحصالنه دسترس اوله رق بيك التی يوز طقسان طقوز سنه سی دفعهٔ اولی اولمق اوزره طبع ونشرينه مبادرت ايلمشلردر فنلون بوندن اقدم پرنس مشار اليهك امر تربيه سنی كمال اهليتله اتمام ايتمكله قرال اشبو حسن خدمتنه مقابلة كندوسنه برمأموريت مهمه اعطاسيله قدرواعتبارينی اعلا ايلمش اولديغی حالده كتاب مذكوره كسب اطلاع ايتدكده زمان حكومتنی تزييف غرضيله تصنيف اولنمش اولمسنه ذهاب ايله كتابك طبعنی توقيف وموى اليهی مأموريتندن عزل ايلمشدر بونك اوزرينه موى اليه قامبارى نام محلده چكيله رك اوراده اختيار عزلت ومحل مذكور اهالی واطفالنك بالذات تعليم وتربيه سنه حصر اوقات ايله تحمل باركلفت ايتمش وكرو فقرا ومحتاجين حقنده اجرای خيرات ومبراته سعی وغيرتله ابراز مآثر سخاوت ومروت وحتی بيك يدی يوز طقوز سنه سی فوق الغايه وقوع بولان شدت شتا اثناسنده اول جوارده بولنان فرانسه اردوسنك اطعامنه صرف ماملك ايدرك جمله عندنده مقبول وممدوح اولمشيدی حسن صيت وشهرت فضائلی هرطرفه منتشر اوله رق مجرد مجالسيله تشرف ايلمك ارزوسيله پك چوق كسان محال بعيده دن شد رحل ايله زيارتنه كلورلر ايدی ايشته بو صورتله امراروقت ايلديكی حالده بيك يدی يوز اون بش تاريخنده التمش التی ياشنده اوله رق وفات ايلمشدر

فرانسه مؤلفلری بيننده فنلوندن دها اعلم وابلغلری وار ايسه ده حسن اداوسلاست افاده جهتيله هيچ بريسی بونك كعبنه واصل اوله مهوب متقدمينك غايت سليس وساده اولان آثار نفيسه لرينه

بين المتأخرين مومى اليه جملەدن زياده ايو تقليد ايلمشدر فنلونك
اليوم خيليجه آثارى موجود ايسه ده شاكردى مشار اليه
دوق دو بورغونيانك حين وفاتنده اون دردنجى لوئى كافهٔ اوراقنى
حرق ايتديرمش اولمغله بونلرميانندە برطاقم مؤلفاتى ضايع وتلف
اولمشدر
زانوزن دارالادب تعليمى اولان پرنس مشار اليه فنلونك حسن
تربيه سندن وباخصوص اشبو كتاب تلماقك تدرس ومطالعه سندن
علم عرفان وفضائل اخلاقيه استفادهٔ فيوضات بيغايات ايدرك
بين الاقران مشار بالبنان اولوب (من علمنى حرفا قد صيرنى عبدا)
حقوقنه دخى كمال رعايتله حين وفاتنه قدر مومى اليه حقنده لوازم
توقير واحترامكارينك ايفاسنده تجويز قصور ايلمامشدر
اشبو كتابك حاوى اولديغى حكايات بالكليه اصلسز اوليوب
جزائر سبعه‌دن اتاكيه نك حاكمى بولنان اوليس سائر يونانلولرله
برابر اون سنه سورمش اولان تروا شهرى محاصره سنه حين
عزيمتنده اوغلى تلماقى بشكده براقش ومدت غيابى يكرمى سنه
ممتداولەرق عودت ايلمامش اولمغله تلماق مربيسى اولان منتور
نام بر پيرعقل پرورايله بالرفاقه جستجوى پدر قصديله عزم سفر
ايلمش ومرآت عجائب وعبر ومصدر انواع خير وشر اولان
سير وسفر اثناسنده پك چوق حالاته مظهر اولمش اولمغله ايشته
كتاب مذكور شو سر كذشتلرك حكايه وتفصيلندن عبارت اولوب
فقط مؤلفك بعض علاوات وتزييناتى دخى اولديغى دركاردر

(منيف)

﴿ قره طاغ ﴾

قره طاغلولر هرسنه سن بازيل نام زيارتك يوم مخصوصنده عقد جمعيت ايدرك هردرلو دعاوى ومنازعات واقعه لرينى فصل ايتمك اوزره حاكملر انتخاب ايدرلر واشبو حاكملر هرسنه اجراى حكومت ايدوب هيچ برصورت وحالده تكرار انتخاب اولنه مزلر برفاميليانك هرقاچ نفر اولادى اولورايسه اولسون ايكى قرنداش بروقتده حاكم اوله مز بودخى حق مذكوردن ممكن مرتبه چوق فاميليانك حصه دار اولمسى غرضنه مبنيدر اشبو حاكملرك اوصاف حميده ايله موصوف اولمسنه دقت اولنورايسه ده اقراننه نسبتله عقل ودرايت وجربزهٔ نطق اصحابندن اولمسى دخى لازمه دن عد اولنور

اشبو حاكملر كندولرينه عرض اولنان كوچك قباحتلره دائر دعاوى يى صورت قطعيه ده يعنى استيناف قبول ايتمامك اوزره رؤيت وفصل ايدرلر اكر برحاكم برقاچ دفعه خطا ايدروعدم استقامت واهليتى اكلاشيلور ايسه وقت معيننه انتظار اولنميدرق عزل اولنوب يرينه بشقه سى تعيين وبعده ولاديقه يه بيلديريله رك انك طرفندن دخى مأموريتى تصديق قلنور

حكام مرقومه اوله جهله دعاوىٔ صغيره يى كندولرى فصل ايدرلرايسه ده جنايت وياخود امور مهمه يه متعلق دعوالرى

ناحیه‌نك مدیری مقامنده اولان مأموره و یاخود بیوك مجلسلری اولان سنایه حواله ایدرلر

اشبو محاکمك جمله‌سنده رؤیت دعاوی برکوندن زیاده ممتد اوله‌میوب همان فصل اولنور بودخی اصحاب دعاوی ایشلك ارقه‌سنده طولاشوب اضاعهٔ وقت ایدرك بو وجهله هم کندولری وهم فامیلیالری دوچار کلفت وخسار اولمامق غرضنه مبنیدر

طرفین زه‌ده محاکمه اوله‌جقلرینه قرار و یردکدن صکره اول محله عزیمت ایدرلر وحاکملر اوراده بولنوب صورت آتیه‌ده رؤیت دعوایه ابتدار اولنور حاکملر قوری یراوزرینه یعنی اوت وطاشدن خالی طوپراق اوزرینه اوتوروب طرفین مقابلرنده طوررلر وهربریسی نوبتی کلدکجه لقردی سویلمسی و بریسی بریسی سوزه باشلادقده دیکری قطع ایلمامسی خاصة کندولرینه تنبیه اولنور اولا مدعی وبعده مدعی علیه استماع اولندقدن صکره شاهدلر اجرای شهادت ایدرلر کرك اصحاب دعاوی وکرك شاهدلر استماع اولندقجه برسهو وخطاری اولمامق ایچون افادات واقعه‌لرنده ایوجه دقت ایلملری کندولره توصیه وتأکید قلنور

بعده طرفین وشاهدلر وسائر خارجدن حاضر بولنانلر تبعید اولنه‌رق حاکملر بینلرنده بالتذکر ماده‌یه قرار و یرلدکدن صکره حاکملردن بریسی طرفینی چاغروب بو وجهله کندولرینه تبلیغ حکم ایدرکه (دعوایی اولدیغی کبی استماع ایتدك وبوخصوصده

قباحتلی کورینان فلانک شوقدر تضمین اقچه سی وشوقدر دخی غلوبا یعنی جزای نقدی ویرمسنی مناسب کوردک) اشبو غلوبا اقچه سی بعض کره حاکملر بیننده تقسیم اولنوب تحصیلنه دخی کندولری مأمور اولورلر

غلوبا اریال ویاخود سوانسک تعبیر اولنور اوستریا کوچک کمش سکه سیله تعیین اولنور ایسه ده قره طاغلولرده مسکوکات پک نادر بولندیغندن اومقوله جرایم اکثریا حیوانات وحبوبات ویاخود اسلحه اعطاسیله تسویه اولنور وبشقه سنه زحمت اولمامق ایچون اومقوله اشیانک قیمتنی دخی حاکملر تخمین وقطع ایدرلر بومثللو حالاتک همان کافه سنده محکوم علیهک سلاحلری بریسنک یانته ترهین اولنه رق لازم کلان جریمه اقچه سی اندن استقراض اولنور واوحالده اشبو مبلغ دینک وعده سنی ولازم کلان فائضک مقدارینی کذلک حاکملر تحدید ایدرلر

اکر محکوم اولان شخص ویره جکی رهن مقابلنده غلوبایی ادایه کافی مقدار اقچه بوله مز ایسه رهن درحال فروخت اولنوب فقط هرنه درجه ده اولور ایسه اولسون صاحب مالک اقرباسی ذی الید اعتبارایله سائرلرینه ترجیح اولنور اقربادن مشتری ظهور ایتمدیکی حالده هرکس اشترا ایده بیلور بهاسی جریمه دیه وفا ایتدکدن صکره فضله قالور ایسه صاحب ماله اعطا اولنور

مثلا قتل دعوالرنده اولدیغی کبی اسلحه نک قیمتی غلوبا اقچه سنی ایفایه کافی اولمدیغی حالده حاکملر وطرفیندن انتخاب اولنان حکملرله برابر متهمک ترلاسنه کیدرک بهاسنی تخمین ایله برمنوال

محرر فروخت ایدرلر

شخص محکوم فقیر اوله‌رق ادای جریمه‌یه غیر مقتدر اولدیغی حالده برمدت معینه ایله حبس اولنوب اول مدت ظرفنده ناحیه‌سی پاپاسی طرفندن اطعام اولنور

برشی سرقت اولنوب‌ده سارقی کیم اولدیغی اکلاشلمدیغی حالده صاحبی برقاچ دفعه مجامع ناسده کیفیتی اعلان ایدرك سارقنی خبرویرنه برمکافات وعد ایدر واشبو مکافات مال مسروقك قیمتنی تجاوز ایتمامك دخی قاعده‌لرندندر

خرسزك کیم اولدیغی خبرویرادکده صاحب مال یانینه کیدوب مرافعه‌یه حاجت قالمقسزین دوستانه تسویه اولنمق اوزره هم سرقت اولنان شیئك وهم‌ده خبرویرنه مکافات اولمق اوزره وعد اولنان اقچه‌نك کندوسنه رد واعطاسنی طلب وتکلیف ایدر واکثریا سارق بوکا موافقت ایدرك مصلحت بتور یلور فالا سارق حاکم حضورینه کوتوریلوب اوراده انکار ایلدیکی حالده اولوقته قدر مختفی بولنان مخبر میدانه کله‌رك مادهٔ سرقته نوجهله کسب وقوف ایلدیکنی افاده ایدر بونخی حاکملرك قبول ایده‌جکی صورتده بولندیغی حالده مال مسروقك استردادیله برابر مکافات اقچه‌سنی اعطا ایلسنه وبوندن بشقه برجزای نقدی ویرمسنه حکم اولنور فقط بومقوله غمازلر ابنای جنسی بیننده غایت منفور ومذموم عد اولندیغندن سرقتك بوصورتله ظاهره اخراجی وقوعی نوادردندر

برشخص متهم محاکمه‌یه دعوت اولنوب‌ده اجابتدن امتناع ایلدیکی حالده جلبی ضمننده محضر قلقاو برادم کوندریلوب بونك مصارف

سفریه‌سی دخی شخص متهمه تحمیل قلنور قره‌طاغك بعض محلارنده بو مقوله محضرلر احضارینه مأمور اولد قلری اشخاصك خانه‌لرینه کیجه وقتی برفنر ایله واروب دعوت ایتملری اصولدندر

مدعی اثبات مدعادن عجز اظهار ویاخود مدعی علیه انکارده اصرار ایلدیکی حالده حاکملر قنغی طرفده حق احتمالی غالب کوریور ایسه اول طرف تحلیف اولنوب یاخود طرفك بریسی دیکرینه یمین تکلیف ایدر واو حالده یمین ایده جك طرف کلیسایه کوتوریلوب اوراده خاچی النه الەرق اوپدکدن صکره خصمنك تلقینیله کلمات آتیه‌یی تلفظ ایدر (اکر بو بکا عزو اولنان ایشده ذره قدر قباحتم وصورت وقوعنه برکونه معلوماتم وار ایسه شو حاج شریف حقیچون اللهك و بطرس حواریلرنك امداد وعنایتندن محروم اوله‌یم ودیلم لال اولسون والله‌یم واولاد واخوانمك بلامزی وهر وجهله جزامزی و یرسون) بو وجهله قسم اولندقدن صکره حاکملرك براز شبهه‌سی قالمش اولسه‌یله و بالی یونه اولسون دیه‌رك سبیلنی تخلیه ایدرلر بعض حالات فوق العاده‌ده اشبو اصول تحلیفدن بشقه متهم اولان شخص حقنده قطران تجربه‌سی دخی اجرا اولنور شویله که الی آتش اوزرنده اریمش قطرانه صوقوب چیقارررلر اکر متأثر اولمز ایسه برائت ذمتنه علامت عد اولنوب فالا قباحتلو اولدیغنه حکم اولنور

برقره طاغلو همجوارلرندن اهالبسیله صلح وصلاح اوزره بولندقلری بر محلدن برشی سرقت ایدوبده دعوی اولندیغی تقدیرده سرقت داخلنده اولدیغی کبی سارق تجریم اولنیوب

بالمكز مال مسروقك استردادينه حكم اولنمق قاعده لرنده در فقط دائما مشهود اولان حركات نامرضيه لرينه نظراً بوكا رعايت اولنمدقدن بشقه قومشولرينك مال وجاننه تعرض وتسلطى واجبهٔ ذمت خباثت منقبت عدايتدكلرى اكلاشيلور

باباسلرى دخى بركوچك قباحت ايتدكلرى صورتده احاد ناس كبى بالمحاكمه تجريم اولنورلر فقط ارتكاب جنايت حالنده باباسلق صفتى سلب اولنوب ارتق صقاللى دخى تراش ايده من هرنه جنس وملتدن وهرنه مقوله جرم وجنايت اصحابندن اولورايسه اولسون قره طاغه التجا ايدن اشخاص بلا تردد قبول اولنوب حال وشانى وسبب التجاسى تحرى وتحقيق اولنمز اوراده توطن ايتمك استديكى حالده حقنده سائر اهالى كبى معامله اولنور هنوز اهاليدن معدود اولمامش براجنبى برقباحت ارتكاب ايدر ايسه حقنده يرلو معامله سى اولنميوب يالكز طاغدن طرد واخراجيله اكتفا قلنور

قره طاغده طائفهٔ نسا مرتكب اولدقلرى كوچك قباحتلرك مجازاتندن معاف اولنوب بوحالده زوج زوجه سندن وپدر قزندن وبرادر همشيره سندن طولايى مسئول ومعاتب اولور فقط برقارى قتل نفس ارتكاب ايتديكى تقديرده رجماً يعنى اوزرينه طاش اتيله رق اعدام اولنور قاريلر قورشون وباروت ايله مقاوته مقتدر اولمدقلرى جهتله بونلرك قتلنده قورشون وباروت استعمالى عارعد اولنور

برقارينك رجم اولنمسنه حكم اولندقده برچوق خلق تجمع ايدوب

هلاك اولنجیه‌ دواوستی اورتولنجیه قدر اوزرینه طاش آثارلروچوجقلر بركوچك قباحت ایتدكلری حالده اقرباسی تجریم قلنور

بالاده دخی ذكر اولندیغی وجهله قره‌طاغلولرك خانه‌لری بالكلیه صنعت وانتظامدن عاری اوله‌رق دیوارلری یونتلمامش طاش ایله بنا اولنمش واوزرلری اغاج دال وپراقلریله اورتلمش برطاقم قلوبه‌لردن عبارتدر داخللری هردرلو مفروشات وتزییناتدن خالی اولوب انجق برنوع قباچه ویاخود قوری حصیر طاغلولرجه نعم المصیردر

سائر مملكده قرا اهالیسی بیننده معروف ومستعمل اولان اوجاق وباجه اصولی مجهوللری اولدیغندن اوطه‌نك اورته‌سنده بردائره شكلنده برقاچ پارچه یونتلمامش طاش دیزه‌رك ایچنده آتش یاقرلر ونجره‌لرینی طوانه باغلو برزنجیره تعلیق ایدرك اشبو اوجاق اوزرنده طعام طبخ ایتدكلری مثللو قیش موسمنده دخی اطرافنده اوتوروب ایسنورلر مدیم وقندیل یاقق سفاهت عد اولندیغندن كیجه‌لری اكثریا ظلمتده اوتوردقلری مثللو كوندزلری دخی آتش یاندیغی حالده باجه اولمدیغی جهتله طومانتدن اوطه ایچنده كوز كوزی كورمزدرجه قرا كولق اولور

البسه واسلحه‌لرینی اصمق ایچون دیوارده برقاچ قازق وبعض مأكولات وضعنه مخصوص قبا اغاجدن برقاچ راف وذیقیمت عد ایتدكلری بعض اشیالرینك حفظنه مخصوص بركوچك صندقلری بولنور ایشته اثاث وتجملات خانه‌لری بوندن عبارت اولوب نقطهٔ اهل حرب وضرب اولان سائر اقوام بیننده دخی

معتاد اولدیغی اوزره عندلرنده اعز اشیا اولان اسلحه نك
تعدد وتنوعی مایهٔ مباهات ومفخرتلری اولدیغندن جملهدن
اول بونك تدارکنه صرف وسع ومقدرت ایدرلر خارجده
بولندقلری حالده اسلحهلری ایله تزیین ذات ایتدکلری
مثللو خانهلرینك دخی تجملاتی بوکا منحصردر وسلاحلری
لااقل بر تفنك وبر چفت طبانجه ایله غایت اوزون بر بچاقدن
عبارتدر

قره طاغلولرك البسهلری اکثریا یرلکدن معمول غایت قبا
منسوجاتدندر ارککلری اتکلری دیز قپاغنه یتشور برنوع بوز
عبا والتنده مائی بر دیزلك کیرلر ومذکور عبانك اوزرنده مبشن
برکمر ایله سلاح حلق باغلرلر وباشلرینه اطرافی سیاه وتپهسی
قرمزی بو شکلسز عادتا فس شکلنده برسرپوش واباقلرینه یولك
جوراب ایله التی بر پارچه خام صغردریسی واوزری شبکه رسمنده
صریم ایله ایشلنمش برنوع چارق کیرلر وطاغلولر صنعت
وظرافتدن بی بهره اولدقلری جهتله عندلرنده البسه واشیانك
الك پارلاغی الك مقبولی عد اولدیغندن صرمه وامثالی الایشلی
شیلره زیاده میل ورغبت ایدرلروقدرتلری مساعد اولدیغی حالده
برصوم صرمهلی چبکن تدارکیله هیچ بیقانمش کوملك اوزرینه
کیرلر ارککلر اکثریا ایکی اوموزلرنده اصیلی ایکی طوبره طاشیوب
درونلرینه ازیق وباروت وقورشون قورلروبرده اوموزلرنده یرلکدن
معمول (ستروقا) اسمنده غایت قالین وتویلی براحرام طاشیوب
قیرده قالدقلری کیجهلر بونی هم دوشك وهمده یورغان مقامنده استعمال

ایدرلر ایسه ده اصل مقصد نفسلرندن دها عزیز طوتدقلری سلاحلرینك یغموردن محافظه سیدر

هیچ برقره طاغلو اشبو اسلحه وادواتی حامل اولمدقجه برادم یره کتمز وکافه توتون ایچدکلرندن اشیای مذکوره دن بشقه اللرنده برچبوق دخی بولنور

قره طاغلولر اشبو قیافت ملیه لرینك هیچ جزؤینی تبدیل ویاخود تعدیل ایده مدیکی مثللو اوزرینه ادنا برشی دخی علاوه ایده مز ایچلرندن بریسی خارجده بولندیغی حالده تبدیل قیافت ایتمش اولسه بیله عودتنده درحال انی ترك ایله کندولرینه مخصوص البسه یی کیمکه مجبور اولور

(بقیه سی صکره) (منیف)

(مدخل علم ژئولوژی) (مابعد)

* اجسام غیر کثیفه * اجسام صلبه ومایعه وغازیه نك غیری اوله‌رق حواس بشریه ایله ادراك اولنور برطاقم جسملر دها واردر که اجسام کثیفه مثللو نه وزنی ونه‌ده برقاب درونه وضعی ممکن اوله‌مز بونلر ضیا وحرارت والکتریق وغالوانیزمه ومانیتزمه اولوب اجسام سیاله تسمیه اولنورلر

ضیانك منبعی شمس اولوب طبیعتك مایه الحیاتیدر وتأثیرات واقعه‌سی جهتیله وجودی حسأ معلوم ایسه‌ده ماهیت وحقیقتی الان میدانه چیقاریله‌مامشدر

ضیانك شمسدن کرهٔ ارضه سرعت ورودی عقل وتصورك مافوقنده اولوب شویله که حکمانك حساب وتدقیقلرینه کوره شمسدن کرهٔ ارضه طوپ ایله برکله انداخت اولنسه تمام اوتوزسنه مدتده کرهٔ ارضه وصول بولوب ضیای شمس ایسه کمال سرعتی جهتیله مسافهٔ مزبوره‌یی یالکز سکز دقیقه‌ده قطع ایلمکله برثانیه مدتده طقوز یوز قرق برملیون قدم مسافه قطع ایلدیکی تبین ایدر

جمیع اجسام تسخین اولندقده لمعان ایدوب تبرد ایله کیفیت مذکوره زائل اولور حتی تیمور چبوقلری آتشده قیزدیرلدیغی حالده برمحل مظلمده اشیای موجوده کورینه‌جك قدر نشر ضیا ایلدیکی جمله‌نك معلوم ومشهودیدر ضیانك خواص وکیفیاتی

كثير ومسائل متفرعه سى مهم ودقيق اولوب جملهسنك بيانى
علم حكمت طبيعيه كتابلرنده مسطور اولديغندن وبزايسه
علم ژئولوژى مسائلينك حلنه مدار اولهجق مباديسنك
بياتى التزام ايلمش اولديغمزدن خواص مذكورهدن يالكز بعضيلرى
بالانتخاب شرح وتسطير قلندى
جملهنك معلوميدركه بلا ضيا هيچ برشى مرئى اولميوب مثلا
ضيا سحاب اوزرينه ورود ايتدكده اندن منعكس اولهرق سحاب
رؤيت اولنور واجسام اوزرينه تصادف ايدرك صور مختلفهٔ
مخصوصه كسب ايدر مثلا ضيا مصيقل وغير شفاف اجسامدن
منعكس اولدقده متنوع الالوان مشاهده اولنور ومصيقل وشفاف
اولان اجسامدن انعكاس ايتميهرك خط مستقيم اوزره بلا مانع
مرور ايدرايسهده اكثريا انعطاف ايدوب استقامتى منحرف
اولور ومعادندن بعضيلرى ضياى موروده برقسمنى ردوعكس
ايدوب برمقدارينى جذب وحفظ ايدر وبو مثللو اجسامه غير
شفاف تسميه اولنور ميقا تعبير اولنان معدن بوقبيلدن اولوب
بعضاً بيوجك صفايح لامعه هيئتنده بولنور وحتى جام استعمالنك
انتشارندن اول سيبرده وامريقاى جنوبيهده واقع پروممالكنده
جام يرينه قوللانيلمور ايدى وحالا بزلرده استعمال اولنان ريك ميقا توزندن
عبارتدر
تام شفاف اولميان معادنك اوته طرفنده اولان اشيا لايقيله رؤيت
وتميز اولنهميوب بعضيلرى دخى بتون بتون غير شفاف اولمدقلرى
حالده شفافه قريب ايسهلرده لكن اوته طرفلرنده بولنان اشيا
هيچ كورنمز بو مثللو اجسامه شبه شفاف تسميه اولنور چاقمق

طاشی وامثالی اجسام بو قبیلدندر
معادن شفافه نك جمله سنده ضیای مورود صورت واحده ده متحول اولمز ایسه ده جمله سنده استقامتندن انحراف وانصراف ایدوب منکسر اولور وانعکاس دخی مکرر ومضاعف اولد یغنده بعض معادن مذکوره ایله باقیلان شی چفته رؤیت اولنور حادثهٔ مذکوره اسلاندا قریستالی تسمیه اولنان معدنده پك اعلا تجربه ومشاهده اولنور
شعاعاتك مجموعنی عکس ایدن جسم جسم ابیض وشعاعاتك هیچ برینی عکس ایتدرمیان جسم جسم اسود یعنی اجسامك سوادی لون مستقل اولیوب کافهٔ الوانك انسلابندن عبارتدر لکن هر جسم اسود بعض شعاعات ضعیفه یی عکس ایتدیرمکله جسم اسود تام یوقدر وبعض اجسامك اجزاسی شکلا وثخنا وعظما ووضعا مختلف اولملریله شعاعاتی اختلاف ارزره عکس ایتدیرلك الوانی مختلف کوسترر وبونلر شی برجسم خشن اولدقجه لونی بشقه واملس یعنی دوز اولدقجه بشقه کورینور وجمله اجسام مثلاو معادنك رنکلری دخی شعاعاتدن بعضیسنك عکسندن حاصل اولور بعض معادن ترکیب کیمیویه لرینه نظراً صاف ونقی اولمق لازم کلوب لکن اکثریا مواد اجنبیه ایله مخلوط بولندقلرندن موادمذکورهنك الوانیله متلوندرلر مثلا بلوره مشابه اولان نجف طاشی که قریستال دوروش تعبیر اولنور یالکز صافی سیلیس یعنی حمض سیلیسیومدن عبارت اولوب دائما صاف ونقی اولمسی لازم ایکن یك چوق دفعه کلی ویاجزئی تیمور ومعادن سائره یی حاوی بولندیغنده بنفشه صاری وقرمزی وسنجابی وسیاه رنکلرده

بولنور
معادندن بعضیلرینك پارلاقلغی شعاعات ضیائیه‌نك انعكاسندن نشأت ایدوب معدنه مخصوص برجنس پارلاقلق ولمعان واردر كه جلای معدنی تعبیر اولنور ومعادنده ضیانك تأثیراتیله ظهور ایدن احوال وكیفیاتدن بریدخی فوسفوریت اولور كیفیت مذكوره مواد معدنیه‌یی بربرندن تمییز وتفریقه بعضاً پك اعلا برواسطه اولور بعض اجسام لمس ایله ویاخود بلا لمس لمعان ونشر ضیا ایلیوب خاصهٔ مذكوره فوسفور نام جسم بسیطده جمله‌دن زیاده اولمغله علی العموم كیفیت مذكوره‌یه فوسفوریت اطلاق اولنمشدر
ایتالیاده واقع بولونیا شهرنده برخفاف حجر بولونیا تسمیه اولنان طاش كه كیمیا اصطلاحنجه ملح كبریت باریتدر ظلمتده براز وقت لمعان ایلدیكنی باتصادف مشاهده ایلمش اولمغله بو كیفیت خاصهٔ مذكوره حقنده اربابنك دقتنی جلب ایتمش واجسام جامده‌نك اكثریسی لمس ویاخود شمسده ویاحرارته ارائه اولندقدنصكره ضیای فوسفوری‌یه مشابه شعاعات ضیائیه نشر ایلدیكی وحتی الماس طاشی ضیای شمسی زیاده جذب ایلمكله ظلمتده لمعان ایلدیكی اثبات اولنمشدر واحجار جیریه یعنی كرج طاشلری جنسندن وغیره تعبیر اولنان احجار رملیه‌دن بعضیلری دخی برجسم خشین اوزرینه دلك اولندقده كیفیت فوسفوریتی حاصل ایدرلر وقوارس پارچه‌لری بربری اوزرینه سوریلوب بعده صویه القا اولنسه نشر ضیا ایلرلر
✿ بیان حرارت ✿ اجسام سیاله‌دن بریدخی حرارتدركه علم

ژئولوژیجه بونك ضیادن زیاده لزوم واهمیتی واردر معنای لغویسی برجسم محرقك اعضای لمسیه اوزرینده اولان تأثیری یعنی آتشه تقرب ایتدیکمزده ویاخود شمسه قارشو طوردیغمزده حس اولنان کیفیتدر ونار اجسامده تأثیر ایدوب انلرده تغیرات عدیده حاصل ایدر مثلا بعضینی کاملا احراق وبعضیسنی درجهٔ احماره ایصال وبعضینی حالت مایعه یه ویاخود غازیته تحویل ایلر وآثار عدیدهٔ مزبوره اجسام ساخنه ده کائن برقوتدن نشأت ایدوب قوت مذکوره دخی حس اولنان اثرك غیری اولمغین علت ایله معلول تمییز اولنمق ایچون مؤثره قالوریق یعنی نار طبیعی واثره دخی حرارت تسمیه اولنمشدر

نار ایله ضیا بیننده اکثریا جهت وحدت ومقارنت وار ایسه ده غیر متجانسدرلر وهر ضیا وعلو حرارتی انتاج ایتمز یعنی برجسمك ضیاسی زیاده اولدقجه حرارت محسوسه سی اولمق لازم کلمز قمرده مشهود اولدیغی کبی بعض ضیا حرارتدن عاری اوله بیلور نته که ضیادن عاری حرارت شدیده واقع اولور شویله که صو درونده ذوبان ایلمش اولان قورشون علو وضیادن عاری اولوب حالبوکه قلای وکوکرد ومواد سائره یی اذابه یه وشمع عسلی احراق وایقاده وتغلی وتبخیره کافی حرارتی بولندیغی تجربه ایله اثبات اولنور وقبیل صودن وقبل الاحمرار شدتلوجه قزمش تیموردن وبونلره مماثل اجسامدن ضیا صادر اولمدیغی هرکسك معلوم ومجربیدر

اجسامك جمله سندن یعنی اجسام صلبه ومائیه وهوائیه نك

بلا استثنا كافهٔ سنده وحتى قوهٔ لامسه ايله بروده‌لرى حس
اولنان اثلرده بيله حرارت موجوددر وبو خصوص تجارب كيمويه
وسائره ايله تحقيق واثبات اولنور شويله كه من القديم معلوم
اولديغى اوزره صلابت وخشونتده مختلف ايكى اغاج پارچه‌سى
سرعت وشدت ايله يكديگره دلك اولنه‌رق نار حاصل ايتديريله بيلور
واتشك بو صورتله حصولى كافهٔ اهل عالمك معلومى اولوب حتى قدماى
يونان آتشك بو وجهله ايجادينى زمان جاهليتلرنده جملهٔ آلهه‌لرندن
مذكور نام معبوده اسناد ايتمشلر ايدى وبو تجربه‌دن بشقه برمقدار
تيمور اكنتيسى كوكرد وصو ايله قارشديريلسه برنوع تخلل ظهور
ايدوب حرارت ناريه پيدا ايلر وحتى كيفيت مذكوره علم
ژئولوژينك بحث ايلديكى حادثات حكميهٔ ارضيه‌يه تطبيق
اولنه‌رق كرك حركت ارضك وكرك حادثات ولقانيه‌نك سببلرى
بومقوله تأثيرات كيمويه‌يه عزو واسناد وبو وجهله بعض مسائل
مشكله توجيه اولنمش ايسه ده رأى مذكور مؤخرا ابطال قلندى وكذلك
حامض كبريت يعنى زاج ياغى صو ايله قارشديرلسه التهاب
واشتعال ظهور ايدر وبونلردن بشقه الكتريق وغالوانيزمده
قوتلر بيله غايت شدتلى حرارت حاصل ايتديرلديكى معلوم ومجربدر
اصل منبع حرارت شمس اولوب حيوانات ونباتاتك حيات
ونشو ونمالرينه لازم ولابد اولان حرارت كرهٔ ارضه اندن كلور
وضيانك دخى منبعى شمس بولنديغندن ضيا ايله حرارتك شئ
واحد اولديغنده ذهاب اولنمشيدى لكن شمسك برجسم
نار محض اولديغى اعتقادى بى اساس اوله‌رق مشهور رصاد موسيو
هرشلك كشف واستخراجندنبرو جسم مذكور قابل تمكن برعالم

اعتبار اولنوب ورود ایدن ضیا وحرارتی بوندن صکره ذکر ایده‌جگمز
سیالات الاسنبقیه نك تخللندن حاصل اولدیغی ظن اولنور

ادهم
عن اعضای مجلس والا

(بقیه سی صکره)

اوروپا قطعه سنك موقع جغرافیسی واحوال تاریخیه سنه دائر بعض معلومات مجمله در

اوروپا قطعه سی قطعات خمس کرهٔ ارضك وسعتجه الك کوچکی ایسه ده مدنیت ومعموریت جهتیله برنجی درجه ده عد اولنور عرضی اوتوز التی درجه یکرمی دقیقه عرض جنوبیدن بدأ ایله یتمش التی درجه اللی سکز دقیقه یه وطولی یکرمی یدی درجه بش دقیقه طول غربیدن بدأ ایله التمش درجه طول شرقی یه قدر ممتد اولور (١) شمالاً بحر محیط منجمد غرباً

---

(١) هندسه جه هر دائره نك محیطی اوچ یوز التمش قسم مساوی یه تقسیم اولنه رق هر قسم بر درجه اعتبار اولندیغی مثللو هر درجه التمش دقیقه وهر دقیقه التمش ثانیه وهر ثانیه التمش ثالثه وقس علی هذا اعتبار اولنه کلدیکندن وارض دخی مدور اولمغله تقسیم ومساحه سی برطاقم دائره لر واسطه سیله اولمق امر طبیعی اولدیغندن کرهٔ ارضك اوزرنده مرکز ومحوردن مرور ایتمك وکره یی ایکی قسم مساوی یه تقسیم ایلمك شرطیله برچوق دوائر عظیمه مفروضدر بو دائره لردن کره نك هم مرکزندن وهم قطب جنوبی وشمالیسندن یعنی محورندن مروری فرض اولنان دوائر کثیره یه نصف النهار دائره لری وکره نك نصفی قطب شمالی ونصف آخری قطب جنوبی طرفنده قالمق اوزره قطبین مذکورینه مساوی بعدده اوله رق

بحر محیط غربی وجنوباً بحر سفید وشرقاً قاراچایی واورال طاغلری
واورال نهری وبحر خزر وجبل قافقاس وقره دکز ومرمره
دکزی وآق دکز ایله محدود اولوب بر وجه تقریبی طولاً درت
میلیون سکز یوز یتمش بیك وعرضاً اوچ میلیون اوچیوز

ومرکزدن مرور ایدرك کره‌یی تنصیف ایدن دائرهٔ واحدهٔ
مفروضه‌یه خط استوا تعبیر اولنور کرهٔ ارضده واقع برمحلك
عرضی دیمك محل مذکورك خط استوایه اولان بعدی
وطولی دائرهٔ نصف النهاره اولان اوزاقلغی دیمك اولوب خط
استوانك طرف جنوبیسنه عرض جنوبی وجانب شمالیسنه
عرض شمالی ونصف النهار دائره‌سنك طرف شرقیسنه طول شرقی
وجانب غربیسنه طول غربی اطلاق اولنور خط استوا دائره‌سی
متغیر اولیوب هر برمحل وملت ایچون بردر فقط هرملت بشقه
برنصف النهار دائره‌سی اعتبار ایدرك خریطه‌لرینك حسابنی
اکا اویدرمشلردر مثلا انکلیزلر لوندره‌ده واقع قرینویچ
رصدخانه‌سندن وفرانسزلر پارس رصدخانه‌سندن مروری
مفروض دائرهٔ عظیمه‌یی نصف النهار دائره‌سی اعتبار ایتمشلردر
بزم شمدیکی خریطه‌لرده پارس رصدخانه‌سندن کچن نصف النهار
دائره‌سی معتبردر وکرهٔ ارضك حساب اولنان جسامتی
اقتضاسنجه بردرجه اعتبار اولنان محل تخمیناً یوز اللی بیك
ارشون مسافه‌دن عبارت اولمغله سیر معتدل ایله برساعت
وقتده التی بیك ارشون مسافه قطعی فرض اولندقده هردرجه
یکرمی بش ساعتلك مسافه اولمش اولور

یگرمی بیك ارشون مسافه امتدادی واردر اهالئ مملکتنه سی ایکیوز اللی میلیون نفوس تخمین اولنور

علم جغرافیاجه اوروپا قطعه سی اون التی قطعهٔ صغیره یه منقسم اولوب بونلرك دردی طرف شمالیسنده ویدیسی وسطنده ودردی جهت جنوبیه سنده واقعدر طرف شمالیده بولنان درت قطعه نك برنجیسی بریتانیا اطه لریکه بیوك بریتانیا وایرلانده جزیره لریله دیگر بعض کوچك اطه لردن عبارت اوله رق جمله سی انکلتره دولتنك تحت تصرفنده در ایکنجیسی دانیمارقه اوچنجیسی اسوج ونوروج قراللغی دردنجیسی روسیه دولتنك اوروپاده واقع ممالکیدر وسطده بولنان یدی قطعه نك برنجیسی فرانسه امپراطورلغی ایکنجیسی بلچیقا اوچنجیسی فلمنك دردنجیسی پروسیا قراللغی بشنجیسی اوستریا امپراطورلغی التنجیسی اسویچره مملکتیدرکه برجمهوریت صغیرهٔ مستقله در یدنجیسی الامانیا قطعه سیدرکه متعدد قراللق وبیوك وکوچك دوقه لق وپرنسلکی حاوی اوله رق حکومات متحدهٔ جرمانیا اطلاق اولنور جهت جنوبیه ده واقع بش قطعه نك برنجیسی پورتکیز ایکنجیسی اسپانیا قراللغی اوچنجیسی ایتالیا قطعه سیدرکه ایتالیا قراللغیله اوستریا دولتی یدنده بولنان وندیك ایالتنی وپاپا حکومتنی حاویدر دردنجیسی دولت علیهٔ عثمانیه نك اوروپاده واقع ممالکی بشنجیسی یونانستان قطعه سیدرکه یونان دولتیله جزایر سبعه جمهوریتنی حاویدر اشبو جمهوریتك اسویچره جمهوریتی کبی استقلالیت کامله سی اولمیوب انکلتره دولتنك تحت حمایه سنده در اشبو اون التی قطعه نك تفاصیل

احوالی ایلروده بیان اولنه جق اوزره شمدیلك بو محلده اوروپانك هیئت عمومیه سنه دائر بعض مواد تاریخیه نك تسطیرینه ابتدار اولنور

آسیا و افریقا قطعه لری اوروپا قطعه سندن اول مسکون و معمور اوله رق بوکا اهالی انلردن منتشر اولمشدر قطعتین مذکورتینده حائز درجهٔ علیای مدنیت و معموریت نیجه دولت و ملتلر موجود ایکن اوروپا قطعه سی برطاقم اقوام وحشیه ایله مملو اولوب بوراده الك اول طریق تمدنه سالك اوله رق علوم و فنون ایله اشتغاله باشلایان و دولت هیئتنده بر ادارهٔ منتظمه صورتنده کیرن اسکی روملردر که یونانستان قطعه سیله دولت علیه ممالکندن قطعهٔ مذکوره یه همحدود بولنان یانیه و ترحاله و سلانیك طرفلرنده متمکن اوله رق کوچك کوچك متعدد قراللق و جمهورلغه منقسم ایدیلر بونلرك میلاد حضرت عیسی علیه السلامدن تقریباً ایکی بیك سنه مقدم مصردن یونانستانه هجرت ایتمش اولان بعض طوائف متمدنه دن اکتساب تربیه و مدنیت ایلدکلری رهین مرتبهٔ تحقیقدر حکومات مذکوره نك بعضیسی میلاد حضرت عیسادن بیك طقوز یوز و بعضیسی بیك یدیوز و بعضیلری بیك درتیوز سنه مقدملری تأسس ایدوب بونلرك علوم ریاضیه و فنون حکمیه یه پك چوق خدمتلری سبقت ایتمش و الیوم اوروپا اولر علوم و فنونده فوق الغایه ایلرولمش ایکن حالا اثرلرندن استفاده اولنان فیثاغورس و بقراط و سقراط و افلاطون و ارسطو و جالینوس و امثالی فیلسوفلر ملت مرقومه بیننده ظهور ایلمشدر

حكومات مذكوره نك ثروت ومدنيتجه اك زياده ايلرولمش اولانلرى آتنه جمهوريتيله اسپارطه (١) قراللغى اولوب بونلر حكومات صغيرهٔ سائره يه مرجع اولمق مقصدينه مبنى دائما يكديكرينه رقابت ايدوب بوكيفيت اكثريا بينلرنده منتج حرب وجدال اولور ايدى شو حال خيلى زمان ممتد اولوب شيئاً انسانيته ياقيشميان نيجه حالات مكدره سرزدهٔ ساحهٔ وقوع اولمشدر

اليوم سلانيك طرفى ديمك اولان ماقدونيا قراللغى ديكرلرينه نسبتله علوم ومدنيتجه كيروده بولنمغله حكومات سائره نزدنده دائما محقر ايكن ميلاددن اوچيوز آلتمش سنه مقدم مذكور قراللق تختنده جلوس ايتمش اولان ومشهور اسكندر يونانينك پدرى بولنان ايكنجى فيليپوس غايت فطين وحيله كار بر حكمدار اولمغله ذكر اولنان آتنه واسپارطه حكومتلرى بالمحاربه يكديكرينه ايراث ضعف وفتور ايلدكلرى مدتجه كندوسى مملكتنى حسن اداره ومعلم ومنتظم عسكر تداركنه سعى واقدام ايليه رك يونانستانجه كسب نفوذ واقتدار وحكومتين مذكورتينك اتفاقسزلغندن بالاستفاده اره ده سيره بعض وسيله لرله اونلرينه مداخله ايدرك كاه ارائهٔ قوهٔ جبريه وكاه اعمال حيله ودسيسه ايله نهايت الامر كرك بونلرى وكرك حكومات صغيرهٔ سائره يى جملة حوزهٔ تصرف واطاعتنه ادخال ايلدى وفاتندن صكره اوغلى بيوك اسكندر

---

(١) آتنه شهرى الان بيله يكرمى آتنه اولوب فقط اولوقت غايت جسيم ومنتظم برشهر ايدى اسپارطه دخى موره نيم جزيره سنك طرف جنوبيسنده واقع كذلك غايت جسيم ومنتظم برشهر ايديسه ده شمديلرى خراب اولمشدر

یکرمی یاشنده سریر سلطنته جلوس ایدوب موسی الیه صاحب شجاعت وحریص شان وشهرت بر حکمدار براقتدار اولدیغندن پدرینک وفاتی مناسبتیله کندوسنی طانیمامق استیان بعض مملکتلری قوۀ جبریه ایله تکرار دائرۀ انقیاده ادخال ودیگر بعض یرلری دخی ضبط وتسخیر ایله مملکتنه الحاق ایلدکدن صکره معاصری اولان دولتلرک الک قوتلوسی اولوب یونانستان ایله ایره صیره محارب بولنان عجم پادشاهلرینه اعلان حرب برله حکمداری بولنان مشهور دارایه غلبه ایدرک مدت قلیله ظرفنده آسیا قطعه سندن هنده قدر وافریقا قطعه سنک معمور ومسکون اولان یرلرینی ضبط وتسخیر ایدوب بر حکومت جسیمه تشکیل ایلدی فقط موسی الیه صکره لری مشروبات مسکره یه زیاده سیله منهمک اولدیغندن مجرد بونک سوء تأثیریله اوتوز ایکی یاشنده اولدیغی حالده وفات ایتمش وحیاتنده برولی عهد تعیین ایتمامش اولمغله قبضۀ تصرفنه گچمش اولان او قدر ممالک وسیعه معیتنده بولنان امرای عسکریه نک ایلرو گلنلری میانه سنده تقسیم اولنه رق طوائف ملوک ظهوره گلمشدر

میلاد حضرت عیسادن تقریباً سکز یوز سنه مقدم روماليلرک برنجی قرالی اولان روملوس (١) الان پاپانک پای تختی اولان روما

---

(١) روملوسک اصلی حقنده روایات مختلفه اولوب بونک حقیقت حالی مستور پردۀ شکوک وظنون ایسه ده الک زیاده اعتماده شایان اولان موسی الیه یبانی بر آدم اولوب باشنه بر طاقم سرسری مقوله سنی طوپلیه رق حدود لقله تعیش و روما شهری موقعنده کندولرینه ملجأ اولمق اوزره بر قریه انشا ایدوب اوراده تحصن ایله اطرافده صارقنلقله باشلامش و بو دقه لره رفیق چوق بولنه جغی درکار

شهرینی بنا ایدوب بونی متعاقب روماللر ظهور ایله بالتدریج بتون ایتالیایی فتح و تسخیر ایتدکدن و فرانسه و اسپانیا قطعه لرینی بیوك بریتانیا اطه لرینی والامانیانك برازمحلنی و یونانستانی خلاصه همان بتون اوروپایی قبضهٔ تصرفه الدقدن بشقه آسیا و افریقا قطعه لرندن دخی خیلی یرلر ضبط و استیلا ایلدیلر

روما دولتی حین تشکلندن ایکی یوز قرق درت سنه مرورنده یعنی میلاددن بشیوز سکز سنه اول که کانجه یه دکین قرالق صورتیله اداره اولنوب تاریخ مذکورده جمهوریته تحول وبودخی تقریباً درتیوز سکسان سنه ممتد اولوب میلاددن یکرمی سکز سنه مقدم مشهور اغسطوسك زماننده ایمپراطورلغه تبدل ایتدی میلادك اوچیوز اوتوزنجی سنه سی جلوس ایدن ایمپراطور قسطنطین زماننده او وقته کلنجه یه دکین بیزاندیوس اسمیله مسمی بر کوچك قصبه اولوب الیوم متبوع مفخم دولت علیهٔ عثمانیه نك پای تختی بولنان استانبول شهری مقر سلطنت اتخاذ اولنه رق ایمپراطورلر بوراده اقامتله رومایه طرفلرندن بر حکمدار نصب اولنوردی اشبو حکمدارلر مؤخراً استقلالیت سوداسنه دوشه رك نهایت الامر روما دولتی ممالکی شرق وغرب ایمپراطورلقلری عنوانیله ایکی حکومت مستقله یه تقسیم اولنوب حکومت شرقیه ایچون استانبول و حکومت غربیه ایچون روما شهری پای تخت اتخاذ اولنمشدی روماللرك مدنیت وقوتجه درجهٔ کماله وصوللری جمهوریت زماننده درصکرلری

ارلغیله رفته رفته رنقاسی چوغالدیغندن قریهٔ مذکوره یی توسیع ایدرك برقصبه و مؤخراً برشهر حکمنده قویوب شهر مذکوره حکمدار اوله رق قرالق نامنی حائز اولمشدر

مایهٔ ثروت واقتدارلری اولان اخلاق وعادات مایه‌لرینه رفته رفته فساد طاری اوله‌رق سفاهت واحتشامه میل ایتدکلرندن دولتلری انحطاطه یوز طوتوب شو حاللری نهایت الامر انقراضلرینی استلزام ایتمش وکرهٔ ارضک اولوقت مکشوف ومعلوم اولان یرلرینک همان کافه‌سنده نافذ الحکم بردولت قوی الشکیمه ایکن بالآخره کلیاً محو ومضمحل اولمشلردر

بالاده ذکر اولندیغی اوزره اوروپانک اکثر محلی روما لولرک تحت ضبطنده اولوب فقط الامانیاده واقع رین نهرینک اوته طرفلرنده اکثریسی آسیا طرفندن کلمه تاتار جنسندن بولنان خیمه نشین برطاقم اقوام وحشیه متمکن اوله‌رق روما لولرک انحطاطه یوز طوتدقلرینی حس ایتدکلری وقتدنبرو اره‌صره فرصت بولدقجه روما ایالتلرینه تجاوز ایله غصب وغارته جسارت ایدرلر وبوجهتله دائما روما ایمپراطورلری ایله محاربه ومقاتله ده بولنورلر ایدی میلادک بشیوزنجی سنه‌سنده اقوام وحشیهٔ مذکوره دن غوته طائفه‌سنک استیلاسیله روما حکومت غربیه‌سی منقرض اولوب (٢) اوروپا قطعه‌سندن آثار علم ومدنیت روما لولر ایله برابر محو اولمش

---

(٢) اوروپا مؤرخلری علم تاریخی اوچ قسمه تقسیم ایله خلقت دنیادن روما حکومت غربیه‌سنک انقراضی زماننه دکین مضبوط کتب تواریخ اولان وقوعاته تاریخ متقدمین واولوقتدن استانبولک فتح اولندیغی زمانه دکین نکاشتهٔ صحائف روزکار اولان روایات واخباره تاریخ متوسطین وبوندن صکره سرزدهٔ ساحهٔ ظهور اولان احوال عمومیه‌یه تاریخ متأخرین اطلاق ایدرلر

وقطعهٔ مذکوره اقوام وحشیهٔ مختلفه ایله مالامال اوله رق خیلی
وقت برفترت عظیمه ایچنده قالمشدر قطعهٔ مذکوره یی استیلا ایدن
اقوام مذکوره مال متعدده رقبائی کثیره یه منقسم اوله رق حقیقت
حاللری بر وجه صحت معلوم اولمیوب فقط بونلرک الا مشهوری
غوت وویزیغوت وفرانق ولومبار وآوار وساقسون وآنکل اسملریله
مسمی ایدیلر بونلر کیدرک اولدقجه کسب مدنیت ایدوب اسپانیول
ملتنک اصلی اولان ویزیغوت قومی اسپانیاده وفرانسزلرک اصلی
اولان فرانق ملتی فرانسه ده ولومبارلر ایتالیاده آنکل وساقسون قوملری
الامانیانک طرف شمالیسنده وآوار قومی جهت جنوبیه سنده
برر حکومت تشکیل ایلدیلر اشبو آوار قومنک تحت تصرفنده
بولنان قطعه ده مؤخراً اوستریا دولتی تشکل ایتمشدر وبرارالق
الامانیانک شمال طرفنده متمکن آنکل وساقسون قوملرندن قبائل
متعدده بیوک بریتانیا اطه لرینه چیقوب اوراده اوچ حکومت مستقله
تشکیل ایلدیلر مؤخراً بو حکومتلر برلشوب شمدیکی انکلتره دولتی وجوده
کلمشدر میلادک سکزنجی قرنی اواخرنده ظهور ایتمش اولان فرانسه
قرالی مشهور شارلمان اوروپانک خیلی یرلرینی ضبط وتسخیر ایله
حکومات مشروحه نک اکثریسنی حوزهٔ تصرفنه آلمش ایسه ده
اشبو حکومت جدیدهٔ جسیمه مدت مدیده پایدار اوله میوب یوزسنه
مرور ایتمزدن اول اقسام متعدده یه منقسم اوله رق انقاضندن اصل
فرانسه دخی ایله الامانیا وایتالیاده ومحال سائره ده متعدد دولت
وحکومتلر تشکل ایتمشدر

(بقیه سی صکره)

مجلس والامترجملرندن
(قدری)

﴿الغای قوائم نقدیه﴾

کرك خزینهٔ جلیله جه وکرك معاملات ناسجه انواع محاذیر ایقاعنی استلزام ایده جك درجه یه کلمش اولان اوراق نقدیه نك تداولدن الغاسی طوغریسی سلطنت سنیه حقنده بر مبدأ فیض وسعادت عد اولنغه شایان بر وقعهٔ مهمهٔ میمنه اولمغله کافهٔ صنوف تبعهٔ شاهانه ایله برابر بز دخی وجیبهٔ شکر کذاری ومحمدتی ایفا وتزاید عمر وشوکت حضرت پادشاهی دعاسیله دودست تضرع ونیازی برداشتهٔ بارگاه جناب کبریا ایلمکه مسارعت ایدرز

اوراق مذکوره ابتدا تسهیل معاملات نیت خیریه سیله چیقاریلدیغی حالده اسباب وعلل متنوعه یه مبنی حد اعتدالی تجاوز ایلمکدن ناشی شکایت قضیه‌یی منتج اولدیغی اکلاشلمسی اوزرینه مدت تداولی اولان یکرمی اوچ سنه ظرفنده طرف سلطنت سنیه دن برقاچ دفعه رفع وازاله سی وسائلنه تشبث بیورلمش ایسه ده هر وقت بردرلو مانع وحائل ظهوریله موفق اولنه مییوب بالخصوص مقدمجه حسب المضایقه مقدارینك تکثیری جهتیله قالدیرلمسی درجهٔ استحاله یه کورندیکی حالده مجرد ذات معالی سمات حضرت پادشاهینك اثر موفقیت جلیله لری اولمق اوزره حمداً ثم حمدا شو امر مهم مرآت حصولده جلوه نما اولمشدر

اشبو عقدهٔ پراشکال حالا مسند آرای صدارت عظمی فخامتلو دولتلو محمد فؤاد پاشا حضرتلرینك ناخن تدبیر دها مشناسیلریله رهین انحلال اولمش وطوغریسی مشار الیه حضرتلری مسلك

مخصوصلری اولان امور پولیتیقیه جه اهلیت ومهارت مسلمه‌لرندن بشقه مقدما یونانستان حدودنده ومؤخراً برالشاهده صفت عسکریه‌یه چسبان مآثر شجاعت وجسارت ابراز ایلدیکی مثللو بووسیله ایله دخی امور مالیه‌جه کمال قدرت وکاردانیلرینی انظار عامه مواجهه‌سنده اثبات ایتمش اولمغله بومثللو مستجمع محاسن عدیده اولان ذات نادرة الصفاتك دخی مساعئ جمیله‌سنی تقدیر ایله سایهٔ معالیوایهٔ حضرت پادشاهیده مظهر حسن جزا بیوریله‌رق سلطنت سنیه‌یه دها بومثللو نیجه نیجه خدمات جلیله‌یه حسن موفقیتلرینی الطاف الهیه‌دن استدعا ایدرز

اوراق نقدیه‌نك سبب وتاریخ ظهورینه وصورت انقلاب وانتشارینه کسب اطلاع فائده‌دن خالی اولمیه‌جغندن بو بابده تحقیقات ممکنه مزك بروجه آتی ذکر وبیانه مبادرت قلندی

دور سابق ابتداسنده تیمار اوضع وتأسیس بیوریلان تنظیمات خیریه امور مالیهٔ دولت علیه‌یی بشقه بر اصوله تحویل ایلدیککندن شو انقلاب اثناسنده دفع مضایقه‌یه مدار اولمق وایالات والویه‌یه طرح وتخصیص قلنان ویرکونك تحصیلنه قدر تداول ایدوب بعده قالدیرلمق اوزره نهایت درجه‌سی بشیوز غروشه قدر سکزر سنه‌لکنه اوله‌رق درت بیك کیسه فائض واوتوز ایکی بیك کیسه معجله‌لو سهم قوائمی ترتیب اولنمش واشبو قوائم سرکی شکلنده ال یازوسیله محرر اولوب کرك درسعادتده وکرك ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك سائر طرفلرنده نقد مقامنده تداول ایلمکه تخصیص قلنمشیدی

بعده بيك ايكيوز اللى التى دجى اواسطنده ذكر اولنان درت بيك كيسه فائضلو اوتوز ايكى بيك كيسه لك قوائمك اوزرينه اوتوز سكز بيك كيسه لك اوراق ضم وعلاوه ايله مجموعنك رأس المالى سكسان بيك وفائضى اون بيك كيسه يه ابلاغ واشبو ايكنجى ترتيب قوائمى بنداسكى هيئتده اولوب فقط نقل ومحافظه سنده سهولت اولمق اوزره قطعه سى تصغير وعبارۀ مختصره ايله تحرير قلنه‌دى بونلر اللى ويوز اللى وايكيوز اللى غروشلق اولمق اوزره اوج نوع اولوب بالاسى طغراى غراى حضرت پادشاهى ايله مزين وزير ماليه ناظرينك كندو مهرى وظهرى نظارت جليلۀ امور ماليه مهرى ايله ممهور ايدى ووقت تقاسيطى حلولنده برات ايديرلمقسزين فائضى تماً خزينۀ جليله دن اعطا ايله ظهرينه اشارت قلنور ايدى

وينه سنۀ مذكوره شعبانى اواخرنده اللى ويوز وايكى يوز اللى وبشيوز وبيك غروش معجله لو بش جنس اوراق ترتيب اولنوب حيله وتقليد قبول ايتامك اوزره واردات محاسبه سندن كشيده اولنان صحك يرينه هر بر نوعنك فائض ومعجله سنى مبين مهرلر ايله مهرلنوب مقدمكى قائمه لردخى خزينه يه كلدكجه فائض ومعجله سى مذكور مهرلره مطابق اولنلرى تمهير واشبو انواع خمسه دن فائض ومعجله سى زياده اولان اوراق تبديل قلنور ايدى

الى يازوسى ايله محرر اشبو قائمه لرك بالسهوله تقليد قبول ايتديكى اكلاشلمسى اوزرينه سنۀ مذكوره ذى الحجه سى اوائلنده دفعاً للفساد بصمه اوله رق تنظيم وعتيق طبيعتيله خزينه يه كلدكجه

تبدیل اولنمسنه و برده برمنوال محرر اولوقته قدر قوائم نقدیه ایالاتده دخی تداول ایلدیکی حالده اورازده صحیح وساختهسنك فرق وتمییزنده عسرت چکیلوب بونك دوامی اهالی حقنده موجب خسار اولور مطالعهسنه مبنی اوچ ماه مدتله ایالاتده تداولدن قالدیرلمسنه قرار ویرلمش واولوجهله اقتضاسی اجرا قلنمشدر

تدابیر مذکورهنك اتخاذندن یکرمی ای قدر مرور ایتدیکی حالده ال یازوسی اولان قوائم عتیقه کاملاً تداولدن قالقموب بونك اولوجهله خزینهیه طبیعتیله ورودی طریقیله ارقهسنك انمسی پك چوق وقته متوقف اوله جغی اکلاشلمش اولمغله اللی سکز سنهسی شعبانی غرهسندن اعتباراً اوچ ماه مدت تعیینیله ال یازوسیله اولانلردن باقی قالانلر قوائم مطبوعهیه تبدیل قلنمشدر

بومقوله اوراق نقدیهنك اره صره رسم وهیئتی تحویل وتجدید اولنمقجه ساخته کارلر طرفندن تقلیدینه چاره بولنه جغندن برطرز نوین اوزره طبع اولنوب بیك ایکیوز التمش سنهسی تموزندن بدأ اولنه رق اوراق عتیقه ایله تبدیل قلنمشدر

کذلك التمش اوچ سنهده تقلیددن محافظهٔ اوراق نقدیهنك شکل وهیئتی تبدیل وبعض مرتبه دها تنظیم واصلاح قلنمشدر فقط بودفعه ایکیوز اللی غروشلقدن صرف نظرله بشیوز وبیك وبشبیك واون بیك غروشلقدن عبارت اولمق اوزره ترتیب وسنهٔ مذکوره حزیرانی ابتداسندن اعتباراً اوراق عتیقه ایله تبدیلنه مبادرت قلنمشدر

التمش بش سنه‌سی صفرنده دیکر بر رسم جدید اتخاذ اولنمش وبرده اوراق قدیمه‌نك اون وبشر بیك غروشلغی اولوب بونك دخی اخذ واعطاسنده بعض مرتبه مشکلاتی موجب اولدیغی حس اولنمغله اشبو ایکی نوعدن صرف نظرله یالکز اللی غروشدن بیك غروشلغه قدر قوائم چیقارلمشدر

اشبو فائضلی اوراق نقدیه ابتدای ظهورنده چونکه ممالك محروسه اهالیسی اول وقته قدر کاغد اقچه کورمامش اولدقلری جهتله اعتبار اولنمیه‌رق یوزده اوتوز قرق قدر نقصانله تداول ایتمش ایسه‌ده خزائن شاهانه‌ده عینی نقد اقچه کبی قبول اولنمسی وسنوی ایکی تقسیطده اعطاسی مشروط اولان یوزده التی فائضی دخی اوقات معینه‌سنده تماما ادیه قلنمسی عامه‌یه امنیت بخش اولدیغندن چوق کچمکسزین قوائم مذکوره خیلی اعتبار بوله‌رق مسکوکات معدنیه ایله باشه باش النوب ویرلمکه باشلنمشدر

سلطنت سنیه‌نك اول اثناده بعض مصارفات فوق العاده‌سی وقوعنه مبنی التمش یدی سنه‌سی ربیع الاولنده فائضسز یکرمیلك ومتعاقبا اونلق قائمه چیقارلمش وچوق کچمکسزین بونلرك ایچنده خیلیجه ساخته ظهور ایلدیکندن التی ماهده برکره خزینه‌ده معاینه وتعمیرینه وبرسنه مرورنده دخی شکل ورسملری تبدیلنه قرار ویرله‌رك التمش سکز سنه‌سی رجبنك یکرمی ایکیسنده کیفیت اعلان قلنمشدر

برمقدار کاغد ومرکب صرفیله مبالغ جسیمه استحصالی خزینه‌یه اسهل وسائل ثروت کورینه‌رك بالاخره بو بابده سوء استعمال احتمالی نزد اولیای اموده مستور اولمدیغندن بونك قبل الوقوع استحصال

اسباب اندفاعی مقصدیله التمش سکز سنه سی جمادی الاولیسنده اوراق نقدیه‌نك تداولدن الغاسی ضمننده بالجمله مأمورین وتبعه‌دن اعانهٔ عمومیه نامیله اوچیوز بیك کیسه اقچه طوپلانمسنه وبوندن هرماه مقدار مبالغ تجمع ایدر ایسه اولقدر کاغدك الغا واحراسنه قرار ویرلمش وحتی التمش سکز سنه سی شعباننك یکرمی طقوزنده ضربخانهٔ عامره‌ده جنتمکان سلطان عبدالمجید خان حضرتلریله وکلای عظام حاضر اولدقلری حالده اوتوز اوچ بیك کیسه‌لك فائضلی اوراق نقدیه احراق قلنمشدر

اعانهٔ مذکوره همان کاملا تحصیل قلنمش ایسه‌ده اول اثناده ظهور ایدن امور ضروریهٔ سائره‌یه صرف اولنه‌رق اوراق نقدیه‌نك تماما قالدیرلمسنه موفق اولنه‌مامش وبشقه برتدبیر اتخاذی تصور اولندیغی صره‌ده التمش طقوز سنه سی رجبنده بعض معتبران تجار وصرافاندن مرکب اولمق اوزره درسعادتده بانقهٔ عثمانی نامیله برقومپانیه تشکل ایدرك کرك مسکوکات مغشوشه‌نك وکرك تداولده بولنان فائضلی وفائضسز اوراق نقدیه‌نك اون بش سنه ظرفنده رفع وازاله سی شرائط مناسبه ایله تعهد ایلمش ایسه‌ده متعاقبا روسیه محاربه‌سنك ظهوری مناسبتیله بودخی نتیجه سز قالمشدر

سلطنت سنیه اوافق بوجهله رفع وازاله سی اخص امال اولان قوائم نقدیه‌نك تداولدن الغاسنه دسترس اوله‌مدقدن بشقه محاربهٔ مذکوره مناسبتیله دوچار اولدیغی مصارف کلیه‌دن ناشی اردوی همایونلره مخصوص اولمق اوزره برخیلی فائضسز یکرمیشر واونر غروشلق اوراق نقدیه طبع وصرفنه مجبور اولمش وبعدالمصالحه اوراق مذکوره

ویرکویه مخصوصاً ایالات مال صندقلرینه قبول اولنه‌رق ازوقت ظرفنده ازاله قلنمشدر

یتمش درت سنه‌سی شعبانده قائمه‌لی قائمه‌لرك اسهام جدیده‌یه تبدیل وفائضسزلرك دخی مقابلنده مسکوکات ویاخود کذلك اسهام جدیده ویریله‌رك ایکی سنه ظرفنده الغاسی خصوصنه قرار ویرلمش وبو مقصدك حصولیچون یتمش بش سنه‌سی محرمنده اولوقت امور خارجیه نظارتی وحالا صدارت عظمی مقام جلیلنه شرفبخشا فخامتلو دولتلو فؤاد پاشا حضرتلری معرفتیله لونده‌ره‌ده (دند بالمز) قومپانیه‌سندن بش میلیون لیرا استقراض قلنمشدر

فقط اشبو استقراض اقچه‌سنك حین ورودنده فائضلی وفائضسز عموما قوائم نقدیه‌نك قالدیرلمسنه تخصیص اولنوب سالف الذکر اسهام جدیده خزینهٔ جلیله دیونی مقابلنده اعطا اولنمش وبوجهتله مبلغ مذکور اوراق نقدیه‌نك جمله‌سنه کفایت ایتمدیکندن اشبو نقصانك اکمالی ضمننده یتمش بش سنه‌سی شعبانده بش سنه مدتله برمقدار اسهام ممتازه چیقارلمسنه قرار ویرلمشدر

اول اثناده جمعا تداولده بولنان برملیون ایکیوز اوتوز سکز بیك کیسه‌لك اوراق نقدیه‌دن برملیون سکسان سکز بیك کیسه‌لکی قالدیریله‌رق میدانده یالکز یوز اللی بیك کیسه‌لك قائمه قالمش وبونك درسعادت سکنه‌سندن اعانه صورتیله تحصیل اولنمسی متصور اولدیغی حالده یالکز اتمش بیکی تحصیل اولنه بیلمسی اوزرینه قصوری خزینهٔ جلیله‌دن بشقه صورتله تسویه اولنه‌رق

يتمش التی مارتی غایتنه قدر کافهٔ قوائم نقدیه نك تداولدن چکلمسنه
قرار ویرلمشدر

فقط بودفعه دخی برمانع قوی ظهور ایدرك تداولده قلان قصور
یوز اللی بیك کیسه لك اوراق نقدیه نك قارشولغی اولان مبالغ
شام مسئله سی مادده سنه صرف اولندیغندن مبلغ مذکورك بر سنه دها
قالمسنه قرار ویرلمشیدی

بوندن صکره سلطنت سنیه هر درلو فداکارلق اختیاریله هم
شو مقصده ظفریاب اولمق وهم ده دیون غیر منتظمه سنی تسویه
ایلمك اوزره پاریس ده میرس قومپانیه سندن فاحش فائضات ایله
مقدار وافی اقچه استقراضنه تشبث ایتمش وبو دخی قوه قریبه یه
کلهرك حتی برمقدار جزئیسی خزینه یه ورود ایلمش اولدیغی
حالده هرنصلسه صورتپذیر حصول اوله مدیغندن بودفعه دخی
نائل مرام اوله مامشدر

بونك اوزرینه دولت علیه ارتق درعقب قائمه نك رفع وامحاسندن
قطع امید ایدرك اوقته قدر درسعادته مخصوص اولان شوقائمه لرك
ممالك محروسه یه تعمیم ایله حضرتنك تحزینی مناسب مطالعه
ایلمش وجده ویمن ایالتلرندن ماعدا ممالك شاهانه نك هر طرفنده
تداول ایلمك وبالجمله خزائن ومال صندقلرینه قبول اولنمق اوزره ایکی
میلیون بشیوز بیك کیسه لك فائضسز نومرولی اوراق نقدیه
چیقارلمسنه وبونك بشیوز بیك کیسه لکی اوروپا اوزرینه
قامبیو یی طرتمق ایچون نقود خالصه اوله رق وضع اولنه جق
یدی یوز اللی بیك کیسه سرمایه دن بشیوز بیك کیسه سنك تدارکنه
وایکی میلیون کیسه لکی میدانده بولنان اوراق نقدیه نك تبدیلا

قالدیرلمسیله برابر قصوری خزینه نك دیون غیر منتظمه سی تسویه سنه مخصوص اولمسی ومذکور ایکی میلیون بشیوز بیکدن بشقه تسویهٔ طرق وسائره کبی اصلاحات ملکیه یه صرف اولنمق اوزره بش سنه ظرفنده ایکی میلیون کیسه لك قوائم چیقارلمسی وفسخ اولنان مذکور پارس استقراضنه قارشولق کوسترلمش اولان مبالغك سنوی یوز اللی بیك کیسه سی اشبو قوائم جدیده نك بالتدریج تأدیه سنه تخصیص قلنه رق اون سکز سنه ظرفنده کاملا محو والغا قلنمسی خصوصلرینه یتمش یدی سنه سی رمضانی اواخرنده قرارو برلشدر

(منیف

(بقیه سی صکره)

عینتاب خاندان واصحاب عرفانندن اولوب شوکرنلر ده لمصلحة درسعادتده بولنان حصیرجی زاده حافظ محمد اغا حضرتلرینك الغای قوائم نقدیه یه دائر تشکراً وتیمناً بالبداهه انشاد ایلدیکی تاریخدر

حضرت عبد العزیز خانك خدا
دولتن اینسون جهانده دائمه

امری نسخ ایتدی قوائم نسخهسن
خلقك ایتمشکن عقولن هائمه

صرف همت قیلدی صدر اعظمی
باقدی هیچ بونده لوم لائمه

خیرخواهان ایستمز ایقاظنی
بر یوك فتنه ایدی اولدی نائمه

ملکه تاریخله تبشیر ایلرم
اورته لقدن قالقدی نام قائمه
(۱۲۷۹)

مجموعهٔ فنون هر ماه عربی ایلك هفته‌سی چیقاریلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش

سنه‌لك	٦٥
آلتی آیلق	٣٥
نسخه‌سی	٦

سنه‌لك ویاخود آلتی آیلق شرطی اولمق اوزره ایستانیلدیکی حالده باشقه قوسته

ترجمان احوال مطبعه‌سنه مراجعت اولنه

الآنده شرطی آیلق اسامیلری قیمت مذکوره اوزرنده‌سی افندینك قرایت

ویدیکی باد بیورلیان آیلق ایچون آلتی و آلتی آیلق ایچون اوچ غروش پوسته

حق ضبطه ایچون‌سی پوسته‌یه تودیعا جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه

اولندرلدیکی حالده اوقات معینه‌سنده محلنه ایصال اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جریده‌خانه	صحافلر کتخداسی حلبی حاجی حسین افندی
ترجمان احوال مطبعه‌سی	لن اوغلنده ادنه‌لی چارشوده صحافکولر
سلطان بایزیدده کاغدجی حافظ	مکدار ه بازرنجی عثمان افندی
... علی افندی	یکطاشده اجزاخانه ورجین

مجموعهٔ فنونه درج اولنه‌جق اوراق ترجمان احوال

مطبعه‌سنه ارسال بیورلمه

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ٤ ربیع الآخر

استانبول

مطبعهٔ ترجمان احوالده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

مندرجات

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته نظریله باقیله‌رق طابع وبایعلری مسئول طوتیله‌جقدر

مجموعهٔ فنونك مظهر اولديغی حسن قبولدن طولايی عامه‌يه تشكر

مجموعهٔ فنونك شمديلك دركار اولان نقص وقصورينی اعتراف ايله برابر خيرخواهان مملكت طرفندن تلقی بالقبول بيورلسی اميد واتقنده اولدیغمزی تا ايلك نومروسنده تحرير ايلمشيدك استه هنوز برقاچ نومروسی چيقر چيقمز جمله طرفندن علائم حسن قبول ساحه پيرای حصول اولديغندن شو املزده خائف اولدیغمزی اليوم كمال ممنونيت ومباهات ايله بيان ولوازم تشكرات ومحمدتی زيور زبان اخلاصنشان ايدرز واشبو تخم تشويق وتلطيفك برارض قفرای كفرانه دوشمامش اولديغنی اثباته مقتدر اولمق ايچون وسائط مقتضيه‌يه دسترس اولمامزی دركاه قاضی الحاجاتدن تمنی ونياز ايلرز

اولوجهله مشهود چشم مباهاتمز اولان آثار حسن قوله بزدخی الدن كلديكی مرتبه مقابله ده تجويز قصور ايتميه‌رك مجموعه‌جه اصلاحات لازمه‌نك اجراسنه شمديدن ابتدار اولنوب مثلا بالكز اوتوزايكی صحيفه‌دن عبارت اولسی مصمم وموعود اولديغی

حالده شمدی یه قدر چیقاریلان نومرولر لااقل قرق صحیفه‌دن مرکب
اولوب عونه تعالی بعدما دخی بو قدر اولمسنه وبلکه دها ارتورلمسنه
غیرت اولنه‌جغی مثللو کرك طباعتی وکرك کاغدی اصلاح قلنمشدر
دها بو مقوله نقصانلرینك اکمالیله برابر یازیلان مواد علمیه‌نك
کرکی کبی تفهیمنه مدار اولمق اوزره بعض جغرافیه وسائره
خریطه‌لریله شکللر وضعی دخی اخص آمالمز اولوب فقط بونك
اجراسی خیلیجه مصرفه متوقف اولدیغندن عونه تعالی ایلروده
سرمایه‌مز مساعد اولدیغی حالده شو مقصد مهمك حصولنه دخی
اهتمام قلنه‌جقدر

امور دینیه وپولیتیقیه مباحثندن اجتناب اولنمق جمعیتمزك
اصول موضوعه‌سی اقتضاسندن اولدیغی جهتله شمدی یه قدر
مجموعه‌یه یازیلان مواد فنون وادبیاته منحصر بولنمش ایسه‌ده
اوروپانك بو مقوله مطبوعات علمیه‌سنده دخی معتاد اولدیغی
وجهله فوائدینك تکثیری غرضیله تقلبات احوال عالمه دائر
حوادث واخبارك دخی خلاصه درجی تنسیب اولنمش ومطالعات
ومحاکمانه کریشلمیه‌رك مجرد او مقوله وقوعاتك کماهی نقل وبیانی
تاریخ قبیلندن اولوب اصول متخذه‌مزه مخالف دوشمیه‌جکی
مجزوم بولنمش اولمغله بو دفعه طرف سلطنت سنیه‌دن سزاوار
بیورلیلان مساعدهٔ مکارمعادیه مبنی بوندن بویله کرك خارجاً
وکرك داخلاً برماه ظرفنده سرزدهٔ ظهور اولان وقوعات مهمهٔ
پولیتیقیه‌نك دخی خلاصه صورتیله درج وتحریرینه ابتدار
قلنه‌جقدر اشته بو تقدیرده دائماً غزته مطالعه‌سیله حوادث
کونیه‌نك تحول ایلدیکی حالاته یوماً فیوماً کسب اطلاع ایلمکه

كثرت مشغوليت وياخود عدم رغبتلرى مانع اولان ذوات اول ماه ظرفنده مسائل پولیتیقیه دن نه مقوله مواد وقوع بولمش ایسه صبق چیقان غزته لرك اكثریا مظهر اولدقلری شوائب اختلاف واشتباهدن بری اوله جق صورتده خلاصه سنی مجموعهٔ فنونده بوله رق زمان حال احوالنه دخی بالسهوله تحصیل وقوف ایده جكی دركاردر

برخانه ده مشیمهٔ عدمدن برطفل جلوه كر مشهد شهود اولدقده اول خانه خلقی انی مشمول نظر شفقت وحسن محافظه ونشو ونماسی اسبابنك تهیئه سنه مسارعت ایلمكی مقتضای شیمهٔ مروت وانسانیت عد ایدرلر اشبو اثر ناچیزانه مز دخی اویله برطفل نوزاد مشابه سنده اوله رق بقا وتقویت قواسی ابنای وطننك همم پدرانه ومساعدات مشفقانه لرینه محتاج اولوب باخصوص بونك ناصیهٔ حالنده اثار استعداد خداداد نمایان وبركون اولور كه مقابلهٔ ایفای خدمته برزده دامان اوله بیلمسی امر عیان اولدیغندن برقاتدها تلطیف ونوازشه مستحق وشایاندر دینله بیلور

مقدما بكرشده بزم مجموعه كبی برفنون غزته سی نشرینه ابتدار اولندقده اوراده غالبا كالای گرانبهای علم ومعرفتك رواجی اولدیغی جهتله اشبو طفل معصوم مساعدات مشروحه دن محروم قالدیغندن هنوز شیر شیرین حیاتدن لذت المقسزین كلدیكی سمت عدمه رجعت ایلمش وموجودی اولان ذات مرثیه خوان حزن وتأسف اولدقدن صكره موجود نسخه لرینی مجمع ناس اولان برمیدانده كاملا احراق وكانی اوزایه دفن ایله اوزرینه فلان سنه وفات ایدن علمك مزاریدر عبارهسنی شامل برطاش دخی دیكمش ایدی لله الحمد والمنه

سایهٔ فیضوا یهٔ حضرت پادشاهیده از وقت ظرفنده بزم مظهر اولدیغمز بو نجد تسهیلات وتشویقات مجموعهٔ عاجزانه مزك اویله اجل عاجلدن مصون اوله‌رق الی ماشاالله رهین دوام واستقرار اولمسی حقنده اقوای تأمیناتدر

مجرد جمعیت عاجزانه مزه براعانهٔ فتوتکارانه اولمق اوزره بعض ذوات کرام متعدد نسخه‌یه مشتری یازیله‌رق الیوم مشتریلریمزك مقداری اوچیوزه بالغ اولمش ایسه‌ده بمنه تعالی عهد قریبده تزاید ایدرك حاصلاتی مصارفاتنه مقابل اولمسنی مأمول ایدرز وارداتدن فضله برشی قالدیغی تقدیرده بروجه محرر خریطه ورسم علاوه‌سیله نفس مجموعه‌نك اصلاح وتزیننه ویاخود نشر معارف یولنده دیگر برامر خیره صرف اولنه جغی مقرردر

اولوجهله مجموعهٔ فنونه مشتری یازیله‌رق مقاصد خیریه‌مزك ترویجی حقنده دریغ لطف ومروت بیورمامش اولان ذواتك همم وطنپرورلرندن طولانی بیان تشکر ضمننده علی الانفراد اسملرینك ذیل مجموعه‌یه درج وتحریرینه ابتدار قلندی

(منیف)

درجهٔ حرارتلری غیر مساوی اولان جسملر برمدت برابر بولنسه لر حرارتلرینی تعدیل وتسویه ایلرلر یعنی حرارتلری زیاده اولان جسملر حرارتلری آز اولانلره برمقدار اعطا ایدوب جمله سنده مساوات اوزره حرارت حاصل اولور مثلا حار اولان صاغ اله بارد اولان صول ال تماس ایلسه صاغ ال صول الی ایکسی درجهٔ متساویه یه واصل اولنجیه دکین تسخین ایدر وبرکسه نك مثلا صاغ الی غایت ایصتمش وصول الی غایت صغومش ارلوب ایکیسنی برصویه وضع ایلسه اول کمسنه صاغ النك صودن زیاده بارد اولدیغنی حس ایدرك اندهبولنان حرارتك برمقداری صویه وصول النك صیجاق اولدیغنی حس ایدرك صویك برمقدار حرارتی صول النه انتقال ایدر بوتقدیرجه حرارت وبرودت امور اضافیه دن وحرارت وبرودت حقنده حواسك حکمی غلط وخطادن عبارت اولمش اولور وبرجسمك تبردی حرارتی جوانب اربعه سنه نشر وضایع ایلمسندن عبارت ایدوکی درکار اولوب بوکا انتشار حرارت تسمیه اولنور وبوکیفیت جمله اجسامه کوره درجهٔ مساواتده اولمدیغنه مبنی اجسام ساختدنك تبردلری مساوی زمانلرده اولمدیغی تبین ایتمش اولور

قالوریق دائما محسوس اولمدیغندن ایکی یه تقسیم قلنه رق بری حرارت مختفیه یعنی غیرمحسوسه ودیکری حرارت محسوسه تسمیه اولنور مثلا صغوق برتیمور پارچه سنده حرارت محسوسه یوق ایسه ده حرارت مختفیه واردر زیرا اورس اوزرنده چکیچ ایله ضرب

اولندقده برایکی دقیقه ده حرارتی ظاهر و برمدت دها ضرب
اولنسه حرارت ازدیاد بولوب قزل رنك حاصل اولور وحامض
آزوت یعنی تیزاب ایله حامض کبریت یعنی زاج یاغی قارشدیریلوب
بعده تربانتنا روغنی اوزرینه دوکلسه حرارت وعلو دخی پیدا
اولور وایلروده بیان قلنه جغی وجهله جمله غازلرده کاینتلی
حرارت مختفیه اولوب بر بریله قارشدیرلدقده اشتعال ایدرلر
اجسامدن بعضیلری دیکرلرندن زیاده حرارت کسب ایتمك
خاصه سیله متصف اولوب بعضیلری دخی اجسام سائره یه
حرارتلرینی ترك واعطا یه زیاده مستعددر مثلا برقیه مقداری
صو براوقدر زیبق ایله مساوی درجه حرارتده اولمسی اشبو
زیبقك محتاج اولدیغی حرارتك یکرمی مثلی حرارته موقوفدر یعنی
جسمین مذکورینك حرارتی اخذ ده طبیعتلری مختلف اولوب
صو حرارتی پك صعوبتله وزیبق ایسه پك سهولتله اخذ
ایلدکلرینه مبنی بونلرك حرارتلرینی مساوی درجه ده بولندرمق
ایچون صویه زیبقك محتاج اولدیغی حرارتك یکرمی مثلنی صرف ایلمك
لازم کلور

بالاده ذکر اولندیغی اوزره بعض اجسام دخی دیکرلرندن زیاده
ناقل الحراره در معادن مثللو اجسام خشینه حرارتی زیاده ناقل
واغاج وبز وکاغد وبونلره مماثل جسملر غیر ناقل وزجاج وپورسلنا
کبی شیلر دخی جمله دن از ناقل اولدقلری مجرب ومسلمدر بو احوالی
مؤید آتیده برقاچ مثال ذکر اولنور

جمله نك معلوم ومجربیدرکه قزمش بر تیمور ویاخود معدنی بر دیکر
جسم حار الهٔ الته مبوب اغاجدن بر صاپ ویا حرارتی ایو ناقل اولمیان

بنفقه سیلر ایله اخذنده سهولت واردر وقیناز صویك ایچنده قورشون ومنظار مساوی حجمده اوله‌رق وضع اولنسه ایکیسی دخی اندن حرارت اخذ ایدرلر ایسه ده منظار اله‌الته یالوب فقط قورشون زیاده حرارتی ناقل اولدیغندن ال ایله اخذی ممکن اوله‌مز اشته جسمین مذکورینك ایکیسیدخی صو درونده مساوی درجه حرارت اخذ ایتمشلر ایسه ده حرارتی نقل واعطاده طبیعتلری مختلف اولدیغندن قورشون الی احراق ایدوب منظار برضرر ایراث ایلمز

بوندن یکرمی سنه اول سیچلیا جزیره سنده واقع اتنا نام یناز طاغنك اوزرنده ولقاندن مفرز ومستفرغ موادك تحتنده بوزلر بولنمشدر بوکیفیت هرنقدر امور مستغربه دن کورینور ایسه ده سببی بیان اولندقدن امور طبیعیه وعادیه دن اولدیغی آکلاشیلور شویله که ولقاندن یغمور کبی برجنس رماد ورمال چیقرکه اتالیانجه لاپللی تسمیه اولنور ولقانك فوران واشتعالندن اول کلیتلی قار یاغوب جبل مذکوری اوزرینی ومواد ذائبهٔ ولقانیه نك ظهور وسیلانندن اقدم دخی ذکر اولنان لاپللی رمادی مستفرغ اولوب قارك اوزرینی ستر ایلمش وبعده مواد ذائبهٔ مذکوره دخی جریان ایدرك بونك اوزرینه کلمشدر وهر نقدر مواد ولقانیه مذاب بولنمش ایسه ده قار ایله انك بیننده مذکور قوم واقع ومفروش اولوب بو ایسه ناقل حراره اولمدیغندن حرارتك ثلجه وصولنه مانع اولمشدر بناء علیه تحتنده نیجه مدت قار ذوبان ایتمیه رك جبال شاهقه ده بولنان بوزلر کبی قالمشدر

اجسامك جمله سی علی السویه ناقل الحراره اولمالری کیفیتی

بعض جواهر طاشلرینی بربرندن تفریقه وخالص اولانلری ساخته ومعمولندن تمیزه مدار وواسطه اوله بیلور مثلا طوپاز یعنی زبرجد هندی ونجف طاشی ملح قاربون کلس یعنی کیرج طاشی قرستاللریله خاصهٔ مذکوره واسطه سیله فرق وتمییز اولنور چونکه طوپاز بونلردن زیاده صغوق اولدیغندن لمس ایله وهلهٔ اولیده تشخیص اولنور وقیمتلو طاشلره تقلیداً اعمال اولنان طاشلرك اوزرلرینه نفخ اولندقده حاصل اولان دومانی جواهر صحیحه دن زیاده مدت مکث ایدرلر

نحاس ویاخود سائر معدندن مساوی حجمده ایکی قطعه نك سطحلری جلا اولنوب مساوی درجه حرارتده تسخین اولندقدن صکره تبریدلری ایچون برمحله وضع اولنسه ایکیسی دخی برحجمده وبرجنس معدندن ومساوی حرارتده بولندقلرینه مبنی برزمانده تبرد ایلیه جکلری بدیهیدر لکن یالکز برینك سطحی مصیقل بولنمش اولسه سطحی مصیقل اولمیان پارچه بوندن اول تبرد ایدر وکیرلی وپاسلو ویاخود غیر مجلا اولان قابلر درونلری مجلا بولنان قابلردن چابك صویی ایصیدیر

حرارت ایله اجسامك حجملری تزاید وبرودت ایله بالعکس تناقص ایدر یعنی حرارت ایله طول وعرضلری زیاده لشوب مثلا برکاه صغوق ایکن طوپك اغزینه صیقشوب کفایت مقداری حرارت کسب ایتدیکی حالده صیقشمز اولور کیفیت مذکوره حرارت اجسامك اجزاسنی سیرلدوب مخلخل قیلسندن نشأت ایدر برودت یعنی حرارتك ندرتی ایسه بالعکس اجسامك اجزاسنی صیقشدیروب متکاثف قیلار لکن صویك کیفیتی بوقاعده یه مغایر اولوب انجماد

ایلدکده حجمی مقدمکه حجمندن زیاده اولور آکا بناء کثافتی تناقص ایدرک صویک اوزرنده یوزر و حرارت ایله دخی میاه منجمده ذوبان ایدوب حجملری تناقص ایدر و امطار و میاه سائره نک انجمادی اثناسنده قالوریق یعنی حرارت طبیعیه نک میاه مذکوره دن ظهور وانتشاری برودتک و انجماد ایله حاصل اوله جق صغوغک بعض مرتبه تقلیل و تعدیلنه بادی اولور اشته بو سببه مبنی قار نزولندنصکره هواده براعتدال حس اولنور

تصفنه دکین صو ایله مملو برشیشه آتش اوزرینه وضع اولندقده آتشه قریب قسمی جمله دن اول حرارت ایله متأثر و منبسط اولدیغندن کثافتی تناقص ایدرک بالایه صعود و یرینه قسم دیکری نزول ایلر بو صورتله قاینایه جق درجه حرارت کسب ایدنجیه قدر صوده برحرکت اولوب یعنی برمنوال محرر ایصنمش اولان قسم یوقارو چیقوب بالاده بولنان قسم کثیف اشاغی یه اینر و بو کیفیت بالکز میاهه مخصوص اولمیوب اجسام هوائیه ده دخی بویله جه در مثلا بر دائره ده بولنان صوبه ویاخود منقل ابتدا مجاوری بولنان هوایی ایصیدوب منبسط قیلدیغندن حرارت اخذ ایدن هوانک کثافتی تناقص ایدرک بالطبع اوطه نک طوانه طوغری صعود وانک یرینه بالاده که هوای غیر متخلخل ورود ایدر بو دخی کسب حرارت ایدرک کذلک لطافتی حسبیله محلندن طرد اولنوب یرینه اندن صغوق بولنان هوا کلور و بو وجهله دائما اوطه نک طرف بالاسی سائر محلندن زیاده صیجاق بولنور

حرارتک درجات مختلفه سنی تعیین ضمننده حکما بیک التیوز سنهٔ میلادیه سنده برآلت اختراع ایلمشلردر که میزان الحراره تسمیه

اولنور اشبو آلت اسطوانه شکلنده اینجه بلوردن معمول بر بوری اولوب ایچنده زیبق واردر ودرجات متعدده یه منقسم اولوب زیر وبالاده اولان نهایت درجه‌لری نهایت برودتی ونهایت حرارتی اشعار ایدر سانتیغراد ورئومور وفرانهایت اسملریله مسمی اوچ جنس میزان الحراره اولوب برنجیسی یوز وایکنجیسی سکسان واوچنجیسی یوز سکسان درجه یه منقسمدر سانتیغراد تعبیر اولنان میزان الحراره‌لرده صویك غلیانی درجه‌سی یوز ورئومور دینیلان میزانلرده سکسان درجه اعتبار اولنوب وصویك انجماده بدئی ویاخود قارك ذوبانی درجه‌سی صفر اعتبار اولنمشدر فرانهایت میزانی پك مستعمل دکلدر

(بقیه‌سی صکره)

ادهم
عن اعضای مجلس والا

(قدمای ملوك مصریه تاریخی) (مابعد)

(سیزوستریس)

سیزوستریس میلاددن بیك درتیوز طقسان سنه مقدم تخت سلطنت مصریه یه جلوس ایلیوب شان وشهرت وقوت وقدرتجه كافهٔ اسلافنه تفوق ایتمش بر حكمدار نامدار ایدی پدری ولادتی كونی خطهٔ مصریه ده تولد ایتمش اولان كافهٔ اطفالی جلب وجمع وسیزوستریس ایله برلكده تعلیم وتربیه لرینه اعتنا ایتمش وفنون واداب لازمه دن بشقه مشاق عسكریه یه كسب الفت ایلمك اوزره كونا كون زورباز لقلر وصید وشكار ایله اشتغال ایتدیرمشیدی اشته بوجهتله سیزوستریس ایله رفقای مذكوره سی بیننده اخوت درجه سنده محبت حاصل اولدیغندن مشار الیه جالس مسند حكمرانی اولدقده بونلری وكلالق وخدمات مهمهٔ سائره سنده استخدام ایدوب انلردخی بولندقلری خدمتلرده ابراز غیرت واستقامت ایتمشلردر
مشار الیه سن بلوغه واصل اولدقده پدری طرفندن مأمورا اردو ایله جزیرة العربه عزیمتله اولوقته قدر اورالرك فتح وتسخیری نا قابل كبی كورینور ایكن مدت قلیله ظرفنده ضبط واستیلا ایتدكدن صكره مصرك جانب غربیسنده واقع بعض ممالكی دخی آوردهٔ قبضهٔ تصرف ایتمش وعودتنده پدری وفات ایدوب كندوسنه كلی خزائن واموال ترك ایلمیدی انجق سیزوستریسك مدت سلطنتنده مظهر اولدیغی فتوحات وحسن موفقیت بالكز قوهٔ مالیه

وعسكريه سنك حد كمالده اولمسندن نشأت ايتميوب بلكه اوصاف ممدوحهٔ حقانيت وعدالتله ملتی بيننده كسب ايلمش اولديغی حسن صيت وشهرتك ثمره سی بولنديغی بی اشتباهدر كندوسی محاربانده بولنديغی مدتجه ادارهٔ امور مملكته خلل كلميوب امر زراعت وتجارتك درجهٔ اهميتنی بيلديكندن بوبابده هردرلو ترغيبات وتشويقات اجراسندن برآن خالی اولمز ايدی

مملكتی اوتوز التی ايالته تقسيم ايدوب هر برينه عفت واهليتی مجرب واليلر نصب ايتمش وقوهٔ عسكريه سی التی يوز بيك پياده ويكرمی درت بيك سواری ايله اول زمانده محاربانده استعمال اولنور يكرمی يدی بيك عربه يه بالغ اولوب بونلری بروجه محرر حين صباوتنده كندوسيله برلكده تربيه اولنوب جسارت ولياقتله معروف اولان ذواتدن انتخاب ايلديكی بيك يدی يوز ضابطك تحت اداره سنده وضع ايلمش اولمسيله هرنيه تشبث ايلسه كمال سهولتله حصولپذير اولور ايدی

ابتدای امرده اولوقت تيوپی دنيلان حبش ممالكنی تسخير ايدوب سنوی برمقدار فيل ديشی وابنوس والتون اعطا اولنمق اوزره ويركو تعيين ودرتيوز پاره تكنه دن عبارت اولان دونغاسی بحر احمرده كشت وكذار ايدرك بونك سواحلی دخی استيلا ايلدی

اسيا قطعه سنك اكثر محللرينی وهندستانك كافه سنی ازمدت ايچنده قبضهٔ تصرفه الوب اولوقت قوپكير دنيلان كورجستانده سيزوستريسدن بيك سنه صكره قالمش مصريون نسلندن برطاقم واراپدی ومدت مديده اناطولينك اكثر ممالكنده صاحبقران مشار اليهك آثار فتوحاتی موجود اولوب بعض ديركارلك اوزرنده

ملك الملوك اولان سيزوستريس بومملكتى قليجى ايله فتح وضبط ايلدى عبارەسى منقوش بولنمشدر متعاقبا ازمنهٔ سابقەده تراكيا ديلان روم ايلى الكاسنى دخى ضبطله اولوقت اوروپانك وحشيت حالندە بولنمسى جهتيله فتحندە برفائده ملحوظ اولمديغندن طونه نهرندن ايلرو كيتمامشدر اشبو ضبط ايلديكى مملكتلرى زيرحكومتندە بولنان ممالكه الحاق ايتميوب بعضيلرينه ويركو تعيين وبعضيلرينى نهب وغارت ايتديكدن صكره فتح ممالك شرفيله اكتفا ايدرك مصره عودت ايتمش وعساكر ورفقاسنه زيادەسيله مكافات ايدوب برابر كتورديكى اموال بيحسابى امور زراعت وتجارتك تسهيل وترويجنه واسراىى استخدام ايدرك پك تكلفلى عبادتكاهلر وسدلر وبونلره مماثل سائر آثار جسيمه بناسنه صرف ايله ديوارلرينه وقوعبولان محاربانك رسملرينى ترسيم ايتدردى اشبو آثارك الى يومنا هذا مصردە بعض بقيەسى موجوددر

مشار اليه ذاتا اخلاق حسنه ايله متصف ايسەده حسب البشريه بعض مرتبه غرور واستكبارى اولديغندن ضبط وويركويه ربط ايلديكى ممالكك ملوكنى اسير ايدوب بونلردن برقاچنى بردن اسب يرينه عربەسنه قوشەرق حكمدارانى بووجهله استخدام ايلمكله مفتخر اولور ايدى مشار اليه حين شيخوختندە علت عمايه مبتلا اولوب كدرندن كندو كندوسنى اهلاك ايتمش ومدت حكومتى اوتوز اوچ سنه ممتد اولمشدر

اول اثنادە مصر يوندن بعض طائفه محال مختلفه يه هجرت ايدوب سكروپس نام كمسه يه تابع اولنلر يونانستان طرفلرينه كيدوب آتنه شهريله ديكر اونبر شهر بنا ايلمشلردر سيزوستريسك هنكام سلطنتندە يونانيلرك داناوس تسميه ايدوب اصل اسمى اكره مبس اولان قرنداشى عليهندە ايقاع فساد

ایدرك سیزوستریسی سرایده بولندیغی حالده اوراسنی احراق ایتمكه باشلایوب مشارالیه برتقریب بوتهلكه دن تخلیص گریبان ایلدیكندن مذكورداناوس مصردن فرار ویونانستانه عزیمت ایدرك ارغوسی نام مملكتی ضبط وحكومتنی اعلان ایلدی

بعض تخمیناته كوره سیزوستریس مشهور ذوالقرنین اوللیدر بوصورتده اختلاف اسامی تحریفات السنه دن نشأت ایتمش دینله بیلور

بعض مؤرخین اشبو سیزوستریسك یوز دیرس اسمنده برعموجه سی اولوب سیزوستریس محاربات ایچون خارجده بولندیغی اثناده مصرده انواع مظالم وتعدیات ارتكاب وحتی مصره ورود ایدن كافهٔ اجنبیانی قتل واعدام ایلدیكنی حكایه ایدرلر

(بقیه سی صكره) خایـل محمد جمیل

سفیر پترسبورغ سـفیر پارس

(اوروپا تاریخ وجغرافیاسنه دائر بعض معلومات) (مابعد)

میلادك قرن سابعی ابتدالرنده خطهٔ حجازدن اشعه پاش ظهور اولان انواردین محمدی آز بر ووقت ایچنده آسیا وافریقا قطعهلرینك اکثر محللرینی تنویر واستیعاب ایتدکدن صکره اوروپا قطعهسنه دخی واصل اوله رق اسپانیا کاملا وفرانسهنك برازی اهل اسلامك داخل قبضهٔ تصرفی اولمغله اسپانیاده بردولت اسلامیه تشکل ایتمش واشبو دولت التیوز سنه دن متجاوز قطعهٔ مذکوره ده اجرای حکومت وبو اثناده مدنیت وانسانیته پك چوق خدمت ایدرك مالك نصاب شرف واقتدار اولمش ایکن رؤساسنك اتفاقسزلغی ثمرهٔ مضره سی اوله رق صکره لری قوتلرینده ضعف کلی طاری اولمش ومجرد تسامح وقیدسزلقدن ناشی اسپانیانك برکوشهسنده کزلنوب قالمش اولان خرستیان دولت ضعیفهسی ایسه بالتدریج کسب قوت وقدرت ایله اهل اسلامه مقاومت درجهسنه کلمش اولمغله طرفین بینندهمحاربات کثیرهوقوعندن صکره خرستیانلر غلبه ایدرك عربلری کاملا اسپانیادن اخراج ایله قطعهٔ مذکوره حکومتی کمافی السابق خرستیانه انتقال ایلمشدر

روسیه واسوج ودانیمارقه اووقتهکلنجیه دکین دول معلومهدن اولمیوب اوروپادولتلری صره سنه میلادك قرن عاشرندهداخل اولمشلردر هجرتك یدنجی ومیلادك اون اوچنجی قرنی اواخرنده اصل الاصول شجرهٔ عثمانیه جنتمکان سلطان عثمان غازی حضرتلری اناطولیده

بنیان رصین الارکان دولت علیه یی تأسیس ایله مشار الیه
حضرتلرینك واخلاف عظامنك متصف اولدقلری شجاعت
وبسالت وکمال عدل ومرحمتلری ثمرهٔ خیریه سی اوله رق
آز بر وقتده انا طولی قطعه سنك اکثر محللری فتح وتسخیر
اولندقدن صکره سیف صارم عثمانیان اوروپا قطعه سنده لمعانه
باشلیوب مدت قلیله ظرفنده بلغار وصرب ومجار وافلاق وبغدان
وارنبود قرالق وبکلکلری مثللو روم ایلیده وجوارنده بولنان
حکومات متعدده قبضهٔ تصرفه النه رق هجرتك سکز یوز اللی
یدنجی سنه سی ابو الفتح والمغازی ایکنجی سلطان محمد خان غازی
حضرتلرینك قوهٔ قاهرهٔ قهرمانیلریله عنوةً استانبولك دخی
فتح وتسخیری میسر وبو جهتله میلادك اون بشنجی قرننه دکین
پایدار اولان روما حکومت شرقیه سی سطوت قاهرهٔ عثمانیه
ایله زیر وزبر اولمشدر دولت علیهٔ عثمانیه استانبولی پای تخت
اتخاذ بیوردقدن صکره هر درلو اسباب ووسائط اقتداره
دسترس اولمغله وحکمدارانك اکثریسی بحق جهانکیرلك اوصافنی
جامع ذوات بسالت سمات دن بولنمغله چوق سورمیه رك
اوروپا واسیا وافریقا قطعه لرندن دها برطاقم محللر ضمیمهٔ ممالك
عثمانیه اوله رق هجرتك قرن عاشرنده یعنی یاوز سلطان سلیم
وقانونی سلطان سلیمان علیهما الرحمة والغفران حضراتی زمان
نصرت اقترانلرنده دولت علیهٔ عثمانیه کرهٔ ارضده بولنان دولتلرك
برنجیسی اولمشدر صکره لری برطاقم عوارض سببیله دولت علیه
خارجاً وداخلاً بعض مصائب واکداره دوچار اولمش ایسه ده
والد ماجد کبیر المحامد حضرت شهنشاهی جنتمکان غازی

سلطان محمود خان ثانی حضرتلری زماننده جلوه‌گر مرآت تیسر اولان وقعهٔ خیریه وایجاد عساکر نظامیه دولت علیه‌یه حیات تازه ویرمشدر الیوم دولت علیهٔ عثمانیه قطعات ثلث کرهٔ ارضك الذ ممتاز ومحصولدار اولان یرلرینه متصرف اولدیغی حالده دول موجودهٔ معظمه‌نك برنجیسی دکل ایسه‌ده بریسی اولوب خصوصاً اشبو اوان میامن اقترانده ولی نعمت بی‌منتمز پادشاهمز افندمز کبی خلاصهٔ افکارلری دولت علیه‌لرینك استکمال شان وشوکت وصنوف تبعه‌لرینك استحصال وسائل سعادت وثروتنه منحصر بر حکمدار پراقتدار وبر شهریار معدلتشعار رونقبخش سریر سلطنت بولنمغله دولت علیهٔ عثمانیه‌نك یقین وقتده درجهٔ قصوای شوکت واقتداره وصولی قویاً مأمول ومنتظردر جناب مالك الملك لم یزل اشبو خاندان شوکتنشانی الی اخر الدوران سربارای خلافت وسلطنت واریکه‌پیرای شان وشوکت بیورسون آمین استانبولك فتحنده دولت علیه طرفندن اهالیسنه ویریلان امنیت وسربستیٔ حرکت اوزرینه روملردن بك چوق ارباب علم ومعرفت ایتالیایه ومحال سائره‌یه هجرت ایدرك اورالرده تعلیم وتدریسه باشلامش اولملریله اوروپاجه انتشار علوم وفنون ایچون تاریخ مذکور مبدأ اعتبار اولنور

فلمنك دولتی ممالکی اول اوستریایه ومؤخراً اسپانیایه مربوط ایکن میلادك بیك بشیوز التمش طقوزنجی سنه‌سی اسپانیادن ایریلوب بر دولت مستقله اولمش وپروسیا دولتی اون سکزنجی قرنده تأسس ایلمشدر

فرانسه‌ده اصلازادکان ایله رؤسای مذهبیه‌نك اهالیٔ سائره‌یه

سببه پك چوق امتیازلری اولدیغندن مساوات طرفدارلرینك تحریك وتشویقیله بیك یدی یوز سكسان طقوز سنهٔ میلادیه سنده برفتنهٔ عظیمه ظهور ایدوب پك چوق تاتار دوكلدكدن صكره قرالینك الغاسیله اصول جمهوریت تأسیسنی منتج اولمشدر مشهور ناپولیون بوناپارت جمهوریت اثنا سنده عادتا بر كوچك ضابط ایكن محاربات واقعه‌ده كوستردیگی شجاعتی وفن حربجه دركار اولان مهارتی اقتضاسنجه ایلرولیوب سرعسكر ورئیس جمهور ونهایت الامر ایمپراطور اولوب وایتالیا واسپانیا قطعه‌لرینی كاملاً والامانیانك اكثر محالرینی ضبط وتسخیر ایدرك اوروپانك حال واداره‌سنی یوسنتون دكشدیرمش اولدیغی حالده روسیه علیهنه وقوع بولان سفرنده شدت شتادن اوچ درتیوز بیك عسكری تلف اولەرق قوتنه ضعف كلی طاری اولمغله بو حالدن بالاستفاده انكلتره‌لونك تشویقیله كافه اوروپا دولتلری بالاتفاق علیهنه قیام وخیلی محاربه‌لردن صكره مشار الیهه غلبه ایدرك اخذ وكرفت ایله انكلتره‌لونك یدنده اولوب افریقا سواحلنده واقع امید برونه یقین بولنان سنت الن جزیره‌سنه نفی واجلا ایلدیلر اللی بریاشنده اولدیغی حالده جزیرهٔ مذكوره‌ده وفات ایلشدر مشار الیهك بوصورتله اضمحلالندن صكره فتح وتسخیر ایلمش اولدیغی ممالك اصحابنه رد اولنەرق فرانسه‌نه حدود قدیمه سنه ارجاع اولندی واوروپا حكمدارلری برمنوال محرر ناپولیوندن یقه‌یی قورتاردقدن صكره بیك سكزیوز اون بش سنهٔ میلادیه‌سی تاریخیله ویانه‌ده برقونفرانس تشكیل ایدوب بینلرنده بردعاهدنامه

عمومیه تنظیم ایدرک انکله دول موجوده ممالکی تحدید قلندی الحالة هذه اکثر دولت ممالکی اولوقت تعیین قلنان حدود ایله محدود اولوب فقط بلچیقا ایله فلمنک بر دولت ایکن ۱۸۳۱ سنه سنده ایریلوب ایکی دولت اولمش ویونانستان قطعه سی ممالک دولت علیه داخلنده اولدیغی حالده معلوم اولدیغی اوزره خیلی محاربه دن صکره انکلتره وفرانسه دولتلرینک التزام ومعاونتیله بر دولت مستقله هیئتنه کیرمشدر وایتالیا قطعه سی متعدد قرالاق ودوقه لغی حاوی ایکن اوچ سنه مقدم بر طرفدن فرانسه ایله ساردنیا ودیکر طرفدن اوستریا دولتلری بیننده وقوعه کلان ایتالیا محاربه سی نتیجه سی اولارق اوزره ناپولی قراللغیله سائر دوقه لقلر قطعهٔ مذکوره ده واقع مزبور ساردنیا قراللغنه ملحق اوله رق ساردنیا قرالی ایتالیا قرالی نامنی المش وشمدیکی حالده ایتالیا قطعه سنک پاپا حکومتیله اوستریالو یدنده قالان وندیک ایالتندن بشقه جمله یری ذکر اولنان ایتالیا قراللغی دائرهٔ حکومتنه داخل اولشدر (قدری)

اولوجهله اوراق نقديه نك ممالك محروسه يه تعميمنه قرار
ويرلديكدن سكره درسعادتده اوروپا اوزرينه قامبيويى طوتمق
ايچون ايالاته توزيع وترتيب اولنان اوچيوز بيك كيسه لك نقود
خالصه نك بدلى بولنان قوائم نقديه طبع اولنه رق كله جك مارت
ابتداسنده تداوله چيقاراق اوزره محللرينه ارسال قلندى
عموما تبعهٔ شاهانه نك بويله برحال مضايقه ده سلطنت سنيه يه
معاونتى مايهٔ مفخرت عد ايده جكلرى دركار ايسه ده اوراق نقديه نك
درسعادتده امر تجارت ومعاملاتجه مشهود اولان شو تأثيراتى
ميدانده اولديغى جهتله اكثر ايالات اهاليسى شو تدبيرك دركار اولان
وخامت عاقبتنى حس ايدرك بعضلرى حصه لرينه اصابت ايدن
نقودى بلا بدل خزينهٔ جليله يه ترك وتبرع ايتمك اوزره اوراق نقديه نك
مملكتلرنده تداوله قونلماسنى باعرضحال استرحام ايلديلر
درسعادتده دخى مارت ابتداسنده تداوله وضع اولنه جق نومرولرى
قوائم جديده چيقاريلنجيه يه قدر مصارف معتاده يه مدار اولمق
اوزره اونلق ويكرميلكدن بشقه يوزلك واللیلك اولمق اوزره اصول
عتيقه ده شهرى التمش بيك كيسه لك قائمه چيقارلديغندن ازوقت
ظرفنده قوائمك مقدارى زياده تكثر ايتديكندن بالطبع اعتبارينه
خلل كلمه رك كتدكجه التونك فيئاتى تزايد ايدوب ايكيوز يكرمى
بش غروشه واصل اولمش وحتى بيك ايكيوز يتمش سكز سنه ماه
جمادى الاخره نك اونجى پنجشنبه كونى صباحلين بغتةً اوچيوز اللى يه قدر
التون ويرلمش اولمغله بونك اوزرينه اولكون ارباب اخذ

واعطایه برامتیازك كله‌رك در عقب دكان ومغازه‌لرینی قپاتدقلرندن بو كیفیت جمله‌یه باعث اندیشه واضطراب اولمشیدی فقط بو مثللو بر بحران عظیمك علی حاله تركی جمله حقنده نه درجه موجب وخامت اوله‌جغی دركار اولدیغندن درحال شو فسادك ایقاعندن مستفید اولان صرافلرك مركزی اولان جوهر خانی واحده معاملاتنه مخصوص اولان دیگر محال ودكاكین طرف حكومتدن قپاتدیراق ونخائر وارزاق دكانلری بالعكس اچدیراق كبی تدابیر مؤثره اتخاذینه مسارعت بیوریله‌رق غائلهٔ واقعه‌نك بالسهوله اندفاعی میسر اولمشدر

خلقه بعض مرتبه موجب تأمین اولمق اوزره خزینهٔ جلیله طرفندن ایكی آی قدر یوز التمش غروش فیئات ایله محال متعدده‌ده كتورنلرك اسم وشهرتی تحریر وتجارت غرضیله بوزدیرمق استدیكی نوعما تحقق اولندقدن صكره هر شخص یدیله نهایت اوچ التونلق قائمه تبدیل ایتدیرلمش وفقط بو اثناده بنده مجیدیه التونی ایكیوز وایكیوز یكرمی غروش بیننده تداول ایتدیكنه واولوجهله قائمه تبدیل ایدنلر اوته‌ده كیدوب قرق اللی غروش زیاده سنه صاتدقلرینه دینی برطاقم ادملرك بوصورتله نفعلرندن وتبدیل اولنان محللرده فوق الغایه غلبه‌لك وقوعی جهتله بعضلرینك باشی كوزی یارلمق والبسه‌سی یرتلمق كبی رنجیده وخسارديده اولمرندن بشقه بر ثمره‌سی كورلمامشدر

مأموریت مهمهٔ مخصوصه ایله برالشامده بولنند یغی حالده عهده‌سنه مسند والای صدارت عظمی توجیه بیورلمش اولان

فخامتلو دولتلو محمد فؤاد پاشا حضرتلری معا قبا درسعادتده
وقوع عودت عاجلانه‌لرنده اوراق نقدیه‌نك بورا جه منتج اولدیغی
مشکلاته و بر طرفدن دخی ایالات والویه‌جه القا ایلدیکی خوف
واضطرابه کسب اطلاع ایله درسعادتده قوائمك اعادۀ اعتباری
درجۀ استحاله‌ده اولدیغی وطشره‌لرجه اگرچه محال مقتضیه‌ده
عمرلر اقمای مصمم ایسه‌ده صحیحنك ساخته سندن فرق و تمییزی
موجب انواع صعوبت اوله‌جغی شویله طورسون برقاچ سنه
مرورنده عموما ممالك محروسه درسعادتك بولندیغی حاله دوچار
اوله‌جغی واولوقت رفع وازاله‌سی بالطبع دها زیاده کسب صعوبت
ایده‌جکی مطالعه‌سیله حال تشویش واختلالده بولنان امور مالیۀ
سلطنت سنیه‌نك برصورت اخری ایله حسن تسویه‌سی لابد اولدیغی
مقتضای رشد ورویت مسلمه‌لری اوزره فهم واذعان بیورمش
اولملریله وکلای سائرۀ سلطنت سنیه ایله بالاتفاق تدابیر آتیه
اتخاذینه قرار ویرلمشدر

ایالاتده قوائم نقدیه‌نك تداولندن صرف نظرله مقدم
گوندریلوب بدلات لازمه‌سی دخی همان کاملاً خزینۀ جلیله‌یه
ورود ایتمش اولان اوچیوز بیك کیسه‌لك اوراق نقدیه‌نك
برصورت مناسبه ایله چکلمسی وارتق هرنه فداکارلغی موجب
اولور ایسه اولسون اوراق نقدیه‌نك درسعادتدن دخی کاملاً
محوی تصور اولنه‌رق گرك بونك اجراسی وگرك دیون غیر منتظمه‌نك
تسویه‌سی ضمننده اوروپادن یوزده اوتوز ایکی غروش نقصانله اولمق
وسنوی یوزده التی فائض ویرلمك اوزره سکز ملیون انکلیز
لیراسی استقراض اولنه‌رق تداولدن الدیجق قائمه‌نك یوزده

قرقی نقدوالتمسی اسهام جدیده ایله غروز واغستوس ایلری طرفنده تبدیلی تنسیب قلنمش وبکون مایسده کیفیت جمله یه اعلان اولنمشدر

اشبو امر مهم برموجب اعلان کمال اقدام وانتظام ایله تسویه قلنمش وبوخصوص ایچون تبدیل قوائم اداره سی عنوانیله تشکیل بیورلمش اولان اداره نك صورت معاملات واجرا آتی شایان اطلاع موادن بولنمش اولمغله بروجه آتی بیان وتفصیلنه ابتدار قلندی

اشبو قومسیون ایاصوفیه جوارنده واقع دارالفنونده اقامه اولنوب مصلحته قبل الشروع اتخاذ اولنه جق اصول ایکی کون تجربه اولندرق یولنده کورلدکدن صکره شهر غروزك ابتداسی بازار کونی کشاد اولنمش ومدت معینه سی مرورنده غیر از تعطیلات قرق طقوز کون ایشلمش اولدیغی حالده اغستوسك غایتی جمعه کونی ساعت طقوزده قپادلمشدر

مدت مذکوره ظرفنده ایادئ ناسدن اخذ اولنان اوراق نقدیه ٩٩٨٨٠٠٧٢٠ غروش یعنی بر ملیون طقسان یدی بیك التیوز برکسه وایکیوز یکرمی غروشلق اولوب یرینه بروجه آتی بدلی اعطا قلنمشدر

٥٩٩٢٩٣٠٠٠	اسهام جدیده
٠٨٣٦١٣٦٤١	بیاض مجیدیه
٣٠٣١٧٣٦٤٢	مجیدیه التونیله انکلیز وفرانسز لیراسی
٠١٢٧٢٠٤٣٧	لوندره وپارس اوزرینه کسیده اولنان پولیچه لر بدلی
٩٩٨٨٠٠٧٢٠	

تداولدن الـنان قوائم مذكوره اوتوز اوچ مليون بشيوز بيك عدددن متجاوز اولوب تقريبا بيك اوچيوز عددى برقيه اعتباريله يكرالتى بيك قيه قدردر اشبو مقدار قرق طقوز كونه تقسيم اولندقده برى برى اوز رينديوميه يكرمى مليون اوچيوز سكسان بيك شوقدر غروشلق يعنى قرق بيك يدى يوز التمش درت كيسه لك وتقريبا بشيوز اوتوز قيه اولمق اوزره التمش سكز بيك عدد اوراق النوب معاينه وتعداد اولندقدنصكره درعقب بدلى اصحابنه اعطا قلنمش ديمك اولور

خلق ايله اولان معاملاتك حسابى يارينه براغلميوب كونى كونه كورلمش اولديغندن ايلوالك همان اوچنجى كونى معاملات محاسبه سى دفترى حاضر بولندرق اداره قومسيونى طرفندن بالتدقيق تمهير وامضا اولنمش واشبو امر مهم دخى يالكز ايكى صندق امينى ايله درت كاتب معرفتيله تسويه قلنمشدر

قوائم اخذينه مخصوص قرق وزنه اولوب هر برنده بركاتب وبر تعدادجى ايله بر معاينه جى وهرايكى وزنه ايچون اوچ نفر زمبه جى تعيين واشبو قائمه وزنه لرندن بشقه كليتلو قوائم تبديل ايده جك اولنلر ايچون بيوك اوطه لر تخصيص قلنوب بونلرده دخى قرقدن متجاوز معاينه جى وتعدادجى وزمبه جى واوچ درت نفر كاتب موجود ايدى. واشبو وزنه لر بشقه بشقه حسابلرينى ويروب محاسبه اوطه سنده وقوائم مخزننده دخى ايرو ايرو حسابلرى رؤيت اولنور ايدى

مأمورينك جمله سى تعطيل كونلرندن ماعدا هركون صباحلين ساعت اون ايكيدن اول دا رالفنونده موجود اولوب صباح

واخشام قيدلرى اجرا اولنور وخلق ايچون ساعت بردن
طقوزه قدر اچيق اولوب يالكز برساعت استراحت اولنور
ايدى وساعت طقوزدن صكره قائمه وزنه‌لرى المش اولدقلرى
قوائمى جدول مخصوصيله برابر قوائم مخزننه كوتوروب اوراده
ضربخانه طرفندن تعيين اولنمش مأمورلر معرفتيله تكرار معاينه
وتعداد اولنور ونقصان وقلب ظهور ايدر ايسه كتورن وزنه‌يه
تضمين ايتديريلور ايدى

مذكور قوائم وزنه‌لرنده قبض اولنان قوائمك بدلى ويرلمك
ايچون يدى باب تأديه وزنه‌سى اولوب بونلرك دخى هر برنده
برايسى نقد وديكرى اسهام اعطاسنه مخصوص ايكى مأموراليه
برمقيد وار ايدى قائمه وزنه‌لرندن كلان بونولر جدوللره تطبيق
اولندقدن صكره بدللرى اعطا اولنور ايدى صرف اولنان نقودك
برربعى و بعض كونلر بالايجاب دها زياده‌سى كموش مجيديه
وقصورى التون اوله‌رق ويرلشدر اشبو اون درت وزنه دار
هر كون اخشام اوستى سالف الذكر صندق امينلريله وبونلر
دخى محاسبهٔ عموميه مديريله حسابلرينى رؤيت ايدرك اولكونك
دفترى قپاديلور ايدى

ايشته اولوجهله هر اخشام قائمه وزنه‌لرندن قوچانلو بونو دفترلرى
وقوائم مخزنندن دخى وزنه‌لردن اورايه ورود ايدن قوائمك جنسى
ومقدارينى مبين مفردات دفترى وصندق امينى طرفندن دخى اولكون
قائمه وزنه‌لرندن تأديه وزنه‌لرينه ورود ايدن بونولرك بدلى اوله‌رق خلقه
ويرلمش اولان نقود واسهامك جنس ومقدارينى مشعر ممهور سند
محاسبه اوطه‌سنه اعطا اولنوب بو اوچ دفترك يكديكرينه تطبيقيله

تعداد قائمه الینمش و تمقدار اقچه واسهام ویرلمش اولدیغی آکلاشیلور ایدی اشبو فقرده یالکز برایکی دفعه عدم مطابقت مشهود اولمش ایسه ده بونك ندن نشأت ایتدیکی یکه کونده تحری وتدقیق اولنه رق سهورقدن ظهوره کلدیکی تبیین ایلمشدر

ثانیه وزنه لرنده برمقدار جزئی زیاده اقچه ویرمك کبی بعض سهولر وقوعبولمش ایسه ده بومقوله خسارات سبب اولنلره تضمین ایتدیرلمش و بردفعه وزنه نك بری نقد واسهام اوله رق طقسان بیك غروش زیاده ویرمش اولدیغندن درعقب اول وزنه قپاتدیریلوب مبلغ مذکور وزنه دارلردن تحصیل اولنوق اوزره منسوب اولدقلری امور مالیه نظارتنه کوندرلمشلردر

قوائمك دفعۀ ثانیه اولنق اوزره مخزنده حین تعدادنده التمش بیك غروشلق قدر نقصان ظهور ایدوب لدی التحری سرقت اولندیغی آکلاشیله رق درعقب ظاهره اخراج اولنمش وبوکا جرأت ایدنلر اخذوتأدیب قلنمشدر اشبو تبدیل قوائم اداره سی برقومسیون معرفتیله اداره اولنوب زیرده محررالاسامی ذواتدن مرکب ایدی

رئیس — مجلس والا اعضاسندن دولتلو ادهم پاشا حضرتلری

عزتلو فرانقو افندی

اعضا — محاسبۀ عمومیه مدیری عزتلو اغاطون افندی

بانق اوطومان دیرکتوری موسیو کیلبرتسون

موسیو غوارا چینو

خزینه وقوائم مخزننك گیجه وگوندز محافظه سی ونظام وانتظامك وقایه سی ضمننده عساكر شاهانه دن بر قول اغاسی وبر یوز باشی وبر ملازم ایله یوز نفر وعساكر ضبطیه دن بر یوز باشی وبر ملازم ایله یكرمی نفر قومیسیون معیتنه ویرلمشیدی

اشبو قومیسیونك حین اجرا آتنده طرف سلطنت سنیه دن هر درلو تسهیلات لازمه نك ایفاسنده تجویز قصور بیورلمدیغی مثللو بر طرفدن دخی مداخله وقوعبولمدیغی جهتله شوامر مهمك از وقت ظرفنده حسن تسویه سی میسر اولمشدر كرك رئیس مشار الیهك وكرك اعضای مومی الیهمك بروفق مطلوب عالی مشهود اولان كمال اهلیت واقداملری شایان مدح وستایش اولوب صندق امینلری ووزنه دارلر ایله سائر مأمورین ملكیه وعسكریه دخی وظیفه لرینك حسن ایفاسنه سعی واهتمام ایلمشلردر

قومیسیون مذكور قبادلدقدن صكره كتور یله جك قوائمه بالكز اسهام ویرلمك اوزره التی ماه مدت تعیین اولنه رق كیفیت مقدما اعلان قلنمش ایسه ده ایادیٔ ناسده مقدار جزوی قوائم قالمش اولمسنه نظراً مهل مذكورك اوقدر تمدیدینه لزوم اولمیه جغنه مبنی اغستوسك اوندن اعتباراً برماه مدته تنزیل قلنمش ومدت مذكوره ظرفنده ضربخانه معرفتیله ایكی ملیون غروشلق یعنی درت بیك كیسه لك قدر قوائم اولوجهله بالكز اسهام ایله تبدیل قلنمشدر

بر وجه محرر یكرمی التی بیك قیه دن عبارت اولان اوراق مذكوره تكرار كاغد اعمال اولنق اوزره اربابنه فروخت اولندیغی حالده یوز بیك غروش قدر ایده جكی تخمین اولنمشدر (منیف)

(مواد حكميهٔ تلماق)

محفوظ كنجينهٔ صدور وسطور اولان انواع تواريخ وحكايا تدن مقصد اصلى ابناى بشره مشعلهٔ راه سعادت اولان مواعظ وعبر افاده سندن عبارت اولوب شو فائده دن خالى بولنانلرى قشر بى لب ولفظ بى معنى كبى مالايعنى قبيلندن اولديغندن مطالعه واستماعى عبث اشتغال ديمك اوله جغى مسلم ارباب الباب در ظاهر برستان عوام بو وادیده كتاب مطالعه سنده صورت ماده يه كسب اطلاع ايله اكتفا وحقا يقجويان خواص ايسه اجتناء ثمرات حكمت ايله استحصال فوائد لاتحصا ايدرلر دولتلو يوسف كامل پاشا حضرتلرينك مؤخرا ترجمه سنه همت بيورمش اولدقلرى سركذشت تلماق اومقوله نتايج همه ايله مالامال بر نسخهٔ نادرهٔ ادب وكمال اوله رق اشبو جواهر زواهر نصايح وحكم منكوش كوش جان اولمغه شايان اولمغله حسن اداب وفضائل اخلاقه دائر متضمن اولديغى مواد حكم آميز تفريق يعنى حصه سى قصه سندن تجريد وتمييز اولنه رق مجموعهٔ عاجزانه مزه درج وتحريرينه مبادرت قلندى اشبو خلاصه نك قرائت وحفظنده دركار اولان سهولت مطالعه سنه بادئ رغبت اوله جغى مجزوم در (ارتباط ايده لى جوهرله عرض قصه دن حصه در القصه غرض)

انسان كامل چوجقلر كبى الايشلى البسه دن ذوقياب اولميوب بو مقوله شيلر كندوسنى مشغول ايتماملى ودائما بزركان طريق ادب مسلكنه سالك وهوا وهوسنه غلبه ايله نفسنه مالك اولمليدر زيرا نسا كبى كندوسنى زيب وزينته فريفته ايدن ادم

صاحب عقل وشرف ستایشنه سزاوار اولیوب مفخرت ذاتیۀ انسانیه انجق مستحق اختیاروتن پرورلکی مردودنظر اعتبار ایدنلره مخصوصدر

حیله کارلرك صورت ظاهره ده خوش آینده وحلاوتما وحقیقتده ازهار چمنزارالتنده سورینور مارهلاهل فشان قبیلندن اولان افادات وتأمیناتنه سهل الاغفال اولان حالت شبابت بلاسیله اینانمیوب خیرخواهانك نصائح واخطاراتی هرنقدر اول امرده طبیعته خوش کلمز ایسه ده کوش هوش ایله اصغا اولنملیدر

انسان خطاسنی حس ایتدکدن صکره تکرار اوخطایی ارتکاب ایتمامك اوزره متیقظانه ومعتدلانه حرکت ایتمسی کندوسنه سرمایۀ سعادت کافیدر لکن بوخطانك موجب اولدیغی مخاطره دن خلاص اولدقدن صکره ینه احتیاطسزلق حالنك عودتی قادر برحادثه نك وقوعندن مقدم علاجنی دوشنوب احتراز ایلمك وقضایه اوغرانلدیغی تقدیرده بیهوده تلاش ایتمیوب مقاومت وغیرت کوسترمك لازمدر

جالس مسند حکومت اولنلر زیردستانلرینی والد ولادی وولد والدی سورجه سنه سووب وکندوسنی سودیرمکه ورفعت وثروت وراحتلری انجق کندوسایه سنده حصول بولمش اولدیغی سویلتدیرمکه تقید واعتنا ایتملیدرلر

برحکمدار معدلتشعار اوقات وساعات مخصوصه ده اولادی کبی سومسی لازم اولان رعایاسنك شکروشکایتنی استماع ایتملی وممالك سائره احوالنه اطلاع ایچون اجانب ایله کورشملی ودیوانه مخصوصده کوندزلری امور عادۀ ایله اوغراشوب کیجه لری دخی

مجلسنه قبول ایلدیکی علما و حکما ایله سویلشمیلیدر
کسب علم و کمالی هوای نفسانی یه تقدیم ایدنلرنه محترم ادملردرکه
برحال طاقتفرسایه اوغرادقلرنده کندولرینی سرمایهٔ معلومات
مکتسبه‌لریله اکلندیررلر
حکمدارلر هرشیی کندو کوزلری وقولاقلریله مشاهده واستماع
ممکن اوله‌میوب قرینلری ال واپاق وکوز وقولاق منزله‌سنده درلر فقط
بونلردن بعضیلری ظاهراً ولی نعمتلرینه محب وباطنا فوائد شخصیه‌لری
حصولنه مکب اولدقلرندن بعضاً خلاف واقع عرض وانهالری
اوزرینه معاملهٔ جوروغدر وقوع بوله جغی جهتله حکمدارلره کوره
سوء قرینن زیاده اجتناب لازمدر
محروم فضائل انسانیه ومغلوب رذائل نفسانیه اولان اولادك
بعضا خطای باغبان ایله فدان نورسیده قطع وبریده قلندیغی کبی
مقراض اجل حبل حیاتلرینی قطع ایتمك اولا درباغ خانداندہ یتشور
اومقوله تازه فدانك هردرلو تربیه یه اماله‌سی آسان اولدیغندن
کاسه لبسان وخوش امدکویانك شر ومضرتلرندن محافظه سیله
اخلاق حمیده واوصاف بسندیده تحصیل ایلمرینه اعتنا
اولنملیدر
ظلمهٔ حکام امور رذیله‌دن توقی ایدن ارباب فضل وکمالدن مجتنب ومدار
سلامت نفس ملاحظه سیله سفك دماء بیکناهان فضیحه سنی
مرتکب اولوروظل وجود ظلم اندودندن اورکدیکندن تیغ عریان
وسنان جانستان باب کیرنده پاسبان اولان سراینده ملول ومکدر
نه ده اولدیغنی بیلویده تلف ایتمسونلر خوفیله اوطه دن اوطه یه
کزراطعمهٔ لذیذه نظر وهمنده مسموم ذوق وصفایه دائر صحبت

ایسه شاید قلب قسوت قالبنه یرلشور واهمه‌سیله مستلزم انواع غموم اولور وحکمرینی کباب ایدن نارا کداری اخفا واطفا ایده‌میوب ایچن ایچن ایکلدکجه جشمان چاه نشانندن اتسلر صاحبمغله اولادواقار بی رحم وشنتندن مأیوس وقهروتالی بدعاسنه مأنوس اولورلر

بوحکمدار غداردائما عزت حالنی جمع مال ومالده وزیردستانی اوزرینه کیف مایشاء اجرای استقلالده درزعمیله اضرار ناس ووساوس نفسانیه‌سنه قادراوله‌مدیغی حالده کندینی مالك رقاب عالمیان ظن وقیاس ایدر

حکمدارغدار ظلم وعدوانی حسبیله کندوسنه سوء قصد اولنور خوف واندیشه‌سندن خالی اولمیوب دائما هیچ برکمسه‌یی کورملك وکورنمکدن احترازاوزره اوله‌جغندن بویله حکمدارلق ایتمکدن ایسه عادتا چوبان ومستغنیٔ غوائل این وآن اوله‌رق لذتیاب نعمت امن واستراحت اولق بیك قات اولادر

حکمدار عادل هرنقدر تلقیٔ قرائب واجانب وتدقیق طبایع حاضر وغائب ایله ذوقیاب ومیانهٔ اهالیٔ شهرده فاملیاسی اراسنده کزر یوك پدرکبی وارستهٔ طبطاب اضطراب اولور ایسه حکمدار ظالم اولقدر خائف ومخوف وافکار بدکاری کمسه‌یی کوروب وکورنمك طرفنه مصروف اوله‌رق هرحال وحرکتی اجل عاجلی دعوت ودائما تهیئهٔ مقدمات نکبت ایدر فساد اخلاق ایله متصف حکمدارلر مضحك ومسخره کمسه‌لره الدانمقدن ضرردیده اولملری قاعده‌دن ایسه‌ده ظلمه کروهی اویله اولمیوب ادب وعفت وناموس واستقامت صاحبی اولان

دواندن قورغار ونره‌ده برخونريز وفتنه انكيز وار ايسه انكله دوشر قالقار

ساحل دريا‌ده واقع تجارتگاه اولان شهرلك سكانى ملت واحده‌يه مخصوص اولميوب هر مملكت وهر ملتدن مشاهير تجاردى اقتدار درونده مقيم وليمان واسعى اموال تجارتى حامل سفائنله ومغازه ودكانلرى بلاد بعيده‌دن كتوريلور واورادن ديار آخره كتوريلور امتعهٔ متنوعه ايله مالا مال اولملى وكميلرى سواحل بحر محيطى دور ايدرك ذهب وفضه وبهارات واجناس حيوانات جلبيله تجارت ايتمليدر واهالىسى بلاد ساحليهٔ رومستان مثللو اسكله باشلرنده استماع حوادث ايچون اضاعهٔ اوقات ايدن تنبل ادملره بكزه‌ميوب هركس كار واكتسابنه ودفاتر وحسابنه دقت ونساسى بشم وپنبه وحريردن اقمشهٔ ناديده وپسنديده ايشلميه‌رك هر برفردى بيهوده اضاعهٔ وقت ايتمكدن حذر ومجانبت ايتمليدر

بومثللو معموريتك سببى اهالىسى سفائن انشاسيله دريايى كزمك وممالك بعيده احوالنه كسب اطلاع ايله برابر هنرور وكاركذار ومتحد الافكار واداره‌ٔ امور بيتيه‌ده ماهر وزوار وتجاره اكرام واحترامده بى قصور اولملرندن نشأت ايدر

مملكتنك معمور اولسنى استيان حكمدار ليمان امنيت وسلامتده طائفهٔ تجارك تسهيل دادوستادينه معاونت ومال مجاوره وسائره‌يه حرمت ايله بعضاً وقوعبولان حالات متقاضيه‌لرندن تعافل وعداوتلرينى دعوت ايدن كبر وغروردن مجانبت ايدرك اخلال نظام بلد واموال ناسه مد يد ايدنلرى سياست وتأديب وصناعت

وزراعنده اهالئ مملكتى ترغيب ايله مضرت عموميه سى مسلم
وباعث فساد مزاج بنى ادم اولان علت سفاهتدن ومداخلهٔ
مادهٔ تجارتدن صاقنور واردات معينه يى لزوم حقيقيسنه كوره
صرف واداره يه دقت واعتنا باذئ حصول ثروت وغنا اولور
چونكه اساس رفاه وراحت اولان مادهٔ تجارت ماء جارى يه شبيه
اولوب بيوكلر بالذات قارشدقلرنده مجراى طبيعيسندن چيقاروب
كندولرى منتفع اوله ميه جقلرندن بشقه اهالى محروم ومحزون
وداخل حكومتلرندن رفته رفته تجارتك امدشدى كسيله رك همجوارى
بولنان ملت وحكومتلرى ممنون ايتمش اولورلر
اجانب واقاربدن ترسان اولان حكمدارلر يانه كيروب چيقان
سفائنك اعدا دينى واصحابنك مملكت واديني واعتقادنك جنس ومقدار
وبهاسنى وتجارتك سرمايهٔ يسار وغناسنى بيلمك ودرلو درلو بهانه لر
ايله ويركولرينى ارتروب كندوسى تجارت وبووجهله سربستئ
بيع وشراىى لكه دار خسارت ايتمك استديكندن بوماً فيوماً
طائفهٔ تجار اول مملكتك طريقنى اونودوب سربست تجارت
وراحت ايده جكلرى سمتلرده اخذ واعطايه رغبت ايدرلر
وتجارتكاه اولان برمملكت بووجهله تمامئ سكان روى زميندن
ويركو الىق قابل ايكن حركات مشروعه يه مبنى اسباب ثروت
وسامانندن تهى قالور
برمملكتده كراسته سى انشاى سفينه يه اليويرشلى اورمانلر
موجود اولديغى حالده ازمنهٔ معينه ده قطع ومعمار وتجار وسائر
ايشه يارارلرهٔ اعتبار اولنديغى تقديرده ارباب حرف وصنايع
يدرلى واره وجتمع اوله جقلرندن هر برينه ذكرينه كوره تعيين

مرتبات و بوطرفدن يتشديريلان قپودانلر ايله امور ترسانه ده استخدام اولنانلر حقنده مكافات اولنوب مدت خدمات وحياتلرنده كندولرى و بعده وفاتهم اولاد وعيالرى بالغا ما بلغ چكيديريلور وايچلرندن خسته اولنلرينه باقديريلور ايسه كمال امنيت بال واسايش حال ايله بحار بعيده يه عزيمت وچوجقلرينه كورلك چكمك وخلاط بوكمك وشورش دريادن خوف ايتامك اسبابنى ارائه وتعليمده هوس ورغبت ايتملرى سبب خواهش صغار وكبار واعظم مدار آبادانى واقتدار اولور بو حكومت مستقله ده بالكز اطاعت زيردستان حصول مطلب ومرامه كافى اولميوب بو عالمده هركس منافع شخصيه سى آرزوسيله صنعت وخدمته هوس ايده كلديكندن دائما محبت قلوب عامه يى اجتلاب حكومتك معموريت ورفعتنه اعظم اسباب اوله كلمشدر

بعضى حالاتده دروغ مصلحت اميز رهين جواز اوله بيلور ايسه ده على العموم بالان نزد خداده مردود ومرتكبى منفور ومطروددر طريق استقامتدن قول انحراف ايله ارتكاب كذب وخلاف دنيا واخرتده باعث پشيمانى وخجالت وبادئ انواع وخامت ونكبتدر انسان دائما استلزم فوز ونجات اولان صدق واستقامتدن ايرلوب فرضا يه يولده فداى نفس ايتمك بيله لازم كلسه ابناى جنسنه موجب عبرت اولق اوزره اعراض ايتامليدر

اسعهٔ عالم افروز افتابك كافهٔ موجوداته جلا بخشاى فيض ظهور اولديغى مثللو انوار مقدسهٔ الهيه نك عقول انسانيه اوزرينه لطف تأثيرى اولوب بو نور حقيقى يى بصر بصيرتله

کور میانلر نابینای مادرزاد کبی حقایق اشیایه اطلاعدن غافل اوله رق کوردکاری اوهام وخیالات دائره سنده هائم وحیران وظل زائل قبیلندن اولان حظوظات وشهوات نفسانیه شرابیله سکران وسرکردان اوله قلرندن انسان اطلاقنه شایان اولمیوب اصل انسان کامل انهار عقول بشریه بحر محیط ذات احدیتدن منشعب ودونوب طولاشوب اورایه منجذب اولدیغنی ادراک ایله افکار خیریه یی قلوب عبادینه الهام وافعال سیئه یی تصور واجراده مؤاخذه واتهام ایدن حضرت مالک الملک والملکوتک کمال عزت وعظمتنه علم ووقوفی محیط وشامل اولنلردر

رفاه وسعادت حال استحصالی آرزوسنده اولان اقوام مکلف ومطلا دوشنمه لی خانه لر الایشلی ومصرفلی دوکونلر صرمه لی اوروبه لر ونفیس طعاملر وزیاده عیش عشرتلر ولزومسز بنالرک منعیله تعلیم وتربیهٔ اطفال امورینه سیله اشتغال ومصائب ومخاطراته مقاومت وکسب شرف نفسده ومحافظهٔ صحت وجوده رغبت اتحاد دوستانه وسربستیٔ ادیانه یه رعایت وبلای راحتپرستی وتنپرور یدن مباعدت ایله دائما حکم قانونه انقیاد وجناب حقدن خوف وخشیتی اعتیاد ایدرلر

ودیعهٔ جناب باری اولان برایا اوزرینه اجرای نفوذ واقتدار ایدن حکمدار هوشیار مجرد اسایش وامنیت خلقه خدمت حکمتنه مبنی حاکم اولدیغنی بیله رک منافع عمومیه یی استلزام ایدر مصالح وامور ترویجه راغب وتشتت قلوب ناسه سبب ویره جک موادن مجانب اولوب ذاتنده احکام عدلیهٔ قانونه انقیاد وعادتدن زیاده حشمت وکلفتدن استغنایی پیشنهاد ایله داخلا تأسیس بنیان عدل وداد وخارجا

دفع صولهٔ اعدایه تشمیر ساعد اجتهاد ایتملیدر
مصالح عبادك تسویه‌سیچون تشكیل اولنمش مجالس اعضاسی یاشلی باشلی واق ساچلی عقل وشعوری مسلم مختبر احوال امم اولمسی امر اهم اولوب بونلر دخی بره سیله قاعد افكار ثاقبه وارای صائبه‌ده متحد تجربهٔ اموردە یكانه طورومشوار وتمكین ووقارده منتخب زمانه اغراض دنیویه‌دن ازاده وصاف اصابت رأی وتدبیرده مهارتلری تسلیمكردهٔ اهل انصاف نور شعور كوزلرنده عیان پرتو حكمت یوزلرنده نمایان اولوب بری سویلر ایكن ماعداسی استماع ونهایت مذاكره‌رأیلری اجتماع ایدر ذواتدن مركب ومجلسلری جای حرمت وادب اولملیدر
فصل دعاویٔ عامه كارفرمایان جهانبانه مخصوص اولیوب حقیقهٔ حاكم عادل مقتضای قانون معتدلدر
دنیاده الك زیاده سربست ادم استرایسه عبد مملوك اولسون وقتیكی دیار وممالكده بولنور ایسه بولنسون جناب حقدن خوف ایله خلقك قورقوسندن وارزو ونقاضای نفسندن سالم اولوبده عقلی مقتضاسنه موافقت ایلیاندر
امور حربیه‌یه وقوفی اولیوب یالكز ایشه یرار جنك ازما جنرالره مالك اولان حكمدار یالكز حرب اشنا اولان حكمداره ترجیح اولنور زیرا دائما حرب ایله اشتغال ایدن حكمدار دائرهٔ حكومتنك توسیعی وشان سلطنتك ترفیعی ارزو ایدر ایسه‌ده حروب مدیده تجارت وصنایعك كیرولیوب نیجه نیجه عساكر وخزائنك تلفنی وبو وجهله ملك وملتك خرابیتنی موجب اولدیغی امور مجربه ومسلمه‌دندر

حکمدار جنکاور ترلاسنی صاقنوب قومشونك ملکنده شدید تعدی ایله عاقبت مزروع ومحصوللرندن منفعت کوره‌میه‌رك متضرر اولان ادم کبی حرباً اوردهٔ دست اغتصاب ایلدیکی قدر ملك وملتنی تخریب ایدر بالعکس حکمدار آشتی پرورك ممالك وسکنه‌سی معمور وآباد وصدق وعد وعهدنده ثباتی مناسبتیله حقنده همجوارینك خلوص ومحبتی مزداد اولوب بعض متکبر وطمعکار حکومت ایله بیننده محاربه وقوعی تقدیرنده دخی محب ومتفق بولنانلر معاونت وعدوی متعدینك کسر انف وقهرینه مباشرت ایده جکلرندن جهانکیرلك سوداسنده اولان منهزم ومتضرر وحکمدار آشتی شعار مسرور ومفتخر اولوب مصالح داخلیه‌سی خلقی زراعت وصنعته ترغیب وسفاهته میلدن ترهیب ایدن قوانین معقوله‌سی دلالتیله وقتاً فوقتاً ایلرولیه‌رك هیئت دولتی جهان وجهانیانه نمونه‌ٔ آسایش وسایهٔ معدلت وایه‌سنده ثمرات صلح وصلاحدن تبعه‌سی متعیش اولوب بولندقلری راحت وحریتك قدر وقیمتنی درك واذعان واغور وطن ومملکتلرنده فدای سر وجان ایدرلر

کنجلرك مستعد اغفال حرص وآواز اولدیغی مثللو تجربه‌لری دخی از اوله جغندن هنوز سنلری کماله وارمامش اولانلرك سرکارده استخدامی نامناسب اولدیغندن بومقوله‌لرك صفات انتخابیه‌سی میدان محاربه‌ده قوهٔ بدنیه وعقلیه ایله دشمنه غلبه ایتمسنه ودائرهٔ محدودهٔ قانونیه‌نك داخلنده حرکت ایتمسنه حصر اولنمیوب شهوات نفسانیه‌سنه غلبه ایله دائما احکام قانونیه‌یی اجراده فعلی قولندن قوی کمسه‌یی ارایوب بولوب تفویض امور ایتمه‌یدر

حقیقت حالده حکمدارلر شکل تبدیلده اهالی یه خدمتکذار
ایکن خلافه ایولك ایده جکنه بدل اطرافنی احاطه ایدن غرضکارانه
متمائلاً اکثریا کندیلك ایده کلدیکندن اویله اولمقدن ایسه
عادتا خدمتکار و وطن خدمتنده برچیده دامان افتخار اولق
مرجحدر

یالکز تیر و شمشیر ایله میدان دار وکیرده کل فقر وفاقه کبی خصم
جانخراشه کوکس کرمش وطریق مداهنه ایله اقچه قازانمقدن
فاجوب عرق جبینی ایله تحصیل معیشت یولنه سلوك ایتمش
واولادینك یه تربیه لبسنه مکافات وخیرسزینه مجازات ایلمش اولان
ذات مسند حکومته الیق واحرادر

مسند نشین حکومت اولان ذات نصفتسمات قاعدهٔ حقانیته
تطبیقاً ایفای وظائف مأموریت ممکن اوله مدیغی اکلادقده ترك
غائلهٔ حکومت ایدر ولزنندن زیاده اسباب دارات واحتشامدن
اجتناب وکندوسندن صکره اولادی حقنده احاد اهالی مثللو
لیاقت وقابلیتلرینه کوره معامله اولنمسنی طلب ایلر

(بقیه سی صکره)

مشتریلرمزك جملهٔ اسملرینك ذیل مجموعه یه درج اولنه جغی
بالاده محرر تشکرنامه مزده بیان اولنمش ایسه ده موجب تطویل
اولور مطالعه سنه مبنی شمدیلك بوندن صرف نظرله مجرد اعانه
نیت خیریه سنی متضمن اولمرق برنسخه دن زیاده یه مشتری اولان

ذوات مکارم سمات اسملرینك تحریریله اکتفا قلندی

نسخه

٠٦	ذات والای حضرت صدارتپناهی
٠٦	امور خارجیه ناظری ابهتلو دولتلو عالی پاشا حضرتلری
٠٥	مجالس عالیه یه مأمور ابهتلو دولتلو مصطفی نائلی پاشا حضرتلری
٠٥	مجلس والا رئیسی دولتلو کامل پاشا حضرتلری
١٠	مجلس والا اعضاسندن دولتلو مصطفی پاشا حضرتلری
٠٢	مجلس والا اعضاسندن دولتلو ادهم پاشا حضرتلری
٠٢	پارس سفیری دولتلو محمد جمیل پاشا حضرتلری
٠٢	کرید والیسی دولتلو اسماعیل پاشا حضرتلری
٠٢	تجارت ناظری عطوفتلو صفوت افندی حضرتلری
٠٢	معارف ناظری عطوفتلو کمال افندی حضرتلری
٠٢	لونده سفیری عطوفتلو قسطاکی بك حضرتلری
٠٢	طوپخانه مجلسی رئیسی سعادتلو خلیل پاشا حضرتلری
٠٢	پترسبورغ سفیری سعادتلو خلیل بك افندی حضرتلری
٠٣	طهران سفیری سعادتلو حیدر افندی
٠٢	برلین سفیری سعادتلو ارستارکی بك
٠٢	طونه قومیسیونی رئیسی سعادتلو عمر پاشا
١٢	معارف نظارتی
١٠	مهندسخانهٔ بریهٔ همایون
٠٥	بك اوغلی قشله سنده استحکام الایی
٠٢	قشلهٔ مذکورده احتیاط الایی

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ٥ جمادی الاول

استانبول

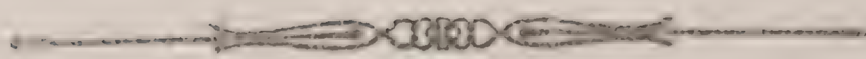
جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ٥ جمادی الاول

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

(مواد مندرجه)

جمعيت مهريله ممهور اولميان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرينه ساخته
نظريله باقيله جق طابع و بايعلرى مسئول طوتيله جقدر

جمعیت عاجزانه‌مزه دائمی صورتده مرکز اتخاذ اولنمق اوزره شمدی‌یه قدر برمحل مناسب تدارك اولنه‌مامش اولدیغی حالده بودفعه مجرد ذات والای حضرت وکالتپناهینك اثر همم نسقسازیلری اولمق اوزره چیچك پازارنده کائن چند اوطه‌یی مشتمل کارکیر مکتب جمعیت مذکوره‌یه تخصیص واحسان بیورلدیغی مثللو مجموعهٔ فنونك جلب ومطالعه‌سی حقنده تشویق وترغیبی متضمن کافهٔ ولاة عظام ومتصرفین کرام حضراتیله قائممقاملره مخصوصا امرنامهٔ سامئ حضرت وکالتپناهی تسطیر وتسیار ومجموعه‌نك هرطرفه انتشارینه مدار سهولت اولمق ایچون مساعدهٔ مخصوصه اوله‌رق بلا استثنا ممالك محروسه داخلنده بولنان اوزاق ویقین هر برمحل ایچون علی السویه بهر نسخه‌دن یکرمی پاره پوسته اجرت معتدله‌سی اخذینه قرار ویریله‌رك کیفیت پوسته نظارتنه امر واشعار بیورلمشدر .

ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده علوم ومعارفك وهر درلو اسباب ووسائل مدنیتك انتشاری حقنده مصروف بیوریله‌کلان افکار معدلتشعار حضرت پادشاهینك دلائل جدیده‌سی اولمق اوزره بو وجهله مظهر اولدیغمز مساعدات سنیه کرك جمعیت عاجزانه‌مز اعضاسنك وکرك ترویج آمالی آرزو ایدن سائر ذوات حمیتسمانك

فوق الغایه موجب ممنونیتلری اوله‌رق تزاید ایام عمر و اقبال وتوافر فر واجلال جناب شهنشاهیلری دعای تکرار قلنمشدر ٭
اعضای جمعیت اجتماع ایتمك اوزره برمحل مخصوص اولدیغی جهتله شمدی‌یه قدر وظائف مقرره‌لرینك تمامی اجراسنه دسترس اوله‌مامشلر ایدی بودفعه برمنوال محرر سایهٔ معارفوایهٔ حضرت پادشاهیده محل مناسب تدارك اولنمش اولمغله عهد قریبده دیگر لوازماتك دخی اکمالیله مجموعهٔ فنوندن بشقه مختصر ومفید کتب ورسائل ترجمه ونشر ایتمك وایام مخصوصه‌ده مجانا عمومه درس ویرمك کبی مقرر وموعود اولان سائر مقاصد خیریه‌سنك ایفاسنه مبادرت اولنه‌جغی مجزومدر ٭

(سالف الذکر امرنامهٔ سامینك صورتیدر)

مقدما باارادهٔ سنیه بعض ارباب دانش وعرفاندن مرکب اولمق اوزره درسعادتده تشکل ایتمش اولان جمعیت علمیهٔ عثمانیه‌نك مآثر معارف مظاهرندن اوله‌رق مجموعهٔ فنون نامیله گچن ماه محرم ابتداسندنبرو ایده برکره طبع ونشر اولنمقده بولنان غزته‌نك برنسخه‌سی لفا کوندرلدی اشبو غزته هردرلو فنون وصنایع وتجارته دائر مواد نافعه‌یی شامل اولمغله مطالعه‌سی باالجمله مأمورین وصنوف اهالی‌یه موجب فوائد عظمی اوله‌جغنه واکتساب علوم ومعارفه واسطهٔ قویه اولان بومقوله آثار مفیده‌نك ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك هرطرفنده انتشاری سلطنت سنیه‌نك تربیهٔ عامه حقنده درکار اولان نیات جلیله‌سنه موافق اولدیغنه مبنی

مجموعهٔ مذكوره‌نك جلب ومطالعه‌سی حقنده اول طرفجه تشويقات وترغيبات لايقه‌نك ايفاسيله كرك ذات دولتلری وكرك زير اداره‌لرنده بولنان مأمورين ووجوه واعيان بلده وسائر استك ايدنلر ايچون ماه بماه نقدر نسخه استنيلور ايسه مشتری اولنلرك اساميسنی مبين دفترينك تنظيمی وبدلات معينه‌سنك جمع وتحصيلی ايله جمعيت مذكوره رياستی طرفنه اسبالنه همت اولنمسی سياقنده شقه تسطير وتسيير قلندی ·

(اهميت تربيهٔ صبيان)

برشينك فسادی بيلنمدكجه اصلاحی تصور اولنمديغی مثللو بركسنه جهلنی اعتراف ايتمدكجه تحصيل علمه ابتدار ايليه‌جكی قضايای مسلمه‌دندر بناء عليه اكتساب كمال واستحصال وسائل حسن حال ايتمك استيانلر اول امرده كندو نقصان وقصورلرينی تحری ايدرلر فقط اكثريا انسان حين طفوليتدنبرو مألوف اولديغی عادات واخلاقك حسن وقبحنی تميزدن عاجز اولديغندن ارباب رشد ورويت بو كيفيتك حقيقت حاله اطلاعه پرده كش حيلولت اولديغنی بيله‌رك بو بابده سائرلرينك اخطارات خيرخواهانه‌سنی غرض وحقارته حمل ايتميوب بر كلام حقيقت‌اتسام هر كيمك لسانندن صدور ايدر ايسه ايتسون (لاتنظر الى من قال بل انظر الى ماقال) قاعده‌سنجه قائله باقيه‌رق مقولی سنجيدهٔ ميزان دقت واعتبار ايلرلر ·

ايمدی مملكتمزده آثار مدنيتك كركی كبی ايلرولمسنه

وبین الاهالی وسائط ثروت وسعادتك تزایدینه مانع بعض عالل واسباب موجود اولوب وطنك منافع حقیقه‌سنه واقف اولنلر بوکانظر تأسف ایله باقمقده ایسه‌ده اکثر خلق بوندن غافل ومجرد (اناوجدنا آبائنا) قولیله عامل بولندیغندن اسباب مذکوره نه مقوله شیلر اولدیغنی وبونلرك دوامی منافع عامه حقنده نه درجه مضر ووخیم بولندیغنه دائر لایح خاطر قاصر اولان بعض موادك ارالقده عرض وبیاننه تجاسرت اولنه‌جقدر . شیمهٔ ممدوحهٔ وطنپروری ونصفت ایله متصف اولان ذوات بوبابده خلوص نیتمزده اشتباه ایتمیه‌رك اخطارات عاجزانه‌مزك چشم انصاف ودقتله مطالعه‌سنه رغبت وسهو وخطاسی کورلدیکی حالده رهین عفو وعنایت بیورملرینی کمال تضرع وابتهال ایله تمنی ونیاز ایدرز

(چشم انصاف کبی عارفه میزان اولمز)
(کشی نقصانی بیلمك کبی عرفان اولمز)

بقای نوع حکمت بالغه‌سنه مبنی کافهٔ حیوانات سائره مثللو انسان اولاد وانسابنك احتیاجات جسمانیه‌لری دفعنه طبعاً مائل اولوب حوائج روحانیه‌لری استحصالنه ایسه عقلاً وشرعاً مأموردر بنابرین ارباب رشد وسداد اولاد واحفادلرینك حسن محافظهٔ جسمانیه‌لرینه سعی ایتدکلری قدر تحصیل علم وآداب ایلمرینه تقید واهتمامی اهم وظائف ابوت عد ایدرلر . اولوجهله انسان بقای نوع اسبابنك استحصالنده حیوان ایله مشترك اولوب انجق نسلنك حوائج معنویه‌لرینك استکمالیله تمیز ایدر . اولادلرینك محافظهٔ جسمانیه‌لری حقنده ابوینك سعی واهتماملری هر نقدر ممتد اولسه ینه برزمان محدود ظرفنده اولوب اندن صکره اولاد عمرهٔ

سعی وغیرتیله هم کندوسنی وهمده ابوینندن مظهر اولدیغی معاملۀ جمیله‌یی اجرا ایتمك اوزره وجوده کله‌جك اولادینی بسلمکه مجبور اوله‌جغندن اشته اول کون کلدکده چوجقلرینك سفالت ومذلتده دوچار اولمسنی استمیانلر انلره وقتیله علم ومعرفت ویاخود برکار وصنعت تعلیمنی اهم امور عد ایدرلر . واشبو علم وصنعت مقتضای وقت وحاله وبعض کره چوجغك میل وهوسنه کوره انتخاب اولنور .

فقط برچوجق هرنه مسلکه سلوك ایده‌جك اولور ایسه اولسون اول امرده کندولسانی سهولتله اوقویوب یازه‌جق واخذواعطاسنی قلم ایله حساب ایده‌جك قدر صنعت کتابت تحصیل ایلدکدن صکره اتخاذ ایده‌جکی مسلکه کوره لازم کلان فنونی تحصیل ایلمك لازمدر . شواساسه رعایت اولنمدقجه هیچ برمسلك وصنعتده کسب مهارت ممکن اولمز . على العموم ظن اولندیغی مثللو علم وصنعت آیرو شیلر اولیوب حقیقتده بینلرنده شدت ارتباط واتحاد واردر . علومك صنایعه زیاده مدخل ومعاونتی اولوب مثلا دولکرلك ودیوارجیلق وبویاجیلق وحتی الك ساده کورینان فرونجیلق واشجیلق صنعتلری قواعد علمیه‌یه مبنیدر . اکرچه پك چوق ارباب صنایع کندولرینه لازم اولان فنوندن بی بهره اولدقلری حالده اجرای صنعت ایدرلر ایسه‌ده بومقوله‌لر بغان ودیکر بعض مقلد حیوانلرك تکلم ورقص وحرکات سائره تعلم ایلمسی قبیلندن اوله‌رق یاپدقلری شیلرك اساس وحکمتنی بیلمزلر وهمان اوسته‌لرندن کوردکلرینی یاپوب صنعتلرینك

اصلاحنه دسترس اولمق شویله طورسون بو مقوله ترقینك امکانی خیالخانهٔ خاطرلرینه دخی کلمز . اشته بزم طرفلرده حرف و صنایعك ایلرو کیتمامسنه دخی سبب بو اولوب اکثر صنایعجه لابد اولان علم کیمیا و حکمت طبیعیه و رسم و هندسه وجر اثقال کبی علومك مواد اساسیه‌لری تعلم اولنمدقجه ممالکمزده صنایعك دوچار اولدیغی حال وقوفدن تخلیصی ممکن اوله‌مز . همجوارمز اولان اوروپالولر صنایع و معارفده بر درجهٔ اعلایه وارمش ایکن بزم علمسز شو حال وقوفده بیله قالمامز قابل اولمیوب کیتدکجه کیرولیه جکمز درکاردر . چونکه اوروپالولر علوم و فنون سایه‌سنده ایجاد واستعمالنه ظفریاب اولدقلری آلات وادوات واسطه‌سیله مصنوعاتلرینی اسهل صورت واهون بهاایله چیقاره‌رق بو طرفه نقل و فروخت ایلدکلرندن بزم اهل صنایعك اصول قدیمه‌لری اوزره یالکز ال ایله اعمال ایلدکلری امتعه بالطبع بهالوکله جکلرندن اوروپا مصنوعاتنه مقاومت ایده‌میه‌رك شوحالك شمدی یه قدر سوء تأثیراتی پك چوق کورلدیکی مثللو نهایت الامر ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده صنایعك همان بالکلیه انقراضنی مؤدی اوله‌جغی امر آشکاردر .

بوندن مرادمز بر مملکت اهالیسی کندوسنه لازم اولان اشیانك کافه‌سنی بالذات اعمال و تحصیل ایدرك بشقه مملکته محتاج اولمامليدر دیمك دکلدر . مقدملری بو بابده هنوز تجارب سبقت ایتمکسزین اوروپاده دخی بو افکاره ذهاب اولنمش ایسه ده مؤخراً اربابی عندنده بطلانی تبین ایتمش اولدیغندن بو بابده اصرار ایتمیز . ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك وسعت وقابلیت اراضیسی

جهتیله هر شیئدن اول امر زراعتك توسیع و ترویجنه سعی واهتمام اولنمسی دها خیرلو اولەجغی درکار ایسەده اوروپالولره نسبتله اهل قرا مشابەسنده قالمامق ایچون فنون و صنایعك بالکلیه اهمالیله انقراضنده مبالات اولنمامسی مضرت کثیرەسندن صرف نظر ناموس ملیته طوقنور موادددندر . هرنه ایسه بورالری بشقەجه موضوع بحث اولنەجق مسائلدن اولوب صددمزدن خارج بولندیغندن بو محلده تفصیلاتنه کیرشمك اقتضا ایتمز .

شو مقدماتدن مستبان اولەجغی وجهله الیوم بالکز دولت مأموریتنده بولنمق ایچون دکل بلکه هر قنغی کار و صنعتە سلوك ایلمسی مراد اولنور ایسه اولنسون هرکس حال و موقعنك مساعدەسنه وانتخاب اولنەجق مسلکه کوره چوجقلرینك تربیه وتعلیمنه سعی واهتمام ایتملیدر . اشبو تربیەنك دخی براز اوقویوب یازمق اوکرنمکدن عبارت اولمسی زمانمزده کفایت ایتمیوب کتابتك مجرد تحصیلنه آلت اولدیغی فنون و معارفدن هرکسك حالنه کوره حصەدار اولمسی لازم و لابددر .

چونکه انسانك مقتضای شرف نطق واذعانی اوزره حیوانات سائره کبی صورت معیشت و زندکانیسی بر درجەده قالمیوب دائما ترقی‌یه مائل و مستعد اولدیغندن فلاطونك (لاتقصروا اولادکم علی ادابکم لانه خلقوا لوقت غیر وقتکم) کلام حکمت انسامی منطوقنجه چوجقلر پدرلری زماننك غیری برزمانده تعیش ایلمك ایچون خلق اولنمش اولدیغی جهتله پدرلر انلرك تربیه و تعلیمی وقتیله کندولرینك استحصال ایتدکلری درجەیه حصر و قصر ایتمیوب بلکه بولنەجقلری زمانه موافق وملایم اولان موادی تعلیم ایلملری اقتضا

ایدرفی الحقیقه شو قاعده‌یه رعایت اولنمیه جق اولسه هیچ برشیده اثر ترقی ظهوره کلمیوب انسانك صفت حیوانیته چسبان یکنسق وسیان برحالده بولنمسی ایجاب ایدر.

ایعدی زمانمزده اکثر ناس شو ماده‌نك درجهٔ اهمیتنی وتربیهٔ اطفال برمملکتك ثروت وسعادت وقوت وقدرتنك مبنی علیهی اولدیغنی کرکی کبی فهم واذعان ایده میه‌رك دائرهٔ معارفك توسیعنه لزوم کورمه‌دکلری جای تأسفدر. الیوم مرعی اولان اصول تعلیمیه‌نك دخی اذهان اطفاله ناموافقتی درکاراولوب صرف ونحو ومنطق ومعانی اسمیله شاکردلك اوکرندم ومعلمنك اوکرتدم دیو ممنون ومفتخراولدقلری شیلر چوجغك معنای صحیحنی وصورت استعمالنی وحتی نه مقصد ایله اوقودیغنی بلمیه‌رك یالکز طوطی کبی تلفظ ایلدیکی برطاقم قواعد واصطلاحاتدن عبارتدر. صبیان علوم مذکوره قرائت وتعلمندن مقصد اولان عربی لسانك ماهیتندن بی خبر اولدیغی حالده اعلال واعراب وامثالی قواعد دقیقه وحکمیه سنی نصل ذهنی احاطه ایده‌بیلور وهنوز الك ساده عباره‌یی فهم وترکیبه قدرتی یوغیکن فصاحت وبلاغت اوزره افادهٔ مرام ایلمك اصولنی تعلمدن نه استفاده ایلیه‌بیلور عجبا تعلیم صبیان ایله اشتغال ایدن خواجه‌لرك قنغیسی اوکرتدیکی قواعد عربیه ومنطقیه‌یی قالا ویاخود قلماً اجرایه مقتدردر. بو مقوله تعلیمك اذهان صبیانی تخدیش واتعابدن بشقه برثمره‌سی کوریله‌میوب تحصیل دستمایهٔ استعداد قلندقدن صکره تکرار تدرس اولنور ایسه انجق اولوقت فائده‌سی مشاهده اولنه‌دیغی جمله‌مزك سرکذشتی ومجربی اولان حالاتدندر.

بالفرض علوم مذکوره کرکی کبی تحصیل اولنسه بیله بونلر کسب کمالات لازمه‌یه آلات اوله جغندن اصل مقصد اولان فنون نافعه‌یی تحصیله چالشدیرملری اهم اموردندر .

دنیا واخرتده سرمایهٔ سعادتلری اوله جق بومثللو امر مهمك حسن حصولی ضمننده هردرلو فداکارلق اختیاری لازم کلور ایکن بعض پدرلر چوجقلرینك ولادت وسنت ویاخود اکثریا وقتی کلمکسزین تزوجلری وسیله‌سیله مصارف کلیه اختیار ایدوب امور تعلیمیه‌یه کلنجه بادهوا اولمسنی ویاخود جزئی مصرفله حصوله کلمسنی استرلر . فی الحقیقه اومقوله برایکی کونلك هوایی شیلره اوقدر مصرف وتکلف اولنوبده امر تعلیم وتربیه‌نك هیچه صایلمسی نه درجه علامت حمق وجهالت اوله جغی محتاج ایضاح دکلدر .

اوروپاده تربیهٔ اطفاله زیاده اعتنا اولنوب بوبابده هرکس علی قدر حاله بذل مجهود ایلمکی وجیبهٔ ذمت ابوت بیلدیکندن براد ملك چوجغی دنیایه کلدکده هرشیدن اول مصارف تعلیمیه‌سنی دوشنور . چوجق برزمان پدر ووالده‌سنك بولندیغی محلده مکتبه دوام ایله مقدمات علمیه‌یی تحصیل ایتدکدن صکره بیوك دارالفنونلری بولنان محال بعیده‌یه ارسال ایله اوراده تدرس وتعیشلری ایچون لازم کلان مصارف کلیه‌یی والدینی درعهد ایدرلر . وارباب ثروت ویساردن اولنلر اولادلرینی درسلرینی تکمیل ایتدکدن صکره ممالك سائره احوالنه واهالیسینك اصول واخلاق وعاداتلرینه رأی العین کسب اطلاع ایلمك اوزره محال بعیده‌یه اعزام ایدرلر .

صبیان مقتضای حال صباوت علم ومعرفتك لزوم واهمیتنی فهم واذعان ایده‌میه‌رك ملاعب وملاهی ایله اشتغاله میل ایلدکلری حالده والدین ویاخود ولیلری کاه صورت ملایمت وکاه عنف وشدت اظهاریله تحصیل علم وادبه چالشدیردقلری مثللو بصر بصیرتلری گشاده اولان دولتلردخی تبعه‌لری حقنده اولاد معامله‌سنی ایدرك اولبابده هردرلو وسائل تسهیلیه ولوازم تشویقیه‌یی ایفا وحتی بعض المانیا دولتلری یدی یاشنه وارمش کرك قز وکرك ارکك چوجقلرینی مکتبه قویمیان پدرلری تجریم ایله اشعهٔ جهانتاب علم ومعرفتك انتشارینه اعتنا ایدرلر .

تربیهٔ عمومیه‌نك نزد سلطنت سنیه‌ده دخی کمال اهمیتی رهین تقدیر اولوب خاصه شو مصلحت خیریه‌نك حسن ترویج وتمشیتیله اشتغال ایلمك اوزره مقدمجه نظارت مخصوصه تأسیسنه وکرك درسعادتده وکرك ممالك محروسه‌نك پك چوق محللرنده صبیانك مجانا مقدمات علوم تدرس ایلملری ضمننده رشدیه مکتبلری کشادینه همت بیورلمشدر . مع مافیه مکاتب مذکوره‌نك صورت اداره وانتظاملری هنوز ارزو اولنه جق درجه‌ده اولمدیغی مثللو محله مکتبلرنده جاری اولان اصول زیاده اصلاحه محتاج اولدیغنی اعترافه مجبورز بو مثللو مکاتبك اصلاحی اولا معلملرینك اولدقجه اهلیت واستطاعت اصحابندن اولمسندن وثانیا بونلرك اتخاذ ایتدکلری اصول تعلیمیه‌نك یولنده بولنمسندن عبارتدر . صبیان ازوقت ظرفنده ترکچه‌یی بالسهوله اوقیوب یازمغی ولازم کلان مقدمات فنونی تعلم ایلمك اوزره بر اصول مناسب وضع وتأسیسی و بونك ایچون لازم کلان کتب ورسائلك انتخاب وترتیبی از بر همتله عهد قریبده حصولپذیر اوله‌بیلور فقط بروجه

مطلوب معلم تدارکی بوکا نسبتله براز مشکل اولدیغی مثلاو بولنسه بیله
الیوم بوممالکده تعیش ایدنلرك اخراجی حقلرنده مغدوریتی موجب
اوله جغندن بونلر حالی اوزره ترك اولنوب فقط یکیدن بوممالکه سلوك
ایده جك اولانلر اصول جدیده ده بالامتحان اهلیتی عیان اولدیغی حالده
قبول اولنوب بو بابده مدار شوق وغیرت اولمق اوزره یکی معلمره زیاده جه
معاش ویاخود برنوع امتیاز ویرلسی واسکی معلمردن دخی بوصورتی قبوله
مستعد وطالب اولان اولدیغی حالده بعدالامتحان انلرك دخی شو
مساعده یه مظهر اولملری مقصد مذکورك حصولنه کافی اوله جغی مخزومدر
بزم مکتبلرده بولنسز برشی دها واردر که شو صره ده انك دخی
بیانندن کیرو طوریله مز بوندن مراد مرزوالاو چوجقلرك طیاق ایله
تأدیب اولنمسی ماده سیدر . سایهٔ عدالتوایهٔ سلطنت سنیده ده
الك بیوك جرم وقباحت ارتکاب ایدن اشخاص قویة البنیه برچوق
سنه لردنبرو شو تعذیب جسمانیدن خلاص اولدقلری حالده
هنوز درکار اولان نزاکت وجودلری جهتیله هروجهله حقلرنده
لطف وملایمتله معامله اولنمسی لازم کلان اطفال حقنده شو حرکت
طوغریسی روا کورلمامليدر . اطفالدن امر تعلمده تکاسل ورخاوت
ویاخود شایان تقبیح برفعل وحرکت کورلدکده مطلقا طیاق ایله
مجازات اقتضا ایتمیوب کونا کون صورتأدیبیه واردر که یولیله اجرا
اولندیغی حالده بونلرك هر بریسی برچوق دکنکدن زیاده مؤثر وکارکر
اولدیغنده اشتباه یوقدر مثلا بعض کره مناسب لسان ایله تعذیر
ویاخود محل ومقامنی تغییر ایتمك وبعض کره سائر شاکردان مکتبدن
عزیمته نائل رخصت الدقلری حالده براز وقت توقیف ایلمك ودها
اعلاسی اوقودیغی درسی قباحتنه کوره یکرمی اوتوز دها

زياده دفعه يازمغه مجبور ايتمك كبی تدبيرك حصول مقصده كافی اوله‌جغی امور مجربه و مسلمه‌دندر .

فی الحقيقه اشبو طياق اصول مضره‌سی حمار كبی كمال غلظت فهم ايله برابر عنود اولان حيوانانه مخصوص اولوب نوع شريف انسان و بالخصوص صبيان نزاكت بنيان حقنده شو معامله‌نك اجراسی ناچسباندر . بونك وجودجه ايراث ايده‌بيله‌جكی مضرت شويله طورسون سوء تأثيرات معنويه‌سی دخی دركاردر اكثريا شو حال تحملكدازه مظهر اولان صبيان حقارت و مسكنته مألوف اوله‌رق مدت عمرلرنده عزت نفسلرينی وقايه ايده‌ميه‌جكلری مجزومدر . (منيف)

(فوائد طرق)

برمملكتده يوللرك حالى اهاليسنك درجۀ مدنيتلريني بيلمك ايچون برمقياس صحيح اولوب بونلرك تعدد وانتظامی سكنه سنك ثروت وسعادت حاللرينه دلالت ايدر ·

بناءعليه يوللری اولميان وياخود اولوبده اويغونسز حالده بولنان برمملكت اعظم وسائل معموريتدن محروم قالمش اولور چونكه يوللر جسم مملكتك مايۀ نمو وحياتی اولان عروقی ديمك اولوب قانی مشابه سنده اولان محصولات ارضيه وصناعيه انلردن جريان ايدر ·

جسم مملكتك نما وتقويتيچون اقتضا ايدن مادۀ حياتيه نك قلب منزله سنده اولان مقر حكومتدن الك متباعد اعضاسنه سرعت وسهولتله مواصلتی يوللرك كفايت ايده جك درجه ده متعدد واستقامتلرينك وجه مناسب اوزره منتظم اولمسنه وممكن مرتبه موانع طبيعيه دن سالم بولنمسنه متوقف اولوب مادۀ حياتيۀ مزبوره دائما كثرت اوزره جولان ايتمدكجه جسم مملكت بتمه حال هلاك وياخود بی مجال اولور ·

يوللر حقيقا كه نوع انسان حقنده درجۀ منفعت واهميتی لايقيله بيلنمامش شيلردن اولوب جسم مملكتك باعث حيات وعافيتی اولمق حسبيله دركار اولان منافع عظيمه سی هر يرده كثرت اوزره بولنديرلمسنی استلزام ايتمش ايسده ده ابتدا ايجاد وانشالری اسباب وتاريخی تحقيقاتنك اهمال اولنوب اونودلمسنه دخی ينه بو ماده سبب اولمشدر فی الحقيقه برشيئك بنی ادم حقنده فائده سی نقدر

زیاده اولور ایسه اول شیئك اصل وحقیقت وفائده سنه دائر معلوماتك تحصیلنده اولقدر تکاسل اولنوب تحقیق وتفحص اولنمدیغی قضایای مسلمه دندر مثلا اجسام عضویه نك حیات ونشو ونماسی مطلقا صو وهوا وضیا وحرارته محتاج اولدیغی حالده اکثر ناس بونلرك تقدیر قیمت وتحقیق ماهیتندن غفلت اوزره بولنورلر .

بوقدر فوائد کلیه یی متضمن اولان یوللرك قدر وقیمتی سهل المرور یوللری اولمیان ممالکت سکنه سیله متعدد ومنتظم یوللری بولنان ممالك اهالیسنك رفاه وراحت وثروت وسعادت جهتلریله بینلرنده مشهود اولان فرق عظیم مطالعه اولندیغی حالده کرکی کبی آکلاشیلور وطرقك فوائدی هیچ بریولی اولمامق اوزره فرض اولنان بر ممالکت اهالیسنك حالنه نظراً دها ایو میدانه چیقه جغندن بو دخی بروجه آتی برمثال ایله بیان اولنور .

بالفرض برکمسنه استانبولدن ودینه کیتمك مراد ایدوب حالبوکه اشبو ایکی محل بیننده اصلا بریول بولنمسه اول امرده عجبا بوادم نوجهله یولنی بولوب محل مقصودینه واصل اوله بیله جك سؤالی خاطره خطور ایدر وحتی شو مقصدك حصولی غیر ممکندر افکارینه ذهاب اولنور اکر فرض ایلدیکمز یولجی حرکت ایده جکی استقامتك غربیء شمالی اولدیغنده معلوماتی اولسه بیله شمس اکثریا کوندز وکواکب دخی کیجه سحاب ایله مستور اولدیغندن ومحلین مفروضین بیننده اصلا بر یول اولمامق مناسبتیله کرك مهندس وکرك برپوصله نك دخی موجود اولمامسی

ایجاب حالدن بوله جغندن ینه منزل مقصودینه واصل اوله میه جغی درکاردر فرض ایده لمکه یولجی برقاج کون حرکت ایتمش اولسون وکندوسنك دخی اورمانجیلق فننده مهارت کامله سی اوله رق براورمانه تصادف ایلدیکی حالده کرچه اغاجلرك شمال طرفلرنده تکون ایدن یوصون کندوسنه ممکن مرتبه برقلاغوز حکمنده اوله بیلور ایسهده بونك دخی برمدت کشت وکذاردن صکره براعانه سی اوله میه جغندن نهایت شول مرتبه شاشورر که شمسی غرب طرفندن طلوع وشرق طرفندن غروب ایدوب نصف النهارده دخی جهت شمالده درظن ایدر.

اشبو یولجینك بالفرض طالعی یاور اوله رق استقامت مطلوبه سی جهتنه برمدت دوام ایتمش اولسه بیله دائما بواستقامت اوزره کتمسی غیرممکندر چونکه فرض اولنان یولجینك اوکنه براورمان تصادف ایلدیکی حالده برمر بولمق غرضیله اغاجلرك ارالرندن اوته یه بریه طولاشور ایکن اولکی استقامتی دخی غائب ایدوب سرکشتهٔ وادیٔ حیرت اوله جغی بی اشتباهدر.

مذکور یولجینك اوکنه بربطاقلق تصادف ایتسه عجبا نه یا پسم وقنغی طرفدن کچسم دیو برزمان متحیر ومضطرب قالدقدن صکره چاره وزره باته رق وهزار محنت و مشقت چکه رك نفسنی تهلکه یه القا ایله مرور ایتمکه مجبور اولور.

واکر اثنای راهده اوکنه برطاغ تصادف ایدوب کندوسنك دخی فن طبوغرافیاده معلوماتی اولدیغی حالده جبل مفروضی اتکلرندن طولاشلق وصول سرمنزل مرامه اسهل طریق اولمسندن بی خبر اولوب بو جهتله اولا هزار زحمتله رأس جبله

صعودینه براوقدر مشقتله نزول ایدر و بوندن صرف نظر براوجورم تصادفنده انی دخی اشغه مجبور اولهرق انواع مخاطراته دوچار اولور .

وکذرکاهنه برایرمق ویاخود برچای تصادف ایدوبده بونلرك بركچید محلی اولمدیغی وکندوسی دخی یوزمك بیلمدیکی حالده قرشو یقه یه کچیله جك بریول بولنجه یه قدر منبعی جانبنه متوجهاً خیلی مسافه قطع ایدوب قرشو طرفه مرور ایتدکدن صکره دخی استقامت اصلیه سی اوزره یولنه دوام ایتمك ایچون کیرویه عودت ایتمکه واشبو مشکلاتدن بشقه یول اولمیان مملکتده بالطبع خان وامثالی لوازم ضروریه تدارکنه مخصوص محللر دخی بولنه میه جغندن دفع جوع ایچون اتمك بوله میوب خدایی نابت نباتات وصید ایده بیله جکی بعض حیوانات ایله تعیش ایتمکه مجبور اولور اکرچه حرکت ایلدیکی محلدن برمقدار آزیق المش اولسه بیله نهایت اون کونلکدن زیاده اوله میه جغندن بونی صرف واستهلاك ایلدکدن صکره اکله صالح نبات وحیوان بوله مدیغی حالده اثنای راهده اجلقدن تلف اولمسی احتمالی دخی اشکاردر .

اشته بویله اصلا یولی اولمیان برمملکتده کشت وکذار ایدن یولجی ایله یوللری غایت منتظم وبالخصوص تیمور یوللری اولان برمملکت یولجیلری بیننده سرعت واستراحت جهتلریله درکار اولان فرقك نه مرتبه عظیم اولدیغی تعریفدن مستغنیدر لکن هرنقدر مشاهیر حکمادن دوقتور جونسون (برکوزل یول اوزرنده سریع السیر برعربه ایله کتمك کبی روحه ذوق اولمز)

دیمش ایسه ده یوجیلره مخصوص اولان اشبو ذوق روحانی یولارك عموم اهالی حقنده مشمول اولان منافع مادیهٔ بی نهایه سنه قیاساً لاشی حکمنده قالور چونکه بر مملکتده اصول مستحسنه اوزره یوللر انشا اولنه رق وسائط نقلیه استحصال اولنمدیغی صورتده جناب حقك نوع بنی آدمه احسان بیورمش اولدیغی نعم غیر متناهیه حصوله کلدکلری محللرده چوریوب محو وتلف اولنور .

روم ایلی واناطولینك اکثر محللرنده وعلی الخصوص ساحله بعدیتی اولان یرلرنده چیقان هر درلو حاصلاتك بالسهوله محال سائره یه نقل اولنمق اوزره مناسب یوللر بولنمدیغی جهتله محللرنده بی اعتبار قالدیغی وبوکیفیت بك چوق اراضئ منبته نك حراثتدن خالی براغلمسنه سبب مستقل اولدیغی جمله مزك معلومیدر .

امریقاده نیورق ایالتنك شمال طرفنده واقع معادن دخی بوقبیلدن اوله رق ثمره سز قالمش کبیدر . چونکه طاغلر ارالرندن مرور ایدن یوللرك زیاده صرپ واویغونسز اولمسندن ناشی معادنك مصارف نقلیه سی کندو بهاسنی تجاوز ایدر . واسپانیاده دخی اجرت نقلیه نك قیمت اشیادن زیاده اولمسی جهتله برقاچ سنه متوالیا محصولات ارضیه نك عادتا بولندیغی محلده چوریدیکی کورلمشدر وینه بوسببه مبنی مملکت مذکوره نك بعض محللرنده قیونلر یالکز یاغیسی ایچون کسیلوب اتلری اتیلور وبرازیلیاده دخی بعض حیوانات مجرد دریلری آلنمق ایچون بوغازلنور ذکر اولنان مشکلات واتلافات برمملکتده همان هیچ

یول بولنمامسندن نشأت ایدن آثار اولوب فقط موجود بولندقلری صورتده دخی انلرك امر انشالرنده درجات مختلفه اوزره صرف اولنان مساعی ودقته نسبة امور نقلیه‌ده حاصل اوله‌جق سرعت وسهولت واهوینت جهتلریله بینلرنده بولنان فرق علی الخصوص اصحاب زراعته کوره اکثریا ظن و تصور اولنان درجه‌نك مافوقنده در .

ایمدی اشبو فرقلردن الك مهم اولانی بر یولك طولا اولان میلنده بولنوب چونکه بالفرض بر طریق ایکی بیك ذراع امتدادنده ویوز ذراع ارتفاعنده اولسه اولطریقك میلی یکرمیده بر اولمغله طریق مفروض اوزرنده میلی جهتنه جر اولنان بر ثقلتك یکرمی جزئندن بر جزئنك یوز ذراع ارتفاعنده اولان محله حقیقت حالده عموداً رفع اولنمش اولدیغی براهین جر اثقال ایله اثبات اولنور . لکن بو درجه‌ده اولان بر میل اوزرنده بر بارکیرك افقه موازی بر طریقده جر ایده‌بیله‌جکی ثقلتك انجق نصفنی جر ایده‌بیلدیکی بالتجربه معلوم اولدیغندن طریق مفروض اوزرنده افقی بر یولده بر بارکیرك جر ایده‌جکی ثقلات ایچون ایکی بارکیرك ایجاب ایلدیکی وبوجهتله اکر طریق مذکورك انشاسی بر مهندس کامل عهده‌سنه حواله اولنه‌رق طاغ و تپه مثللو مرتفع محللر اوزرندن مرور ایتمکدن ایسه انلرك اطرافندن طولاشدیریله‌رق یاخود آخر صورتله ممکن مرتبه تسویه یعنی میلی تقلیل اولنسه بو مثللو طریق اوزرنده مصارف نقلیه‌نك ماراالذکر میولی اولان طریق اوزرنده واقع اوله‌جق مصارف نصفنه تنزل ایده‌جکی تجربه وحساب اولنمشدر .

يوللر بيننده واقع اولوب شايان دقت اولان فرقلردن بريسى دخى سطحلرى ماهيتنده اولوب چونكه بر طريقك سطحى سرت ومستوى و ديكرينك يومشاق و غير مستوى اوله بيلور شويله كه كوشه‌لو اولمق اوزره قيرلمش طاشلر ايله لايقيله انشا اولنمش بر يولك سطحى سرت اولمغله بو مثللو طريق اوزرنده بر باركير مدور واوفق طاشلر بسطيله سطحى اوقدر سرت اولميان بر طريق اوزرنده جر ايده‌بيله‌جكى نقلتك اوچ مثلنى جر ايده‌جكى بالتجربه معلوم اولوب اشبو ايكى نوع يوللردن برنجيسى بر قانون مخصوصه تطبيقا انشا اولنديغى حالده اجرت نقليه ايكنجى نوع يعنى سطحى سرت اولميان طريق اوزرنده لازم اوله‌جق اجرتك بر ثلثنه تنزل ايده‌جكندن اشبو مصارفك ايكى ثلثى قزانلمش و استعمال اولنان باركيرلرك دخى ثلثانى فضله قالمش اولور .

اسپانياده منتظم يوللر اولمديغندن حكومت محليه بر دفعه اسكى قاستيلدن مادريده بغداى كوندرمكه مجبور اوله‌رق ٤٨٠ طونيلاته يعنى تقريبا ٣٨٠٧٦٠ قيه بغدايك نقلى ايچون ٣٠٠٠٠ باركير واستر استكرا ايلديكى معلومدر لكن كوشه‌لو قرلمش طاشلردن غايت اعلا اولمق اوزره انشا اولنمش بر يول اوزرنده عدد مذكورك يوز جزئندن بر جزئى قدر باركير وياخود استرا ايله ذكر اولنان مقدار بغدايك بالسهوله نقلى ممكن اوله‌جغى مجزومدر .

بو تقديرجه اكر اويغونسز و فنا حالده بولنان بر طريقك بر مبلغ صرفيله سرت و مستوى اولمق اوزره تنظيمى ممكن اولور ايسه اول مبلغك فائضى بر سنه ظرفنده كرك زحمت و مشقت وكرك نقليه اجرتندن حاصل اوله‌جق منافعدن دها دون اولمغله طريق

مزبورك تسويه‌سی ایچون اول باول صرفی ایجاب ایدن اقچه مقدار اولور ایسه اولسون هر حالده منفعتلو و قاعدهٔ تصرفیه‌یه موافقدر چونکه بر طریقك انشاسیچون صرف اولنه‌جق اقچه‌نك فائضی ایله یولدن حاصل اوله‌جق منافعی یکدیکریله ابتدا موازنه ایتمك اقتضا ایدوب حالبوکه بو مثللو تشبثاتده دائما فائده اقچه‌نك فائضندن زیاده اوله‌جغندن مصارفدن احترازاً انشا ویا اصلاح طرقدن صرف نظر اولنمسی اصلا جائز اولهمز ٠

منتظم بر یولدن حصوله کلان فوائد بالکز انشاسیچون اقتضا ایدن سرمایه‌یی تدارك ایدنلره عائد اولمیوب بلکه عموما اهالی‌یه راجعدر اهالی ویاخود بر قومپانیه معرفتیله انشا اولنان طریقدن مرور ایده‌جك اشیانك طبیعت و ثقلتنه کوره بر مقدار ضروری مروریه اقچه‌سی اخذ اولنمق اقتضا ایدوب بودخی مزبور یولك انشاسنه صرف اولنان اقچه‌نك فائضنه و حسن اداره‌سی ایچون صرف اولنه‌جق مبلغه مقابل طوتیلور اشته بو وجهله حاصل اولان فائده اعمار اراضی و بو سببله ثروت و استراحت اهالی حصولی جهتلریله اولان فوائد یول صاحبلرینه منحصر اولمیوب بلکه اشبو تسهیلاتدن کرك محصلین و کرك مستهلکین کافهٔ افراد اهالی حصه‌دار منفعت اولورلر فرضا برکیله بغدایك قیمتی برشهرده اوتوز غروش اولوب واول شهره بغدایك محلندن اجرت نقلیه‌سی دخی بهر کیله ده بش غروش اولسه برکیله بغدی بهاسی صاحبنه نسبتله یکرمی بش غروش دیمك اولور ایمدی اشبو بغدایك امرار اولندیغی طریقك اصلاحیله نقل اجرتی ایکی بچق غروشه تنزل ایلسه یولك اولکی حالنده اقتضا ایدن اجرتك بهر کیله ده ایکی بچق غروش

زیاده‌لکی طریق مزبورك اصلاحی ایچون صرف اولنان مبلغك فائضیله موازنه اولنسه ینه اصلاح صورتی عموم اهالی حقنده فائده‌لو اوله‌جغی آکلاشیلور چونکه امر مذکوره صرف اولنان اقچه‌نك اقتضا ایدن فائضندن طولایی فرضا هرکیله‌یه یکرمی پاره ضمی لازم کلسه برکیله‌نك اجرت نقلیه‌سی یکرمی پاره دیمك اوله‌جغندن مار الذکر ایکی بچق غروش زیاده‌لکدن هرکیله ایچون باقی قلان ایکی غروش محصلین ایله مستهلکین بیننده تقسیم اولنه‌جق برکار اولدیغندن محصلین محصولاتی اولکندن دهازیاده بها ایله فروخت ومستهلکین دخی دها دون بها ایله اشترا ایدرك طرفینك دخی استفاده ایتمش اوله‌جغی نمایان اولور ٠

بنابرین امر زراعتك ترقیسیله بالواسطه وبلاواسطه معموریت ملك قضیهٔ مطلوبه‌سنك حسن حصولی مطلقا منتظم یوللره موقوف اولوب شویله که آنفا بیان اولندیغی اوزره برمملکتده یوللر نقدر زیاده انتظام بولسه اولقدر سهولت واهونیت ایله محصولات ارضیه‌نك شهرلره وشهرلردن بونلره بدل الات وادوات وسائر محصولات صناعیه‌نك قریه‌لره نقلنه واسطه اوله‌جغندن یوللرك اصلاحی امر زراعتك توجهله توسع ایتمسنی واعمار اراضی ایچون صرف اولنان مساعی دخی بیهوده کتمیه‌رك محصولاتنك کسب قیمت ایلمسنی موجب اوله‌جغندن معموریت ملك بلا واسطه یوللره متوقف دیمك اولور اهالئ وفیره وصنایع متنوعه سی اولان بیوك وکوچك شهرلر حاصلات زراعته الك اعلا پازار اولدیغندن بو مثللو شهرلر اشبو یوللر مناسبتیله کسب جسامت واهالیسی

استحصال وسائل رفاه وثروت ایدر یوللر انهار مقامنده قائم اولوب یول موجود اولمدیغی تقدیرده بو مثللو جسیم شهرلر تشکلی مطلقا ساحل دریاده ویاخود انهار اوزرنده بولنمغه محتاجدر. اشته بو سببه مبنی دخی زراعتك ایلرولمسیله حصوله کلان معموریت ملکك بالواسطه یوله متوقف اولدیغی ثابت اولور.

اشبو مباحثدن اکلاشیلور که بربریله جزئی تجارت ویاخود مناسبتلری اولان ایکی کوچك شهر بیننده کلی مصارف ایله یول انشا ایتمك بیهوده اتلاف مال دیمك ارلمدیغی مثللو برجسیم شهر ایله اول شهر ارزاق یومیه سنك کلدیکی وکند ومحصولات صناعیه سنك نقل اولندیغی نواحی بیننده واقع طرقی حال طبیعیلرنده ترك ایتمك ویاخود اصول مقبوله یه تطبیقا اصلاح ایتمامك اهالیٔ مملکتك سعادت حاللرینك مبنی علیهنی بیلمامك دیمك اولور.

یوللرك انشا وحسن تنظیمندن حاصل اولان منافع بی نهایه دن بعضیلری انکلتره ده واقع طرقك اصلاحی حقنده پارلمنتو اعضای عادیه سندن مرکب برقومیته معرفتیله یاپیلان برلایحه ده بسط وبیان اولنمش اولدیغندن لایحهٔ مزبوره ترجمه سنك بروجه آتی تسطیری مناسب مقام عد اولنمشدر.

"مملکتمزده بولنان یوللرك اصلاحنك زراعت وتجارت وصناعتك توسع وترقیسی حقنده تأثیرات حسنه سی اولدیغی مسلمدر. شهر وبازاره کتوریلان کافهٔ اشیانك بهاسی تنزل وانلرك نقلی ایچون استعمال اولنان بارکیرلرك عددی تناقص ایدرك بوندن وامثالی اتخاذ اولنان دیکر بعض تدابیر تصرفیه دن ناشی ملته سنوی

بش مليون ليرا فائده كوسترلمش وعربه لرك تعميری دخی خيلی تناقص ايدوب شمديه قدر حاصلاتی بار كيرلرك اداره سنه مخصوص اولان شوقدر بيك دونم اراضی دخی من بعد منافع انسانيه يه منحصر اولمشدر .

والحاصل بو ماده مهمه نك يعنی طرق عاديه مزك حسن تنظيمندن حصوله كله جك فوائد عموميه وخصوصيه لايعد ولايحصی اولوب فقط شوقدر كه يوللر برسطح واسع اوزرنده منتشر وفوائدی وجوه عديده ايله اعم اولديغندن شو فوائد عموميه قابل ترقی اولوبده منافع خصوصی اولان منابع سائره دن حاصل اولان فوائد قدر محسوس اولمديغندن اكثر ناس يوللرك محسنات واهميتندن غفلت اوزره درلر .»

محمد سعيد

خواجه در مكتب بحريهٔ شاهانه

(بقيه سی صكره)

مواد حکمیهٔ تلماق

عشق ومحبت بادئ نظرده معصوم و محجوب وغایتله محبوب القلوب بر طفل مشابهسنده اولوب فقط بونی نواختهٔ دست اعزاز ایدنلر شم بوی سم ودرکنار محبت واعتبار ایلیانلرك بیت معمور قلبی خرابهٔ هم وغم اولوب چکمشده ایتدیکیویاخود آتیده ایدهجکی غدر وجورلرینی یاد وتصور ایله زهرخند واهانت ایده بیلهجکی انسانه تقرب وتلاعبدن نشئهمند اولور .

محابیب دلستان وظریف ودلهوامانلك استدیکی حالت وصورتده نازك ولطیف اولدقلرندن انسان کندینی ادب وتربیهیه محبت ایدیور ظنیله قاپلوب فضائل ذاتیهسنی تلف واتش حرصی منطفی اولنجه خطا ایتدیکنه اسف ایدر .

انسان عالمده شویله بویله حاللره وعشق یوزندن رنکارنك نیرنك وآللره اوغرایه کلمشدر دیو بریسی نقل و روایت ایلسه ایشیدنلر حکایه و افسانهدر دیو عبرت الامق اکثریا عادت اولوب بر ادم نفسنده تجربهٔ امور ایتمکده بشقه حالت واردر .

عقل وحکمت حساب ونصابندهکی اکلنجهیی هیچ بر وقتده منع ایتیوب امور ومصالحله اشتغالدن یوریلان وجودی راحتاندیرملك ایچون ذوق وصفایه رخصت ویردیکنه واغنام رؤیت مواد روزینه لذتی اوزرینه اولنان عیش والفت عقل وادراك انسانی پریشان وهمشرب حیوان ایدن حرص وشهوت قبیلندن دکلدر .

اصحاب قناعتدن اولان بر طائفه ابنیهٔ متینه وسیم وزر اوانی

ومجوهرات واقمشهٔ لطیفه واطعمهٔ نفیسه وآلات موسیقی سوزلریله تجارتات و فتوحات و انقلاباتدن وحکومتلر بیننده تسویهٔ حدوده دائر منازعاتدن بحث اچلسه او مقوله صنایع قویتله یاپیلان شیلر زوائددن اولوب سنده واردر بنده یوقدر محاسده سیله طبایع انسانیه یی افساد ایده جکندن مضردر دیو رغبت ایتمیوب بو قدر لوازم کاذبه یه مأنوس و اسیر اولنلر بزدن زیاده می یاشارلر و انسان بالنفس فانی دکلدرده مدت عمر اوزونمیدرکه بر برلرینی تلف تعجیل ایدرلر اراضیٔ موجوده کفایت ایتمدیکندنمی حدود نزاعنه قالقیشورلر بزنکیلری استسه لر ترك ایدوب بشقه یرده اکر بجرز انسان سائر انسانلره حاکم اولوب کمال عقل و عدل ایله حکومت ایتمك مشکل اولدیغندن تمنی ایده جك شی دکل ایسه ده طرف حقدن مأمور ویاخود التماس اهالی ایله مجبور اولور ایسه ده قبول وبوایکی صورتك غیری اهالی یی اسیر وتغییب ولزومندن زیاده فیضان ایتمش نهر کبی اراضیٔ عنبته یی تخریب ایتمك دیمك اوله جغندن نکول ایتملیدرلر ٠

اتون چیقارمق ایچون یرلری بو قدر درین قازمق اقتضا ایتمیوب یالکز حرارتیله اکتفا اولنسه دفع احتیاج ایده جك لوازمی حصوله کتورر ٠

بر ادم یوریه جك ایاقلری وار ایکن ساقط الحرکه اولوب ارته بر و حرکتده معاونته محتاج کبی بعض کسان لوازم غیر ضروریه تدارکی عاتندن کوتورم اولورلر ٠٠

کائناتك مجهرشقول بشر اولان کمال جسامت وعظمتنه نسبتله کرهٔ ارض آب آلوده برقبضه چامور واوزرنده اجتماع واحتشاد ایدن

و بيوك بيوك بادهلر وجسيم جسيم اردولر ودقيق دقيق بولنيقهلر تأسيس وتشكيل وايجاد ايدن نوع انسان بردانهٔ حقير ايچون بری برله چكيشور مور قبيلندندر ·

اكثر حكمدارانك حال آسايش ورفاهده پرهيزكارانه حركت واداره‌ٔ مصالح معتنا بهايه صرف همت وراحت ايله كنجلك جوهر جهانبهاسنى حفظ ايلهجك يرده بالعكس لذائذ وشهوات نفسانيه‌يه انهماكلری ذهناً ووجوداً حرب وضربدن زياده موجب سوء تأثير اولور ·

صدق واستقامت وقناعت ومروت ايله متصف اولان برقوم طالب صلح وصلاح اولوبده يرده دار قضا دشمنلرينك بصر بصيرتنى باغلايه‌رق مخالفت ايلدكلری حالده اولوجهله صلحى سووب بقاسنى رجا ايدن ادملرك حربده كمال درجه سورت وشدتلرينى كوره‌جكلری دركاردر ·

رأس حدود اولان محللرده لزومندن زياده قلعه‌لر بنا ايتمك همجوارلرمزده بويله استحكاملر ياپسونده بری بريمزه تعدی يه تصدی ايده‌لم ديمكدركه بونده مضرتدن ماعدا شى ملحوظ اوليوب بومقوله قلاع بعض وقوعات شديده‌دن زيروزبر اوله‌كلديكندن جهانده اعتبار واعتبار ايده‌جك حصارا ستوار حقانيت وهمسايكان ايله حسن معاشرتدر ·

خارجا ارائهٔ سطوت وقدرت اولمق نيتيله برحرب نابجا ومنفردانه‌يه طوتيلوب داخلا اضاعهٔ مكنت وقوت اولنمسى تأسف اولنور موادندر ·

نوع بشر برفاميلادن كوه صحرايه‌ياپلمش برطاقم برادر وخواهر اولمريله

مفخرت و عظمت نامنه حقد و رعونت اهراق دم محترملرینه علت اولدیغندن بونی استلزام ایدن بر طاقم افکار فاسده‌دن صرف نظرله جمله متحد و یکوجود وازادهٔ کشمکش بوند و نبود اولملری موافق رضای جناب رب ودود اولوب بعضا حربك لزومی تقدیرنده دخی وقوعنه استعداد و یرمکدن اجتناب اعظم وظائف ارباب الباب وکسب شان وعنوان اغورنده محاربه متضید راعتقادنده اولنلرك اصل شان ومفخرت ذات انسانیته خدمت شرفندن عبارت اولدیغنی بیلمدکلرندن رأیلری ناصواب اولسیله بوصفانده بولنان حکمداره صورتا مداهنه ایدرلر ایسه‌ده غیابنده خلقك خونی ریزان وخانه‌لرینی سوزان ایتمکده تمدح وافتخار ایده‌جك نه وار ومقادر ناسه رعایت ایتمیان ذات نه صلاحیتله مستحق تعظیم واعتباردر دیرلر وبالعکس اهالی وهمجوارینه بخش امنیت وانلرك اعتمادینی جلبه همت ایله حرب وقوعبولمامسنه اعتنا وسایهٔ صلح وآسایشده زیردستانی نائل ثروت وغنا ایدن حکمداری مدح وثنا ایدرلر .

بوکلر دائما اطرافنی المش اولان مداهنلرك الفاظ تعظیمیه وعبارات تفخیمیه‌لرینی استماعه مألوف اولدقلرندن حضورلرنده بقشه صورتله معامله‌دن خشنود اولمزلر ایسه‌ده حضور محرمیتده عرض مادهٔ اهم ایدن بیغرض ادم نقدر آچیق سویلرایسه اوقدر دقایق احواله وقوف واطلاعلری شامل و بو طریقك غیریله یعنی ایما وایهام واغلاق وابهام صورتلرنده هر شیئی لایقیله آکلاملری مشکل اولور .

بر اردویه قوماندہ ایدن پرنسلرك حربدن احترازی معایب عظیمه‌دن معدوداولمغله میدان محاربه‌ده بولنانلرك بعضیسی

من غیر اقتضا متهورانه نفسنی مهلکه‌یه القا وبعضیسی کندینی
شجیع کوسترمك فکریله طور وطرزنده قلب قوی وعقل سدید
صاحبی اولدیغنی ایما وبعضیسی وقت مصمم‌دن مقدم حرکت
غیر مناسبه ایله اردویی اخلال وافشا ایدر اولدقلرندن جنکاور
عاقل بویله حرکات مقدوحه‌دن احتراز وکندوسنی صاقنور
صورتده ایلرو وارمیکز دیو منع ایدنلر غیابنده قورقدی دیه‌جکلرندن
ایجاب حقیقتسنده ذکر بنه کوره سکونت ومکانته یوریوب
کسب فخر وامتیاز ایله حقنده کسه‌نك حسدینی دعوته سبب
ویرمکدن اتقا وسائرلرینك وجوده کتوردیکی فتوحاتی قدری
مرتبه‌سنجه مدح وثنا ایدرك قدمای رؤسای عسکریه‌نك مجلسلرنده
رأی وتدبیردن دم اورمیوب انلرك کورکیسی وتجربه‌سی
حسبیله کندوسنه اصول محاربه‌یی اوکرتملریچون عرض احتیاج
وبیانلرینه القای نفاق ایده‌جك سوزلره قولاق اصمیوب حسن
امتزاج ایلمسی اقتضا ایدر وبعض مداهنلرك نه احتیاجکز
واردر سز انلردن اعلا فن حرب وضربه آشناسکز دیه‌لرینه
اعتماد ایتماملیدر ·

حکمدارلرك مشهود اولان بعض رفتار نابهنجارلرینه تعجب
اولنماملیدر چونکه اك عظیم القدر اولان ادم ینه ادم اولدیغندن
حسب البشریه خطادن سالم وساده وهیچ برحکومت بازیٔ هزار
منصوبهٔ شطرنج احتیالدن کاملاً آزاده اوله‌مز ·

برحکمدار اعتماد ایلدیکی کمسه‌لره بعضاً الدانمش ایسه انك یرنده
بولنمسنی فرض ایدن قنغی فیلسوف کندینی مداهنه‌دن محافظه
ایده‌بیلور نیجه نیجه حکمداران عاقل اغفال اولنمه‌یه احتیاطیله

الداندیغی دفعاتله واقعدر . چونکه هیچ بر حکمدار منسوبیه
احتیاج ایتمهدن مستغنی اولهمیوب جانبنجا نصب اولنان شبابك حیل
وفریبه خارجدن مفردات حرکاتنه دقت ایدن خلق قدر کسب وقوف
ایلیهمیهجکی جهتله مصالح عامه وحکومتنه الویرشلی ادم تدارك
وانتخابنده بك چوق زحمت چکیلوب بیوکلك دخی بو بیوك پرتوسز
کبی افعالی بیوك کوسترهبلمکدن خلقك نظری دائما بیوك آدملرك
اوزرنده کزینهرك تدقیقات عمیقه ایله ذاتلرنده اولان خطایای
صغیرهیی نقایص کبیرهدن عد ایله اوده انساندر خطاسز اولمز
دیو انصاف ایتمیوب سو یلنورلر بوتقدیرجه بر حکمدار نقدر
عاقل وفطین اولسه ینه انسان اولوب دائرهٔ عقل وفضلی محدود
واطرافی منافع ذاتیهسنی دوشنور کسهلر ایله مسدود اولمغله
ارادیغی منبع استقامتی بولهمیوب یا آرزوی مخصوصی ویاخود
وکلاسنك سوء تدبیر وغرض وحرصی دلالتیله بعضاً خطاده
ایدهجکندن الك زیاده معتنا وممتد اولان مدت حکومت بدایتندنبرو
خلقك وجوده کتوردیکی خطیأتی اصلاحه نسبتله بك قیصه مدت
اولمغله ستم ناسدن آسوده اولهمز ایسهده عین انصاف ایله باقدقده یومیه
عرض احتیاج واعتراضاتی توکنمیوب اصلاح اخلاقی قدرت جناب
خلاق جهانه مخصوص اولان خلایق مخالفة العلایقه حکم ایتمك
وظیفه ومشغلهسنده بولنان حکمدارانك شکایته حقلری درکار
ومعذرت حقیقیهلری عندالعقلا قرین اعتباردر . رومستانده
وسائر ممالك وبلدانده اراشدیرهلم کورهلم خطاسز حکمدار
کیمدر بك بیوك آدم بیله اقتضای بشریت خطا ایتمامك ممکن
اولمیوب انجق خطاسنی اعتراف واصلاحه سعی ایدن کسهیه

بولنداندر دينلوردائرۀ خاصۀ خلقت بشريه نك خارجنده انسان مكمل اراسغى اعتياد ايله كسبه يى بلكميان واطوار ممدوحه يى تقليد ايغيان نورسيدكان حركات خودسرانه‌دن بر عميق الغور ضلالته دوشديكلرندن انسان بومهلكه دن نفسنى تبعيد وهرنقدر مرد مكمل دكل ايسه‌ده بزركان راه ادبى تقليد ايلمك شعار تربيه واديندر.

بر مملكتده نقدر نفوس واردر تعداد اولنوب بونلردن نمقدارى چفتجيلكه الويره جك واراضئ موجوده اهالئ معدوده يى اداره يه وبلاد اجنبيه يه ارسال وبيع اولنه جق انواع محصولاتدن سنۀ معتدله‌ده نمقدار شى ويره بيله جكدر وهرطرفه آمد شد ايله مملكتك قوتنى اثبات ايده جك قاچ قطعه تجارت سفينه سى ونقدر طائفه سى واردر وبونلرقنغى دياره كيدوب نه جنس امتعه ونخائرنقل ايتكده درلر بونلرينك تحقيق اولنمسى واكثريا حيله كارانه اعلان افلاس ايدن تجارك اوكلرينى المق ايچون ناظر ومأمور تعيينيله برتاجر ديكرك اخذه سنى قطعا تجارت بختيه‌ده قوللانميوب بومثللو بحث وتجربه بونده تجارتده كندو سرمايه سنك نصفنى قوللانغله منفرداً تجارتنى باشه چقاره ميه جغى شيده خلالدن مصون قونطوراتو يه ربطايله مشاركته مأذون وكافۀ تجاركار ومصرفى ومصلحت ومباشرتى حسابنى ناظر ومأموره بيلديرمكه مجبور ومديون اولمسى وتجارت على الاطلاق سربست اولوب ايشنى ايلرلدن وخارجدن داخله اسباب تجارت نافعه يى جلب ايدن كسه لره اعتبار واكرام قلنمسيله هرجانبدن اهالى كلەرلئجزرومد دريايه شبيه اولان مادۀ تجارت برى برى اردنجه كلور امواج درياكبى سيم وزرى مملكته ادخال

وادراج وسربست سربست براوجدن اخراج ايتمكله ادخالاتدن فائدهٔ عامه واخراجاتك بدلنه بركت وثروت تامه حاصل وهيئت مجتمعهٔ عدالت ليمان امانده هركسك راحت وامنيتنى اشاعت وبلاد بعيده تجارينه بالاى حصاردن تحريك ايادىٔ دعوت ايلدكجه تجار شرقيه وغربيه‌دن ييابى كشتيران ظهور ولذ تياب منفعت حزوحضور اولور . ذهب وفضه يه دائر اشياى بيتيه شد يدأ يساغ اولنوب حتى حكمدار خلقى تلف وسرفدن منع وزجره سبب مؤثر اولمق اوزره مقام حكمدارى يه اقتضا ايليه‌جك رتبه دن زياده اسباب احتشامدن احتراز ايتملى وهركس حدينى تجاوز ايتمامك اوزره هرصنفه مخصوص البسه وقيافتلر تعيين اولنمليدر . وزيب وزينت استعمال ايلملرى ازعيب عد اولنان طائفهٔ نسايه بيله رخصت واسعه ويرلميوب حوايج كاذبه وغير ضروريه تحصيل واعماليله اشتغال ايدن ارباب صنايع وتجارت امور نافعه‌ده استخدام قلنمليدر .

ترتيب مأكولات ومساكن ومفروشات ماده لرنده دخى انسانك يوكلكى معنا افناى قوت وجود ايدن اطعمه واشربهٔ كوناكون اكل وشرب بنده اولميوب حسن ادارهٔ امورنده وخلقك راحت وحضورنده اولمغله طعامك وجوده ضرر محض اولان اشتهايى ارترر تربيه‌لى قاريشق شيلردن ازاده وساده تميز وسميزات وخاص اتمك اولمليدر . وبومقوله موادده اصول ونظام وضعيله دستور العمل طوتلسنه تقيد واهتمام اولنمسى كافى اولميوب حكمدار اولان ذات مقتضاسيله عامل اولمدقجه قطعاً تأثيرى وفائده سى كوريلمز .

موسقى عقول بشريه‌يى تأثير باده‌دن زياده باده ويرديكندن بونك معابدده اوقونور نعوت الهيه‌يه ومحاربه‌لرده انبسات مردانكى وثبات ايليان پهلوانانك مدحيه‌سنه حصر اولنمسى مناسب اولور ·

(مابعدى صكره)

مدخل علم ژئولوژى (مابعد)

(سيال الكتريق بيانده‌در) كهربانك دلك ايله اجسام خفيفه‌يى جذب ايلديكى متقدمينك معلومى اولوب يونان لسانده جسم مذكورك اسمى ايلكترو اولمسى كيفيت مذكوره‌نك الكتريق تسميه‌سنه بادى اولمشدر ايكيوز سنه‌دنبرو متأخرين بو خصوصده صرف افكار وهمت ايليه‌رك خاصهٔ مزبوره ايله متصف اولان اجسامى تحرى وتجربه ايدوب پك چوق جسملرده وذيقيمت احجارك اكثريسنده وزجاج وبهرمومى وكوكرد وبالجمله اجسام زجاجيه وكافه انواع رچينه‌ده خاصهٔ مذكوره‌نك وجودى تحقيق واثبات اولنمشدر اجسام مذكوره‌دن هر قنغيسى رطوبتدن عارى ال ايله طلا وياخود چوقه پارچه‌سى وياكدى پوستيله دلك اولنسه جزئى وياكلى مادهٔ الكتريقيه ظاهر اولور يعنى اجسام مذكوره كاغد پارچه‌لرينى وتوى وانجه التون توزى وچوب پارچه‌لرينى جذب وبعضيلرينى بالعكس دفع ورد ايدر ·

حكماى طبيعيون بوبابده پك چوق تجربه‌لر اجراسيله سيال الكتريقك نيجه كيفيات غريبه‌سنه كسب اطلاع واثار وخواصى

اثبات ایچون نیچه آلات مخصوصه اختراع ایتمشلر ایسه‌ده بونلرك تعریف و بیانندن صرف نظرله خواص و آثارندن باشلوجه‌لرینك بو محلده ذکریله اکتفا اولندی .

زجاجدن معمول بر تکرلك دوندیرلرك یوك و حریر و مشین و یاخود بونلره مماثل دیکر بر شی ایله علی التوالی دلك اولنوب الایله و یا بر بچاق اوجیله طوقنلسه شراره الکتریقیه نشر ایدر و باروت و اسپرتو و امثالی قابل اشتعال اولان شیلر آتش الور و حتی بو طریق ایله معادنی دخی اذابه ایلك ممکن اوله بیلور اکرچه اجسامدن پك چوغی الکتریق ایسه‌ده بر طاقنده دخی دلك ایله ماده الکتریقیه تحصیل اولنه مامشدر مثلا تمور و نحاس چبوقلری یوك و کدی پوستی و مواد الکتریقیه سائره ایله خیلی دلك اولنوب بر کونه آثار الکتریقیه حس و مشاهده اولنه مامشدر مع مافیه اجسام مذکوره ماده الکتریقیه‌یی تحصیل ایتمش اولان جسمه تماس ایله الکتریق اوله بیلدکلری تبیین ایتمشدر صو و کافه معادن و مواد سائره بو مناسبتله ماده الکتریقیه‌یی تحصیل ایله سائرلرینه دخی اعطا ایلدکلری جهتله بونلره ناقل الکتریق و بعض اجسام دخی دلك ایله ماده الکتریقیه‌یی جذب و تحصیل ایلر ایسه‌ده اجسام سائره‌یه اعطا ایلدکلرندن انلره دخی غیر ناقل الکتریق تسمیه اولنمشدر .
مع مافیه غیر ناقل اولان اجسام بعض احوال مخصوصه‌ده بالتحول ناقل الکتریق اولور نتکه تنسم اولان هوا رطوبتدن عاری اولدیغی حالده غیر ناقل الکتریق ایکن غلیظ و رطوبتلی بولندقده بالعکس ناقل اولور .

بعض اجسامك دلك ایله الکتریق کسب ایده‌میوب تماسی

شأنسینده سیال مذکوری تحصیل ایلدکلری آنفاً ذکر اولنمش ایسه ده بو مطلق دکلدر زیرا دالك اولندقلرنده حاصل اولان مادهٔ الکتریقیه نك محو و ازاله سنی منع ایلمك ایچون اجسام مذکوره یی غیر ناقل اولان اجسام ایله ستر و محافظه ایلیدرك سیال مذکور کسب ایتدیریله بیلور و بو طریق ایله مادهٔ الکتریقیه سی محافظه اولنمش اولان جسمه اصطلاح مخصوص اوله رق فرانسزجه ایزوله یعنی منفرد تعبیر اولنور بر جسمی منفرد قلمق ایچون بر حریر یا بریشمه تعلیق و یاخود جام و کوکرد و کهربا و مهر مومی و امثالی اجسام الکتریقی بالذات استعمال اولنور مثلا معدندن معمول چبوقلر بر صورتله منفرد قیلنوب اوحالده دالك اولنسه اجسام مذکوره خاصهٔ الکتریقیه یی کسب ایلیوب فقط ال ایله و یاخود بر جسم معدنی ایله تماس اولنسه اول انده اشبو خاصه زائل اولور اشته بوندن مستبان اولورکه بالاده بیان اولندیغی اوزره دالك ایله سیال الکتریقی یی تحصیل ایده میان معدنی چبوقلر منفرد قیلندقده الکتریقی اوله بیلور و منفرد اولدقجه دخی مادهٔ مذکوره یی محافظه یه قابلدرلر . معلوم اوله که اجسام هر قوده منفرد اولمدقجه سیال الکتریقی یی حفظ ایده مملری کیفیتی اطرافلرنده واقع اجسامه و علی التوالی کرهٔ ارضه اعطا و ایصال ایلدیکنه مبنیدر آکابناء منفرد بولنمدقجه یعنی بر جسم غیر ناقل ایله اجسام سائره دن منفصل اولمدقجه الکتریقی ضایع ایدر .

محلنده اشارت اولندیغی اوزره الکتریقك باشلوجه خاصه لری جذب و دفع کیفیتی اولوب بر نجیسنه الکتریق زجاجی و یاخود الکتریق مثبت و دیکرینه دخی الکتریق رجنوی و یاخود الکتریق منفی اطلاق اولنور و آثار الکتریقیه دن بالتجربه استنتاج اولندیغنه نظراً ذکر اولنان

ایکی درلو الکتریقدن بر بنی حاوی اولان جسملر بر برینی دافع و بالعکس مختلف الکتریقلی بولنان جسملر بر برینی جاذب اولورلر یعنی ایکی جسم الکتریق مثبت ویاخود الکتریق منفی ایله الکتریقلنمش اولسه‌لر قریب وضع اولنِدقده بر برینی جذب ایلر و بالعکس جسمین مذکورینِدن بری الکتریق مثبت ودیگری دخی الکتریق منفی‌یی حاوی اولسه‌لر اول حالده بر برینی دفع ایلرلر.

بعض اجسام بالتدریج تسخین ویا تضییق ایله وبعض مایعات حین تصلبلرنده وبعضا دخی تبخر وانتشارلرنده الکتریقی اولورلر لکن صور مختلفهٔ مذکوره‌ده حاصل اولان الکتریق دلک ایله تحصیل وجمع اولنان الکتریقدن اقل ودون‌در. جواهر معتبره‌دن طوپاز وطورمالین قرستاللری وسائر بعض معادن تسخین اولندقده مادهٔ الکتریقیه اظهار ایدرلر حتی امور مستغربه‌دن اوله‌رق اوجلرنده اولان الکتریق مختلف الجنس یعنی براوجی جاذب ودیگری دخی دافع اولور واسلاندا قرستالی تسمیه اولنان ملح قاربونکلس ال ایله مس اولنسه الکتریق مثبت اظهار ایدوب خیلی زمان حفظ واجسام خفیفه‌یی جذب ایدر.

وبر معدن دخی واردر که دلک وتسخینه محتاج اولیوب طبیعی اوله‌رق حال الکتریقیه‌ده بولنور اکا جحض توتیا دینور که توتیا معدنیدر اشبو معدن اولندقجه کثرت اوزره بولنور.

(سیال غالوانیزمه بیانده‌در) ایتالیاده واقع بولونیا شهرنده غالوانی نام اوستادک درسخانه‌سنده برالکتریق آلتی بولنوب برکون انکله شرارهٔ الکتریقیه حاصل ایتدیریلور ایکن اتفاقا آلت مذکوره‌یه قریب محلده بر قاج قورباغه بولنوب هر بر شرر الکتریقینک

ظهورنده مذکور قوربغه‌لرك بجاقلرینه رعشه ایراث ایلدیکی مشاهده اولنمش اولمغله اشبو کیفیت غریبه حکیم مومی الیهك بوبابده بعض تجارب اجراسنی مستدعی اولوب بوتجاربدن استنتاج ایلدیکنه نظراً برحیوان میتك عضلاتی وياخود اعصابی معدنی اجسام ایله تماس ایلدکده رعش ایلروقوت مذکوره‌یی حیواناته مخصوص یعنی برنوع الکتریق حیوانی ظن وقیاس ایلیوب کندو اسمیله غالوانیزمه تسمیه ایلمشدر لکن ینه ایتالیاده واقع پاویا شهرنده حکماء طبیعیوندن مشهور ولطه قوت مزبوره مادهٔ الکتریقیه‌دن بشقه برماده اولمدیغنی اثبات ایدر مومی الیهك تجارب عدیده‌سنه نظراً مختلف الجنس ایکی جسم معدنی بربرینه تماس ایلسه برنده الکتریق مثبت وبرنده الکتریق منفی حاصل اولور وتوتیا ایله کمشدن ویاخود توتیا ایله نحاسدن کوچك ویصی ومدور تکرلکلر اعمال اولنوب بری توتیا وبری نحاس اولەرق وهرجفتك اراسنده مقوا ویاخود ایصلاق چوقه پارچه‌سی وضع اولنسه شدتلی الکتریق غالوانی حاصل ایتدیریلور ومذکور تکرلکلر هرنقدر چوق وقالین اولسه اولقدر قوتك زیاده اوله‌جغی درکاردر غالوانیزمەنك آثار وحادثاتی غریب ومعتنا اولوب علم ژئولوژیده مناسبتی کلدکجه بیان اولنه‌جقدر .

(مانیتزمه بیاننده‌در) اشبو کلمه یونانجه‌دن مأخوذ اولوب قوهٔ مقناطیسیه‌یه اطلاق اولنور ومقناطیس تعبیر اولنان حجر دخی برنوع تیمور معدنیدرکه خواص معنویه‌سی تیمور کندیسی ایچنده براقلدقده اشبو اکندی سطحنك هرطرفنه یاپشور فقط خاصهٔ مذکوره جمله اطرافنده علی السویه اولمیوب ایکی اوجنده زیاده‌در

وتيمور اكنـديارى شول وجهله ياپشوركه جملهسى بر برينـه يقين وموازى اولور انك ايچون مقناطيسـك ايكى اوجنـه بووجهله مجتمع اولان اوفق تيمورلره ريش وياخود لحيـه وانلرك اولديغى نهايتـلره مقناطيسـك قطبلرى اطلاق اولنور واكر بر مقناطيس افقه موازى اولهرق وسطندن تعليـق اولنسه وياخود برنقطه اوزرنده حركت ايتـديرلسه نهايتلرينك يعنى قطبلرينك برى كرهٔ ارضـك قطب شماليسـنه قريب وبرى دخى قطب جنوبيسـنه قريب استقامته متوجه اولديغندن مقناطيسك قطب شماله طوغرى متوجه اولان نهايتنه قطب شمالى وديكرينـه دخى قطب جنـوبى وبوايكى نهايتـلرى وصل ايليـان خط مسـتقيم موهومه محور مقناطيس تسميه اولنور ٠

بومنوال محرر محور مقناطيس دائرهٔ نصف نهار استقامتندهاولميوب بينـلرنده حاصل اولان زاويهيه انحراف مقنـاطيسى اطلاق اولنور وهرمحلده وهرزمان محور مقناطيسك انحرافى مساوى اولمديغندن سيرسفاين ايچون استعمال اولنـان خريطهلرده انحراف مذكور كوسـتريلور وچوق دفعه انحرافك تعيينـنده سهوو خطا وقوع بولهرق سفاينـك قرهيه چاندقلرى واردرحتى قرهدكزده دومانلى هوالرده كميلرك سـينوب جوارنده قرهيه تصادفلرى پك چوق دفعه وقوع بولديغنه مبنى ارزانك مقناطيس انحرافى استانبوله نسبت اولهكلوب حالبوكه درجهٔ انحرافده چوق دفعه تفاوت بولنمق احتماله ذهاب اولنمش وفى الواقع بيـك ايكييـوز يتمش درت سـنه سـنده قره دكز سـواحلنده اجرا اولنـان تجارب وتحقيقاته كوره درجات انحراف مقنـاطيسى زيرده بيـان اولنـديغى اوزره

متفاوت و مختلف بولنمشدر .

	درجه	دقیقه
بوغاز ایچنده اورته کوی	٦	٣٢
بوغازه قریب بیوك لیمان	٦	٣١
سینوب	٤	٣٧
طربزون	١	٥٨
بوغاز	٦	٥٩
قاهره برونی	٦	٤٢
سینه	٦	١٣
هوجه بك	٧	٣٤
یلان اطه سی	٥	٤٨
سواستپول	٥	٠٦
کرج	٣	١٢

اشبو درجات ذکر اولنان محلارده محور مقناطیسك نصف نهار دائره سیله غربه طوغری احداث ایلدیکی زاویه در .

قوهٔ مقناطیسیه نك درجه سی مختلف اولوب شویله که بعضاً مقناطیسك کوچك پارچه لری کندویه نسبتله قوت عظیمه سی اولوب اغر جسملری جذب ایله قادیرر و هر نقدر تیموری اوزاقدن جذب ایدر وجذب ایتدیکی تیموری دخی کندندن تفریقه هرنقدر مقاومت ایراث ایدر ایسه اولقدر قوتده زیاده اولمش اولور ومعلوم اوله که قوهٔ مقناطیسیه یه اجسام سائره نك توسطی یعنی حائل اولمسیله تناقص ایلمیوب حتی قوهٔ مذکوره صودن وجام و کاغددن وعلودن بیله مرور ایدوب

تأثیردن خالی اولمز وحتی بوندن چند سنه اقدم دکزلرده سیر و سیاحت ایدن بعض کمسنه‌لرك کشف وتحقیقلرینه کوره امریقای شمالیده کلیتاو مقناطیس معدننی حاوی بر کوچك اطه کشف اولنوب اوچیوز متر مسافه‌سندن تأثیرات غریبه‌سی حس و رؤیت اولنور .

مقناطیسك قوتی تیموره وچلیکه نقل واعطا اولنه‌بیلور ومقناطیسه منجذب تیمور آکندیسی بیله خاصهٔ مذکوره‌یی تحصیل ایلدیکندن بر برلرینی جذب وجلب ایدرلر وچلیك پارچه‌لری بر مدت مقناطیسه یاپشق طوردقده کندیلری دخی مقناطیس اولوب تیموری ویاخود عادی چلیکی جذب ایدوب حتی قوت عظیمه‌سی اولان برمقناطیسه مدت مدیده ایکنه منجذب اولدقدن صکره وسطلرنده تعلیق اولندقده نهایتلرندن بری جهت شمالی ارائه ایدر وبو یله بالعمل بعض اجسامه خاصهٔ مقناطیسیه اعطاسنك علوم وصنایعده وعلی الخصوص بحار وسیعه‌ده سیر وسفائن ایچون منافع کثیره‌سی درکاردر طبیعی مقناطیسلرك قوهٔ جاذبه‌لری اوروپا اهالیسنك من اقدیم معلوملری بولنمش ایسه‌ده فقط پوصله تسمیه اولنان آلتك ایجاد واستعمالی ایکیوز سنهٔ میلادیه‌سنده وقوع بولمشدر آسیا اهالیسی ایسه پك چوق اوّل مقناطیسی ابره‌نك قطبلری جهتنه متوجه اولمسی خاصه‌سنی بیلوب حضرت عیسادن بیك بشیوز سنه اقدم یعنی بوندن اوچبیك اوچیوز اللی بش سنه اوّل چین اهالیسنك پوصله کبی برآلت قوللانمش اولدقلری ثابت اولمشدر وحتی ممالکلرنده واقع تجارئ وسیعه‌ده کشت وکذار ایچون استعمال ایتمشلردر واوروپا بحرلرنده پوصله‌نك استعمالندن یدی یوز سنه اقدم

بحر هند ده چین كمیلرنده الت مذكوره مستعمل بولندیغنه نظراً زمان مزبورده چین جغرافیونك یونان وروما جغرافیوننه فائق اولدقلری آكلاشیلور واوروپا خلقی بحرده پوصله استعمالنی عربلردن اوكرنمشلردر ٠

معلوم اوله كه مقناطیس یالكز تیمور وچلیكی جذب ایتیوب قوبالت ونیكل وقروم ومانغانز معدنلرینی دخی جذب ایدر وحتی بوندن برقاچ سنه اول برلین شهرنده موسیو دوو نام كمسنه جمله معادنك مقناطیس ایله جذب اولندیغنی تجربهٔ مخصوصه سیله اثبات ایلمشدر ٠

برجنس الكتریقی حاوی جسملر متدافع ومختلف الكتریقلری حاوی اولانلر بالعكس متجاذب اولدقلری مثللو مقناطیسلرده دخی قطب شمالی دیكر مقناطیسك قطب جنوبیسنه تقریب اولنسه بری برینی دافع اولورلر یعنی مشابه قطبلر بری برینی دفع وغیرمشابه اولنلر بری برینی جذب ایلر وبوسببه مبنی اشبو مقناطیسلرك مشابه قطبلرینه قطبین خصمین وغیرمشابه اولان قطبلرینه دخی قطبین محبین اطلاق اولنور ٠

معلوم اوله كه مقناطیس ابره سی دائما نصف نهار اوزرینه تماماً منطبق اولمیوب ابره نك قطبی صاغ وصول طرفنه محل وزمانه كوره جزئی مائل اولمرق اشبو میله انحراف مقناطیسی ویاخود انحراف پوصله تسمیه اولنور واشبو انحراف پوصله یی ابتدا امریقا قطعه سنی كشف ایلیان مشهور قپودان قرستوف قولونب مشاهده ایلمشدر شویله كه امریقایه ایلك سفرنده فروئه نام جزیره دن ایكیوز میل بحری مسافه ده بولندیغی واورا ده پوصله سنك ابره سی

قطب شمالی‌یه متوجه اولمسی لازم کلدیکی حالده بش التی درجه
شمال غربی طرفنه توجه وانحراف ایلدیکنی وبر کون صکره
انحراف مذکورك تزاید ایدوب سفینه‌سی دخی غربه طوغری
یول الدقجه دها زیاده‌لشدیکنی رؤیت وتحقیق ایلمشیدی .
قوهٔ الکتریقیه ایله قوهٔ مقناطیسیه‌نك برلشمسندن حاصل اولان
قوته الکترومانیتزمه تسمیه اولنور وبونلره متعلق دیکر برقوته
دخی ترمومانیتزمه وترموالکتریق دینورکه بونلر ایله یکرمی
سنه‌دنبرو تلغراف الکتریق اختراع اولنمشدر . اشبو قوتلرك
تعریف وبیانی وآثار غریبه‌لری کتب مخصوصه‌ده محرردر (تنبیه)
قوهٔ الکتریقیه وقوهٔ غالوانیزمه وقوهٔ مقناطیسیه مسائل
واسعه‌دن ایسه‌ده بوراده بعض خواص وآثارینك مختصراً ذکریله
اکتفا اولندی خفی اولمیه‌که قوای مذکوره‌نك حقیقتاری حالا لایقیله
معلوم اولمیوب حکما بوخصوصده سعی ایتمکده ایسه‌لرده اسباب
اساسیه‌سی کشف ایده‌میه‌جکلری دخی مجهولدر .
(نتیجه) کرهٔ ارضك تحدث اصلیه‌سنده وسطحنك قشر بغلمسنده
جهٔ اسبابدن زیاده حرارتك تأثیراتی وقوع بولمش ایدوکی اشکار
ایسه‌ده بوبابده قوای سائره‌نك دخی بعض مرتبه مدخلی اولوب
حتی الآن دخی بعضاً خفیف وبعضاً شدید اوله‌رق تأثیرلری
محسوس وباشدر وحرارت ایله ضیانك اجسام نامیهٔ حیوانیه
ونباتیه‌یه طرق مختلفهٔ کثیره ایله تأثیراتی درکاردر ومحالنده ذکر
اولنه‌جغی وجهله حادثات ژئولوژیه‌دن بعضیلرنده ضیانك مدخلی
واردر وحرارتك تأثیراتی اجسامی اذابه ایله تغییر وحالات سائره‌یه تحویل
ایدوب قوهٔ مذکوره قوای سائره‌دن زیاده شدیداتأثیردر وحتی

آرضك حركتنده و ولقانلرك فوران واشتعالنه والحاصل كرۀ ارضده وقوعبولان انقلابانك بك جوغنه باشلوجه سبب بودر وحادثات غريبه‌نك اكثريسى دخى الكتريق وغلوانيزمه ومانيتزمه قوتلريله ظهور وحدوث ايدر والكتريق وغالوانيزمه آلتلريله اجسام معدنيه‌يى اذابه وصوبى واجسام مركبۀ سائره‌يى تحليل ايده‌بيله‌جك درجه‌ده حرارت حاصل ايتديريله بيلور ايسه‌ده حرارت شديدۀ مذكوره‌نك سبب ظهورى هنوز مجهولدر و سيالات مذكوره‌نك تحدث ارضده وتكونات و تعينات سائره‌ده بو مثللو تأثيرات كليه وجزئيه‌سى وقوعبولمش اولمسى امر مستبعد دكلدر .

(ادهم)
عن اعضاى مجلس والا

(تاريخ چاو)

سايۀ موفقيتوايۀ حضرت پادشاهيده بودفعه رفع وازاله‌سى ميسر اولان اوراق نقديه اصولى خيلیجه قديم اولوب ازمنۀ وامكنۀ مختلفه‌ده جابجا اتخاذ اولنمش و اكثريا نتايج وخيمه‌يى مستلزم اولمشدر بونك تحقيق و بيانى شو اثناده مناسبتدن خالى اولميه‌جغندن عموما اوراق نقديه‌نك صورت اختراع و انتشار ينه واحداثنى موجب اولان علل واسباب ايله نتايج وآثار بندأ ركله‌جك نومروده بعض معلومات مجمله و يريله‌جك ايسه‌ده بو دفعه‌لك همجرتك

قرن سابعنده ممالك ايرانده مسندنشين حكمرانى اولان مغول خانلرندن كيخاتوخان زماننده چاو وياخود چاو اسميله تداوله چيقاريلان اوراق نقديه نك صورت ظهور وانغماسى حقنده مشهور وصاف تاريخنده مسطور بر فصلك بروجه آتى خلاصهٔ ترجمه وتحريرينه ابتدار قلنلدى ٠

(چاوك سبب احداث وابطالى بياننده‌در)

ارغون خان وقعه سندن صكره مغول حيواناتنده كندو لسانلرنده يوت تعبير اولنور بر خسته‌لق عارض اوله‌رق مملكتك اكثر محللرنده وباخصوص بغداد وموصل وديار بكر وخراسان طرفلرنده بولنان عساكرك حيواناتى تلف اولدى واول اثناده خانلر احوالنك تبدلى وكلى مصارف عسكريه وقوعى جهتيله خزينهٔ دولت مضايقه‌يه دوچار اولمشيدى مقام صدارتده بولنان ذات مجهول اولديغى كمال سماحتى اقتضاسنجه هركسك تطييب قلوب وانجاح مرامنى التزام ايتديكى مثللو كيخاتوخان دخى اموال دنيا نظرنده حقير وناچيز كورينه‌رك اشبو اتلافات واسرافاتده اصلا مبالات كوسترمديكندن بونلر دخى اسباب سالفه‌يه منضم اوله‌رق صدر مشار اليهك مأموريتندن ايكى سنه مرورنده خزينه بشيوز تومان (١) ديونه كرفتار اولدى دولتك سنوى وارداتى بيك سكزيوز ومصارف عاديه‌سى يدى يوز تومان اولوب قصورى دخى مصارفات فوق العاده ايله كيخاتو خانك عطايا واحساننه كفايت ايتمزايدى مملكتك هر طرفنده وباخصوص اهم ايالات اولان بغداد وشيرازده تنقيح مأمورين وتقليل

---

(١) اولوقت ايرانده تداول ايدن تومان اون بيك درهم اولوب هر درهم دخى زمانمزا نقديسيله تقريباً يوزبش پاره قيمتنده مساوى اولديغندن بر تومان يكرمى يدى بيك غروش ديمك اولور

مصارفاته ابتدار اولنمش ایسه ده اشبوتدابیر جزئیه اصلاح حاله مدار
اوله مامشدر . صدر اعظمك برمدت ملازم درکاهی ومعتمد ومستشاری
بولنان عز الدین مظفر بن محمد بن عمید برکون مشار الیه حضورنده
خزینه نك احتیاجاته کمال احتیاجندن بحثله اعتبار مالیسی قالمدیغی جهتله
من بعد برمحلدن استقراض دخی ممکن اوله مزوشو حالده فجاءة برطرفه
عسکر سوق اولنمق لازم کلسه تدارك مهمات حربیه لری امرنده دولتك
دوچار اضطراب وحیرت اوله جغی واهالینك تکالیفنه برمقدار شی
ضم وياخود مجدداً ویرکو طرح اولنور ایسه تنفر قلوب وخرابیت
مملکتی استلزام ایده جکی درکاردر . خاطره برتدبیر دلپذیر کلورکه
اتخاذ اولندیغی تقدیرجه هم درحال خزینه نك مضایقه سی مبدل
بسرور رفاه اولور وهمده جمله نك منافعنه موافق بولندیغی جهتله
برطرفدن طعن وتعریضه محل اولمزشویله که ممالك چینده اولدیغی
وجهله دولتك کافه ممالکنده اتون یرینه چاوتعبیر اولنان اوراق نقدیه
تداول ایتدیریلوب بوصورتده اوراق مذکوره نك بدلی تماميله
خزینه یه عائد اولور وبوندن طولایی هیچ برکمسه متضرر اولمزدیدی
صدر اعظم مشار الیه اشبو مقدمات وهمیه یه الدانه رق چین سفیری
پولاد جنکسانغ ایله بالاتفاق تدبیر مذکوری حضور ایلخانی یه عرض
وبیان ایلدی شوتکلیف صورت ظاهره ده توفیر مایهٔ ثروت وتسهیل
معاملات تجارتی مستلزم کورندیکندن بادئ نظرده موافق
مصلحت عد اولندی ودرعقب کافهٔ ممالك ایلخانیده هیچ برجنس
نقود ایله اخذ واعطا اولنمامسی وذات ایلخانی ایله خواص وکلای
دولت البسه سندن بشقه صرمه لی اثواب نسیج واعمال قلنمامسی
ورفو ومحی وسیمکش وامثالی التون وکموش ایله اشتغال ایدن ارباب

صنایعك بالکلیه اجرای صنعتدن منع اولنمسی حقنده هرطرفه تنبیهات اکیده وتهدیدات شدیده‌یی شامل فرمانلر اصدار وتسیار قلندی وعراق عرب وعجم ودیار بکر وربیعه وموصل وسلوان واذربایجان وخراسان وکرمان وشیراز ممالکنده شوارعك تسویه واجراسیچون بر بیوك مأمور تعیین وکلی اقچه‌لر صرفیله هرمملکتده برچاوخانه انشا ومأمورین وخدمه ولوازم سائره‌سی ترتیب وتنظیم اولندی وبوکیفیت شیوع بولدقده کافهٔ اهالیٔ مملکته موجب اندیشه واضطراب اولدی ·

اشبو چاو صورت آتیه‌ده تنظیم قلنمشیدی مستطیل الشکل برکاغد پارهنك حاشیه‌سنده خط خطایی ایله بعض الفاظ محرر اولوب ایکی طرفنده دخی خط مذکورك بالاسی (لااله الاالله محمد رسول الله سکه سایکهٔ نقد وواسطهٔ فرائد عقد) کلماتی وطغرای ایلخانی ایله موشح ایدی وانك اشاغیسنده (ایرنجین تورچی) الفاظی محرر ایدی و وسطنده بردائره ایچنده نصف درهمدن اون درهمه قدر قیمت موضوعه‌سنه کوره رقم وضع اولنمش و(پادشاه جهان التیوز طقسان اوچ تاریخنده اشبو چاو مبارکی ممالکنده تداوله وضع ایلدی بونی تغییر وتبدیل ایدنلر اولادوعیاللریله برابر اعدام اولنه‌رق اموال واشیالری طرف دولتدن مصادره اولنه‌جقدر) عباره‌سی یازلمش ایدی چاوك فوائد ومحسنات موهومه‌سنی شامل شیرازه غایت مفصل ومشروح برقطعه اعلاننامه ورود ایدوب صورتی الآن موجود در عیناً درج وتحریری موجب تطویل اوله‌جغندن خلاصهٔ مألنك بیانیله اکتفا اولنور شویله که چاو مبارك نقد مقامنده تداول ایتدکده فقر ومسکنت برطرف اولور وذخائر وارزاقده رخص ور خاو غنی وفقیر بیننده مساوات

حصوله کلوب و پادشاه وصدراعظمك میل ورغبتنه مبنی شعرا وظرفا چاوك مدح وثناسی حقنده اشعار انشاد ایدوب نمونه اولمق اوزره اشبو بیت تحریر اولندی (چاو کرد درجهان روان کرد د# رونق ملك جاودان کردد) التون وکموشه متعلق صنایع اربابی ترك صنعته مجبور اولدیغندن بونلره والئ مملکت معرفتیله استحقاقلرینه کوره چاوخانه‌لردن مناسب مقدار معاش تخصیص قلنمسی واوراق مذکوره کثرت تداولدن ناشی اسکیوب یرتلدقجه چاوخانه‌یه کتوریلوب اونده برنقصاننه جدیدیله تبدیل قلنمسی وبحر ممالك اجنبیه‌یه عزیمتاری تحقیق ایدن تجارك چاولری خزینه‌یه قبول اولنوب یرینه التون ویرلمسی وبوقبیلدن بعض تعلیمات وافادات مندرج ایدی چاو حقنده شو اصول موضوعه بالفرض موقع اجرایه قونمش وخلق بی تردد انکله اخذ واعطایه میل ورغبت کوسترمش اولسیدی ممکن که مقدمات مذکوره‌دن بعضیلری نتیجه پذیر اولور ایدی فقط قیاس عقلی‌یه وبالخصوص اهالینك اضراریله خزینهٔ دولته جلب منفعتی مستلزم تدابیردن بولنمسنه نظرم بو بابده تصور اولنان فوائد موهوم وبی اساس کوربنور التونك فوائد ومحسناتی درکار اولوب برمقدار جزئیسی سائر اشیانك متعسر النقل برمقدار جسیمنه مساوی اولدقدن بشقه متصف اولدیغی رزانت ومتانت جوهر حسبیله صو وآتش تأثیراتندن مصون اولوب قطع ودق اولنمقدن ویره مدفون قالمقدن ناشی مقدارینه نقصان طاری اولمز واشبو اوصاف مقبوله‌یی جامع اولان معدن برشرر اصابتیله دخانه منقلب ویرداچ قطره صوو برازغباریله اجزاسی منحل وپریشان اولان وبرخفیف روزکار ایله هواده طیران ایدن کاغده نصل مقابل اوله بیلور والحاصل التیوز طقسان اوچ سنه‌سی ماه ذی القعده سنده چاو تبریزده

تداوله باشلیوب شهر مذکور غایت تجارتگاه، ومعمور ایکن اوچ کون مرورنده بین الناس امنیت منسلب وابواب معاملات مسدود اوله رق خرابیته یوز طوتدی وبر بطمان اتمك بر دیناره بولنمز اولدی وحتی نقددن بر ذاتك روایتنه کوره آت پازارنده ذاتا اون بش دینار قیمت مقدارنده‌سی اولان بر رأس اسبه یوز اللی دینار اوراق نقدیه تکلیف اولنمش ایکن صاحبی مشتری یه کویا حرکت ورفتارینی کوسترمك اوزره حیوانه راکب اوله رق نظردن غائب اولوب بر دها عودت ایتمامشدر شو حالدن اهالی فریاد وفغانه اغاز ایدوب حکام وعساکرك دخی صبر وتحمله مجاللری قالمدی عوام ناس جمعه کونی جامع شریفده علنا تظلم حاله مبادرت وعزالدین مظفر وشو بدعتك احداثنه سبب اولانلر حقنده لعنت ایلدیلر وبعده مومی الیه ورفقاسی علیهنه سوء قصد دخی ایتدیلر ایسه‌ده کوجله تخلیص کریبان جان ایلدی .

شیرازده چاو اوزرینه بش تومان مقداری اقچه صرف اولندی وچاوخانه مأمورلرینك معلوماتی اولمقسزین بر طبقه کاغد اشتراسنه کمسه جسارت ایده‌مز ایدی نهایت شو حال تحملگداز بر قاچ کون دها ممتد اولور ایسه عظیم فتنه وفسادی مؤدی اوله‌جغی بالاتفاق ارکان دولت طرفندن حضور ایلخانی یه عرض وبیان اولنمغله درحال ابطال والغاسی حقنده اوامر اصدار ومخصوص ادملر ایله هر طرفه تسییار قلندی وبو وجهله اشبو بلیهٔ عظیمه مندفع وهر کس ممنون وشادمان اولدی . (منیف)

مجموعهٔ فنون هر ماه عربی نهایتنده چیقار ایلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش

٦٥ برسنه لك

٣٥ آلتی آیلق

٠٦ برنسخه

برسنه لك ویا خود آلتی آیلغنه مشتری اولمق استنلدكده یكی جامع جوارنده چیچك پازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مركزینه مراجعت اولنه . ایالانده مشتری اولمق استیانلر فیئات مذكوره اوزرینه مسافه نك قربیت وبعدیتنه باقلمیوب برییللق ایچون التی والتی ایلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله آقچه سنی پوسته یه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه كوندردكاری حالده اوقات معینه سنده محلنه ایصال اولنور

ممالك اجنبیه ایچون مسافه سنه كوره لازم كلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مركزی

صحافلر كتخداسی حلبلی حاجی حسین افندی

سلطان بایزیدده كاغدجی حافظ اسماعیل افندی

باك اوغلی جاده سنده صحاف كوار . . نومرو ٣٢٣

اسكدارده یازیجی عثمان افندی

بشكطاشده اجزاجی ویچین

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان مواد مناسبه جمعیت مركزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ٦ ماه جمادی الآخر

استانبول

وزیر خاننده واقع مطبعه ده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

(تاریخ اوراق نقدیه بروجه عمومی)

ورقهٔ نقدیه شو اسمندن دخی آکلاشلدیغی وجهله بر کاغددرکه عادتا مسکوکات مقامنده استعمال اولنوب هرکسه قبولندن قانوناً امتناع ایده‌مز

مسکوکات صحیحه‌نك قیمت حقیقیه‌سیله قیمت موضوعه‌سی بیننده بر نسبت مناسبه اولمسی لازم کلور ایکن بونك ضرب و اعمالی مسلم ید اقتدارلری اولان حکومتلرك حسب المضایقه قیمت حقیقیه‌سی پك ازاولان وياخود هیچ اولمیان شیلری سکه مقامنده استعمال ایلدکلری پك چوق واقع اولمشدر فقط اشبو اقچه مقامنه قائم اولان شیلر قیمت حقیقیه‌لری اولان مسکوکات کبی قیمت موضوعه‌لرینی هیچ بر وقتده محافظه ایده‌مامشلردر

بو قبیلدن برده بانقه کاغدی واردرکه اصل و غایت جهتیله بو دخی بر نوع ورقهٔ نقدیه دیمك ایسه‌ده بینلرنده فرق عظیم موجوددر

شویله

شویله که اشبو بانقه کاغدی استنلدیکی انده بلا نقصان نقده تبدیل اولنه‌بیلوب برده هر کس رد و قبولنده مختاردر اشته بو وجهله بانقه کاغدینك مادهٔ موجود بر قارشولغی اولوب حالبوکه اوراق نقدیه‌ده شو امتیازلر اولمیه‌رق انی تداوله وضع ایدن دولتك حقانیت و انصافندن بشقه اعتماد و استنادو اولنه‌جق بر شی یوقدر بانقه کاغدی مسکوکاتك دائرهٔ وظائفنی بر قات دها توسیع ایدوب بالکلیه انك مقامنه قائم اولمقسزین خدماتنی ایفا ایلر بانقه کاغدی بو وجهله معاملاتی تسهیل ایتدکدن بشقه تداولی اقچه‌دن دها از کلفته محتاج اولدیغندن معاملاتك تکثرینی موجب اولور اشته بو وجهله یالکز اقچه ایله ممکن اولمیه‌جق صورتده ثروت و سامان حصوله کلور فقط شو محسناتی وجوده کتورن اوراق مذکوره اقچه‌نك قائممقامی اولوب لزومی اولدقجه او صورته تحول ایدر

بر بانقه‌نك کرك نقد و سیکه و کرك سندات و تحویلات اوله‌رق موجودی احتیاجات واقعه‌سنه کافی اولدیغی شللو تداوله وضع ایلدیکی اوراق سرمایه‌سنی اصلا تجاوز ایده‌مز

کچن دفعه دخی یازلدیغی وجهله اوراق نقدیه اصولی خیلی قدیم اولوب فقط نوقت ایجاد اولندیغنك کرکی کبی تعیینی غایت مشکلدر

عند المتقدمین صنعت طباعت غیر معروف اولدیغندن یونانیلر اثنای محاربانده دوچار مضایقه اولدقلری حالده تیمور پارچه‌لری اوزرینه بعض خطوط نقشیله قیمت حقیقیه‌سندن یکرمی و نهایت قرق قات زیاده‌سنه تداول ایتدیریلور و فقط اشبو قیمتسز سکه‌لر اثنای محاربه‌یه مخصوص اولوب مصالحه وقوعنده مسکوکات صحیحه‌یه تبدیل

اولنور ایدی اگرچه بو تیمور پارچه‌لری حسب الماده موضوع بحثمز اولان اوراق نقدیه دکل ایسه ده دکرندن پك چوق زیاده‌یه تداول ایتمسی جهتیله بونك دخی بر نوع قائمه دیمك اولدیغی درکاردر میلاددن خیلی زمان مقدم تونس طرفلرنده واقع قرتاج مملکتنده انقراضندن چوق وقت مقدم دریدن معمول اقچه تداول ایتدیرلمشدر یالکز آتنه حکومتی مستثنا اوله‌رق بالجمله ملل متقدمه دولتلری مسکوکات مغشوشه استعمال ایدوب حتی روماده دولتجه استفاده اولنه‌جق بر طریق مشروع عد اولنور ایدی رومانك مشهور مورخلرندن بریسی کمال استحسان ایله شو اصولدن بحث ایدرك دولتك بوندن نه مقدار تمتع ایلدیکنی بیان ایلمشدر

قرون وسطی (١) اثناسنده اشبو مسکوکات مغشوشه اصولی عموماً اوروپا مملکتلرنده جاری اولوب بو وجهله اقچه‌نك قیمت حقیقیه‌سنك تنقیصی قراللره مخصوص بر امتیاز عد اولنور ایدی فرانسه قراللرندن کوزل فلیپ اصول مذکوره‌یی زیاده‌سیله استعمال ایدوب ژان نام قرال دخی اسلافنك برکذاری اولان شو معرفتده بر قاتدها کسب مهارت ایدرك کندوسی اله‌جق اولدقده اقچه‌نك قیمتنی تزییل وصرف ایده‌جك اولدقده تنقیص ایدر ایدی قرال مشار الیه جالس مسند حکومت اولدقده بر نوع کومش سکه بش لیرا و بش صو اعتبارنده اولوب اول سنه ختامنده اون بر لیرایه چیقدی بیك اوچیوز اوتوز ایکی سنه‌سی اوائلنده درت لیرا بش صویه قدر تنزل ایدوب بر سنه صکره اون ایکی لیرایه بالغ اولدی بیك اوچیوز اللی درتده درت لیرایه اولمق

(١) روماده واقع غرب ایمپراطورلغنك انقراضندن استانبولك فتحنه قدر اولان مدت

اوزره فیئات تعیین اولنوب بو سنه مرورنده اون سکز لیرایه رسیده اولدی اشته بو وجهله میلادك اون سکزنجی قرننه قدر بالجمله دولتلر مضایقهٔ مالیه یه کرفتار اولدقجه مسکوکاتلرینه حیله قاتمشلردر جبراً تداولی مشروط اولان اوراق نقدیه اصولی اعتبار مالیجه الك زیاده سوء استعماله قابل برماده‌در شو کیفیت افساد سکه اصولندن نشأت ایتمش برشی اولوب قیمت موضوعه سنك مادونده اقچه ضرب بندن ایسه بالکلیه قیمت حقیقیه دن عاری اوله‌رق اوراق نقدیه احداث اولنمشدر دولتلر بونی تداوله وضع ایلدکلرنده وقت و معتده نقد ایله تبدیل ایده‌جکلرینی وعد ایده‌کلدکلرندن بعض مرتبه بقای اعتبارینه شو تامینات مدار اولمشدر

چینلولر بوصله‌یی وصنعت طباعتی و باروتی اوروپالولردن مقدم ایجاد و استعمال ایلمش اولدقلری مثللو اشبو اوراق نقدیه اصولنده دخی انلره مسابقت ایدوب جنکیز خانك حفیدی قبلای خان هجرتك التیوز سکسان دردنده چینده قائمه تداول ایتدیرمشدر وندیکلو مشهور سیاح مارقو پولو اول اثناده چینده بولنه‌رق اشبو اصولی استحسان و سیاحتنامه سنده بر وجه آتی کیفیتی بیان ایلمشدر

خاقان چین کویا علم اکسیره واقف کبی اتی الذکر بر طریق غریب ایله اقچه تدارك ایتمکده‌در شویله که دود اغاجنك قبوغنی صویوب ایچ طرفنده یعنی بدنه ملاصق اولان بیاض ماده‌سنی تفریق و بر هاونده خمیر کبی اولنجیه قدر دوکرلر و بونکله عادتا پموقدن معمول اولان کبی کاغد اعمال ایدرلر فقط بو دها طیانقلی اولور بعده بو کاغدلر مدور الشکل قطعات مختلفه‌ده قطع اولنوب بونلرك بهری قطعه‌سنه کوره بر اریال و یاخود نصف و ربعی قیمتنده اعتبار اولنور

اشبو کاغد عادتا التون و کومش مسکوکات کبی پك چوق اهمیت
و اعتنا ایله اعمال اولنوب بو ایشه تعیین اولنمش اولان مأمورلر اوزرینه
مهر و امضالرینی وضع ایتدکدنصکره مهردار خاقانی مسلم ید امانتی
اولان مهری لعل مرکب ایله طبع ایدرك علائم رسمیه بونکله تمام
اولور تقلیدینه جسارت ایدنلر قتل ایله مجازات اولندیغی مثللو قبولندن
استنکاف ایدنلر دخی اشبو جزایه کرفتار اولورلر پای تخت
چین اولان پکین شهرنده اشبو اوراق نقدیه‌دن مقدارکلی اعمال
اولنوب بالجمله ایالتلرده تداول ایتدیریلور مسکوکات اجنبیه تداولی ممنوع
اولدیغندن ممالك سائره تجاری سبیکه اوله‌رق التون و کومش ایله
اینجو و جواهر سائره کتوروب استدکاری مالی المق اوزره بونلری
اوراق مذکوره‌یه تبدیله مجبور اولورلر و خارجه کیدنلر اللرنده بولنان
قائمه‌یی بالطبع برابر کوتوره‌مدکلرندن درون مملکتده خرج ایدرلر
اولوجهله خارجدن کلان تجار اجنبیه‌نك کتوردکلری ذیقیمت
معادن و احجاری اوراق نقدیه‌ایله تبدیل ایلمك اوزره خاقان طرفندن
حدودلره مخصوص مأمورلر تعیین وارسال اولنور بو اصول ایله نه‌اهالی
و نه‌ده تجار بروجهله متضرر اولمدیغی حالده خاقان چین التون
و کومش ایله خزینه‌سنی طولدیرمشدر قیمت حقیقیه‌سی همان هیچ
درجه‌سنده اولان نقود موهومهٔ مذکوره ایله مصارفات دولت تسویه
اولنه‌رق بوندن کلی استفاده اولندیغندن دنیاده بولنان حکمدارلرك
هیچ بریسی بو درجه ثروت وسامانه مالك اولمامشدر) انتهی
اشبو قوائم چینده برقاچ یوزسنه تداول ایتدکدنصکره سیاح مرقومك
مایهٔ ثروت و سعادت دیو مدح و ثنا ایلدیکی شو اصول نهایت بر
عظیم فسادی و خاندان ایمپراطورینك خلعنی موجب اوله‌رق و دولتی

اظهار

اظهار افلاسه مجبور ایدرك الغاسی ممکن اولمشدر
چینده اوراق نقدیه ظهورینی متعاقب ایرانده حکومت ایدن مغول خانلرندن بعضیسی دخی چینلولره تقلیدا اوراق نقدیه اعمال و استعمال ایلمش و بو ماده و صاف تاریخندن نقلاً ماه سابق نومروسنده برتفصیل یازلمش اولدیغندن بوراده تکرارینه حاجت یوقدر
اوروپالولر اشبو اوراق نقدیه اصولنی دها معقول اولان بر طاقم اساسلر اوزرینه وضع ایله استعمال ایلمش ایسه‌لرده ینه اصوللری خلقك یدنده بولنان نقودك اخذیله یرینه قیمتسز اوراق وضعی مقصدندن عبارت بولنمشدر بر دولت کاغد پارچه‌لرینی معاملاتده جبرا تداول ایتدیردیکی حالده سائر بالجمله ابواب اعتباری سد ایتمش اولور سالف الذکر سیاح مارقو پولونك دیدیکی کبی بر ایکی کون ایچنده کیمیا مراقلولرینك خیال باطللری وجهله هیچدن مبالغ جسیمه تحصیلنه ظفریاب اولمق پك اعلا شی ایسه‌ده امثالی دلالتیله ثابت اولدیغی اوزره نهایتنك وخیم اولدیغی بی اشتباهدر
اوراق مذکوره‌نك اولوجهله هر یرده مضرتی مشهود اولدیغی مثللو در سعادتده دخی بالتجربه سوء تأثیراتی کوریلوب سلطنت سنیه اهالیدن زیاده متضرر اولمشدر کچن سنه امور مالیه‌یه دائر ذات والای صدارتپناهینك طرف اشرف حضرت پادشاهی‌یه تقدیم ایلدیکی لایحه‌ده کوسترلدیکی وجهله قائمه‌دن طولایی دولت علیه‌نك سنوی اوچیوز ملیون غروش ضرر دیده اولدیغی محققدر بر دولت اخراج قوائمدن بر مدت موقته ظرفنده استفاده ایتسه بیله شو اصولك معاملاتجه ایراث ایده‌جکی انواع محاذیره نظرا پك بهالو کله‌جکی درکاردر بر مملکتده قائمه‌نك ابتدای ظهورنده بر کمسه‌یه ضرری

اولمدقدن بشقه نقودك اوراقه تبدلی ارباب تجارته فی الحقیقه سهولتی موجب اوله جغی جهتله اثر ترقی بیله عد اولنور فقط بعده قیمتی تنزله باشلیه رق هر کس النده بولنان قوائمی امتعه یه تبدیل ایتمکه چالیشور و اولوقت بر طاقم صرافلر بونی تجارت مقامنه قویه رق بعضلری دیکرلرینك خسارتیله ازوقت ظرفنده کلی ثروت و سامانه مالك اولورلر فقط بونی متعاقب شو حال بشقه صورته تحول ایله اوراق نقدیه قیمتنك تزاید و تدنیسی باعث اندیشه و اضطراب اوله رق ایلروده اقچه نك نه صورت کسب ایده جکی مجهول اولدیغی جهتله ارتق کسه وعده ایله اخذ و اعطایه کرشمزلر اوحالده جمله دن امنیت منسلب اولوب بر مدت طویله یه محتاج اولان معاملاته سکته کلور بوندن بالجمله اهل تجارت دوچار یأس و فتور اولور ایسه ده مایهٔ ثروتی بر مدت مدیده مرورنده وعده لری حلول ایده جك قونطراتویه مبنی اولان اهالی دها زیاده متضرر اولورلر

اشته هر بر مملکتده اوراق نقدیه نك تأثیراتی بوندن عبارت اولوب اسوج و دانیمارقه و روسیه و فرانسه و اوستریا و ممالك مجتمعهٔ امریقا و حتی چین ممالکنده دخی طبقیله شو حال واقع اولوب دولت علیه دخی بو بابده استثنا اولنه مز اکر کچمش وقتلره احالهٔ نظر اولنسه شو افاداتمزده خلاف اولمدیغی تسلیم اولنور

قوائم خصوصنده جای دقت اولان بر شی دخی طبیعت وقت و حال اعتباردن سقوطنی ایجاب ایتمش ایکن قیمت موضوعه سنك بقاسی ضمننده دولتلرك وضع ایلمش اولدقلری قوانین شدیده در بو بابده فرانسه و روسیه و اوستریاده اتخاذ اولنان تدابیر وقتیله چینده اتخاذ اولنان تدابیره مطابق بولنمشدر

یالکز

یالکز انکلتره دولتی میلادك بیك یدی یوز طقسان یدی سنه‌سنده چیقاردیغی اوراق نقدیه‌یی صورت معتدله و نافعه‌ده استعماله موفق اولمشدر دولت مشارالیها بونی سائرلری مثللو بر ایراد عد ایتمیوب مجرد دیون غیر منتظمه‌سنی اسهامه تحویل ایتمك مقصدیله بر تدبیر موقت اولمق اوزره استعمال ایتمشدر نهایت قیمتی یوزده یکرمی تنزل ایدوب بودخی ناپولیون محاربه‌لری اثناسنده واقع اولمشدر بیك سکز یوز یکرمیده مسکوکات ایله فرقی یوزده ایکی یه تنزل ایدوب بوندن بر سنه مرورنده باشه باش النوب ویرلمشدر

روسیه‌ده مسکوکات ایله قائمه بیننده دولتجه رسماً تصدیق اولنان فرق یوزده درت یوزه بالغ اولمشدر

اوستریاده یوزده بیك ایکی یوزه قدر واصل اولوب یعنی اون ایکی فلورینلك قائمه بر فلورین اقچه مقابلنده تبدیل قلنمشدر

هله فرانسه‌ده آسینیا تعبیر اولنان قوائم بالکلیه اعتباردن ساقط اوله‌رق عادی کاغد حکمنده قیه‌ایله صاتلمغه باشلندی اشبو اسینیانك صورت ظهور و تداولی بروجه اتی مختصرا بیان اولنور

بیك یدی یوز سکسان طقوز سنه‌سنده فرانسه دولتنك دیونی فوق الغایه تکثر ایلدیکندن بونك تسویه‌سنه مدار اولمق اوزره من القدیم کلیسالر اوقافی اوله‌رق رهبان طاقمنك ید تصرفنده بولنان کلیتلو املاك جانب میری یه ضبط اولندی بونلر صاتیلمغه چیقارلمش ایسه‌ده هر نصلسه دوچار عقدهٔ تأخیر اولوب دولتك ایسه مضایقهٔ مالیه‌سی کونبکون تزاید ایتدیکندن املاك مذکوره‌نك مقابلی اولمق و یالکز اهل تجارت معاملات واقعه‌لرنده قبول ایتمك اوزره اسینیا اسمیله حواله سنداتی چیقارلمسنه قرار ویریله‌رك کیفیت اعلان قلندی

بيك يدى يوز طقسان سنه‌سى نيسانك ابتداسنده برنجى ترتيب اولنق اوزره درت‌يوز ميليون فرانقلق حواله سنداتى چيقارلدى اشبو اوراق قاعدهٔ املاك ميريه اوزرينه حواله ديمك اولديغندن اعتبارينى محافظه ايده بيلمسى لازم كلور ايسه بر ازوقت مرورنده نقودك فقدانيتى مناسبتيله سندات مذكوره‌نك نقد مقامنده اياديده تداول ايلمسى اقتضا ايده‌جكى اعلان قلندى و بونك اوزرينه دولتجه احتياج مس ايتدكجه مقدارى تزييد اولنه‌رق بيك يدى يوز طقسان ايكى سنه‌سى ايلولنده ايكى ميليار يدى يوز ميليونه و بر سنه صكره بش ميلياره ابلاغ اولندى بيك يدى يوز طقسان بش مايسنده سكز ميلياره و سنهٔ مذكوره آخرنده يكرمى ميلياره قدر واصل اولدى نهايت بيك يدى يوز طقسان التى ابتداسنده ارتق آسبنيا چيقارلمسى ترك اولنوب بر مقدارى دخى قونستانا اسميله تداولده بولنوب اولوقته قدر مقدارى دخى قرق بش ميليار فرانقه بالغ اولمش اولان ديكر بر جنس اوراق ايله تبديل و سنهٔ مذكوره شباطنده آسبنيانك قالبلرى على ملاء الناس كسر اولندى بيك يدى يوز طقسان اوچ اغستوسنده آسبنيانك اعتبارى قيمت موضوعه‌سنك انجق التيده برينه مساوى اولوب دولت مسكوكاتى تداولدن قالديرمق و حبوباتك فيئاتى برحد معينى تجاوز ايتمامك و بر بدل معين ايله آسبنيايى قبوله هركسى مجبور ايتمك و امثالى تدابير شديده اتخاذ اولنمش ايسه ده بر فائده‌يى منتج اولميوب بيك يدى يوز طقسان بش مارتنده طقوزده بر قيمته تنزل ايلدى دولت هرنقدر شو تنزلك استحصال اسباب اندفاعنه سعى بليغ ايلمش ايسه ده نهايت كندوسى دخى بر قاچ دفعه بونى تصديقه مجبور اولمش و حتى بيك يدى يوز طقسان سنه‌سنده اهاليدن صورت جبريه‌ده وقوعبولان

استقراضده

استقراضده آسبنیا اوراقی یوزده بر جزئی قیمتده یعنی بر فرانقلق سکه بدلنده یوز فرانقلق قائمه اخذ اولنمشدر شو حاله کوره تداوله وضع ایدنلر نظرنده دخی بو درجه محقر اولان اوراقك ترك استعمالی لازم کلور ایکن اول سنه ظرفنده سنین سابقه‌دن زیاده اوراق چیقارلمش و قیمتی یوز جزونك نصفنه تنزل ایدوب چوق کچمکسزین تقویم پارینه کبی بالکلیه اعتباردن ساقط اولمشدر

امریقاده دخی اوراق نقدیه طبق فرانسه‌ده اولدیغی کبی اولمشدر اوراق نقدیه‌نك احوال تاریخیه‌سنه عطف نظر دقت اولندیغی حالده کافهٔ ممالکده مسکوکات مغشوشه ضربی و پولیچه و امثالی سندات استعمالنی متعاقب ظهور ایلدیکی اکلاشیلور کرك چینده و ایرانده و کرك اوروپانك شمال و جنوبنده نتایج و تأثیراتی سیاق واحد اوزره مشهود اولوب شویله که اولا اشیا بلا واسطهٔ نقود یکدیکریله مبادله اولنوب بعده اصداف و امثالی بر طاقم شیلر واسطهٔ مبادله اتخاذ اولنمش و اندنصکره ذیقیمت معادن و بونی متعاقب مسکوکات مغشوشه استعمال قلنمشدر بعده پولیچه و امثالی اوراق ظهور ایدرك دولتلر بونی اوراق نقدیه‌یه تحویل ایلمشلردر مؤخراً اشبو اوراق نقدیه مستقل و مسئول اولمق اوزره تأسیس اولنان بانقه اداره‌لری طرفندن چیقارلمش و بو اصول و سائط مبادله‌نك توفیریله برابر الك معتبر نقوددن زیاده معاملاتك حسن جریانته مدار اوله‌رق قوائم نقدیه اصولنك ایقاع ایلدیکی سوء استعمالاتی بر طرف ایلمشدر اشته بدایت عالمدن بو کونه کلنجیه قدر انسانك مبادلهٔ اشیا و اعمال ایچون استعمال ایلدیکی وسائط متنوعه مواد مشروحه‌دن عبارتدر

(منیف)

یوللرك اصول فنه تطبیقا انشا و یاخود موجود اولانلرینك اصلاح اولنمسندن طولایی بر مملکتجه حصوله کلان تبدلات اهالئ مملکت حقنده الك زیاده شایان دقت اولان موادندر اسقوچیانك طاغلق اولان نواحئ شمالیه سنده واد نام مارشالك عسکرسوقی ایچون انشا ایلدیکی طریقك اولطرف اهالیسنك کسب تمدن ایلملری حقنده طریق مزبور انشاسندن مقدم انکلتره قراللرینك نیچه سنه لر واقع اولان سعی و همتلرندن دها زیاده حس تأثیراتی مشهود اولدیغی کافهٔ مورخین عندنده متفق علیهدر لکن مؤخرا مملکت مذکوره ده تلفور دنام مهندسك نظارتیله دها زیاده اعتنا ایله انشا اولنان طرق اوقدر آز وقت ظرفنده اهالئ مملکت حالنی بر درجه تحویله باعث اولمشدرکه هیچ بر مملکتده امثالی کورلمامشدر مقدما غیر محروث اولان یرلر شمدی اراضئ مزروعه یه مبدل اولمش و انسان و حیوانات اهلیه دن خالی صحارئ واسعه ده اولان چفتلکلر و خانه لر و بنی ادمه فرمان بردار اولان حیوانات مختلفة الاجناس وجوده کلمش اولوب بو جهتله دخی اهالیسنك متصرف اولدقلری املاك و عقار کرك قیمت و کرك واردات سنویه جه اون قات تزاید ایدرك مدت قلیله ظرفنده مملکت مذکوره لااقل یوز سنه مدتده وجوده کله جك ترقی یه مظهر اولمشدر

ایرلانده ده دخی یوللرك اصلاحی سببیله بونلره مماثل آثار حسنه حصوله کلمش و حتی بعض ایالتلر بالکلیه بشقه حاله تحول ایتمشدر دولتك بوندن بش اون سنه مقدم جزیرهٔ مذکوره ده مجرد اهالیی بولندقلری حال ضرورتدن موقتاً تخلیص ایتمك نیتیله انشاسنه مباشرت

ایلدیکی

ایلدیکی ابنیه و سائره مثللو فوائد عمومیه‌یی موجب شیلرك اهالی حقنده دائمی صورتده باعث ثروت و استراحت اوله‌جغی مأمول و مجزومدر
بو مثللو اصلاحاتك حسن اداب وتهذیب اخلاق جهتلریله اولان حسن تأثیراتی دخی فوق الغایه شایان تعجب اولوب شویله که سالف الذکر تلفوردك تحقیق و بیاننه کوره اسقوچیانك طاغلق محللرنده انشا و اصلاح اولنان طرق اهالیدن عمله صنفنك اوته‌دنبرو مألوف ومجبول اولدقلری بعض عادات و اخلاقلرینك تهذیبنه سبب مستقل اولمشدر وینه بو قبیلدن اوله‌رق اوبرلین نام پاپاس خرسنیانلغه دعوت ایلدیکی برطائفه وحشیه هر طرفی جبال و انهار ایله مسدود بر وادیده متمکن اوله‌رق اختلاط اجانبدن مهجور بولندقلری جهتله کسب مدنیت وتهذیب اخلاق ایلملری مقصدیله وادیٔ مذکور ایله همجوار بولنان بعض مملکتلر بیننده یول کشاد ایتدیروب فی الحقیقه بو تدبیرك چوق سورمکسزین حسن تأثیری کورلمش و بو وجهله پاپاس مومی الیه مرام و مقصدینه نائل اولمشدر اشته بر ملت بیننده فضائل واداب ایله قوهٔ عقلیه واستعدادیه‌نك برابر اوله‌رق نشأت و ظهوری بر مهندس کامل معرفتیله انشا اولنمش طرق مستحسنه خواصندن اولمسی فی الحقیقه جای دقت واستغرابدر
اصلاح طرقدنناش وجوده کلان تأثیراتدن الك زیاده شایان تعجب اولان اثر فوائد طرقك شعاعات شمسیه مثللو هر جهته بی طرف اوله‌رق متساویا منتشر اولمسیدر یوللرك بو خاصه‌سی افادات آتیه‌دن لایقیله اکلاشیلور شویله که هر بر شهر و یاخود بر بازار اطرافنده بر طاقم دوائر متحدة المرکز فرض اولنوب بونلرك احاطه ایلدیکی سطوحك

هر قنغیسندن بر قاچ نوع محصولات مخصوصه‌نك مع فائده شهره نقلی ممکن اولمسی و حالبوکه دوائر مذکوره‌نك و یاخود انلردن هر قنغی برینك خارجنده واقع بر نقطه‌دن شهر مفروضه بر نوع محصولك اجرت نقلیه‌سی کندو قیمتنی تجاوز ایتمسی فرض اولنه بیلور مثلا مرکزنده شهر مفروض واقع اولان دائرهٔ داخلیه‌نك من کل الجهات حدودی انك خارجنده چوریمك و یاخود فناپذیر اولمقدن محافظه اولنه میان نباتات و یاخود قیمتلرینه نسبتله ثقیل الحجم اولان اشیانك شهر مزبوره مع فائده نقلنه مساعد اولمسه و دائره مرقومه‌دن کبیر اولوب ایکنجی بولنان دائره دخی میوه و دوائر سائره‌نك دخی هر بری بر نوع محصول نقلنه مساعد اولسه یوللرك حسن تسویه و تنظیمیله اجرت نقلیه بعض مرتبه تقلیل اولندیغی صورتده هر بر دائره نصف قطری واقع اولان اصلاح نسبتیله تزاید ایده‌جکندن هر برینك استیعاب ایلدیکی سطح دخی اشبو ازدیاد نسبتنك مربعی قدر توسیع اولنمش اولور فرضا یوللر بر بارکیرك مقدمکی جر ایلدیکی ثقلتك ایکی مثلنی جر و یاخود ایکی قات سرعتله حرکت ایده‌بیله‌جکی مرتبه‌ده تسویه اولنمش اولسه دوائر محدوده‌نك هر بری مرکزده مفروض شهردن متباعدا اولکی نصف قطرینك ضعفی قدر توسیع اولنمش دیمك اولوب بو جهتله دخی استیعاب ایتدیکی مسافه درت مثلنه مساوی اولور و اکر ذکر اولنان اصلاح اولکی حالنك اوچ مثلی اولور ایسه دوائر مزبوره‌دن هر برینك احاطه ایلدیکی سطحك ازدیادی دخی طقوز قات اولور و قس علی هذا

بعدیت مسافه جهتیله مقدم نقلی ممکن و یاخود فائده‌لو اولمیان هر درلو محصولات ارضیه و صناعیه اولوجهله یوللرك اصلاح و تنظیمی

سایه‌سنده

سایه‌سنده بردن بره بر بازارده ظهور ایده‌جکندن کویا مجدداً و دفعةً
خلق و ایجاد اولنمش حکمنده بولنور دیمك اولور و یولجیلرك عددی
دخی ینه بو قاعده تحتنده اولوب اکثریا یکی حفر اولنان درین بر
قیونك جوارنده واقع اولقدر عمیق اولمیان قیولرك صولرینی کندوسنه
جذب ایلدیکی کبی بر منتظم یولده مشهود اولان تسهیلات دخی اهالی‌یی
اکا نسبتله دون بولنان طرقی ترك ایتدیره‌رك کندو طرفنه جلب ایدر
و حتی طریق جدیدك یمین و یساردن کندوسنه جلب ایده بیله‌جکی
یولجیلرك مواقع حرکتلرینك طریق مزبوره اولان ابعادی قانونی
علوم ریاضیه ایله حله قابل بر مسئله و یا بر دعوای نظری اولوب
اشبو دعوانك نتیجه‌سنی تجارب واقعه تأیید و تصدیق ایتمش و متضمن
اولدیغی فوائد دخی هر بر قدیم یولك اصلاحنده و هر بر طریق
جدیدك کشادنده کورلمشدر چونکه کرك اصلاح و یاخود یکی کشاد
اولنمش بر طریق من کل الجهات محال بعیده‌دن یولجی جلب ایتدکدن
بشقه یولجیلر عددینك خیلی تزایدینه دخی باعث اولدیغی امور
مجربه‌دندر اشبو مدعانك اثباتی ضمننده شرکت خیریه واپورلری مثال
اوله بیلور اکرچه واپور سفاینی قاره یوللرینه تشبیه اولنه‌مز کبی کورینور
ایسه‌ده ایکیسی دخی واسطهٔ نقل اولدقلری حیثیتله حقیقت حالده بر
جنسدن عد اولنورلر شرکت مزکوره تشکلندن مقدم بر انکلیز قپودانی
جسر جدیددن بوغاز ایچنه واپور ایشلدلمسندن خیلی تمتع اولنه‌جغی
مأمول ایدرك ابتدا بر واپور ایله تجربه‌سنه ابتدار ایتمش و اول اثناده
هر نقدر یولجیلرك عددی جزئی ایدیسه‌ده واپور مناسبتیله کتدکجه
تزاید ایدرك یالکز بر واپورك کفایت ایتمدیکی آکلاشلمش اولمغله ایکی
واپور استعمال ایدوب بر مدتدنصکره یولجیلرك عددی بر قات دها

تزاید ایتمش اولدیغندن مزبور ایکی واپور حصه‌دارلرینك کلی تمتع ایلدکلری مشاهده اولنوب بو کیفیت شرکت خیریه نامیله برقومپانیانك تشکلنی دعوت ایتمشدر اشبو واپورلر تسهیل حرکتی موجب اولدقلری جهتیله شمدی شرکت مذکوره واپورلرینك عددی یکرمی بی متجاوز اولدیغی حالده یوجیلرك تکثری جهتیله درجهٔ کفایه‌ده دکلدر و بوندن بشقه ذکر اولنان واپورلر استانبول جوارنده نیجه محللرده خیلی کسانك تمکنلرینی و بو سببله اول محللرك معموریتنی و شامل اولدقلری اراضی املاك قدر و قیمتنك ترقیسنی دخی مستوجب اولدیغی جمله‌نك معلومیدر کلەلم موضوع بحثمز اولان یوللرك اصلاحندن حاصل و پیدا اولان فوائده فرضا یوللرك اصلاحی سببیله بر مملکتك بر طرفندن او بر طرفنه اولان حرکتك سرعت متوسطه‌سی تضعیف اولنسه اول مملکتك مجموع اهالیسی مقر حکومتلرینه و بربرلرینه بر قات تقرب ایتمش اولورلر و اکر سرعت حرکت ینه تضعیف اولنسه اهالینك بربرلرینه و مقر حکومتلری طرفنه تقربلری بر قات دها اوله‌رق اشته بو وجهله سرعت حرکت تزاید ایتدکجه اهالینك متمکن اولدقلری محال مختلفه بینلرنده کائن ابعاد و مسافات دخی اول نسبتده تناقص ایدر و بو وجهله ابعاد بالتدریج تناقص ایتدکجه مجموع سطح مملکت کویا یالکز بر شهر جسیم حکمنه کیرنجیه دکین کوچیلوب اوحالده مملکت مزبوره‌ده واقع شهر و قصبه‌لر اهالیسنك جمله‌سی بر شهرلو کبی اوله‌رق صنایع و معارف متنوعهٔ مملکتدن حاصل اولان فوائده مساوات اوزره حصه‌مند اوله‌جقلری باهردر

اشبو تقدیرجه سطح مملکت هر نقدر کوچیله‌رك بر شهر عظیم کبی اولور ایسه ده ینه هر کسك ترلاسی موقع و وسعت اصلیه‌سنده بولندیغی

حالده

حالده محصولاتنك كسب اعتبار ایده‌جکی جهتله بلکه وسعتی تزاید ایتمش دینله بیلور
یوللرك حسن انتظامی نه درجه کمالده اولور ایسه بو ذکر اولنان فوائد و نتایج دخی اول قدر عهد قریبده حصوله کله جکندن بو بابده اسرع واحسن و سائط تیمور یولی اولدیغی امور واضحه دندر
فقط هر نقدر تیمور یوللرك یالکز سرعت و یولجیلرینك زمان و مسافه اوزرینه غلبه و مظفریتلری جهتلریله فوائد عظیمه‌سی درکار ایسه ده طرق عادیه دائما و هر حالده عموم حقنده قیاس قبول ایتمز درجه‌لرده زیاده فائده‌لیدر چونکه الیوم انشا اولنان تیمور یوللر ایله طرق عادیه بیننده اولان فرق علی الخصوص تیمور یول عربه‌لری تکرلکلرینك محیطلری اطرافنده واقع قطعهٔ مخرجه اولوب طریق مزبورك قوهٔ مخصوصه‌سی دخی باشلوجه بو ذکر اولنان فرقدن ناشی اولدیغندن تیمور یوله مخصوص شو حال سرعت و قوتنه نسبتله اصحاب زراعتجه حصولی لازم کلان فوائدنی تقلیل ایدر چونکه تیمور یول خطلری اوزرنده حرکت ایتمك ایچون انشا اولنان عربه‌لر اول یولدن چفتلکات و محال سائره‌یه منشعب اولان طرق اوزرنده و چفتلکاتك امورسائرهٔ عادیه‌سی ایچون دخی استعماله غیرصالح اولدیغی درکاروحال بوکه لاینقطع انشا اولنمش طرق عادیه اوزرنده زراعت اراضی ایچون فصول اربعه‌نك برنده استعمال اولنان عربه و بارکیر و عمله دیکرلرنده دخی محصولاتك اولجوارده بر مناسب اولان محله نقل و ایصال اولنملرنده دخی استعمال اولنه بیله جکی امر اشکار دراشته شو سببه مبنی حتی هر بر کسنه قپوسنه بر تیمور یول اوغرامش اولسه بیله اصول و نظامنده انشا اولنمش عادی بر طریقدن دها زیاده جمله حقنده فائده

حاصل اولور برده تیمور یوللرك انشاسی ایچون لازم کلان مصارف کلیه انلرك دائما خطوط مهمهٔ مقتضیه اوزرنده بولنملرینی ایجاب ایتدیروب بو مثللو خطوط اوزرنده دخی حاصل اوله‌جق فوائد عظیمه‌سی نقدر مبالغه اولنسه بجا ایسه‌ده مواقع سائره ایچون الك از محذور ایله الك چوق منافع عامه طرق عادیهٔ مملکتك اصلاحیله و یاخود ایجاب ایدن محللرده مجدداً انشاسیله استحصال اولنور

بر مملکتده بین الاهالی نشر و تعمیمی هم اموردن اولان حسن اخلاق و اداب حقنده دخی یوللرك مدخل کلیسی اولوب چونکه اشبو مقصد مهم یالکز مکاتب و مدارسده تعلیم و تدریس و کتب و رسائل نافعه طبع و نشریله حصولپذیر اوله‌میوب فضائل و اداب و علم و عرفان دخی محصولات مادیه کبی بر محلدن دیکر محله تنقل ایلدیکندن سرعت و سهولت ایله منتشر اولمق ایچون بونك دخی منتظم یوللره احتیاجی اشکار در حقیقة ممالك مختلفه اهالیسی یکدیکریله مخابره و اختلاط ایتمیه‌رك هر بری حال تفرد و بیکانکیده قالمش اولسه‌لر ایدی نوع بشرك درجهٔ مدنیت و توسع ذهنیسی الیوم مشهودمز اولان راده‌یه کله‌مز ایدی

اشته اولوجهله یوللر بر مملکتده کرك ثروت و سامان و کرك ادب و عرفانك انتشارینه اس اساس اولدیغندن هر شیدن اول حسن حصولنه سعی واقدام اولنه‌جق ماده یوللر تنظیم وکشادی دیمك اولور

(محمد سعید)

خواجه درمکتب بحریهٔ شاهانه

(انسانك سطح ارضده صورت تكثير و انتشاری)

كرهٔ عالمك قسم صليبىسى ديديكمز اراضيسنك افريقا داخلنده واقع ينار قوملرندن تا بحر منجمد شماله ساحل اولان بوزدن طاغلرينه وامريقانك آتش بروننده اوستراليانك منجمد دكزلرى ايله بوزلو صحرارينه قدر انسان اقامت ايتمكده ايسه ده هر يردن زياده مناطق معتدله تحتنده تراكم و تجمع ايتمشلردر و ارض اوزرنده بولنان انسانك صورت انتشارى و اوروپا قطعه‌سى سكنه‌سندن بشقه اهالئ موجوده‌نك عدد و مقدارى حقنده بيان اولنان مطالعات و افكارك كافه‌سى بر قياس و تخميندن عبارت اولديغى جهتله جغرافيون بينلرنده دخى عالمك سكنه‌سى حقنده اولان معلومات مختلفدر

ارضك جسامت و وسعتى معلوم اولديغندن اوزرنده تعيش ايدن انسانك دخى عددينى بعضيلر بيك مليونه يعنى بر ملياره قدر ابلاغ ايدرك تقسيم ايتمشلر ايسه ده اشبو تقسيم دخى بر نسبت صحيحه‌يه مبنى دكلدر فقط سطح ارضك قابل حراثت اولان هر طرفى لايقيله زراعت اولنسه و افراد اهاليك حسن حال اوزره تعيشلرينه چاره بولنسه و حيات انسانيه‌يى تخريب و افنا ايدن محاربات مديده و سائر اسباب مهلكه بر طرف اولسه اهالئ موجوده‌نك دها زياده اوله‌جغنده اشتباه يوقدر كذلك شهر نشين اولان اهالى ايله كوچه برلك حالده يشايان خلقك صحت بدنيه‌لرنده فرق اولوب يعنى باديه نشين اولانلرك حوائج ضروريه‌لرنده ساده‌لك و علايق و اختلاطدن ازاده‌لكلرى ملابسه‌سيله قوای بدنيه‌لرى يرنده و صاغلم اولديغى حالده عمر طبيعى‌يه واصل اولدقلرى مشهور ايسه ده بونكله برابر تمدن و تدبيرى

ایلروملش یرلرده عمرك ازلغی ایله بیله خلقك اجتماعی ماده‌سی مزاج انسانیه‌نك راحت و احتشامه اولان میل طبیعیسندن ناشیدر لکن بزم بو محلده مقصدمز مدنیت ایچنده یشایانلر ایله بدویت حالنده تعیش ایدنلرك بینلرنده اولان چوق واز یشامق ماده‌سنی تحقیق ایتمك اولمدیغندن دنیایه کلمکدن مرام چوق یشامق ایسه صحراده و اکر چوق بیلمك ایسه شهرده اجتماع ایله اولوب اولمدیغی بحثنه مداخله اولنمیوب فقط ممالك متمدنه‌ده نفوسك کثرتی اثباتنه دائر بعض دلائل و اضحه بیان اولنه‌جقدر شویله که عهود سابقه‌ده حیوانیت حالیله فقر وفاقه ایچنده بر طاقم وحشی سکنه‌یی اغاجلرك میوه‌لری و صید و شکار محصولاریله بسلیان بتون امریقا قطعه‌سنك شمدیکی وقتده یالکز بلاد معموره‌سنده اهالیٔ قدیمه‌نك اوچ و بلکه بش مثلی نفوس کمال راحت و رفاه ایله کچنمکده‌در کذالك اوروپانك و سعت و جسامتی افریقا قطعه‌سی داخلنده واقع صحرای کبیرك و سعت و جسامتی نسبتنده ایکن الیوم موجود اولان سکنه‌سی بتون افریقا سکنه‌سنك مثلنه مساویدر بونك سببی دخی اوروپا قطعه‌سنك لطافت اب و هواسی اولمیوب انجق تمدن و تربیه‌نك ایلرولمسیدر نته‌کم مدنیت و معموریتی ایلروملش محلرده اهالینك تزاید ایلدیکی اوروپا قطعه‌سی داخلنده واقع فلمنك و اسپانیا و ترکستان اراضیسی کبی معموریتی کیروده قلان الکا اهالیسنك ازلغی ایله ثابتدر مثلا اوروپاده کائن بتون فرانسه الکاسی ممالك دولت علیه‌نك یالکز اوروپا قطعه‌سنده اولان الکاسنه مساوی و سعتده ایکن برنجینك اوتوز سکز ملیون و ایکنجینك یالکز اون درت ملیون سکنه‌سی اولمسی ایکی مملکت معموره‌نك درجۀ تمدنلرینه دلالت ایدرکه بو بحثی تفصیل ایتمك مقصده مخالف اولمغه ترك اولندی

کتب

كتب اعتقاديه‌ده دخی بيان اولنديغی اوزره كرهٔ ارضده موجود اولان اجناس مختلفهٔ ناسك اصلی بر اولوب جلد و صاچلرينك رنكنده و چهره‌لرينك و باشلرينك شكلنده و سائر عضولرنده كورينان فرقلره نظرا وهلهٔ اولاده انسانك اصل واحددن تفرع ايتديكی هر نقدر استبعاد اولنور ايسه‌ده اشبو اختلافك مجموعی اقليمك تأثيرندن اولديغی بالتجربه مثبتدر

تجارب كثيره دلالتيله معلومدر كه سلسلهٔ حيوانيه داخلنده بولنان هر نوع حيوان مبدأ و مأواسندن تباعد ايتدجه مرورسنين ايله اقاليم و فصوله مخصوص اولان مشارب و ماكولاتك تأثيری كورلديكی مثللو ابدان انسانيه‌ده دخی جزوی و كلی مشاهده اولنان بر طاقم تغيرات متنوعه حكمای طبيعيونی آتيده بيان اولنه‌جق تقسيم ايله سلسلهٔ حيوانيه‌نك تنظيمنه مجبور ايتمشدر

شويله كه بو بابده الك زياده صرف افكار ايدنلرك رئيس و مقتداسی اولان كووی‌يه نام حكيمك ذهاب و ظننه كوره علی الاطلاق انسان اوچ قسمدن تفرع ايدوب برنجيسنه قوقاسی ايكنجيسنه مغولی اوچنجيسنه حبشی ديمشدر و لينه نام حكيم بش قسمه تقسيم ايدوب دومريل دخی اكا اتباع ايتدی بو فقون اصل و احدی قبول ايلمش ايسه‌ده مشاهير جغرافيوندن مالتبرون دخی التی جنسه تقسيم ايلدی بو محلده بز كووی‌يه‌نك افكارينه كوره سويليه‌جكز چونكه حكيم مذكور متأخرينك الك معتبريدر انك بيانته كوره برنجی اولان بياضلر بر چوق نسلی مشتملدر ازجمله عرب نسلندن عبارت اولان صحرانشين بدويلر ايله عبرانيلر و جبل لبنان سكنه‌سی و برالشام سكنه‌سندن كلدان و سريانی طاقمی و مصرلولر و حبش و فنسيان و مغاربه

قبائلی اکا منسوبدر بر طرفدن دخی هندولر و بنکال اهالیسی و قورو ماندل سواحلی ایله مالابار طاقمی و قندهارلولر و قوقاس طاغلرینك سلسله‌لری اعتبارنجه بولنان اهالی ایله بحر خزرك سواحل شرقیه‌سنده بولنان چرکس فامیلیاری وکورجی وقاق وتافغان وقازاق و اوزبك و چره‌میس و مسقو و ترك و مجارلك هون طاقمی و فنلاند اهالیسی و اوروپایه ممتد اولان شعبه‌سی دخی سلتیق فامیلیاسنك شعباتندن اولان روم جرمانیق طوتون اسلاووله فامیلیاریدرکه بونلر اوروپاده واقع ژوتلاندواسوج و نوروج و دانیمارقه و اسلانده ممالکی سکنه‌لرینك اصلاریدر اسلاوونلردن قارپاچ طاغلرینك سلسله‌سی داخلنده بولنان اهالی ایله لیتوبانی و روسیه و بوهمیا طاقلرینه اساس اولمشدر

١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨
والحاصل اسلاون طوتون جرمانیق سلتیق روم فنلاند هون ترك
٩ ١٠ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤ ٢٥ ٢٦ ٢٧
مسقو جره‌میس هندو مغربی حبش فنسیان مصری عبرانی کلدانی
٢٨ ٢٩ ٣٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤ ١٥ ١٦
سریانی لبنانی بدوی اوزبك قزاق افغان طاق کورجی چرکس
١٧ ١٨ ١٩ ٢٠ ٣١
هندهار مالابار قوروماندل بنکال عرب

عرب فامیلیاسنك اصلی بیاضلر در آثار عتیقه و اشارات قدسیه حکامنجه مبدأ انسانیه‌نك ظهور ایتدیکی موقعده بولنان سکنهٔ قدیمه‌نك عرب اولدیغنه اشتباه اولنیوب فقط اندن صکره قنغی فامیلیا ایکنجی اولدیغی

اولدیغی و بو ایکنجیدن نصل فامليا تفرع ایتدیکی هر نقدر صحیحاً معلوم دکل ایسه ده بالاده بیان اولنان فامليالرك بیاضلردن تشعب و تشکل ایلدیکنه حکما اتفاق ایتمشلردر

(مابعدی صکره) (خیرالله)

التنجی دائرهٔ بلدیه مجلس رئیسی

(علم ثروت ملل)

ثروت و نفع و قیمت بیانده‌در (مابعد)

بند سابقده بیان قلندیغی اوزره انسان لازمهٔ طبیعت و مدنیتی اولان حوایجنی تحصیل ایله استکمال اسباب رفاه و راحتنه چالشور ایسه ده حوایج ضروریه‌سندن محروم اولدیغی حالده حقیقةً فقرادن عد اولندیغی مثللو حوایج مذکوره‌سنی استحصال و انواع حظوظاتنی استیفا ایلدکدنصکره بر طاقم احتیاجاتنی تدارکه مدار اولور شیلره دخی مالك اولور ایسه ارباب ثروتدن معدود اولور کذلك بر هیئتك فقر و یاخود غناسی بر فردك ثروتنی مستلزم اولان اسبابه متوقف اولمق لازم کله‌جکی قیاس عقلی ایله استدلال اولنور ایسه ده اکثریا بر هیئتدن بحث اولندقده سیم و زر و یاخود بونلردن معمول مسکوکات عین ثروت اعتبار اولنه‌رق اول هیئتك درجهٔ ثروتی اشبو ایکی نوع اشیانك قلت و یا کثرتیله مقایسه ایدیلور مقدملری شو افکارك غلبه‌سی جهتیله هر بر جمعیت تحصیل ثروت ایچون اهم وسائط ظن ایلدیکی سیم و زرك ممکن رتبه کثرتله

جلب و محافظه‌سی سوداسنه دوشدرك بو یوزدن بین الملل بر طاقم مخاصمات و محاربات وقوعه کلمش اولدیغی ارباب تاریخ عندنده مستور دکلدر چونکه اولسون شو عصرمزده ثروتك اساس حقیقیسی کشف اولنمغله طریق استحصالی هر کونه انحصاردن سالم اوله‌رق بالعکس تشویق صنایع و توسیع مبادلات کبی وسائل مصلحانه ایله حصولی میسر اولدیغی وسیم و زرك ایسه نه منحصراً و نه ده اموال سائره‌دن زیاده سبب ثروت اولمدیغی درجهٔ ثبوته واصل اولمشدر زیرا بر کمسه‌نك بالفرض البشر بیك غروشلق اوچ باب خانه‌سی و بر قاچ بیك رأس حیواناتی و بر قاچ انبار طولوسی حبوبات و یاخود سائر اشیاسی اولوبده فقط بیك غروشلق نقودی اولدیغی حالده یوز بیك غروشلق نقودی اولوب بوندن بشقه بر شیئه مالك اولمیان کمسه‌دن زنکین عد اولنه‌جغی مثلاو ایکی مملکت تصور اولنوبده هر برینك شو ایکی درلو ثروت صاحبلرینك بر جنسندن اوله‌رق بر ملیون اهالیسی اولمسی فرض اولنسه سکنه‌سی قلیل المقدار نقوده مالك اولان مملکتك دیکرندن چوق زیاده زنکین اوله‌جغنده اشتباه یوقدر و حتی شو ایکنجی مملکتده نقود موجوده‌یی دفع ایله برینه اشیای سائره استحصالنك چاره‌سی اولمسه بالجمله اهالیسنك اجلقدن و یاخود سائر کونه ضرورتدن تلف اوله‌جقلری درکاردر بنأ علیه نقودك مجرد احتیاجات بشریه دفعنده استعمال اولنمق شرطیله مقبول و معتبر اولدیغی و بو تقدیرجه دیکر مملکت سکنه‌سنده اولان بیکر غروشلق قیمت کرك بو مثالده فرض اولندیغی اوزره نقود شکلنده اولسون کرك سائر هر نه اشیادن عبارت اولور ایسه اولسون اصحابنك ثروتی ذره قدر تزاید و تناقص ایتمیه‌جکی بدیهیاتدندر

بو

بو قضیهٔ مسلمه اقتضاسنجه هر نقدر سیم و زر تجملاتدن معدود بعض اشیا صورتنده قونیله‌رق استعمال قلنور و مسکوکات شکلنده اولدیغی حالده بالجمله اشیانك واسطهٔ مبادله‌سی اولور ایسه‌ده احتیاجات بشریه تدارکندن بشقه بر شیئه یاره‌مدیغی جهتله کرك سیم و زرك و کرك اشیای سائره‌نك اسباب ثروتدن معدود اولمسی بر احتیاج دفعنه مدار اولمق خاصه‌سنه مبنی اولدیغی اشکاردر ایشته اشیانك نفع اطلاق اولنان اشبو خاصه‌سی ثروتك اساس اصلیسی و منشأ حقیقیسی مثابه‌سنده ایسه‌ده اشیای نافعه‌نك اکثریسی جناب حقك کافهٔ انامه مبذولا احسان بیورمش اولدیغی هوا و ضیا کبی جمله‌یه عائد و رایکان اولمیوب محصولات ارضیه و صناعیه مثللو انسانك سعی و عملیله ظهوره کلدیکندن و مخصوصجه تصرف اولنه‌بیلوب مقداری دخی محدود یعنی نادر اولدیغندن بو مقوله اشیانك اصحابی طرفندن آخره ترکیله مقابلنده اشیای نافعهٔ سائره استحصالی ممکن اولور بر مالك اموال سائره ایله تقدیر و مبادله اولنه‌بیلمسی خاصه‌سنه دخی علم ثروتجه قیمت تعبیر اولنور و بر شیئك نفعی یعنی بر احتیاج دفعنه مداری اولمسه کیمسه‌نك اکا رغبت ایتمیه‌جکی مثللو بعض مرتبه ندرتی دخی اولمیوب استحصالی برکونه سعی و زحمته توقف ایتمسه مقابلنده بر شی ویرلمیه‌جکی جهتله اشیانك قیمتی ابتدا نافع اولمق و ثانیا مبادله اولنه‌بیلمك معنالرینی شاملدر مثلا صو منبعنده اولدجه مقابلنده هیچ بر شی اعطا اولنمیوب یالکز بر نفعی اولدیغی درکار ایسه‌ده ندرتی اولان بر محله نقل اولندیغی آنده بر قیمت کسب ایدر یعنی اهل احتیاج ظهور ایتمکله اشیای سائره ایله مبادله‌سی ممکن اولور و هوا و ضیا بیله بعض حالات استثنائیه‌ده کسب قیمت ایدوب مثلا مدت مدیده بر زندانده محبوس اولان کسانك بونلری

كليتلو آلتون ايله اشترا ايلدكلرى امثالسز دكلـدر اشيانك اشبو قيمتى ثروتك خاصهٔ ثانيه‌سى اولوب هر شيئك درجهٔ نفع و فائده‌سنه وقلت وكثرتنه وحصولنك موقوف اولديغى سهولت وصعوبته و مشتريلرك رغبت و احتياجنه كوره تخلف ايدر بو صورتده ثروتدن مراد جزوى وكلى قيمتى اولان شيلر اولـوب بر پارچه تيمور و بر كيـله بغداى دخى ثروتدن معدود در بر جمعيتده اشبو خواصى جامع اولان شيلر مبذول اولدقجه اول جمعيت زنكين و نادر اولدقجـه فقير اعتبار اولنمق لازم كلور افادات مذكوره‌دن شوراسى دخى مستبان اولور كه ثروت اكثرياً ظن اولنديغى اوزره خانه و عرصه ودكان و سائره كبى صرف مادى اولان شيلره مخصوص و منحصر اولميوب معناً نفع و قيمتى اولان شيلرى دخى مشتملدر و بنى ادمك مايهٔ شرف و امتيازى اولان عقل و حكمتك جسم و ماده‌يه دركار بولنان تفوقنه و قوهٔ عقليه‌نك كافهٔ حرف و صنايعك احداث و اصـلاحنه مداركلى اولمسنه نظـراً ثروت معنويه‌نك بلكه ثروت ماديه‌يه تقديم و ترجيحى جائز اولـور ثروت معنويه انسانك كرك طبيعى و كرك عارضى اوله‌رق معناً وقـوعبولان احتياجاتنك دفعنه مدار اولان شيلردن عبارت اولوب بونلرك محصولات ماديه ايله اولان كمال مطابقتنى اثبات ايچـون عموما ثروتك حرف و صنايع مختلفـه واسطه‌سيله نه صورتله تحصيل اولديغنك شرح و ايضاحى لازمه‌دندر شويله كه انسان حاشا بر حبه شى احداثنه مقتدر اولميوب قواى عقليه و جسمانيه‌سى واسطه‌سيله و بعض الات طبيعيه و مخترعه استعماليله بالجمله كائنات و موجوداتى كشـف و تحليل و نقل و جـمع و تركيب ايدرك مجدداً بر مقدار نفع و قيمت تحصيل و ياخود اشيانك ذاتاً اولان نفع و قيمتنى تزييد ايدر ارباب صنايعك اهل زراعت و ترزى كبيلرى

اشيايى

اشیایی اعمال و بر طاقی دخی جراح و معلم و سائره کبی انسان اوزرینه
صرف سعی وهمت ایتدکلرندن بو جهتله یکدیگرلرندن فرق و تمییز
اولنور ایسه ده جمله سنك اثرکار و عمللری مادی و یاخود معنوی بر
محصول تحصیلدن یعنی ابنای جنسنه بر خدمت ایفاسندن عبارتدر
مثلا اهل زراعت بعض حیوانات و ادوات استعمالی و بالتجربه اولان
معلوماتنك صرفیله طوپراغه رزع ایتدیکی بغدای ارضك قوهٔ
انباتیه سی و یغمورلر ایله و یاخود سائر صورتله حاصل اولان رطوبتنك
اثری اوله رق نشو و نما بولوب متکثر اولدقده انی بالفرض بر تاجره
فروخت ایدر و تاجر دخی عربه و واپور واسطه سیله ایجاب ایدن محله
نقل و ایصال ایله دکرمنجی یه و بو دخی بغدایی اون شکلنه قویوب
اتمکجی یه و بو دخی اتمك یاپوب طالبنه صاتر بو مثال اوزره اهل زراعت
بغدایك مقدارینی تکثیر و دکرمنجی بغدایی اونه و اتمکجی اونی اتمکه
تحویل و تاجر دخی بغدایی ارباب احتیاجك بولندیغی محله نقل ایتملریله
هر بری اولدیغی شیئه بر مقدار نفع و قیمت علاوه ایتمش اولور و درون
ارضده قالدقجه بر شیئه یاره میان بر تیمور پارچه سنی اربابی کشف
و اخراج ایدرك بر قاچ الدن کچدکدن صکره اناختار و یاخود کلید
شکلنده اوله رق چلنکیر دکاننده چقدیغی حالده اقدمجه کلیاً مفقود
اولان نفع و قیمتی پیدرپی احداث اولنمش اولور کذلك چوملکجی بر
پارچه چاموره کندو هنری و الات سائره سی واسطه سیله یکی بر شکل
و رنك اعطا ایدرك بر چوملك اعمال ایتدیکنده چامورك نفع و قیمتنی
کلیاً تزیید ایدر و کاتب دخی صرف ذهن ایدرك کندو الات مخصوصه سی
اولان کاغد و قلم و مرکبی واسطه سیله بر عرضحال قلمه الدیغی حالده
بو دخی سالف الذکر اهل صنایع کبی یالکز نفع و قیمت احداث یعنی

عرضحالی یازدیران شخصک احتیاجنی دفع ایله کاغدك اوزرنده مقدم
کلیاً مفقود اولان قیمتی پیدا ایدر و اشبو محصول و یاخود خدمتی
ارباب صنائعک محصوللری کبی دیکر بر شیٔ نافع و یاخود بو مقوله
شیلرك مبادله‌سنه مدار اولان بر مقدار اقچه ایله تبدیل ایلر و مذکور
چلنکیر بر اناختار و چوملکجی بر چوملك و کاتب بر عرضحال هیئتنده
اوله‌رق نفع و قیمت احداث ایتدکلری کبی جراح و خواجه دخی کندو
عقل و معلومات مکتسبه و الات مخصوصه‌لریله صرف سعی ایدرك
جراح خسته‌نك وجودنده و خواجه طلبه‌نك ذهننده ظهور ایدن
تبدلدن عبارت اوله‌رق برر مقدار نفع و قیمت پیدا ایله خدمات
واقعه‌لرینی کذلك اشیای سائره ایله مبادله ایدرلر بو قبیلدن اولان
محصولاتك قیمتی محصولات سائره‌نك قیمتنی تعیین ایدن شرائطه مبنی
ترقی و تدنی ایدوب اکثریا هنر و معلومات و اصطلاحات عقلیه‌دن
عبارت اوله‌رق جمع و ادخار اولنه‌بیلور ملل متمدنه بیننده بو قبیلدن
اوله‌رق ارباب علوم و فنون و اطبا و اهل سیف وقلم و ارباب موسیقی
و سائره کبی بر طاقم اهل صنایع اولدیغی جمله‌نك معلومیدر

الحاصل هر عاملك کرك ذهناً وکرك بدناً هر نه صورت و الات ایله
هر قنغی محلده اولورایسه اولسون وقوعبولان عمل و مساعیسنك نتیجه
وما حاصلی نفع و قیمت احداثندن یعنی کندوسنك و یاخود آخرك
احتیاجنی دافع و بو مقوله دیکر اشیا ایله تبدیلی قابل اوله‌جق اشیا
تدارکندن عبارت اولوب بو ایسه آخرینك خدماتیله مبادله اولنمق
اوزره خدمات مقبوله ایفا ایتمك دیمك اولغله بر جمعیته کسب ثروت
ایتدیرمك طریقی اول جمعیت افرادندن هر برینه کندوسی ابنای جنسی
ایچون احتیاجات واقعه‌لرینه نسبتله ممکن رتبه کثرت اوزره منفعتلو
شیلر

شیلر تحصیل ایتدیرمکله برابر کندو محصولات و خدمات واقعه سنك ابنای جنسی محصولات و خدماتیله مبادله سنی ممکن مرتبه تسهیل ایلمك قضیه لرندن عبارتدر بو قاعدهٔ کلیهٔ عمل و مبادله اصول مهمه سی اوزرینه مؤسس اولوب هیئت اجتماعیهٔ انسانیه نك مقتضای شکلندن اولان اصول مذکوره دخی هر جمعیتده از چوق جاری و مستعمل ایسه ده بعض محاذیر و موانعه مبنی کسب و سعت ایده مدیکی تقدیرده اول جمعیت مقصد مدنیت اولان یسر و رفاهه نائل اوله مدقدن بشقه منابع ثروت رفته رفته قورویه رق هر طرفه فقر و ضرورت مستولی و ثروت عمومیه دخی ثروت شخصیه نك تنزلی متعاقب تدنی اوله جغندن شو ایکی اصول مدنیت شمولك اولکیسندن بدأ ایله احوال متفرعه سی و توسعنك متوقف اولدیغی شرائط متنوعه سی تحقیق و توضیحنه ایلروده ابتدار قلنه جقدر

باب عالی ترجمه اوطه سی خلفاسندن
اوحانس

(علائم سماویه یه دائر محاوره) (مابعد)

(شاگرد)

هوانك قابل الوزن بر جسم اولدیغنی و صو ایله نسبت ثقلیه سی نه مقدار بولندیغنی بچن کون (١) تعریف و تفهیم بیوردیکز ایسه ده ارتفاعی

---

(١) ایکنجی نومروده محرر علائم سماویه بحثی

کرهٔ نسیمك ارتفاعنه مساوی اولان بر ستون هوائینك ثقلت صحیحه‌سی تصورتله بولنه بیلدیکنی تصور ایده‌میورم

(خواجه)

بو سؤال اکرچه درینجه بر مسئله در لکن طبیعیوندن بعضیلرینك تجارب واقعه‌لرینی حکایه ایدرك سزه تفهیم ایده‌بیلورم ظن ایدرم بیك بش یوز التمش درت سنهٔ میلادیه‌سنده تولد ایدوب یتمش سکز یاشنده وفات ایتمش اولان ایتالیالو مشهور غالیله‌نك زماننه کلنجیه دکین طلومبه درونده صویك بر قوت ظاهریه اولمدیغی حالده کندی باشنه یوقاری چقمسی طبیعتك خلو مطلقدن تنفرینه یعنی بر مکان خلو مطلق حالنده بولنور ایسه اول مکانی طولدرمغه سعی ایتمسنه عزو واسناد وبنأ علیه هر نقدر اوزون طلومبه یاپلسه صو اولقدر صعود ایده بیلور ظن و اعتقاد اولنور ایدی مومی الیه بو فکرك بطلاننی درك ایله مراراً تجربه ایدرك صویك طلومبه درونده هوادن تخلیه قلنان محله کندو باشنه نهایت اون اوچ بچق ارشون مقداری صعود ایده بیلوب بوندن زیاده‌یه چیقامدیغنی تحقیق ایلدی ایسه‌ده سببنی اکلایه‌مامش ایدی غالیله‌نك شاکردی اولوب کندوسی کبی اصحاب کمالدن بولنان طوریسللی صویك برمنوال محرر طلومبه درونده کندی باشنه صعودینی طلومبه‌نك بولندیغی حوض و یاخود قیونك صویی اوزرینه هوانك وقوعبولان تضییقنه حمل یعنی بر طرفدن حوض و یا قیوده اولان صویك اوستنه هوانك اغرلغی باصوب دیکر طرفدنخی طلومبه‌نك طوقه‌جی تحریك ایدیله‌رك ایچنده بولنان هوا اتمغله طلومبه خالی قالدیغندن صو کندوسنه مقاومت ایده‌جك بر جسمه تصادف ایتمیه‌رك یوقارویه صعود ایتدیکنه ذاهب اولدی و برکوچك طلومبه ایله بو بابده اجرای

تجربه‌یه

تجربه‌یه باشلیوب اول امرده صونك نه مقدار صعود ایده‌بیلدیکنی
ایوجه اکلادقدن صکره مجددا بو طلومبه ایله صو یرینه جیوه استعمال
اولنسه جیوه دخی صو کبی صعود ایدرمی و صعود ایده‌جك اولدیغی
تقدیرده جیوه صونك اون اوچ مثلی اغر اولوب صو ایله جیوه
اوزرینه تضییق اجرا ایده‌جك هوانك ثقلتی ایسه مساوی اولدیغندن
اغرلغنك زیاده‌لکی نسبتنجه جیوه صودن آز صعود ایتمسی لازم کلور
دیو مطالعه ایدرك عندالتجربه جیوه‌نك بر ارشون مقداری صعود
ایدوب بونی تجاوز ایده‌مدیکنی مشاهده ایتمش ولدی الحساب تمام
جیوه صونك قاچ مثلی اغر ایسه اول نسبتده آز صعود ایتمش اولدیغنی
کشف ایلمشدر بنابرین قطرلری مساوی اولدیغی حالده اون اوچ بچق
ارشون ارتفاعنده برستون مائی ایله بر ارشون طولنده بر جیوه عمودینك
اغرلقلری دخی مساوی اولمق و بو اغرلق ذکر اولنان عمودلرك قطرنده
اولوب طلومبه‌نك بولندیغی صونك اوستنه تضییق اجرا ایدن ستون
هوائینك اغرلغیله موازن بولنمق لازم کله‌جکندن قطرلری مساوی
اولان اون اوچ بچق ارشون ارتفاعنده بر ستون مائینك ویاخود بر
ارشون طولنده بر جیوه ستوننك اغرلغی بیلندیکی حالده قطری بو
عمودلرك قطرنده و ارتفاعی کرهٔ نسیم ارتفاعنده بولنان ستون هوائینك
دخی مقدار ثقلتی ظاهره چیقارلمش اولور ارتفاعی کرهٔ نسیمك ارتفاعنه
مساوی اولان یعنی یوز یوز اون بیك ارشون ارتفاعنده بولنان برستون
هوائینك اغرلغنی اشته بو قاعده ایله حساب ایلمشلردر افادات
مشروحه‌یه نظرا بر ذراع تربیعی سطح اوزرینه تضییق اجرا ایدن
هوانك اغرلغی بر ذراع تربیعی قالنلغنده و بر ارشون طولنده بر جیوه
عمودینك ثقلتنه مساوی اولمق لازم کلور و اورته بویلو و معتدل

جثه‌لو بر آدمك سطح وجودی ایكی ذراع تربیعی تخمین اولندیغندن بو وجودده اولان بر آدمك جسمنه هر طرفلو تضییق اجرا ایدن هوانك ثقلتی ایكی ذراع تربیعی قالنلغنده و بر ذراع ارتفاعنده بر جیوه ستوننك ثقلتنه مساوی اولمق اقتضا ایدر و جیوه ایله صویك نسبت ثقلیه‌سی معلومز اولدیغندن بر ذراع مكعب ما مقطرك مقدار ثقلتنی بیلدیكمز حالده مذكور جیوه ستوننك قاچ قیه كله‌جكنی بالسهوله حساب ایدرز اشته بر آدمك متحمل اولدیغی هوانك مقدار ثقلتی دخی بو صورتله بیلنمشدر و حكمت طبیعیه‌یه متعلق اولوب عند المتقدمین مجهول اولان پك چوق مسائل هوانك اشبو قوهٔ تضییقیه‌سنك كشفندن صكره حل اولنمشدر

(شاكرد)

هوانك تعریفنده جسم مركب اولدیغنی سویلدیكز عجبا نه‌دن مركبدر

(خواجه)

اجسامك تركیبندن بحث ایتمك علم كیمیایه متعلق بر مسئله اولمغله هوانك نه‌دن مركب اولدیغنی سویلمك صددمزدن خارجدر بو بحثی كیمیا اوقویه‌جغمز وقته تعلیق ایده‌ام

(شاكرد)

قطری معلوم اولان بر ستون هوائینك مقدار ثقلتی نصورتله بیلنه‌جكی اكلاشیلدی انجق محال و اوقات مختلفه‌ده فرض اولنان ستون هوائیلرك ثقلتلری مساویمیدر

(خواجه)

خیر مساوی دكلدر دمین سویلدیكم وجهله هوا قابل انوطا و انبساط اولدیغندن دیكر بر قوتك تأثیریله هوانك جسمی بعض مرتبه تزاید

وتناقص ایده‌جکی جهتله اوقات حاره‌ده و روزکارلو کونلرده هوانك مرکب اولدیغی اجزا منبسط اولوب خفیفلنور و بوندن بشقه بر طاغ تپه‌سنده فرض اولنان ستون هوائی ایله اوه‌ده دخی فرض اولنان ستون هوائی البته مساوی اوله‌مز چونکه بریسکینك بویی بتمه حال اوته‌کندن قصه در

(شاکرد)

اویله ایسه بو اختلافات ثقلیه نوجهله معلوم اولور

(خواجه)

بارومتر یعنی میزان الهوا تعبیر اولنان آلت واسطه‌سیله تعیین و تقدیر اولنور

(شاکرد)

بن میزان الهوایی هوانك اچیق و یاخود بوزوق اوله‌جغنی بیلدیرر بر الت ظن ایدردم

(خواجه)

الت مذکوره هوانك اچیق و یاخود بوزوق اوله‌جغنی دخی بیلدیرر ایسه‌ده بو مرتبهٔ ثانیه‌ده اولان فائده‌سیدر اسمنك معناسندن دخی اکلاشیلدیغی اوزره مخصوصا هوانك اوقات و محال مختلفه‌ده متغیر اولان مقدار ثقلتنی بولمق ایچون ایجاد اولنمشدر میزان الهوا سالف الذکر طوریسلالینك اختراع کرده‌سی اولوب اساسی هوانك قوهٔ تضییقیه‌سی اوزرینه مبنیدر اصل هنز هوانك حال اعتدالنده مایعات اوزره اجرا ایتدیکی تضییق مناسبتیله نقدر ثقلتی اولدیغی کشف ایلمك ایدی بو قاعده بیلندکدنصکره میزان الهوا یاپمق پك قولای بر شیدر نصل یاپلدیغی سویلرسم کندیکز دخی اعمال ایده بیلورسکز

(شاکرد)

میزان الهوانك تصورتله یاپلدیغنی و نه اساس اوزره مبنی اولدیغنی چوقدنبرو اوکرنمك استرم لطفا مفصلجه بیان بیوریکز

(خواجه)

اویله ایسه ایوجه دقت ایدیکز بر مترو طولنده و التی میللیمترو قطرنده (١) جامدن معمول و بر اوجندن دیکر اوجنه قدر هر یرنده قطری مساوی بر بوری اخذ ایله بر اوجنی میناجی لامباسی تعبیر اولنان لامبا ایله اذابه ایدرك محکم سد ایدرسکز مذکور بورینك اذابه سی سائر صورتله ده ممکن ایسه ده میناجی لامباسنی تخصیص ایدیشم جام بوری انکله غایت قولای اذابه اولندیغی ایچوندر مذکور بوری یی بر منوال محرر قپاتدقدنصکره ربعنه قدر خالص جیوه ایله طولدیروب اتش اوزرینه طوته رق جیوه یی ایصدیرسکز جیوه ایصندقجه بورینك ایچنده اولان هوا خروج ایدر صکره اقتضاسنه کوره بر قاچ دفعه برر مقدار دها جیوه قویه رق بوری یی لبالب صیجاق جیوه ایله طولدیررسکز بو وجهله جیوه ازار ازار قویه رق و ایصیده رق بوری یی طولدرمق بورینك ایچنده اصلا رطوبت و هوا قالماسی ایچون احتیاطا لازمدر بوری یی بردن بره صغوق جیوه ایله طولدیرمق دخی اوله بیلور ایسه ده بو صورتده بوریده رطوبت و هوادن اثر قالمق احتمالی اولوب بو ایسه میزان الهوا

---

(١) اوچ ربع مترو تقریبا بر ارشونه مساویدر و بر سانتیمترو بر مترونك یوزده برو بر میللیمترو بیکده بر جزئیدر بزم مقیاسلرمأت والوفه منقسم اولمیوب بو جهتله تعریفده تطویل و اشکالی موجب اوله جغندن ایجاب ایدن یرلرده بالضروره مترو اصولی اتخاذ و استعمال اولنمشدر

استقامتنه

استقامتنه مائلدر بر منوال مشروح بوری تماما صیجاق جیوه ایله طولدقدنصکره جیوه صغویه‌رق بورینك ایچنه هوا کیرمامك اوزره درحال بورینك اغزینی پرمقله قپایوب اغز طرفی اشاغی کلمك اوزره ینه خالص جیوه ایله مملو و اغزی ممکن مرتبه کوچك بر بلور کاسه ایچنه وضع ایدرسکز معلوم‌مکز اولدیغی اوزره جیوه خلو مطلقده کندی باشنه یتمش التی سانتیمترودن یعنی بر ارشوندن زیاده صعود ایده‌میه‌جکندن درجهٔ مذکوره‌یی بولنجیه دکین بورینك ایچنده اولان جیوه کاسه‌نك ایچنه اقمغه باشلار جیوه صغویه‌رق ارتفاع طبیعیسنی بولدقدنصکره مذکور بوری‌یی کاسه‌دن چیقارمیه‌رق ارقه‌سنه بر لوحه ربط ایله کاسه‌ده اولان جیوه‌نك سطحی حزاسندن اعتباراً لوحهٔ مذکوره‌یی سانتیمترو و یاخود میلیمترویه تقسیم ایدرك وضع اشارات ایدرسکز اکر بورینك ایچنده هیچ هوا قالماش ایسه پك طوغری اولور بوکا کاسه‌لی میزان الهوا تعبیر اولنور

(شاکرد)

بو یله بر آلتدن هوانك ایو و یاخود بوزوق اوله‌جغی نصل بیلنور

(خواجه)

بو پك قولایدر میزان الهوا بوریسنده‌کی جیوه‌نك صعودی کاسه‌ده اولان جیوه اوزرینه تضییق اجرا ایدن ستون هوائینك اغرلغنه و اشاغی اینمسی خفتنه مبنی اولدیغندن و تجربه ایله بیلندیکنه کوره هوا هر نقدر براق و صافی اولسه اولقدر اغر اولوب بوزوق اولدیغی و یاغمور یاغه‌جغی وقتلرده بالعکس خفیف بولندیغندن بورینك ایچنده اولان جیوه حال اعتدالی بولنان یتمش التی سانتیمترو یعنی بر ارشون ارتفاعده بولنور بونی تجاوز ایدر ایسه کمال صفوتنه دلالت ایدرك

اچیقلق اولور و جیوه درجهٔ اعتدال بولنان یمش التی سانتیمترودن هر نقدر اشغی اینر ایسه هوانك اولقدر خفیف و بوزوقلغنه علامت اولدیغندن از برشی اینمش ایسه هواده بوزلمغه و زیاده‌جه اینمش ایسه یاغموره و فورطنه‌یه استعداد اولدیغی آکلاشیلور

(شاکرد)

بن بر طاقم میزان الهوالر کوردم که تعریف بیوردیغکز شکله هیچ بکزمز

(خواجه)

میزان الهوانك شکلجه انواعی اولوب جمله‌سنی بیان ایتمك تطویل مقالی موجب اوله‌جغندن الك زیاده مستعمل اولان برایکی نوعنك دها بیانیله اکتفا ایده‌لم ذکری سبقت ایدن کاسه‌لی میزان الهوانك یالکز قوللای و طوغریلق جهتیله سائرلرینه مرجح ایسه‌ده استعمالنده کوجلك اولدیغندن آکری بوریلی میزان الهوایی اختراع ایلمشدر (١) بو نوع میزان الهوا جامدن معمول یالکز بر بوریدن عبارت اولوب فقط بر اوجی چنکل رسمنده اکلمشدر اشبو اوج اصل بورینك ثلث مقداری قدر مرتفع اولور بو بورینك اوزون طرفنك تپه‌سی قپالو اولوب قصه طرفی کاسه مقامنه قائم اوله‌رق هوانك تضییقی ایچون اچیق براغلمشدر بو نوع میزان الهوانك کاسه‌لی میزان الهوایه مرجح طوتلمسی نقل و استعمالنده سهولت اولدیغنه مبنیدر چونکه بونده کاسه

---

(١) بو مثللو الاتك تعریفنده رسمی برابر طبع اولنمسه صورت افاده رسمه تطبیق اولنه‌رق غایت قوللای آکلاشیله‌جغی درکار ایسه‌ده شمدیلك بوکا امکان مساعد اولمدیغندن یالکز ممکن مرتبه تعریف و توضیح ایله اکتفا اولندی

یرینه بورینك اوته‌کی اوجی استعمال اولنوب بو ایسه کاسه‌یه نسبة غایت کوچك اولدیغندن اغزی محکم قپانه بیلوب مخاطره‌سزجه هر بر محله کوتورلمسی ممکن اولور

بوده میزالو بر نوع میزان الهوا اولوب بونك اصلی اکری بوریلی میزان الهوا دیمك ایسه‌ده بعض علاوه‌لر واردر میزالو میزان الهواده بورینك قصه اوجنك قطری براز زیاده‌جه یاپیله‌رق اکثریا اون ویا اون ایکی میللیمترو وسعتنده اولور بو قصه طرفده جیوه‌نك اوستنه یاریسنه قدر ینه جیوه طولو بر شیشه وضع و مذکور شیشه‌نك بوغازینه بر ابریشم ربط اولنوب مذکور ابریشمی بر کوچك مقره‌یه بر طولام صاردقدنصکره دیکر اوجنه دخی بر یوارلق قورشون باغلرلر و مذکور قورشون شیشه‌نك اغرلغنده اولوب ایکیسی دائما موازنه‌ده بولنور ومذکور بوری میزانك ارقه طرفنده مربوط اولدیغی مثللو میزانك اوستنده دونه‌رك هوانك حالات مختلفه‌سنی ارائه ایدن ابره یعنی ایکنه‌ده ذکر اولنان مقره‌نك محورینه مربوطدر هواده اغرلق اولدیغی حالده بورینك قصه طرفنده‌کی جیوه اوزرینه زیاده‌جه تضییق وقوعبوله‌رق جیوه اشاغی اینر و بو جهتله کوچك شیشه دخی برابر اینه‌رك مقره‌یی دوندرر مقره دوندکجه ابره دونوب هوا کوزل اشارتی اوزرینه کیدر بالعکس هواده بوزلغه میل اوله‌رق خفیفلندکجه جیوه اوزرنده‌کی اغرلق ازاله‌رق جیوه یوقاری چیقمغه باشلار و بو جهتله کوچك شیشه‌ده یوقاری چیقوب اوته طرفده اولان قورشون اینمکه باشلایه‌رق مقره‌یی عکسنه دوندرر مقره دوندکجه ابره دونوب اکر هواده رطوبت ازجه ایسه بوزق اشارتنك اوستنه واکر زیاده‌جه ایسه یاغمور اشارتنك اوستنه کیدر (معلوم اولدیغی اوزره اشارات مذکوره میزان الهوانك میناسی اوزرنده

محرر در) فقط بو نوع میزان الهوا پك طوغری اوله‌مز چونكه مقره‌نك از بر شی تخلخلی ابره‌نك حركتنی اغرلشدیره‌رق و یاخود یاكلش دونمسنه سبب اوله‌رق كوستردیكی اشارات صحیح اوله‌مز

علم جر انقالده مهارتی اولان فرانسز موسیو بوردون مؤخراً بر نوع میزان الهوا ایجاد ایتمشدر كه بونكله جیوه‌سز مطلوب حاصل اولور و استعمالدیكی قدر كوچك قطعه‌ده یاپیله بیلور اشبو الت تیمور و باقر و امثالی معدندن معمول و درونی خلو مطلق حالنده بولنان بر مدور بوریدن عبارت اولوب اساسی دیكرلری مثللو هوانك قوهٔ تضییقیه‌سی اوزرینه مبنیدر صورت تركیب و اعمالنك لایقیله اكلاشلمسی جر اثقالدن بعض مسائل بیلكه محتاج اولدیغندن بونك تعریفنی مسائل مذكوره‌دن بحث ایده‌جكمز وقته تعلیق ایتمك دها مناسب اولور

(بقیه‌سی صكره) (قدری)

(دار الفنونده درس عام كشادی)

بو دفعه باارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی انتشار معارف نیت خیریه سیله دار الفنونده بعض علوم طبیعیه تدرس اولنمق اوزره بر درس عام ترتیب اولنوب بر قاچ كونه قدر كشادی مقرر بولنمشدر خفی اولمدیغی اوزره حكمت طبیعیه مسائلنك لایقیله تفهیمی لازم كلان تجربه‌لرینك مشاهده‌سنه متوقف اولدیغندن اشبو درسلرده اولوجهله تجارب دخی اجرا

اجرا اولنه جغى مثللو ممكن مرتبه تعبيرات واضحه استعمال اولنه جغندن
هر كس بونك استماعندن استفاده ايده جكى و فنون مذكوره نك بين
الاهالى توسع افكار و ترقئ صنايع حقنده دركار اولان حسن تأثيراتنه
نظراً طلبهٔ علوم و مأمورين اقلام و ارباب حرف و صنايعدن هر
صنف تبعهٔ شاهانه طرفندن بونك تدرس و تعلمنه زياده سيله ميل
و رغبت كوستريله جكى مجزومدر

درس مذكور مجلس والاى حكام عدليه اعضاى كرامندن دولتلو
ادهم پاشا حضرتلرى معرفتيله ترتيب اولنوب مشار اليهك تحت
نظارتنده بولنه جق و معادن مجلسى رئيسى سعادتلو درويش پاشا
حضرتلرى دخى تدريسه همت ايده جكدر معلوم اولديغى اوزره مشاراليه
درويش پاشا علوم مذكوره يى اوروپاده كماليله تحصيل و مقدما بعض
مكاتب شاهانه ده تدريس ايدوب بو بابده اهليت و مهارتى مسلم
اولديغندن شو امر خيرك حسن ايفاسنه موفق اوله جغى بى اشتباهدر
سايهٔ مكارم وايهٔ سلطنت سنيه ده حسن تربيه يه موفق اولمش بو مثللو
ذواتك كوره معارف مكتسبه لرندن ابناى وطنك حصه دار اولمسنه سعى
وهمت ايلملرى وقتيله كندولرينك مظهر اولدقلرى اعطاف سنيه نك
حق تشكرينى ايفايه احسن و سائل اولديغندن طوغريسى مشار اليهما
حضراتنك شو همت بى همتالرى هر درلو ثنا و ستايشه سزا و ارباب
اقتداردن اولان ذواتك بونلر آثرينه اقتفا ايلملرى اليق و احرادر

مناصب عاليه ده بولنان ذواتك بو وجهله نشر علوم ايله اشتغالرى حاشا
وقع و اعتبارلرينه ايراث خلل ايتميوب بالعكس (رتبة العلم اعلى الرتب)
قضيهٔ مسلمه سى اقتضاسنجه برقاندها اعتلاى شرف و شانلرينى موجب
اوله جغى مستغنئ قيد تذكار و اسلاف كرامدن پك چوق ذوات اوقات
خاليه لرنده شو مسلكى اختيار ايلدكلرى رهين رتبهٔ اشتهاردر

اشبو درسك كشادى جمعيت عاجزانه‌مزك مقاصد خيريه‌سنه موافق اولوب بمنه تعالى يكديكرينك ترويج اماله سعى و اهتمام ايده‌جكلرندن سلطنت سنيه‌نك تربيهٔ عامه حقنده بو وجهله دخى سزاوار بيوريلان همم جليله‌سى موجب كمال حبور و مباهاتمز اولهرق دعاى دوام عمر و شوكت حضرت پادشاهى زيور زبان اخلاصنشان قلنمشدر

حكمت طبيعيه درسيچون لازم كلان الات وادوات موجود اولديغندن هفته‌ده ايكى دفعه اولمق اوزره شمديلك علم مذكور تدريس اولنه‌جق و علم كيميا ايچون اقتضا ايدن الات دخى اوروپايه سپارش اولنديغندن ورودنده انك دخى تعليمنه مبادرت اولنه‌جغى مثللو علم نباتات و هيئت درسلرى اعطاسى دخى مصممدر

هر درلو فنون تدريس و تعليمنه مخصوص اولمق اوزره مقدما مصارف كليه ايله انشا و ما وضع لهسنك خلافنده پك چوق شيلرده استعمال اولنمش اولان دار الفنون ابنيهٔ جسيمه‌سى شمدى‌يه قدر ناتمام و خالى قالمش ايسه‌ده مذكور درسك اوراده كشادى بمنه تعالى ايلروده سايهٔ فيضوايهٔ حضرت تاجداريده دار الفنون مذكورك حسن اكمال و تنظيمنه بر مقدمهٔ متيمنه عد اولنه‌بيله‌جكى دركاردر

درس مذكورك يوم كشادى واستماعيچون تعيين اولنه‌جق ايام و ساعات ورقهٔ مخصوصه ايله عمومه اعلان قلنه‌جقدر

(منيف)

(خلاصهٔ پولیتیقیه)

مقدم دخی بیان اولندیغی وجهله مؤخراً طرف سلطنت سنیه دن سزاوار بیوریلان مساعده یه مبنی من بعد مجموعهٔ عاجزانه مزه وقوعات پولیتیقیه خلاصه سی دخی درج و علاوه اولنه جق ایسه ده الحالة هذه میدانده بولنان مسائل مهمه نك منشأ و مقدماتی و شمدی یه قدر تحول ایلدیکی صور و انقلاباتی بالاطراف بیلنمدکجه بو مقوله خلاصه مطالعه سندن کرکی کبی استفاده اولنه میه جغندن بو دفعه مسائل حالیه نك علل و اسبابیله برابر الیوم نه مرکزده بولندیغی بروجه ایجاز تحریر اولنمش و بعنه تعالی بوندن بویله دخی هر ماه ظرفنده وقوعات آتیه نك صره سیله یازیله جغی درکار بولنمشدر

—٥—

(ایتالیا مسئله سی)

ایتالیا قطعه سنده یکرمی بش میلیونه قریب نفوس اولوب بونلر ملت واحده دن اولدقلری حالده حکومات مختلفه یه منقسم بولندقلرندن بر حکومت جسیمه تشکیلیله دول معظمه صره سنه داخل اولمق چوقدن بروایتالیالولرك اقصای امالاری ایدی حکومات مذکوره دن ساردنیا دولتی ایتالیانلرك بو امللرینك اول واخر حصولپذیر اوله جغنی حس ایدرك تشکل ایده جك هیئت جدیده حکمدارلغی شرفنه نائل اولمق ارزوسیله بونك تهیئهٔ اسبابنه سعی واهتمامدن خالی اولمزدی دولت علیه ایله روسیه بیننده ظهور ایدن محاربهٔ اخیره ده انکلتره و فرانسه دولتلریله متفقاً دولت علیه یه اعانه ایدرك محاربه نك ختامنده پارسده عقد اولنان مکالمه یه دخی داخل اولمش و اوچنجی درجه ده بر دولت ایکن دول معظمه ایله برابر پارس معاهده سنی امضایه

موفق اولوب بو صورتله کسب شان و حیثیت ایلمشدر و ایتالیا ممالکندن اولوب اوستریا دولتی تحت حکومتنده بولنان وندیك و لومباردیا ایالتلرینك استردادی ادعاسیله دولت مشارالیها علیهنه اعلان حرب وفرانسه لویی دائرهٔ اتفاقنه جلب ایدوب اشبو محاربه ده اوستریالولر مغلوب اولدیغندن فرانسه و اوستریا ایمپراطورلری بیننده عقد اولنان ویلا فرانقه معاهده سی موجبنجه ایالتین مذکورتیندن لومباردیا ساردنیایه الحاق اولندی بونك اوزرینه طوسقانه و پارمه و مودنه دوقه لقلری دخی ساردنیایه التحاقی ارزو ایدرك بو بابده دولت مذکوره قرالی حشمتلو ویقتورامانوئل حضرتلری طرفنه مخصوص وکیلار ارسال ایلدیلروقوعات مذکورهنك جریانی اثناسنده ایتالیانك هر طرفنده اختلال ظهور ایدرك امن و اسایش کلیاً منسلب اولمغله ساردنیا دولتی بونك رفع وازالهسیله اوروپا موازنهٔ دولیهسنك محافظهسی ضمننده اهالیسنك ارزوسی وجهله ایالات مذکورهنك ساردنیایه التحاقی وجوب درجهسنه وارمش اولدیغنی و بو قاعدهیه یعنی اهالینك ارزولرینه مبنی ساردنیا ممالکندن اولوب فرانسهیه مناسبت موقعیهسی بولنان صاووا و نیس ایالتلرینی فرانسهیه ترك ایدهجکنی بانقریر رسمی دول معظمهیه اعلان ایله تصدیق ایتدیرمکه موفق اولدی

بو اثناده ناپولی دولتی ممالکنده دخی بعض اختلال امارهلری ظهور ایدرك اهالی قراللری اولان ایکنجی فرانسوانك حکومتندن اظهار ناخشنودی ایله ساردنیا طرفنه میل و انجذاب کوسترمش اولمسیله بیك سکز یوز التمش سنهسی شهر مایسنده جنرال غاریبالدی معیتنده برمقدار کوکللو عسکر اولدیغی حالده سیچلیا اطهسنه عزیمت ایدوب اورایه وصولنده عموم اهالی جنرال موی الیهله برلشمش وقرال عسکریله

وقوعبولان

وقوعبولان محاربه‌لرده غاریبالدی طرفی غلبه ایتمکله درعقب اختلال مملکتك هر طرفنه سرایت ایدرك همان کافهٔ اهالی قرال علیهنه قیام ایلدیکنه بناء ارتسی قرال مشار الیه ناپولیده اقامت ایده‌میوب قاپو شهرینه چکلمش و اهالینك دعوتی اوزرینه ساردنیا عسکری کله‌رك شهر مذکوری حصر و تضییق ایلدیکندن قرال مشار الیه اوراده مقاومت ایده‌میه‌رك غایتا قلعه‌سنه تحص ایتمش و بر خیلی وقت اوراده غیورانه مدافعه ایلمش ایسه‌ده نتیجه‌سنده صلحه مجبور اولوب ایتالیا طوپراغندن چیقمق شرطیله غایتا صولرنده بولنان بر فرانسز کمیسنه راکبا رومایه عزیمت ایتمش و بو وجهله ناپولی ممالکی دخی کاملا ساردنیایه منضم اولمشدر

معتاقباً حشمتلو پاپا حضرتلرینك زیر اداره‌سنده روما ممالکندن بعض ایالاتده دخی اختلال ظهوریله ساردنیایه التحاق افکاری ایلرولمسی اوزرینه ساردنیا عسکرینه مقابله ایتمك اوزره مشارالیه حضرتلری فی الاصل فرانسه‌لو جنرال لاموریسیر تحت قوماندهسنده اوله‌رق سوق ایتمش اولدیغی اردویه جنرال چالدینی قوماندهسنده بولنان ساردنیا عسکری قاستلفیداردو نام محلده بالمقابله وقوعبولان محاربه‌ده پاپا اردوسنك مغلوب و پریشان اولمسی روما ممالکندن مورش و اومبری ایالتلرینك دخی ساردنیایه التحاقنی منتج اولمش و بر منوال محرر حشمتلو پاپا حضرتلرینك زیر اداره‌سنده قالمش اولان بر قطعهٔ صغیره ایله اوستریالو یدنده بولنان وندیك ایالتندن بشقه ایتالیانك هر بر طرفی ساردنیایه ملتحق اوله‌رق ساردنیا قرالی ایتالیا قرالی نامنی حائز اولوب مشار الیهك ایتالیا قراللغی اوستریالودن بشقه دول معظمهٔ سائره طرفندن دخی تصدیق قلنمشدر فقط ایتالیانلر بونکله قناعت ایتمیوب ایتالیانك هیچ بر جزؤینك خارجده

قالمامسی و پاپانك مقر حكومتی اولان روما شهری ایتالیا پای تختی اتخاذ قلنمسی امل و ارزوسنده اولوب وندیك ایالتنك استخلاصی ممكن كبی كورینور ایسه ده رومانك ایتالیا پای تختی اولمسی حشمتلو پاپا حضرتلری حكومت جسمانیه سنك بالكلیه اضمحلالنه متوقف اولوب بو ایسه ایتالیانلردن بشقه رئیس روحانیلری بولندیغی سائر قتولك ملتنك انفعالنی موجب اوله جغنه و فرانسه اهالیسی ایسه همان كافه قتولك اولدقلرندن پاپانك هر درلو مخاطره دن وقایه سی ایچون فرانسه دولتی خیلی وقتدنبرو رومادە مقدار وافی عسكر اقامه سنه مجبور بولندیغنه بنأ روما اوزرینه هجوم اولنمسی فرانسه عسكریله محاربه یی و قتولك مذهبنده بولنان دولتلرك خصومتنی مؤدی اوله جغنی ایتالیا دولتی بیلدیكندن روما مسئله سنك شمدیلك حربأ حلندن صرف نظرله وقت مرهوننه تعلیق اولنمشیدی

بروجه مشروح روما مسئله سنك بر صورت مصلحانه ایله انحلالنه ترقب اولنور كن جنرال غاریبالدی ایتالیانك جنوب طرفندن باشنه بر طاقم كوكللو عسكر جمع ایدرك رومایی الورز و یاخود بو یولده اولورز دیو شهر مذكور اوزرینه یورومك اوزره اولدیغی خبری ایتالیا قرالنه واصل اولدقده غاریبالدی حالنه براغلسه مشكلات موجوده یه نظرا روما الندمیه جغندن بشقه قتولك مذهبنده بولنان دولتلر دخی منفعل اوله رق روما مسئله سی بر قاتدها دوچار صعوبت اولور ملاحظه سیله مومی الیهك شو حركتنی تقبیح و كندوسنه عاصی نظریله باقیله رق اوزرینه عسكر سوق اولنمسی اهون شرین اولمق اوزره اختیار ایلمش و وقوعبولان محاربه ده غاریبالدی طرفی بوزیله رق كندوسی دخی مجروح اولدیغی حالده طوتیلوب بوغائله مندفع اولمشدر فقط غاریبالدینك

فوق

فوق الغایه درکار اولان غیرت علیه‌سی و ناپولی مسئله‌سنده مشهود اولان خدمات عظیمه‌سی جهتله بالجمله ایتالیا اهالیسی بیننده زیاده شهرت و اعتبار قزانمش اولمغله مومی الیهك بو صورتله دوچار حقارت اولمسی بالجمله ایتالیالولرك و باخصوص حین حاجتده ایتالیا دولتنك پك زیاده ایشنه یارایه‌جق اولان غاریبالدی طرفدارانك اشوبی موجب انفعالی اولمسیله ایتالیا دولتی بر موقع مشکلده بولنه‌رق بونك تعمیری ایچون غاریبالدی حقنده اتخاذ اولنان معامله بینه ایتالیا منافعنی محافظه ایچون خلقه اعلانامه‌لر نشر ایدرك اهالینك بعض مرتبه غلیان افکارینی تسکین ایله برابر فرانسه عساکر مستحفظه‌سنك رومادن چکلمسی خصوصنه خیلی چالشمش و حتی ایتالیانك رومایی حرباً ضبطه قوهٔ کافیه‌سی اولدیغنی مثبت فرانسه دولتنه کچنده بر قطعه تقریر رسمی دخی اعطا ایلمش ایسه‌ده فرانسه دولتی طرفندن مصلحت ایکی طرفك یعنی ایتالیا قرالی حضرتلریله حشمتلو پاپا حضرتلرینك رأی و منفعتلرینه موافق صورتده تسویه پذیر اولمدقجه فرانسه عسکرینك رومادن چیقمسی ممکن اولمدیغی و بو بابده ایتالیا دولتی حربه تصدی ایدر ایسه فرانسه عسکری مقاومته مجبور بولندیغی جوابی الندیغندن بونك اوزرینه وکلانك تبدیلی اقتضا ایدرك موسیو راتازی و وکلای سائره استعفا ایلمش و یرلرینه وکلای جدیده انتخاب اولنمشدر

ایتالیا مسئله‌سنك خلاصه‌سی بوندن عبارت اولوب روما مسئله‌سنك بلا محاربه حلی حقنده دخی شمدی‌یه قدر بر قاچ صورت تصور اولنمش ایسه‌ده صور مذکوره‌نك کافه‌سی حشمتلو پاپا حضرتلرینك حکومت جسمانیه‌دن صرفنظر ایلمسنی انتاج ایدوب مشار الیه حضرتلری

ایسه بوکا هیچ بر وجهله ینا شامقده اولدیغندن مسئلهٔ مذکورهنك
بلا محاربه حلی پك مأمول دکلدر

—o—

(پروسیا مسئله‌سی)

پروسیا اهالیسی نائل اولدقلری ادارهٔ مشروطه سایه‌سنده براز وقتدنبرو
آسوده نشین اوله‌رق ممالك سائره وقوعات پولتیقیه‌سنه حصر افکار
ایتمش اولدقلری حالده الیوم قراللری بولنان برنجی کلیومك صندالیٔ
حکومته قعودینی متعاقب بعض حالات غیر مألوفه ظهوره کله‌رك
اهالی مذکوره‌نك تخدیش اذهاننی موجب اولمشدر شویله که قرال
مشار الیه ولی عهدلکی اثناسنده اصول سربستی طرفداری
بولندیغندن عامه‌نك کندو حقنده میل و محبتی برکمال بولنمش ایسه‌ده
ابتدای جلوسندنبرو قوهٔ بریه و بحریه‌سنی تکثیر ایتمك ارزوسنده
اولدیغنی اظهار ایدوب فقط بونك اجراسی مبعوثان ملت مجلسنك
تحصیل موافقتنه محتاج اولدیغندن کیفیت مجلس مذکورده موقع
مباحثه‌یه قونلدقده اعضانك اکثریسی بونك ملت حقنده بیهوده بر
بارکران اوله‌جغنی بالبیان اظهار مخالفت ایلمشلردر بونك اوزرینه قرال
مجلس مذکورك موافقتندن صرف نظرله ماده‌یی طوغریدن طوغری‌یه
اصیلزادکان مجلسنه بالحواله اوراده مذاکره و تصدیق ایتدیرمش و بو
ایسه قونستیتسیون یعنی شروط اداره احکامنه مغایر اولدیغندن
مبعوثان مجلسی طرفندن اشبو قرارك نا مشروع و غیر معتبر طوتلمسی
اقتضا ایده‌جکنه اتفاق آرا ایله حکم اولندیغندن قرال مشار الیه ملت
مجلسنك شو مخالفتنی کندوسنك حقوق قرالیه‌سنی مخل بر حرکت عدیله
مجلس مذکوری درعقب قپاندیرمش و مجددا بر ملت مجلسی تشکیلنی

امر

امر ایدوب بونك ایچون انتخاب اولنه جق اعضانك كندو دلخواهی
وجهله حركت و سربستانه مباحثاتدن مباعدت ایده جكنی مأمول
ایتمش ایسه ده بونلر دخی مادهٔ مختلف فیهاده اسلافلرینه حق
ویرمشلردر اشته بو وجهله حكومت ایله ملت بیننده اختلاف تأكد
ایتدیكندن قرال مشار الیهك اصول مشروطهٔ حكومتی اخلالدن
مقصدنه اولدیغنك صراحة كندولرینه بیلدیرلمسنی صورت قطعیه طلب
ایتمشلردر رئیس وكلا اولان موسیو بیسمارقك بوكا ویرمش اولدیغی
صنعه‌لو جوابلر صدره شفا ویرر قبیلدن اولمدقدن بشقه رئیسی بولندیغی
وكلانك حركاتنی بر قاندها اتهام ایتمش اولدیغندن اعضای مومی الیهم
ملتك كندولرینه تودیع ایتدیكی حقوقی وقایة وكلانك موقع مذاكره‌یه
وضع ایلدیكی تكالیفه ردقطعی ایله جواب ویرمشلردر
قرال مشار الیهك اولوجهله قوهٔ عسكریه‌سنی تكثیر ایتمك استمسی
مقصد آتیدن عبارتدر ظن اولنور شویله كه معلوم اولدیغی اوزره
اوستریا ایله پروسیا المانیانك الك بیوك دولتلری اولوب بونلر دائمایكدیكرینه
تفوق ادعاسیله بینلرنده رقابت اولدیغندن ایتالیا محاربهٔ اخیره‌سی
مناسبتیله اوستریا دولتنك تدنی نفوذ و اعتبارندن برو پروسیا دولتی
اوستریا پولتیقه‌سنه تغلب و تفوق ایتمك داعیه‌سنه قیام ایتمش ایسه ده
موفق اوله‌مامش و بو داعیه ایسه بالجمله المانیا اهالیسنك اخص
امالی اولان هیئت واحده تشكیلی افكارینك تجددندن نشأت ایدوب
قرال مشار الیه شو افكاره خدمت ضمننده كندو اغراضنی دخی ترویج
نیتیله لدی الحاجه المانیایی اجانبك تجاوز و هجومندن محافظه
ایده‌بیله جك درجه‌ده قوهٔ عسكریه‌سنی تكثیره قیام ایتمش ایسه ده
اجراسی فوق المأمول مشكلاته تصادف ایدوب روش حاله كوره شو

مقصدك حصولی بعيد الاحتمال اولدقدن بشقه دولت ایله ملت بیننده تكون ايدن اشبو اختلافك ايلروده برعربدهٔ شديده‌یی منتج اوله‌بيلمسندن خوف اولنمقده در

—o—

(لهستان مسئله‌سی)

لهستانده ایکی سنه‌دنبرو آثار عصيان و هيجان كوندن كونه تزايد ايدوب بونك اسباب حقيقه‌سنی تعيين ايتمك بر امر دشوار ايسه‌ده باشليجه‌سی دولتلری منقرض اولديغی كوندنبرو مليت و قوميت افكارينی ذرتما غائب ايتمامش اولان بر ملتك رقبهٔ تابعيتی بر قوم اخرك ربقهٔ تحملكداز متبوعيتنه كرفتار اولمسی ماده‌سيدر فی الواقع لهستانك روسيه‌يه التحاقندنبرو لهلولر روسيه دولتی حقنده بغض و عداوتلری كتدكجه مشتد اولوب ايمپراطور متوفی نيقوله پاولوويجك زمان حكومتنده لهستانك دوچار اولديغی احوال ملالت اشتمالك بعض مرتبه تحقيق و تعديلی استرحامی ضمننده لهلولر طرفندن پترسبورغه كوندريلان وكيللر حضور ايمپراطوری‌يه داخل اولدقلرنده مشار اليه «بندن نه استديككزی بيلورم سزك بيانكزه حاجت يوقدر اعتمادمه مظهريتكزی استر ايسه‌كز اجانبدن سزه سرايت ايتمكده اولان افكار رديه و اطوار ناپسنديده‌دن مباعدتله اولاد و انسابكزه مراسم حرمت و رعايتی تعليم وتلقين ايديكز اولحالده حكومتمز طرفندن معاملهٔ پدرانه‌يه مظهر اولورسكز فالا وارشا و شهرينی بر صورتده خاك ايله يكسان ايدرمكه خانمانكزدن اثر قالمز» جوابنی ويرمشدر موخراً شهر مذكور هر نقدر اولوجهله تخريب قلنمامش ايسه‌ده همحال عرصهٔ قتال اولمش وبعض غزه‌لرك ديدكلری كبی اراقهٔ دماء مظلومين ايچون بر سياستكاه دهشتفزايه دونمشدر

لهستانك اكثر محللرنده بعض معاملات خونریزانه تكرر وقوعی بتون
له ملتنك عرق غضبنی تحریك ایلدیكندن زبانه كش ظهور اوله‌بیله جك
آتش اختلالك اطفاسیچون اوطرفه یتمش سكسان بیك كشیدن مركب
بر اردو جمع و تشكیلنه قرار ویرلمش و وارشا و شهری عساكر
مستحفظه‌سنه تقویت ویریله‌رك محاصره حالنه قونلمشدر مؤخراً ینه
شهر مذكور اهالیسندن بر طاقم كسان بعض مرتبه شبهه اوزرینه اخذ
و كرفت ایله سیبر جانبنه نفی و تغریب قلنمشدر شو حال اوروپانك نظر
دقتنی جلب ایلدیكندن روسیه ایمپراطوری برادری غران دوق
قسطنطینی اصول سربستی یه موافق بعض تدابیر مناسبه اتخاذ
ایتمك و ممكن مرتبه اصول ملیه‌لری حقنده مساعده كوسترمك و آثاری
خاطر خراش اولان وقوعات سابقه‌یی اهالی یه اونوتدیره‌جق سائر اسبابه
تشبث ایلمك مأموریتیله لهستان قائممقامی نصب و تعیین ایلمشدر
قائممقام مشار الیه اكرچه مواعید واقعه‌سنی تمامیله ایفا ایتمامش ایسه ده
بولندیغی موقعك مزاجنه لایقیله مطلع اولور و مأموریتنده ابقا
قلنور ایسه اهالینك میل و محبتنی جلب ایدرك بالتدریج اصلاح
احواللرینه موفق اولمسی مأمولدر

—o—

(یونان مسئله‌سی)

یونانلولر بر از وقتدنبرو قراللری اوتون مأموللری وجهله مقدم و غیور
و تشبث اموروده جسور اولمدیغندن بعض مقاصد ملیه‌لرینك ترویجنه
سعی و اهتمام ایتمیه‌رك شمدی یه قدر یونانستان حقنده بر كونه حسن
خدمت ایفاسنه مقتدر اولمدی و اجنبیلك حالنده قاله‌رق بولندیغی
حكومت و موقعك اهمیتنی ادراك ایده‌مدی یوللوم شار الیه حقنده بر طاقم

عجز و قصور اثنادینه باشلامشلر ایدی حالبوکه مشار الیه روسیه محاربهٔ
اخیره‌سی اثناسنده یونانلرك شو افکار فاسده‌لرینی قوه‌دن فعله اخراجه
تشبث ایتمش ایسه‌ده نهایتی حقلرنده موجب وخامت اولدیغندن ارتق
او مقوله حرکاتدن اجتناب ایتمشیدی اشته بو وجهله قرال مشار الیهی
یونان قراللغنه تعیین ایدن دول معظمه‌نك مطلوب و دلخواهی ایله
کندوسنك تحت حکومتنده بولنان ملتك افکار و مقاصدی بیننده
مباینت کلیه درکار اولدیغندن قنغی طرف منافعنی التزام ایده‌جکنده
متحیر و مضطرب بولنمشیدی

یونانستانده مؤخراً سزردهٔ ظهور اولان وقعه‌نك مقدماتی بوندن بر سنه
مقدم اناپلیده وقوعبولوب فقط اولوقت عسکری طاقمی بیننده اتحاد
تام اولمدیغندن نتیجه پذیر اوله‌میه‌رق انجق بو یولده بعض غیر تکشلرینك
تلفنی مستلزم اولمشیدی اشبو ناپلی فسادینك اندفاعندنصکره بین الاهالی
و سائل اختلافك اندفاعیله جمله‌سی قرال علیهنه یك وجود و یکجهت
اوله‌رق فرصت مناسبه انتظارنده بولنمشلر ایدی

قرال مملکتی داخلنده بعض محللرده سیر و سیاحت ایتمك اوزره اتنه‌دن
عزیمت ایتمش اولدیغی حالده کچن تشرین اولك یکرمی ایکیسنده
بعض ایالتلر اهالیسنك بغتةً پای تخت اوزرینه هجوم ایده‌جکلری
خبری اتنه‌ده شیوعبولوب هر نقدر طائفهٔ عسکریه طرفندن بو بابده
مخالفت وقوعی ملحوظ بولنمش ایسه‌ده اهالی قرال علیهنه اتفاقلرینی
اعلان و عسکر ایله بینلرنده بر مصادمهٔ خفیفه وقوعندن صکره بونلر
ایله اتحاد ایتمشلردر و درعقب مجلس اعضاسندن بولغاریس و بحریه
وکیلی قاناریس وقدمای وکلادن روفوس نام ذواتدن مرکب بر حکومت
موقته تشکیل و قرال اوتونك خلعی و کرك زوجه‌سنك و کرك سائر

اعضای خاندانك یونان حکومتی اوزرنده اولان حقوقلرینك سقوطنی اعلان ایلدیلر

قرال مشارالیه عودتنده صورت حاله واقف اولمغله آتنه‌یه بر ایکی ساعت مسافه‌ده واقع پیره اسکله‌سنه چیقمق استمیه‌رك سوار اولدیغی امیلی نام یونان سفینه‌سنی ترك ایله انکلیز سفائن حربیه‌سندن تریسته‌یه کتمك اوزره اوراده بولنان سکیلی اسمنده بر کمی‌یه راکباً اوروپایه عزیمت ایلمشدر

اشته اوتوز سنه‌لك بر دولتی بر قاچ ساعت ظرفنده رهین اضمحلال ایدن اختلال بوندن عبارتدر عموم اهالی بو بابده متحد الافکار اولدیغندن وقوعات مذکوره کمال سرعت ایله اجرا اولنمش و بینلرنده بر مقاولهٔ خفیه سبقت ایتمش کبی جمله‌سی متحدانه حرکت ایتمشدر حکومت موقته عموم ملت ایله متفقاً ینه قراللق اصولنك محافظه‌سی نیتنده در فقط بو مثللو مواد محلی دائره‌سنده قاله‌میوب دول اجنبیه بیننده نفوذ یاریشنی دعوت ایده‌جك بر مسئله‌یه منقلب اوله‌جغی درکاردر معلوم اولدیغی اوزره میلادك بیك سکز یوز اوتوز سنه‌سنده یعنی بوندن اوتوز ایکی سنه مقدم دول ضامنه اولان انکلیز و فرانسز و روسیه دولتلری یونان دولتنی تشکیل و بوکا اساس اولمق اوزره بینلرنده منعقد عهدنامه‌ده اشبو دول ثلثه‌ده مسند نشین حکمداری اولان خاندانلره متعلق ذواتك یونان قراللغنی حائز اوله‌مامسنه دائر بر شرط درج ایلمشلردر معاهدهٔ مذکوره احکامی فسخ اولندیغی حالده دول مذکوره‌یه کوره میدان خالی قاله‌جغندن یونانلولر هر نقدر کندو افکار ملیه‌لرینه تبعیت ایتمك آرزوسنده ایسه‌لرده مملکتلری انکلیز و فرانسز و روسیه دولتلری پولتیقه‌سنه جولانکاه اوله‌جغی بی اشتباهدر روسیه ایمپراطورینك

یکنی دوق دو لایحتنبرغی یونان قرالغنه تکلیف ایتمسی دخی شو مقصده مبنی اولدیغی اکلاشیلو رفقط انکلتره دولتی معاهدهٔ مذکوره احکامنك ابقاسی طرفنده بولندیغندن روسیه‌نك اشبو تکلیفنه موافقت ایتمدیکی مثللو قرالیچه‌نك ایکنجی اوغلی پرنس الفردك مسند مذکوره‌یه نامزد لکنی دخی قطعیا رد ایلمشدر بونك اوزرینه روسیه دولتی مقصد مذکوردن صرف نظرله بیك سکز یوز اوتوز سنه‌سی عهدنده ثابتقدم اولدیغنی بیان ایتمش و فرانسه دولتی ایسه ابتدای وقعه‌دنبر معاهدهٔ مذکوره احکامنك خلالدن وقایه‌سی ارزوسنده اولدیغنی درمیان ایدوب بو بابده مجادلات واقعه‌یه قارشمامشدر

بر منوال محرر انکلتره دولتی پرنس الفردك یونان قراللغنه تعیيننی قبول ایتمامش ایسه‌ده پرنس مشار الیه حقنده کمال میل و نجذاب اظهار ایدوب شمدی‌یه قدر انکلیز اداره‌سندن شکایت ایدن جزایر سبعه اهالیسی دخی یونانستانه ملحق اولمق غرضیله بو افکارده بولنمشدر بالسهوله اکلاشیله جغی وجهله یونانلولرك پرنس الفردی استملری اولا بو مناسبتله جزائر سبعه‌نك یونانستانه الحاقنه و ثانیا انکلتره دولتی کبی بر صاحب نفوذ و اقتدار دولته کسب تعلق و انتساب ایله ترویج مراملرینه دسترس اولمق غرضنه مبنیدر انکلتره دولتی غالبا رومولرك اصل مقصدلری بو اولدیغنی فهم ایدرك حصولی پرنس مشار الیه واسطه‌سیله مناسبت تدارکنه حاجت اولمدیغنی اشراب قصدیله جزائر مذکوره‌یی مجاناً یونانستانه ترك ایتمك نیتنده اولدیغنی مؤخراً اعلان ایلمشدر

اکرچه جزائر مذکوره‌نك انکلتره دولتنه بر طاقم بیهوده مصارفدن بشقه بر فائده‌سی یوغیسه‌ده جزائر مذکوره‌نك باشلیجه‌سی اولان قورفه اطه‌سی وندیك کورفزی جوارنده واقع بر موقع مستحکم اولدیغی جهتله دولت

مشار

مشار الیهانك بادهوا ترك و فراغت ایلمسی زیاده مستبعد کوردیکندن
بو کیفیت جمله‌نك موجب استغرابی اولمشدر
یونان قرالی انتخاب اولنمق اوزره آتنه‌ده عقدی مقرر اولان جمعیت
عمومیه بو کونلرده کشاد اولنمش ایسه‌ده هنوز اعضاسی تکمیل اولمامش
و انکلتره دولتی مؤخراً پورتکیز قرالنك پدری بولنان دوق دوساقس
قوبورغی تنسیب ایلمش ایسه ده بعض غزته‌لرك روایتنه کوره
مشارالیه دخی رد ایلمشدر
قرال مخلوع اوتون بخشنه کلنجه مشار الیه پیره‌دن حرکتنده (کل شی
یرجع الی اصله) قاعده‌سنجه طوغری وطن اصلیسی اولان باویرایه
عزیمتله الیوم اوراده کندو حالنده اقامت ایتمکده در

مواد مندرجه

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته نظریله باقیله‌رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله‌جقدر

مجموعهٔ فنون هر ماه عربی نهایتنده چیقار ایمیور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش

٦٥ برسنلك

٣٥ التی ایلق

٠٦ برنسخه

برسنه‌لکنه ویاخود التی ایلغنه مشتری اولمق استنلدیکی حالده یکی جامع جوارنده چیچك پازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مرکزینه ویاخود باغچه قپوسنده ترجمان احوال مطبعه‌سنه مراجعت اولنه

ایالاتده مشتری اولمق استیانلر قیمات مذکوره اوزرینه مسافه‌نك قربیت و بعدیتنه باقلمیوب بر ییللق ایچون التی و التی ایلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اقچه‌سنی پوسته‌یه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه کوندردکلری حالده اوقات معینه‌سنده محلنه ایصال اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مرکزی	ترجمان احوال مطبعه‌سی
صحافلر کتخداسی حلبلی حاجی حسین افندی	بك اوغلنده اینه‌لی چارشوده صحاف کولر
سلطان بایزیدده کاغدجی حافظ اسماعیل افندی	اسکدارده یازیجی عثمان افندی
	بشکطاشده اجزاجی ووچین

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان مواد مناسبه جمعیت مرکزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۷ ماه رجب

استانبول

وزیر خانده ارزنجانلی اوغلو میناسیان آرتین
مطبعه سنده طبع اولنمشدر

۱۲۷۹

(مواد مندرجه)

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته نظریله باقیله‌رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله جقدر

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیّت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۷ ماه رجب

استانبول

وزیرخانده ارزنجانلی اوغلو میناسیان آرتین
مطبعه سنده طبع اولنمشدر

۱۲۷۹

(عجایب سبعهٔ عالم)

آثار عتیقه‌دن عند المتقدمین اعظم مصنوعات بشریه عد اولنور یدی شی واردرکه بونلره عجایب سبعهٔ عالم تعبیر اولنور

برنجیسی زمان قدیمده بغداد حوالیسنده حله شهری جوارنده واقع بابل یاخود بابیلون شهرینك سورو باغچه‌سیدرکه سور مذکور ایکی یوز اللی قدم ارتفاعنده و اللی قدم سمکنده و مربع الشکل اوله‌رق هر ضلعی درت ساعت امتدادنده ایدی و جوانب اربعه‌سنده جمله‌سی تونجدن اولمق اوزره یوز قپوسی اولوب اشبو قپولرك آرالرنده و سورك کوشه‌لرنده دیواردن اون قدم مرتفع ایکی یوز اللی قله وار ایدی سور مذکور غایت ایری طوغله ایله بنا اولنوب کرج و خراسان یرینه زفت ایله صوانمش و اطرافنده غایت جسیم و متسع صو طولو بر خندق اولوب اشبو خندقك حین حفرنده چیقان طوپراقلردن سور مذکور بناسنده استعمال اولنان طوغله‌لر اعمال قلنمشیدی

ذکر اولنان باغچه غایت جسیم کمرلر اوزرینه انشا اولنوب سطحی

سورك

سورك ارتفاعنه مساوی و زمینی شهره ناظر ایدی و هر درلو جسیم اغاج كوك صالوب كركی كبی نشو و نما بوله‌جق درجه‌ده درونده طوپراق طولدیرلمش ایدی

شهر مذكوری میلاد عیسی‌دن ایكیبیك التیوز قرق سنه مقدم نمرود بنا ایدوب بعده بیلوس نام ملك توسیع ایله بابیلون دولتنه پای تخت اتخاذ ایلدی اندنصكره تشكل ایدن آسیری دولت جسیمه‌سنه دخی مقر حكومت اولوب اززمان ظرفنده وسعت و معموریتجه درجهٔ كماله واصل اولدیغندن شیخ المؤرخین عنوانیله شهرتشعار اولان یونانی هره‌دوط زماننه یعنی میلاددن بشیوز سنه اوله‌ كلنجیه قدر بابیلون شهری اعظم مداین عالم عد اولنور ایدی فقط صكره‌لری تدنی و خرابیته یوز طوتوب میلاددن اوچیوز اوتوز سنه مقدم اسكندر رومی قبضهٔ تصرفنه كچه‌رك صاحب خروج مشار الیه دخی مملكتنه پای تخت اولمق اوزره انتخاب ایدوب اولكندن زیاده تنظیم و اعماری منویٔ ضمیری بولندیغی حالده درعقب وفاتی وقوعنه مبنی متروك و خراب اولمشدر دولت عباسیه‌نك ابتدای ظهورینه قدر شهر مذكور غایت كوچك اوله‌رق پایدار اولوب فقط الان بالكلیه محو و خراب اوله‌رق بعض ابنیه‌سی آثارندن بشقه بر شی قالمامشدر

ایكنجیسی مصرده واقع اهرامدركه عند العوام فرعون تپه‌لری دینكله بنام ابنیهٔ جسیمه‌در بونلر مربع الشكل اولمق اوزره قاعده‌سی یعنی اشاغی طرفی وسعتلو اولوب یوقاروسی بالتدریج كوچیله‌رك تپه‌سی بر نقطه ایله منتهی اولور و اشكال هندسیه‌دن هرمی تعبیر اولنان شكل دخی بونلره منسوبدر اهرام مذكوره بعض ملوك مصریه‌یه و زمان قدیمده معبود اتخاذ اولنان بعض حیوانات مقدسه‌یه مدفن اولمق اوزره

بنا اولنوب زمیندن بر مقدار مرتفع کوچك قپولردن درونلرینه دخول اولنور ابنیهٔ مذکوره‌نك اڭ مشهورلری قاهره پیشگاهنده جیزه نام قریه جوارنده واقع اولوب بونلرك دخی اڭ جسیمی اولان هرمك قاعده‌سی ایکی یوز اون بش مترو اتساعنده و یوز اوتوز اوچ مترو ارتفاعنده در تاریخ بنالری دخی عند المؤرخین مختلف فیه اولوب فقط میلاد عیسادن بیك بشیوز و یاخود ایکی بیك سنه مقدم اولمسی ظن اولنور مصرك دها پك چوق مواقعنده بولندیغی مثللو ممالك سائره‌ده دخی بو مقوله اهرام موجود اولوب از جمله امریقاده واقع مکسیقا مملکتنده بولنان بو مثللو ابنیه‌نك اهرام مصریه‌یه زیاده مشابهتی واردر وحتی بو کامپنی بعض مؤلفین ازمنهٔ قدیمه‌ده امریقا قطعه‌سی قطعات سائره سکنه‌سی عندنده مجهول اولمیوب قدمای مصرینك مکسیقا اهالیسیله مناسبتلری اولدیغنه ذاهب اولمشدر ذکر اولنان اهرام مصریه غایت جسیم طاشلرله بنا اولنمش اولوب اشبو طاشلر دخی نیلك صاغ طرفنده و اهرامك مقابلنده واقع طاغلردن قطع و نقل اولندیغی آثار دلالتیله آکلاشیلور اشبو اهرامك هیچ بر محلنده افکاره دلالت ایدر خطوط و نقوش کوریله‌مامش اولدیغندن بعض مؤرخین ابنیهٔ مذکوره‌نك هنوز صنعت کتابت ایجاد اولنمقسزین بنا اولندیغنه ذاهب اولمشلر ایسه‌ده اصول هندسیه‌یه متوقف بو مثللو صنایع عجیبه‌نك مبدأ علوم اولان صنعت کتابتدن بی بهره بر طائفهٔ جاهله‌دن صدوری بعید الاحتمالدر

اوچنجیسی قدمای یونانك معبودی اولان الهه‌نك رئیسی ژوپیترك تصویر مجسمیدر که تاریخ میلاددن تقریباً دریوز سنه مقدم فیدیاس نام مشهور مصور معرفتیله انشا و یونانستانده الید شهرنده واقع

اولیمپی

اولیمپی عبادتخانه‌سنه وضع اولنمشیدی اشبو تصویر فیل دیشندن
مصنوع و سراپا آلتون و ذیقیمت احجار ایله مزین و مرصع اولوب
جالساً یاپلمش اولدیغی حالده ایکی یوز اون ایکی قدم ارتفاعنده ایدی
دردنجیسی اسکندریه فنارقله سیدرکه میلاددن ایکی یوز سکسان اوچ
سنه مقدم ملوك مصریه‌دن برتولومی زماننده اسکندریه پیشکاهنده
واقع فاروس نام جزیره‌ده بر مرتفع قیا اوزرنده انشا اولنمشیدی
و تپه‌سنده کیجه‌لری قندیل یاقیله‌رق مسافهٔ بعیده‌دن ضیاسی مشاهده
اولنوردی مذکور قله سراپا بیاض مرمردن غایت مصنع اولوب
باخصوص خارجدن یاپلمش اولان نردبانی شایان استغراب ایدی مربع
الشکل اولمق اوزره هر ضلعی اللی ارشون امتدادنده و دیواری اوچ
بچق ارشون سمکنده ایدی و درونده بکجی اقامتنه مخصوص محلدن
بشقه متعدد دائره‌لر اولوب کذرکاهلری دخی اوچ ارشون عرضنده ایدی
قپوسی زمیندن مرتفع و مقابلنده ینه او ارتفاعده بر بنا اولوب بونك
اوزرندن قپوسنه تمدید اولنمش تخته‌لردن مرور ایله درونه دخول
اولنور ایدی وحین حاجتده مذکور تخته قالدیرلدقده ایچرویه کیرلمك
ممکن اوله‌مز ایدی مصارف واقعه‌سی شمدیکی زمان اقچه‌سنه قیاسا اوچ
یوز بیك انکلیز لیراسنه بالغ اولمشدر اشبو فنار لیلا رهنمای سفائن اولمق
اوزره احداث اولنان ابنیه‌نك برنجیسی اولوب اولوقت واقع اولدیغی
مذکور فاروس اطه‌سنه منسوباً اسمنه فاروس اطلاق اولندیغندن بعده
اوروپاده بو مقوله فنارلرك کافه‌سی بو اسم ایله تسمیه اولنوب حتی
ترکیده مستعمل اولان فنار لفظنك دخی بوندن نشأت ایتمش اولمسی
ملاحظه‌دن بعید دکلدر

مذکور فنار بیك بشیوز سنه قدر پایدار اولدقدنصکره مرور زمان ایله

هجرتك التی یوز اللی سنه‌سنه طوغری خراب اولمشدر اول اثناده ملوك
مصریه‌دن ملك الناصر اشبو فنارك مقابلنده اكا مشابه دیگر بر فنار
بناسنه شروع ایلمش ایسه‌ده وفاتی حسبیله اتمامنه موفق اوله‌مامشدر
بشنجیسی ایاصولوقده واقع دیان عبادتخانه سیدر كه درت یوز سكسان
بش قدم طولنده و ایكی یوز یكرمی قدم عرضنده غایت جسیم بر بنا
ایدی درونده التمش قدم ارتفاعنده یوز یكرمی یدی مرمر دیرك
موجود اولوب بونلردن اوتوز التیسی غایت نفیس اویمه‌لر ایله مزین
ایدی همان بتون آسیا اهالیسی یوز یكرمی سنه بونك بناسنده
ایشلتدیرلمشدر اروستزات اسمنده بر بوداله مجرد ابقای نامنه وسیله اولمق
غرض فاسدیله میلاددن اوچ یوز اللی التی سنه مقدم بالتصادف
اسكندر رومینك ولادتی كونی معبد مذكوری احراق ایلمشدر
التنجیسی ردوس هیكل عظیمیدركه زمان قدیمده معبود اتخاذ اولنمش
اولان شمسه مخصوص بر تصویر اولوب ایكی یوز بش قدم ارتفاعنده
توڭجدن مصنوع ایدی ردوس لیماننه دخول اوله‌جق محلده اقامه
اولنمش اولدیغندن اك بیوك سفائن یلكنلری اچق اولدیغی حالده
ایكی بجاغی اره‌سندن مرور وعبور ایدرلر ایدی
اشبو تصویرك صاغ النده كیجه‌لری كمیلره ارائه طریق ایلمك
مخصوص بر فنار وار ایدی و ایاقلرینك باش پرمقلری انسان انجق
قوجاقلیه‌بیله‌جك درجه‌ده بیوك ایدی شارس نام یونانلو مصور
مشهور معرفتیله میلاددن اوچ یوز سنه مقدم اشبو هیكل عجیبك
اعمالنه مبادرت اولنوب یكرمی ایكی سنه ظرفنده اكمال قلنمشدر اللی
سكز سنه پایدار اولدقدن صكره یعنی میلاددن ایكی یوز یكرمی سنه
مقدم بر حركت ارضن سببیله دكز كنارینه دوریلوب میلادك التی یوز

تمش

یتمش سنه‌سنه قدر حالی اوزره برده قالمشیدی خلفای بنی امیه‌دن
معاویه ردوس جزیره‌سنی فتح ایلدکده بر یهودی بازرکانه فروخت ایدوب
اودخی پاره‌لیه‌رك طقوز یوزدوه یوکی تونج قالدیرمش اولدیغی مسطور
صحایف تواریخدر

یدنجیسی موسوله اسمیله شهرتشعار اولان قبردرکه میلاددن اوچ
یوز اللی اوچ سنه مقدم کاری مملکتی قرالی اولان موسولوس وفات
ایتدکده زوجه‌سی ارتمسیا انك ایچون ازمیر جوارنده وساحل دریاده
واقع بودرون شهرنده بنا ایلمشدر مشارالیها زوجنه اولان کمال محبتندن
ناشی اولوقتك عادتی اوزره جنازه‌سنی احراق ایتدیره‌رك کلنی بلع ایتمش
وبو وجهله کند وجودنده بر قبر ذیروح تهیئه‌سیله اکتفا ایتمیوب
ابقای نام غرضیله نیجه یوز سنه‌لر آفات روزکاردن امین بر مزار
متین اولمق اوزره اشبو موسوله‌یی بنا ایلدی فقط کمال حزن
واسفندن ناشی اشبو بنای عظیمك ختامنی کوره‌میه‌رك انشاسنه‌شروع
اولندقدن ایکی سنه صکره اتش افتراق ایله بنیان وجودی خراب
اولمشدر مذکور مزارك نفیس مرمردن اوله‌رق شکل مستطیلده
یوز اون برقدم اتساعنده و یوزقرق قدم ارتفاعنده اولوب هر طرفی
اوتوز التی نفیس مرمر دیرك و تصاویر متنوعه ایله مزین ایدی
تپه‌سنده بر هرم ایله درت بارکیر قوشولی بر عربه رسمی انشا قلنمشیدی
الی الان اوروپالولر بینلرنده اومقوله مکلف مقابره موسوله اطلاق اولنور
حکمای یوناندن انا فاغوراس بنای مذکوری تماشا ایلدکده کلی
مصارف ایله وجوده کلدیکندن کنایه اولمق اوزره « وای نقدر اقچه
طاشه تحویل اولنمش » دیدیکی مشهوردر

اشبو عجایب سبعه‌یه سوزچینك علاوه اولنمامسی دخی عجایبدن کورنمش

اولمغله بو عجیبه‌نك دخی تعریف و بیانی مناسب مقام عد اولنمشدر
سور مذکورك طولی بیك بشیوز میل اولوب ارتفاعی یکرمی بش و سمکی
یعنی قالینلغی یکرمی قدمدر اوستی خیلی متسع بر جاده اولوب اوزرنده
التی سواری یان یانه کیده‌بیلور اساسدن التی قدم ارتفاعنه قدر
چارکوشه یونتمه بیوك طاشدن اولوب یوقاریسنك بعض محللری طوغله
و بعضلری کریج ایله بنا اولنمشدر اشبو سوری چینه جارملاصق
اولان مغول و منجوق طائفه‌لرینك هجوم و تجاوزلرندن احترازاً
تسین خاندانندن تسین‌سی هوآنغ‌تی نام خاقان میلاددن ایکی یوزقرق
یدی سنه مقدم بنا ایلمش ایسه‌ده مقصد مذکور حصولنه مدار
اوله‌میوب مؤخراً طوائف مذکوره ممالك چینه استیلا ایدرك زمام
حکومت دخی اللرینه کچمش و بو صورتله برلشه‌رك جمله‌سی بر دولت
جسیمه تشکیل ایلمشدر
سور مذکورك بناسنده درت بش میلیون ادم اون سنه متوالیا
ایشلتدیریلوب بونلردن درتیوز بیکی بو یولده تلف اولمشدر
سراپا اوزرنده قله‌لر اولوب هر طرفنده دشمنه مدافعه اولنه بیلمك
ایچون اشبو قله‌لرك ارالری ایکی اوق منزلیدر و سهولتله تجاوز ملحوظ
اولان محللرنده یکدیکری محافظه ایتمك ایچون ایکی اوچ قات سور بنا
اولنمشدر مرور ایتدیکی خط اوزرنده کثرتله واقع غایت یوکسك
طاغلردن و دره‌لردن دخی سیاق واحد اوزره امرار اولنمش و اشبو
طاغلردن بریسی بش بیك ایکی یوز یکرمی بش قدم ارتفاعنده
بولنمشدر بعض ارباب تحقیقك حسابنه کوره اشبو سورك اعمالنه صرف
اولنان موادکرهٔ ارضی ایکی کره احاطه ایتمك اوزره التی قدم ارتفاعنده
و ایکی قدم قالینلغنده بر دیوار بناسنه کافی اولور درت جسیم تمبور

قپودن

قپودن بشقه اقتضای موقعیسنه کوره هر طرفده دیکر کوچك قپولری
اولوب مخصوص مستحفظی واردر روایت اولندیغنه کوره تاتارلر چینه
دخول ایدرك زمام حکومتی دست تصرفلرینه المزدن اول اصل چینلی
بولنان ایمپراطورلر اشبو سورك محافظه سنده بر ملیون قدر آدم استخدام
ایدوب بر منوال محرر الیوم تاتارستانك جزؤ اعظمی چین ایله برلشه‌رك
جمله سی هیئت واحده تشکیل ایلدکلری جهتله تاتارستان طرفنك
محافظه سنه حاجت قالمدیغندن مواقع سائره سنده ایجاب ایدن بعض
محللرده عسکر اقامه سیله اکتفا اولنور
الیوم لزوم واهمیتی قالمامش اولان سور مذکورك انشاسی محافظهٔ
حدود مقصدندن بشقه پولتیقه جه بعض اغراضه مبنی اولوب
شویله که اشبو اثر جسیمه موفق اولان ایمپراطورك بعض اسلافی زماننده
ممالك چین بیننه تفرقه دوشه‌رك بر طاقم کوچك حکومتلره منقسم
اولدیغی حالده ایمپراطور مشار الیه قوهٔ قاهره سیله جمله سنی دائرهٔ
اطاعته ادخال و بو وجهله چینی هیئت سابقه سنه ارجاع ایلدکدن
صکره طوائف مغلوبه‌یه مدار مشغولیت اوله‌رق اجرای فتن
و فساده میدان بوله‌مامالری ضمننده بونلردن بشیوز بیك نفرینی قلعه‌لرده
توقیف ایله امور نافعه‌یه چالشدیردیغی مثللو بقیه سیله سائر اهالی
ذکورك برثلثنی اشبو سور عظیمك بناسنده استخدام ایلمشدر
سور مذکورك بناسنده فوق الغایه اهتمام و اعتنا اولندیغی جهتله
الیوم ایکی بیك ایکیوز سنه مرور ایلدیکی حالده بر وجهله خللپذیر
اولمدیغی مثللو دها نیجه بیك سنه پایدار اوله‌بیله جکی درکاردر
ذکر اولنان آثار قدیمه دها پك چوق امثاللری کبی محیر عقول صنایع
غریبه و تشبثات عظیمه‌یی شامل اوله‌رق نوع انسانك نه درجه امور

جسیمه یه مقتدر اولدیغنی ارائه ایلدیکی مثللو متقدمینك کرك صنعت و کرك اقدام و همت جهتیله فضل و کماللرینه دال ایسه‌ده بر لحظه ظاهر بینلك ترك اولنه‌رق مسئله‌نك منشأ و حقیقتی ملاحظه اولندیغی حالده بعض مقاصد واهیه ضمننده بو قدر تکلفات اختیاری ناروا کوریله‌جکی شویله طورسون جبابرهٔ ملوك و دیعة الله اولان رعایایی کندو هوا و هوسلری مقتضاتنك اجراسیچون خلق اولنمش بر آلت عمیا عدیله آثار مذکوره بناسنده مجاناً استعمال ایتمش اوله‌جقلری اکلاشیله‌جغندن آثار مذکوره امرای اسلافه نسبتله سزاوار ستایش و ثنا اولمدقدن بشقه نهایت ظلم و تعدیلرینه دلیل اولدیغی مثللو فقرای اهالینك حال اسارت اشتماللری جای تأسفدر یوخسه ملیونلرله عمله نیجه سنه‌لر اجرت مناسبه اعطا اولنه‌رق حسن رضالریله استخدام اولنمسنه هیچ بر مملکت خزینه‌سی متحمل اوله‌میوب اهرام مصریه بناسنده قوللانیلان عمله‌یه بر قوت لایموت اولمق اوزره یومی یالکز بر ر اتمك ایله صوغان و سور چینده ایشلتدیریلان اشخاصه دخی بر ر مقدار پرنج ویرلدیکی منقولدر خلاصهٔ کلام آثار عتیقهٔ مذکوره قدمانك عظم شان و قدرتنه علامت اولدیغی مثللو کمال ظلم و تعدیلرینه دخی دلالت ایلیه‌جکی مسلم ارباب دقتدر بر مملکتك حقیقة شرف و شاننی موجب اوله‌جق آثار خیریه افراد اهالی یه مستلزم بار و کلفت اولمیه‌رق فائده‌سی مساوات اوزره عمومه راجع اولان شیلر اولوب یوخسه آثار قدمانك جمله‌سنده مشهود اولدیغی وجهله چاموری اشك چشم ضعفا ایله یوغریلان مبانیٔ مشیده‌دن باینسنه نه تفاخر واردر صورتده موجب شان و معناده محض شیندر (پادشاهی که طرح ظلم افکند — پای دیوار قصر خویش بکند)

(منیف)

(مواد حكميهٔ تملق)

هر عاملیانك كثرت وقلتنه كوره مخصوص مودللر موجبنجه اوطه‌لری اوفق فاصله‌لی بو سالونی و دهلیزلی از مصرفله اداره اولنور متین و مستحكم خانه‌لر بنا و مقدما كیف مایشا انشا اولنان خانه‌لردن اول وجهله یكیدن یاپیلان خانه‌لرك دها راحت و محكم اولدیغی جمله‌یه ارائه و اثبات اولنملی و نقش و رسم و نحت صنعتلرنده دخی انجق وطن اوغورنده بیوك خدمت ایتمش اولنلرك ابقای نامی خدمتلرنده بولنمق اوزره اذكیادن بر مقدار كسان بو صنعتلر ایله اشتغاله تشویق وآت و عربه قوشی محللریله ریاضت و عافیت بدنیه‌یی ایجاب ایدن واسع اویون و یارش میدانلری تنظیم قلنملیدر و بلاد بعیده‌دن كلور وغالی بهالره صاتیلور اقمشهٔ زرتاری و مصور و منقش اوانیٔ سیم وزری و بهارات وعرق و آكسیری یساغ ایله مفروشاتك پك چوق طیانور صورتده قوی و ساده اولمسی حقنده تدابیر لازمه‌نك اتخاذیله فقردن شكایت ایدن بعض شهرلر اهالیسنه لزومدن زیاده نقدر اشیایه مالك اولدقلرینی حس ایتدیرملیدر

دوام صلحی آرزو ایدن حكمدارك دائما جنكه مهیا بولنمسی اقتضا ایده‌جكندن الات وادوات حربیه‌نك مكمل و منتظم حالده بولندیرلمسنه غیرت و اقدام اولنملیدر بنا علیه تیمور و توبج و پولاد اذابه و اعمال ایدن استادلری طوبلتدیروب روز و لیال فرونلر وولقانلر مثالی اشعال ولوازم ترسانه دخی اكمال اولنملیدر قابل زراعت اولان اراضینك بعض محللری نفوسجه قلت وعدم غیرتدن ناشی بالكلیه متروك اولدیغی ویاخود كركی كبی حراثت اولنمدیغی حالده او مقوله اراضیٔ معطله

شهرده زائدعن اللزوم بولنان ارباب حرفته تقسیم و محصولاتدن قدر مناسب شی ویرلمک شرطیله همجوار بولنان مملکتلردن جلب اولنه جق ایشجیلره دخی یرلو ویریله رك اسکان و ایوا اولنمیلدر و بو وجهله اراضیٔ خالیه ازوقت ظرفنده معمورو تزوج ایتمك اسئیوب عدم قدرتی مانع اولنلرك ویرکولری تخفیف ایله امر تزوج و تناسل ممکن مرتبه ترویج و هر کسك مقابلهٔ سعی و خدمتلرنده خاك پاکك ایده جکی مکافاتدن جمله سی متعیش و مسرور اولوب چوجقلر کوچك یاشلرندن فاملیالرینه امداده باشلیه رق الك اوفقلری قیرلرده قوزیلری دها بیوکلری طاغلرده قیونلری و دها یاشلیلری بابالریله برابر ترلالرده چفتلری رعی و اداره ایدرك خانه لرنده قاریلری زوجیله چوجقلرینه حیوانلردن چیقاردقلری سوددن آشلر و یورغون کلوب ایصنوب راحت ایتملریچون آتشلر حاضرلیه جقلرندن چوبانلر دودکلری اللرنده ترکیلر سویلیه رك و چفتجیلر صبانلریله بوینی ایکی طرفه صاللار و اغر اغر اباق اتار یورغون اوکوزلرینی سوررك کلدکلرنده اتشك قارشوسنه صره لنوب پشوردکلری کستانه لردن و یازدن حفظ اولنان میوه لردن یرلر و غم فردادن آزاده خاطر طتلی اویخویی بکلرلر

بر مملکتده یکی اسکان اولنان اهالی چالشمقده اهمال ایلدکلری تقدیرده بعض حکمدارانك یاپدقلرینك عکسنی یاپملریدر شویله که انلر تبعه یه بالغا مابلغ ویرکو طرحندن بشقه شی دوشنمدکلرندن و ویرکونك اغرینی دخی رغبت و رواج ایله وقت و زماننده صاته میم دیو اشیای نفیسه یتشدرمکه سعی ایدن کسان چابکدستان اوزرینه یوکلتدکلرندن چالبشانلرکده چالشمیانلرکبی رخاوت و فقر و مسکنت یولنی طوته کلدکلری اسکیدن برو بر فنا عادت اولدیغندن ویرکویی حسابنده و ایجابی حالنده تجربهٔی

دخی

دخی نصابنده وضع و تعیین ایله ایشنده اهمال ایدنلر وقت حربده موقعنی ترك ایدن نفرات عسکریه مثللو کرفتار جزا و غیرت و همتلی طاقلری اعتبار و التفاته سزا قلنمغله جمله چالیشوب صاحب ثروت و سامان و زمان آسایشده جدلرندن ارثا انتقال ایدن امواللك تصرفندن زیاده بو صورت مورث مزیت اوله جغندن ایادیٔ فقراده بولنان صبانك وطنی محافظه ایده جك شجعان دست ظفر پیوستلرینه انتقال ایلدیکی کوریله رك طائفهٔ زراع انظارناسده مظهر توقیر و رعایت اولوب طاغلر باغلر ایله اباد و صحرالر یالدیزلی بغدای باشلرندن بر کتمای وقت حصاد اولمسیله چوبانلرك سوریلری قوردن قورقیوب چایر اوزرنده اوتلدقلری وقتلرده کیفلرندن چالدقلری قواللر واوقودقلری مواللر درین درهلرده اوزون صدالر پیدا و بو حالده یالکز انسانلر دکل اسودهٔ حروب وفتن اولان بسیط غبرا دخی حکمدار مملکت اولان ذاتك خاك قدمنه یوز سوروب دائما اوزرندن اکسك اولمامسی حقنده دعا ایتمسنه صیت معدلت و مرحمت مدار و بو قدر اهالینك راحت و امنیتلری پك بیوك افتخار ایکن شهرت و مفخرت حرصیله تقلیب جهان و سفك دماء بیکناهان ایتمك روا دکلدر

بر مملکت اهالیسنك مزاجنه فساد عارض اولوبده مائل عصیان اولورلر ایسه بونك دفعی شو وجهله میسر اوله بیلورکه اصول حکمت و مزاج مملکته موافق قانونلر وضع اولنوب اشبو قوانین اهالینك امن و اسایش اوزره تعیشیچون اقتضا ایلیه جك شیلردن ماعداسنی کافةً منع ایدوب زراعته اشتغال ایتدیره جکندن بو وجهله کسب رفاه ایتدکجه کنجلری تزوج ایله فاملیالری ارتوب اللرنده اولانی مصارف یومیه لرینه صرف و خرج ایدرك اشترای زوائده سرمایه قالماسیله

زراعت ایلدکلری ترلار دخی کفایت ایتمامکه باشلدقده ادارهٔ حوایج حقیقیه‌لری ایچون یکی بر تدارك و اعمارینه مجبوریتدن آواره وسرسری کیسه‌لر کبی سرکشلك فکرنده اوله‌میه‌جقلرینه مبنی اراضی‌یی فامیلیاره تقسیم و بو بابده بر قاعده وضع و تعمیم ایتمك اقتضا ایدوب شویله که هر فامیلیایه غلبه‌لکنی ادارەیه لازم کله‌جك مقداردن زیاده اراضی الملرینه رخصت ویرلمینجه زادکان احاد اهالیدن افزون کسب سامان ایده‌میه‌جکلرندن هر بری حال و مالنه راضی صاحب اراضی و بعد بعد فامیلیالری چوغالوب اول مملکتك اراضیسنی اداره ایده‌مز ایسه اطرافه کوچ ایدوب کیتملری انتشار معدلت و قوتی مقتضی اولور چوجقلرك تعلیم و تربیه‌لری ضمننده مکتبلر انشا و کشاد ایتدیروب فامیلیالرك و باخصوص خواص ناسك حسن امتزاجلرینه نظارت و خدمت ایتمك اوزره نظار و مأمورین ترتیب و تعیین ایدرك حکمدار اولان ذاتك سوری صاحبی مقامنده روز و شب متبصرانه حرکت ایتمسی اقتضا ایدوب یوخسه امنیت شخصیه اهالینك ذل و افتقارنده ارانیلوب حالت یأس و ناامیدیده سر بستانه تنفس ایتدیرمامك پریشانئ زیر دستانی و ویرانئ قرا و بلداندن قلت نفوس کبی بر درد دشوار درمانی انتاج ایتمك ایله برابر او صفتده بولنان حکومتی خلق هر نقدر قورقیلرندن ستایش و ثنا ایدرلر ایسه ده امتداد اشتدادیله اویله بر ادارهٔ جبارانه‌یه قارشو خیالات انتقامیه‌نك قیامنه وسیله ویرلمامك لازم کلور اشته بر مملکتده شو اصولاره رعایت اولندیغی تقدیرده هر طرفدن کروه کروه کوچلر کله‌رك اهالئ موجوده‌یه التحاق و نتیجه یللر عماردن دور و منبت و مبیت خس و خار و ماروموراولان صحاری واودیه‌نك حرث و زرعنه تشمیر ساق ایلدکلرینه مکافاة خاك پاك سینهٔ اشتیاقی

چاکچاك

چاکچاك ایدرك فـلاحلرینه فوائد کثیره و ذخائر وفیره اعطا و وعد ایتمکین انواع محصول برکتبخش خرمن حصول اولوب اول مملکتده لزومی اولمیان اشیا ایله مبادلهٔ اقـوام مجاورهدن النان قیـون و صغر سوریلری صحرا و جبللرده کزوب هر طرفـده آثار معموریت وعلایم امن و راحت کوریله جکندن خانهلرنده قالمش الان کوزل قزلر تزوج و تأهل وکیجهلری بیتابیٔ روزینه یی دفع ایدهجك مرتبهده ضررسز اکلنجهلر ایله توغل ایدرك جملهٔ مسرور و خندان و باخصوص پیران خمیده قدان دست رعـشهدارلرینی برافراشتهٔ جانب آسمان ایدرك یامستعان خلایقه ایولك ایتمك حکمتنه مبنی کتم عدمدن ساحهٔ وجوده کلوب اولاد و احفادمزه پدر عالیقدر مقامنده بولنان حکمدارمز حقنده در خزانهٔ انعام و احسانی کشاد و امتداد ایام عمر و اقبالی ایله جملهمزی دلشاد ایله دیو دهنباز دعای اجابتنشان و یومیـه و لیـه جمعیتلرنده دراریٔ مدایح وادعیهٔ مأثورهسـنی نوعروسان تازه هوسان قلائد کردن جان ایدرلر

(علم کیمیا)

برنجی فصل

اجسام بسیطهٔ غیر معدنیه بیانندهدر

علم کیمیا بر علمدرکه واسطهسیله اجسام بسیطهنك خواص و کیفیاتی تحصیل و کرهٔ ارضك عبارت اولدیغی اجـسام مرکبهنك اجزای فردیهلری تفریق وجمع اولنهرق برجسم آخر احداث یعنی هر بر جسم حل و ترکیب اولنور ارسطالیس زماننده برو حکمای متقدمینك بعضیسی

عناصری درده یعنی نار هوا ماء وترابه حصر ایدوب کافهٔ اجسام
مرکبه‌نك ماده‌سی اشبو عناصر اربعه‌دن عبارت اولمسنه ذاهب اولمش
و بعضیسی بشقه درلو اعتبار ایتمشدر فقط متأخرین عنصر تعبیرینی
کافهٔ اجسام بسیطه‌یه یعنی اجزای غیر متجانسه‌یه تقسیم اولنه‌میان
اجسامه تخصیص ایتمشلردر حالبوکه ماء و هوا و تراب اجسام مرکبه‌دن
اولدقلری یعنی اجزای بسیطهٔ غیر متجانسه‌یه تقسیم اولنه بیلدکلری
اثبات اولنمش ونار ایسه حادثات کیمیویه‌دن عد اولنوب نار طبیعینك
دخی قابل اولوزن بر جسم اولدیغی حالا مثبت و محقق دکلدر شمدی‌یه قدر
اجسام بسیطه اوله‌رق التمش عدددن زیاده اجسام بولنوب لکن قشر
ارضك تحدثنده و متجاور و متجاری اولان میاه و غازاتك ترکیبنده دخل
کلیسی اولوب کثرت اوزره بولنان و علم ژئولوژیه بیلنملری لازم
کلان اجسام بسیطه اون التی اولوب بونلرك اساميسی زیرده
تحریر اولنمشدر

مولدالحموضه مولدالماء ازوت نام دیکر هوای مماتی قاربون یعنی
فحم کوکرد قلور فلیور فوسفور سیلیسیوم الومینیوم پوتاسیوم
سودیوم مانیزیوم قالسیوم تیمور مانغانز

بالاده تعریف اولندیغی اوزره عناصر ویاخود اجسام بسیطه دیو
اجزاسی متجانس یعنی هر برینك عبارت بولندیغی اجزا بر جنسدن
اولان اجسامه اطلاق اولنوب اجسام مرکبه ایسه اجسام بسیطهٔ
مذکوره‌دن ایکیسی اوچی و یا دها زیاده‌سیله مترکبدر مثلا تیمورك
دروننده‌ن فن کیمیا واسطه‌سیله تیمور اجزاسندن بشقه جنس شی اخراج
اولنه‌مز و عبارت بولندیغی اجزانك جمله‌سی متجانس اولوب جمله‌سی
دخی تیموردر اکا بناء جسم مذکوره مفرد و بسیط دینور حالبوکه تیمور
اصلا دیلوب

اصلا دیلوب هواده ترك اولنسه سطحنده اينجه صارى قبوق يعنى پاس پيدا اولديغى جمله نك معلوم و مشهودیدر اشته تيموردن حاصل اولان بو پاس جسم مركب يعنى بر قاچ عنصردن عبارتدر چونكه تيموردن بشقه صو ايله هوانك متركب اولديغى اجسام بسيطه دن بريله متركبدر

امتزاج كيميوى ديو ايكى و يا متعدد عناصرك تجمعيله ديكر بر جسمك حاصل اولمسنه دينلور اشبو اتحاد و امتزاج اجسام مختلفه نك عادى صورتله اجتماعندن عبارت اولميوب شويله كه امتزاج كيميويده اجزاى مرتبطه و مجتمعه نك خواص و كيفياتى متبدل اولور حالبوكه اجسام مختلطه ده اقسام مجتمعه نك كيفيات سابقه سى باقى اولوب بو برندن ينه فرق و تميز اولنه بيلور مثلا حديد ايله كوكرد برابر وضع اولنسه و ياخود توز كوكرد ايله تيمور اكنديسى خلط اولنسه هيچ بر عارضه وقوع بولميه رق ايكيسى دخى هيئت اصليه لرنده قالورلر لكن حرارت واسطه سيله جسمين مذكورين اريوب بر تركيب كيميوى احداث ايدرلر كه كبريت حديد تسميه اولنوب كيفياتى اجزاى اصليه سى كيفياتنك غيرى اولور

بعض قواى طبيعيه وارد ركه علم كيمياده و علم ژئولوژيده بيلنملرى لابد اولديغندن بونلرك قولايلقله اكلاشلمسى ايچون بعض مثال ايله تعريف و بيانى لازم كلمشدر شويله كه بر در النجف و يا ملح قاربون كلس تعبير اولنان قرستال النوب كسر اولنمق مراد اولنسه ابتدا قوهٔ جزئيه يه مقاومت ايدر ايسه ده قوتك تزايدينه متحمل اوله ميوب منكسر اوله جغى دركاردر فقط غباره تجزيه اولندقدن صكره اقسام صغيره سى يعنى كوچك حبه لرى دها تجزيه اولنه ميوب بو خصوص ايچون صرف اولنان قوته مقاومت و تحمل ايلر

اشته کیفیت مذکوره دن استدلال اولندیغنه نظرا جسمك اقسامنی بری برینه
جذب و جمع ایلیان بر قوت اولوب اول قـوتك درجه سی جسمك ثخونت
و خشونتنك درجه سنه بادی اولور و بو قوته قوۀ جاذبۀ جزؤ فردیه اطلاق
اولنور قوۀ مذکوره حرارت واسطه سیله زائل اولوب تکرار ظاهر اوله بیلور
مثلا کوکرد و یاخود قورشون اذابه اولندقده قوۀ جاذبۀ جزؤ فردیه زائل
اولوب تبردلرنده قوۀ مرقومه نك رجعتیله جسم مزبور برینه کسب صلابت
ایدر و کذلك مطبخ طوزی صوده اریوب بعده صو تبخیر اولندقده ملح
مذکورینه تصلب ایدر تیمور تللری صـو یه ادخال اولنوب چیقارلسه صو
تللره یاپشوب قطره لری اوزرنده قالور و جیوه یه ادخال اولنان تللرده ایسه
جیوه التحاق ایلمز بو صورتده تیمور صو یی جـذب ایدوب جیوه یی جذب
ایلمامش اولـور اشته بو قوته قوۀ ارتباطیه تسمیه اولنـور و بر شیشه درونه
زیبق وضع اولندقده بونك سطحی محدب اولور زیرا اشبو جیوه یی لایقیله
جذب ایلمز لکن زیبق مذکور معدنی بر قاب درونه قونسه بالعکس سطحی
مقعر اولور زیرا معـدن مذکـور جذب ایلدیکندن جیوه قابك کنارلرینه
طوغری چیقمش اولور بو ایکی درلو تجربه دن منفهم اولور که قوۀ جاذبه
جزؤ فردیه اقسام متجانسه ده و قوۀ ارتباطیه دخی اجسام غیر متجانسه ده
موجوددر

بر آلتون سکه جیوه ایچنه وضع اولنسه سکه نك اوزری بیاض اولوب
صویه قونیلان تیمورك اوزرنده قالمش اولان صو قطره لری آلنه بیلدیکی
کبی اشبو بیاض زار سکه نك اوزرندن آلنه میـوب نفس سکه یه تأثیر
و نفوذ ایتمش اولور و حتی جیوه ده بر مـدت قالمش اولدیغی حالده
کاملا رنکی بیاض و کندوسی یومشاق اولور و بر دورپی ایله دورپیلنسه
اکندیسنك زیبق و ذهبدن عبارت اولدیـغی مشاهده اولنور اشته

جسمین

جسمین مذکورینك اتحاد وامتزاجنه باعث اولان قوته مناسبت کیمویه اطلاق اولنوب قوهٔ مذکوره فن کیمیانك اساس حقیقیسیدر زیرا بو علمك بحث ایلدیکی اجسامك ترکیب و تحلیلنه قوهٔ مذکوره سبب اولوب بیلنمامش اولسیدی حادثات ژئولوژیه نك سیلری دخی بزلره کوره مجهول قالور ایدی علت مز بوره لایقیله فهم اولنمق ایچون بوراده بعض ایضاحات لازم کلور شویله که اریمش قورشونك اوزرینه دقت ایله برقاچ کوچك قلای پارچه سی وضع اولنسه چونکه قلای ذاتا قورشوندن خفیف اولدیغندن انك اوزرنده منطرك صوده یوزدیکی کبی یوزر ایسه ده ازوقت صکره اریمش بولنان قورشونك حرارتیله متأثر ومذاب اوله رق قورشون ایله قاریشوب محو اولور فی الواقع بعد التبرد قورشونده ذکر اولنان قلای مشاهده اولنمز بو صورتده ذکر اولنان ایکی معدن بری بریله امتزاج وجسم مذکورك هر قسم صغیری قورشون ایله قلایدن ترکب ایدراشته بالاده تعریف اولندیغی اوزره اشبو کیفیت جسمینك اجزای فردیه لری بیننده اولان مناسبت کیمویه تسمیه قلنان قوتدن نشأت ایدروخفی اولمیه که قوهٔ مزبوره هر حال ومحلده تأثیر ایلمز مثلا قورشون وقلای اذابه اولنمدقجه بربرلریله امتزاج ایتمزلر (مثال دیکر) عادی ملح صودن اغر اولمغله صویه وضع اولندقده قابك دیبنه نزول ایدر ایسه ده براز وقت صکره صوده منحل اولوب علی السویه صویك هر قسمی طوزلی بولندیغی جمله نك معلوم ومجربیدر بو صورتده ملحك اجزاسی صویك هرجانبنه علی السویه منجذب ومنتشر اولمش ایدوکنه حکم اولنور شکر دخی صوده اویله اولور

قلای ایله نحاس اکندیسی النوب قارشدیرلسه هیچ براثر ظهور ایلمیوب فقط حرارت واسطه سیله قوهٔ جاذبهٔ کیمویه یعنی مناسبت کیمویه ظهوره کلوب دیکر برجسم احداث ایلر که خواص وکیفیاتی جسمین مذکورین خواصنك

غیریدر مثلا باقرك رنکی بر نوع قرمزی وقلاینك رنکی دخی بیاض اولدیغندن حاصل اولان خلیطه نك رنکی ایسه صاری اولور بوندن بشقه باقر یومشاق وقلای دها لین اولوب خلیطه لری بالعکس سرت و سخت اولور ونحاس پك آغر بر معدن اولمیوب قلای دخی اندن خفیف اولدیغی معلوم ایسه ده خلیطه لرینك کثافتی ایکیسنك کثافتلری مجموعندن زیاده در وقلایدن بر چاك اعمال اولنسه صداسز وباقردن اولانك دخی صداسی قوتسز اولوب حالبوکه جسمین مذکوریندن اعمال اولنان چاکلرك صداسی بلند ورقیق اولدیغندن چاکلر دائما خلیطهٔ مذکوره دن اعمال اولنور واشبو خلیطه یه تونج تسمیه اولنور اشته بو خلیطه نك تحدثی انجق حرارتك واسطه سنه متوقف اولوب دیکر صورتله بالعمل بو وجهله اتحاد وامتزاج وقوع بولمیه جغی اشکاردر زیرا واسطهٔ مزبوره مناسبت کیمیویه نك تأثیرینی تسهیل ودعوت ایلمش اولور

(ادهم)

عن اعضای مجلس والا (بقیه سی صکره)

(صوده بوغلانلرك صورت مداوات واستخلاصی)

صوده بوغلانلرك مداوات واستخلاصی ضمننده بو طرفلرده معروف ومتداول اولان اصول قدیمه نك نه درجه مضر اولدیغی بیانیله اولبابده نوجهله حرکت اولنمسی اقتضا ایده جکنه دائر حذاق اطبادن دوقتور نارانزینك اثری اولهرق کچنلرده ژورنال دوقونستانتینوپلده مندرج بولنان رسالهٔ مختصره فوائد عمومیه یی مستلزم آثار نافعه دن اولمغله مناسب کوریلان فقراتی بالترجمه مجموعهٔ عاجزانه مزه درج وتحریرینه ابتدار قلندی

صوده

صوده بوغلانلری قورتارمق ایچون بو طرفلرده جاری اولان اصولك مضرت ووخامتی عند الاطبا معلوم ایسه ده بو کیفیت خلقك اذهاننده بر درجه تأسس وتقرر ایتمشدرکه دلائل علمیه ایله بطلاننی انلره تفهیم واثبات کفایت ایتمیوب صره سی دوشدکجه مضرات واقعه سنی بیان ایله تقبیح اولنمسی اقتضا ایدر فقط اذهان ناسده نیجه ییللردنبرو جایگیر اولمش بو مقوله افکار باطله نك کلیاً ودفعة محو وازاله سی برامر آسان اولمدیغندن خلقی بوندن واز کچورمك مرور زمانه واصحاب معلوماتك بالاتفاق مساعئ متمادیه لرینه محتاج اولدیغی دخی انکار اولنه مز مؤخراً ظهوره کلان بر وقعهٔ مکدره نك نقل وحکایه سیله موضوع بحث اولان اصول مضره نك نه دن عبارت بولندیغی وبونکله غریقك اعادهٔ حیاتی ممکن اولمدقدن بشقه بلکه مماتنه سبب مستقل اولدیغی معلوم اولور

درسعادتده یونان قونسلوسی بولنان موسیو پالئولوغ چند ماه مقدم هکبه لی اطه ده بر دوستیله برابر دکزه کیرمش وایکیسی دخی یوزمك بیلمدکلرندن درین یره کتمیوب کارده طورمشلرسه ده طوردقلری محل اوچورمسی بریر اولدیغندن موسیو پالئولوغ غالبا ایاغی قایمسیله بردن بره صویه باتوب بر قاچ دقیقه صویك ایچنده قالدقدن صکره چیقارق استمداد ایتمش ایسه ده رفیقی بونی لطیفه یه حمل ایله خلاصیچون هیچ بر تدبیره تشبث ایتامش ومرقوم تکرار صویه باتوب بر قاچ دقیقه صکره چیقارق امان باتیورم دیو چاغرمش وخیلی چالشوب چبالمش ایسه ده یوزمك بیلمدیکندن تکرار باتوب بردها کورنمامشدر رفیقی بو حالی کورنجه تلاش ایدرك هر کسدن استعانه واستمداده ومرقومی کیم قورتاره بیلورسه زیاده سیله مکافات ایده جکنی اعلانه باشلادیغندن بر قایق ورود ایدرك ایچنده بولنان قایقجیلر هرنقدر سائر اطه لولر مثللو پك اعلا یوزمك بیلورلر ایسه ده کویا صویه غرق

اولان شخصه فوق العاده بر قوت كله جكندن استخلاصنه چاليشان كسنه هر نقدر قوتلى و يوزمكده مهارتلى اولسه مقاومت ايده ميوب برابر غرق اولوردى و خلق بيننده بر اعتقاد اولديغندن مجرد شو فكر باطله مبنى غريق مرقومى قورتارمق ايچون هيچ بريسى صويه اتلميوب قايق كورككلريله چيقارمق استدكلرندن بو صورتله اون دقيقه قدر اوغراشدقدن صكره غريقى كناره كتوررك وجودى بره لنمش اولديغى حالده صودن چيقاروب باش اشاغى اياغندن اصمشلردر برازوقت بويله اصيلى طورديغى حالده مأمولارى وجهله قارنندن صو چيقمديغندن كويا غريق مرقوم دها اولمامش ايسه قارننده بولنان مقدار جزئى صومونه سبب اولورو بو صو هر نقدر از اولسه ينه چيقارلمق لازمدر زعم فاسديله بيچاره نك كوكس و قارننه و اموزى باشلرينه عادتا ضرب ايتمكه باشليوب بو نكله دخى مطلوبلرى حاصل اولمديغندن غريقى بره ايندروب قالديرمده يورركبى كوكسى وقارنى اوزرنده يورمكه باشلامشلردر نهايت صاغ ادملره نسبتله بيله اسرع اسباب هلاك اولان اصمق و دوكمك و تپه لمك كبى معاملات تعذيبيه دن بر فائده كوره مدكلرندن مأيوس قالدقلرى حالده بر طبيب ظهور ايدوب غريقك جسدينى صغومش و بره لنمش بوله رق بوغاز طمرندن بر قان المش ايسه ده خيلى وقت صكره قان اقديغندن و بر قيه قدر قان چيقمش اولديغى حالده غريقده اثر حيات مشاهده اولنمديغندن طبيب كيچ يتشمش و ايش ايشدن كچمش اولديغى بيان ايدرك صاويشوب كتمشدر

ايكى ساعت صكره ديكر بر طبيب جلب اولنوب بو دخى بعض تدابيره تشبث ايلمش ايسه ده بر فائده يى مفيد اولديغندن جنازه واپوره قونيله رق درسعادته كتورلمش و بورايه وصولى غرقندن سكز ساعت مرورنده وقوع بولمش اولمغله تجمع ايدن اطبا غريقك صودن چيقارلديغى انده اجراسى

لازم

لازم كلان بعض معالجاتی استعمال ایلمشلرسه ده هیچ بر فائده‌سی كوریله‌مامشدر

اشته صوده غرق اولنلر حقنده بو طرفلرده تصورتله معامله اولندیغی تفصیلات واقعه‌دن معلوم اولدی بو بابده اوروپاجه معتاد اولان اصول بحثنه كلنجه متقدمین ومتأخریندن خیلی ذوات بو خصوص حقنده چوق شیلر یازمشلر ایسه ده شوامر خیرك یولیله اجراسیچون كرك طرف حكومتدن وكرك اصحاب خیرات جانبندن مخصوص جمعیتلر وخسته‌خانه‌لر تأسیس وانشاسنه بداء اولنه‌لی انجق یوز سنه وار دریالكز اسقوچیاده دورهام پسقپوسنك بناكرده‌سی اولمق اوزره بامبروغ قلعه‌سنده كائن غرقا خسته‌خانه‌سی برقاچ یوز سنه‌لكدر مقدملری الامانیا وفرانسه وسائر محللرده حكومت مأموری حاضر اولمدقجه برغریقی صودن اخراج ایتمك ویاخود امدادینه یتشمك قانوناً ممنوع اولوب خلافی حركتده بولنانلر مجازات شدیده‌یه كرفتار اولورلر ایدی حكومت مأمورلری ایسه هر یرده حاضر وناظر اوله‌میه‌جقلرندن صرف نظر ورودلرندن صكره دخی بر طاقم مراسمه رعایتله بیهوده اضاعهٔ وقت ایلدكلرندن قورتارلمسی ممكن اولان نیجه بیچاركانك موتنه سبب مستقل اولورلر ایدی حكومتك اشبو معامله سندن بشقه برجنازه‌یه تقرب ایتمك اول وقت افكارنجه دیناً امر مكروه عد اولنوب بو وجهله بركسنه‌نك ساحلخانه‌سی پیشكاهنده برجنازه كورلسه چیقارلمسی خیلی مصارف وتكلفاته محتاج بولندیغندن واكثریا جانی مهلكه‌یه آته‌رق غرقدن ادم قورتارنه دخی هیچ بركونه مكافات موعود اولمدیغندن خلق غریقلرك یانه بیله یاقلاشمق استمزلر ایدی مؤخراً اشبو اصول مضره كلیاً لغو اولنمشدر

١٧٦٢ سنهٔ میلادیه‌سی الامانیانك بلاد مشهوره‌سندن هامبورغ شهرنده

غریقلره نوجهله معامله اولنمسی لازم کله جکنه و بونلری حیا و یاخود میتاً دکزدن چیقارن کمسنه یه و یریله جك مکافاته دائر بر نظامنامه تنظیمیله اعلان اولندی ۱۷۶۷ سنه سی فلمنکده امستردام شهرنده تخلیص غرقا اسبابنك استحصالنه سعی ایلمك اوزره بر جمعیت تشکیل اولنه رق ابتدا بو شرفه شهر مذکور نائل اولمش و مؤخراً اوروپانك اکثر محللرنده بو مثللو پك چوق جمعیات خیریه تشکل ایلمشدر

۱۷۷۲ سنه سی پارسلی موسیو پیانام ذات صویه غرق اوله رق نفسی طیقانمش و نبضی حرکتدن قالمش اولانلری استخلاص نیت خیریه سیله پارسده بر خسته خانه بنا و امر اداره سنی بالذات کندوسی درعهده ایدوب اوچ سنه صکره بو مدت ظرفنده موفق اولدیغی خدمات خیریه و اتخاذ واستعمال ایلدیکی اصول مستحسنه یی نشر واعلان ایلمسیله جمله نك تقدیر و تحسینی جالب اوله رق مومی الیهك اصولی فرانسه نك اکثر ایالتنده اتخاذ واجرا اولندیغی مثللو مقدمجه آمستردامده تأسس ایتمش اولان جمعیتك زیر اداره سنده بولنان خسته خانه لرده جاری اولان اصول دخی دانیمارقه دولتی پای تختی اولان قوپنهاق شهرنده دخی اجرا قلندی ۱۷۷٤ سنه سی لوندره ده جمعیت انسانیهٔ قرالیه نامیله بر جمعیت تشکل ایدرك غریقلره مخصوص برجسیم خسته خانه یاپلمش و بونده اتخاذ اولنان اصول مؤخراً امریقا و هندستانه دخی تعمیم قلنمشدر صکره لری اوستریا و لهستان و روسیه ده دخی بو مثللو نیجه جمعیتلر تشکل ایدرك پك چوق خسته خانه لر تأسیس وانشا اولنمشدر

بر منوال محرر اوروپانك هر بر محلنده کرك دولت و کرك اصحاب خیرات طرفندن جمعیتلر تشکیل اولنه رك وخسته خانه لر یاپیله رق غریقلری تصورتله قورتارمق واعادهٔ حیاتلری ضمننده نوجهله مداوات اولنمق لازم کله جکنه

دائر

دائر بیانی اعلانات و نظامات ترتیب و نشر اولندیغی مثللو بر جمعیت بر مدت معلومه ظرفنده قاچ نفر غریق استخلاص ایلمش و نفسی کسیلوب نبضی حرکتدن قالمش و خلق نظرنده چوقدن اولمش دینلان نقدر ادمك جاننی قورتارمش اولدیغی اره صره اعلان قلنور ایدی موسیو پیانك تحت اداره سنده بولنان خسته خانه حین تأسسدن یعنی ١٧٧٢ سنه سندن ١٧٧٨ سنه سنه قدر ظاهراً اثر حیات کورنمیان طقوز یوز اوتوز بش غریقك سکز یوز اون اوچنی قورتارمش اولدیغی مثللو لونده جمعیتی دخی بش سنه ظرفنده ایکی بیك اوچیوز غریقك اعادهٔ حیاتنه سبب اولمشدر بنی نوع بشردن شو قدر نفوسك استخلاصی مدنیت و انسانیته بر بیوك خدمت اولدیغی تعریفدن مستغنی اولوب بو ایسه اصحاب خیراتدن بعض ذواتك اعانه و امدادی و اطبای جمیله شعاردن بعضیلرینك حسن همتی ایله حصول پذیر اولدیغندن بو مثللو ذوات محترمه نك اسملری الی یوم القیام زیور صحائف تواریخ اوله جغی درکاردر هامبورغلی ژان ابراهام وویلکن دولکمان و فلمنکلی قوزن و لوندره لی هاواس و پارسلی پیا و موراوالی قونت لئوپولد بریجتولد و دها سائرلری بو قبیلدن اولوب ایچلرندن قونت بریجتولد کبی بعضیلری بو یولده فدای جان دخی ایتمشلردر

سالف الذکر دولتلر و جمعیتلر بر منوال مشروح بالذات ایتدکلری خدمتله اکتفا ایتمیوب سائر افرادناسی دخی ترغیب و تشویق ایچون بر غریق قورتارن و یاخود بو بابده بر اعانه سی تبین ایدن کسانه مکافات مخصوصه تعیینیله اعلان ایلدیلر

فلمنك جمعیتی میت نظریله باقیلان بر غریقی دیرلدن کمسنه یه اوزرنده مستخلصك نامی محرر اوله رق التی سه کز (١) قیمتنده بر مدالیه و میلان

(١) سه کز عثمانلی لیراسنك نصفنه معادلدر

جمعیتی نقداً اون ایکی سه کن وطوسقانه حکمداری بر غریقی قورتارمق ایچون کندوسنی صویه اتمش اولان ادمه یکرمی سه کن اعطا ایدر وقوپنهاقده بو مثللو خدمت مقابلنده بش سه کن وهامبورغده یوز طالر (٢) ویریلورولونده جمعیتی بر غریقی قورتارنه بش کینه (٣) وچالیشوبده موفق اوله میانه اوچ کینه ویررو اوستریاده یکرمی بش فلورین (٤) اعطا قلنور ایدی پارسده مقدملری کیم اولورسه اولسون صودن بر غریق چیقارنه یکرمی بش فرانق (٥) وغریقی الك یقین قره غولخانه‌یه ایصال ایدنه التی فرانق ویرلدیکی حالده مؤخراً ١٨٥٠ سنه‌سی مقدار مذکوز یکرمی فرانقه ابلاغ ایدلمشدر موسقوه شهرنده اصحاب خیراتدن ایکی ذات غریقلره مخصوص بر خسته‌خانه یاپلمق اوزره اون ایکی بیك روبله (٦) اعطا ایتدیلر خسته‌خانهٔ مذکور یاپیلوب امر اداره‌سی موسیو پکنه حواله اولندی وبر غریق کوروبده اسباب تخلیصیه‌سنه تشبث ایتمیه‌رك کچنلر حقنده طرف حکومتدن مجازات شدیده تعیین واعلان قلندی (قدری)

(بقیه‌سی صکره)

---

(٢) طالر یکرمی اوچ غروشه معادلدر
(٣) کینه یکرمی برشیلنه وشیلن بش بچق غروشه معادل انکلیز سکه‌سیدر
(٤) فلورین اون ایکی غروشه معادل اوستریا سکه‌سیدر
(٥) فرانق درت غروش اون التی پاره‌یه معادل فرانسز سکه‌سیدر
(٦) روبله اون سکز غروشه معادل روسیه مسکوکاتندندر

(دار الفنونده درس عام وقوع کشادی)

کچن دفعه دار الفنونده کشاد اولنه جغی یازلمش اولان حکمت طبیعیه درس عامی بعض مأمورین کرام و کتبهٔ اقلام وسائر هر صنف اهالیدن اوچیوز قدر مستمع حاضر اولدیغی حالده اشبو ماه رجب شریفك یکرمی ایکنجی بازار ایرتسی کونی بدأ اولنمشدر سعادتلو درویش پاشا حضرتلری اولا شوائر خیرك مجرد ذات معالی سمات حضرت پادشاهینك تربیهٔ عامه حقنده متوالی الظهور اولان مساعدات جلیله جمله جمیله سندن اولدیغی بیانیله تزاید عمر و شوکت شهریارلری دعای لازم الاداسنی ایفا و تدریس ایده جکی حکمت طبیعیه و کیمیا فنلرینك عموم حقنده نه درجه لزوم و اهمیتی اولدیغنی بر مقالهٔ مختصره ایله افاده و انبا ایتدکدنصکره مقصده شروع ایلمش و اشبو برنجی درسده علمین مذکورینك موضوع و غایتنی و ماهیت هوا و قوهٔ الکتریقیه و سائره یه دائر بعض اصول و قواعد حکمیه یی بیان و اشبو مسائلك درعقب عامه حضورنده الات مخصوصه سی واسطه سیله تجربه لرینی دخی اجرا ایلمشدر

بو مقوله علوم دقیقه تدرس وتفهیمنك بعض مقدمات علمیه تحصیلنه متوقف اولدیغی درکار ایسه ده مدرس مشار الیه اوضح صورتله تقریر و افادهٔ مرام ایلدیکندن و بالخصوص قولاً تفهیم اولنان مسائل اولوجهله فعلاً دخی ارائه و اثبات اولندیغندن مستمعینك بالسهوله استفاده ایده جکی مجزومدر

اجرا اولنان تجربه لر امور غریبه دن اولوب حضارك اکثریسی دخی برنجی دفعه اولمق اوزره بویله شی کوردکلرندن موجب کمال تعجبلری اولوب

بالخصوص قوهٔ الکتریقیه تجربه سنده الات مخصوصه سندن آتش شراره‌لری ظهور ایتدیکدن بشقه بر اینجه تل واسطه‌سیله قوهٔ مذکوره بر ادمك وجودینه نقل اولندیغی حالده ال و یاخود بشقه بر شي ایله وجودینك قنغی طرفنه طوقنلسه اورادن مائی رنکلو قغلجملر چیقمسی و بعض ترکیب کیمیوی ایله تیمور تل عادتا قابل التهاب بر ماده کبی مشتعل و محترق اولمسی فوق الغایه موجب استغراب اولمشدر

دفعهٔ اولیدن صکره رجب شریف غایتنه قدر و یریلان ایکی درسده جمعیت دها زیاده اوله‌رق درت بشیوز قدر ادم بولنمش و درسخانه‌نك بوندن زیاده‌یه تحملی اولمدیغندن بر طاقم کسان دخی یر بوله‌میه‌رق عودت ایتمشلردر و حضارك جمله‌سی کمال حرمت و دقت ایله استماع ایدرك هیچ بریسندن مخل اداب بر کونه حرکت صدور ایتمامشدر

درسعادت اهالیسنك تحصیل علم و معرفت حقنده مشهود اولان بو درجه میل و رغبتلری فی الحقیقه هیئتجه مایهٔ حبور و مفخرت اوله‌جق موادن اولوب کرك مجموعهٔ عاجزانه‌مز و کرك اشبو درس حقنده عامه طرفندن فوق المأمول ظهوره کلان حسن قبول بو مقوله تأسیسات علمیه‌نك بی اثر و اعتبار قالمیه‌جغنه دلیل واضح اولدیغندن و عالمده هرنه اولور ایسه اولسون ممکناتدن اولان بر امره نیت قویه و خالصه ایله تشبث اولندیغی حالده همان دائما نتیجهٔ مطلوبه‌نك تیسر حصولی مجزوم بولندیغندن اوصاف ممدوحهٔ و طبرووری و اهلیت ایله متصف اولان ذوات مملکتك اشد احتیاجی اولوب از همتله حصولی ملحوظ اولان آثار خیریه‌یه خیال محال نظریله باقیه‌رق بران اقدم شروع و مباشرت و درکاه الهیدن استدعای حسن موفقیت ایتملیدرلر

اکرچه درس مذکور مستمعلرینك جزو اعظمی ذات علم و معرفته محبة

تعلم

تعلم و تحصیلی نیت خیریه‌سیله کله‌جکنده اشتباه ایتمز ایسه‌کده فهم وتقدیرندن عاجز بولنان بعض عوام ناس مجرد اجرا اولنان تجربه‌لری کورمك و عادتا بر اویون کبی تماشاسیله اکلنمك اوزره کله‌جکلری دخی درکار اولوب بو مثللو علوم نافعه‌یه شونظرله باقنلر قبوله شایان اوله‌مز ایسه‌ده اشبو درس عام اولدیغی جهتله شو ایکی صنفك تمییز و تفریقی متعسر و بلکه متعذر اولدیغندن اومقوله جهلا طاقمنك دخی طلبه مثللو رخصیاب دخول و انلر صره‌سنده جالس مصطبهٔ قبول اوله‌جقلری اشکاردر خالی محل اولدیغی حالده او مقوله‌لرك دخی درسده حاضر بولنمسنده بأس یوغیسه‌ده بونلر اولجه کلدکلری حالده بر چوق محلی اشغال ایدرك مداوم و مستعد اولان طلبه‌نك اچیقده قاله‌جقلری و بناءً علیه بونلر دائما بر بوله‌جقلری خصوصنده امین اوله‌میه‌رق شو ماده ترك و تکاسللرینه سبب اوله‌جغی ملاحظه‌دن غیر بعیددر

شو محذورك دفعی چاره‌سی بولنمق پك کوج دکلدر ظن ایدرم مداومت اوزره درس استماع ایتمك استیانلر بر محل مخصوصده اثبات وجود ایدرك سال و شان و درجهٔ اهلیت و استعدادلری ممکن مرتبه تفحص و تحقیق ومداوم و مستفید اوله‌جقلری مأمول بولنانلر بالقبول کلدکجه خالی بولمق اوزره بونلره بر محل تخصیص اولنوب کیفیتی مبین یدلرینه بر قطعه دخولیه بیلیتی اعطا اولنمسیله شو مقصد حاصل اولور

اشبو تدبیر ارباب اهلیتك دوامنه حائل اوله‌جق محذوری دافع اولدقدن بشقه بو تقدیرجه درسك ختامنده او مثللو امتیازلو شاکردانك امتحانلری دخی اجرا اولنه‌بیلوب بونك ایسه امر تحصیلده نه درجه حسن تأثیری اوله‌جغی تعریفدن آزاره در خواهشکران علم و معرفتك شمدیکی صورتله دخی دوام و استفاده‌یه سعی و اهتمام ایده‌جکلری

بی اشتباه ایسه ده مداومتی برتعهد معنوی تحتنده اولدیغی وبالخصوص بر کون عامه مواجهه سنده ثمرهٔ سعی و طلبی سنجیدهٔ میزان امتحان اوله جغنی بیلندیکی حالده بالطبع شو کیفیت بشقه بر شوق و غیرتی مستلزم اوله جغی درکاردر

شو مطالعات عاجزانه مزی عرض و بیاندن مرادمز حاشا درس مذکور حقنده بر کونه نقص و قصور اسنادی اولیوب مجرد عموم حقنده خیرلو اولمق اعتقادنده بولندیغمز صورتی اخطاردن عبارتدر هر حالده بونك تأسیسنه موفق اولان ذوات حمیت سماتك مساعئ مشکوره لرینی تقدیره مجبورز طوبخانهٔ عامره مشیری دولتلو خلیل پاشا حضرتلری طرفندن دخی اشبو درس محللرینك تنظیم و تسویه سنده خیلی همت بیورلمش اولمغله بو صره ده مشار الیه حضرتلری حقنده دخی لوازم تشکر و محمدتك ایفاسنی وجیبه دن عد ایلرز

(منیف)

(خلاصهٔ پولیتقیه)

(ممالك مجتمعه آمریقا مسئله سی)

اشبو مسئله نك منشأ و سببی لایقیله اکلاشلمسی ممالك مجتمعهٔ امریقانك موقع جغرافیسی و اهالیسنك مسلك و مشواری بیلنمسنه متوقف اولدیغندن اول امرده بروجه ایجاز بورالرینك تعریف و بیانی لازم کلمشدر ممالك مذکوره اوتوز درت حکومتدن مرکب بر جمهور اولوب بونلرك هر بریسنك صورت مستقله ده ادارهٔ مخصوصه لری اولوب هیئت مجموعه لرینه عائد مواد دخی درت سنه ده بر کره تبدیل اولنور بر رئیس

اداره

ایله مبعوثان ملتدن مرکب ایکی مجلس معرفتیله تسویه قلنور ممالك مذکوره بتون اوروپا قطعه‌سی وسعتنده اولوب اوتوز بر بچوق میلیون نفوسی شاملدر بونك درت بچوق ملیون قدری امر حراثت و زراعتده استخدام اولنمق اوزره افریقادن جلب اولنمش سیاه کوله‌در اشبو اهالینك بر مقدار جزئیسندن ماعداسی کافهٔ انکلیزجه تکلم ایدرك همزبان و پروتستان اولمق اوزره همذهبدرلر ممالك مذکوره‌ده سائر و سائل نقلیه‌دن بشقه تیمور یوللر اولقدر کثرت اوزره درکه اوروپانك پك چوق مملکتلرنده بولنان عادی یوللر مقدارینه معادلدر دینلسه مبالغه‌یه حمل اولنه‌مز

الیوم محارب اولان طرفینك بریسی حکومت منتظمهٔ سابقه اولوب شمال طرفنده واقع یکرمی بر حکومتدن مرکب دیکری جهت جنوبیه‌ده کائن اون بر حکومتدن عبارت اولوب سالف الذکر سیاه کوله‌لرك جزو اعظمی بونلرك خدمتنده درلر مذکور یکرمی بر حکومت تقریباً یکرمی بر ملیون نفوسی جامع اولوب بونلردن یالکز یوز بیکی کوله‌در و جنوب طرفی اون ملیون نفوسی شامل اولوب بونلرك اوچ بچوق ملیونی کوله‌در

ممالك مذکوره‌نك ابتدای تشکللرنده اسارت اصولی عموماً قبول اولنمش ایسه‌ده شمال طرفنده واقع ممالك قرق سکز عرضنه قدر ممتد اولوب بو درجه‌ده بولنان مواقعك هواسیله ایله ایسه زنجیلر امتزاج ایده‌مدیکندن چوق سورمیه‌رك مذکور اسارت اصولی لغو اولنمشیدی حالبوکه جنوب طرفنك هواسی زنجیلر مزاجنه موافق اولوب ممالك حاره‌یه مخصوص اولان پرنج و پموق و شکر و چوید و تونون زراعتیچون دخی کلی عمله‌نك لزومی اولدیغندن افریقادن مقدار جسیم زنکی جلب و استخدام

قلندی عموما خرستیان ملتلری بیننده انسان بیع و شراسی نهایتله
مذموم وغیر جائز اولدیغی حالده اشبو زنجیلرك اختلاف لون وسیمالری
مناسبتیله طریق تأویله سلوك اولنه‌رق کویا بونلر انسان حقیقی اولان
بیاضلرك مادوننده بر نوع خسیس اولدیغندن مستثنا طوتیله‌رق حیوانات
واشیا مثابه‌سنده اخذ واعطالرینه قانونا مساغ کوسترلمش وبنأ علیه
اشبو اسرا تجارتی شمدی‌یه قدر کتدکجه کسب توسع ایلمشدر
ممالك شمالیه‌ده ایسه او قدر زراعته قابلیت اولمیوب امور صناعیه‌ده
دخی زنجی استخدامنده فائده اوله‌مدیغندن بونلرك دفعی دها خیرلو
کورینه‌رك بر طاقمی اعتاق ایله کروه احراره الحاق و بر طاقمی
جنوبلولره فروخت اولنمشدر برده اکثریسی ایرلانده و المانیا اهالیسندن
اوله‌رق امریقایه هجرت ایدن اوروپالولرك جزؤ اعظمی ممالك شمالیه‌ده
توطن ایتمکده اولوب بونلر ایسه اوته‌دنبرو امور شاقه‌ده استخدامه
مألوف و سعی و غیرتله موصوف اولدقلرندن زنکیلر قدر چالشدقدن
بشقه اصول تربیه و مذهبلری دخی اسارت اصولنه نا مساعد
اولدیغندن اشبو اسباب مختلفه‌یه مبنی شمال طرفلرنده کتدکجه اسرا
ازالوب نهایت بر منوال محررشو اصول بالکلیه ترك اولندی
بونك اوزرینه شماللولر جنوب طرفندن نزدلرینه فرار والتجا ایدن
اسرایی حمایت ایلمکه باشلدیغندن بوندن و امثالی خصوصاتدن
طولایی شمال و جنوب حکومتلری بیننده اصول اداره‌جه مشکلات
کلیه حصوله کله‌رك منازعات کثیره وقوعندن صکره او مقوله اسرانك
اصحابنه اعاده‌سی حقنده بینلرنده معاهدهٔ مخصوصه عقد اولنمشیدی
مع مافیه شماللولر اولبابده ایقاع مشکلاتدن خالی اولمامش اسیر
استخدام ایدر بعض حکومتلر مؤخراً دائرهٔ اتفاقه قبول اولندیغندن
بو دخی اسباب اختلافدن بری اولمشدر

اشته

اشته مواد مشروحه طرفین بیننده مخالفت متوالیه‌یی داعی اولوب حتی بعض کره یکدیکری ممالکنه تجاوز ایله حرکات جبریه وقوعنی منتج اولمشدر شو حال بیك سكز یوز التمش سنه‌سنده رئیس جدید انتخابی زماننه کلنجیه قدر ممتد اولوب اولوقته دکین یالکز بعض حکومتلر بیننده خصوصی بر منشأ نزاع اولدیغی حالده بر مسئلهٔ عمومیه‌یه منقلب اولمشدر موسیو لینقولن شماللولرك اتفاق عمومیسیله رئیس جمهور انتخاب اولندقده چونکه جنوبلولر اراضیلرینك کمال درجه منبت اولمسیله برابر بر منوال محرر امرحراثتده زنجی اسرا استخدام ایدرك فوق الغایه ثروت و سامان استحصال ایلمش و بو جهتله بینلرنده پك چوق اصحاب نفوذ و اعتبار تورەمش اولدیغندن رئیس مشار الیهه کلنجیه قدر همان دائما مقام ریاستی بونلر حائز اولوب بو سایه‌ده اصول متحذه‌لرینی ترویج ایله امور پولیتیقیه‌ده اکثریا شماللولره تفوق ایدرلر ایدی هر نصل ایسه دفعهٔ اخیره‌ده شماللولر کندولرندن بولنان مشار الیه لینقولنك رئیس انتخابنه ظفریاب اولدقده بو کیفیت شاید ممالك شمالیه اصول و عاداتنك غلبه‌سنه بادی اولور مطالعه‌سیله جنوبلولره غایت کران کلمش و رئیس جدید دخی اسارت اصولنك عموماً الغاسنی متضمن بعض تدابیره تشبث ایلمش اولمغله جنوبلولر شماللولردن قطع رشتهٔ اتحاد داعیه‌سنه قیام ایله جمله‌دن اول قارولین جنوبی بونی رسما طلب و عقبنده بر بیاننامهٔ عمومی نشریله افتراقنی اعلان ایلدی سائر جنوب حکومتلری دخی تدارکات حربیه‌یه مسارعت و طرفین بیننده بعض تجاوزات وقوعندن صکره جنوبلولر بالاتفاق بر هیئت متحده تشکیلیله سابقا ممالك مجتمعه حربیه ناظری موسیو کفرسون داویز نام ذاتی رئیس انتخاب ایلدیلر

بونك اوزرینه شماللولر مذكور تاروانین مملكتنه تجاوز ایله بر قلعه سنی ضبط ایلمش اولملریله جنوبلولر قلعهٔ مذكوره یی حصر وتضییق ایدرلك درونده بولنان شمال عسكری تسلیمه مجبور اولدی

اشته ایلك دفعه اوله‌رق وقوعبولان شو محاربه‌ده جنوبلولر غالب كلدیكندن بو كیفیت شماللولرك كمال درجه حدت وتهورلرینی موجب اوله‌رق رئیس جمهور لینقولن درعقب یتمش بش بیك عسكر جمع وترتیب وعصیان ایدن مملكتلرك یكرمی كونه قدر كماكان دائرهٔ اتحاده دخول ایلمری ضمننده تنبیهات اعلان ایلدی جنوبلولر دخی لوازم مدافعه ومقابله‌نك تداركنه مباشرت ایدوب راست كلدكلری شماللو سفائننك اخذ وكرفتی حقنده رئیسلری طرفندن جنوبلولره رخصتنامه‌لر توزیع واعطا قلندی

برازوقت مرورنده شماللولر افتراق ایدن حكومتلر سواحلنك تحت محاصره‌یه وضعنی اعلان ایلدیلر

طرفین ممالكی بیننده واقع بوتوماق نهری حدفاصل اتخاذ اولنه‌رق ایكی طرف عساكری نهر مذكور كنارلرینه تحشد ایلدی شماللولرك اردوسی سقوط نام جنرالك تحت قوماندہ‌سنده اوله‌رق بش فرقه‌یه تقسیم قلندی وقوعبولان باشلیجه میدان محاربه‌لرینك برنجیسی بول‌رن محاربه‌سیدر كه بونده یكرمی بیك شماللو ویكرمی بش بیك جنوبلو عسكری اولوب ایلك دفعه محاربه‌ده بولنان عسكرلر اكثریا دوچارخوف ودهشت اولدقلرندن بونده دخی اویله اوله‌رق غالب ومغلوب معلوم اولمدیغی حالده چكلمشلردر فقط شماللولر تعقیب اولنه‌رق درتیوز یتمش طقوز مقتول وبیك یوز مجروحلری وقوعبولمش وبیك بشیوز قدر ادملری اسیر دوشمشدر جنوبلولرك دخی اوچیوز طقسان اوچ ادملری

مقتول

مقتول و بیك ایکی یوزی مجروح اولشدر اشبو محاربه‌یی متعاقب جنوبلولر ممالك شمالیه‌یه صورت هجوم کوسترمش اولملریله شماللولر زیاده مضطرب اوله‌رق درحال بشیوز بیك عسکر بردن تحریر و جنرال سقوطی بالتبدیل یرینه ماق قلیلانی تعیین و ویرژنی مملکتندن مرور ایله ممالك جنوبیه‌یه هجوم ایلدیلر اشته بو وجهله بیك سکز یوز التمش برسنه‌سی نهایتنه قدر محاربه ممتد اولوب سنهٔ آتیه ابتدالرنده شمال اردوسی التی یوز بیك عسکردن مرکب ومعیتنده جسیم بردونما اولدیغی حالده ینه محاربه‌یه بدا ایلدی بر طرفدن جنوبلولر ممالك شمالیه‌یه تجاوز ایله بعض یرلر ضبط ایتمکده ایکن شماللولر دخی ممالك جنوبیه‌نك مواقع مختلفه‌سنه درت دفعه عسکر سوق ایدرك خیلی مظفریته مظهر اولدیلر و حتی باش قوماندانك تحت اداره‌سنده بولنان شمال اردوسی جنوبلولرك مرکز اداره‌لری اولان ریشموند شهرینه برقاچ ساعت قالنجیه قدر تقرب ایتمش ایکن جنوبلولر کرکی کبی مدافعه ایتدکدن بشقه شهر مذکور جوارنده واقع اولوب متوالیاً یدی کون ممتد اولان بر محاربهٔ عظیمه‌ده شماللولر کلی تلفات ایله منهزماً رجعته مجبور اولشلردر

شماللولر جمعاً بر ملیون کوکاللو عسکر تحریر ایتمش اولدقلری حالده غائلهٔ حرب مندفع اولمیوب ارتق اهالی دخی حسن رضاسیله عسکر یازلمقدن امتناعه باشلدیغندن الیوم صورت جبریه‌ده اوچیوز بیك دها تحریرینه مباشرت قلنمشدر

ممالك شمالیه‌ده اشبو اردولرك مرکب اولدیغی یدیوز الای ایچون سائر مهمات حربیه‌دن بشقه یدیوز موزیقه طاقمی تنظیم اولنوب عسکرك هر نفرینه دخی شهری تقریباً بیك ایکیوز اللی غروش معاش و بو

نسبتله تعیینات و یرلدیکندن شمدی یه قدر واقع اولان مصارف حربیه یوز ملیون انکلیز لیراسنه بالغ اولمشدر اشبو مصارف جسیمه یه مدار اولمق اوزره مقدار کلی اوراق نقدیه چیقاریلوب بونك دخی الیوم اعتباری یوزده اوتوز نقصانه تنزل ایتمشدر

جنوبلولر دخی قرعه ایله کلی عسکر تدارك و ترتیب ایتمشلر ایسه ده مصارفات واقعه‌لری اوقدر جسامتلو دکلدر شمدی یه دکین وقوعبولان محاربات‌ده هر بر طرفدن یوز بیك قدر ادم تلف اولوب الحالة هذه هر طرفك درت یوز بیك عسکری موجوددر

اشته مسئله بدأ ایده‌لی ایکی سنه‌یی متجاوز اولوب محاربات عدیده وقوعبولدیغی حالده شمدی یه قدر ایکی طرف دخی بر فائده مادیه یه نائل اوله‌مامش و روش حاله نظراً دها بك چوق سنه‌لر اوغراشسه‌لر نه بر طرفك دیکرینی صلحه اجبار ایده‌بیله‌جك درجه مظفریته مظهر اوله‌میه‌جغی ملحوظ بولنمشدر

ممالك شمالیه و جنوبیه میانه‌سنده واقع ویرژینی مملکتی بیطرفلق حالنی التزام ایلمش و بو حرکت طرفینك دخی مملکت مذکوره حقنده بغض و خصومتی موجب اوله‌رق ایکی طرف دخی اوزرینه هجوم ایتمکده بولنمشدر

اشبو مصائب حربیه‌یه بر نهایت ویرلمك اوزره مؤخراً فرانسه و روسیه دولتلری توسط مراد ایدرك انکلتره دولتنی دخی بو بابده اتفاقه دعوت ایتمشلر ایسه ده دولت مشار الیها طرفین محاربینك الیوم قوتلری بر درجه‌ده بولنوب هنوز بر طرفده ضعف وفتور طاری اولمامش اولدیغندن صلح تکلیفنك بر فائده‌یی مفید اولمیه‌جغی بیانیله اجرای توسطدن استنکاف ایدوب بونك اوزرینه دولتین مشار الیهما دخی اصلاح ذات البین افکارندن صرف نظر ایلمشلردر

اشته

اشته شو حالاته نظراً محاربهٔ حاضره‌نك عهد قریبده اندفاعی مأمول اولیوب درجهٔ قصوای معموریت و اقتداره واصل اولمش اولان بویله بر مملکت وسیعه‌نك شو وجهله مصائب مالانهایهٔ حربیه‌یه کرفتار اولمسی طوغریسی فوق الغایه جای تأسفدر

—o—

(خلاصهٔ پولیتیقیه بروجه عموم)

ممالك مجتمعهٔ امریقا محاربهٔ حاضره‌سندن طولایی پموغك فقدانیتی جهتیله فرانسه‌نك بعض ایالتلرنده پك چوق فابریقه‌لر قپانمش و تحقیقات صحیحه‌یه نظراً یالکز سن سفلی ایالتی داخلنده ایکیوز بیك نفر عمله ایشسز قالمش اولدیغندن شو حالك اسباب اندفاعیه‌سی استحصال اولنه‌میه‌رق کسب اشتداد ایلدیکی تقدیرده فرانسه ممالکنك اسایش داخلیسنی مخل نتایج وخیمه‌یی موجب اوله‌جغی درکاردر اهل و عیال صاحبی بر چوق عمله بوندن طولایی دوچار کمال فقر وضرورت اولدیغندن شو مضایقه‌نك بعض مرتبه دفعنه مدار اولمق اوزره اهالیدن خیلی اقچه جمع ایله محتاجینه توزیع اولنمش ایسه‌ده اشبو معاوناتك تسکین نائرهٔ ضرورت و تخفیف بارسفالته کافی اولمدیغی قراین احوالدن استدلال اولنورمع مافیه ارتکاب ذل سؤال ایده‌میه‌جك بو مثللو اصحاب صنعت و غیرت شو حال پرملالده براغلمیه‌رق امریقا محاربه‌سنك ختامنه قدر فرانسه دولتی و یاخود ارباب فتوت و مروتی طرفندن استحصال اسباب تعیشلرینه برچاره بولنمسی مأمولدر انکلتره ممالکندن لنقاشیر ایالتنده دخی ینه بو سببدن ناشی پك چوق کسان ایشسز قالمش ایسه‌ده اوراده کلی اقچه طوپلانیله‌رق اشبو مضایقهٔ حالك آثار وخیمه‌سی ممکن مرتبه دفع و ازاله قلنمشدر انکلتره

دولتی وکلای سابقه‌سندن لوردربی مذکور عمله‌یه توزیع اولنمق اوزره ایکی یوز اللی بیک فرانق اعطا ایتمش و انکلتره‌ده هر درلو امور ایچون پك چوق جمعیتلر موجود اولوب بونلرك خیلی سرمایه‌لری اولمغله اشبو جمعیتلر طرفندن دخی بو بابده کلی معاونت اولنمشدر

فرانسه مجالسی کانون ثانینك اون ایکیسنده کشاد اوله‌جقدر مالیه ناظری موسیو فولدك تقریرندن منفهم اولدیغی وجهله فرانسه دولتی مکسیقا مسئله‌سیچون بر سنه ظرفنده سکسان اوچ ملیار فرانق یعنی تقریباً سکز میلیون کیسه صرف ایتمش و بو ایسه بیهوده اوله‌رق مصارفات فوق العاده‌دن بولندیغندن فرانسه اهالیسنك بوندن خشنود اولمیه‌جقلری درکاردر و برده بویله بر بعید محله کلی عسکر سوقندن مقصد صحیح نه ایدوکی بدایتندن برو مجهول بولنوب اکرمراد مکسیقانك هیئت حاضره‌ٔ جمهوریتی تبدیل ایسه انکلتره و اسپانیا دولتلری بو خصوصده فرانسه دولتیله متحد الافکار اوله‌میوب بو وجهله انلردن معاونت قویه تأمول ایده‌میه‌جکندن فرانسه‌نك دولتین مشار الیهما ایله عقد اتفاق ایلمسی عبث دیمك اولور و اکر ضبط ایتمك کبی دیکر برنیت وار ایسه تدارکات واقعه شو مقصد مهمه کافی اوله میوب بو حالده جزوی بر قوهٔ عسکریه‌نك مکسیقا ساحلنده هر درلو مهالکه دوچار اولمق مخاطره‌سی حالنده بر اقلیمه جمعی بدیهیاتدندر اشبو مسئله فرانسه ایله اسپانیا بیننده موجب برودت اولوب اسپانیا پارلمنتوسنده مسئلهٔ مذکوره‌نك نتیجه‌سز قالمش اولمسندن طولایی هیئت حاضره علیهنده دخی مؤخراً بر طاقم مقالات ایراد و اتیان قلنمش و حتی بو ماده‌یه دائر فرانسه‌یه طوقنور بعض الفاظ دخی تفوه اولنمش اولمغله فرانسه دولتی خارجیه وکیلی بو خصوصدن طولایی ایضاحات طلب ایلمشدر

امریقا

امریقا ممالك مجتمعه سنده جنوبلولر هیئت جمهوریت خصائصندن
اولدیغی وجهله مترددانه محاربه‌یه دوام ایلمکده اولوب باش قوماندانلری
بولنان ماق قلیلان مؤخراً عزل ایله یرینه بورنساید نصب اولنمشدر
مومی الیهك سبب عزلی تشبثات واقعه سنده تأخیر و تأنی ایله حرکت
ایلمسی ماده‌سی ایسه ده طرفین محاربینك حال و موقعلری دخی شو
حرکتی ایجاب ایتدیردیکندن ارباب پولیتیقه عندنده بو کیفیت جای
تهمت عد اولنمیوب بالعکس رشد و رویته حمل قلنمقده‌در جنوبلولر
بولسرون نام محلده مظهر اولدقلری غلبه اوزرینه پانسیلوانی
و ماریلاند ایالتلرینه هجوم و استیلا ایلمك داعیه سنده بولنمشلر ایسه ده
هر نصل ایسه بوکا موفق اوله‌مامشلردر مومی الیه جنرال بورنساید
مأموریتنی متعاقب فریدریقس بورغ نام شهرك بعض مواقع
مستحکمه سنده متحصن بولنان جنوبلولر اوزرینه هجوم ایتمش ایسه ده
منهزماً رجعته مجبور اولمش واشبو محاربهٔ جسیمه‌ده شماللولردن یکرمی
بیك قدر ادم مقتول و مجروح اولوب جنوبلولر ایسه بروجه محرر
استحکام داخلنده اولدقلرندن جزؤی تلفاتلری وقوعبولمشدر شماللولر
ایکی فرقه‌یه منقسم اولوب بری عوام ناس طاقمی و دیکری الیوم
سرکارده بولنان مأمورین طرفدارانیدر بونلر خصم مشترکلری اولان
جنوبلولر ایله محارب اولدقلری حالده بو وجهله طرفکیرلك منازعاتندن
دخی خالی اولمیوب اردولرینك دوچار اولدیغی هزیمت سرکارده بولنان
طرفك سوء اداره سنه حمل ایله زمام حکومت عوام طرفدارانی یدینه
انتقال ایلمسی دخی بعید الاحتمال اولمدیغی روایت اولنمقده‌در

یونانلولر هر نقدر انکلتره قرالیچه سنك ایکنجی اوغلی پرنس الفردی
قرالغه استمشلر ایسه ده بو کیفیت انکلتره دولتنك مرضیسی یله اولسه

مغایر عهد اوله جغندن دولت مشار الیها بو بابده اظهار موافقت ایتمامش اولدیغی مثللو پورتکیز قرالنك پدری دون فردیناند دخی قبولندن استنکاف ایلمش اولمغله بوکره المانیا حکومتلرندن ساقس قوبورغ دوقه‌سی ارنست بعض شرائط ایله بو بابده صورت موافقت کوسترمش و انکلتره دولتی بونی تنسیب ایله قبول اولنمسی حقنده یونانلولره نصیحت ایلمشدر انکلتره دولتی تحت حمایه‌سنده بولنان جزائر سبعه‌یی یونانستانه ترك و الحاق ایده جکنی وعد و اعلان ایلمش ایسه‌ده فرانسه و روسیه دولتلری بعض محاذیر بیانیله بو بابده صورت موافقت کوسترمدکدن بشقه جزائر مذکوره اهالیسی دخی مدعای سابقه‌لرینك خلافی اوله‌رق یونانستانه التحاق ارزوسندن نکول ایلمشلردر فی الحقیقه جزائر مذکوره یونانستان ایله برلشدیکی تقدیرجه الیوم انکلتره اداره‌سی تحتنده مظهر اولدیغی مساعدات و صحابتی غایب ایتدکدن بشقه کرك امور مالیه و اداره‌جه دوچار انواع مشکلات اولان یونان دولتیله همحال اوله‌جغندن رأی اخیرلری حقلرنده دها خیرلو ایدوکی درکاردر هر نه حال ایسه خصوص مذکور شمدیلك معلقده اولوب لونده‌ده عقدی مصمم اولان مجلس مکالمه‌ده بالتذکر قرار ویریله جکدر

ایتالیا رئیس الوکلاسی راتاجی و رفقاسی بولنان وکلای سائره کافه‌ٔ استعفا ایتمش اولدقلرندن یکیدن بر هیئت وکلا تشکیل اولنه‌رق فارینی رئیس الوکلا نصب قلنمشدر رئیس مومی الیهك ایتالیا دولتی اصلاحات داخلیه‌سنده پك چوق خدماتی سبقت ایتمشدر ناپولی ایالتنده ظهور ایدوب شو اثناده توسیع دائرهٔ شقاوت ایدن حیدود کروهنك دفع کید و مضرتلری ضمننده بو دفعه ایتالیاده برقومیسیون خفی تشکل ایلمشدر

مجموعهٔ فنون هر ماه عربی نهایتنده چیقاریلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش
٦٥ برسنهلك
٣٥ آلتی ایلق
٠٦ بر نسخه

بر سنهلکنه و یاخود آلتی ایلغنه مشتری اولمق استنلدیکی حالده یکی جامع جوارنده چیچك پازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مرکزینه ویاخود باغچه قپوسنده ترجمان احوال مطبعهسنه مراجعت اولنه

ایالاتده مشتری اولمق استیانلر فیئات مذکوره اوزرینه مسافهنك قربیت و بعدیتنه باقلیوب بر ییللق ایچون آلتی و آلتی ایلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اقچهسنی پوستهیه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه کوندردکلری حالده اوقات معینهسنده محلنه ایصال اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مرکزی — ترجمان احوال مطبعهسی
صحافلر کتخداسی حلبلی حاجی حسین افندی — بك اوغلنده اینهلی چارشوده صحاف کولر
سلطان بایزیدده کاغدجی حافظ اسماعیل افندی — اسکدارده یازیجی عثمان افندی
بشکطاشده اجزاجی ووچین

مجموعهٔ فنونده درجی مراد اولنان مواد مناسبه جمعیت مرکزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۸ ماه شعبان

استانبول

وزیر خاننده ارزنجانلی اوغلو میناسیان آرتین
مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

۱۲۷۹

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۸ ماه شعبان

استانبول

وزیر خانده ارزنجانلی اوغلو میناسیان آرتین
مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

۱۲۷۹

(چینده بولنان اهل اسلام)

معلوم اولدیغی اوزره من القدیم چین ممالکنه اجنبی قبول اولنمدیغی مثللو اهالیسی دخی خارجه چیقمغه مأذون اولمدیغندن احوال وکیفیاتی کرکی کبی تحقیق اولنه مزایدی فقط انکلتره و فرانسه دولتلرینک مؤخراً وقوع بولان غلبه لری اوزرینه چین دولتیله عقدینه ظفریاب اولدقلری عهدنامه ده پای تخت اولان پکین شهرنده دولتین مشارالیهما سفیرلری و بعض مواقع لازمه ده قونسلوسلری اقامت ایلمسی و ممالک مذکوره داخلنده اجانبک سربستانه سیر و سیاحتنه ممانعت اولنماسی شروطی مندرج بولنمش اولمغله مقدمجه اورایه عزیمت ایتمش اولان اوروپا سیاحلرندن بریسنک چینده بولنان اهل اسلامک مقدار و صورت احوالاری حقنده تحقیقات واقعه سنه دائر اوروپایه یازمش اولدیغی بر قطعه مکتوب شایان مطالعه مواد مفیده یی شامل اولمغله بروجه آتی ترجمه سنه ابتدار قلندی

چینک جهت جنوبیه سنده ونانکین طرفلرنده اهل اسلام پک چوق اروب حتی قانطون و یونان طرفلرنده براز زقتدنبرو حکومت علیهنه قیام

قيام و تاليفو نام بر بيوك شهرى ضبط و تسخير ايدوب ايشتديكمه كوره شهر مذكور حالا قبضهٔ تصرفلرنده در شمال طرفلرنده اهاليتك عشرندن زياده سى اهل اسلام اولوب پكينده يكرمى جامع شريف وتين چين شهرنده يالكز بر مسجد واردر و شهر مذكور جوارنده غايت نفيس و جسيم بر جامع شريف اولديغنى خبر المش ايسه مده بالذات كيدوب زيارت ايده مدم
اهل اسلام تانغ خاندانندن دردنجى پادشاه اولان چن كوان نام خاقانك جلوسندن ايكى سنه صكره يعنى تقريبا بوندن بيك سنه مقدم تاتارستان و هندستان طرفلرندن چينه ورود ايلمشلردر اول اثناده ايمپراطورى كويا كندوسنه مسلط اولان جن طائفه سى شرندن تخليص ايلمش اولملريله بوكا مكافاة بيكر كشيدن مركب اوچ فرقه عساكر اسلاميه ترتيب ايله محافظهٔ مملكت عهدهٔ اهتماملرينه حواله قلنمشدر و بونلر كافة بكار اوله رق كلمش اوللريله خاقان مشار اليه طرفندن كندولرينه اوچ بيك زوجه تدارك واعطاسيله تزويج اولنمشلردر و براز وقت مرورنده مذكور اوچ فرقه رؤساسندن ايكيسى فوت اولمغله اوچى برلشديريلوب امر اداره لرى قلان رئيسه احاله قلنمشدر
ابتدا چينه كلان اشبو اهل اسلام سنى المذهب اولوب كرك بونلرك نسلى و كرك دلالتلريله اهالئ چيندن اهتدا ايدنلر حالا بو مذهبده درلر
چينده يوز سنه دنبرو شيعه مذهبى دخى ظهور ايدوب فقط الآن ندرت اوزره اولديغندن پكينده بولنان يكرمى جامعدن يالكز ايكيسى مذهب مذكور اربابنه مخصوصدر اهل سنت يدنده مذهب حنفيده بر چوق عربى فقه كتابلرى كوردم بو كتابلرك اكثريسى ممالك سائره ده يازلمش

نسخ صحیحه و نفسیه اولوب فقط ارقام صحایف و امثالی دیانته متعلق
اولمیان بعض اشاراتی چین حروفیله محرردر
شوراسی جای دقت و تعجبدرکه عرب لساننك تعلمیچون چین لسانی
اوزره صرف و نحـو و لغته دائر هیچ بر کتاب تألیف اولنموب لسان
عرب مقدماتی ساده عربی کتابلرله مجرد السنه‌دن تلـقی و تعلم اولنور
و بو صورتله قرآن کریم تـلاوتی بش اون سنه‌یه متوقف اولدیغندن
اهل اسلامدن بونی قرائت ایده بیـلانلر پك نادردر عرب لـساننك
اولوجهله مثبوت صحایف آثار اولدیغی حالده منسی و متروك اولماسنه
سبب دخی عربستاندن و یاخود عرب لسانی تکلـم اولنور دیکر بعض
مملکتلردن ارالقده علما و فقهای اسلامك اورایه تواردیدر الحالة هذه
چینده بولنان علمانك بر ثلثی و یاخود بر ربعی اولوجهله خارجدن کلمه
اولوب حتی مسلمان چینلولردن بش اونی برارایه کلـدکلری حالده
ایچلرنده صاری یه میال عرب چهره‌سی و حجاز و یمن و عمان طرفلری
اهالیسنه مخصوص اسمر سیما مشاهده اولنور چـین لساننده حروف
عربیه‌دن بر قاچی نقـصان اولدیغندن قرآن کریمـی ایوجه تلفظ
ایده‌مزلر و کرك مصحف شریفی و کرك دیانتـه متعلق کتب معتبرهٔ
عربیه‌یی چین لسانه ترجمه ایتموب اصلی اوزره ابقا و قرائت ایدرلر
و حق تعالی یه چین لسانی اوزره صاحب و افندی معناسنی متضمـن
(چو) دخی دیرلر ایسه‌ده علی العموم الله لفظهٔ جلالنی استعمال ایدرلر
چین اهل اسلامنك کافهٔ عربی اوله‌رق بر مسلمان اسملری وار ایسه‌ده
بونك تلفظنده انلرجه درکار اولان ثقلته مبـنی اکثریا چینجـه اولان
اسملریله چاغریلورلر و حتی اوراده تمکن ایدن اجانب دخی شو محذوره
مبنی بر چین اسمی اتخاذینه مجبور اولورلر

جوامع

جوامع شریفه‌ده چینجه یازولو اولوب بونلر بعض آیات قرآنیه
مضامین شریفه‌سنی نوعما متضمن ایسه‌ده معنای مطابقیسنك بولسان
ایله کرکی کبی افاده‌سی ممکن اوله‌مدیغی اکلاشیلور
ائمهٔ اسلام خانه‌لرنده اعیاد و مواسم رسمیه و اوقات صلوتی مبین چین
و عرب اسالری اوزره سال تقویملری کوردم اشبو تقویملرك بالاسنده
شروط خمسهٔ اسلامیه‌دن صوم زکوة صلوة کلمهٔ شهادت اولق اوزره
یالکز دردی محرر اولوب بشنجیسی اولان حج مسطور اولمدیغندن بونك
سببنی بعض علماسندن سؤال ایتدیکمده حجازك زیاده بعدیتی و سفرینك
صعوبت و کلفتی جهتیله بو فریضه‌نك ایفاسی کندولرنجه همان درجهٔ
استحاله‌ده بولندیغندن حسب الضروره شرط مذکورك اسقاط اولندیغنی
بیان ایلدی اشبو تقویملر پکینده طبع اولنوب اورادن کافهٔ جوامع
شریفه‌یه ارسال اولنور
چین اهل اسلامیله ممالك سائره مسلمانلری بیننده شعائر و ادات دینیه‌جه
بر فرق اولمیوب انجق چینده جنازه تابوتلرینك الت طرفی کپنك کبی
اچیلوب قپانور و تابوتی درت کشی اوموزلرنده کوتوروب مزاره
واردقلرنده الت قپاغی اچیله‌رق جنازه طوغریجه قبرك ایچنه ایندیریلور
چینده بولنان جوامع شریفه‌نك علی العموم نظافت و حسن انتظامنه
اعتنا اولنوب شکل و هیئتلری دخی ممالك سائره جوامعندن چوق
فرقلی دکلدر و اکثریسنده مناره‌یه مشابه چارکوشه الچق قله‌لر واردر
فقط اذان بونلرك اوزرنده اوقونمق عادت اولمیوب جامع حولیسنده
و یاخود درونده اقامه اولنور
اکثر جوامع قپولری اوزرنده (خوای خوی ژانغ) الفاظی محرر اولوب
بونك معناسی دخی خوای خوی یعنی اسلام جمعیتگاهی دیمکدر چینده

مسلمانلره (خوای چو) و بعض کره (کیااومن) تسمیه اولنور ایسه ده
کندو بینلرنده مسلمانی دیرلر
چینده مسلمانلر باشلرینه نصف کره شکلنده مائی و یاخود بیاض رنکده
کوچك طاقیه کبوب بونکله بتپرستلردن تمیز ایدرلر فقط بن هیچ
بیاض طاقیه کیدلره تصادف ایتدم باجمله اهل اسلام خانه‌لرنده ابدست
المغه مخصوص ابریقلر بولنور
چین لساننده جوامع شریفه‌یه (لی پاسو) تسمیه اولنوب معناسی هفته
عبادتخانه‌سی دیمکدر و مسلمانلر بوکااله حقیقی معبدی معناسنی متضمن
(تسین چن سو) اطلاق ایدرلر علما و فقهای اسلامیه‌یه (لا او
چوقو) عنوانی ویریلوب معناسی خواجه‌لر دیمکدر اشبو عنوان
چینلولر عندنده زیاده تعظیمی متضمن اولوب بعض کره بابا دخی دیرلر
معلوم اولدیغی اوزره اشبو بابا و یاخود پاپا کلمه‌سی همان کافهٔ ملل و اقوام
بیننده پدر معناسنه مستعملدر

(منیف)

(صوده بوغلانلرك صورت مداوات و استخلاصی) (مابعد)

غریقلر حقنده اتخاذ و اجراسی لازم کلان تدابیر و معالجاتی بیاندن
اول بر غریق صو ایچنده نقدر مدت قالدقدنصکره دیریله‌بیلوب نوقت
حیاتندن قطع امید اولنمق لازم کله‌جکی و غریقك قارننه کیرن صو
موتنه سبب مستقل عد اولنوب اولنه‌میه‌جغی مسئله‌لرینه دائر
بعض تحقیقاتك افاده‌سی مناسب کورلمشدر

ایکی

ایکی اوچ ساعت صو ایچنده قالدقدن وحتی کندولرنده بر چوق موت علامتلری مشاهده اولندقدنصکره دیرلمش اولان نیجه غریقلر کورلدیکی رسیدهٔ رتبهٔ تحقیق اولوب حتی پارس دولت کتبخانه‌سی ناظری موسیو تیلازیوس بر قادین حقنده یازوب نشر ایلدیکی رساله‌ده مرقومه‌نك اوچ کون صو ایچنده قالدقدنصکره دیرلمش اولدیغنی و اقادمی اعضاسندن موسیو دکلی طقوز ساعت صو ایچنده قالمش و دفنی ایچون پاپاسلر حاضرلنمش اولان اسویچره‌لو بر شخصی بعض تدابیر و معالجات ایله دیرلتمش ایدوکنی و موسیو قورام قولونیا پسقپوسنك یکنی اون اوچ ساعت و مونتپلیه دار الفنونی معلمی موسیو دوصوواژ بر قادینك اون ساعت صو ایچنده قالدقدنصکره دیرلدیکنی رای العین مشهودلری اولمق اوزره روایت ایلمشلردر بونلرك امثالی روایات پك چوق اولوب راویلری دخی ثقاتدن ایسه‌ده بونلر فوق العاده عد اولنور موسیو پیا ایله لونده جمعیتنك تحقیقلرینه کوره بر ادم صو ایچنده اوچ چاریکدن زیاده قالمش ایسه انجق اولوقت حیاتندن قطع امید اولنمق لازم کلور فقط برچاریکدن زیاده صو ایچنده قالنلرك تخلیصی نادراتدن اولمغله عند الاطبا یارم ساعت صو ایچنده قالمش برغریقك برقاعده حیاتندن قطع امید اولنور

برغریقده نقدر زمان اثر حیات باقی قاله‌جغی بحثنه کلنجه غریقك وجودنده صلابت موت مشاهده اولنمدقجه یعنی دیکر بر سببله وفات ایدن بر شخصك جسدینه عارض اولان قتیلق کورلمدکجه معالجات لازمه‌دن صرف نظر اولنمامسی و جسد تعفن ایتمدکجه دفن ایتدیرلمامسی بین الاطبا متفق علیه اولان مسائلدندر بنابرین بر غریق حقنده اتخاذ اولنان تدابیر و عملیاتدن چارچابك اوصانلمامليدر زیرا طبیعتیله

و یاخود مداوات واقعه ثمره سی اوله‌رق قضانك وقوعندن یکرمی درت ساعت و دها زیاده صكره دیرلمش پك چوق غریق كورلمشدر

غریقك سبب موتی ماده‌سنده اطبای عصرك بعض تفرعا تجربه‌لری مختلف ایسه‌ده عند الجمهور مقبول و معتبر و باخصوص یقین وقتلرده وقوعبولان تجارب وتدقیقات ایله ثابت اولدیغنه كوره بر غریقك سبب موتی قارننه كیرن صو اولمیوب بلكه جكرده بولنان هوایه عارض اولان فساددر قدما صویه غرق اولانلرك وفاتنی مجرد قارنلرینه كیدن صویه اسناد ایتدكلرندن دیكر برشی دوشنمیوب مجرد بو صویی چیقارمغه چالیشورلر ایدی غریقلری ایاقلرندن اعمق و ایكی طرفی اچیق بر فوچی درونه قویه‌رق یوارلاق مثللو الیوم بو طرفلرده جاری اولان اصول مقدملری كافهٔ ملل و اقوام بیننده مرعی و معتبر اوله‌رق حتی اطبادن بعضیلریدخی بوكا قائل ایدیلر فقط ازمنهٔ اخیره‌ده اصول مذكوره اوروپانك هر طرفنده ترك اولنه‌رق یرینه تدابیر صائبهٔ اتخاذ اولنمش اولدیغی حالده اصول مضرهٔ مز بورەنك الی یومنا هذا بو طرفلرده بقاسی تأسف اولنه‌جق حالاتدندر اطبای مملكتك شو حالی مشاهده ایدرك سكوت ایتملری روا دكلدر بو بابده خلقك جهالتی مسلم اولمغله اصول مذكوره‌دن نشأت ایدن مصائبدن دنیوی و اخروی اطبای موما الیهم مسئولدر عصرمزك واصل اولدیغی مرتبهٔ تربیه و مدنیته مناسب تدابیر دوشونوب اجراسنی طرف حكومته تكلیف و مخصوص تنبیهنامه‌لر نشریله خلقی حقیقت حالدن اكاه ایتمك مجلس طبیه‌نك وظائف معتنا بهاسندندر

حسب الانسانیه جرح وابطالی لازمه‌دن اولان و مدنیت حاضره‌یه بروجهله یاقشمیوب ممالك سائره‌ده چوقدن ترك اولنان بویله

اصول عتیقه‌نك اثبات بطلانی و اصول جدیده اوزره تشکیل وتأسیس اولنان جمعیات وخسته‌خانه‌لرك فوائد ومحسناتی بیانی حقنده بوقدرله اکتفا اولنه‌رق صوده بوغلانلرك تخلیصی ضمننده اجراسی لازم کلان تدابیر و معالجاتك بیانه شروع اولنور

بیك سکز یوز اللی سنهٔ میلادیه‌سنده پارس ضبطیه نظارتی جانبندن قلمه النوب نشر اولنان تعلیمات خلقه تفهیمی لازم کلان ماده‌لری شامل اولدیغندن وبزم دخی مرادمز اطبایه تعریف وتعلیم اولمیوب یالکز عموم ناسه بعض مرتبه معلومات ویرمك قضیه‌سندن عبارت بولندیغندن تعلیمات مذکوره خلاصهٔ مالنك بروجه آتی درج و تحریری مناسب کورلمشدر

(صوده بوغیلوب نفسی طیقانمش ونبضی حرکتدن قالمش اولنلر حقنده اتخاذی لازم کلان تدابیره دائر تعلیماتدر)

برنجی ماده نفسی طیقانوب نبضی حرکتدن قالمش اولنلر حقیقة وفات اتمش اولمیوب بونلرك شو حالنه موت ظاهری تعبیر اولنور

ایکنجی ماده علم طبه وقوفی اولمیانلر موت حقیقی ایله موت ظاهری یی انجق جسد نوقت تعفن ایدرسه اولوقت فرق ایده‌بیلورلر یعنی طبیب اولمیانلر بر غریقك وفات ایتدیکنه جسدی نوقت تعفن ایدرسه اول وقت حکم ایتملیدرلر

اوچنجی ماده چهره‌نك قزللغی و منکشه رنکنده اولمسی و سیاهلغی و وجودك صغوقلغی و اعضانك قتیلغی و اویوشقلغی دائما موت حقیقی علامات صحیحه‌سی عد اولنه‌مز

دردنجی ماده بناء علیه صوده بوغلمش ویاخود بشقه بر یرده قاله‌رق نفسی طیقانوب نبضی حرکتدن قالمش بر شخصك جسدنده موت

حقیقینك علامت صحیحه‌سی اولان اثر تعفن اولمدقجه صو ایچنده نقدر مدت قالمش اولورسه اولسون اول شخص حقنده مداوات لازمه اجراسندن کیرو طورلمامیلدر

بشنجی ماده صوده بوغلمش و سائر سببله نفسی طیقانوب نبضی حرکتدن قالمش اولنلر حقنده اتخاذ اولنه‌جق تدابیر و عملیاتی ایشکذار اولان هر بر شخص اجرا ایده‌بیلور فقط نتیجهٔ مطلوبه‌یه وصول ایچون اشبو تدابیرك علی التوالی بر قاچ ساعت اجراسنه دوام اولنمسی لازمه‌دندر الی ساعت و دها زیاده بالشلدقدنصکره دیرلمش اولان پك چوق غریق کورلمشدر

آلتنجی ماده بوغلمش و نفسی طوتیلوب نبضی حرکتدن قالمش اولان بر شخصه تداوی اولنه‌جغی وقت یانده غلبه‌لك وارایسه دفع اولنمق و انجق خدمت ایده‌جکلر قالمق لازمدر خدمت مذکوره ایچون دخی بش التی ادم کفایت ایدوب بوندن زیاده‌سنك فائده‌سی اوله‌میه‌جغندن بشقه اکثریا ضرری کوریلور

یدنجی ماده غریقلرك یاتریلوب تداوی اولنه‌جقلری یر زیاده صیجاق اولمامیلدر یوز درجه‌یه منقسم اولان میزان الحراره حسابنجه اون یدی درجه و سکسان درجه‌یه منقسم اولانی حسابنجه اون درت درجه صیجاقلق کافیدر و اجرا اولنه‌جق تدابیر و عملیاتده استعجال اولنمیوب آهسته آهسته و نظام اوزره اجرا قلنملیدر

سکزنجی ماده بر غریق صودن چیقارلمسیله برابر صاغ طرفنه یاتریلوب آلندن طوته‌رق باشنی اشاغی یه طوغری براز اکوب و یواشجه چکه‌لرینی آچوب بو صورتله اغزندن و بورنندن کیرمش اولسی محتمل اولان صویك طیشارو چیقمسی تسهیل اولنملیدر صوبی لایقیله چیقارمق ایچون بر

قاچ

قاچ دفعه غریقك باشی جسدندن دها آلچق محله وضع ایتمك دخی
اولهبیلور فقط هر دفعهده غریقك باشی بو حال اوزره بر قاچ ثانیهدن
زیاده طور دیرلمامق لازمدر
طقوزنجی ماده ماده سابقهده محرراولوب بر دقیقهدن زیاده سورمیهجك
اولان عملیات اثناسنده غریقك بطن اسفلی و کوکسنك ایکی طرفی
آهسته آهسته و نوبتله اشغیدن یوقاری یه طوغری اوغوشدیریلهرق
تنفس اولندیغی وقت عضوین مذکورین نصل حرکت ایدر ایسه
اولوجهله حرکت ایتدیرلمليدر
اوننجی ماده عملیات مذکورهنك اجراسندنصکره غریق درحال کچه
و کلیم مثللو بر شی و بونلر بولنمز ایسه صمان و یاخود یولاف ایچنه
قونیلهرق موسمك اقتضاسنه کوره یعنی هوا صغوق ایسه زیادهجه
دکل ایسه خفیفجه اورتیلوب صارلمسی و خستهخانهیه نقلنده دخی
شو قاعدهیه رعایت اولنمسی اقتضا ایدر خستهخانهیه وارنجیهدکین غریقك
باشیله صدری اعضای سائرهسندن یوکسکجه اولمق اوزره وضع
اولنمسنه و باشی سربست براغیلهرق یوزی آچیق بولنمسنه ایوجه
دقت اولنهجقدر
اون برنجی ماده بر غریقك همان خستهخانهیه وصولی انده ممکن مرتبه
سرعتله البسهسی چیقاریلهجق و وجودی قوریدیلهرق یوکدن معمول
بر کوملك کیدیریلهجك و یاخود بر احرامه صاریلهجقدر باشنه دخی بر
یوك طاقیه کیدیرلدکدنصکره یواش یواش صمان و یاخود یوك طولو
بر شیلته اوزرینه یاتریلوب آلتنه و اوستنه یوکدن معمول بر فانیله
یورغان وضع اولنهجقدر
اون ایکنجی ماده بر و یاخود ایکی دفعه دها غریق صاغ طرفنه

یاتریلوب قارنندهکی صویی طبشارو چیقارمق ایچون آلتندن طوتیله رق باشی براز اشاغی یه اکلملیدر اکر بو حالده غریقك قارنندن صو وکوپك و یاخود سائر مواد بلغمیه دن بر شی چیقمز ایسه فعل مذکوری تکرار ایلمك عبث اولور فقط اکر بلغمه مشابه بعض ماده لر چیقوبده تکلفلی اقدیغی مشاهده اولنور ایسه پرمقله و یا بر توی قلم ریشه سیله ویاخود دلبند صارلمش بر چوپ ایله جریانی تسهیل اولنملیدر

اون اوچنجی ماده هر اون بش ثانیه ده بر کره غریقك صدری و بطنی اوشدیریله رق تنفس ایدرکن عضوین مذکورین نصل حرکت ایدر ایسه اویله جه حرکت ایتدیرلملیدر اون بش یکرمی کره عضوین مذکورین بر منوال محرر تحریك اولندقدنصکره اون دقیقه قدر توقف ایدوب ینه اوغوشدیرلمغه باشلاملی و بوصورتله بر قاچ دفعه تکرار اولنملیدر و غریقك اغزندن الت مخصوصه و یاخود عادی بر بوری ایله جکرینه هوا اوفورلملیدر

اون دردنجی ماده غریقك نفس المغه باشلادیغی حس اولندیغی انده تنفس ایده بیلمسیچون استعمال اولنان عملیات مشروحه درعقب ترك اولنملیدر

اون بشنجی ماده اکر چکه لر قپالو ایسه زورلمیه رق یواش یواش بر تخته ایله اچمق مناسب اولور اچدقدنصکره تکرار قپانمامق ایچون دیشلرك اراسنه برمقدار بز و یاخود یومشاق بر تخته پارچه سی قصدیرلملیدر

اون التنجی ماده عملیات مشروحه نك اجراسی اثناسنده غریقك جسدینی ایصتمق ایچون اقتضا ایدن شیلرك استحضاریله اوغراشیله جقدر مثلا بویله شیلرده استعمال اولنور بر قاب ایچنه بر مقدار صیجاق صو قویوب غریقك اوزرنده اورتیلی اولان یورغانك اوستندن غریقك

صدری

صدری و بطن اسفلی و بیل کمکلری اوزرلرنده طولاشدیریله جق و معده نك چقوریله قولتقلرك بوکلم یرلری اوزرلرنده اعضای سائره دن زیاده طوردیریله جقدر

اون یدنجی ماده برغریقك وجودینی تسخین ایچون نصل اصول استعمال اولنورسه اولنسون موسمك اقتضاسنه کوره حرکت اولنملیدر یعنی هوا صیجاق اولورایسه زیاده تسخین اولنمیوب قیش موسمنده و بالخصوص صو طوکه جق قدر صغوق اولان کونلرده کرکی کبی دقت اولنمق و وجود ایوجه تسخین ایدلمك لازمدر فقط هیچ بر وقتده بر غریقك وجودی خصوصا صودن یکی چیقارلمش اولدیغی وقت یوز درجه یه منقسم اولان میزان الحراره حسابنجه اوتوز بش درجه دن زیاده ایصدلمامسنه دقت اولنملیدر

اون سکزنجی ماده برغریقك وجودینی ایصتمق و تنفس ایتدیرمك ایچون لازم کلان تدابیر و عملیاتی اجرا صره سنده بجاقلریله قوللری و بالخصوص بیل کمکلرینك و قلبك اوزری و ایاقلرینك التیله اللرینك ایه سی بر یولك فانیله پارچه سیله دلك اولنملیدر اون التنجی ماده ده ذکر اولنان صیجاق صو غریقك اعضاسی اوستنده کزدیرلمدیکی اثناده کذلك بر یولك فانیله پارچه سیله معده سنك چقوریني و جسدینك یانلرینی و قارنی و بوکرلرینی دخی دلك ایلمك اوله بیلور

اون طقوزنجی ماده اکر غریقده اثر حیات حس اولنور ایسه دلك و وجودی تسخین اولنمغه مداومت اولنملی و تنفسه میل کورلدیکی انده صدری و بطن اسفلی صیقیله رق حرکتلرینه مانع اوله جق و تنفسجه زحمت ویره جك عملیات درعقب ترك قلنملیدر

یکرمنجی ماده غریقده اثر حیات کله رك تنفسه چبالدیغی اثناده استفراغه

مبل کوریلور ایسه بر تووی قلم صاپیله بوغازینه طوقنیله رق استفراغی تعجیل اولنمق لازمدر

یکرمی برنجی ماده عقلی باشنه کلمزدن و سهولتله بلعه استعداد حاصل اولمزدن اول غریقه هیچ بر شی ایچورلمیه جکدر بونکله برابر غریقه قوت کلمک ایچون اغزینه بر قاچ طمله عادی و یاخود کافورلی عرق و ملیسا یعنی اوغل اوتی صویی و قولونیا صویی طملادلسی فائده دن خالی دکلدر

یکرمی ایکنجی ماده اکر غریقک قارنی کرلمش ایسه ایلیق صو ایله احتقان اولنور و احتقانه قوللانیله جق صویک ایچنه بریمک قاشغی طولوسی طوز قونیلوب اریدیلور

یکرمی اوچنجی ماده مواد سابقه ده محرر عملیات دوام اوزره یارم ساعت اجرا اولندیغی حالده غریقده اثر حیات مشاهده اولنمیوب طبیب دخی هنوز کلمامش ایسه اولوقت غریقک مقعدندن توتون دومانی اوفورلمک اصولی اجرا قلنور و بونک ایچون مخصوص الت موجود بولنمز ایسه اول تقدیرده ایکی عدد چبوق استعمال اولنور شویله که چبوغک بریسنک لوله سی توتون ایله طولدیریلوب و یاقیلوب دیکر اوجی غریقک مقعدینه ادخال اولنور و اوته کی چبوغک لوله سی بوش اولدیغی حالده طولو لوله نک اوزرینه قپانیلوب بو ایکنجی چبوغک اغزندن اوفورلمکه باشلنیلور بو صورتده یانان چبوغک دومانی طیشارو چیقمیوب غریقک بطننه کیدر واشبو توتون اوفورلمه بر دفعه بر و یاخود نهایت ایکی دقیقه قدر ممتد اولوب هیچ بر وقتده غریقک قارنی شیشوب قباره جق و کریله جك مرتبه یه وارلمیه جقدر و بو صورتله توتون اوفورلمه هر چاریك ساعتده بر دفعه تکرار اولنمق اوزره بر قاچ دفعه اجرا قلنه جقدر

قالنه جقدر و هر دفعه توتون اوفورلدقدنصکره غریقك بطن اسفلی یوقاریدن اشاغی یه طوغری بر قاچ دفعه خفیفجه اوغوشدیریله جقدر ویکیدن توتون اوفورلمکه باشلامزدن اول غریقك باغرسقلرینه زیاده جه کیرمش اولمسی محتمل اولان هوا ویاخود توتون دومانك بر شرنقه ایله اخراجی لازمه دندر

یکرمی دردنجی ماده غریقه حیات کلدکدنصکره تسخین اولنمش بر یتاغك ایچنه یاتریله جق و استراحت ایتمك اوزره بر ایکی ساعت کندی حالنه براغیله جق و اکر حاضر بر یتاق بولنه مز ایسه صغوقدن محافظه اولنه رق درحال خسته خانه یه نقل و ایصال قلنه جقدر اکر غریقك چهره سی بولندیغی صاریلق حالندن اویقو اراسنده زیاده رنکلنمکه باشلار و اویاندیرلدیغی صورتده درعقب ینه بین النوم والیقظه بر حاله اوغرار ایسه اول تقدیرده غریقك اوموزلری اراسنه واویلقلرینك وبالدیرلرینك ایچ طرفنه ایلیق صو ایله اون و خردلدن مرکب لاپه لر و هر بر قولاغنك ارقه سنه التیدن سکزه قدر سلوك یاپشدیریله جقدر فقط سلوك یاپشدیرلمسی طبیب حاضر اولمدقجه اجرا اولنه مز چونکه غریقدن قان چیقارمق لازمیدر و نره سندن و نصورتله و نقدر چیقارلمیدر بورالرینی انجق طبیب اولان فهم و تمییز ایده بیلور

اشبو تعلیمات السنهٔ متعدده یه ترجمه اولنه رق کراراً و مراراً خلقه نشر و اعلان قلنمسی و بوغاز ایچنده و اطه لرده و سائر لازم کلان محللرده غریقلره مخصوص خسته خانه لر تأسیسی ایچون طرف حکومتدن استحصال مساعده اولنمسی و مذکور خسته خانه لره لزومی اولان الات و ادوات تدارك اولنوب خسته خانه لر کیجه و کوندز اچیق بولندیرلمسی و ایچلرنده دائما بر ر نوبتجی بکلدلمسی و بر غریق قورتارن و یاردم

ایدنلره مکافات تخصیص قلنمسی و خلاصه جانب حکومته تبلیغی لازم کلان کیفیاتك اخطاریله برابر بو بابده خلقجه دخی هر درلو تشویقات و ترغیبات اجراسی خصوصلرینه مجلس طبیه طرفندن همت اولنور ایسه و ظائف ترتبه سنی ایفا ایله برابر مدنیت وانسانیته بیوك بر خدمت ایتمش اوله رق جمله نك تشکر و ممنونیتنه مظهر اوله جغی درکاردر

(قدری)

(دار الفنون درسلری)

دار الفنونده کشاد اولنمش اولان حکمت طبیعیه درسی دوام ایدوب عامه طرفندن دخی حسن تلقی و تدرسنه اقدام اولنمقده در هر دفعه سنده وکلای عظام و مأمورین کرام سلطنت سنیه دن خیلی ذوات تشویقاً للعموم درس مذکور استماعنه رغبت بیوردقلری مثللو ماه حالك اوچنجی بازار ایرتسی کونی ذات والای سپهسالاری ابهتلو دولتلو فواد پاشا حضرتلری دخی تشریفله همته درسك ختامنده حکمت طبیعیهٔ جدیده نك درجهٔ اعتبار و اهمیتنی بیان و مدرس پاشا حضرتلرینك شو همتلرینی ثنا واستحسان معرضنده اتی الذکر مقالهٔ بلیغه یی ایراد واتیان بیورمشلردر « حق تعالی حضرتلری رب العالمین اولدیغندن نعم و احسانی کافهٔ عبادینه شامل اولدیغی کبی دولتك وظیفه سی دخی هر کونه نعمتی کافهٔ تبعه سنه متساویاً و تعمیماً ایصال ایلمکدر الك بیوك نعمت علم ومعرفت اولدیغندن بونك بو صورتله دخی نشری ضمننده وقوعبولان همم سنیه

ایچون

ایچون پك بیوك تشكرلر ایتلیز بوراده تدریس و تعلیم اولنان فنه حكمت طبیعیه دینور ایسه ده حقیقتده حكمت الهیه در زیرا بزم عجزمزك بیله بیله جكی مرتبه ده معرفت الهیه یی كوستررحكمت بوكا بر آلت و واسطه اولوب حكمت قدیمه ایله حكمت جدیده نك فرقی ایسه یلكن كمیسیله واپورك فرقی كبیدر صكره كی ایله منزل مقصوده دها از زمانده مواصلت اولنور بونی تدریسه همت ایدن ذاته دخی مخصوص تشكر ایدرز كندولری مراتب عالیهٔ دولتدن بر درجهٔ رفیعه ده بولندقلری حالده رتبة العلم اعلی الرتب اثرینی فعلاً كوسترمشلردر واسكی وقتلرده مراتب عالیه ده بولنان اكابر علما خدمات رسمیه یی ترك ایتدكلری وقت مدارسده نشر علوم ایلدكلری معلوم اولدیغندن انلرك اثرینه اتباع ایلمشلردر»

معلوم اولدیغی اوزره درس مذكورك كشادی مشار الیه حضرتلرینك هنكام صدارتلرنده منصه پیرای ظهور اولان آثار خیریه دن بریسی اولوب بو وجهله دخی وقوعبولان همتلری برقات دها جای تشكر و محمدت بولنمشدر

ماه حالك یكرمی اوچنجی پنجشنبه كونی ذات والای صدارتپناهی دخی تنزلاً تشریفه همت و بو وجهله كرك مدرس و كرك مستمعینی حائز نصاب فخر و مسرت بیورمشلردر

مقدما آرزو ایتدیكمز وجهله بودفعه اصحاب اهلیت و اقتداردن بعض ذوات مشار الیه درویش پاشا حضرتلرینك اثرینه اقتفا ایلمشلردر دیوان محاسبات رئیسی عطوفتلو احمد وفیق افندی حضرتلری تاریخ عمومی و مجلس تحقیق رئیسی سعادتلو صالح افندی حضرتلری دخی علم موالید درسلری اعطاسنه نیت ایدرك وقوعبولان استدعالری

اوزرینه ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی دخی شرفتعلق بیورلمش اولمغله ماه حالك یکرمی التنجی جمعه ایرتسی علم موالید و فرداسی بازار کونی تاریخ عمومی درسنه بدأ و مباشرت قلنمش و اشبو درسلرده دخی ایکی اوچیوز قدر مستمع حاضر بولنوب کمال رغبت و دقت ایله استماع اولنمشدر مشار الیهما حضراتنك ایکیسنك دخی اهلیت و اقتدارلری مسلم اولوب بالخصوص تدریسنی درعهده بیورمش اولدقلری فنونده یدطولالری بولندیغندن بو امر خیرك حسن ایفاسیله بین العموم نشر انوار علم و عرفانه موفق اوله جقلری مجزومدر

وکلا و مأمورین سلطنت سنیه محمول دوش همتلری اولان بارکران مأموریتدن فضله اوله‌رق عزت و ذاتلری کندولرینه عائد اولان صنوف تبعهٔ شاهانه‌نك توسیع دائرهٔ معلوماتلری حقنده بو وجهله بعضلری بالذات تدریس ایله اختیار کلفت و بعضلری مجرد عامه‌یه موجب شوق و غیرت اولمق اوزره استماعنه رغبت بیورملری طوغریسی یقین وقتلرده امثالی نامسبوق برحرکت پرفیض و مسعدت اولدیغی درکاردر

اشبو تشبثات خیریه‌نك مملکت حقنده نه درجه فوائد عظمایی منتج اوله جغی شویله طورسون شو حال الیوم سرکارده بولنان ذواتك على العموم علم و عرفان صاحبی و یاخود محب و طالبی اولدیغنه دال اولوب بو دخی جمله‌مز حقنده موجب ممنونیت اوله جق بر نعمت جلیله در چونکه شو زمانده اعصار سابقه‌ده اوله‌یلدیکی مثللو ادارهٔ امور دولت یدنا اهل جهلاده قاله‌میوب مطلقا بعض فنون متنوعه‌یه و بالخصوص اصول ادارهٔ ملکیه و مناسبات دولیه‌یه مطلع ذواتك سرکارده بولنمسی لابد اولدیغندن هیئت حاضره‌نك اولوجهله مقتضیات عصره مطابقتی شایان تشکر و محمدت موادندر

(منیف)

(لزوم سعی و عمل)

اشرف مخلوقات اولان نوع انسان کندوسنک نره دن کلوب نره یه کیتدیکنی ادراکدن عاجز اولدیغی حالده هر درلو علوم و معارفدن بی بهره و مدار تعیش و استراحتی اوله جق مال و منالدن تهی دست اوله رق قدمنه ساحهٔ وجود اولوب نیك وبدی وبیاض و سوادی فرق و تمییز ایدنجیه قدر اغوش پدرومادرده نشو و نما بولور ایسه ده سنی ایلرولدکجه فطرت ذاتیه سنده موجود اولان امال و مطالب برر برر سرنمای ظهور اوله رق مایهٔ تعیش و تلذذی اولان بر طاقم شیلرك تدارك و استحصالنه مباشرت ایدر انجق بونلرك اکثریسنه بالسهوله دسترس اوله میه جغندن مطلوبی اولان شیلرك هیچ برینه مالك و متصرف اولمیوب صفر الید اوله رق دنیایه کلمش اولدیغنی اولوقت حس ایله دریای فکر و حیرته طالر فقط بر طرفدن تجربه و معلوماتنك نقصانیتی و دیکر طرفدن ایچنده بولندیغی جمعیت بشریه نك صوری و معنوی تابع اولدیغی قوانین طبیعیه نك احکام جاریه سی مجهولی اولدیغی جهتله بازار عالمده تداول ایدن نقود معنویه یه اهمیت ویرمیه رك موجودی صرفه اغاز ایدر و بونك عدم کفایتی حالنده سؤ طالعنك تأثیراتنه عزو اسناد ایلر بیلمز که هر نوع اسباب رفاه و ثروت بر درلو مبادله طریقیله حصولپذیر اولدیغندن تهی دست اوله رق عازم بازار اولنلرك ینه اویله جه عودت ایتملری لازم کلور

احتیاجات جسمانیه و روحانیه مزی دافع اولمق اوزره بشقه لرك ید تصرفنده کوردیکمز شیلرك کافه سی سعی و عمله وجوده کلمش اولدیغندن اخذ و استعمالی کذلك سعی و عمله موقوفدر که سالف الذکر نقود معنویه بوندن عبارتدر

جمعيت بشريه نك افرادى بيننده جريان ايدن معاملات دادو ستد صورتنده اقچه اطلاق اولنان زروسيم مسكوكات ايله اجرا اولنور ايسه ده حقيقتده اشبو نقود معنويه ايله تسويه قلنور بنأ عليه كشينك كيسهٔ اقتدارى نقود معنويه‌دن تهى اولديغى حالده حوايجنك تحصيل و تداركنه دسترس اوله‌مز مكركه وقتيله امك صرفيله قزانلمش اولان نقود و املاكه مالك اوله

ايمدى كرك حوايج ضروريه‌و كرك غير ضروريه‌مزك استحصالى امرنده نوع بنى ادمه لازم اولان (سعى و عمل) اولوب يوخسه عمروزيدك وهم وقياس ايتدكلرى مسكوكات جاريه دكلدر چونكه مسكوكات مجرد سعى و عمل مقابلنده قزانلمش برسرمايه ديمك اولديغندن خرج اولنوب بتدكده بشقه‌سنك تحصيلى مطلقا سعى و عمله محتاج اولديغى و بنأ عليه افراد بشرك سعى و عملسز رفاه و اسايش حال استحصالى ممكن اوله‌ميه‌جغى قضاياى مسلمه دندر انكلتره و فرانسه‌ده پاموغك قلتندن ناشى ايشسز قالمش اولان بو قدر بيك عمله نك دوچار اولدقلرى حال فقرومذلت بو بابده صدق مدعايه اوضح دلائل اولوب عملهٔ مذكوره‌نك تخفيف باركران سفالتى ضمننده اصحاب خيرات طرفندن شمدى يه قدر وقوع بولان معاونات كليه ترفيه حاللرينه مدار اوله‌مامشدر اشبو سعى و عمل دخى هر نقدر قاعدهٔ عقل و حكمته توفيقا اجرا اولنور ايسه اصحابنك مقاصد و آمالى اوقدر سهولتله حصوليذير اولور شويله كه انسان مهد دن لحده وارنجيه‌قدر انواع احتياجاته مظهر اولوب بونلرك دفعى امرنده صرف ماحصل اقتدار ايتمسى لازمه‌دن ايسه‌ده قواى جسمانيه و روحانيه‌سنه تقويت ويرمدكجه بروجه مطلوب مقصدينه دسترس اوله‌مز نيچون بر حمال بر ساعتجى قدر و بر

قایقجی بر قپودان قدر صنعتندن متمتع اوله‌مز چونکه اسملری برنجی مرتبه‌ده واقع اولنلرك صنعتلری یالکز قوهٔ بدنیه ایله حصول‌پذیر اولوب ایکنجی مرتبه‌ده واقع اولنلرك صنعتلری ایسه قوای بدنیه و عقلیه‌نك انضمامیله حاصل اولدیغندن بونلرك بالطبع اوبرلرندن زیاده فائده‌مند اولملری اقتضا ایدر

بناء علیه فراغ بال و رفاه حال استحصالی ارزوسنده بولنانلرك کوشهٔ وحدتده انیس و غمخوار و حال ضرورت واحتیاجده معین وغادارلری اولان سعی وعمللرینك قدر وقیمتنی ارترمغه یعنی صنعتلرینك اصلاحیله زیاده تمتع ایلمکه چالشوب اوته‌سنی تقدیر حی قدیره حواله ایتملیدرلر یوخسه بن بابامدن و یاخود استادمدن بویله کوردم بویله یاپارم دیه‌رك علی العمیا چالشوب اختراعات جدیده‌یه صرف افکار ایتمز ایسه عمری اولدقجه کیجه کوندز چالشسه بابا و استادندن زیاده متمتع اوله‌میه‌جغی اظهر من الشمسدر

اخذ واعطا جمعیت بشریه‌نك اعضا و افرادینی یکدیکرینه ربط ایدر بر مناسبت قویه تحدثی و بو وجهله مدنیت و معموریتك توسع و ترقیسنی مستلزم اولدیغندن بونك مشروعیتی و ارباب کاروکسبك عندنده مقبولیتی درکاردر

فوائد طرفینی مؤدی اولان تجارت علی العموم مشروع اولدیغی مثللو بونك خلافنده وقوعه کلان هر نوع کار وکسب نامشروعدر چونکه بر حمال بر یوك نقلیله الدیغی اجرتدن استفاده ایدوب بو صره‌ده یوك صاحبنك دخی ایشی کوریله‌جکندن طرفین متمتع ومستفید اولور فقط بر سارق سرقت ایتدیکی اشیادن طولایی بعض مرتبه امك صرف ایتسه دخی سارقك شو منفعتی دیکرینك مضرتیله حصوله کلمش اولمسیله اولکیسی حلال و ایکنجیسی حرامدر

الحاصل انسانك عرق جبینی ایله کچنمسی مراد الهی اقتضاسندن اولدیغندن هیچ برشخصك بلا عذر شرعی همجنسنه ال اچمسی و کندوسی بیهوده اضاعهٔ اوقات ایله سائرلرك کدیمنیله قزانلمش شی ایله تعیش ایلمسی جائز اوله‌میه‌جغی مثللو حوایج ضروریه‌سندن معدود اولمیان موادك استحصالیچون لازم کلان کلفت و زحمتدن اعراض و بو وجهله حظوظات مشروعه‌دن نفسنی محروم ایلمسی دخی اصول مدنیتجه روا کوریله‌مز زیرا انسان اعضاسندن بولندیغی جمعیت بشریه‌نك حائز اولدیغی درجهٔ مدنیتدن از چوق متمتع اولوب بونك او درجه‌یه وصولی ایسه همجنسی و بلکه ابنای وطننك سعی و همتیله حصوله کلدیکندن بوکا مقابل کرك کندوسنه و کرك معاصرلرینه کوره توسیع دائرهٔ مدنیته خدمت ایلمك مترتب ذمت فتوت و بو جهتله حوایج غیر ضروریه تحصیلی امرنده دوچار اوله‌جغی کلفت و مشقتك ترقئ مدنیت و معموریته وسیله اوله‌جغنی بیله‌رك بوندن استنکاف ایلمامسی مقتضای وظائف انسانیتدر

بیاندن مستغنی اولدیغی اوزره بر شیئك اشتراسی مراد اولندقده قیمت حقیقیه‌سی و رایج وقتی بیلمز ایسه بو ایشده ضررلی چیقلمق اغلب احتمالدر اشته بو قبیلدن اوله‌رق ایچنده بولندیغمز بازار عالمده دقیقه بدقیقه سرزدهٔ ظهور اولان افعال و معاملات کذهب دادوستددن عبارتدر معلومات اوزرینه حل و عقد اولنه‌مزسه مضرتی اصحابنه عائد اوله‌جغنده اشتباه یوقدر بو صورتله ملحوظ اولان مضرتك منع وقوعیچون هرکس متبصرانه حرکت ایتمك استر ایسه‌ده بوکا موفقیت یالکز استعداد خداداد ایله ممکن اوله‌میوب مجرد فطرت انسانیه‌ده مرکوز اولان قوای معنویه‌نك تربیه‌سیله حصوله کلور

بر

بر حالت معنویه‌یه متوقفدر اشبو حالت واسطه‌سیله هر کس دائرهٔ وسع و اقتدارندن خارج کوریننان معظمات اموره موفق اوله‌رق هم کندولری نائل مرام اولورلر و همده بو وسیله‌ایله بنی نوعلرینه خدمت ایفا ایدرلر

(محمد شریف)
مترجم تقویم وقایع

(سرکیٔ عمومیٔ عثمانی)

ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده هر درلو حرف و صنایعك ترقی و توسعی مقصد عالیسیله اشبو بیك ایکی یوز یتمش طقوز سنه‌سی ماه رمضان شریفی غره‌سنده محصولات و مصنوعات داخلیه‌یه مخصوص درسعادتده بر سرکی کشادینه ارادهٔ اصابتعادهٔ حضرت شهریاری متعلق و شرفصدور بیوریلوب بونك حسن حصولی ضمننده اتخاذی لازم کلان تدابیرك تذکر و اجراسی حالا امور مالیه ناظری دولتلو مصطفی پاشا حضرتلرینك ریاستی تحتنده بر قومسیون عهده‌سنه حواله اولنمش و اشبو قومسیون طرفندن اولبابده قلمه النان تعلیمات باامرنامهٔ سامی ولاة عظام و متصرفین کرام و قائممقاملر جانبنه کوندرلمش ایدی مجرد ناظر مشار الیه حضرتلرینك اثر همم وطنپروریلری اوله‌رق تشکل ایدن بر قومپانیا کچن جمادی الاخر اوائلنده سلطان احمد جامع شریفی پیشکاهنده واقع ات میداننده اخشابدن جسیم و مکلف بر چارشو انشاسنه مباشرت و وقتك غایت طارلغی جهتیله

زياده اقدام و غيرت اولنه‌رق بو كره رهين حسن ختام اولمش وكرك
درسعادت ارباب صنايعى جانبندن وكرك ايالاتدن ورود ايدن هر نوع
محصولات ارضيه و صناعيه ميدان مزبوره ناظر حربيـه انبارلرى
داخلنده محال مناسبه‌يه وضع اولنه‌رق اوراده اقتضاسى وجهله صنوف
متعدده‌يه بالتقسيم ترتيب و تنظيم اولنمش اولمغله بمنـه تعالى برمنوال
محرر رمضان شريف ابتـداسنده سرگئ مذكـورك كـشادى مقرر
بولنمشدر
مذكور چارشونك ابتدا يالكز ممالك محروسه اشياسنه مخصوص اولمـق
اوزره‌يدى يك ارشون عرصداوزرينه انشاسنه بداء اولنمش ايسه‌ده خفى
اولمديغى وجهله اوروپاده بخار قوتيله و دها سائر صورتله اداره اولنور
سهل الاستعمال كـونا كـون الات و ادوات اولوب بونلر واسطه‌سيله
حصوله كتوريلان امتعه ال ايله اعمال اولنان اشيانك نصفى بهاسنه
و بلكه دها اشاغى‌يه چيقارلديغى و باخصوص زراعت الات وادواتى
فوق الغايه فائده‌لو و قـوللا نشلى بولنديـغى جهتله امر زراعـت
و صناعتك ترقيسنه مدار اوله‌جق بو مثللو وسائل نافعه‌نك بولنديرلمسى
فوائد كليه‌يى موجب اوله‌جغى دركار اولمغله ممالك اجنبيه آثار صناعيه‌سندن
اومقوله الات و ادواتك دخى قبولنـه مؤخراً قرار ويرلمش اولديغندن
بونلر ايچون دخى مذكور چارشو اتصالنده و بشبيك ارشون اتساعنده
ديكر بر محل انشاسنه مباشرت اولـنه‌رق بو دخى ختامپذير اولمـق
اوزره‌در
اشبو سرگى محللرينك مصارف انشائيه‌سى اولان اوتوز بيـك انكليز
ليراسى مذكور قومپانيا طرفندن تسويه قلنمش ايسدده شو مصلحت
خيريه‌نك حسن حصولى ضمننده طـرف سلطنت سنيه‌دن دخى هر

درلو مساعده و فداکاری اختیار بیورلمش اولدیغی مثللو کرك قومیسیونی رئیسی بولنان پاشای مشار الیه حضرتلرینك و کرك اعضاسی اولان ذوات کرامك مسلم و درکار اولان کمال رشد وروییتلرینه نظرا سرکینك فوق المطلوب صورت منتظمه و مستحسنه ده کوریله جکی مجزوم بولنمشدر

مذکور سرکی رمضان شریف ابتداسنده کشاد اولنه رق اوچ ماه مرورنده یعنی شهر ذی الحجه غایه سنده قپانه جق و جمعه و پازار ایرتسی و صالی و پنجشنبه کونلری ارکك و جمعه ایرتسی و چهارشنبه کونلری قادین سیرجیلره مخصوص اوله جقدر ادم باشنه جمعه و جمعه ایرتسی کونلری التی و ایام سائرهده اوچ غروش دخولیه اخذ اولنوب بو دخی سرکی محلنك انشاسیچون وقوعبولان مصارفه مقابل قومپانیایه عائد اوله جق و اشیا صاحبلریله وکیللری دخولیه اعطاسندن معاف بولنه جقدر اشیای موضوعه نك اوزرلرینه حصوله کلدیکی محل ایله صاحبنك اسمی و بهاسنی مبین بر یافته ربط اوله جق و استنیلان شیلر اشترا اولنه بیله جکسه ده وضع و تشهیر اولنان اشیایی سرکینك ختامنه قدر هرکسك کورمسی ملتزم اولدیغندن مشتریلر الدقلری شیلرك اجره سنی اعطا ایله اسملرینی دفتر مخصوصنه قید ایتدیروب سرکی ختامنده اخذ ایده جکلردر

سرکی یه قبول اولنه جق اشیادن شایان تحسین اولنلرینی تفریق و تمییز و اصحابنك علی مراتبهم مستحق اولدقلری مکافاتی تعیین ایتمك اوزره ارباب صنعت و معلوماتدن مرکب بر اهل خبره مجلسی تشکیل و اشیای مذکوره اون اوچ صنفه منقسم اولدیغندن هر صنف اربابی معرفتیله کشف و تحقیق اولنمق اوزره مجلس مذکور اون اوچ

قومیسیونه تقسیم اولنمشدر اشبو مجالس سرکینك ممتد اولدیغی مدتجه
اشیای موضوعه‌یی معاینه و تدقیق ایله صنایع و محصولاتك اهمیت
و استحقاقرینه کوره اقتضا ایدن مکافاتی قرارلشدیروب
نائل مکافات اولنلرك اسماری سرکینك قپانمسندن اول نشر و اعلان
ایده‌جکدر اعطا اولنه‌جق مکافات دخی اوچ درجه اولوب برنجیسی مجیدیه
نشان همایونی ایکنجیسی کموش مدالیه اوچنجیسی برنج مداله‌در
اقرانه تفوق داعیه‌سی فطرت انسانیه‌ده مرکوز بر کیفیت اولوب
اشبو ارزوی طبیعی بعض وسیله‌لرله تهییج اولندیغی حالده هر کس
بوکا ظفریاب اولق ایچون صرف وسع و مقدرت ایلدیکی امور
مجربه‌دندر بو مثللو سرکی کشادی ایسه اهل صنایعه میدان امتحان
اچق دیمك اولوب اشیا وضع ایدنلردن بعضیلری بهمه حال بین الاقران
تمیز ایدرك نشان و یاخود مدالیه اخذینه دسترس اوله‌جقلری درکار
اولمغله بو کیفیت سائرینك عرق رقابت و غیرتنی تحریك ایله بونلرده
محصولات و مصنوعاترینی کسب امتیاز ایدنرك درجه‌سنه و بلکه دها
بر مرتبهٔ اعلایه ایصال و اللرندن کلور ایسه یکی شیلر احداث و اختراع
ایلمکه بذل مقدور ایدرلر بناء علیه بو مقوله سرکی هر کسجه قوهٔ
استعدادیه‌سنی ارائه و ابرازه بر وسیلهٔ حسنه دیمك اولوب بو صورتله
حرف و صنایع موجوده کسب ترقی ایدرك و بر طاقم مخترعات جدیده
حصوله کلرك اسباب مدنیت و معموریت کوندن کونه تزاید ایدر
سرکی اصولنك باشلیجه بر فائده‌سی دخی بر مملکتده حصوله کلان
کافهٔ محصولات ارضیه و صناعیه‌نك نمونه‌لری جمله بر محلده کوریلوب
یکدیکرینه مقایسه ایله ایالات و الویه اهالیسنك قوهٔ استعدادیه‌لری
اکلاشلق و زراعت و صناعتك قنغی شعبه‌لری اصلاحه محتاج اولدیغی
بیلمك ایچون حکومتجه بر مقیاس صحیح اولمسیدر بوندن

بوندن بشقه ممالك شاهانه‌ده حصوله کلدیکی حالده هر نصلسه
الیوم استانبولجه مجهول بولنان هر نوع اشیا و امتعه اشبو سرکی
واسطه‌سیله کوریلوب محلنجه اولان بهاسی اوکرنیله‌جکندن پای تخت
ایله ایالات اهالیسی بیننده تزاید اخذ و اعطایه مدار اوله‌جق بر بیوك
بازار دیمك اولوب بو وجهله طرفین حقنده دخی فوائد عظیمه‌یی
مستلزم اوله‌جغی دركاردر ممالك عثمانیه‌ده هر درلو امتعه و ارزاق
چیقمقده ایکن بونلر بو طرفه کتوریله‌مدیکندن استانبول اهالیسی ممالك
اجنبیه محصولاتنه محتاج اولوب بونك باشلیجه سببی دخی وسائط
نقلیه‌نك عدم انتظامی جهتیله زیاده مصارف وقوعی ماده‌سیدر برده
کویا استانبولده اوروپا مالنه رغبت اولنوب یرلو متاعی قوللانلمز دیو
طشره اهالیسی بیننده بعض باطل افکار اولدیغندن بونك دخی سوء
تأثیری واردر ظن ایدرم سرکی مناسبتیله درسعادته جلب اولنان اشیا
بر وجه مأمول صاتیله‌رق ممالك محروسه امتعه‌سنه استانبولجه رغبت
اولندیغی کورلور ایسه افکار باطلهٔ مذکوره بالطبع زائل اوله‌رق
جانبنده تمتع ملحوظ اولان هر درلو امتعه و اشیانك درسعادته نقلنه
مسارعت اولنه‌جغی مجزومدر

مقدمجه نشر اولنان تعلیمات مطبوعه‌ده محرر اولدیغی وجهله سرکی
ایچون ورود ایدن هر نوع امتعه و اشیا کمرك رسوماتندن معاف
اولدیغی مثلو بونلرك اجرت نقلیه‌سی وکتورن مأمورلرك خرجراهلری
منسوب اولدقلری ایالات و الویه مال صندقلرندن تسویه اولنمش
و مأمورین مرقومه‌نك درسعادتده قاله‌جقلری مدتجه دخی طرف
دولتدن کندولرینه مناسب مقدار یومیه اعطا اولنوب سرکیده
صاتیلان اشیانك اثمان حاصله‌سی انلره تسلیماً اصحابی طرفنه

ارسال اولنه جغی مثللو صاتلوب قلان اشیا دخی جانب دولت علیه دن
اشترا قلنه رق اقچه سی کذلك مأمورین مزبوره یه تودیعاً
کوندریله جکدر

بو صورتله سزاوار بیوریلان مساعدات سلطنت سنیه نك افکار تبعه
پروری وخیر خواهیسنی مؤید برکیفیت اولدیغندن ارتق ممالك محروسه
اهل زراعت و صناعتی تشییر ساعد اهتمام ایله محصولات ومعمولاتلرینك
سنه بسنه تزاید و ترقیسی اسبابنك استحصالنه صرف ما حصل مقدرت
و نائل اولدقلری مساعدات سنیه دن طولایی بو وجهله ایفای لوازم
شکر کذاری و محمدت ایلملیدرلر (قدری)

(منظومه برای سرکیٔ عثمانی)

اوتوز ایکی عدد دردانه درشاهان عثمانی
اومرواریدلر حفظ ایتمك اوزره نظمه شایاندر
بر رعبد المجید عبد الحمید اورخان و ابراهیم
زهی عبد العزیزده برکلان سلطان ذیشاندر
خدا بیك ییل عمر ویرسون بو بر شاه دل اگاهه
ایکیشر بایزید محمود خان سلطان سلیماندر
سلیم عثمان و احمدلر رجال الغیب وش اوچلر
محمد مصطفالره مرادلر چاریاراندر
اوتوز اوچ فرض کبی واجب دعای عمر و اقبالی
اوتوز ایکنجی شه حالا شهنشاه جهانباندر
اوتوز بر پادشاه اشته شو درت مصراعه درج اولدی
ایکی مصرع دخی مخصوص نام شاه دوراندر

حصیرجی زاده سردی سرکی یه کالای شاهانه
کتورسونلر متاعن شاعران وار ایسه میداندر

بو سرکی نوزمین بر بیتدر طبع اوزره نظم ایتدی
جناب مصطفی پاشاکه الحق اهل عرفاندر

شهنشه سایه‌سنده اول مشیر فاضله سرکی
بقای نام دعواسنده بر اچیقجه برهاندر

کوزل نوطرح جای دلکشاباق پك نشاط افزا
بو سرکئ لطیفه تام تاریخ ارلسه چسباندر

فلك کوردکده نودیبار اوزره نقش زیبایی
دیمشکیم اطلسم هم کهنه هم ساده پریشاندر

سرالدجه بسیط خاکه مهرك فرش زرتاری
دیسونلرسیر ایدوب خلق سایهٔ عبد العزیزخاندر

کونش ال کولکه سن امید ایله تقبیل ایدر پاین
سراپا حضرت عبد العزیز خان ظل یزداندر

(حصیرجی زاده محمد حافظ)

(فوائد شرکت)

نوع انسانك رفاه و سعادت حالك حصول و بقاسنه مدار اولان اسبابك اهمی مادهٔ شرکت اولوب بو واسطه ایله خلق برادرانه یکدیکرینه معاونت و بر ملتك مایهٔ ثروت و اقتداری اولان معاملات وتشبثاته

مباشرتله ممالك اجنبیه محصولات و معمولاتنی کندو مملکتلرینه نقل و جلب و کرهٔ ارضك هر طرفیله کسب مناسبات ایدرلر

افکار شرکت نوع انسانك ساحه بیرای شهود اولمسیله برابر ظهور ایلدیکی ادعا اوله بیلور شویله که انسان ابتدای امرده حوایج ضروریه سنك تدارکنه حائل اولان موانع و مشکلاتك یالکز باشنه دفعنه مقتدر اوله مدیغندن بالضروره هم جنسلرك معاونتنه مراجعت ایدرك برلشدکلریله موانع مذکوره یی ازاله ایتمشلر و بو وجهله مقصدلری حاصل اولدقده مساعئ مشترکه لری ثمره سنی بینلرنده تقسیم ایلمشلردر اشته بو صورتله یعنی دفع احتیاجلری مقصدیله حین اتفاقلرنده اساس شرکت وضع اولنمش دیمکدر

اشبو اساس بدایت و ضعندن برو پایدار اولوب فقط انسان کسب مدنیت ایتدکجه بالتدریج بشقه صورت کسب ایدرك شکل و استعمالنده تعدیلات وقوعبولمشدر شویله که مدنیتك ترقیسی جهتیله احتیاجات انسانیه تکثر و تنوع ایلدکجه بونلرك تدارك و استحصالی ضمننده شرکت واسطه سنه مراجعت ایدرك مقدما قوهٔ بدینه لرینی برلشدیردکلری کبی قوهٔ مالیه و عقلیه لریله دخی عقد شرکت ایلمشلردر و بو اساس امر طبیعی اولدیغی جهتله من القدیم رعایت اولنوب تجارت و علوم وفنون و سائره یه دائر تشکل ایدن شرکت و جمعیتلر اشبو اساسدن تولد ایلمشدر

امر شرکتك نوع انسان حقنده هرکونه تأثیراتنك تعریف وتحقیق حکمیاته عائد اولوب بزم بوراده مرادمز انجق تجارت شرکتلرینك انواع و کیفیاتنی و بوندن کرك افراد و کرك عموم حقنده ترتب ایدن منافعنی و بر ملتك تهذیب اخلاق وکسب مدنیت ایلمسه مدار اولدیغنی

ارائهٔ

ارائه و بیاندن عبارتدر کافهٔ طوائف و اقوامك سبب تشکل و تمدنی
اولان تعاون و اتفاق افکارندن منبعث تجارت شرکتلری بالطبع ممالك
محروسه‌ده دخی ظهور ایتمش ایسه ده سائر ممالك متمدنه‌ده اولدیغی
کبی ترقی ایده‌مامشلردر چونکه اشبو شرکتلرك اساسی اولان افکار
تجارت هنوز ممالك محروسه اهالیسنده درجهٔ مطلوبه‌ده بولنمدیغندن
افکار شرکت ضعیف قالمشدر شورالرینك لایقیله اکلاشلمسی بعض
ایضاحاته محتاج اولوب مادهٔ مبحوث عنهابه دخی تعلق اولدیغندن
شرح و تفصیلنه ابتدار اولنور شویله که عثمانلولر زیاده جسور و جنکاور
بر ملت اولوب کرهٔ ارضك قطعات ثلثه‌سنده منبت و معمور خیلی
ممالك ضبطیله لوازم ضروریه‌لرینه بالسهوله دسترس اولدقلری
و کندولری دخی ذاتاً اهل قناعت بولندقلری جهتله تجارته صرف
ذهن ایتمیوب امور حربیه ایله اشتغال ایلدیلر و الیوم متصرف اولدقلری
بونجه ممالك وسیعه‌یی مجرد تکثیر مال داعیه‌سیله فتح ایتمیوب بلکه
مفطور و متخلق اولدقلری شیمهٔ جنك ازمایی و بسالت اقتضاسنجه
آوردهٔ قبضهٔ تصرف ایلدکلری ممالك اهالیسنی حیرتبخش عقول
اولان شریعت محمدیه احکام عدلیه‌سندن و بونك منتج اولدیغی نعم
جزیله‌دن حصه‌مند ایتمك نیت خیریه‌سنه مبنی اولدیغی درکاردر
مع مافیه وارث مدنیت عرب اولدقلری جهتله پایه‌نشین اولان اقوام کبی
توطن ایتدکلری مواقعك محصولاتیله اکتفا ایده‌میوب بر چوق شیلره
محتاج اولدقلرندن بالضروره تجارته مباشرت ایدرك بونك واسطه‌سیله
ممالك عثمانیه‌نك بعض موقعلریله همحدود اولان ممالك اجنبیه بیننده
مبادلات تجاریه حصوله کلمش و الیوم هر درلو اشیا و ارزاق اخراج و ادخال
اولنمقده بولنمش ایسه‌ده اشبو تجارت مجرد تحصیل دستمایهٔ ثروت و سامانه

غرضنه مبنی اولیوب بلکه احتیاجات محلیه‌نك دفعیچون حسب الضروره تشبث اولنمش ایدوکی تعریفدن مستغنیدر

اوروپا و امریقا اهالیسی ایسه مجرد طریق تجارتله کسب ثروت ضمننده قرون عدیده دنبرو انواع مخاطراتی اختیار و بحرا ممالك بعیده‌یه عزیمتله اهالیسنی ارضا و یاخود اجبار ایدرك تجارتکاهلر احداث و کشاد و اورادن مملکتلرینه خام محصولات و سیم و زر و سائر ذیقیمت شیلر جلب ایلدکلری مثللو هر ملتك مزاجنه موافق و میل و رغبتی جالب کوناکون اشیا نقل ایدرك متمتع اولدقلری جهتله معلومیدر اسباب سالفه‌یه مبنی افکار تجارت ممالك عثمانیه‌ده اولقدر کسب وسعت ایده‌میوب فقط سلطنت سنیه بر مدتدنبرو تجارتك لزوم و اهمیتنی و بوندن حاصل اولان منافع کثیره‌یی تیقن ایلدیکندن ترقیسی اسبابنك استحصالی مقصدیله صنف تجاره امتیازات استثنائیه اعطا و تجارتك مرجعی اولمق اوزره بر نظارت مخصوصه تأسیس و اصول و قواعدینی شامل قانونامه‌لر نشر و اجراسی ایچون محاکم مخصوصه کشاد و رقابتدن وارسته اولمق اسبابنه نظامات موضوعه‌نك مساعد اولدیغی درجه امتیازلر احسان و تجارت داخلیه‌یی تشویق ضمننده اخراجاتك رسم کمرکنی تنقیص و حتی بو دفعه بر سرکی کشادینه مباشرت والحاصل بو نججه معاونت و فداکارلق اختیار بیورمش اولدیغی و بو طرفده خیلیجه امتعهٔ نفیسه اعمال اولنوب اوروپایه دخی سنوی کلی خام و معمول اشیا کوندرلدیکی حالده افکار تجارت نیچون درجهٔ مطلوبه‌ده ترقی ایده‌مامشدر

اخلاق و آدابمزی بلمان بر ذات شورالرینی مطالعه ایلدیکی حالده بو نججه اسباب و وسائل تسهیلیه‌دن کرکی کبی استفاده اولنمامسی قوهٔ

انسانیه‌نك

انسانیه‌نك رفع و ازاله‌سنه مقتدر اولمدیغی بعض موانع معنویه وجودینه ذاهب اولور ایسه‌ده اخلاق و ادابمزه واقف اولنلر نزدنده تحری اولنان سببلرك كشف و تعیینی براهین اساندر دینله بیلور بونلرك بیلنمسی صددمزه موافق اولدقدن بشقه بالوجوه مستلزم فوائد كورندیكندن تجارت داخلیه‌نك شمدی یه قدر عدم ترقیسنه حائل اولان اسبابدن باشلوجه‌لرینك بروجه اختصار بیانه ابتدار اولنور

اولا بالاده بیان اولندیغی اوزره ممالك عثمانیه اهالیسی اهل قناعت اولوب بونكله برابر شائبهٔ حسددن دخی مبرا بولندقلرندن اكثریا هر كس تعیشنه كفایت ایده‌جك مقدار ماله دسترس اولدقده بوندن زیاده‌سنك تحصیلیله اشتغالی افعال نامقبوله‌دن عد ایدرك موجودیله اكتفا ایدر و بو وجهله مجرد كندو وقتنی خوش كچوره‌رك اخلافنك حسن حاللری و سائرنك استحصالنه صرف افكار ایلمز فقط اشبو اعتقادك بطلانی ادنا مطالعه ایله میدانه چیقار شویله كه حق تعالی حضرتلری نوع انسانك سعادت حالی ایچون قوهٔ عقل و ادراك احسان بیورمش اولدیغندن هر كس چالشمغه و بولندیغی مسلكده ممكن مرتبه كسب ترقی و كمال ایلمكه مجبور اولوب مجرد بو طریق ایله داخل دائرهٔ فیض و قبول و خلافی یعنی عقل و ذكاسنی استعمال ایتمیه‌رك ارتكاب بطالت ایلدیكی تقدیرده اشبو وظائف بشریه‌نك عدم ایفاسندن طولایی دنیا و اخرتده معاتب و مسئول اولور

ثانیا تجارمزك اكثریسی صدق و استقامت و سائر اوصاف مقبوله ایله متصف ایسه‌لرده بر مقدار جزئیسندن ماعداسنك تجارته دائر اصول وقواعده معلومات كافیه‌لری اولمدیغندن اشبو جهالت حقلرنده مضرت كلیه‌یی دعوت ایلدیكی كبی پك چوق منفعتدن دخی محروم

قالدقلری و معاملاتجه عدم اقتدارلرندن ناشی دائره تجارتلرینك توسیعنه سعی و غیرت ایده مدکلری درکاردر هر حال و حرکتده جهلدن ترتب ایدن مضرت تعریفدن مستغنی ایسه ده تجارت حقنده اولان سوء تأثیری اشددر جاهل اولان تجار هیچ بر وقت خطادن سالم و معاملاتلرینی اصول و قاعده سنه توفیقه مقتدر اوله میه رق اکثریا زیانه دوچار اولدقلرندن و سبب صحیحنی دخی اکلایه مدقلرندن بونی سوء طالع و یا مقتضای قدره عزو و اسناد ایله اخذ و اعطادن فراغت ایدرلر حالبوکه تجارتك حیات و بقاسی اخذ و اعطاجه بر طاقم معلوماته متوقف اولوب بوندن بهره دار اولنلر بولندقلری مملکتك و ممالك سائره نك احوال و احتیاجلرینه کوره ایجاب ایدن اشیا و ازراقی وقتیله جلب و یاخود ارسال ایدرك متمتع اولدقلری مثللو معاملات واقعه لرنده ودفاتر و سندات تنظیمنده خبط و خطادن اجتناب ایله اهل تزویر و شیطنتك علیهلرنده تصدیٔ دعوایه سررشته ویرمزلر

ثالثاً اهل صرف و صنایعك و کرك تجارك اکثریسی مألوف اولدقلری مشاغل و معاملات دائره سندن طیشاروچیقمیوب مسلك و معمولاتلرینك اصلاح و اکمالنه سعی ایتمك زعملرنجه کفر و خطا عدا اولنور بناءً علیه بو بابده قطعا صرف افکار ایتمیوب بعض اصلاحات تصور اولنسه بیله اجراسنه جسارت ایده مزلر بو حال حرف و صنایع و سائره نك ایلرولمسنه مانع اولدیغی کبی تجارتك دخی عدم توسعنه سبب مستقل اولمقده در اکرچه بر وجه مشروح شو حالك دخی منشائی جهل اولوب وهلهٔ اولیده بوراسنی ایضاحه احاجت کورنمز ایسه ده جهلك هر شیده بشقه بر سوء تأثیری اولدیغندن اولوجهله بیانه تصدی قلنمشدر اوروپالولرك سالك اولدقلری مسلك ومشوار ایسه سالف الذکر صورته

مباین

بالكليه مباين اولوب بونلر استعداد انسانيتك مساعد اولديغى درجه‌ده هر
شيئك مركز كماله ايصالى و حرف و صنايع و تجارتك توسيعى ايله عموم
اهالينك رفاه حال و اسايشنى مستلزم اسبابك تحصيلنده سعى ايدرلر
شو مدعانك اثباتى بشقه دليل اتيانه محتاج اولميوب هر كون
مشاهده و استعمال ايلديكمز اثار صناعيه‌لرينه امرار نظر و بونلرك
نوع وشكل و صورت اعماللرينه دقت اولنديغى حالده بيله اكلاشيلور
ممالك محروسه‌ده افكار تجارتك عدم توسعنه درجهٔ ثانيه‌ده اوله‌رق
ديكر برطاقم سببلردخى تعداد اولنه بيلور ايسه‌ده بيان و تفصيلى موجب
تطويل اوله‌جغندن صرف نظر قلندى قالديكه افكار تجارتك عدم
ترقيسنه مواد سالفه‌دن ماعدا ديكر برطاقم موانع دخى اولوب
مثلا ممالك شاهانه‌نك هر طرفنده منتظم طرق و امنيت تامه بولنمديغى
خصوصلرينك ذكر اولنمديغنه اعتراض قلنديغى حالده شو وجهله
جواب ويررز كه اولا بو محلده يالكز عادات و اخلاقمز اقتضاسندن
اولان سببلر تحرى اولنوب موانع ماديه بحثنه كيرشلمامشدر وثانياً بو مقوله
موانع اكرچه معاملات اخذواعطايى تصعيب ايدر ايسه‌ده افكار
تجارت تأسس و تقرر ايتمش اولديغى حالده موانع مذكوره‌نك رفع
و ازاله‌سنه مقتدر اولوب حتى اوائلده بعض ملل و خصوصيله
فنيكالولر اشبو افكار محركه‌نك ثمره‌سى اوله‌رق تجارتك اساسنى وضع
و ملل سائره ايله مناسبات تجاريه تحصيل ايلديلر
ايمدى شو مقدماتدن تجارت شركتلرينك عدم ترقيسنه سبب نه
اولديغى اكلاشيلور شويله كه بونلر امر تجارتك تسهيل و توسيعى
ايچون احداث اولنمش شيلر اولوب تجارت ايسه ضعيف قالديغندن
شركتلرى دخى كسب كمال وترقى ايده‌مامشدر بناء عليه تجارت شركتلرينك

منتج اولدیغی انواع فوائد و محسناتك تعریفنه مدار اولور مملکتمزده شایان تذکار آثار بولنه‌مدیغندن بالضروره ممالك اجنبیه امثالنه مراجعت قلنمشدر

تجارتك ایلرولمسندن طولایی شرکتلر ظهوره کلدیکی مثللو بونلر واسطه‌سیله جزؤی سرمایه‌لر برلشدیریله‌رك تشبثات عظیمه اسبابی تدارك اولنوب بوصورتله اوروپا وامریقا قطعات سائره‌بیننده مناسبات کلیه پیدا اولدیغی و بو وسیله ایله دخی بعض اقوام بدویه‌نك کسب مدنیت ایلدیکی کتب تواریخده مسطور اولوب حتی کچنلرده ژاپون و سیام دولتلری سفراسنك اوروپایه سیاحتلری اشبو مناسبات تجاریه ثمره‌سی اولدیغی درکاردر

انکلتره اهالیسنك کمال ثروتنی موجب اولان اسبابك باشلوجه‌سی تجارت شرکتلری اولوب بو طریق ایله امریقا و چین و ژاپون و اول طرفلرده واقع سائر ممالکده عظیم تجارتکاهلر کشادو بو وجهله توسیع دائرهٔ داد و ستاد ایلمشلردر و الیوم انکلتره دولتنك هندستانده ایکی یوز ملیون قدر نفوسی شامل ممالك وسیعه‌یه متصرف اولمسنك مبدأ و منشأی میلادك بیك بشیوز طقسان طقوزنده تشکیل اولنمش برشرکت اولوب اشبو شرکت اول تاریخدن بروکسب جسامت ایدرك الحالة هذه اولقدر ممالکه مالك اولدقدن بشقه همجوار بولنان حکومتلر دخی خراجکذاری اولدیغی جمله‌نك معلومیدر اشته بونجه فوائد عظیمه مجرد برشرکت واسطه‌سیله حصوله کله‌رك ازمنهٔ قدیمه‌دن برو هندستانده جمع و ادخار اولنان اسباب ثروت و سامان بالتدریج انکلتره‌یه انتقال ایتمکده اولوب شو حال نهایت الامر یرلولرك فقیر و بی‌مایه قالملرینی مستلزم اوله‌بیلور ایسه‌ده ملل متمدنه ایله اولان

اختلاطلری

اختلاطلری بعض سؤ اخلاق وادابلرینك اصلاحنه مدار اولمش اولدیغی دخی انکار اولنه مز

فرانسه و فلمنك و اسپانیه و سائر مملکتلرده دخی بو یولده شرکتلر تشکل ایدرك بعض ممالك بعیده ضبط و استیلا قلمش اولوب اکرچه بونلر سالف الذکر هندستان شرکتی قدر مظهر موفقیت اوله ماهشلر ایسه ده دائرهٔ اطاعته ادخال ایلدکلری اهالینك بعض مرتبه کسب تمدن و انتظام ایلمرینه بادی اولمشدر

اقدکز ایله بحر احمری برلشدیرمك اوزره سویش بوغازینك قطعنی اوته دنبرو بك چوق حکمدارلر تصور و امل ایدرك اجراسنه جسارت ایده مامش اولدقلری حالده بوندن بر قاچ سنه مقدم تشکیل اولنان برشرکت شو مطلب مهمك تجربه سنه قیام واتخاذ ایلدیکی تدابیر صناعیه ثمره سی اوله رق مشکلات کثیرهٔ ملحوظه یه غلبه ایلمش وایلروده موانع سائره ظهور ایلدیکی تقدیرده حسن ختامی میسر اوله رق بو دخی اهرام جوارنده نوع بشرك بیوك براثر جدیدی اوله جغی اشکاردر

اوروپا ممالکنده واقع شهرلری یکدیکرینه ربط ایله یولجیلرك امدشدینی و اموال تجارتك نقلنی تسهیل ایدن تیمور یوللر وقناللر وجسرلر وسفائن و بونلرك باریغمسی ایچون لیمانلر انشاسی و خلقك تفرجی ایچون مسیره کاهلر و هر درلو معمولاته مخصوص فابریقه لر کشادی و صرافلق و تجارلق ایچون موقعلر احداثی والحاصل منافع عامه یی مستلزم هر نوع امور معظمه نك اکثریسی شرکتلر واسطه سیله حصوله کلوب حتی ممالك محروسه ایله اوروپا بیننده ایشلکده اولان لوید و مسازری نام واپور قومپانیه لری دخی بو قبیلدن اولدیغی محتاج ایضاح دکلدر

اشته تجارت شركتلرى بو مقوله آثار خيريه احداثنه بادى اولوب بو
وسيله ايله منشبث اولان سرمايه داران اهالى تمتع ايلديكى مثللو فوائد
حاصله سندن عموم اهالى دخى حصه‌مند منفعت اوله‌رق مملكتك
معموريتنى موجب اولور ممالك محروسه‌ده بو مقوله شركتلر حصولنى
داعى اوله‌جق بر منوال محرر پك چوق اسباب و وسائل بولنديغندن
هر كس و خصوصيله زمرهٔ تجار طرفندن احداث و توسيعنه سعى
و غيرت اولنمليدر محض عنايت الهيه اوله‌رق كرهٔ ارضك اك منبت
و محصولدار اراضيسنده متمكن و بو قدر منابع ثروت و سامانه مالك
اولديغمزدن و بونلرك قوه‌دن فعله كتورلمسى دخى جزوى همته متوقف
بولنديغندن بران اقدم حسن حصولنه همت قلنمليدر اتحاد و اتفاقك
هر ايشده حصول موفقيتى موجب اولديغى كبى تجارتك دخى روحى
و آلت محركه‌سى مثابه‌سنده بولنديغى بى اشتباهدر اشبو اتحاد معاملات
اخذ و اعطاده شركت ديمك اولديغندن ثروت و معموريت مراد
اولنديغى حالده سرمايه‌لرك برلشديرلمسى ايجاب ايدر چونكه بر آدمك
قدرت ماليه‌سى تعلق ايتميان شيئه سرمايه‌لرك اجتماعيله دسترس اولنور
سرمايه‌لرك ايرو اير استعمالنده هر نه منفعت حاصل اولور ايسه
برلشديرلديكى حالده انك اضعاف مضاعفى وجوده كلور
شركتلر واسطه‌سيله هر نه مقدار محصولات ارضيه حصوله كتورلسه
اوروپا اهاليسنك بوكا احتياجى دركار اولديغندن بيع و تمتع اولنه‌جغى
بديهيدر
والحاصل يسر و سعادت حالنزه مدار اوله‌جق شيلرك درجهٔ كماله
ايصالنه سعى و اقدام اولنمسى مترتب ذمت انسانيتدر اكرچه درجهٔ
كمال يالكز قدرت الهيه‌يه مخصوص بر صفت جليله ايسه‌ده انسانه
نسبت

نسبت اولندیغی حالده قدر تمزك تعلق ایلدیکی مرتبه‌ده بر صورت حسنه و ممدوحه دیمك اولوب بو دخی هر نه درجه‌یه واصل اولور ایسه اولسون کمالات الهیه‌یه نسبتله هیچدر

اشته بیان اولنان صورتلرك اجراسیله یعنی هر کس منافع ذاتیه‌سنه خدمت ایدرك ملك و ملت شان و ثروتنك تکثیرینه دخی واسطهٔ مستقله اولور

افکار تجارتك بدایت ظهوری و تجارت شرکتلرینك سبب احداثی و بونك مدنیتجه حسن تأثیراتی و اوروپا ممالکنده نه اسبابه مبنی تکثر ایدوب ممالك محروسه‌ده توسع ایده‌مدیکی افادات مشروحه‌دن مجملاً مستبان اولوب انجق بویله بر مادهٔ مهمه‌نك لایق وجهله بیان و تفصیلی مجلدات تألیفنه متوقف اولدیغندن شمدیلك بو قدرله اکتفا و عموم حقنده منافع بی نهایه‌یی موجب بو مثللو بر مصلحت خیریه حقنده مجرد اربابنی تشویق و ترغیب نیت خالصه‌سیله شو مطالعات عاجزانه‌مك عرض و بیانه اجترا قلندی

تجارت شرکتلرینك انواع و اصول و قواعدینك تعریفی دخی بالوجوه مستلزم فوائد اولدیغندن بمنه تعالی ایلروده بونلرك دخی بیانه ابتدار قلنه‌جقدر

(واحان)
رئیس مجلس ثالث تجارت

(حدوث مجموعهٔ عبرانتباه)

بو دفعه درسعادتده جمعیت کتابت عنوانیله تشکل ایتمش بر جمعیتك اثری اولمق اوزره مجموعهٔ عبرانتباه اسمنده یکی بر فنون غزته‌سی تحدث

ایلمندرکین رجب تاریخیله چیقان برنجی نومروسنك حاوی اولدیغی مواد
همان کافهٔ مقدما ترجمان احوال غزته سنده کورلمش اولدیغندن بو دفعه لك
انجنده یکی برشی بوقدر مجموعهٔ مذکوره نك قطعه سی بزمکینك نصفی
قدر اولوب ایکی آیده دخی برکره چیقه جغندن شمدیلك پك جزئی
برشی کورینور ایسه ده مع مافیه نزد ارباب فتوت و انصافده منظور
نظر استخفاف اوله میه جغی مجزومدر مزروع کشتزار امال اولان اشبو
تخم صغیر انشاالله تعالی ایلروده رشحات قلم ارباب فضل و همم ایله
بر نخل سربلند و ثمرات فیض و تربیه سندن عموم ابنای وطن مستفید
و حصه مند اولور هرنه ایسه بو مقوله مطبوعات علمیه نك قلیل وکثیر
حسن تأثیری امر غیرستیر اولدیغی جهتله مجموعهٔ جدیدهٔ مذکوره نك
حدوثی شایان تشکر مواددن اولوب بالخصوص جمعیتمزك مقصدی اولان
انتشار معارف امر اهمنده بزه معاونتی اوله جغندن بو دخی بشقه جه
موجب ممنونیتمز اوله جغی درکاردر
بو مثللو آثار احداثنده همت ایدن هوسکاران علم و معرفتك نیت
خیریه لرندن طولایی عرض شکرانیتله برابر بونلرك شوق و غیرتلرینه
ایراث خلل ایده بیله جك هر کونه حال و قالدن توقی و احتراز
ایلمکلکی وجیبهٔ ذمت وطنپروری و حمیت عد ایدر ایسه کده ذکر
اولنان جمعیتك و اثرینك اسملری حقنده لایح خاطر عجزمظا هر اولان
بعض مطالعاتك بیانندن کیرو طوره میز
اولا اکرچه جمعیت مذکوره نك صورت تشکل و نظاماتی اعلان
اولنمدیغندن اعضاسی و مقصدی و محل اجتماعی هنوز عامه جه
خفایای اموردن اولوب بو جهتله کتابت عنوانی اتخاذدن مراد نه
اولدیغی بیلنه مز ایسه ده اثردن مؤثره استدلال اولندیغنه نظراً
خلقه

خلقه انشا وكتابت اصولنی تعليم ايتمك مقصديله تشكل ايتمامش اولديغی آكلاشيله جغندن بو صورتده اسم ايله مسما تصل توفيق اولنه بيلوركتابت تعبيرندن مراد فرانسزجه (ليته رر) لفظنك ترجمه سی ايسه اوحالده دخی جمعيت ادبيه دينلمك دها مناسب اولمزميدی

ثانيا مذكور غزته نك اسمی اولان (مجموعهٔ عبر انتباه) تركيبنك صحتنده اشتباه حاصل اولوب شويله كه عبر ايله انتباه كلمه لری وصف تركيبی مقامنده استعمال اولنمش ايسه ده بونك قاعدهٔ فارسيه يه توافق ايده ميه جكی دركار اولوب فقط كتابت عنوانيله معنون بر هيئت جمعيتك ميدانه قويديغی ايلك اثرينك تا اسمنده بويله بر خطا ارتكابی دخی بعيد الاحتمال اولديغندن مذكور ايكی كلمه بيننده بر واو عاطفه وضعندن سهوا ذهول اولنمش اولمسی ملحوظدر

شو ملاحظات عاجزانه مز مجرد دفع اشكال نيتيله يازلمش اولديغی تأمين ايله برابر هر حالده جمعيت كتابتك عفوينی رجا و من بعد مقصد مشتركزك حسن حصولی حقنده معاونت و مظاهرتنی تمنی ايدرز

(منيف)

(خلاصهٔ پوليتقيه)

(فرانسه)

بو دفعه مجالسك حين كشادنده ايمپراطور طرفندن ايراد قلنمش اولان نطق رسمی ماه حال وقوعات مهمه سندن اولوب حتی اوروپا غزته لری بو بابده خيلی افكار و مطالعات بيان ايتمشلردر نطق مذكورده فرانسه نك

زمان آتیده اتخاذ ایده‌جکی مسلك پولیتقه‌یه دائر بر شی اولمیوب انجق مدت مدیده‌دنبرو حل و تسویه‌سی منتظر اولان بعض مسائلی توضیح ایدر صورتده احوال ماضیه تحکیه و تذکار قلنمشدر نتیجهٔ مالنه کوره ایمپراطور مشار الیهك پولیتقه‌سی ارباب اختلال ایله همدست اتفاق اولمامق و پاپایی دخی الدن براقمامق شرطیله ایتالیایی تصرف اجنبیدن تخلیص ایلمکدر ایتالیالولرك املی دخی ایتالیانك کاملاً برلشمسی اولوب بونك حصولی ایسه پاپانك حکومت جسمانیه حقوقندن بالکلیه کف ید ایتمسنه متوقفدر ایمپراطورك ارباب اختلال تعبیرندن مرادی ایتالیا مسئله‌سنده معاونت فعلیه‌لری کوریلان فرقه اولوب حالبوکه فرقهٔ مزبوره بدایت محاربه‌دنبرو و یقتور امانوئل اغورنده مال و جان فدا و ناپولی قطعه‌سنی دخی بونلر ضبط و استیلا ایتمش و الیوم وندیك ایالتنی اوستریا دولتی یدندن نزعه چالشمقده بولنمش اولدقلرندن اشبو فقره‌نك بعض ظنیات متخالفه تکونه باعث اوله‌جغی درکاردر نطق مذکورك مکسیقا مسئله‌سنه دائر اولان فقره‌سی بعض مرتبه مبهم اولدیغندن بو بابده وکلا طرفندن مجالسه ایضاحات ویریله‌جکی مأمولدر ایمپراطور نطق مذکورده فرانسه اهالیسنك هنوز کند و ذاتلریله قائم یعنی دولتك اعانه‌سندن مستغنی اوله‌جق بر حالده بولنمدقلرینه تأسف ایله برابر پموغك ندرتندن ناشی دوچار مضایقه و اضطراب اولان عمله‌یه توزیع اولنمق اوزره طرف دولتدن اقچه تخصیص اولنمسنی مجلسه تکلیف ایتمش اولدیغندن بعض غزته‌لر اولوجهله اهالیدن جمع اولنه‌جق اولان مبالغك دفع احتیاجه کافی اولوب اولمدیغی هنوز بیله‌مدکدن بشقه طرف دولتدن بو مثللو بیوایکانه اقچه توزیع و اعطاسی اصحاب فتوتی اجرای فعل خیردن تبرید و هر بر ملت افرادینك

یکدیکر

یکدیکرینه واسطهٔ ارتباطلری اولان تعاون و تظاهر قاعده‌سنی اخلال
ایده‌جکندن بحثله تدبیر مذکوره اعتراض ایتمشلردر فرانسه اهالیسندن
لونده‌ره سرکبسنه اشیا وضع ایدنلره خطابا ایمپراطورك تفوه ایتمش
اولدیغی نطقده انکلتره اهالیسنك متمتع اولدقلری اصول سربستی یی
فرانسه‌لولره دخی اعطا ایتمك امل و آرزوسنده ایسه‌ده بونك اجراسی
عدم وفاقلری جهتیله مصالح دولتك حسن جریانه مانع اولان بعض
فرق مخالفه‌نك اضمحلالنه متوقف ایدوکندن اکا منتظر اولدیغنی
بیان ایلمشدر

—o—

(انکلتره)

انکلتره پارلمنتوسی الافرانقه شباطك التنجی یعنی ماه حالك اون طقوزنجی
کونی کشاد اولنوب قرالیچه حضرتلری حاضر بولنه‌مدیغندن طرفندن
ایرادی معتاد اولان نطق رسمی یی وکلادن لورد غرانویل وکالة
قرائت ایلمشدر نطق مذکورك خلاصهٔ مالی پرنس دوغال ایله دانیمارقه
قرالنك کریمه‌سی پرنسس الکساندرانك ازدواجلری مقرر اولدیغی
و مخدوملرندن بریسنی یونانلولر کندولرینه قرال انتخاب و اتخاذ ایتمك
استمشلر ایسه‌ده معاهدات موجوده احکامی اشبو امللرینك اسعافنه
مانع اولدیغندن موافقت ایده‌مدیکی و جزائر سبعه جمهوری یونانستانه
الحاقی استر ایسه جمهور مذکورك انکلتره تحت حمایه‌سنه ادخاللری
حقنده ١٨١٥ سنهٔ میلادیه‌سنده دول معلومه بیننده منعقد معاهده‌نك
تعدیلیچون تدابیر لازمه‌یی اتخاذ ایده‌جکی و امریقا ممالك شمالیه
و جنوبیه‌سی میانه‌سنده تکون ایدن محاربه‌دن طولایی بیان تأسفله
شمدیکی حالده بر حسن تأثیری کوریله‌مز مطالعه‌سیله بونك استحصال

اسباب اندفاعنه تشبثدن احتراز ایلدیکی و محاربهٔ مذکوره مناسبتیله عموغك ندرتندن ناشی ایشسز قلان عمله کروهی حقنده اهالی طرفندن وقوعبولان اعانه موجب ممنونیتی اولدیغی و امر تجارت مرکزلایقنده اولوب بر قاتدها توسعنه مدار اوله‌جق بعض شرائطی حاوی فرانسه و بلچیقا دولتلریله تجارت معاهدات جدیده‌سی عقد اولندیغی خصوصلرندن عبارتدر

جزائر سبعه‌نك یونانستانه الحاقی لقردیسی اوزرینه جبل طارقك دخی اسپانیایه ترك اولنه‌جغی حقنده مؤخراً انکلتره‌ده بعض مقالات تکون ایدوب حتی پارلمنتو اعضاسندن موسیو برایت بوکادائر اهالی طرفندن عقد اولنان برجمعیته ریاست ایدرك موقع مذکورك انکلتره‌یه برفائده‌سی اولمدیغندن بحثله اسپانیایه ترکی پك مناسب اوله‌جغنه دائر چوق سوزلر سویلمشدر اشبو ماده مسائل پولیتقیه عدادینه داخل اوله‌جق درجه کسب اهمیت ایتمش برشی اولمیوب مجردشو اثناده وقوع شیوعنه مبنی تحریرینه ابتدار قلنمشدر وکلای معزوله‌دن لورد دربی و طرفدارانی جانبندن یونان مسئله‌سی حقنده لورد پالمرستونك اتخاذ ایلدیکی مسلك علیهنده تعریضات شدیده وقوعبولمقده‌در

—o—

(لهستان)

لهستانده آتش اختلال کونبکون کسب اشتداد ایدوب چونکه مسئله‌نك ابتدای ظهورنده یالکز طلبه و عمله طاقیله هوادارلری اولان سرسری کروهی عصیانده بولندیغی حالده الیوم اصحاب املاك و تجار و اهل قرا و حتی رهبان کروهی دخی انلره ملحق اولمقده و شرارهٔ فساد لهستانك هر طرفنه سرایت ایتمکده اولدیغندن عهد قریبده

قریبده اورلرجه امن و اسایشك اعادهسی امید اولنهمز لهلولرك اسلحهسی غیر منتظم وکندولری غیر معلم ایسهده ذاتاً جسور وجنکاور بر ملت اولدیغندن کمال شدت و تهور ایله محاربه ایتمکدهدرلر لهستانك بعض محللرنده بونلر علیهنه سوق اولنان روسیه عسکری مأمول اولدیغی قدر ایش کورهمیوب شو حال اولوجهله لهلولرك مقاومت دلیرانهسندن ناشی ایسهده اهالینك احوال پرملالرینه ترحماً عسکرك زیاده شدت کوسترمکدن اجتناب ایلمری دخی ملحوظدر مقر حکومت اولان وارشاو شهریله دیکر بیوك شهرلر اهالیسی ممکن اوله بیلدیکی قدر محاربه ایدوب مقاومتدن قطع امید ایلدکلری حالده اورمانلره فرار والتجا ایتمکده و فرصت بولدقجه ینه میدانه چیقمقدهدرلر شمدی یه قدر وقوعبولان محاربانك اکثریسنده روسیهلولر غلبه ایتمش ایسه ده لهلولر دخی خیلی مظفریته نائل اولوب پك چوق ادم اسیر و اسلحه ضبط ایلمشلردر

پروسیا دولتی روسیهنك جار ملاصقی اولمق و همده لهستانك بر جزؤ عظیمی تحت تصرفنده بولنمق حسبیله اختلال مذکورك کندو ممالکنه دخی سرایتندن اجتناباً بو دفعه روسیه ایله اولبابده بر معاهده عقد ایدوب بونك حاوی اولدیغی شروطك باشلیجهسی دخی پروسیایه فرار والتجا ایدهجك له عصاتی حقنده نوجهله معامله اولنمسی و حین حاجتده پروسیا دولتنك روسیهیه معاونت فعلیه اجرا ایلمسی خصوصلرندن عبارتدر

ایتالیاده شایان تحریر بر شی یوقدر رئیس وکلا بولنان موسیو فارینی هر نه افکاره مبنی ایسه روما مسئلهسنی شمدیلك حالی اوزره ترك ایلمشدر داخلیه ناظری موسیو پازولینی دخی براز وقتدنبرو ناپولی ایالتنده ظهور ایدن حدود کروهنك بالکلیه دفع کید ومضرتلری اسبابنك

استحصالیله اشتغال ایتمکده و بونك ایچون مخصوص تشکل ایتمش اولان مجلس خفی دخی مقصد مذکورك حسن حصولنه سعی و اقدام ایتمکده‌در

رومادہ پاپا حضرتلری بعض اصلاحات داخلیه اجراسنه تشبث ایتمش ایسه ده شمدی یه قدر پك چوق امثالی دلالتیله معلوم اولدیغی اوزره اشبو تشبثات مجرد صوری و بی اساس شیلر اولوب مملکت حقنده برفائده‌یی منتج اوله‌میه‌جغی مجزومدر

ممالك مجتمعهٔ امریقاده دخی شو اثناده باشلیجه وقوعات حربیه ظهوره کلمامشدر شمالولرك باش قوماندانی بولنان بورنساید فریدریقس بورغ محاربه‌سنده وقوعه کلان انهزامی اوزرینه عزل اولنمشدر

یونانستان قراللغی حالا تقرر ایده‌میوب فقط مقدم موافقت کوسترمش اولدیغی روایت اولندیغی حالده مؤخراً نکول ایتمش اولان ساقس قوبورغ دوقه‌سی پرنس ارنست ینه دوقه‌لغی عهده‌سنده قالمق شرطیله بو دفعه قبول ایتمش اولدیغی مرویدر

پروسیاده مجدداً تشکیل اولنمش معبوثان ملت مجلسی دولت طرفندن تنظیم اولنمش اولان موازنه دفترینی قبول ایتمیه‌رك بو خصوص حقنده وکلانك وقوعه کلان حرکتی قونستیتسیون یعنی شرطنامه احکامنه مغایر اولدیغندن موافقت اولنه‌میه‌جغنی مشعر قرال حضرتلرینه خطاباً بر قطعه عرضحال تنظیم و مجلس مذکور اعضاسندن بعض ذوات واسطه‌سیله تقدیم ایلمشلر ایسه ده مشار الیه بونك اخذ و قبولندن استنکاف ایتمش و اصیلزادکان مجلسی مذکور عرضحالك خلافنده بر عرضحال تنظیم ایتمك اوزره بولنمش اولوب بو جهتله هیئت وکلا ایله ملت مجلسی بیننده تکون ایدن مباینت و اختلاف دها زیاده مشتد اولوب بونك بالسهوله اندفاعی غیر مأمول بولنمشدر

(مواد مندرجه)

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته نظریله باقیله‌رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله جقدر

مجموعهٔ فنون هر ماهٔ عربی نهایتنده چیقاریلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش

٦٥ برسنه‌لك

٣٥ التی ایلق

٠٦ برنسخه

برسنه‌لکنه و یاخود التی ایلغنه مشتری اولمق استنلدیکی حالده یکی جامع جوارنده چیچك بازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مرکزینه ویاخود باغچه قپوسنده ترجمان احوال مطبعه‌سنه مراجعت اولنه

ایالاتده مشتری اولمق استیانلر فیئات مذکوره اوزرینه مسافه‌نك قربیت و بعدیتنه باقلیوب بر ییلق ایچون التی و التی ایلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اقچه‌سنی پوسته‌یه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه کوندردکلری حالده اوقات معینه‌سنده محلنه ایصال اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مرکزی	ترجمان احوال مطبعه‌سی
صحافلر کتخداسی حلبلی حاجی حسین افندی	بك اوغلنده اینه‌لی چارشوده صحاف کولو
سلطان بایزیدده کاغدجی حافظ اسماعیل افندی	اسکدارده یازیجی عثمان افندی
	بشکطاشده اجزاجی ووچین

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان موادّ مناسبه جمعیت مرکزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیّت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۹ ماه رمضان

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

(مواد مندرجه)

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه لرینه ساخته نظریله باقیله‌رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله جقدر .

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعيّت علميهٔ عثمانيه

برنجى سنه

نومرو ۶ — ماه رمضان

استانبول

يكى جامع جوارنده واقع چيچك پازارنده جمعيت علميهٔ عثمانيه
مطبعه سنده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

(سرکی عمومی عثمانینك وقوع کشادی)

سرکی عثمانینك رمضان شریف ابتداسنده کشادی مقرر اولدیغی حالده بعض ایالتلردن منتظر اولان اشیانك وقتیله ورود ایده مامسنه مبنی بالضروره ماه مذکورك طقوزنجی جمعه کوننه قدر تأخر ایلمش و اولکون سلاملق رسم عالیسی سلطان احمد جامع شریفنده اجرا اولندقدن صکره سرکی یه تشریف همایون شاهانه وقوعبولوب بونی متعاقب عامه یه دخی رخصت دخول اعطا قلنمشدر . ابنیه سنك کمال رونق ولطافتی و اشیای معروضه نك نفاست وانتظامی درجهٔ مأمولهدن برقاچ قات زیاده بولنمغله حین دخولده ناظرینه حاصل اولان حسن تأثیر بیرون عهدهٔ تعریف وتعبیردر . بعض قرائن حالیهدن استنباط اولندیغنه نظراً نزد معالیوفد حضرت پادشاهیده دخی زیاده رهین تحسین اولهرق بالدفعات تشریفه رغبت بیورلدیغی مثللو خزینهٔ خاصهده موجود بعض مجوهرات نفیسهٔ نادرة الامثاللك دخی جلب ووضعنه مساعدهٔ سنیهٔ شهریاریلری ارزان بیورلمشدر.

اشبو کشاد اولنان قطعه ممالک محروسهٔ شاهانه محصولاتنه مخصوص اولوب امر زراعت وفلاحته متعلق اولمق اوزره ممالک اجنبیه‌دن کوندریله جک الات وادوات وضعیچون علاوه اولنان دیکر قطعه سنک هنوز بناسی ناتمام اولدیغی مثلاو درونه وضع اولنه جق اشیانک دخی ارقه‌سی النه مدیغی جهتله بونک کشادی بیرامدن صکره یه تعلیق اولنمشدر ·

الیوم اچیق بولنان قطعهٔ مذکوره یدی بیک ارشون عرصه اوزرینه انشا اولنمش مستطیل الشکل بر بنا اولوب طولا ایکی طرفنده دخی بر جناحی واردر · وسطنده ینه شکل مستطیلده و بیک ایکبوز ارشون آتساعنده چمن وشکوفه ایله مزین بر باغچه سی اولوب بونک اورته سنده بر مرمر فسقیه انشا اولنمشدر ·

سائر طرفلری سقفنک اکثر محلی و باغچه نک کاملا اوزری جام ایله اورتلمشدر وعامه نک دخول وخروجنه مخصوص جوانب ثلثه سنده اوچ بیوک قپوسی واردر · وبنانک جانب غربیسنده ذات معالیسمات حضرت پادشاهی یه مخصوص کوچک بر دائرهٔ همایون اولوب بونک دخی خارجا وداخلا ایروجه قپوسی واردر · دائرهٔ مذکوره نک مقابلنده یعنی بنانک جانب شرقیسنده واقع قپونک اوزرنده دخی بریسی شهزادکان نجابت عنوان افندیلر حضراتنه ودیکری سرکی مأمورلرینه مخصوص ایکی دائرهٔ مختصره واردر ·

سرکینک داخلنده دائرأمادارا دیواره مستند اوچ بچق ارشون ارتفاعنده وبو مقدار عرضنده جاملی دولابلر و بونلردن بشقه اللیدن متجاوز جسامت واشکال مختلفه‌ده کذلک جاملی اورته

دولابلری اولوب اشیای معروضه‌دن قابل اولنلر جنسیتلری اعتبار یله بالتفریق اشبو دولابلر درونه وضع وتعلیق اولنمش وخالی قلان بعض دیوارلر یله باغچه‌نك اطرافنده ومحال سائره‌سنده واقع دیرکلر کوناکون قالیچه‌لر وکچه‌لر ایله ستر وتزیین قلنمشدر .

حبوبات وعقاقیر ومایعات وامثالی محصولات ارضیه وصناعیه بلور شیشه‌لر درونه موضوعاً اوچ قدمه اوله‌رق انشا اولنمش اولان باغچه دیواری اطرافنه دیزلمشدر .

سرکی درونده موضوع اشیا بحثنه کلنجه استماع اولندیغنه کوره اون بیك جنسی متجاوز اولوب فقط بونلرك حقیقی وجهله جنس ومقدار وفیئاتی وعامل ومحصللرینك اسم وشهرتلری وسائر اقتضا ایدن معلوماتِ نافعه‌یی مبین برقطعه مفصل دفتری دردست تنظیم اولدیغندن بوبابده معلومات صحیحه ووافیه استحصالی دفتر مذکورك اعلاننه متوقف اولدیغی دركاردر . اشیای مذکوره درونده شایان دقت پك چوق شیلر اولوب ازجمله حلب وشام وبروسه منسوجات حریریه‌سیدر که بونلرك اکثریسی ممالك شرقیه آثار قدیمهٔ صناعیه‌سندن اولوب حقیقةً نفاستی مسلمدر . بری دخی اناطولیده عشاق وکوردوس وروم ایلیده شهر کویی ودیکر بعض محال معلومه‌ده چیقان کوناکون قالیچه وکچه‌لر درکه اکرچه نقشلری ایران واوروپا کچه‌لرینه مقیس اوله‌مز ایسه‌ده زیاده طیانقلغی ورنکلرینك غایت رونق وثباتی جهتیله ممالك سائره کچه‌لرینه بالوجوه مرجحدر . درسعادت ودیکر بعض محللرك صرمه ایشلری دخی غایت نفیس اولوب بودخی ممالك اجنبیه‌نك بومقوله معمولاتندن دون دکلدر . اسلمیه

فابریقه‌سنده معمول عبا وامثالی یوك منسوجات دخی پك متنوع ونفیسدر . اینجه‌ولی وصرمه‌لی کوناکون زنه ترلکلری دخی درسعادته مخصوص معمولات ظریفه دندر . ترسانهٔ عامره معمولاتندن اوله‌رق معادن واخشابدن پك چوق کمی الات وادواتی وطوبخانهٔ عامره ده اعمال اولنمش ششخانه طوپلر وسائره شایان تحسین اولوب عادتا اوروپا فابریقه‌لری معمولاتندن فرقلری یوقدر . مکتب بحریهٔ شاهانه خواجه‌لرندن اولوب بزم جمعیت علمیهٔ عثمانیه ایکنجی رئیس قائممقامی بولنان رفعتلو سعید افندینك اعمال‌کرده سی اولمق اوزره تیمور یوللرده مستعمل لوقوموتیف تعبیر اولنور عربه‌لرك ربع جسامتنده برمودلی اربابی عندنده رهین تحسین اولمشدر . درسعادت وسلانیك ودها سائر بعض محللرك قیومجیلغه متعلق معمولاتی اوروپا ایشنه نسبة دون قالور ایسه ده ایچلرنده بعض اینجه وظریف شیلر اولوب باخصوص درسعادتده ملقونیان اوسته معرفتیله اعمال اولنمش اغاج شکلنده برچفت کوموش شمعدانك اوروپا ایشندن هیچ فرقی یوقدر . بزده رسم صنعتی هنوز حال طفولیتده ایسه ده اکثریسی مکتب حربیهٔ شاهانه شاکردانك اعمال‌کرده سی بولنان متعدد لوحه‌لر شایانه تحسین اولوب ممالك محروسه ده اشبو صنعت نفسده دخی کسب کماله مستعد ذواتك نقصان اولمدیغی اثباته کافیدر . فوطوغرافیا صنعتی ایسه بونك الیوم ممالك سائره ده واصل اولدیغی درجه‌یه رسیده اولمشدر .

معدن کموری توزندن مرکب اولمق اوزره بر نوع کمور کوریلوب

واضحی اولان ازناور اوغلنك افادەسنە کورە اشبو کمورك استعمالندە اهونیت اولەجغندن ومعلوم اولدیغی اوزرە شمدی یەقدر کرك معدنلردە وکرك کمور مغازەلرندە تراکم ایدن مقدارکلی توز هیچ برایشە یرامیوب تلف اولدیغندن بونك اولوجهلە استعمالی موجب فوائد اولەجغی درکاردر ·

تفنکجی اصنافندن بری دخی برانیجه ایکنەیی بوینە دلوب ایچندن برقیل کچورمشدر · شو صنعت عاملنك کمال دقت ومهارتنە دلالت ایدر ایسەدە بونی برفائدەلو شیدە استعمال ایدرك میدانە قویمش اولسە دها زیادە مقبول اولەجغی درکار ایدی · برهزارفن دخی بمورطە اوزرینە نعل رسمندە برطاقم کوچك تیمور پارچەلری میخلمشدر · بویلە شیلرە هنر دینلسەبیلە ظن عاجزانەمزە کورە محضا عبثە اشتغالدر ·

شمدیلك بوقدرجق تعریفات مجملە ایلە اکتفا اولندی بمنە تعالی ایلروده شایان دقت اولان دیکر شیلرك تفصیل کیفیاتیلە برابر اشبو سرکی کشادندن اصل مقصد نە اولوب بونك حسن حصولی نمقولە تدابیراتخاذینە متوقف اولدیغی وعموما ممالك محروسهٔ شاهانە محصولات ارضیە وصناعیەسی الیوم نە مرکزدە اولوب دها نە مقولە حرف وصنایعك احداث واصلاحنە سعی اولنمسی اقتضا ایدەجکی حقندە مطالعات عاجزانەمز شرح وبیان اولنەجقدر ·

استخبار اولندیغنە کورە یوم کشادندن اشبو رمضان شریفك غایتنە قدر یکرمی برکون ظرفندە سرکی یە دخول ایدن ذکور واناث سیرجیلرك مقداری اللی درت بیکە بالغ اولوب

بو صورتده بری بری اوزرینه یومی تقریبا اوچ بیك کشی کیرمش دیمك اولور ٠

سرکینك ابتدای کشادنده برقاچ کون دخول ایدنلرك مقدار صحیحی معلوم اولمق اوزره بیلیت اصولی استعمال اولنمش ایسه ده بعده اوروپادن کتورلمش متعدد الات مخصوصه استعمالنه مبادرت اولنوب اشبو آلتلر دخی پك فائده لو و تحف برشی اولدیغندن انك دخی تعریفنه ابتدار اولنور شویله که زمیندن بر بچوق اندازه ارتفاع عنده افقی اوله رق خاچ واری موضوع بردولابدن عبارت اولوب دخولیه رسمی ویردکدن صکره ایچرویه کیره جك ادم اشبو دولابك برقولنی وجودیله ایته رك اوته طرفه کچمك لازم کله جکندن بوصورتله هر بر ادم دخول ایتدکجه دولابك اشاغی طرفنده وکلیدلی بر کوچك صندق درونده موضوع ادوات مخصوصه طبیعتیله رقم وضع ایلدیکندن برکونه حیله وفساد قاریشه میه رق نه مقدار ادم کیرمش اولدیغی صحیحا معلوم اولور ٠

(منیف)

حکمای یونان کافهٔ علوم صحیحه‌ده و بالخصوص علوم ریاضیهٔ مرکبه‌نك جر انتقال دینیلان قسمنده نظری ایله عملی‌یی تفریق ایدرك بونلرك یکدیکرینه مخالف ومتباین ایکی شی اولمسنه ذاهب اولمشلرایدی . هندسه ومنطق وموسیقی ورسم وفن معماری‌یی یونانلر ایجاد ونشر ایدوب بو وجهله امر مدنیته خدمت ایتدکلری مسلم ایسه‌ده حکمت طبیعیه وجر اثقالده حکمای مذکوره‌نك مسلك ومذهبی اکثریا خطایا عظیمه اوزرینه مبنی اولوب مسلك مذکور بوندن تقریباً طقوز یوز سنه مقدمه کلنجیه قدر پایدار اوله‌رق علوم مز بوره‌نك توسعه وقوانین صحیحه‌سنك کشفنه حائل اولدیغی دخی انکار اولنه‌مز .

ذکر اولنان مذهب باطله نظراً علوم ریاضیه وطبیعیه ایکی قسمه منقسم اولوب بریسی نظریدر که اجسامك خارجده کیفیت وماهیتندن قطع نظر مجرد سلفدن خلفه منتقل بعض قواعد وبونك نتایجندن بحث ایدن علوم اولوب بونلره علوم عالیه ودیکری دخی عملیدر که بالعکس تجربه ایله اجسامك خواص وکیفیاتی کشف وتحقیق اولنمقدن عبارت اولوب بونلره دخی علوم عادیه ویاخود علوم سفلیه تسمیه ایتمشلر ایدی .

بومذهبده بولنان مصنفینك حکمت طبیعیه‌ده وضع وتأسیس ایلدکلری اصول وقوانین ساکن اولدیغمز سیاره‌نك سطحی اوزرنده هر کون مشهود ومجرب اولان آثار وقوانین طبیعیه‌یه ناموافق وبلکه متباین اولدیغی حالده مذهب مذکور خیلی زمانلر قوانین فاسدهٔ مز بوره‌نك معتبر قالمسنه سبب اولمشدر .

حکمای مز بوره افکارینه کوره اجرام سماویه تبدل وانقلابدن

بری ومدارلری مدور الشکل وحرکتلری دائمی اولمغله بونلر مکونات تامه دن وسطح ارض اوزرنده کائن اجسام ایسه تغیرات وانقلابانه مستعد اولوب حرکتلری دخی مستقیم ومنحنی اولمق حسبیله غیر دائمی بولندیغندن بونلر دخی مکونات غیرتامه دن عد اولنمشدر.

مذهب مذکورك سوء نتیجه سی اولمق اوزره متقدمین جراثقالك نظریاتی ایله عملیاتنی یکدیکرینه متباین کبی تصور ایتمکله عملیات جراثقال فنون سفلیه دن اولوب مجرد جر منفعت ایچون تعلم وتحصیل اولنور یوخسه شان اصحاب عرفانه ناچسباندر دیه‌رك ابنای جنسلرینی لوازم مدنیت اولان کمالاتدن خیلی وقت محروم براقشلردر. آرچتاس نام حکیم علم هندسه‌یی آلات واسطه سیله ارائه واثبات ایتمك مراد ایتمش ایسه ده شاکردی بقراط بوطریق ایله تدریس علمك قدروشاننه ایراث نقیصه ایده‌جکدر دیدی. مشاهیر حکمادن هندسه وحکمت طبیعیه ده مهارت تامه سی اولان آرشمید دخی بعض آلات واسطه سیله بربویوك سفینه‌یی قره یه اخراج واول زمانده دهشت انداز ربع مسکون اولان روما عسکرینی بیله مغلوب ومنهزم ایده جك آلات حربیه ایجاد وانشا وبرطریق مخصوص ایله شعاعات شمسیه‌یی برنقطه ده تجمع ایتدیره‌رك بردونننمایی کاملاً احراق ایده بیله جکنی اعلان ایتمش ایدی. حکیم مذکورك جراثقالده اولان معلومات تامه سی ونظریاتنی عملیاته تطبیق ایتمسی زمانمزده اربابی عندنده کمال شهرت واعتباری موجب اولمش ایسه ده کندو عصرنده وبر ازمدت صکره لری عملیات مذکوره علمدن معدود

اولیوب صنایع سفلیه دن عبارت اولمغله علم هندسه کبی بر علم جلیلك برهانیله مشغول ایکن دولتده ابراز خدمت داعیه‌سیله شان حکمایه نالایق صنایع سفلیه یه تنزل ایتدی دیو عمومی الیه هدف طعن و تعریض قلندی ٠

عند المتقدمین اصحاب معلوماتك امور خارجیه و بیتیه جه اهلیت واقتدارلری اولماسی افکارینه ذهاب اولنوب بونك تأییدی ضمننده اولزمان مشاهیر حکماسی حقنده بر طاقم افسانه‌لر اختراع قلنمشدر ٠

رومالولرك جراثقالك اقسام متعدده سی و باخصوص طاشجیلق و یول انشاسی و موازنت اجسام مایعه تطبیقاتنده زیاده مهارتلری اولدیغی الان موجود اولان اثار هندسیه لرندن مستباندر ٠ فقط قوانین طبیعیه نك علوم عالیه و سفلیه یه تقسیمی افکاری کتدکجه قوت بوله‌رق نهایت بوندن سکز طقوز قرن اول‌ه کلنجیه قدر بالجمله ارباب معلومات مذهب مزبوری قبول واتخاذ ایتمش اولدقلرندن مجرد حکما عنوانیله مفتخر اولدقلری حالده بر طاقم مباحثات واهیه ایله امرار وقت ایدن اشبو کروه نظرنده مهندسین وامثالی معارف نافعه اصحابی بی قدر و اعتبار قالمشیدی ٠

اگرچه فی زماننا هذا ایاصوفیه جامع شریفی کبی ابنیهٔ جسیمه و مصنعه‌نك امثالی کوریله‌رك بودخی ابنیهٔ مذکوره افسانه‌نك متحمل اولدیغی ثقلته کوره حساب و مطالعه اولندیغنه مبنیدر ٠ شو کیفیت ابنیهٔ مذکوره‌یی انشا ایدن مهندسینك

علم موازنتده معلومات تامه‌لرینه دال ایسه ده علوم عالیه اصحابی عملیاتی تحقیر ایدرك علمدن عد ایتمدكلرندن وكندولری سالك اولدقلری مذاهب باطله‌نك توسیع وتعمیقیله مشغول اولدقلرندن اومقوله مهرهٔ مهندسینك انشا ایلدكلری ابنیه‌ده استعمال ایتمش اولدقلری قوانین دخی مسطور صحایف آثار اولمدقدن بشقه اكثریسنك اسملری بیله اونودلمش اولدیغندن قوانین مزبوره‌نك عصرمزده یكیدن كشف اولنمسی لازم كلمشدر . اشته حكمای متقدمه‌نك علوم طبیعیه‌ده اولان اشبو افكار باطله‌سی میلادك اون بشنجی قرننه قدر پایدار اولوب اندنصكره علوم مذكوره طرز اخره كیرمكله مذهب مذكور بالكلیه ترك والغا اولنمش والیوم نظریاتك تجارب دقیقه ایله صحتی ثابت اولان مواد اساسیه وبونلردن استنباط اولنان نتایجدن عبارت اولدیغی تحقیق اولنمشدر .

علم حركتی غالیله‌او نام حكیم تأسیس ونوتون اكمال ایلدكلدن صكره جر اثقال سماویه ایله ارضیه یعنی عادیه‌نك ایكیسی دخی سهل وساده برقانون تحتنده اولدیغی وسطح ارضده اولان اجسامدن الك حقیر كورینان برتویك بیله تابع اولدیغی قوانین حركت وموازنت كائناتی محیط اولان مسافات غیرمتناهیه درونده متحرك كافهٔ اجرام سماویه قوانین حركت وموازنتنك عینی اولدیغی ثابت اولمش وبناء علیه كوچك وبیوك كافهٔ مكوناتك هر بر فعل واثرینك خواص وكیفیاتنی تفتیش وتحقیق ایتمك علوم سفلیه‌یه

تنزل دیمك اولمدیغی وبوندن صرف نظر هیچ بر صنعت جرانقال وحکمت وکیمیا علومی قواعدندن خارج اولمیوب جمله سی حکما وعلمانك تدقیق وتجربلرینه الیق واجرا اولدیغی آکلاشلمشدر ·

اصحاب علوم ومعارفك امور خارجیه جه عدم اهلیتلری حقنده اولان زعم باطل دخی بالتدریج محو اولوب شویله که سالف الذکر نوتون اصلزادکان ویاخود قرال وکلاسی منسوباتندن اولمدیغی حالده انکلتره ده ضربخانه ناظری نصب اولنمش وموسی الیهك اشبو مأموریتی اول وقتلرده انکلتره ضربخانه سنده اتخاذی لازم کلان نظامات جدیده نك اجراسی نوتون کبی هم نظریات همده عملیاتده مهارت تامه سی اولان برذاتك نظارتنه متوقف اولدیغی اکلاشلمسندن نشأت ایتمشدر · موسی الیهك مأموریتندن برازمدت مرورنده برهفته ظرفنده ضرب ایتدیردیکی کموش مسکوکاتی سابقنك سکز مثلنه ابلاغ ایلدی - حالبوکه اسلافی زماننده مدت مذکوره ده ضرب اولنه بیلان سکه دن دها زیاده ضرب اولنمسی غیرممکن حکمنده طوتیلور ایدی ·

اولوجهله علوم ریاضیه وطبیعیه نك نظریاتی ایله عملیاتی بیننده توهم اولنان مباینتك سوء تأثیری الیوم ازمنهٔ سابقه ده اولدیغی قدر دکل ایسه ده بعضا زمانمزده دخی مشهود اولمسی جای تأسفدر · فی الحقیقه علوم ریاضیه نك هر فنی قسمندن مثلا علم حسابك اعمال اربعه سندن ضرب قاعده سنی اون اون بش صحیفه عربی عبارهٔ مشکله ایله قرائت وتحصیل ایتمش

ذواتك اكثریسندن برقاچ خانه‌لی ارقامدن عبارت ایكی مضروبك حاصل ضربی ندر دیو سؤال اولنسه برجواب شافی ویره میوب زعمنجه بونی عار دخی عد ایتمز . اشته برشی حقنده علم ادعاسیله برابر اصل اندن مقصد اولان عملدن غفلت سالف الذكر مسلك باطل بقیهٔ آثارندن اولدیغی بی اشتباهدر .

نظریات ایله عملیاتك تفریقندن ناشی حصوله كلان مضرات كلیه‌دن بری دخی قوهٔ اختراعیه‌یه مالك وال صنعتنده ماهر اولان اشخاصك ممكن الحصول اولان شیلری اولمیانلردن فرق وتمییز ایتمك ایچون اقتضا ایدن علوم نظریه‌دن بی خبر اولملریدر . چونكه مسلك باطل مذكور عملیات اصحابنك علوم نظریه اربابندن استفاده سنه مانع اولدیغی مثللو اصحاب علوم دخی بالتجربه حاصل اولان معلومات ایله صنایعك اصلاح واكمالی ضمننده تفتیش وتفحصی لابد اولان مسائلك حل واستخراجنه حائل اولور . اشته بووجهله نظریات ارباب علوم ریاضیه وطبیعیه جه مشكل عد اولنان مسائلك حلیله اشتغال ایدرلكن عامه حقنده موجب فوائد اوله‌جق براثره موفق اوله‌مزلر وبنا علیه اصول وقوانین عملیاتی تدریجی ومصارفات كلیه ایله اجرا اولنه‌بیلان تجارب واسطه سیله تحصیله مجبوریت كلور .

بالكز عملیات ایله اشتغال ایدوب ارباب عندنده معلوم وثابت قوانین طبیعیه‌دن بیخبر اولان بعض كسان برماكنه اعانه سیله صوچیقارمق ویاخود برفابریقه‌یی اداره ایتمك خلیاسیله

اتلاف عمر ومال ایتدکدنصکره اکر بر مایه‌م اولسه تصور ایلدیکیم ماکنه‌یی انشا ایدردم فقط حیفا که بویله شیلره اعتبار اولنمیوردیه‌رك برطاقم واهی ادعالرله امرار وقت ایدرلر . حالبوکه اومقوله کسانك علوم نظریه‌دن براز معلوماتلری اولسه تصور ایلدکلری شیئك ممکن اولوب اولمیه‌جغنی فهم واذعان ایدوب اربابی عندنده عدم امکانی ثابت اولان شیلرله بیهوده اوغراشمزلر . ایمدی مسلك مذکور جمله‌دن زیاده مهندسلکه یاخود تعبیر دیکرایله تطبیقات اصول جراثقاله مضردر . چونکه نظریاته تطبیق اولنمیه‌رق انشا اولنان ابنیه متین اوله میوب بوصورتله یاپیلان ماکنه‌لر دخی ایشه یرامیه‌جغندن نظریاتدن بی خبر اولان اصحاب هنر بربنا ویاخود برماکنه اعمال ایتمك مراد ایتدکلرنده موجود اولنلره تقلید ایله اکتفا ایدرلر . اشبو اصول هرنقدر مخاطره‌دن امین ایسه‌ده دائما بو یولده حرکت اولندیغی صورتده فنون وصنایع اصلا ترقی ایده‌میوب دائما برحالده قاله‌جغی بدیهیدر .

لکن نظریات ایله عملیات بیننده فرض اولنان مباینتدن نشات ایدن مضرات عصرمزده اوروپانك ممالك غربیه‌سنده بالکلیه محو وزائل اولمقده اولوب چونکه نظریات ایله عملیات اربابی بیننده اختلاط وانسیت حاصل اوله‌رق یکدیکرینك مسلك ومعلوماتنه کسب وقوف ایتدکلری وبووجهله نظریات ایله عملیات یکوجود اولدیغی جهتله بونلرك ایکسنك ثمره‌سی اولان هر درلو آثار مدنیت کون بکون ترقی وتوسع ایتمکده‌در .

اصحاب عملیاتك انشا ایلدکلری کرك ابنیه وکرك ماکنه لرك قوانین جراثقالـه تطبیقا اصلاحی ضمننده بوندن اون بش یکرمی سنه مقدم لونده ره ودوبلین وبافاسیت وقورق وغالوه وغلاسغو دارالفنونلرنده اصول جراثقال تطبیقاتنك تدریس وتعلیمی ایچون مخصوص صنفلر احداث وخواجه لر تعیین وتکنولوژی یعنی علم کیمیانك صنایع متنوعه یه تطبیقی فننك تعلیمی مقصدیله ادینبورغده دخی بوندن یدی سکز سنه مقدم مجدداً برصنف کشاد اولنمشدر . اشته اوروپاده فنون وصنایعك کندکجه ترقیسی واختراعات جدیده وجوده کلمسی اشبو تشبثات مؤثره ثمره سیدر . ممالك محروسهٔ شاهانه ده صنایعك دوچار اولدیغی حال وقوفدن تخلیصی دخی مطلقا بومقوله تدابیر اتخاذینه منوط اولدیغی درکاردر .

علوم عملیه نك دیکر برقسمی مثلا علم طبك عملیاتی دخی سالف الذکر خصوصاته مقیس اولوب چونکه مکاتب طبیه ده علم طبك نظریاتندن اولان تشریح وفزیولوژی دینلان قسملرینك تدریسی کفایت ایتمیوب بونلرله برابر جراحلق وسائر عملیاتك دخی تعلیمی لابد اولدیغی مثللو علوم ریاضیه وحکمت طبیعیه وکیمیا تدریسنه مخصوص مکاتبده دخی بونلرك تطبیقاتی لازمه دن اولوب فالا علوم مذکوره تعلمندن مطلوب اولان نتایج حصوله کلەمز .

غلاسغو دارالفنونده یوز سنه قدر محفوظ بولنان برکوچك سودل هرکسك نظرنده غایت چرکین وحقیر

کورنیوب حتی بر رسام بونك رسمنی الدرق بعض ذواته ارائه ایلدکده کورنلر رسامك بو عالمده هیچ برشی بولهمیوبده بونك رسمنه امك صرف ایلمسنه هیچ بر معنا ویرهمدیلر .

فقط مذکور رسامك شوزحمتی اختیار ایلمسی نابجا اولدیغی بعده اکلاشلدی شویله که بوندن تقریبا طقسان بش سنه مقدم جمس وات نامنده برذات مذکور مودلك تعمیریله مشغول اولدیغی صره ده کندوسنك علوم ریاضیه و حکمت طبیعیه ده اولان معلوماتنی اکا تطبیق ایدرك فی زماننا هذا کرك قاره ده وکرك روی دریاده مشاهده ایلدیکمز واپور ماکنه لرینی اختراع ایتمش اولدیغندن اولوقتدن برو مزبور کوچك مودل انظار عامه ده جمس واتك قوهٔ عقلیه سنك مسکنی عد اولنه رق مهر منیرکبی کسب اشتهار ایلمشدر . اشته بویله ناچیز وحقیر کورینان اشیانك قیمتی علم واسطه سیله کسب ترقی واعتبار ایدر .

(محمد سعید)
خواجه در مکتب بحریهٔ شاهانه

(مدخل علم ژئولوژی)
کیمیا

(اجسام بسیطهٔ غیرمعدنیه بیاننده در) (مابعد)

عادی مطبخ طوزی جسم مرکب اولوب ایکی عنصردن عبارتدرکه ایکیسی دخی حال انفرادده انسانه کوره مضر

ومهلك بر زهردر . فقط ترکیب ایلدکلری ملح انسانه
نمرتبه‌لازم ولذیذ بربیوك نعمت اولدیغی بیاندن مستغنیدر .
سالف الذکر قوهٔ جاذبهٔ کیمیویه یعنی مناسبت کیمیویه
کافهٔ اجسامده موجود اولوب بلکه هیچ بر جسم یوقدر که
اجسام سائره ایله بعض مرتبه مناسبت کیمیویه‌سی اولمیه
لکن بعض اسباب مانعه مناسبت کیمیویه‌نك تأثیرینه
خلل ایراث ایلدیکندن هر جسم هرحال ومحلده یکدیکریله
اتحاد وامتزاج یده‌مز .

قینار صویك ایچنه بر کرج طاشی پارچه‌سی وضع
اولنسه صوایله مناسبت کیمیویه‌سی اولمیوب یاخود
غایت جزئی اولدیغندن وبرده اجزاسی بیننده قوهٔ جاذبه
بولندیغندن تحلل ایلمز . لکن سرکه ایچنه قونلسه انکله
مناسبت کیمیویه‌سی زیاده اولمغله تدریجله تحلل ایلر .
فقط کرج طاشی پارچه‌سی غبار هیئتنده اولدیغی حالده
قوهٔ جاذبهٔ جزؤ فردیه‌سی تقلیل اولنه‌جغنه بناءً پك
سهولتله تحلل ایلیه‌جکی درکاردر . والحاصل سرکه یرینه
تیزاب ویاخود زاج یاغی استعمال اولنسه اشبو حامضلرك کرج
طاشیله مناسبت کیمیویه‌لری زیاده اولدیغندن حجر مذکوری
درحال تحلیل ایدر . تحلیل ایدن مایع صو وسرکه وزاج یاغی
وتیزاب وامثالی مایعاته بو وجهله محلل تسمیه اولنور .

حرارت مناسبت کیمیویه‌نك قوتنی بعض احواله کوره
تزیید ویا تقلیل ایلر . مثلا بر مایعده منحل اوله بیلان
جسمی مایع مذکور صیجاق اولدقده دها قولای وتیز تحلیل

ایدوب مثلا شاب صجاق صوده دها زیاده اریر . فقط بعضا قاورلمش کرچ صجاق صوده بالعکس بك از منحل اولوب تبرد ایلدکده کاملا منحل اولور .

اجسامك اجزای اصلیه لرینك طبایعی ومناسبات کیمویه سی درجات مختلفه اوزره بولندیغندن مواد کیمویه نك بری برینه تأثیرنده حادثات واقعه متنوع اولوب قوت مناسبتی زیاده اولان جسملر اولکی ترکیبلرینی بوزه‌رق یکیدن بشقه ترکیب احداث ایدرلر. اولکی امتزاجی ترك ایلدیکندن بشقه ترکیبی ترجیح ایتدیرن قوته قوهٔ جاذبهٔ کیمویهٔ مرجحه تسمیه اولنور . اشبو کیفیتك تفهیمی ایچون زیرده برقاچ مثال ایراد اولندی .

ایرلانده جزیره سنده واقع نحاس معدنلری مغاره لرندن برنده عمله تیمورکورکلرینی اتفاقا اوراده براغوب محل مذکورده ایسه برکوچك نحاس منبعی بولندیغندن مذکور کورکلر برمدت قالدقدن صکره نحاسه منقلب اولمش کبی اوزرلری باقرقابلوبه لنمشدر .

بو حال معلوم ومشهود اولدقده بشیوز طونله مقداری تیمور محل مذکورده برسنه ترك اولنوب بو مدتده تیمور مزبور تحلل ایدرك کلی نحاس حاصل اولمشدر . بو کیفیتك سببی شو وجهله فهم اولنور که ذکر اولنان منبعده بولنان نحاس عنصر حالنده اولیوب حامض کبریت تسمیه اولنان زاج یاغیله مرکب اولدیغی حالده صوده محلول بولنوب لکن حامض مذکورك تیمور ایله اولان مناسبت کیمویه سی نحاسدن زیاده اولدیغندن تیمور ایله ترکیبی

ترجیح ایلدکلری انکله ترکیب احداث ایتمك ایچون حاوی اولدیغی نحاسی ترك ایلمکه مجبور اولور. یعنی باقر هیئت اصلیه‌سیله ظهوره کلوب تیمور دخی مایعده منحل اوله‌رق باقرك یرینه قائم اولور. بو مثالده بر جسم مرکب بر جسم بسیط ایله تحلل ایتمش یعنی صووده منحل ملح کبریت نحاس که قبرس طاشیدر جسم بسیط بولنان حدیدك واسطه‌سیله متحلل بولنمش اولمغله بوکا علت وسبب اولان قوته قوهٔ جاذبهٔ مرجحهٔ بسیطه و اکر بری بری اوزرینه تأثیر ایدن جسملرك ایکیسیده مرکب اولورایسه اولزمان قوهٔ مذکوره‌یه قوهٔ جاذبهٔ مرجحهٔ مضاعفه اطلاق اولنور. اجسام غازیه دیو تأثیر حرارتله دائما هوا هیئتنده بولنان اجسامه اطلاق اولنور. معلوم اوله که غازات ایله مواد بخاریه بیننده فرق اولوب شویله که مواد بخاریه‌دن حرارت موجوده زائل اولسه حالت اولیارینه رجعت یعنی مقدما صلب ایسه‌لر تصلب و اکر مایع ایسه‌لر تبردله تمیع ایدرلر. مثلا صووجیوه وکوکرد وسائره حرارت ایله تبخر ایدوب صووجیوه برودت ایله یکیدن مایع وکبریت دخی صلب اولدیغی جمله‌نك معلومیدر. لکن غاز تسمیه قلنان اجسامده بویله اولمیوب حرارتله مناسبتلری زیاده اولمغله اجسام مواد بخاریه تضییق ویا برودت ایله تبدیل حالت ایتمزلر. اجسام غازیهٔ بسیطه‌نك جمله‌سی شفاف واکثریسی هوای نسیمی کبی رنکسزدر. قشر ارضك داخلا بولنان مجوف محللری غازات ایله مملو ودرین محللرنده دخی موجود اولوب بعضا خارج قشره صعود وبعضا دخی دهشتلو حالات ایله خروج ایلر. شویله که بعض حرکت ارضده یر منشق اولوب

شقوق حاصله دن ظهور ایدر . وولقانلردن دخی خیلی غازات شدتله متصاعد اولور .

ومیاه معدنیه ده وطاش کوری معدننده غازات کثیره بولنور . اجسام غازیه یکدیکریله بالامتزاج ترکیبات عدیده احداث ایدرلر ایسه ده بونلرك ذکر وبیاننده صرف نظرله فقط ترکیب ایتدکلری صوایله هوای نسیمك تعریف وبیانیله اکتفا اولنمشدر . (اوچنجی فصله مراجعت اولنه)

اشبو مقاله نك اولنده بسط وتعداد اولندیغی اوزره علم ژئولوژیده اهمیتلری اولان اجسام عنصریه نك عددی اون التی یه بالغ اولوب بونلردن برنجیسی مولد الحموضه دینلان جسم غازیدرکه جمله اجسامدن زیاده قشر ارضك ترکیبنده مدخلی واردر . عنصر مذکور کافهٔ عنصر ایله امتزاج واتحاد ایلیه بیلدیکی جهتله صوده وهوای نسیمده دخی بولنور .

اکرچه قشر ارضك یوزده اللیسی (قوملر اکثریا سیلیسدر) سیلیس تعبیر اولنان جسمدن عبارت ایسه ده جسم مزبور بسیط اولمیوب کندو دخی مولد الحموضه نك سیلیسیوم دینلان جسم بسیط ایله ترکیبندن عبارت وترکیب مذکور یوزده اللی غاز مولد الحموضه یی مشتملدر . اشبو جسم غازیٔ بسیط حیواناتك تنسمنه واجسام محترقه نك احتراقنه ونباتاتك نشو ونماسنه مقتضی اولدیغندن مقدما هوای حیاتی وهوای ناری اسملریله معروف ایدی .

مولد الحموضه یی حاوی بر بیوجك شیشه ویا برفانوس درونه حازونی بوکلمش واوجی براز قزدرلمش ویاخود اوجنه برنشار

قاو پارچه سی قونمش برتیمور تل وضع اولندقده شرارات لامعه پیدا ایدرك كلیاً مشتعل ومحترق اولور · وحاصل اولان جسمه حمض حدید تسمیه اولنور · غاز مذكوردن صكره كثرت واهمیتی درکار اولان جسم بسیط مولد المأ اولوب بودخی طبیعتده یك چوق اجسام ایله مركب بولنور وصویك تركیبنه داخل اولمغله بعض احوال كیمیویه ایله صوبالتحلیل استحصال اولنور · اشبو عنصر غاز اولوب رنك ولذتدن عاریدر وغایت مشتعل وتنسم واشتعاله غیر صالح وبوكالدیجی واجسامك اخفیدر · وبواكا بناً بالون اعمالنده استعمال اولنور · ومولد الحموضه ایله خلط اولنوب برشمعه ویا برنار كاغد كبی برمشتعل نسنه ایله تماسه كتورلدكده شدتله پاطلیوب درونده بولندیغی شیشه یی پاره پاره ایدر · وغاز مذكور اشعال اولندقده حاصل اولان شعله پك ضعیف ضیالی ایسه ده حرارتی غایت شدید اولوب صعب الذوبان اولان اجسامی سهولتله اذابه ایدر ·

فرانسه كیمیاكرلرندن دوروزیه جزئی مقدار مولد المائی تنسم ایلمش اولدیغندن نفخ ایلرایكن اغزینه قریب محلده برشمعه بولنوب غاز مذكور اغزنده پاطلامش وكندیسی دخی برشدیدجه رعشه حس ایلمش اولدیغی روایت اولنور ·

مولد المأ قشرارضده واقع كرك طبیعی وكرك عملی منفذلردن اكثریا غازات سائره ایله مخلوط اولهرق متصاعد اولور وعلی الخصوص كمور وطوز معدنلرندن ظهور ایدر ·

ممالك چینده متعدد جبالك ذروه لرنده كیجه لری علوویت اولنوب بعضیسنده ضیا زیاده اولمسیله اطراف واكنافی اضائه ایلر

بو كيفيت غاز مولد الماءنك اشتعالندن نشأت ايدر . وينه ممالك مذكوره ده پك چوق طوز معدنلرى وطوزلى منبعلر واردركه ايچلرندن اشبو غاز متصلاً خروج وحتى شدت وسرعتله فوران ايلديكندن رعد كبى صدا و بررلك ظهور ايدر . وبعض محللرده شعلهٔ مذكوره تدارك واستعمالى ايچون مخصوص قيولر حفر اولنور .

اوچنجى عنصر ازوت نام ديگر هواى مماتى اولوب قشر ارضنك تركيبنده مدخلى جزئيدر . لكن هواى نسيمده كثرت اوزره بولنديغندن انك بحثنده ذكر اولنور . اشبو غاز رنكسز وتنسم واحتراقه غير صالحدر . اجسام عنصريه دن دردنجيسى قاربون يعنى فحم اولوب بو غايت مبذول بر جسم ايسه ده خالصى پك نادردر . كاملاً مواد اجنبيه دن عارى اولوب زياده سخت وكثيف اولان قاربون جمله نك معلومى اولان الماسدر . بو كامنى بعض كسان كورى الماسه قلب وتحويل ايتمكه چالشوب هندستان وامريقا معدنلرنده چيقان الماسلره مشابه الماس اعمال ايلمك املنده دوشمشلر ايدى . جسم قاربون اجسام سائره ايله تركيبات حاصل ايدرك طبيعتده پك مبذول بولنور . وحاصلات ارضيه ده تركيبات مذكوره نك مدخلى چوقدر . وقاربون خالصنك يعنى جوهر الماسك قلت وندرتى اثور مستغربه دن اولميوب اجسام بسيطهٔ سائره دن بعضيسنك ندرتى كبيدر . مثلا تيمور معادنى پك مبذول وقشر ارضنك عبارت اولديغى احجارك اكثريسى جزئى و ياكلى تيمورى حاوى ايسه ده طبيعى اولهرق حديد خالص پك نادردر .

عنصر كوكرد جمله نك معلومى اولديغى وجهله صارى

رنکلی و مشتعل وغایت منکسر بر ماده در . وبرکدی
پوستیله دلك اولنسه بر رایحهٔ مخصوصه حاصل ایدوب
الکتریق منفی اظهار ایدر . واحتراقنده علوی مائی
وياخود حرارتنه کوره بیاض اولوب طومانی کسکین وبعض
مرتبه کوزه سؤ تأثیری اولور . امریقا ولقانلرنده واقع
کبریت معدنلرنده ادخنهٔ کبریتیه نك عمله یه ضعف بصر ایراث
ایلدیکی مجربدر . وباغ وباغچه لره واراضی مزروعه یه تأثیرات
مضره سی درکار اولدیغندن سیچیلیا جزیره سنده کلیتلو
کوکرد معدنی اولوب مخصوص فرونلرده تصفیه اولندرق
طومانلری اطراف واکنافه منتشر وباغ وباغچه لره تأثیر ایلیه جکندن
فابریقه لرك انجق خالی محللرده وهیچ اولمز ایسه باغ
وباغچه لردن لااقل بر میل مسافه ده انشا اولنمسی حقنده
نظام مخصوص وضع اولنمشدر . حرارت شمس ایله
کوکردده بر رایحه حاصل اولدیغندن معدنلردن چیقوب
انبارلره وضع اولنجیه قدر پیدا اولان رایحه نك بیله
عمله یه ضرری واردر . برچوملك درونده اذابه اولنمش
اولان کوکرد تبریدنده منتظم شکلده قرستاللنور . ومایع حالنده
برقاچ دقیقه طوتیلوب صکره صویه القا اولنسه کندوسنه
بر یومشاقلق والاستیقیت کلور . کوکرد ولقانلرده بولنوب
حالا مشتعل ولقانلردن بیاض طومان هیئتنده قولومبیا
ممالکنده واقع پوراچه نام ولقانده شول مرتبه ادخنه سی
ظهور ایدرکه بوندن اطراف ولقانده حاصل اولان توز بالنز اکثر
ایکی اوچ قدم ثخانتنده بر کوکرد طبقه سی حاصل وتشکیل

ایلمشدر . وحتی اوجاوره براغاج پارچه‌سی وضع اولنسه برقاچ کون ظرفنده کوکرد قرستاللریله مستور اولور . کوکرد معدنلرینی کرهٔ ارضڭ بش قطعه‌سنده دخی محال عدیده‌ده بولنور ایسه‌ده جمله‌سی خالص دکلدر . حتی بعضاً دخی معادن متنوعه ایله مختلط اوله‌رق بولنور . واوروپا قابلیجه‌لرنده وبروسه‌ده وعلی الخصوص اسلانده جزیره‌سنده وسائر محللرڭ میاه معدنیه‌سنده کاه خالص وکاه مولدالما ایله مخلوط اوله‌رق تصادف اولنور . دڭز صوینده دخی کوکرد وار ایسه‌ده خالص اولمیوب بودخی مواد سائره ایله مخلوطدر . معلوم اوله که اشبو عنصر یالکز احجار ومعدنیاته مخصوص اولمیوب نباتات وحیواناتده دخی بولنور . مثلا طورپ وشلغام جنسندن اولان نباتلرده ومواد حیوانیه‌دن یومورطه وسائره‌ده کوکرد اولدیغی بالتجربه ثابتدر .

اجسام بسیطه‌دن بری دخی قلور اولوب یشیله قریب صاری رنکلی وکریه رائحه‌لو ولذتی کندیسنه مخصوص وتنفس واشتعاله غیر صالح برغازدر . اشبو عنصرڭ طبیعتده خالصنه هیچ تصادف اولنمیوب مواد سائره ایله مختلط اوله‌رق بولنور . ترکیباتنڭ دخی علم ژیولوژیده اهمیتی درکاردر . مولد الما ایله امتزاج ایدوب حامض قلور مولدالمائی‌یی وصودیوم ایله دخی عادی مطبخ طوزینی احداث ایلر .

غاز قلور تنفس اولنسه صدوری تضییق ایدرك شدید براوکسورکی موجب وزیاده‌جه تنفس اولنور ایسه هلاکی مستوجب اولور ومواد ملونهٔ حیوانیه‌نڭ لونلرینی کلیاً محو وازاله ایدر

وغاز مذکورك خاصه لرندن بری دخی اجسام معدنیه دن بعضیسنی اینجه لوحه اوله رق تماس ایلدکده اشعال ایلمکدر .

کیمیاکرلر فلوری ایکی هیئتده یعنی مایع وغازی اوله رق حاصل ایدرلر . جسم بسیط فلیور هنوز بالعمل خالص اوله رق حاصل اولنه مامش اولوب فقط مواد سائره ایله احداث ایلدیکی مرکباتك خاصه لرندن استدلال وقیاس اولدیغنه کوره فلور وبعض عناصر ایله مشابه اولدیغی مسلمدر . طبیعتده قالسیوم نام جسم بسیط ایله ممزوج اولدیغی حالده یشل وکوك رنکده شفاف ومکعب شکلنده قریستالنمش تصادف ایدرکه حجر فلیوری اسمیله معروفدر . اشبو فلیور مولد الحموضه ایله امتزاج ایتمیوب مولد الماء ذکر اولندیغی اوزره اجسام عنصریه دن بعضیلریله دخی مرکبات احداث ایلر ومولد المأ ایله احداث ایلدیکی حامضه حامض فلیور مولد المائی تسمیه قلنور . عنصر فوسفور خالص اولدیغی حالده رنکسز وشفاف ولذتدن عاری وقوقوسی صارمسق قوقوسنه شبیه برجسم صلب اولوب صلابتی بال مومندن زیاده جه در . وحتی سهولتله کسیله بیلوب کسیلدیکی محلده جلاسی عینی بال مومی جلاسنه بکزر . وقرانلق برمحلده لمعان ایلر . وهوایه ترك اولندقده مواد الحموضه یی جذب ایدوب کندوسندن بر بیاض دخان چیقارق جزئی تسخین اولنسه آتش آلوب یانار وحامض فوسفوره منقلب اولور .

آکا بناء صو درونده ویا مولد الحموضه سز بر هوا درونده حفظ اولنور .

(ادهم)

ناظر تجارت ومعارف عمومیه

(تاریخ سرکی بروجه عمومی)

بو دفعه درسعادتده کشاد اولنان سرکی عمومیٔ عثمانی مناسبتیله علی العموم سرکی اصولنك نه وقتدنبرو معلوم ومرعی اولدیغنه وشمدی‌یه قدر ممالك سائره ده اچیلان سرکیلرك امر زراعت وصناعتجه نه درجه‌ده تأثیرات حسنه سی مشاهده قلندیغنه دائر بعض معلومات مجمله ویرلمسی مناسب وقت وحال عد اولنمشدر .

قدمای یونان زماننده رسم واویمه وامثالی بعض صنایع اربابی معمولاتلرینی برسرکی هیئتنده قویه‌رق انظار عامه‌یه عرض وبوصورتله مصنوعاتلرینك عند الناس درجهٔ قدر واعتبارینی فهم وتحقیق ایدرلر ایدی . ملل متأخره بیننده بوعادت کلیاً متروك ومنسی قالوب بوندن یوز التمش سنه اوله‌گلنجیه قدر بویله سرکی کشادی کمسه‌نك خاطر وخیالنه بیله گلمامش ایکن فرانسه مشاهیر مصورلرندن موسیو مانسارك همتیله ۱۰۸۰ سنهٔ هجریه‌سنه مصادف اولان ۱٦۹۹ سنه‌سی پارسده کرك طاشدن مصنوع وکرك کاغد اوزرینه مرسوم مجسم ومسطح تصاویره مخصوص بر کوچك سرکی کشاد اولنوب اندن صکره دخی اره صره شو اصول اجرا قلنمشدر .

صنایعك ترقیسی حقنده اشبو تدبیرك حسن تأثیراتی کورلدیکندن برنجی دفعه اولمق اوزره ۱۷۹۸ سنه‌سی پارسده فرانسه‌نك هر نوع معمولات ومحصولاتنه مخصوص بر سرکی کشاد قلندی .

صکره لری هر سنه ویاخود ایکی اوچ سنه ده بر کره پارسده
بو مثللو سرکی کشاد اولنمغه باشلیوب مشاهده اولنان فوائد
عظیمه سنه مبنی شوعادت بتون اوروپایه سرایت ایدرك ۱۸۳۰
سنه سی بلچیقاده و ۱۸۳٤ سنه سی برلینده و ۱۸۳۵ سنه سی
ویانه ده بو مثللو خصوصی ومؤخراً ۱۸۵۱ سنه سی لوندره ده
۱۸۵۵ سنه سی پارسده ۱۸۶۲ سنه سی دفعهٔ ثانیه اوله رق
ینه لوندره ده عمومی سرکیلر کشاد اولنمشدر ·

اشبو سرکی اصولی مقدمه لری پك کوچك اوله رق
باشلامش واوروپاده الك اول کشاد اولنان حرف وصنایع
سرکیسی سالف الذکر ۱۷۹۸ سنه سی پارسده اچیلان سرکی
اولوب بر هفته دن زیاده ممتد اولامش ایدی · مذکور سرکی یه
یالکز یوز اون کشی اشیا وضع ایدوب ایچلرندن اون ایکیسی
مدالیه اخذ ایلمش ومرکز صنایع اولان پك چوق شهرلردن
بیله اشیا کوندرلمامش ایدی · فقط مذکور سرکیده شایان دقت
بعض مصنوعات کوریلوب اربابی تشویق اولندیغی حالده
دها زیاده ار ترقی ظهور ایده جکی اکلاشلمغله کله جك سرکیده
ابراز مایهٔ لیاقت ایدنلره طرف دولتدن یکرمی عدد کموش
و برعدد التون مدالیه اعطا اولنه جغی وبو التون مدالیه
انکلتره معمولات قطنیه سنه بهاسی دخی اوجوز اولمق شرطیله
الك ایو تقلید ایده جك اولان اهل صنعته ویریله جکی
اعلان قلندی ·

بونك اوزرینه بیك سکز یوز بر وایکی سنه لرنده متعاقباً
ایکی دفعه سرکی کشاد اولنوب منسوجات قطنیه وحریریه

ومصنوعات سائره‌دن شایان تقدیر خیلیجه شیلر مشاهده اولنه‌رق ایکنجی سرکیده یکرمی ایکی عدد التون وخیلی کموش مدالیه اعطا اولندی · بوندنصکره خلقده زیاده شوق وغیرت کله‌رك ١٨٠٦ سنه‌سی کشاد اولنان سرکی‌یه ١٨٠٢ سنه‌سی سرکیسندن اون قات زیاده ادم وضع اشیا ایلمش واولکی سرکیلره اشیا کوندرمامش اولان پك چوق شهرلر بو سرکی‌یه اشیا ارسالیله نائل امتیاز اولمشلردر · او لوقت ایمپراطور بوناپارت برنجی ناپولیون طرفندن اجرای تشویقاتده هرنقدر مبالغه اولندیسه‌ده اهل صنایع حکمت طبیعیه وکیمیا مثللو علوم مسائلندن وبونلرك صنایعه صورت تطبیق واجراسندن بیخبر اولملریله یاپدقلری شیلرك اساس وحکمتنی بیلمیوب بو جهتله یکی برشی ایجاد واختراعنه مقتدر اوله‌مزلر ایدی · موسیو شاپتال وموسیو برتولت وامثالی علوم طبیعیه عملیاتنده کسب تفنن ومهارت ایتمش اولان بعض ذوات خواص وطبایع اشیایی درس عاملر اعطاسی ووسائط سائره ایله خلقه تفهیم وتعلیمه حسن همت ایدوب بوجهتله اکثر ناس وباخصوص حرف وصنایعه میل جبلیسی اولنلر علوم طبیعیه تجاربی مراقنه دوشدرك شو حال کون بکون صنایع جدیده ومخترعات غریبه ظهورینه باعث اولمشدر ·

مؤخراً مشارالیه برنجی ناپولیونك خلعی وقوعیله فرانسه غوائل حربیه‌دن خلاص اولدقده درت بش سنه‌ده برکره دها منتظم سرکیلر کشادینه باشلانمشدر · بوانناده‌اچیلان سرکیلره بالذات قرال وخاندانی دخی کله‌رك سیر وتماشا وبو بابده

هر درلو تشویقاتی اجرا ایلمش اولمرله شو کیفیت ارباب حرف وصنایعه زیاده موجب شوق وغیرت اولدرق سرکی یه اشیا وضع ایدنلرك مقداری کتدکجه تکثر ایدوب ۱۷۹۸ سنه سی سرکیسنه یالکز یوز اون کمسه اشیا وضع و بونلردن اون ایکیسی مدالیه اخذ ایلمش ایکن ۱۸۳۹ سنه سی کشاد اولنان سرکی یه اوچبیك اوچیوز سکسان کشی اشیا وضع ایدوب سکز یوزی مدالیه اخذ ایلمشدر ٠

بو منوال محرر فرانسه ده اچیلان سرکیلرك زراعت وصناعتجه فائده سی درجهٔ وضوحه واصل اولدیغندن اوروپانك هر طرفنده شو اصولك اجراسنه اعتنا اولندی ٠ وبو وسیله ایله بتون اوروپا ملتلری حرف وصنایعده یکدیکره تفوق داعیه سنه دوشه رك بریسی خارجده بر سرکی کشادینی خبرالدقده درعقب اورایه مخصوص مأمورلر ارسالیله فائده لو بولنان شیلرك صورت تحصیل واعمالری کرکی کبی تحقیق واقتضا ایدن اورنك ونمونه لری جلب اولندرق حسن حصولنه اهتمام ایلدیلر ٠

شو حال اوزرینه انکلیزلر برسرکیٔ عمومی کشادی و بو وسیله ایله کافهٔ ممالك اجنبیه محصولات ارضیه وصناعیه سی نمونه سنی لوندره یه جلب ایله بونلرك ایچنده انکلتره جه مع فائدة اعمال اولنه بیله جك شیلر وار ایسه نمونه سنه تطبیقا تقلید ایلمکی تصور ایدرك ۱۸۵۱ سنه سی برنجی دفعه اولمق اوزره لوندره ده بر سرکیٔ عمومی کشاد اولندی ٠ اشبو سرکی سنهٔ مزبوره مایسی ابتداسنده اچیلوب تشرین اولك اون برنجی کونی قپانه رق بش آی اون برکون ممتد اولمشدر ٠ بونك ایچون «اور سرای» اسمیله

مخصوص انشا قلنسان محلك طولى سركينك كناد اولنديغى سنه عدادنجه بيك سكز يوز الى بر وعرضى درتيوز سكز انكليز قدمى اولوب بوندن بشقه اتصالنده طولا طقوز يوز اوتوز الى وعرضاً قرق سكز انكليز قدمى وسعتنده ديكر برمحل دها تخصيص اولنه رق خلاصه سركينك استيعاب ايلديكى عرصه بحساب تربيعى اوچيوز طقوز بيك ارشون ايدى . سراى مذكورك يكرمى برقپوسى اولوب بونلرك اوچى سيرجيلرك دخوله واون سكزى خروجلرينه تخصيص قلنمشيدى . درونده موضوع اجناس اشيانك مقدارى برميليونه وبونلرك واضعلرى دخى اون سكز بيكه بالغ اولوب اشبو واضعلردن بشبيك يديوز طقسان التيسى مداليه اخذ ايلمشدر . مداليه اخذينه مستحق اولنلرى تحقيق وتعيين ايتمك ايچون نصفى انكليز ونصف ديكرى اجنبى اوله رق اوچيوز اون درت اعضادن مركب ومتعدد قومسيونلره منقسم براهل خبره مجلسى تشكيل قلنمش ايدى . مزبور سركى يى تماشا ايدن سيرجيلرك عددى التى ميليون يدى بيك طقوز يوز قرق درت نفره وبونلردن اخذ اولنان دخوليه نك مقدارى بشيوز بشبيك يوز يدى انكليز ليراسنه بالغ اولمش وتشرين اولك يدنجى كونى ايكى ساعت قدر سركى درونده طقسان اوچبيك كشى موجود بولنمشدر . انكليز اغنياسى سركينك تماشاسندن استفاده ايده بيله جك فقراى اهالينك دخوليه لرينى ويروب سير ايتديردكلرى مثللو انكلتره بلاد مشهوره سنده بولنان اكثر فابريقه جيلر لازم كلان مصارفنى كندولرى تسويه ايدرك فابريقه لرى عمله سنى لونده ره يه ارسال ايله كركى كبى استفاده ايده بيلر ايچون بالدفعات سركى يى تماشا ايتديرمشلردر .

مؤخرا ١٨٥٥ سنه سی پارسده دخی لوندره ده اولدیغی کبی
بر سرگی عمومی کشاد اولندی . اشبو سرگی سنهٔ مزبوره
مایسی ابتداسنده اچیلوب تشرین ثانیسی غایه سنده قپانه رق یدی ماه
ممتد اولمش و بوکا یکرمی بش بیك کشی اشیا وضع ایدوب قرقی
نشان والتی بیك سکز یوز اون بری مدالیه اخذ ایلشدر .

اشبو مدالیه لرك اوچیوز سکسان عددی التون وایکی بیك
اوچیوز التمش یدیسی کومش وقصور درت بیك التمش درت
عددی باقر ایدی . نشان ومدالیه اخذ ایدنلردن بشقه بوقدر
آدمه دخی مکافات نقدیه اعطا اولنوب درت بیك ایکیوز یکرمی
ایکی کسینك دخی اثار موضوعه لری هر نقدر تحسین اولنمش
ایسه ده ذکر اولنان صور تشویقیه یه استحقاق درجه سنده
اولمدقلرندن معرض استحسانده اسامیلرینك طبع واعلانیله
اکتفا قلنمشدر . اشبو مکافاتلرك تعیینی ضمننده تشکیل اولنان
اهل خبره مجلسی متعدد قومیسیونه منقسم اوله رق مالك مختلفه
اصحاب معلوماتندن واوچیوز طقسان اعضادن مرکب ایدی .
دفعهٔ ثانیه اوله رق کچن سنه لوندره ده کشاد اولنان سرگی عمومی
١٨٦٢ سنهٔ میلادیه سی مایسنك ابتداسنده اچیلوب سنهٔ مزبوره
تشرین ثانیسی ابتداسنده قپانه رق التی ماه ممتد اولمشدر .
بونك ایچون یاپیلان محلك وسعتی مقدمکینك ایکی مثلی قدر ایسه ده
انك کبی یالکز تیمور ایله بلوردن یاپلمش اولمیوب کارکیر
اولدیغندن اولکی قدر کوسترشلی دکل ایدی . درونده بولنان
اشیانك مقداریله بونلرك واضعلرینك وسرکیجیلرك عددی جهتیله
دخی ١٨٥١ سنه سی سرکیسیله بینلرنده پك بیوك فرق

کوریله میوب انجق بونده مخترعات جدیده وغریبه دها زیاده بولنمشدر · اشبو سرکی یه ممالك محروسهٔ شاهانه اهالیسندن درتیوزدن متجاوز کمسنه اشیا ارسال ایدوب بونلردن سکسان اوچ کشی یه مدالیه اعطا اولنمش وقرق دردینك دخی مصنوعاتلری رهین تقدیر اولدیغی مبین اسملری طبع واعلان قلنمشدر ·

اشبو سرکیده ارباب استحقاقه توزیع اولنان مدالیه لر کافة باقر اولوب تلطیفی لازم کلانلرك جمله سنه بلا استثنا بوندن اعطا اولنمشدر · سرکینك یوم کشادندن اعتباراً اون بش کون قدر ادم باشنه بر انکلیز لیراسی دخولیه النوب بعده برای قدر دخی ایکی بچوق شیلین اخذ اولنمش وصکره لری نهایتنه قدر هفته ده ایکی کون کذلك ایکی بچق وسائر کونلر یالکز برشیلین النمشدر · بونلردن بشقه سرکینك ختامنه قدر حاملی استرسه هر کون دخوله مأذون اولمق اوزره هر بری بش لیرایه اوله رق سرکینك کشادندن اول دخی برچوق دخولیه بیلیتلری صاتلمشدر · اشبو سرکینك مصارف انشائیه وسائره سی بشیوز بیك انکلیز لیراسنه بالغ اولدیغی حالده یالکز درتیوزاللی بیك لیرا حاصلاتی اولدیغندن بونی درعهده ایدن قومپانیانك اللی بیك لیرا اچیغی ظهور ایتمشدر ·

برمنوال محرر اراه صره اچیلان عمومی سرکیلردن بشقه اوروپانك هرطرفنده وعلی الخصوص انکلتره وفرانسده محصولات داخلیه یه مخصوص سرکیلر کشاد اولندیغی مثللو بیولك شهرلرده اوقات معینه ده هر برصنعت اچون بشقه بشقه سرکیلر اچیلور ·

(قدری)

(امید بروننده بولنان اهل اسلام)

افریقاده واقع انكلتره ممالكندن امید برونی اهالیء مسلمه سی بیننده بعض مسائل دینیه دن طولایی بر مدتدنبرو تكون ایدن اختلاف وفساد كتدكجه كسب اشتداد ایتمكله اهالیء مذكوره شو مسئله نك حلی ضمننده مسندارای خلافت كبری اولان ذات مقدس صفات حضرت پادشاهی یه مراجعته قرار ویره رك لوندره سفارت سنیه سی واسطه سیله كیفیتی طرف دولت علیه یه عرض واعلام ومباینت مذكوره نك استحصال اسباب اندفاعنه همت بیورلمسنی استرحام ایلمش واشبو اختلافك منتج اولدیغی منازعات بالطبع حكومت محلیه جه دخی موجب صداع اولدرق برآن اقدم بونك صورت مصلحانه ده حسم وفصلی ارزو اولندیغی جهتله التماس مذكور انكلتره دولتی طرفندن دخی ترویج قلنمش اولغله اعتقادات صحیحهٔ اسلامیه نك اوحوالیده نشر وتلقینیله تفرقهٔ واقعه نك رفع وازاله سنه سعی واهتمام ایلك اوزره علمادن ابوبكر افندی طرف سلطنت سنیه دن انتخاب ومعینه مقدار كلی كتب دینیه اعطا اولندرق بوندن بش التی ماه مقدم انكلتره طریقیله امید بروننه اعزام قلنمشیدی .

بچن شعبان شریفك بشی تاریخیله مؤرخا بو دفعه افندیء مومی الیه طرفندن صوب عاجزی یه ورود ایدن برقطعه مكتوب مالنه نظراً مومی الیه حسب المصلحه براز وقت لوندره ده

قالدقدنصكره بحر محيط غربى طريقيله صوب مقصودينه عزيمت ايدرك رجبك يكرمى التيسنده اورايه مواصلت ايلمشدر · مكتوب مذكور اميد بورنده بولنان اهل اسلامك احوال وكيفياتنه وخصوصات سائره يه دائر بعض معلومات نافعه يى شامل اولمغله خلاصه سنك زيرده درج وتحريرينه ابتدار قلندى ·

„ جمادى الآخرك اون برنجى كونى انكلتره سواحلندن برواپور سفينه سنه راكباً اميد برونده عزيمت واثناى راهده مساعد هواره تصادف اولنه رق متعدد يلكن دخى اچلمش اولمغله رجب شريفك يكرمى التيسنده يعنى قرق درت كون ظرفنده منزل مقصوده مواصلت قلنمشدر · اوروپا ايله محل مذكور بيننده امدشد ايدن واپور سفاينى اثناى راهده كمور الهجق محللرك ندرتندن ناشى حامل اولدقلرى كمورك احراقنده زياده سيله تصرفه رعايت ايدوب مساعد هوالردن ممكن مرتبه استفاده ايلمكه سعى ايتدكلرندن مسافهٔ مذكوره يى اكثريا اوچ درت ماه ظرفنده قطع ايده بيلدكلرى استخبار اولنمشدر ·

دونكى كون والى ايله ملاقات ايدرك لوندره سفارت سنيه سى واسطه سيله انكلتره امور خارجيه وكالتندن اخذ ايتمش اولديغم توصيه نامه يى تسليم ايلدم · مشاراليه داعيلرينى حسن صورتله قبول ووقوع مأموريتمدن طولايى اظهار كمال محظوظيت ايلدى · ومدت مديده دنبرو اهل اسلام بيننده ظهور ايدن مباينت دينيه منازعات ومخاصمات

عوائدینی مؤدی اولوب بونك حكومتجه دخی سوء تأثیراتی حصوله كلدیكندن بحثله مأموریت عاجزانم ثمره سیله شومشكلاتك استحصال اسباب اندفاعی میسر اوله جغی مأمول قویسنده بولندیغی بیان و بوحوالیده حاكم بولنان موسیو روبكس نام برذاتی واقع اوله جق امور وخصوصاتی تسویه وتسهیل ایتمك اوزره رفاقت عاجزانه مه مأمور وتعیین ایلدی ٠
مركز حكومت اولان امیدبرونی شهرنده سكز باب جامع شریف وطقوز مسجد موجود اولوب قصبات وقراسنده دخی خیلی جوامع ومساجد بولندیغی و بونلرك جمله سنده قرائت خطبه واداء صلوة وسائر مراسم دینیه نك ایفا قلنمقده اولدیغی مشهود ومسموعم اولمشدر ٠
تحقیقات واقعه مه كوره اهالئ مذكوره بیننده ظهور ایدن مباینتك منشأ وسببی شووجهله دركه مطلع افتاب جهانتاب محمدی اولان ممالك اسلامیه یه كمال بعدیتی ووسائط اختلاط ومخابره نك همان بالكلیه فقدانینی جهتیله بوحوالی اهل اسلامی خلاف شرع مصطفوی بعض اعتقادات باطله یه ذاهب اولوب بووجهله جمله سی یكمذهب اولمدقلری حالده تقریباً بوندن اللی سنه مقدم اهالیدن بعض كسان اداء فریضهٔ حج نیتیله جانب حجازه عزیمت وحرمین محترمینده بعض امور دینیه نك برطرز اخر اوزره ایفا اولندیغنی مشاهده ورؤیت ایتملریله عودتلرنده كیفیتی اهالی یه بیان واعلان ومحلوبلری اولان طرف ایله بالاتحاد ائمه وخطبایی اصول قدیمه لرینی ترك ایله صحت اوزره ایفای خدمات دینیه یه اجبار

والا عزل اولنه رق یرلرینه بشقه‌لرینی نصب ایلمك داعیه سنه قیام ایتدیلر وحالبوکه ذکر اولنان ائمه وخطبا اشبو وظائف من القدیم وراثت طریقیله متصرف اولدقلری جهتله اشبو تکلیف آبا واجدادلرندن کورمش اولدقلری اصول باطله یه منافی اولدیغی مثللو منافع ذاتیه لرینك دخی خلافنده برشی اولدیغندن قطعا موافقت کوسترمیوب بو وجهله طرفین بیننده مباینت وخصومت شدیده تکون ایتمش وحکومت محلیه هرنقدر تألیف طرفینه سعی واهتمام ایلمش ایسه‌ده برفائده یی منتج اولهمامشدر ·

اعتقادات صحیحهٔ اسلامیه‌نك تعلیم وتلقینیله اصلاح ذات البینه شمدیدن مبادرت ایلملکم حقنده بعض طرفدن تعجیل اولنمش ایسه‌ده مادهٔ فساد زیاده کسب جسامت ایتمش اولدیغندن کمال تأنی وملایمتله حرکت اولنمسی مناسب حال ومصلحتدر ظن ایدرم · اهالئ مزبوره کافة اهل سنت اولدیغندن واختلافلری دخی پك اساسلی شیلر اولمیوب مجرد حب ریاست روحانیه وغیرت جاهلیه‌دن ناشی بولندیغندن یاوری توفیق الهی ایله عهد قریبده شو نزاع وشقاقك مبدل حسن وفاق اولمسی مأمول واوحالده یالکز ملت اسلامیه یه دکل بلکه انسانیته برخدمت ایتمش اوله جغمدن هرحالده حسن موفقیتم الطاف الهیه‌دن مسئولدر · داعیلرینك کیم اولدیغم ونره‌دن ونه مقصدله کلدیکیم غزته‌لر واسطه سیله جمله یه اعلان اولنمش ایسه ده شمدیلك اعتماد اولنمیه رق بعضیسی پاشادر وبعضیسی مکه شریفیدر وياخود بونلره قریب برشیدر دیو درلو افکاره ذاهب اولمشلردر ·

داغلرینی کوردك ایچون کیجه کوندز کذرکاهمی بکلیانلرك کمال تراحمندن ناشی صوقاقلردن کچلمك متعسر اولدیغندن اکثریا طبشارویه چیقه میوب بولندیغم محلده محبوس کبی اوتورمقده یم · رفاقتمه تعیین اولنان مومی الیه موسیو روبکس خصوصات عاجزانه مك ترویجنه زیاده سیله سعی واقدام ایدوب ذاتاً دخی الوف و بشوش بر ادم اولدیغندن کند وسندن غایتله خشنودم · بو طرفلرك هواسی غایت سجاق اولوب الیوم کانون ثانینك اون اوچی اولدیغی حالده حرارت هوا عادتا استانبولك تموزی درجه سنده در وهر درلو میوه وقتیدر · شهر ساحل دریاده واقع وابنیه سی کارکیر وغایت متین اولوب صوقاقلری واسع وغازایله منوردر · شهرده بولنان اهالئ مسلمه نك اکثریسی عربه جی وبالقجی ورنجبر اولوب ایچلرنده زنکین ومعتبر ادم پك ازدر · قرا وقصبه لرنده بولنانلر دخی بونلره مقیسدر · واهالینك لونلری بیاضه میال اسمردر · حیوانات اهلیه دن ات وصغر ووحشیه دن فیل وزرافه وسائره موجود اولوب شهرك اطرافنده دخی پك چوق باغ وباغچه واورمان واردر ،،

معلوم اولدیغی اوزره مذکور امید برونی افریقا قطعه سنك نهایتنده اوتوز درت عرض جنوبیسنده واقع اولوب اوطوا لیده بولنان انکلتره ممالکنك مرکزیدر · پورتکیزلر هندستانه بحرا بر یول بولمق نیتیله افریقانك سواحل غربیه سی بوینه کیدرك ١٤٨٦ سنهٔ میلادیه سنده محل مذکوری کشف ایلمشلردر · بوخصوصه مأمور سفائنك باش قپودانی بولنان (بارته لمی دیاز) اورالرده تصادف ایندکلری بعض شدائد بحریه

مناسبتیله محل مذکوری اول امرده فورطنه برونی تسمیه ایلمش ایسه ده پورتکیز قرالی بولنان ایکنجی یوان اورادن هندستانه کیدیله بیله جکنی جزم ایدرك بو جهتله محل مذکوره امید برونی اسمنی ویرمش و ١٤٩٧ ده (واسقودوغاما) نام قپودان مذکور بروندن کذار ایدرك برنجی دفعه اولق اوزره اوروپا سفائنی هند دکزلرینه واصل وبو وجهله قرال مشار الیهك اشبو امیدی حاصل اولمشدر ٠

پورتکیزلر اول حوالیده بولنان محللری ضبط ایتمشلر ایسه ده اهالیسیله امتزاج ایده مدکلری جهتله برونده یرلشه میوب محل مذکور انجق هندستانه امد شد ایدن سفائنه کذرکاه اولمشیدی ١٦٠٠ سنه سنده هولانده لولر بعض ذخائر تدارکیچون امید برونه چیقمغه باشلیوب فقط اهالیسنك سوء قصدندن احترازاً ساحلده برقلعه بنا ایدرك اوراده بولندقلری مدتجه درونده اقامت وحین عزیمتلرنده تخلیه وترك ایدرلر ایدی ٠

١٦٤٦ سنه سنده برکمی جراحی بولنان (ژان وان ریبك) نام برذات موقع مذکورك لزوم واهمیتنی فهم ایدرك کیفیتی تحریرا هولانده لولره متعلق هند قومپانیه سنه عرض وبیان ایلدی ٠ واشبو تصوراتی مذکور قومپانیه نزدنده قبول واستحسان واجراسنه کندوسی مأمور قلنمغله ١٦٥٢ سنه سنده اوراده کلیتلو اوروپا مهاجرینی اسکان ایلدی ٠ انکلیزلر خیلی مدت بونك ارقه سنده اوله رق نهایت ١٧٩٥ سنه سنده قبضهٔ تصرفه الدیلر و ١٨٠٢ سنه سی امین مصالحه سی اوزرینه ینه هولانده لویه ترك ایتمشلر ایسه کندولرنجه درکار اولان کمال اهمیتنه مبنی ١٨٠٦

سنه سنده تکرار ضبط ایلدیلر و ١٨١٤ سنه سی هولانده قرالیله
عقد ایلدکلری مصالحه موقع مذکورک انکلیزلره انتقالنی
تأمین ایلدی ·

(منیف)

(ظهور مرآت)

یکی دفعه (مجموعهٔ عبرانتباه) اسمنده بر فنون غزته سی تحدث
ایلدیکنی یازمشیدق · بو دفعه دخی مرآت اسمنده اوله رق
بر دیکرینک ظهوربنی اعلان وبو وجهله انتشار معارف
وسائطنک تکثری بالطبع موجب ممنونیتمز اوله جغندن بونک احداثنه
همت ایدن هوسکاران علم ومعرفتک مساعیلرینی تقدیر ایله
حسن موفقیتلرینی ارزو ایدرز ·

چوقدنبرو بو مقوله مطبوعات علمیه نک لزوم وفائده سی حس
اولندیغی حالده شو امر خیره بر طرفدن تشبث اولنیوب مجموعهٔ
عاجزانه مزک ظهورندن بر قاچ ماه کچر کچمز بو وادیده ایکی غزته نک
دخی تحدث ایلمسی فی الحقیقه شایان دقت وبلکه جای عبرتدر ·
اشته دنیاده هر شی بویله اولوب بر طرفدن بر مسلک صواب انتما
کشاد اولندقده اوکا اقتفا ایدنلر ظهور ایده جکندن شو کیفیتک
مملکت حقنده خیرلو هر درلو آثار احداث ایلمک ایچون ارباب
اهلیت وفتوته بادئ جسارت اوله جغی درکاردر ·

(منیف)

(خلاصهٔ پولیتیقیه)

انكلتره

انكلتره دولتی طرفندن مؤخراً من غیررسم رومایه كوندرلمش اولان موسیو اودوروسلك پارلمنتویه تقدیم ایلدیكی تحریراتده حشمتلو پاپا حضرتلری لدی الحاجه مالطه‌یه ویاخود انكلتره ممالكندن اخر بر محله چكلمك مراد ایدر ایسه انكلتره دولتنك بوكا موافقت ایدوب ایتمیه‌جكنی اول امرده مشارالیه پاپا سؤال واستمزاج ایدوب كندوسی دخی موافقت اولنور جوابنی ویرمش اولدیغی كوسترلمش و كیفیتك پارلمنتویه بوصورتله عرض اولندیغی پاپا طرفنه منعكس اولدقده وقوع حال بویله اولمیوب پاپانك من بعد رومادە اقامتی مشكلات عظیمه‌یی انتاج ایده‌جكندن شخلەه اكر مشار الیه حضرتلری مالطه‌یه چكلمكی اختیار ایدر ایسه كمال ممنونیتله قبول اولنه جغنی دولتی طرفندن اولمق اوزره ابتدای امرده مومی الیه اودوروسل تكلیف ایتمش و پاپا دخی اشبو تكلیف دوستانه‌دن طولایی ابراز تشكرله شمدیلك رومادن مباعدتی اویه میه جغندن ایجابی تقدیرنده انكلتره دولتنك تكلیفنی قبولدن استنكاف ایتمیه جكی جوابنی ویردیكی بیانیله مأمور موحی الیهك وقوعبولان روایتی تكذیب ودولتی طرفندوقوع حالك خلافنی عرض ایتمش دیو اتهام اولنه رق كندوسیله قطع مخابره قلنمشدر .

لهستان مسئله سی حقنده انكلتره دولتنك اتخاذ ایده جكی مسلكك

استیضاحنه دائر پارلمنتوده لورد النبوروو طرفندن وقوعبولان
سؤاله لورد جون روسل جوابه ابتدار ایله لهستانك احوالنی شرح
وایضاحدن صکره روسیه لوبعده لهستانی دلخواهی اوزره
پایمال ایلمکه وسیله اولمق ایچون قصداً اختلاله بادی اولدیغی
وکچن شباطك سکزنده روسیه ایله پروسیا بیننده عقد اولنان
عهدنامه اقتضاسنجه پروسیا دولتی بوبابده بیطرف قاله میوب
فقط اوستریا دولتی بیطرفلغنی اعلان ایلدیکی وانکلتره دولتنك بوبابده
اتخاذ ایده جکی پولیتیقه مطالعات عمیقه یه محتاج بولندیغی
خصوصلرینی بالتفصیل بیان ایلمشدر ٠

مؤخراً مشار الیه لورد جون روسل لهستانك مقاسمهٔ اخیره سی
اثناسنده ١٨١٥ سنه سی معاهده سنی امضا ایتمش اولان دولتلره
متحد المال برقطعه مذکره ارسال ولهستان اختلالی اوزرینه
روسیه دولتنك اجرا ایلدیکی معاملات شدیده دن بحثله معاهدهٔ
مذکوره احکامنجه لهستانك نائل اولدیغی حقوق امتیازیه نك
ظاهره اخراجی ضمننده دول مشار الیهم جانبندن توسط اولنمسی
لزومنی اخطار وبیان ایلمشدر ٠ بوبابده اسوج وپورتکیز
دولتلری طرفندن موافقت کوسترلمش ایسه ده دول سائره نك
نه یولده حرکت ایده جکلری هنوز معلوم دکلدر ٠

پرنس دوغال ایله پرنسس آلکساندرانك تزویجلری مارتك
اون ایکنجی کونی ویندضور سراینده اجرا اولنمشدر ٠

فرانسه

فرانسه مبعوثان ملت مجلسنك حين كشادنده ايمپراطور طرفندن ايراد اولنان نطق رسمى اوزرينه مجلس مذكوردن تنظيم اولنان جوابنامه‌نك ايمپراطور پولتيقه سى عليهنده بولنان بعض اعضا كندو افكارلرينه موافق صورتده اولمسنه چالشمش ايسه ده اعضاى سائره موافقت ايتميه‌رك ايمپراطورك مسلكنى تحسين وادينده يازلمش وايمپراطور مشاراليه دخى مسلك متخذينك ملت مجلسى افكارينه توافق فرانسه‌ايله حكمدارى بيننده جارى اولان حسن اتفاقك دليلى اولديغى بيانيله مجلس مذكوره ابراز ممنونيت ايلمشدر.

ايمپراطور مشاراليه طرفندن ماه شباطك اوائلنده جزاير واليسى مارشال پليسيه‌يه خطاباً يازيلان تحريراتك خلاصهٔ مآلنده جزاير قطعه سى فرانسه مهاجرينه مخصوص اولميوب حقيقت حالده برعرب مملكتى ديمك اولديغندن فرانسه دولتى جزاير اصول اداره سنك وعلى الخصوص اراضى حقوق تصرفيه سنده دائر نظاماتك عربلر حقنده دخى مساعد صورتده تعديل واصلاحى نيتنده بولنديغى جهتله مسكنلرى معلوم اولان قبائل وعشايرك هرنه نام وصورتله اولورسه اولسون من القديم متصرف اولدقلرى اراضينك من بعد اللرندن نزع اولنمامق اوزره انلره تمليكى اساس اتخاذ اولنمق شرطيله برنظامنامه تنظيمى خصوصنك سنا مجلسنه حواله قلنديغى بيان اولنمشدر.

بونك اوزرينه جزايرده بولنان فرانسه مهاجرينى طرفندن تنظيم ومجلس مذكوره تقديم اولنان عرضحالده جزايرجه

اجراسی لازم کلان اصلاحات بیان وتعداد اولندقدن صکره سمدی یه قدر فرانسه‌دن جزایره هجرت ایدنلره اراضی اعطاسیله تشویق اولنوب حالبوکه اولوجهله عربلره اراضی تملکی حقوقی اعطا اولندرق اراضینك دولت الندن چیقارلمسی فرانسزلرك بوندن بویله جزایره هجرته عدم رغبتلرینی منتج اوله جغندن بنقدا شبو اراضی تملکی سببیله عرب مشایخی باشلرینه برطاقم ادملر جمع ایدرك فرانسه علیهنده بولنملری ملحوظ اولدیغنه دائر بعض محاذیر ایراد اولنمشدر . مسئلهٔ مذکوره مجالس مزبورده دردست تذکر اولوب نصورتله حل اولنه جغی هنوز معلوم اوله مامشدر .

فرانسه دولتی طرفندن لهستان مسئله سنه دائر روسیه دولتنه بعض محررات کوندریلوب بونلرك خلاصهٔ مألنده پروسیا ایله روسیه بینده منعقد مقاوله نامه احکامی على العموم ظن اولندیغی کبی ایسه دولتین بینده صحیحاً عقد اتفاق اولنمش دیمك اولوب هیچ بردولت ایسه حقوق بیطرفی‌یی اخلال ایتمش اولمقسزین لهستان علیهنده روسیه‌یه معاونت ایده میه جکی ولهستانن اختلالی اوروپانی اشغال ایده جك درجه کسب جسامت ایدر ایسه شوحالك برطرف اولمسی ایچون دول معظمه طرفندن بالاتفاق روسیه دولتنه بعض تکلیفات وقوعبوله جغی محرر اولدیغی مرویدر . بودفعه ۱۸۶۲ سنه‌سی موازنه دفترینه ذیل اولمق اوزره سنا مجلسنه تقدیم اولنان دفترده مکسیقا مسئله سندن طولایی سنهٔ مذکوره‌ده فرانسه دولتنك سکسان ملیون فرانق مصارفی وقوعبولدیغی کوسترلمشدر .

پروسیا

پروسیا مبعوثان ملت مجلسی طرفندن رد اولنان موازنه دفتری اصلزادکان مجلسنده قبول اولنمشدر . دولت مشارالیها ایله روسیه بیننده شباطك سکزنده عقد اولنان معاهده نك مواد معلومه سی لهستان عصاتنی تعقیب ایچون روسیه اردوسنك پروسیا حدودینی تجاوزه مأذون اولمسی و پروسیا عسکری دخی لهستانك روسیه یه تابع اولان قطعه سنه کیدرك روسیه لولرله بالاتفاق عصاة علیهنده حرکت ایلمسی خصوصلرندن عبارت ایسه ده بعض شرائط مکتومه سی دخی اولوب بونلرده مسئلهٔ مبحوث عنهـا حقنده دول سائره طرفندن قولاً وفعلاً مداخله وقوعی تقدیرنده دولتینك التزام ایده جکلری مسلکه دائر اولدیغی مرویدر .

پروسیا ملت مجلسنده لهلو بولنان اعضا لهستاندن پروسیا تحت اداره سنده بولنان پوزن ایالتی والیسی طرفندن اهالی یه وقوعبولان اعلانات خصمانه نك سببنی وکلادن سؤال ایتدکلرنده باش وکیل موسیو بیسمارق لهلولرك قالقشملرندن مقصد لهستانی برلشدیروب بردولت مستقله تشکیل ایتمك قضیه سی اولوب بوماده نك ایسه پروسیایه طوقنه جغی درکار اولدیغی حالده حکومت طرفندن پوزن ایالتنده بعض مرتبه اختلال امارهلری حس اولنمش و پروسیا دولتنك هرنقدر لهلو بولنان تبعه سنك صداقتنه وثوق واعتمادی وار ایسه ده بونلری روسیه لهستانندن ایالت مذکوره یه هجرت ایتمش اولان اصلزادکان ایله

رؤسای روحانیه طاقمنك اضلال وافساد ایلملری ملحوظ اولدیغندن اسایش عمومی یی اخلال ایده بیله جك برکونه حال وحرکت مشاهده اولنور ایسه درعقب تسکیننه سعی اولنمسنه قرارویرلمش وحکومت طرفندن پوزن ایالتی اهالیسنه وقوعبولان اعلانات دخی حس اولنان بعض اختلال امارهلرنده نشأت ایتمشدر جوابنی ویرمش ایسدده مجلسی اقناع ایده مامش اولدیغی برقاچ کون صکره سربستیت طرفدارانی جانبندن مجلس مذکوره لهستان مسئله سی ایچون پروسیا دولتی حقنده مسلك بیطرفی التزام اولنمسی خیرلو اولدیغندن بحثله نه روسیه دولتنه ونهده لهستان عصاتنه معاونت طرفنده بولنلماسی وسلاحلرینی تسلیم ایتمدکجه طرفیندن هیچ برکیمسه یه پروسیا حدودینی تجاوزه رخصت ویرلمامسی خصوصنه دائر وقوعبولان تکلیفاتك قبول وتصدیق اولنمسندن استدلال اولنور. پروسیانك لهستان حقنده اتخاذ ایلدیکی پولیتقه هرنقدر ملت مجلسی طرفندن تقبیح اولنمقده ایسهده اصلزادکان ایله عسکری طاقمی بوبابده دولت ایله متفق اولدقلری اکلاشیلیور.

لهستان

لهستانده اتش اختلال کتدکجه اشتعال ایدوب روسیه دولتی بوبابده عسکرینك چوقلغنه دخی استناد ایده میه جك درجه یه کلمش واهالی حقنده غصب وغارت وسائر درلو شدت کوسترلمك

اوزره عسکرینه مرخصیت کامله ویرمشدر . عساکرمذکورهنك ارتکاب ایتدیکی انواع مظالم وتعدیاته دائر اوروپا غزتهلرنده پك چوق تفصیلات وار ایسهده مجموعه مزك تحملی اولمدیغندن نقل وبیانندن صرف نظر قلنمشدر . بین الاهالی تشکیل اولنان بر جمعیت ملیه لوازم حربیه یی ترتیب وتنظیم وکندولرینه منضم اولمق اوزره خارجدن کلان اشخاصی سلك عسکریلرینه ادخال ایتمکدهدر . عصاة اردوسنك اکثریسی دار الفنونلردن چیقمش دلیقانلولردن مرکب اولوب فقط بونلر شجاعت ذاتیهلرینك دشمنه مقابله یه وافی اولمدیغنی اکلامش اولدقلرندن کوننکون اصول عسکریه یی تعلم ایله کسب انتظام ایتمکدهدرلر . اشبو اختلالك باشلوجه سببی اولان عسکر تحریری مادهسنه مجرد لهلولری ازعاج ایله عصیانه مجبور ایتمك وبو بهانه ایله قهر وتنکیللری اجرا قلنمق مقصدیله تشبث اولندیغی بودفعه قراقووهده اله کچمش اولان بعض تحریرات خفیهدن اکلاشلمشدر . بودنولی وولهینی ایالتلری دخی بوکره تحت محاصره یه النمشدر .

وارشاوهده دولت ومملکت مجلسلری اعضاسی شمدی یه قدر صورت انقیاد واعتدالی التزام ایتمش اولدقلری حالده بودفعه استعفا ایدرك عصاة طرفنه میل وانجذاب کوسترمشلردر .

مجموعۀ فنون هر ماه عربی نهایتنده چیقار ایدور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش
٦٥ برسنه‌لك
٣٥ التی ایلق
٠٦ برنسخه

برسنه‌لکنه ویا خود التی ایلغنه مشتری اولمق استینلر کده یکی جامع جوارنده چیچك بازارنده واقع جمعیت علمیۀ عثمانیه مرکزینه مراجعت اولنه . ایالاتده مشتری اولمق استیانلر فیئات مذکوره اوزرینه مسافه‌نك قربیت وبعدیتنه باقلمیوب بر ییللق ایچون التی والتی ایلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اقچه‌سنی پوسته‌یه توديعاً جمعیت علمیۀ عثمانیه ریاستی طرفنه کوندردکلری حالده اوقات معینه‌سنده محلنه ایصال اولنور

ممالك اجنبیه ایچون مسافه‌سنه کوره لازم کلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مرکزی
صحافلر کتخداسی حلبلی حاجی
حسین افندی
سلطان بایزیدده کاغدجی
حافظ اسماعیل افندی

بك اوغلی جاده‌سنده صحاف
کول ٠ نومرو ٣٢٣
اسکدارده یازیجی عثمان افندی
بشکطاشده اجزاجی ویچین

مجموعۀ فنونه درجی مراد اولنان مواد مناسبه جمعیت مرکزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ١٠ شوال

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

(مواد مندرجه)

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ١٠ شوال

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

١٢٧٩

(ضميمهٔ سركئ عثمانی)

اشبو ضميمه شهر شوالك اون دردنجی جمعه كونی كشاد اولنوب آدم باشنه ايكی غروش دخوليه تعيين اولنمشدر . قطعهٔ مذكوره ديكرينك جانب غربيسنده وديكيلی طاشك اوته طرفنده واقع اولوب حجر مذكور ايكيسنك اراسنده قالمشدر . اشبو محل مقدم دخی يازلديغی وجهله ديكرندن كوچك اوله رق بش بيك ارشون عرصه اوزرينه مبنی اولوب بو دخی مستطيل الشكل ايسه ده جانب شمال غربيسنده واقع كوشه سنه ديكر ديكيلی طاش تصادف ايتديكندن كوشهٔ مذكور ايچروده قالمشدر . ديكری مثلاو بونك باغچه سی اولميوب فقط سالف الذكر ديكيلی طاشلر اراسنده واقع تونجدن معمول بورولی طاش دينلان اثر قديم اورته سنه تصادف ايتديريله رك بونكله تزيين قلنمشدر . طولا ايكی طرفنده باشدن باشه الحق طوانلی ايكی جناح اولوب بونلرك ما بينی خيلی مرتفع اوله رق جام ايله مسقفدر . ايكيسی

جانب شرقیسنده و بری دخی طرف غربیسنده اوله رق اوچ قپوسی واردر ٠

درونده بولنان اشیا بحثنده کلنجه بونلرك اکثریسی زراعته ولوازم بیتیه یه متعلق اوروپا کاری آلات وادوات اولوب ایچلرنده شایان دقت اولنلرك بروجه آتی تعریف و بیاننه ابتدار قلنور ٠

بغدای واربه بشاقلرینك درعقب دانه سنی صمانندن تفریق ایلمکه مخصوص اولمق اوزره یدی سکز بارگیر قوتنده بروابور ماکینه سیله اداره اولنور بردوکن ٠ بونك بر وياخود ایکی چفت حیوان ایله اداره اولنور کوچکلری دخی واردر ٠ اشبو آلتلرك فوائدی تعریفدن مستغنی اولوب استعمالی تقدیرده بزم بو طرفلرده جاری اولان اصول قدیمه اوزره برچوق زحمت وامك ایله خرمن دوکیلوب آندن صکره دخی صاورمق ایچون بروقت روزکار ظهورینه انتظار اولنمق ایجاب ایتمز ٠ کرك اشبو آلتلر وکرك بیوکنی اداره ایدن وابور ماکینه سی ثابت اولمیوب تکرلکلر اوزرینه موضوع اولدیغندن برمحلده ایشنی بتوردکدن صکره بالسهوله بشقه محله نقل اولنور ٠

حیوان ایله وال ایله اداره اولنور جسامت واشکال مختلفه ده دگرمنلر ٠ بونلر بغدایی طحن ایدوب کپکنی دخی آیردقدن بشقه برقاچ جنس دقیق چیقاررلر ٠ اشبو دگرمنلر دخی متحرك اولوب استنلان محله نقل اولنه بیلور ٠ حیوانلر ایچون حبوباتی قرمق وياخود بلغور یاپمق ایچون دخی بو قبیلدن آلتلر واردر ٠

اسطوانه شکلنده ال ایله اداره اولنور غلبور ٠ بونك دلیکلری استنلان درجه ده اینجه و یاخود قالین یاپیله بیلور ودروننده وضع

اولنان حبوباتك تميزینی اشاغی طرفدن وایریجه طاش وامثالی شیلری یوقارودن وتوز وصمانی بریاننددن اخراج ایدر ·

برآدم آقوتیله بش بیك قیه یه قدر یوك قالدرمق ایچون مقره خنی اولدیغی وجهله اشبو آلت واسطه سیله برآدم برآنده اوقدر اغر جسمی قالدیرمغه مقتدر اولور دیمك اولیوب مثلا برچاریك ساعت مدتده برآدمك صرف ایده جكی قوت اشبو آلت واسطه سیله تجمع ایدرك بو اولمقسزین تحریكی دائرهٔ اقتدارندن خارج بولنان اجسام ثقلیه رفع اولنور ·

اینك صاغمغه مخصوص الت · اشبوالت یكی ایجاد اولنوب بونكله بهرندن دقیقه ده خیلی مقدار سود چیقارلمق اوزره اینكك درتممه سی بردن صاغیلور حیوان بوندن اصلا متنفر اولمیوب حظ ایدر واستعمالی دخی عادتا بركورك اوفلركبی ایكی صاپنك تحریكندن عبارت اولەرق غایت سهولتلی اولدیغندن هیچ تجربه سی اولمیان ادم دخی قوللانه بیلور · تمامندن اولان قوغه سیله برابر ایكی بچق قیه اغرلغنده اولوب تمیزلنمسی دخی پك قولایدر · الیوم امریقاده وانكلتره ده واوروپانك ممالك سائره سنده هركس بونك استعمالنه رغبت ایدوب گچن سنه لوندره ده كشاد اولنان سرگئ عمومیده دخی زیاده تحسین اولنەرق موجدینه مكافاة مدالیه اعطا قلنمشدر ·

چوغی دنك باغلامغه مخصوص الت · چوق محصولاتی محال بعیده یه نقل اولنمق استنادكده كیده ویاخود عربه ده ممكن مرتبه ازیرطوتمق ایچون حجمی تصغیر اولنمق لازم كلەجكندن اشبو الت واسطه سیله اجرا اولنور ·

تكس لكلی یانقین طلومبه سی · بونك ایكی خرطومی اولوب

بريسی بو طرفلرده مستعمل طلومبه‌لرده اولديغی كبی استملان محله صو آتيلوب ديكرينك اوجی دخی بر حوضه وياخود بر قيويه وصل اولنه‌رق برطرفدن او بر خرطوم ايله صو خارجه كتديكی حالده بريكی خرطوم ايله خارجدن صو كلور و بو وجهله ايراد ومصرف يكديكره موازن اوله‌رق دور دائمی صورتده ايشلديلور · باغچه صوارمق ايچون دخی ايكی تكرلكلی طلومبه‌لر واردر ·

ايكی تكرلكلی تيمور ال عربه‌لری · بونلر چفتلكلرده وابنيه انشا اولنان محللرده كوبره وطاش وطوپراق نقلنه پك الويرشلی اولوب مستوی ير اولديغی حالده اشبو عربه ايله بر آدم بش اون آدمك كوره‌جكی ايشی كورر · بالاده مسطور آلات كافهٔ انكلتره ممالكندندر ·

ديكش ماكينه‌سی · اشبو آلت هر درلو اينجه وقالين منسوجات اوزرنده ديكش ديكوب بلكه اون بش يكرمی درزينك كورديكی ايشی كوره بيلور ·

اقچه وسائر ذيقيمت اشيا حفظنه مخصوص ويانه كاری تيمور قاصه‌لر · بونلر دوكمه تيموردن اوله‌رق زياده متين وكليدلری غايت مصنع اولمق جهتيله قيرلمسی واختيار اولنه‌مسی همان درجهٔ استحاله‌ده مشكل اولديغی مثللو حريق وقوعنده يدی سكز ساعتلك شديد آتش درونده قالديغی حالده دخی بر زيان كورمز · محال سائره‌ده بالدفعات وقوعبولديغی مثللو بش التی سنه مقدم درسعادتده دخی علی ملأ الناس اجرا اولنان تجربه‌سی شو مدعايی مصدق بولنمشدر · مذكور قاصه‌لرك هر درلو بوياسی اولوب حتی بريسنك اوزرنده غايت نفيس رسملر ايشلنمش اولديغندن زينت ايچون دخی بر اوطه‌يه وضع اولنه‌بيلور ·

قیطان و اینجه شریت و بوکه اعماله مخصوص آلتلر ٠ بونلر بالسهوله ال ایله اداره اولندقده مطلوب اولان قیطان وسائره طبیعتیله حصوله کلور ٠

ترسانهٔ عامره معمولاتندن اوله‌رق درت کورکلی و بیاض تنته‌لی غایت نفیس برقطعه صندال ٠ درسعادتده صندقجی علی بکك اعمالکرده‌سی اوزلمق اوزره ال ایله اداره اولنور غلبور ٠ بونك تجربه‌سی مشهودمز اولمامش ایسه‌ده سالف الذکر انکلیز کاری مذکور غلبور کبی ایش کوره‌جکی قیاس اولنور ٠

یاغ چیقارمغه مخصوص کوچك دولاب ٠ بونك ایچنه سود وضع اولنه‌رق ال ایله دوندرلدیکی حالده یاغ ایله آیران یکدیکرندن ایریلور ٠

طوپخانه‌ده یوان اسمنده براهل هنرك اعمال ایتمش اولدیغی بریل دکرمنی مودلی ٠ اشبو آلت ایکی طاش اداره ایتدکدن بشقه اغاج قطعه‌نه مخصوص ایکی بچقی دخی تحریك ایدر ٠

ممالك محروسه‌نك پك چوق محللرندن مورود هر رنك سختیان ومشین ٠ اشبو نمونه‌لر زیاده شایان تحسین اولوب بالخصوص اوروپالولرك نظر دقتنی جلب ایتمکده در ٠

ممالك محروسه محصولاتی اوله‌رق یکرمی بش اوتوز جنس رنکارنك ونفیس مرمر نمونه‌لری اولوب بونلردن معمول برقاچ قطعه اوجاق دخی واردر ٠

اوروپا و ممالك محروسه مصنوعاتندن اوله‌رق دها پك چوق شیلر وار ایسه‌ده جمله‌سنك بر دفعه‌ده تعریف و بیانی موجب تطویل اوله‌جغندن شمدیلك بو قدرله اکتفا قلندی ٠

سالف الذكر آلاتدن بخار قوتيله تحريكى لازم كلانلر سركى درونندە مخصوص واپور ماكينەلرى واسطەسيله ادارە اولنديغى مثللو ال ايله تحريك اولنانلرك دخى يانى باشندە بكليان ادملر معرفتيله تجربەلرى اجرا قلنەرق صورت استعمال ومحسناتلرى سيرجيلره فعلا ارائه وتعريف قلنمقدەدر ·

اشبو ضميمەيه ممالك محروسه محصولات متنوعەسنه مخصوص ديكر سركى محلى قدر كايتلو سيرجى كليوب شمديلك كوندە نهايت برقاچ يوز آدم بولنمقدەدر · هله قادين سيرجيلرك ندرت اوزرە اولوب بونك ايچون دخى آنلره مخصوص كون تعيين اولنميەرق رجال ايله برابر دخولرينه مأذونيت ويرلمشدر ·

(منيف)

(مواد حكميهٔ تلماق)

امر حكومت وحكمرانى امور مشكلەدن اولوب سركاردە بولنانلر اخلاق حميدە اصحابندن اولمدقلرى صورتده امور عامەيى هرج ومرج وايو آدملر اولوردە اصلاح حال ومصلحتلرينه چالشورلر ايسه بدخواهان وبكر وشان طرفلرندن اولنان اعتراضاته مقاومتدە سرمايهٔ اوقات حياتيەيى خرج ايدرلر · نشو ونمالرى قابليتلرندن زيادە لازم ولابد اولان اطفال تربيه سز قالوب منصبه كچدكدن صكره عزل وتبديللرى محن ومشاقيله اوغراشلمقدن ايسه سركارە كچەجك قابليتى ويرەجك تربيهٔ مقتضيەلرينه ابتداء عموم

مقامنده یونان حکمدارلرك تقیدات متماديه سيله ذوق وسفاهت وقباحتدن وكذب وتزوير وفضاحتدن قاچنوب وطنلرينه محبت وجنكاوران كذشتكانك ستايشلرينه الفت ايدرك دوستلري حقنده محب وعادل ودشمنلري عليهنده بيله معتدل اولملريله بركمسه يه كوتيلك ايتمك وحشت احوال حياتيه ودهشت اهوال مماتيه دن اشد اولديغني كوش هوشلرينه طولديرمق ايچون مكتبلرور رياضت بدنيه يي مؤدي اولور انواع لعبك اجراسي ضمننده وسعتلي ميدان ومحللر يابديرلوب اوبونلرده اقرانه فائق اولنلرينه بادئ شوق وهوس اوله جق بعض تحف وطرف اهدا وغني وفقير ديمیوب عقل واندامي بكنديكلري قزلر ايله تزوج وتأهللرينه پدر ومادرلري طرفندن رخصت اعطا قلنمغله ازمانده كسب كمالات ومصالح معتنا بهاده استخدامه اهليتلريني اثبات ايدرلر .

امر حرب مجهول العاقبه خطوب جسيمه دن اولوب برطرفده ظفر ونصرت قوهٔ قريبه يه كلديكي حالده ادني مرتبه ده برحالك وقوعيله غالب مغلوب اولديغي واقع اولديغنه بناً كار پيكاره هرنه صورتله باشلانلسه وغلبهٔ كليه يه نائل اولنسه بيله اهاليلك ازالمسي اراضينك زراعتسز قالمسي تجارتك كيرولمسي قانونك اجراي احكامي كوشيوب طبايعك بوزلمسي وچوجقلرك تحصيل معارفده حايلاز لنمسي نظامات عسكريه وضابطهٔ بلديه نك سكته لنمسي جهتلريله اعدايه اولنان ضرر قدر جانب غالبك ملكنده زيان وقوعي متحقق وبوتقديرجه نيل افتخار ومظفريت ياخود توسيع خريطهٔ حكومت آرزوسيله بغيرحق متجاوز واسالهٔ خون بيكناهان نزدنده جائز اولان حكمدار كار ايده جك صرده ده ضرر ايتمكه مستحق اولور .

بر مملكتده هنكام صلح وصلاح متمادى اولديغى حالده اهاليسى تجارب حربيه دن ذاهل ورفته رفته طبايع ناس راحت تنپروى ايله الفتلنوب قيمت وغيرت ملبه زائل اوله‌رق سائر ملل محاربه‌سهولت غلبه دن فائده‌مند وحربك اتيان ايده‌جكى نتايج مضره‌دن قاچنورايكن عدم قدرت مدافعه‌دن ناشى ربقهٔ رقيه رقبه بند اوله‌جقلرى دركار بولنديغى جهتله شو حال منتج الملالدن احترازا چوجقلرك پيچيدهٔ قماط مهدوجود اولدقلرندن برومدحيهٔ پهلوانان ايله قولاقلرى الشدير يلوب اقتضاى ترتيب تربيه وتعلملرى هرشيئه قابليت ذاتيه‌لرينى مورث اوله‌جغندن دوست ومتفق اولان ملتك مات آخرله حرب وضربى ظهورنده ايچلرندن طبعا مستعد حرب وستيز وصاحب فهم تيز اولانلرى سچيلوب كوندريلوب اوكرتديرلمريله بين الملل شهرت وشان فراوان قزانيلوب بو صورتده سائر دولتلر اول دولتك اتفاقنه طالب وفقدانندن مضطرب اوله‌جقلرى حسبيله وقوع حربى تبعيده ومدت صلحى تمديده مدار قوى اوله‌جق قدر كفايه طوائف عسكريه‌نك نظام وانتظاملرينه ومال اجنبيه تعليمات وحركاتنى بيلور ادملرك استخدامنه دقت واعتبار وحرص وشان امليله ايقاع غوائل حربيه‌دن اجتناب كوسترمكله برابر ظهور حربدن دخى قورقيوب وقت ضرورتده مستعد ومهيا اولديغى اشعار ايدلنجه همجوارى اولان دولتلر سوداى غوغا وجدالدن دور وجلب خشنودىٔ قلبنه مجبور اولملريله زمان صلح وصلاح اوزون ومعموريت سكان بلدانى متزايد وافزون اولوب متفقلردن برى ديكريله جنكه آهنكده استعداد وتهيؤ كوسترديكى تقديرده دخى اولا واعلاى

تدابیر متوسط آشتیٔ راحتبخش اولمقدر که بو طریق ایله فتوحاندن زیاده شرف وشهرت اکتساب واجانبك تعظیم ومحبت واحتیاجنی اجتلاب ایدرك امانتکار اسرار وعهود وشروط عمومیه نك محافظه سنده حاکم ذی اقتدار اولمغله اول مملکتك حکمداری برمقتضای وظیفهٔ حکمداری اهالی یه حکم ایتدیکی قدر انلره ده اعتماد وامنیت صفت مرضیه سیله اجرای نفوذ ایلیه جکندن همای عنوان وشانی دیاردن دیاره طائر ورایحهٔ طیبهٔ نام عدل اتسامی بلاددن بلاده سائر اولوب خلاف معدلت کندوسنه اعلان عداوت ایده جك اولنلر اسباب اقتدارینی حاضر وآماده بوله جقلرندن بشقه امنیت عامه یه سبب اولدیغندن محافظه سی پاینده همجوارینی برسلاح ولذتیاب صلح وصلاح کوره جکلرندن تابع خوف وهراس وطالب حسن استیناس اولورلر . اشته بو صورت حصار استوار وقلال وبروج فلکمداردن زیاده متین برقلعهٔ حقیقی ورصین ایکن دریغا که اکثر حکمداران خیالات کاذبه یه فریفته و بوشرف سرمدی شهراهندن کریخته اوله کلمشلردر . پیلارجه کوکلمش اولان اولو اغاجك ساق کبیری صورت مغلوبه یی قبول ایدن تازه فدانه بکزه مدیکی کبی پیرانك دخی عادات مألوفه لرندن تحویلی محالاتدن ونادر اخطالرینی اعتراف وتأسف ایتسه لر بیله مخ استخوانلرینه ایشلمش اولان علت پیری تأثیرندن قورتیله مدقلری مجرب ومسلم حالاتدندر .

حیف صد حیف که بهره ور عقل وادراك اولمیان شیر شیرو پلنك پلنك ایله چکاچاك جنك اولمیوب جنسنك غیریله صواشور ایکن بیچاره ابنای بشر روی ارضده دردالمدن عبارت عمر قصیره مظهر

اولو بده مغاير مقتضاى عقل وادراك برى برلرينى آغشتهٔ خون هلاك ايتمك رواميدر . عالمده بوعربده وغوغا ندر . انسانلرك اكثريسى كوب بچمكه قادر اوله جقلرندن زياده اراضى يوقيدر . فتحكارلق ذمى اغورينه بر حكمدار ممالك بلدانده ايقاد نائرة قتال وسكنه يى غلا وبلادن كرفتار دوشاخهٔ ضرورت حال ايتمكدن ايسه جنكدن دائما صاقنوب برملتى ملت ديكرك هجوم وظلمندن محافظه نيتيله حين احتياج حقيقده حربى اختيار ايده بيلمليدر . يوخسه حرص وحظ نفس ايچون آچيلان حرب دشمندن زياده بادئ اظلمات مملكتنه مضرت ايده جكى مجربدر .

رأس ادويه پرهيز وحميه در . ذهن وفكرك راحتى ويوريمك واشلمك ايله وجودك رياضتى سبب تصفيهٔ دم وعلت ادامهٔ صحت بنى آدمدر .

شبههٔ موهومه قرينه سيله برانسان نصل مجازات اولنه بيلور . بوقبو آچيلنجه افك وافترادن كيم قورتيلور . برمجرمى كمال رفق واعتدال ايله استجواب وصغر وكبر تهمتنه كوره تكدير وعتاب ايتمليدر .

حركت وزوالى غير قابل كورينان ارض شخت التندن يواش يواش حفرونحت ايله دفعة سقوط ايدوب يارلر واوچورملر پيدا ايلديكى كبى برحكومت ظالمه دخى قوت جبر وتعدى ايله نقدر ثروت وسامانه مالك وفرمانفرماى ممالك اولسه قاعدهٔ اجباريه سى عاقبة العاقبه اندراس اساسنه علت وآلت قويه اولور .

حكمدار عاقل اصول حربيه يه واقف اولوب صلحى دخى سوملى ونتايج حرب وصلحه معلوماتى اولمرق جنكدن حذر ايتمليدر .

تجربهٔ امور ایتمامش ضعیف القلب و ساده دل حکمدار زمام حکومتی نا اهلانك اللرینه و یروب دلالت غرضکارانه لریله آکثریا باب حرب و ضربی اچارکه اصل محل حساب و اجتناب بوراسیدر ٠

(چاو)

وصاف تاریخندن نقلا مجموعهٔ فنونك بشنجی نومروسنده یازلمش اولان چاو ماده سنه ذیل اولمق اوزره درسعادتده فرانسه سفارتی سرکاتب ترجمانی موسیو بلین طرفندن تحریر اولنوب ژورنال دوقونستانتینوپلده مندرج بولنان برینده اولبابده بعض معلومات مفیده یی شامل اولمغله بروجه آتی ترجمه وتحریرینه ابتدار قلندی ٠

وصاف تاریخندن نقلا مجموعهٔ فنونده محرر اولدیغی وجهله هجرتك التی یوز طقسان اوچ سنه سنده ممالك ایرانده ایلخانیاندن کیخاتوخان زمان سلطنتنده چاو اسمیله اوراق نقدیه احداث اولنوب فقط شو اصول ممالکتك هرطرفنه تعمیم اولنه مامشیدی ٠ چونکه خان مشار الیهك برادرزاده سی اولان قزان خان تحت اداره سنده بولنان خراسان الکاسنده چاوك تداولنی قبول ایتمدیکی کیفیتی کیخاتوخان طرفندن بوخصوصك کندوسنه تبلیغنه مأمور اولان ذات واسطه سیله مشار الیه طرفنه اشعار و شووجهله بیان اعذار ایتمشیدیکه زیر حکمنده بولنان

مملكتده و بالخصوص مازندرانده هوانك كمال درجه رطوبتنده دنبی
هر نوع اسلحه و زره برسنه بیله طیانمیوب كاغد ایسه كثرت
تداولدن ناشی پرانه رق پردهٔ عنكبوته دوندیكندن هیچ
طیانمیه جغی دركاردر ·

قزان خان اولوجهله بیان كیفیت ایتدكدن صكره كیخاتوخان
طرفندن ورود ایدن اوراق نقدیه یی و بونك اعمالیچون كوندریلان
آلات وادواتی كاملا احراق ایتدیردی ·

اشبو چاواوزرنده محرر كلماتدن ازلمق اوزره وصاف تاریخنده
ذكراولنوب فقط معناسی بیان اولنمامش اولان (ایرینجین تورجی)
كلمه لری بحثنه كلنجه كلمات مذكوره فرانسه مؤلفلرندن سویسینك
مسكوكات شرقیه یه دائر یازمش اولدیغی مكاتیبك یدنجی
قطعه سنده شرح اولنمشدر شویله كه السنه وعلوم هندیه ده یدطولاسی
اولان مشهور اوژین بورنوفك تحقیقنه كوره اشبو ایرینجین تورجی
الفاظی تبت لسانی اوزره اوله رق معنای لغویسی ذیقیمت الماس
وكذلك مشاهیردن موسیو اردمانه نظرا ذیقیمت عصای حكمداری
اولوب كیخاتوخانك حین جلوسنده بعض پیشوایان دین طرفندن
ویرلمش برعنوان ایدی ·

(منیف)

(صویك ماهیت وانواعی وخواص حكمیه و كیمویه سی)

صوا كثر حالده شفاف ورنكسز ولذتسز اوله رق قابل تضییق
والا ستیق برجسم اولوب برودت وحرارت واسطه سیله
تبخر ایدر ·

صو حکمای متقدمین عندنده اجسام بسیطه دن عد و اعتبار اولنمش ایسه‌ده متأخرین مولدالحموضه ومولدالماء دینلان غازلردن مرکب اولدیغنی و برجزئی مولدالماءکی نظر اولنه بیلدیکی حالده طبیعتده غایت مبذول اوله‌رق اوچ حالت اوزره بولندیغنی اثبات ایلمشلردر . اولا هواده و بلوتلرده سیال والاستیقی یعنی بخار وثانیا معلوم اولدیغی اوزره دکزلرده وکوللرده واپرمقلرده مایع وثالثا قار وطولو و بوز هیأتنده اوله‌رق جماد حالنده بولنور و بونلردن بشقه کافهٔ اجسام عضویه‌ده دخی موجود اوله‌رق آنلرك نشو ونما بولمارنده مدخل کلیسی واردر و اجسام معدنیه‌دن اکثریسنك دخی برجزؤ مرکب اصلیسیدر .

مایع حالنده بولنان صو برمحلده جزئی مقدار اولدیغی حالده رنکسز کورینوب زیاده جه بولندیغی صورتده مائی یه قریب یشیل رنکده کوردیکی معلومدر . صو طبیعتده خالص اوله‌رق پك نادر بولنوب فقط برمدت یغان یغموردن صکره نزول ایدن یغمور صولری خالص ومواد اجنبیه دن عاریدر .

صو اجسامك اکثریسنی حل ایدر یعنی اریده بیلور ایسه‌ده کندوسی بخاره منقلب اولدقده درونده منحل اولان مواد اجنبیه تبخر ایتمیه‌رك حال اصلیسنه رجوع ایله کسب انجماد ایدر . بناء علیه بخار حالنده اولان صویه دخی خالص نظریله باقیله بیلدیکندن عادی صو انبیق ایله تقطیر اولنه‌رق یعنی قینادیلوب تبخر ایتدکده حاصل اولان بخار برمحله جمع ایله تکاثف ایتدیریله‌رك تصفیه اولنور . فقط بو حالده ابتدالری النان بخارك تکاثفندن حاصل اولان صو ایچنده ینه ازچوق مواد اجنبیه بولنه جغندن بوکا صافی نظریله

باقيله ميوب صكره لرى حاصل اولان صو اخذ وياخود مكررا
تقطير و بو وجهله حصوله كلان صولره دخى ماء مقطر تعبير
اولنور ·

صو انواع ثانيه منقسم اولوب برينه مياه خالصه ياخود مياه
مقطره وايكنجيسنه مياه عاديه واوچنجيسنه دخى مياه معدنيه
اطلاق اولنور · نوع اول بيان اولنديغى اوزره تقطير ايله استحصال
اولنان ماء مقطر اولەرق اجزاخانه‌لرده وكيمياخانه‌لرده مستعملدر ·
نوع ثانى قوللانديغمز عادى صولر اولوب بونلر ملح كبريت كلس
وملح قاربون كلس وملح كبريت پوتاس وسائره مثللو برطاقم
املاح متنوعه‌يى حاويدر ·

ابو طوزلردن نصابندن زياده مقدارى حاوى اولان صولرك
لذتى اجى اولەرق بونلرله سبزوات طبخ اولنه‌مديغى مثللو صابون
دخى كوپيرديله‌مز · بو مثللو صولر ايله سبزوات طبخ اولنه‌مامسنك
سببى دخى مياه مذكوره‌نك حاوى اولديغى ملح قاربون كلس وملح
كبريت كلس مواد نباتيه‌نك اجزاى فرديه‌سى ارالرينه حيلولت
ايله سبزواتك سرت اولمسنى استلزام ايلمسيدر · وصابونك
كوپورمامسى دخى صابون ياغ ايله سوده دينلان ماده‌دن
مركب اولديغندن اجى صودرونه صابون قونلديغى حالده
بونك حاوى اولديغى ملح كبريت كلس وملح قاربون كلس تحليل
ايدرك حامض كبريتيله حامض قاربونى صابونك جزؤ مركبى
اولان سوده ايله بالامتزاج منحل اولان ملح كبريت سوده وملح
قاربون سوده دينلان طوزلر حاصل اولدقدن بشقه ياغ ايله
كرجدن مركب وصودرونده غير منحل ديكر بر نوع

صابون تحدث ایتمسندن نشأت ایدر . بومثللو صولر درونده برمقدار ملح قاربون سوده دینلان طوزدن وياخود ملح مذکوری حاوی بولنسان برمقدار عادی کول وضع اولندیغی حالده سبزواتك طبخنه وصابونك کوپورمسنه مدار اولور و بونك سببی دخی ملح مذکور واسطه‌سیله صویك حاوی اولدیغی ملح قاربون کلس وملح کبریت کلس تحلل ایدرك ملح قاربون سوده‌ایله ملح کبریت سوده‌یه منقلب اولوب بوطوزلردخی منحل اولملرندن ناشی سبزوات طبخنه مانع اولمامسی وصابونی دخی تحلیل ایده‌ماسی جهتیله اصلاح اولنمش اولور .

نوع ثالث یعنی میاه معدنیه دخی حیات حیوانیه اوزرینه ازچوق تأثیری اولان برطاقم مواد کیمویه‌یی حاوی صولردرکه بونلرك تفصیلی ایلروده کله‌جکدر .

عادی صولر درونده دائما مواد نباتیه وحیوانیه بولندیغندن بونلر برمحلده راکد اوله‌رق چوق وقت قالدقلرنده مواد مذکوره چوریه‌رك تحلل ایتمسیله برطاقم غازلر تحدث ایدر و بوغازلردن برمقداری دخی منحل اولدیغی حالده صو درونده قالدیغندن تعفن ایدوب فنا حاله تحولنی موجب اولور و بومثللو متعفن صولر کوردن مشمول سوزکچلردن سوزیله‌رك تصفیه اولنورلر . وایچیلان صولرك مضرت ویرمامسنك سبب مستقلی درونده دائما برمقدار هوا بولنمسیدر . اکثریا صهریج صولرنده مقدار وافی هوا بولنمدیغندن دائما بوصویی ایچن کسانك اکثریسی امراض جلدیه‌یه مبتلا اولورلر . بنابرین سوزکچلردن سوزیله‌رك تصفیه اولنمش صولر سوزیلور ایکن اجزای صغیرهٔ کثیره‌یه تقسیم اولنه‌رق

سطوح کبیره سی چوق وقت هوا ایله تماسده بولندیغی جهتله ایچمك ایچون سائر صولره مرجحدر .

صویك الاسنیقیتی وقابل تضییق اولمسی حکمای متقدمین عندنده چوق وقت مشکوك قالمش ایسه ده متأخرین بو بابده زیاده تتبع ایدرك الاسنیق وقابل تضییق اولدیغنی وتضییق سببیله حجمی یوز بیك جزئندن قرق سکز جزؤ مقداری کوچلدیکنی تحقیق واثبات ایلمشلردر .

معلوم اولدیغی اوزره هوانك کافهٔ اجسام اوزرینه قوهٔ تضییقیه سی جاری اولدیغندن صو عادی تضییق تحتنده یعنی سطحی سطح دریایه موازی اولان برمحلده حرارته کوستردیکی حالده سانتیغراد یعنی یوز درجه یه منقسم اولان میزان الحراره حسابنجه الدیغی حرارت یوز درجه یه وارنجه یه دکین تدریجا تسخن ایدوب درجهٔ مذکوره یه وصولنده مایع حالنده قالدیغی مدتجه ارتق درجهٔ حرارتی تزاید ایتیه رك قینامغه باشلار . والدیغی حرارت یوز درجه یی تجاوز ایتدکده تبخر ایدوب حجمی بیك التیوز طقسان سکز مثلی قدر بویه رك شفاف وغیر مرئی برغازه منقلب اولوب اشبو غازه صو بخاری تعبیر اولنور . وقینادیلان صواوزرینه تضییق اجرا ایدن ستون هوائیننك طولی زیاده اولدقجه طبیعی اغرلغنده زیاده اوله جغی درکار اولدیغندن مذکور صو عادی تضییقدن دون برتضییقك تحت تأثیرنده بولنور یعنی سطحی سطح دریادن مرتفع برمحلده اولمق اوزره مثلا بریوکسك طاغ تپه سنده تسخین اولنمق مراد قلنور ایسه یوز درجه دن از ویا عادی تضییقدن زیاده برتضییقك تحت تأثیرنده

یعنی سطحی دریادن الچق برمحلده بولنور ایسه یوز درجه دن زیاده حرارتله غلیانه باشلیوب علی کلا التقدیرین بخارینك قوهٔ الاسنیقیه سی یعنی درونده بولندیغی قابك اطرافنه اجرا ایلدیکی تضییق بخارك درجهٔ حرارتی نسبتنده تزاید وتناقص ایلدیکی بالتجربه ثابت اولمشدر . آنفا بیان اولندیغی اوزره صو بخارینك حجمی مایع حالنده کی حجمینك بیك آلتیوز طقسان سکز مثلی اولدیغندن صو بخاره منقلب اولدقده حجمنك شو صورتله تزاید ایلمسی مناسبتیله حاصل ایتدیکی قوهٔ الاسنیقیه برطاقم ماکینه لر ایچون قوهٔ محرکه مقامنده استعمال اولنور .

صو بخاره منقلب اولمقسزین یعنی صفر درجه دن یوز درجه یه وارنجیه قدر بلع ایتدیکی حرارت میزان الحراره ایله کوستریله بیلوب فقط بخار حالنه کچرکن اخذ ایلدیکی حرارت آلات مذکوره واسطه سیله بیلنه مز . مثلا برقیه وزننده اولان بخار مایع حالنه کچورلمش اولسه آندن یوز درجه حرارتده برقیه صو حاصل اولدقدن بشقه صفر درجه ده بولنان بش بچق قیه صویك حرارتنی یوز درجه حرارته ایصال ایلکه یعنی غلیان حالنه کتورمکه کافی حرارت دخی حاصل اولور . بو وجهله برقیه صو یوز درجه یه قدر ایصندقدنصکره بخاره انقلابنده صفر درجهٔ حرارتده اولان بش بچق قیه صویك درجهٔ حرارتنی یوز درجه یه ایصاله کافی مقدار دخی حرارت بلع ایتمش اوله جغی ظاهر اولمغله برمنوال محرر میزان الحراره ایله کوستریله میوب بخار تمیع ایلدیکی حالده ظاهره چیقان اشبو حرارته حرارت خفیه تعبیر اولنور .

(صفوت)

ناظر مکتب حربیه

(بقیه سی صکره)

امید برونی واول حوالیده بولنان اهل اسلامك احوالنه وخصوصات سائره‌یه دائر بو کره دخی کچن شعبان شریفك یکرمی دردی تاریخیله مؤرخاً ابوبکر افندی طرفندن ورودایدن بر قطعه مکتوب کچن دفعه یازدیغمز مکتوبه ذیل اولمق اوزره بروجه خلاصه زیرده درج وتحریر قلنمشدر .

" بو حوالینك مرکز حکومتی اولوب انکلیزجه (کپ تاون) دینلان شهرك بنا واعمارینه بدأ اولنه‌لی تقریباً ایکی یوز سنه اولوب فقط یکرمی سنه‌دنبرو جسیم بنالر وصباحه قدر ینار غازلر وتیمور یوللر انشاسی واطرافنده باغلر وباغچه‌لر احداثیله عادتا اوروپا شهرلری کبی هر درلو اصلاحات وتزیینات اجرا قلنمشدر . انکلیزلردن مقدم بو طرفلره متصرف اولان فلمنکلو آثاری اولمق اوزره داخلا وخارجا بك چوق قلاع واستحکامات وابنیۀ میریه وباغلر واورمانلر اولوب بونلرك تنظیم وانشاسی حقنده ملت مذکوره‌نك وقتیله وقوعبولان مساعی وتکلفاتی فوق مایتصوردر . شهرك جانب شرقیسنده واقع سواحلده بولنان قصبات اصول جدیده اوزره اصلاح وتزیین وانکلتره والمانیادن لاینقطع کلمکده اولان مهاجرلر اورالرده اسکان وتوطین اولنه‌رق جسیم شهرلر تشکل ایتمکده در . امید برونی ایالتنك جانب شمالیسنده واقع اولوب یکرمی بر عرض جنوبی‌یه قدر ممتد اولان مملکت جسیمه قطار تسمیه اولنان بر طائفه ایله مسکون اولوب بونلر زیاده جاهل ووحشی بر ملت اولدیغی حالده الیوم بعض مرتبه کسب تربیه وتمدن ایدرك

اوراارده دخی مجدداً شهرلر وقصبه‌لر بنا اولنمقده در .
تحقیقات عاجزانه‌مه کوره بورادن واپور سفینه‌سیله اوچ کونلك
مسافه‌ده واقع هندوان جزیره‌سی کافهٔ اسلامدر واستقلال
اوزره بولنان حکمدارلری دخی کندولرندن اولوب انکلتره‌لو ایله
دوست ومتفقدر . اولجوارده واقع اولوب مقدما فرانسه‌لو یدنده
اولدیغی حالده بعده انکلتره‌لو یه انتقال ایتمش اولان موریس
جزیره‌سنده دخی پك چوق اهل اسلام واردر . جزیرهٔ مذکوره‌ده
برنج وشکر ومحصولات سائره کلیت اوزره حصوله کلور . وزنکبار
جزیره‌سی دخی اهل اسلام ایله مسکون اولوب مسقط امامی
تحت حکومتنده‌در .

بو حوالیده واقع براهل اسلام مملکتندن بو دفعه والی طرفنه
ورود ایدن برمکتوبده امیدبروننه برعالم کلمش اولدیغی استخبار
ایتمش اولدقلرندن بخله بعض مشکلات دینیه‌لری حل اولنمق
وبرماهه قدر اعاده قلنمق اوزره داعیلرینك اوطرفه اعزامی
استدعا اولنمش ومشار الیه کیفیتی مخاصلرینه تبلیغ وبیان
ایتمش اولمغله بالتذکر رمضاندن صکره محل مذکوره عزیمته
قرار ویرلمشدر . اشبو مملکت اهالیسنك اکثریسی اسلام
اولدقلری حالده اصول اسلامیتدن اصلا خبردار اولمیوب انجق
اراالقده بعضلری حجه کیدوب کلدیکی جهتله اسلام اسمنی غایب
ایتمامشلردر .

بوطرفلرده مسلمانلر انکلیزلره صداقت ایدوب رقبالری بولنان
فلمنکلولردن متنفر اولدقلری جهتله انکلیزلر عندنده سائر
ملتلردن زیاده مقبول ومعتبردرلر . مقدما بو طرفلر فلمنك دولتی

تحت حکومتنـــده بولندیغی اثناده اهل اسلام انلردن زیاده سیله سوء معامله کورمش اولدیغندن شمدیکی حالدن پك خشنوددرلر · مقدم دخی یازلدیغی وجهله نفس امید برونی شهرنده اون یدی جامع ومسجد اولوب کرك بونلرده وکرك خارجده بولنان جوامع ومساجدده کمال سربستی وامنیت ایله اجرای وظائف دینیه اولنوب فقط جوامع مذکوره‌نك مناره‌لری اولمدیغنـدن اذان حولیده اقامه اولنور · مناره‌لر بناسنه انکلیزلو طرفندن مساعده قلنمش ایسه‌ده هنوز انشا اولنمامشدر ·

سالف الذکر فطار طائفه سی غایت جاهل وساده دل برملت اولدیغندن اوروپالولر مخصوص پاپاسلر ارسالیله بونلری کندو دینلرینه دعوت وتعلیم اصول مدنیت ایتمکده اولدقلری جهتله طائفهٔ مذکوره‌یی دین مبین اسلامه دعوت ایلك اوزره حکومت محلیه طرفندن داعیلرینه دخی رخصت ویرلمشدر · فقط اول امرده بوراجه اصل مقصد اولان خصوصات تسویه اولنوب اندن صکره طائفهٔ مذکوره ایچنه کیدرك شو امر خیرك دخی اجراسنه سعی واهتمام اولنمسی مصممدر ·

بورانك قیش ویاز موسملری استانبول کبی آلتیشر ماهدر · فقط خفی اولمدیغی وجهله بورالری کرهٔ ارضك نصف جنوبیسنده واورالری نصف شمالیسنده واقع اولدیغندن مواسم یکدیکرینك عکسنه وقوعبولوب اورالری قیش اولدیغی وقت بورالری یاز ویاز اولدیغی وقت قیش اولور · کونلر دخی بویله اولوب اوراده اوزادقجه بوراده قیصه لور ·

بو طرفك هواسی غایت لطیف وصاغلم اولدیغنـدن اهالیسی

قوی البنیه وتندرستدر . علل واسقام دخی ندرت اوزره اولوب بزم طرفلرده عموما اطفالك دوچار اولدقلری چیچك علتی بیله نوادردندر . فقط بر کره ظهور ایتدکده هر کسه سرایت ایدرك طاعون کبی کلی تلفاتی موجب اولور . بو حوالی غایت منبت ومحصولدار اولوب هر درلو ذخائر وفواکه وسبزوات مبذول ایسه ده زراعت وتجارت طریقیله ثروت وسامان تحصیل ایلمك اوزره اوروپادن کلیتلو نفوس کلمسی ذخائر وارزاقك ترقیٔ فیئاتنه سبب اولمشدر . بزم اقچه حسابیله برقیه لحم اون ایکی واتمك درت وبربچ التی غروشه کلور فقط بالق واوزم فوق الغایه مبذول واوجوز اولوب باغك قیهسی بش التی والك اعلا اوزم اون بش یکرمی پارهیهدر . وعلی العموم اهالی درت اوکون طعام اکل ایدوب غایت اکول وتنبل آدملردر .

حکومت طرفندن داعیلرینه درت اوطهلی برخانه اعطا واقتضا ایدن خدمه دخی تعیین اولنمش اولدیغندن بحمده تعالی رفاه وراحتم برکمالدر „

مذکور موریس جزیرهسی بحر محیط شرقیده اون سکز ایله یکرمی عرض جنوبیسی بیننده واقعدر . واکثر محللری طاغلق اولوب انجق بشده بر جزؤی قابل زراعتدر . ممالك حاره ومعتدلهیه مخصوص هر درلو محصولات چیچکدن بشقه انواع بهارات دخی یتشدیرلمشدر . میمون پك کثرت اوزره اولدیغندن زراعته زیاده مضرتی اولور . بموق وقهوه دخی حصوله کلور ایسهده باشلیجه محصولی شکردر . مرکز حکومتی جانب شمال غربیسنده واقع لوئی لیمانی اسمیله معروف شهر اولوب یوز یکرمی بیك قدر نفوسی جامعدر . جزیرهٔ مذکورهیی میلادك ١٥٠٥ سنهسنده

غیرمسکون اولدیغی حالده پورتکیزلر کشف و (ایلهادا سرنو) تسمیه ایتمشلر ایسه ده اهالی اسکان ایتمامشلر ایدی . بعده هولانده لولر ضبط ایدرك الیوم متعارف اولان موریس اسمنی ویرمشلردر .

١٧٢١ ده فرانسه یه انتقال ایدرك فرانسه اطه سی تسمیه اولنمش وهروجهله اسباب معموریتی اکمال قلنمشدر ١٨١٠ سنه سنده حربا انکلیزلر ضبط ایدوب الیوم انلرك تحت حکومتنده در . بکر افندینك اشعارینه کوره اشبو موریس اطه سنده خیلی اهل اسلام موجود ایسه ده نه مقدار ونه حالده بولندقلرینه دائر جغرافیا کتابلرنده برکونه معلوماته تصادف اولنه مامشدر .

ذکر اولنان زنکبار جزیره سی دخی افریقا ساحلنده بو اسم ایله معروف مملکت پیشکاهنده واقعدر . کرك جزیره مذکوره وکرك منسوب اولدیغی مملکت اهالیسی علی العموم اهل اسلام اولوب ایچلرنده پك چوق عرب دخی واردر . اهالیسی وحکمداری اهل اسلام اولمق اوزره مکتوب مذکورده بیان اولنان هندوان جزیره سی بحثنه کلنجه بونك نره ده اولدیغی تحقیق اولنه مامش ایسه اشبو جزیره نك جغرافیون عندنده نام دیکرله معروف اولمسی احتمالی درکاردر .

امید بورونك جانب شرقیسنده (کافر) وجانب غربیسنده (هوتانتو) اسملریله مسمی ایکی مملکت جسیمه اولوب بونلرك ایکیسنك دخی اهالیسی صید وشکار ایله تعیش ایدرك غایت متوحش وکندولرینه مخصوص بعض اعتقادات باطله یه متمسکدرلر .

بکر افندینك طارف شدهسیله ذکر ایلدیکی (قطار) طائفه سی بونلردن قنغیسی اولدیغی دخی اکلاشیله مامشدر .

اشبو مجهول ومشتبه اولان خصوصاته دائر ایلروده استحصال ایده بیله جکمز معلوماتك تحریر وبیاننه مسارعت اولنه جغی درکاردر ·   (منیف)

(سرکیٔ عمومیٔ عثمانی)

سایهٔ معموریتوایهٔ حضرت پادشاهیده بودفعه کشاد اولنان سرکیٔ عمومیٔ عثمانی ممالك محروسه‌ده ایلك دفعه اچیلان سرکی اولدیغی حالده مشهود اولان حسن ترتیب وانتظامی طوغریسی درجهٔ مأموله‌نك مافوقنده بولندیغندن جمله‌نك مظهر تقدیر وتحسینی اولمشدر · على العموم سرکی اصولی نوقتدنبرو معلوم ومرعی اولوب ممالك سائره‌ده اچیلان سرکیلر ابتدالری نصوزله باشلادیغی ومؤخرا توجهله کسب توسع وترقی ایدرك امر زراعت وصناعت حقنده نه درجه تأثیرات حسنه‌سی مشاهده اولندیغی مجموعه‌مزك طقوزنجی نومروسنده برتفصیل بیان وتحریر قلنمش ایدی · شو اصولك ممالك محروسهٔ حضرت پادشاهیده دخی قبول واجراسی برمبدأ فیض وترقی اولوب بوندن بویله دخی اره صره کشادینه همت بیورلدیغی حالده کتدکجه کسب توسع وانتظام ایله زراعت وصناعتجه فوائد عظیمه‌یی منتج اوله جغی بی اشتباهدر · سرکیٔ مذکورده مشاهده اولنان خام اشیانك اکثریسی الکاعلا جنسدن اولوب محصولات صناعیه‌دن دخی تقدیره شایان خیلی شیلر وار ایسه‌ده بعض صنایعك

پك زياده كيرووده بولنديغى دركاردر . شو حالك باشليجه
بوقاچ سببى اولوب برنجيسى اصنافمزك اجراى صنعتلريچون
لازم كلان بعض فنوندن بى بهره بولنملرى ماده سيدر . چونكه
اوروپا اينسى اوله رق كوريلان معمولات مصنعه هپ ماكينه
ايله ياپلمش شيلر اولديغندن ارباب صنايعك كافة اهل معرفت
و فطانتدن بولنمسى اقتضا ايتمز ايسه ده اشبو ماكينه لرك
بوليله استعمالى وعملياتك اصول فنه تطبيقى ضمننده ايچلرنده
صاحب معلومات اوسته لر بولنمسى لازم ولابددر .

مسموعمزه كوره طرف سلطنت سنيه دن درسعادتده برمكتب
صنايع كشاديله هر درلو حرفت و صنعت اربابندن آلنه جق
شاكردانه اصلاحى مقتضى اولان صنعتلرك نظريات و عملياتى
تعليم ايتديرلمسى متصور اولوب بمنه تعالى سايهٔ معالى وايهٔ
حضرت پادشاهيده اشبو نيت خيريه قوه دن فعله كتورلديكى
حالده صنايعك ايلرولمسى حقنده فوق الغايه تأثيراتى كوريله جكى
دركاردر .

ايكنجى سبب اصنافمز بيننده جارى اولان كوره نك صايق
ماده سيدر . اشبو كوره نك دينلان شى دخى صنعتلرينه دائر
اوسته لرندن كوردكلرى اصول اولوب بوكا كويا امور دينيه دن
برشى كبى نظر ايدرك هيچ بر وقتده تغيير واصلاحنى تصور ايتمك
شويله طورسون بر طرفدن كندولرينه بعض صور حسنه
اخطار اولندقده كوره نك اولمامش جوابنى ويررلر . حالبوكه
اوروپالولر كوره نك صايه رق دائما اصول قديمه لرينى محافظه ايتمش
اوله لردى وابور سفينه سى وتيمور يول وتلغراف وامثالى نجه

صنایع نافعهنك اختراعیله مدنیت وانسانیته بو یله بیوك خدمتلر ایفاسنه نصل موفق اوله بیلورلر دی · كوره نك صایمق دائما بر راده ده قالوب ایلرو كیده مامك ایچون برسد سدیدر · شوقدر سنه لردنبرو درسعادت اهالیسنك آكثری وبالخصوص مأمورین دولت ومعتبران مملكت كافة اوروپاكاری قوندره استعمال ایتدكلری حالده بزم دیكیجیلر الی یومنا هذا بونك اعمالنه رغبت وتسبب ایتمامشلردر · جوارنده بولنان براوروپالو دیكدیكی قوندره‌یی یوز غروشه ودها زیاده‌یه صاتمقده اولدیغنی كوردكلری وكندولری اعمال ایلدكلری قرمزی یمنی وصاری پاپوجی اون غروشه وبردكلری حالده مرقوملر دیكدیكی قوندره‌یی الوب آكا تقلیده چالشمق واوكرنوب كندولر بده انك كبی یوز غروشه صاته‌رق كونده اون غروش قزانه‌جق یرده قرق اللی غروش ودها زیاده قزانمق افكاری هیچ بر وقت خاطرلرینه كلمامشدر ·
بو مقوله صنایعك تعلم واجراسنه هیچ برمانع وحائل اولیوب مجرد ذكر اولنان كوره‌نك اصولی بلاسیدر · مملكتك ترقیٔ صنایعنی وكندوسنك حصول منفعتنی آرزو ایدن ارباب حرف وصنایع اشبو كوره‌نك افكار باطله سندن صرف نظر ایدرك یاپدیغی شیی كوزی اوكنه قویوب اندن دها مصنع امثالی وارایسه آكا تقلیده چالشمق یوق ایسه تجبا بودها بر كوزل صورتده یاپیله بیلورمی دیو صرف ذهن ایتمك وخاطرینه كلان صورتی همان اجرا ایدرك موفق اوله‌مزسه اوصانمیوب دیكر برطریق ارامق لازم كلور · اشته بو قاعده‌یه رعایت ایلدكلری صورتده نهایتنده همه حال مصنوعاتلرینی برحسن قالبه افراغ ورفته رفته ایلرولیوب یكی شیلر دخی اختراع ایده بیله جكلری امر مجزومدر ·

سرکئ مذکور ایچون آت میداننده انشا اولنان محل صورت مطبوعه و مستحسنده یاپلمش اولوب وسعتی دخی بوندن بویله برقاچ دفعه دها اچیله جق سرکیلر ایچون درجهٔ کفایه ده ایسه ده استماع اولندیغنه کوره سرکی قپاندقدنصکره ابنیهٔ مذکوره هدم اولنه جغندن بو کیفیت جمله نك موجب تأسفی اولمقده در ٠

فی الحقیقه درسعادت کبی برشهر عظیم ایچون میدان مزبور مثلاو بر دکل برقاچ واسع محلك لزومی انکار اولنه میوب بناء علیه الده بولنان میدانك بو صورتله ابنیه انشاسیله قپادلمسی تجویز اولنامز ایسه ده مشهود اولدیغی اوزره میدان مذکور هیئت منتظمه ده اولمدیغندن اهالیء استانبولك بوندن استفاده ایده مدکلری ظاهر در ٠ اشته شو مطالعه مبنی میدان مذکوره یاپیلان ابنیه سرکینك ختامنده ییقلمیوب دیکر منتظم برسرکی محلی یاپیلنجیه قدر حالی اوزره براغلمسی وایکی اوچ سنده برکره بو سنه کبی محل مذکورده سرکی کشاد اولنمسی مناسب حال وموافق مصلحت کبی کورینور ٠

چارشوی مذکوره اوتوز بیك انکلیز لیراسی یعنی التی بیك التی یوز کیسه مصرف وقوعبولمش اولوب ییقلدیغی تقدیرده انقاضی اثمانی مبلغ مذکورك عشرینه مقابل اوله میه جغی درکار در ٠ یالکز بر دفعه سرکی کشادی دخی نتیجهٔ مطلوبه حصوله کافی اوله میه جغندن برمنوال محرر هر ایکی اوچ سنده برکره بومثللو سرکی کشادی لازمه دن اولدیغی وهر سرکی ایچون دخی بر چارشو انشاسی خیلی تکلف ومصارفه محتاج اوله جغی جهتله چارشو یاپمق تکلفی سرکی کشادینه مانع اولمسی ملاحظه دن

بعید دکلدر . فقط ابنیهٔ مذکوره‌نك دائمی صورتله میدان مزبورده ابقاسی دخی جائز اوله‌میه‌جغندن بر قاچ دفعه محل مذکورده یالکز ممالك محروسه محصولات و مصنوعاتنه مخصوص سرکیلر کشاد اولندقدنصکره درسعادتده برسرکیٔ عمومی کشادی زمانی کلدکده مناسب بر یره دها واسع و منتظم برسرکی محلی یاپیله‌رق میدان مزبورده بولنان چارشونك اولوقت تخریبی مناسب اولور .

بورده سرکی کشادی یالکز درسعادته حصر اولنمیوب ازمیر وسلانیك و مناستر و شام و حلب مثللو مرکز صنایع و تجارت اولان شهرلرده هر سنه بر دفعه خصوصی سرکیلر کشاد اولنمسی و مملکتمزجه زراعت وصناعتك قنغی شعبه‌لرینك اصلاحی دها مهم کورینور ایسه بونلری بروجه مطلوب اصلاح ایچون مکافات مناسبه تخصیصیله اوّلجه اعلان اولنه‌رق اهل صناعت و زراعتك بو وجهله دخی تشویق و ترغیبنه همت بیورلمسی بوبابده اتخاذی لازم کلان تدابیر مؤثره جمله‌سندندر ظن اولنور .

(قدری)

(قدمای ملوك مصریه تاریخی)

فیرون

اشبو فیرون سالف الذکر مشهور سیزوستریسك اوغلی وولی عهدی اولوب میلاددن بیك درتیوز الی یدی سنه اول

پدرینك وفاتنده جالس مسند حكومت اولمشدر . مشار الیه پدری كبی عالی همت اولمیوب بالكز كبر و غرورده اكا تفوق ایتمشیدی . حتی برسنه نیل مباركك فیضانی پك زیاده اولوب كلی خساراتی موجب اولدیغندن غضبه كلوب كویا نیلی تأدیب ایتك زعمیله صوبه برمزراق اتمش اولدیغی مرویدر . حضرت موسی علیه السلام ملك مشارالیه ایله معاصر اولوب طائفهٔ بنی اسرائیلی دوچار اولدقلری اذا و جفادن تخلیص قصدیله معجزات معلومه‌یی اظهاردن صكره مصردن هجرت ایلدكلرنده تعقیب ایدوب بحر احمرده غرق اولان ومصر حكمدارلرینه مخصوص فرعون لقبیله مشهور بولنان ملك اشبو فیروندر . بونك اخلافندن یالكز پروته ور امپسنیه نامنده ایكی حكمدارك اسماری معلوم اولوب فقط هیچ برآثاری مشهود اولمامشدر .

كیوپس وشفرن

كیوپس اللی سنه وآندنصكره شفرن اللی التی سنه اجرای حكومت ایدوب بونلر انواع ظلم وكفر ارتكاب وقوانینه رعایت ایتمیه‌رك درلو درلو تكالیف ورسومات تحمیلیله مملكتی خراب ایلدیلر . ومجرد ابقای نام غرضیله اهرام مصریه‌نك الك بیوكلری اولان ایكیسنی كندولرینه مزار اولمق اوزره كلی زحمت وتكلف ایله اهالی‌یه بنا ایتدیردیلر . كرچه بووسیله ایله ابقای نام ایدرك مقصدلری حاصل اولمش ایسه‌ده برصورت مذمومه‌ده اولدیغندن خیلی زمان مصریون عندنده لعنت ایله یاد قلنمشلردر .

میسرینوس

میسرینوس سالف الذکر کیوپسك اوغلیدر . مشار الیه پدری کبی غدار اولمیوب یدی سنه ممتد اولان زمان حکومتنده لوازم عدالت وحقانیتی ایفا ایلمشدر . بونك عصرنده مصریون قواننینه رعایتی ترك ایله سفاهت وتسبیه میل ایتمشلر ایدی . الیوم فیوم اقلیمنده واقع کربجدن معمول اهرام تپه‌سی اشبو میسرینوس زمانی آثارندندر .

آسیخیس

بالاده ذکر وبیان اولندیغی اوزره برادم اقچه استقراض ایلدکده مقابلنده پدرینك جسد محفوظنی رهن صورتیله مستقرضه تسلیم ایلمك ماده‌سی ملك مشار الیه زماننده قانونه درج اولنوب بوندن بشقه براثری یوقدر . فقط مصرده بنی سویف ایله فیوم اقلیملری بیننده واقع لاهون قریه‌سنده کرمیتدن معمول اهرام تپه‌سی دخی مشار الیه زماننه منسوبدر .
میلاددن بیك اون اوچ سنه اول مصرده برحکمدار اولوب کریمه‌سنی بنی اسرائیل ملکی اولان حضرت سلیمان علیه السلامه تزویج ایلمشدر . بوندن بشقه اثری معلوم اولمدیغی مثللو فرعون لقبیله معروف اولوب اسم مخصوصی دخی اونودلمشدر .

سیزان

سیزان میلاددن طقوز یوز یتمش سکز سنه اول مسند نشین حکومت اولمشدر . حضرت سلیمان علیه السلامك مخدومی اولوب بنی اسرائیل ملکی بولنان رحبعم ایله محاربه یه قیام و بلاد کنعانیه یه جسیم براردو سوق ایدرك بنی اسرائیل قومنی تارمار ایتمش وقدس شریفه دخول ایله حضرت سلیمان علیه السلامدن قالمش اولان اوچیوز قطعه آلتون قالقانلری اخذ ایدوب مصره عودت ایلمشدر .

زارا

زارا میلاددن طقوز یوزقرق برسنه اول جلوس ایدوب مصر وحبش ممالکنه متصرف اولمشدر . یهودیلرایله محاربه یه قالقشوب اوزرلرینه برملیون عسکر واوچیوز عربه دن مرکب برجسیم اردو سوق ایتمش ایسه ده اولوقت قدس شریف ملکی بولنان آسا غالب کلهرك مصرلولری منهزم وپریشان ایتمشیدی . مذکور زارادن صکره آنیزیس نام حکمدارك سلطنتنه قدر یوزاللی سنه دن متجاوز مدتده مصرده کیملر حکومت ایلدیکی ونه مقوله حالات وقوعه کلدیکی عندالمورخین مجهول بولنمشدر .

آنیزیس

مشارالیه آنیزیس اعمی اولدیغی حالده میلاددن یدی یوز التمش یدی سنه اول تخت حکمداری یه جلوس ایلمشدر .

اولوقت حبش ملكى بولنان ساباكوس مصر الكاسنى بالاستيلا
اللى سنه حكمدارلق ايده جكى هاتف غيبدن كويا كندوسنه خبر
ويرلديكندن مصره عسكر سوقيله كاملاً ضبط و تسخير ايلمش
و كندوسى كمال درجه مرحمت وحقانيتله متصف اولديغندن
قتل جزاسنى بالكليه لغوايدوب بوكا مستحق اولانلرى ابنيهٔ مصريه ده
استخدام ايله اكتفا اولنوردى . اللى سنه مرورنده زمام حكومتى
اولوقته قدر اختفا ايتمش اولان آنيزيسه اعاده ايدرك اصل محل
حكومتى اولان حبش مملكتنه عودت ايلمشدر .

سيتوس

سيتوس بالاده ذكر اولنان حبش ملكى ساباكوسك اوغلو اولوب
ميلاددن يديوز اون طقوز سنه اوّل جلوس ايتمشدر . اولزمان
اعتقادات باطله سنه زياده تمسك و رعايتى اولديغندن مترتب
ذمتى اولان ادارهٔ امور عباديى ترك ايدرك عبادت ايله اشتغال ايدرايدى
و صنف عسكرى يه اصلا رعايت ايتميه رك اسلافنك عساكره
زعامت طريقيله ويرمش اولدقلرى اراضى يى بيله استرداد ايتمشيدى .
بوجهتله عسكرى طاقى كندوسندن دلكير اوله رق سناخريب
نام سريان وعربان ملكى مصره تجاوز ايتدكده عساكر مصريه
سيتوسك اغورينه محاربه دن امتناع ايلدكلرندن مشار اليه
اصناف واحاد ناسدن باشنه برطاقم كسانى جمع ايدوب سناخريبى
مقابله يه چقدقده كويا كيجه لين سريان اردوسنده فوق العاده فارهلر
ظهور ايدوب عساكرك اوق و يايلرينك كريشلرينى كاملاً
ييدرك صباح اولدقده سريانيلر سلاحسز قالدقلرينى كوردكده

محاربه‌یه عدم اقتدارلرینی آکلاملریله میدان محاربه‌یی ترک ایدوب
فرار ایندکلری قدیم مصر و یونان تاریخلرنده روایت اولنمشدر .

تاراقه

تاراقه حبش حکمداری ایکن سیتوسک یرینه مصرده دخی تخت
حکومته جالس اولوب اون سکز سنه اجرای حکومت ایتمش
و بوندن صکره حبشدن مصره حاکم کلمامشدر .
کتب تاریخ مطالعه سندن آکلاشیله جغی وجهله بالجمله ملتلرک
اساس قوت واقتدارلری بعض قواعد ملکیه و دینیه وادبیه
اوزرینه مبنی اولوب بونلره رعایت ودقتده تجویز تسامح
اولندقده اول مملکتک شوکت واقتداری تنزل وانحطاطه
یوز طوتوب اوحالده علامات انقراض رونما اولنور .
شویله که مصر بونک حکمدارلرینه صداقت وقوانین دینیه وملکیه‌یه
رعایت وتسبب وسفا هتدن دخی مباعدت ایلدکلری مدتجه
قوت واقتدار جهتله معاصرلری اولان ملتلرک برنجیسی دینمکه
شایان اولوب حسن اتفاقلری ثمره‌سی اوله‌رق اجانبک تعدیاتندن
خوف ایتمدکدن بشقه عساکر شجاعت مأثرلری افریقا وآسیا
قطعه لرینک ثروت وسامان ایله مشهور اولان ممالکنی ضبط
وتسخیر ایلمشلرایدی . لکن بوفتوحات موجب کبر وغرور اوله‌رق
حکمدارلر آثار قدما ونصایح عقلایه احاله‌ٔ سمع اعتبار ایتمیوب
کندو رأیلرینی قوانینه ترجیح ایتملریله بوندن نشأت ایدن
مظالم وتعدیات اهالینک نفرتنی مؤدی اولمشدر . وفتح
ایتدکلری شهرلردن کتوردکلری اموال واشیا خلق

برطاقم تزیینات وسفاهته میل ایتدیردیکی جهتله ملك وملته اولان محبت و صداقت زائل اولمش و بووجهله سیر وسترپسدن صکره حکومت مصریه انحطاطه باشلایوب حضرت عمر رضی الله عنهك زمان نصرت اقترانلرینه دکین حبش وسریان و پارس ویونان وروماتولرك متعاقباً اللرینه دوشدکدن صکره ضمیمهٔ ممالك اسلامیه اولمش واولوقتدن برودولتلری بالکلیه انقراض بولمشدر ٠

بالاده ذکر و بیان اولندیغی اوزره حبشدن کلان حکمدارلرك نسلی منقطع اولدقده عموم اهالینك انتخابیله زمام حکومتی اله الهبیله‌جك کبرای ملتدن برکمسه بولنه‌مدیغندن بو بابده بین الاهالی ظهوره کلان اختلاف ایکی سنه قدر ممتد اولدقدنصکره کبرای ملتدن اون ایکی ذات بالاتفاق مملکت مصریه‌یی بینلرنده تقسیم وهر بری مستقلاً اجرای حکومت ایدوب حسن امتزاج ولدی الحاجه یکدیکرینه معاونت ایلمکی تعهد ایلدیلر ٠ بونی متعاقب برکاهن هاتف غیب تلقینی اولمق اوزره مذکور اون ایکی حکمداردن قنغیسی معبودلری اولان اصنامدن ولکین نام بت عشقنه برباقر قدحدن شراب ایچر ایسه منفرداً مصره مالك اوله‌جغنی اعلان ایلمسیله بوکیفیت منعقد اولان رابطهٔ اتفاقك اخلالنی مؤدی اولمقدن احترازاً کاهن مذکورك قولیله عمل اولنمامسی حقنده قسم ایله یکدیکرینی تأمین ایلدیکندن حسن امتزاج و اتفاقلری اون بش سنه بردوام اولمش ایدی ٠ بونك شرفنه الان فیوم اقلیمنده آثاری مشهود ولابیرنت نامیله مشهور اولان اون ایکی سرایدن مرکب جسیم بنایی مشترکاً انشا ایدوب بو سرایلر سطح

ارضنده بیك بشیوز وایام حاره‌ده اقامت اولنمق اوزره زیر زمینده کذلك بیك بشیوز دائره‌یی مشتمل ایدی . برکون مذکور حکمدارلر عبادتکاهده اجتماع ایله عادتلری اوزره مذکور ولکین نام بنك عشقنه شراب ایچلمسی لازم کلدکده رهبانلر هر برینه التوندن مصنوع قدحلر تقدیم ایدوب فقط اشبو قدحلر اون‌بر اولوب حکمدارانك عددندن بر نقصان اولمسیله حکمدارانك پساماتیق اصلا برسوء نیته مبنی اولمیه‌رق مجرد سبقت ایدن یمیننده ذهول ایلدیکندن باقردن معمول تاجنی باشندن چیقاروب ایچنه شراب طولدیره‌رق نوش ایلدیکنی رفقاسی کوردکده کاهنلرك ویرمش اولدیغی خبری تخطر ایله پساماتیقدن روکردان وتحترز اوله‌رق مومی الیهی نفی وتغریب ایتدیلر . پساماتیق شو حالدن بالطبع منفعل ومکدر اوله‌رق اخذ ثار ایتمك اسبابنی تحری‌ده ایکن آق دکزده برفورتنه ظهوریله یونان عسکریله مملو برسفینه‌نك مصر سواحلنده قاره‌یه دوشدیکنی استماع ایلدیکندن کیدوب عساکر مرقومه‌یی استصحاب وممل‌کتده اولان طرفدارلرینی دخی جمع ایدرك دیکر حکمدارانه اعلان حرب وعسکرینی پریشان ومغلوب ایدوب مصر الکاسنی کاملا ضبط وزمام حکومتی ید اقتدارینه اخذ ایلدی .

(خلیل) (محمد جمیل)
سفیر پترسبوغ سفیر پارس

انكلتره

انكلتره سواحلندن امریقاده جنوبلولره اسلحه وسائر مهمات حربیه نقل اولندیغی جهتله بو حركتك اصول بیطرفی یه مغایر اولدیغی بیانیله شماللولر طرفندن اعتراض وقوعبولمش وبو بابده انكلتره دولتی طرفندن وبریلان جوابده تجارك استدكلری محللره اسلحه ومهمات حربیه نقل ایتملری انكلتره قوانینی اقتضاسنجه منع اولنهمیه جغی بیان قلنمشیدی . بونك اوزرینه شماللولر اشبو اسلحه نقلنك منعی ضمننده مخصوص سفائن تعیین ایدرك امریقایه كیدن بالجمله انكلیز كمیلری حقنده بو قلمه اجراسنه مبادرت ایدوب بوكا دخی قاعدهٔ حقلری اولدیغی دركار ایسه ده مؤخراً امریقانك محال سائره سنه عزیمت ایدن و درونده لوازم حربیه دن هیچ برشی بولنمیان برطاقم انكلیز كمیلرینی دخی بعض بهانه لرله اخذ و توقیف ایتملریله بو كیفیت طرفین بیننده زیاده برودتی مستلزم اولمش و حتی حربی منتج اوله جغی دخی كچنلرده شیوعبولمشدر .

لهستان

لهستان اختلالنك دوامی كرك روسیه و كرك عموما اوروپا حقنده مضر اوله جغندن شو مسئله نك برصورت مناسبه ایله حل و تسویه سی ضمننده فرانسه و انكلتره و اوستریا دولتلری طرفندن روسیه دولتنه بعض تبلیغات دوستانه اجرا قلنمش ودولت مشارالیهانك بو بابده ویردیكی جواب هنوز عامه جه

معلوم دکل ایسه ده تبلغات مذکوره نك بر حسن تأثیری اوله میه جغی ملحوظ بولنمشدر . لهستان عصاتندن مایس ابتداسنه قدر دائرهٔ اطاعته کیرنلرك جرایم سابقه سی عفو اولنه جغی بخلرده روسیه دولتی طرفندن اعلان قلنمش ایسده غزته لرك بیاننه کوره کروه عصاة بوکا ینا شمدقدن بشقه آتش اختلال کیدکجه کسب اشتعال ایتمکده در .

لهستانده بولنان روسیه جنرالی برغ معیتنده اولان عسکرله مقاومت ایده میه جکنی فهم ایدرك کندوسنه مقدار کافی امداد کوندرلمدیکی حالده استعفایه مجبور اولدیغنی پترسبورغه اشعار ایلمشدر . لهلولر طرفندن بو دفعه عموما اوروپا اهالیسنه خطاباً نشر اولنان برقطعه اعلاننامه ده مسئلهٔ حاضره ده اوروپا دولتلری توسطنك لازم ولابد اولدیغی وروسیه عساکرینك لهلولر حقنده نه درجه مظالم وتعدیات ارتکاب ایتدکلری بسط وبیان قلنمشدر .

اسوج ونوروج دولتی لهلولر حقنده سائر اوروپا دولتلرندن زیاده مساعد کورینوب شو اثناده بعض تدابیر حربیه یه دخی نشبث ایلمش اولدیغندن روسیه دولتی طرفندن بو بابده دولت مشار الیها دن توضیحات طلب اولنمش اولدیغی مرویدر .

بعض غزته لرك افاده سنه کوره اسوج واسپانیا وپورتکیز وایتالیا دولتلریله اسویچره حکومتی دخی فرانسه وانکلتره واوستریا دولتلری مثللو لهستان مسئله سی حقنده روسیه یه تبلیغات اجرا ایتمش وبو صورتده همان عموما اوروپانك مسئلهٔ مذکوره حقنده متحد الافکار دیمك اولدیغی جهتله روسیه دولتی بو بابده عدم مبالات کوستره میه جکی ملحوظدر .

ممالك مجتمعهٔ امریقا

جنوبلولرله شماللولر بیننده محاربه دوام ایدوب مصادمات وقوعی دخی اکسك دکل ایسه ده بوکونلرده باشلوجه برشی یوقدر . فقط جنوب طرفنده قحط وغلا ظهور ایدوب ارزاق وذخائر پك فاحش بهایه چیقمش وامتعه واشیا فیئاتی دخی بونسبتله ترقی ایلمشدر . حتی بعض محللرده یوق زراعتی منع اولنوب ذخائر زرع اولنمسی حقنده طرف حکومتدن تنبیهات اکیده اجرا وخلافی حرکتده بولنانلرك شدیدا تأدیب اولنه جغی اعلان قلنمشدر . شمال طرفنده عموم اهالی بالجمله اوروپا دولتلری وبالخصوص انکلتره دولتی علیهنده اولوب حتی بعضلری انکلتره ایله بالکلیه قطع مناسبات اولنمسی اقتضا ایده جکی افکارنده در . انکلتره ایله امریقالولرك خصومتی یکی برشی اولمیوب باخصوص بو دفعه انکلیزلرك جنوبلولر حقنده بعض مرتبه مساعد کورنمسی وبالاده ذکر اولندیغی اوزره انکلترهدن اورایه اسلحه نقل اولنمسی مادهلری دخی برقاتدها تشدید ایلمشدر . مقدما امریقا تیمور یوللرینك کمال انتظامی هیچ برمملکت تیمور یولنه مقیس دکل ایکن الیوم پك فنا حالده بولندرق سرعتی ساعتده اون میله تنزل ایتمش وعربهلر دخی اولکی حمولهلرینك انجق نصفنی نقل ایتمکده بولنمشدر . اشبو یوللرك مرور ایتدکلری محللرده اورمانلرك کثرتی مناسبتیله تعمیرلری غایت سهولتلو ایکن قومپانیهلرینك عدم اقتدارندن ناشی باقیله میوب کتدکجه خراب اولمقدهدر . التونك فیئاتی ایسه اوراق نقدیه یه نسبتله برقاچ قات تزاید ایلمشدر .

یونانستان

اوتونك خلعندن بر و محلول بولنان یونان قراللغی ایچون پك چوق ذوات تصور اولنمش ایسه ده بعضیلری قبولدن استنكاف ایدوب بعضیلرینك دخی انتخابنده پولیتیقه جه محذور كورلدیكندن بوماده شمدی یه قدر معلقده قالدیغی حالده نهایت بو دفعه دانیمارقه ولیعهدینك ایكنجی مخدومی پرنس كیلیوم یوركی بعض اوروپا دولتلری طرفندن تنسیب وتكلیف و یونان جمعیت ملیه سی جانبندن دخی قبول وتصدیق قلنمشدر . پرنس مشارالیه هنوز كنج اوله رق قانونا محدود اولان سن رشده واصل اولنجیه قدر مناسب برذات ولیٔ حكومت تعیین اولنه جقدر . قرال سابقك منسوب اولدیغی باویه را قرالی خاندانی یونان قراللغی حقندن حالا فراغت ایتمامش وانتخاب اولنان پرنس مشارالیهك پدری ایسه مخدومی ایچون قرالیت مذكوره یی قبولی باویه را خاندانك اولبابده ترك حقوق ایتمسنه تعلیق ایلمش اولمغله برمقدار اقچه اعطاسیله خاندان مشارالیهك الزامی ویاخود كیفیتك صورت آخرله تسویه سی متصور بولنمشدر . قرال جدیدی اتنه یه كتورمك اوزره یونانستانده اوچ ذاتدن مركب برقومیسیون تشكیل اولنه رق دانیمارقه نك پای تختی اولان قوپنهاق شهرینه اعزام قلنمشدر . فقط باویه را خاندانك ترك حقوق ایتدیرمك واقتضا ایدن ولیٔ حكومت تعیین اولنمق مسئله لری فیصلپذیر اولمدقجه قرال مشارالیهك اتنه یه عزیمتی غیر مأمولدر .

ایتالیا

بیك سكز یوز التمش ایكی سنه سی نهایتنه قدر كوریلان محاسبه ده ایتالیا دولتنك اوچیوز یتمش درت ملیون اچیغی ظهور ایتمش اولدیغندن هم بونی تسویه ایتمك وهمده امور مالیه بر تحت رابطه یه ادخال اولنجیه قدر مصارفات دولته مدار اولمق اوزره یكیدن یدی یوز ملیون فرانق استقراضنه و بونك نصفی یوزده اوتوز نقصاننه ایتالیادن ونصف دیكری پارس ولوندره دن اخذینه قرار ویرلمشدر .

جنرال غاریبالدینك یاره سی مؤخراً نكس ایدرك شو حال احبابنه زیاده موجب خوف واضطراب اولمش ایسه ده مومی الیه قاپره را جزیره سنه عودتندنبرو بعض مرتبه كسب افاقت ایتمشدر .

مجموعهٔ فنون هر ماه عربی نهایتنده چیقار یلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش

٦٥ برسنه لك

٣٥ التی ایلق

٦ برنسخه

برسنه لكنه ویا خود التی ایلغنه مشتری اولمق استنلد كده یكی جامع جوارنده چیچك بازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مركزینه مراجعت اولنه. ایالانده مشتری اولمق استیانلر فیئات مذكوره اوزرینه مسافه نك قربیت وبعد یتنه باقلیوب بر ییللق ایچون التی والتی ایلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اچه سنی پوسته یه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه كوندردكلری حالده اوقات معینه سنده محلنه ایصال اولنور

ممالك اجنبیه ایچون مسافه سنه كوره لازم كلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مركزی

صحافلر كتخداسی حلبلی حاجی حسین افندی

سلطان بایزیده كاغدجی حافظ اسماعیل افندی

بك اوغلی جاده سنده صحاف كولر ٠ نومرو ٣٢٣

اسكدارده یازیجی عثمان افندی

بشكطاشده اجزاجی ویچین

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان مواد مناسبه جمعیت مركزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۱۱ ذی القعده

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر
۱۲۷۹

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیّت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۱۱ ذا القعده

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر
۱۲۷۹

(تاریخ تلغراف)

تلغراف لفظ یونانی اولوب اوزاق معناسنده اولان (تله) و یازمق معناسنده کلان (غرافو) لفظلرندن مرکبدر که اوزاق یازن ویاخود دور نویس دیمك اولهرق بیراق واتش وامثالی بعض اشارتلر ایله مطلقا اوزاقدن مخابره اولنمق صنعتیدر . فن مذکور عند المتقدمین معروف اولوب سریانیلر و مصرلولر وچینلولر ودیگر بعض ملل قدیمه بونی خیلی اصلاح و اکمال ایلمشلر ایدی .

میلاددن بشیوز سنه مقدم ایرانلولر یونانلولر ایله وقوعبولان محاربات‌لری اثناسنده اشبو اشارت اصولنی کمال انتظام ایله اجرا ایدوب اتنه‌دن آذربایجانه ایکی کون ظرفنده خبر ایصال ایدرلر ایدی . واشبو اصول قدیمه الی یومنا هذا چینده جاری اولوب وسعت مملکتده واقع مرکز حکومت برقاچ ساعت ظرفنده هر بر رأس حدودیله مخابره ایده‌بیلور .

اشعر شعرای یونان اولان مشهور اومیروس ایلیاد نام منظومهٔ بلیغه‌سنده ذکر ایلدیکی وجهله یونانلولر تروا شهرینی محاصره

ایتدکلری اثناده شهره هجوم ایتمك ویاخود شهرلولرك خروجنده مدافعه ایلك اوزره کیجه‌لری بینلرنده آتشدن اشارتلر استعمال ایدرلر ایدی و دیکر بعض مؤرخینك قولنه کوره شهر مذکور فتح اولندقده اورادن بر قاچ کونلك مسافه‌ده واقع آغرو شهرینه بعض علامات ناریه ایله درعقب کیفیت تبشیر قلنمشدر ·

پولیب نام مؤرخك تحقیق و بیاننه نظراً مقدونیا قرالی یونانلی فلیب زماننده دخی اشبو اشارت فننده زیاده کسب مهارت اولنوب مسافات بعیده ایله هر دورلو مخابره اجرا قلنور ایدی ·

روما جنراللری بیننده ابتدا ژول سزار مواقع مختلفه‌ده متفرق بولنان اوردوسنه بعض تنبیهات اجراسی ضمننده اشارت استعمال ایتمش و روایت اولندیغنه کوره روماللولر اشبو اصولی فرانسزلرك اصلی اولان غول طائفه سندن تعلم ایلمشلردر ·

فی الواقع طائفهٔ مذکوره اغزدن اغزه نقل اولنور بعض اصوات مخصوصه واسطه سیله مخابره ایدوب اشبو اصواتك معناسی دخی یالکز رؤسای قوم عندنده معلوم اولدیغندن ایشیدنلر و بلکه تلفظ ایدنلر صورت حالدن خبردار اوله مزلر ایدی · مذکور غول طائفه سنك اشارت صنعتنده زیاده مهارتلری اولوب سکسان ساعتدن متجاوز مسافه‌یه اون بش ساعت ظرفنده خبر ایصال ایدرلر ایدی ·

روماللولر اولوقتدنبرو فتح ایتدکلری ممالکده انشا ایلدکلری منتظم یوللر اوزرنده قلعه‌لر بنا و بونلرك بالاسنده بر طرفدن کوردکلری اشاراتی دیکر طرفه نقل ایلمکده مأمور دیدبانلر

اقامه ایدرلر ایدی . اشبو تلغراف اصولی قرون متوسطه ده
دخی استعمال اولنوب حتی اهل صلیب رؤساسندن سن لوئی
قیصریه وصور شهرلرینی ضبط ایتدکده فلسطینك دیکر بر موقعنده
بولنان جسیم بر اهل صلیب اردوسنی اشارت واسطه سیله
نزدینه دعوت ایلمشدر . اشبو اشارتلر قرمزی اطلسدن
مصنوع بر پارچه دن عبارت اولوب چوجقلرك استعمال ایتدکلری
اوچورمه کبی هوایه رفع اولنور وهر بر نغمه سی بر معنایه دلالت
ایدر بر بوری ایله افادهٔ مرام قلنور ایدی وینه اوتاریخلرده عربلر
دخی براق واتش و فنارلر واسطه سیله مسافات بعیده ایله مخابره
ایدرلر ایدی .

اشبو اتش تلغرافی الیوم قره طاغده دخی مستعمل اولوب
بر محله علی العجله عسکر سوق وارسالی لازم کلدکده کیجه لین
یوکسك طاغلرك تپه سنده اتشلر یاقیلوب کیفیت جمله یه اعلان
وروایت اولندیغنه کوره نره یه ونوقت ونه صورتله تجمع اولنه جغی
بیله بو طریق ایله افهام وبیان قلنور . قره طاغلولرك بو وجهله
ازوقت ظرفنده تجمع ایتملری اکثریا ایشلرینه یرایوب حتی محاربهٔ
اخیره اولانده اشقودره سنجاغی طرفندن حسن خود رفاقتیله
جلبه سوق اولنان بشیوز قدر عساکر موظفه یه طاغلولرك غلبه سی
مذکور اتش تلغرافی سایه سنده اولدیغی امر محققدر . چونکه
عساکر موظفهٔ مذکوره یه فرداسی کون ملحق اوله جق امدادك
ورودینه میدان براقیه رق همان بر کیجه ظرفنده مقدار وافی عسکر
جمعیله اوزرلرینه هجوم ایلمشلردر .

میلادك بیك التی یوز یتمش التی سنه سنده فرانسه انجمن دانشی
اعضاسندن موسیو آمونتون تلغرافده دوربین استعمالنی یعنی
دوربین ایله کوریله بیله جك مسافدلرده قله لر بنا اولنوب
اوزرلرنده عادتا حروف هجایه دلالت ایدر اشارتلر کشیده
اولنمسنی تصور ایدوب بو بابده مخصوص رساله لر تألیف ونشر ایلمش
ایسه ده اول اثناده بومقوله اختراعات نافعه یه فرانسه ده پك اعتبار
اولنمدیغی جهتله اشبو اصول اجرا قلنمامش ایدی ٠

اندن تقریبا یوزسنه صکره هانوره لی برغ شتراسر نام هنرور ینه
سالف الذکر آمونتونك تصور کرده سی اولان اساس اوزرینه
مبنی بر تلغراف اصول جدیدی تصور واعلان ایدوب اولوقت
المانیاده بونك لهسنده وعلیهنده پك چوق مباحثات جریان
ایتدکدن صکره نهایت ممتنع الاجرا اولمسنه حکم اولنمش ایسه ده
انکلتره دولتی خلقك اعتراضاتنه احالهٔ سمع اعتبار ایتمیه رك اصول
مذکوری اتخاذ واجرا وموجدمومی الیهه موجب شوق وغیرت اولمق
اوزره بش بیك لیرا اعطا ایلدی ٠

بیك یدی یوز اوچ تاریخنده اصول مذکور فرانسه ده دخی
اتخاذ ولازم کلان مواقع مهمه ده تلغراف خطلری انشا قلندی
اشبو اشارت ایله بر خبر اون ساعتلك مسافه یه اون دقیقه
ظرفنده نقل اولنه بیلورایدی ٠ خفی اولمیه جغی وجهله اشبو طریق
ایله یالکز کوندزلری هوا اچیق اولدیغی حالده مخابره ممکن اولوب
سائر وقتلرده ایشه یرامدیغندن ١٨٤٣ سنه سنده الیٰ دخی
استعمال اولنمق اوزره فرانسه ده بعض اصول تصور اولنمش
ایسه ده اولبابده اختیار اولنه جق تکلفاته مقابل فائده سی ملحوظ

اولمدیغندن اجرا سندن صرف نظر قلنمشدر . اوروپاده انشا اولنان بو مقوله تلغرافلر دولت امورینه مخصوص اولوب افراد اهالی استعمالنه مأذون دکللر ایدی .

مصر والیسی اسبق محمد علی پاشا دخی اسکندریه ایله قاهره بیننده اصول مذکور اوزره بر تلغراف خطی انشا ایدوب موقعین مذکورین میاننده یارم ساعت ظرفنده مخابره اولنور ایدی . خط مذکور بر ساعت بعدنده قرق قله دن عبارت اولوب ۱۲۳۹ سنهٔ هجریه سنده ابرو اسمنده هزارفن بر ارمنی معرفتیله انشا اولنمشدر .

اشبو تلغراف هوائی هر نقدر اصلاح اولنمش ایسه ده بر منوال محرر کیجه لری و پوسلی هوالرده ایشلمدیکندن وتیمور یول احداثندن صکره اکثریا حوادث تیمور یول ایله دها اوّل محلنه واصل اولدیغندن تلغراف مذکورك اهمیت واعتباری قالمامشیدی . بناءً علیه نقل اخبار ایچون دها بر صورت سریعه تحری اولنه رق قوهٔ الفتریقیه اصولی کشف اولنمشدر .

اشبو تلغراف الفتریقی مخترعات جدیده دن ایسه ده موقع بحث وتذکره قونیله لی تقریباً یوز سنه وار در . الك اوّل جنوه لی لساژ نام بر هنرور میلادك ۱۷۷٤ سنه سنده هر بری بر حرف هجایه دلالت ایتمك اوزره لاتین الف باسی عددنجه یکرمی درت تل تمدید و بونلری بر الفتریق ماکینه سی ایله تحریك ایدرك افادهٔ مرام اولنمسی طریقنی تصور ایلمشیدی . بعده رایزر اسمنده بر المانیالو دخی مومی الیه لساژك اثرینه اقتفا ایله ۱۷۹٤ ده قوهٔ مقناطیسیه یی تلغرافده استعمال ایلمکه چالشمش واسپانیاده سالوا نام بر ذات دخی بونك تصوراتنه بعض شی علاوه ایلمشدر .

۱۸۱۱ ده سومرینك اول انشاده یکی اختراع اولنمش اولان وولتا ستونی تعبیر اولنور برنوع القتریق آلتنك بو خصوصده استعمالنی تصور ایدوب بوندن براز وقت صکره اورستد اسمنده بریسی دخی سیالهٔ القتریقیه نك مقناطیسلی برمیلی محل اصلیسندن تحریك ایلدیکنی کشف ایلدی . شو اساسك ظاهره اخراجنی متعاقب آمپر نام ذات بونك تلغرافده استعمالنی تصور ایدوب فقط ۱۸۳۲ سنه سنده شیلینك نام ذات دقدمجه شو ایغر معرفتیله کشف اولنمش اولان غالوا نومتر اصولی واسطه سیله سالف الذکر آمپرك تصورینی فعله کتوردی . تلغراف القتریقك اول باویه را و بلچیقاده انشا و استعمال اولنوب بعده انکلتره یه انتقال ایتمش وفرانسه ده برنجی خط ۱۸۴۵ سنه سنده پارس ایله ویرسایل بیننده تمدید قلنمشدر .

اشته اولوقتدن بری تلغراف القتریقی ازوقت ظرفنده زیاده ترقی وتوسع ایدوب بو نکله مخابره نك سرعتی فوق ما یتصور برامر عجیبدر . ضیا بر ثانیه ظرفنده یتمش بیك ساعتلك مسافه قطع ایلدیکی حالده قوهٔ القتریقیه دها بوندن زیاده سرعتله حرکت ایدوب بو صورتده اشارات القتریقیه همان آن واحدده محلنه واصل اولورد یمکدر .

مثلا درسعادتدن کشیده اولنان براشارت صدوری انده پارس ولونده و بغداده واصل اولور . بو مثللو برخط القتریقینك ایکی اوجنده بولنان ایکی شخص حروف هجایه دلالت ایدر اشارات ایله مصاحبت ایتمك ایچون نقدر وقت لازم کلور ایسه اومدت ظرفنده یکدیکرینه افادهٔ مرام ایدرلر .

وبردقیقه ظرفنده یوزیکرمی اشارت نقل اولنه بیلور ٭

انکلتره ده صناعت وتجارتجه سرعت مخابره نك كمال اهمیتی جهتیله تلغراف القتریقینك ایجادندن برقاچ سنه مرور ایدر ایتمز یوز اللی شهر بیننده واوچ بیك ساعت امتدادنده خطوط تلغرافیه تمدید قلنمشدر٭

ممالك مجتمعهٔ امریقاده دخی بونك تكثیرینه زیاده اهتمام اولنه رق بش التی بیك ساعتلك مسافه ده خطوط تلغرافیه انشا قلنمشدر٭ الیوم فرانسه والمانیاده والحاصل اوروپانك هرطرفنده فوق الغایه تكثر ایتمشدر٭

اشته تلغراف القتریقینك صورت اختراع وانتشاری وجه مشروح اوزره اولوب سائر مخترعات جسیمه مثللو از وقت ظرفنده فوق الغایه كسب ترقی وانتشار ایلمشدر٭ حكومتلر تلغراف واسطه سیله زیر اداره سنده بولنان ممالك وقوعاتندن درحال خبردار اوله رق مهام مصالح مملكتی طوغریدن طوغری یه تسویه ایتدكلری مثللو عموم ناس وبا خصوص اهل تجارت وصناعت بوندن فوائد لاتحصی استحصال ایدرلر٭

یقین وقته قدر اوروپاده تلغراف ایله مخابره ایلمك حكومته مخصوص اولوب افراد اهالی یه تعمیمی امن واسایش مملكت جهتیله محاذیر عظیمه یی مستلزم اولور ظن اولنور ایدی٭ فقط تیمور یوللرك احداثنده بونلرك حسن اداره سی مطلقا مخابرات تلغرافیه یه متوقف اولدیغی آكلاشلمشدر٭ شویله كه كرك تیمور یولجه بركونه سقطلق ظهورنده وكرك عربه قطارلرینك یولده برقضایه تصادفنده درحال كیفیتك باتلغراف اقتضا ایدن محلاره اشعاری

ممكن اولديغندن بو كفيت يولجيلره موجب امنيت اوله جغي مثللو تيمور يول قومپانيه لري مخابرات واقعه لريني تلغراف واسطه سيله اجراده سهولت وامنيت كوردكلرندن بونلرك وقوعبولان استدعالرينه مبني تلغراف ايله مخابره ايتلرينه طرف حكومتدن مساعده كوسترلمشيدي . بونك اوزرينه خلقك تلغراف ايله مخابره ايلمسي ظن اولنديغي درجه مخاطره لو برشي اولمديغي آكلاشلمش اولمغله بعض قيود وشروطه رعايت اولنمق شرطيله اولبابده عمومه دخي رخصت ويرلمشدر .

شروط مذكوره نك باشلوجه سي دخي ارسالي مطلوب اولان مكتوبك حاوي اولديغي امضا حقيقة مرسلك اولديغي تحقيق قلنمق وكوندريلان مكاتيبك مآلي صريح اوله رق مطلقا تلغراف مأمورلري واسطه سيله نقل ومخل نظام واداب كورينان تحريرات رد اولنمق قضيه لرندن عبارتدر .

برنوال محرر تلغراف التريقينك سرعتي فوق مايتصور امور غريبه دن اولوب بونك درجه سي آكلاشلمق اوزره زيرده بعض مثال ايراد قلنمشدر ١٨٤٦ سنه سنده ممالك مجتمعۀ امريقا رئيس جمهورينك مكسيقا محاربه سند دائر تلفظ ايلديكي برنطق بيوك قطعه ده برغزته نك اينجه حروف ايله ايكي ستونني طولديره جق قدر مطول اولديغي حالده اوچ ساعت ظرفنده تلغراف ايله نقل واستنساخ اولنمشدر . كذلك ممالك مذكوره رؤساسندن برينك الـلي بيك كلمه دن عبارت يعني تقريبا اورته قطعه ده يوز صحيفه لو بر كتاب جسامتنده اولان برقطعه تحريراتي برخط اوزرنده واقع اون يدي شهره بركون ظرفنده نقل وايصال قلنمش و ١٨٤٩

سنه سنده ملت مجلسنك كشادى مناسبتيله بلچيقا قرالنك نطق بيك التى يوز كلمه دن مركب اوله رق تنوه ايلديكى بر مقالهٔ رسميه قرق يدى دقيقه ده انورس شهرينه نقل اولنمشدر ·

تلغرافك فوائد ومحسناتى دخى همان سرعتى نسبتنده اولوب اليوم دنياده بولنان خطوط تلغرافيه نك التى ارزوئى بولنان امريقا خطلرى واسطه سيله بعض كره فورطنه ظهورى دخى استخبار واكا كوره تدابير لازمه يه تشبث اولنور · قضاى ناكهانى سرعتده ضرب مثل ومبالغات شعريه ده دخى بو مقامده مستعمل اولديغى حالده حكم خفيهٔ الهيه دن اولان اشبو سيالهٔ الكتريقيه نك اكا دخى مسابقتى فى الحقيقه اغرب حالات وبونك تلغرافده استعمالى اعظم مخترعاندر ·

هله تيمور يوللرنده مشهود اولان فوائدى تعداد وبيانه كلمز · ازجمله عربه قطارلرى اوقات معينه سنده ورود ايتمدكلرى حالده سبب تأخرلرى درعقب تلغراف ايله معلوم اولديغى مثللو بر قضايه اوغرادقلرى وياخود بر مضايقه ده بولندقلرى صورتده دخى درحال معاونت لازمه اجرا قلنور وتعجيل وتسريعى مراد اولنديغى حالده تلغراف ايله خبر ويريله رك استقبالنه بر لوقوموتيف دها ارسال وياخود تهيئه اولنور والحاصل تيمور يول يولجيلرينك بالوجوه امن واسايشلرينه كلى مدارى واردر ·

تجار كندولرينه متعلق سفائنك حركت ومواصلتى وممالك سائره ده هر درلو امتعه وارزاقك فيئاتنى وكافهٔ دول اسهامنك ترقى وتدنيسنى درحال استخبار ايده بيلورلر وامريقا واوروپانك بيوك شهرلرنده مخابرات تلغرافيه محال بعيده ايله مخابره يه مخصوص

اولیوب بر محله ده یانقین ظهور ایتدکده درعقب اقتضا ایدن محلاره اخباری و امور ضبطیه‌جه قراغول‌خانه‌لره تنبیهات عاجله اجراسی ضمننده تلغراف استعمال اولندقدن بشقه افراد اهالی درون شهرده اوزاقجه بر محلده بولندقاری حالده خانه و یاخود مغازه‌لرینه تلغراف واسطه‌سیله خبر کوندرلر والحاصل بعض اسکی مثاللرده ایشلدیکی وجهله اشبو تلغراف بر مهر مطلسم قبیلندن برشی اولوب انسان محل بعیده‌ده بولنان اقربا واحباسیله عادتا همجلس کبی مصاحبت والفت ایده بیلور وکرک امریقاده وکرک انکلتره‌ده شطرنج مراقلولری الی التمش ساعتلك مسافه‌ده بولندقلری حالده تلغراف واسطه‌سیله شطرنج اوینادقلرینك وقوعی دخی پك چوق کورلمشدر .

سیالهٔ الکتریقیه برثانیه ظرفنده کرهٔ ارضی اوچ کره دن زیاده دور ایلدیکندن کرهٔ ارضی اون بیك کره احاطه ایده‌جك امتدادده بر تلغراف الکتریقی خطی فرض اولنسه براوجندن دیکر اوجنه خبر کوندریلوب بونك جوابی النددقدن صکره تکرار بعض ملاحظه بیان اولنوب بوکا دخی جواب قطعی المسی بر کون ظرفنده ممکن اولور .

قتل وسرقت وامثالی حرکات غیرمرضیه ارتکاب ایدن اصحاب جرائمك بریسی تیمور یول عربه‌سنه راکبا برطرفه فرار ایلدیکی تقدیرده درعقب متهمك اشکالیله برابر صورت حال تلغراف واسطه‌سیله هرطرفه اخبار اولنه‌رق مجرم عربه دن چیقدقده اخذ وکرفت اولنور

بعض اغرخسته‌لق حالنده دخی تلغراف واسطه‌سیله ملك بعیده‌ده

بولنان مشهور طبیبلره مراجعت اولنوب بوحالده خسته وطبیب بولندقلری محللر تلغرافخانه لرینه کیدرك مخابره وطبیبك بوصورتله ویره جکی رچته موجبنجه عمل اولنور ٠

تیمور یول قطارلری کیدرکن بعض کره واقع اولدیغی وجهله ماکینه جیسی بر قضایه اوغرایه رق قطار کندو باشنه کندیکی حالده نهایت بر یره کمال شدتله چاتوب کرك درونده بولنانلری وکرك مقابلنه کله جك ابنیه یی تلف ومضمحل ایده جکندن اوحالده تلغراف ایله خبر ویریله رك واقع اوله جق خساراتك منع وقوعی ضمننده تدابیر مقتضیه یه تشبث اولنور ٠

تحت البحر تمدید اولنان خطوط تلغرافیه نك قاره خطلرنده فرقی بالکز تلك قعر دریاده بولنمسندن عبارت اولوب برده دکز تللری تأثیر رطوبتدن وقایهٔ غوته پرقا تعبیر اولنور برنوع صمغ ایله قابلودر ٠ الك اول بوقبیلدن انشا اولنان تلغراف خطی ١٨٥٠ سنه سنده فرانسه ایله انکلتره بیننده واقع قاله بوغازینك برطرفندن دیکر طرفنه اولوب ١٨٥١ سنه سنده دخی انکلتره ایله ایرلانده ولوندره ایله اوستند وقوپهاغ بینلرنده تمدید قلنمشدر ٠

میلادك ١٨٥٨ سنه سنده انکلتره ایله امریقا بیننده تحت البحر بر تلغراف خطی تمدیدینه مباشرت اولنوب بعد مسافه جهتیله تل تحمل ایده میدرك ایکی دفعه قرلمش ایسه ده اوچنجیسنده موفق اولندرق سنهٔ مذکوره اغستوسنك اون اوچنده ختام بولمش ورسما کشادی کونی اولان اون التیسنده اوتوز برکلمه دن مرکب اولملق اوزره امریقادن انکلتره یه یازیلان برتلغرافنامه اوتوز بش دقیقه ظرفنده انکلتره یه وقرالیچه حضرتلری طرفندن رئیس

جمهوره خطاباً طقسان طقوز کلمه‌دن عبارت تحریر اولنان جوابنامه دخی التمش بش دقیقه‌ده امریقایه نقل اولنمشدر. اشبو خطك براوجی ایرلانده‌ده واقع والنتیا ودیکری نیوفاوندلاند اسکله‌لرنده اولوب اون بش کون قدر ایشلدکدن صکره بوزلمش و بونك کلی مصارف وتکلفاته متوقف اولدیغی جهتله شمدی یه قدر تکرار انشاسنه تشبث قلنمامشدر.

(منیف)

(مدخل علم ژئولوژی)

ایکنجی فصل

اجسام عنصریهٔ معدنیه بیاننده در

خلقك احتیاجی وزر وزیوره اولان حرص وطمعی اجسام معدنیه‌نك کشف وتحریسنه سبب مستقل اولمش وازمنهٔ قدیمه‌ده بیله نوع انسان ایشنه یرایه‌جق مواد معدنیه‌یی بیلوب کندینه مقتضی اولان الات وادواتك تدارك واعمالی ایچون مواد مذکوره‌یی زیرزمینده تحری ایلمشدر. چونکه لوازم مدنیتدن اولان حرف وصنایع اجسام معدنیه‌دن معمول آلات وادواته محتاج اولوب بونلرك اصلاح ودرجهٔ کماله ایصالی مدار عمران وابادانی اوله‌جغی ازادهٔ قید و بیاندر.

حکمای متقدمین اجسام معدنیه یی مرکب ظن ایلدکلرندن بونلرك جمله سی جنسیت جهتیله شیء واحد اولوب فقط مختلف الخواص اولری مواد اجنبیهٔ سائره ایله مخلوط بولندقلرندن نشأت ایتدیکنه ذاهب اولمشلرایدی . بو سببه مبنی معادن مذکوره نك بعض خسیسلرینی التون وکمشه تحویل ایلمه نك طریق وچاره سنی تحری ایلمشلردر . وذهبی دخی معدنی جسملرك اساسی قیاس ایلدکلرندن مخلوط بولنان مواد اجنبیهٔ مذکوره دن بالتفریق تصفیه اوله رق التونه قلب وتحویللری ممکندر ظن ایدرلر ایدی . وحکمای متقدمین زمانلرنده معلوم اولان اجسام معدنیه زیبق نحاس حدید قلای اسرب فضه ذهب اولمق اوزره یدی اولوب تجربه لری دائما اولکی بش معدنی التون ویاخود کمشه تحویل ایلمك مقصدینه منحصر اوله رق بوفنه دخی علم کیمیا تسمیه ایتمشلرایدی . اوروپاده بیله برقاچ قرال علم مذکوره هوس ایدوب حتی آلمانیا امپراطوری اوچنجی فریدریق کویا حصوله کتورمش اولدیغی التوندن سکه ضرب ایتدیرمش وعلم مذکور ایله مشغول اولانلره دخی اصلزاده لك عنوانی ویرمش ایدی . لکن ١٥٠٠ سنهٔ میلادیه سنده ورتنبروغ دوقه سی بولنان فریدریق بو مثللو شیلره معتقد اولمدیغندن کیمیاکرلردن برینه تیموردن برداراغاجی التونه قلب ایلمسنی تکلیف ایدوب اول دخی وعد ایلمش ایسه ده بالطبع انجازایده مدیکندن مذکور داراغاجنه صلب ایتدیرمش اولدیغی روایت اولنور .

(اجسام عنصریهٔ معدنیه‌نك خواص عمومیه‌سی)

معلوم اوله که اجسام معدنیه‌نك الوانی متنوع اولیوب اجسام سائره‌نك الواننده‌ن پك بشقه‌در . والتون ایله باقردن بشقه‌لری صاری وقرمزی رنكلرده بولنمیوب اكثریسی بیاض ویاخود بوزكامیال واكثر حالده مجلا وغیر شفاف اولورلر . جلا قبول ایتمه‌لری بردرجه‌ده اولیوب بعضیسی آز وبعضیسی زیاده جلا قبول ایدر وبو دخی اجسام سائره‌نك جلاسنه بكزمیوب معدنلره مخصوص برحالتدر كه جلای معدنی تعبیر اولنور . على العموم معادنده لذت ورائحه یوغیسه‌ده بعضیلرنده دالك وتماس ایله برقسم رائحه ظهور ایدر وصوده منحل اولیوب فقط حامضات تسمیه اولنان مایعاتده منحل اولورلر وثقلت جهتیله دخی درجات مختلفه‌ده اولوب اجسام سائره‌دن خفیف وثقیللی واردر مثلا پلاتنه تعبیر اولنان معدن الك اغری وپوتاسیوم الك خفیفی اولوب حتی صودن دخی اخفدر . اجسام معدنیهٔ خفیفه ایكی قسمه منقسم اولوب برینه معادن قلویه ودیكرینه اتربهٔ قلویه ویاخود معادن ترابیهٔ قلویه تسمیه اولنور ومعادن قلویه اوچ واتربه دخی اوچدر وثقلتلری زیاده اولان معادن دخی بین الناس معلوم وعلى الاطلاق معدن تسمیه اولنان اجسامدر

معادنك خواص عمومیه‌لرندن بریده‌خی مذاب اولملریدر . لكن هر برینك درجهٔ اذابه‌لری مختلف اولوب زیبق ایسه عادی حرارتده بالطبع مایعدر وپوتاسیوم وسودیوم وقلای وبزموت معدنلری جزئی حرارتله اریوب حدیدك اذابه‌سی فرونلرده بالعمل حصول

ممکن اولان حرارت شدیده یه محتاجدر ومعادندن بعضیلری زیاده حرارتله طیار اوله‌رق ادخنه یه منقلب اولورلر وبعض معادن دخی اریمکسزین اشتعال ایدوب مثلا غایت اینجه توتیا چبوقلری علووده مشتعل اولور . صلابت خصوصنده دخی معادنده درجات مختلفه واردر وتیمورك چلیکه تحویلی مثللو بالعمل بعضاً درجهٔ صلابتلری تزیید اولنه بیلور . متقدمین اسلحه‌لرینی نحاس وتوتیا معدنلرندن عبارت بر خلیطه ایله اعمال ایدرلر ایدی یعنی بو اختلاط ایله صلابتلری تزیید اولنور ایدی . کذلك اجسام معدنیه درجهٔ مختلفده مصوت اولور مثلا یومشاق اولان معدنلر اصلا مصوت اولمیوب الك زیاده سرت اولانلر جمله سندن زیاده مصوتدر

معادندن بعضیلری متطرق یعنی چکیج ایله ضرب اولندقده منکسر اولمیه‌رق اینجه لوحه وورقه حالنی کسبه صالحدر . التون کمش باقر قلای پلاتینه قورشون توتیا تیمور زیبق صلب وسائره کبی متطرق اولان معادنك جمله سی دخی قابل الانجراردر یعنی حدیده‌دن امرار اولندقده اینجه تل حالنی کسب ایده بیلور وجمله سندن زیاده منجر اولان التون کمش پلاتینه تیمور وباقر معدنلری اولوب لکن اکثریا معدنلرك تطرق وانجرار خاصه‌لری بیننده تناسب یوقدر مثلا تیمور غایت اینجه تل حالنی کسب ایده بیلور حالبوکه تطرقه قابلیتی پك آز اولمغله اینجه لوحه صورتنی کسب ایدمز ومعادنك قوهٔ ارتباطیه سی دخی اولوب مثلا اینجه تل حالنده اولدقلرنده اوجلرینه تعلیق اولنان ثقلتلره متحمل اولملریدر . بو دخی قوهٔ تطرقیه وقوهٔ انجراریه کبی جمله معدنلرده غیر مساوات اوزره‌در .

بوذکر اولنان قوتلرك مهما امکن درجه لری آکلاشلمق ایچون
بو محلده برقاچ مثال ایراد اولنور . کمشك قوۀ تطرقیه سی
برمرتبه درکه غایت خالص اولمدیغی حالده براصبعك یوز بیك
قسمنده برقسمندن $\frac{١}{١٠٠٠٠٠}$ دها اینجه راده سنده لوحه حاصل
اوله بیلور والتون دها زیاده متطرق اولوب بر بغدای مقدارندن
اللی التی اصبع مربع محلی استیعاب ایده جك قدر بیوك لوحه حاصل
ایتدیریله بیلور . ورصادلرك استعمال ایلدکلری کمش تللرك ثخنی
براینجه شعردن آزدر و بر بغدای مقداری کمشدن درتیوز قدم
طولنده برتل چکیله بیلور والتونك قوۀ ارتباطیه سی شول
مرتبه درکه براصبعك عشری مقداری قطری اولان تلك
اوجنه یوز اللی بش قیه اغرلغنده برثقل تعلیق اولنسه مذکور تل
منکسر اولمز واول قطرده بولنان تیمور تلی ایسه انجق یوز قرق قیه یه
متحملدر . معادنده قوۀ ارتباطیه سی الڭ زیاده اولان التون اولوب
قوۀ مذکوره سی الڭ آز اولان قورشوندر (ادهم)
ناظر تجارت ومعارف عمومیه

(صوتك ماهیت وانواع وخواصی) (مابعد)

برمانع بخارینك قوۀ الاستیقیه سی انك اوزرینه اجرا اولنان
تضییقدن زیاده اولدیغی حالده غلیانی ظاهر اولوب صوتك دخی

غلیانی بر وجه آتی وقوع بولور · شویله که بر قاب درونننده
بولنان صویك ابتدا آتشه یقین اولان قسم تحتانیسی تسخن
ایتدکه باشلیوب ایصینمش اولان اجزای فردیهسی ایصینمامش اولان
صو طبقاتنك اجزاء فردیهسندن دها خفیف اوله‌جغندن اشبو خفت
کسب ایدن اجزاء فردیه قابك یان طرفلرندن یوقارو یه طوغری صعود
و یوقارو ده بولنان صغوق اجزاء فردیه‌سی دخی تسخن ایتمش اولان
اجزاء فردیه‌سنه نسبةً دها اغر اوله‌جغندن قابك اورته‌سندن اشاغی یه
نزول ایتدکه باشلیوب بو وجهله قاب درونننده جهت متقابله‌ده ایکی
جریان حاصل اولور · صویك کافهٔ اجزاسی تسخن ایدرك مساوی
بر درجهٔ حرارته کلدکدنصکره بخاره منقلب اولمغه باشلرایسه‌ده
صویك اوزرینه هوای نسیمك اجرا ایلدیکی تضییق سببیله
اشبو بخار سربستجه خارجه چیقه‌میوب بخارك درجهٔ
حرارتی زیاده‌لشدکجه قوهٔ الاستیقیه‌سی دخی تزاید ایدرك نهایت
هوای نسیمك تضییقنه غلبه ایلدکده اولوقت سربست اوله‌رق
طیشاری چیقمغه باشلیوب صو درونننده دخی بر قفرتی حاصل اولور
واشته غلیان بوندن عبارتدر · سوحاله نظراً بر صویك غلیانی
ایچون لازم کلان حرارت صو اوزرینه اجرا اولنان تضییق ایله
متناسب اولوب تضییق زیاده اولدقجه غلیان ایچون اقتضا ایدن
حرارتك دخی زیاده اولمسی ایجاب ایده‌جکی آکلاشیلور ·
صودخی هر طرفی محکم قالو بر قاب درونننده تحلل ایتمکسزین
بیاض درجهٔ حرارت شدتنده تسخین ایلك ممکن اولدیغی مثلاو
هواسی تخلیه اولنمش بر محلده دخی صویك زائد درت درجه حرارتده
بخاره منقلب اولدیغی مجرب ومعلومدر ·

بوندن باشقه صو يك ثقلت اضافيه سنك تحالف دخى غليانى ايچون مقتضى اولان درجۀ حرارتى تبديل ايده بيلمور . شو يله كه صو يك درونه برمقدار اسپرتو قونلديغى حالده اسپرتونك صو ايچون اولان مناسبت كيمويه سى زياده اولوب صودن دخى زياده طيار اولديغندن اسپرتونك اجزاى فرديه سى اثناى تبخرنده صويك اجزاى فرديه سنى برابر آلوب كوتوره جكندن اولكى حالنده هرقاچ درجده غليان ايدر ايسه اسپرتو قونلدقده اندن اون ويا اون بش درجه دون واكر صويك ايچنده برمقدار عادى طوز حل اولنه جق اولور ايسه طوزك اجزاى فرديه سى صويك اجزاى فرديه سنى طوته جغندن عادى صو هرقاچ درجه ده قينار ايسه طوزلو صو اندن يدى وسكز واون درجه زياده حرارتده غليان ايدر وبرده درجۀ حرارت هرنقدر زياده اولور ايسه اولسون صو يك يالكز حرارت واسطه سيله تحلل ايلمديكى امر محققدر .

صو هواى نسيمينك حرارتنه مساوى اولان عادى درجۀ حرارتده دائما مايع حالنده بولنوب لكن تبريد اولنه رق درجۀ حرارتى ميزان الحراره نك صفر درجه سندن اشاغى بر درجه يه قدر تنزيل اولنه جق اولور ايسه صلب حالنى كسب ايدرك بوزه منقلب اولور . كافۀ اجسامك تبريد اولنه رق درجۀ حرارتى تنزيل اولنديغى حالده حجملرى منقبض اولور وحجملرى كوچلدكجه ثقلت اضافيه لرى تزايد ايدر فقط صو بولنديغى درجۀ حرارتدن زائد درت درجه يه قدر تبريد اولندقده اجسام سائره مثللو حجمى منقبض اراه رق ثقلت اضافيه سى تزايد ايدرسه ده

درتدن صفر درجه‌یه قدر تبرید اولندقده بالعکس حجمی منبسط اوله‌رق ثقلتی تناقص ایدر وکافهٔ اجزاسی صفر درجهٔ حرارته کلدکده تجمد ایدرك حجمی اون درت جزؤده برجزؤ مقداری زیاده‌لنور یعنی اون درت قدم مکعبنده اولان صو تجمد ایلدکده اون بش قدم محلی استیعاب ایدر ٠

اون بش درجهٔ حرارتده اولان صویك ثقلت اضافیه‌سی واحد فرض اولندیغی حالده انك تجمدیله حاصل اولان بوزك ثقلت اضافیه‌سی ۰،۹۲ مقداری اولور٠

صو تجمد ایدرایکن حجمنك بیومسیله برقوهٔ دافعه کسب ایده‌جکندن قیش کونلری صغوق اولان هوالرده صو تجمد ایلدکده درونده بولندیغی قابلری قیردیغی جمله‌نك معلومیدر ٠ حتی بر پرمق ثخنده اولان تیمور بر طوب صو ایله مملو و هرطرفی مسدود اوله‌رق شدید بر صغوغه ترك اولندقده اون ایکی ساعت ظرفنده درونده بولنان صویك کاملاً تجمد ایتمسیله ایکی یردن چاتلادیغی واون بیك بشیوزاوتوز درت قیه مقداری برقوت ایله قیریله‌بیله‌جك درجه‌ده قالین و باقردن معمول برکره وجه مذکور یارلادیغی فیلورانچه شهرنده بالتجربه مشاهده اولنمشدر ٠

قیش کونلری اجسام نباتیه‌نك فنالشملری مساماتلرینه نفوذ ایتمش اولان اجزای مائیه‌نك تجمد ایتمسیله اساس عضویلرینه خلل کلمسکدن و مساماتلری زیاده‌جه اولان طاشلرك قیش کونلری چاتلاملری دخی ذکر اولنان سببدن نشأت ایدر برکیفیتدر ٠ بناءعلیه ابنیه‌ده مستعمل اولان طاشلر ابتدادن تجربه اولنه‌رق چاتلا یوب چاتلامیه‌جغی آکلاشلمسی ایجاب ایدر و بونك

تجربه‌سی دخی استعمال اوله‌جق طاشدن بر پارچه‌سی ملح کبریت سوده محلولی درونده وضع اوله‌رق انده براز مدت توقیف اولندقدنصکره چیقاریلوب هوایه ترك اولندقده محلول مذکوردن طاشك پارقلرینه ومسامانه نفوذ ایتمش اولان مقدارینك قریستاللانمسیله اثر مذکورك عینی وقوعبوله‌جغندن اکر بو تجربه ایله مذکور طاش چاتلایه‌جق اولورایسه ابنیه‌ده استعماله الویرشلی اولدیغی تبین ایدر ٠

بر بچق پرمق تخننده اولان بوز یالکز برادمك واوچ پارمق تخننده‌کی بوز مسلح برسوارینك واون ایکی پارمق تخننده‌کی بوز دخی یوکلی برعربه‌نك اغرلغنه متحمل اولدقدن بشقه اوزرنده مکمل براردو دخی مرور ایده‌بیلور ٠

هوادن صکره طبیعتده اك زیاده مبذول اولان جسم صواولوب صولرك ایچنده دخی اك زیاده کثرت اوزره بولنان دکز صولریدر ٠ دکز صولری کرهٔ ارضك اوچ ربعنی احاطه ایدوب مجموعنك حجمی دخی تقریباً کرهٔ ارضك حجمندن اون بیك قات کوچك اولدیغی حالده همان قاره‌نك هر برطرفی دکز ایله محاط کبیدر ٠ ودکزلر ارض اوزرنده بر صورت منتظمه‌ده منتشر اولمیوب نصف کرهٔ جنوبیده بولنان دکزلر نصف شمالیده بولناندن زیاده در

دکزلك کندوسنه مخصوص بر رنکی اولمیوب اکثریا بحر محیط یشیل وبحر سفیدمائی کورینور ٠ بو رنك دائما روی سمانك اچقلغنه کوره تحول ایدوب ایو وکوزل کونلرده هوا زیاده‌سیله صاف وبراق و بولوتلرده دخی زیاده لطافت اولدیغی حالده شعاعات شمسك سطح دریایه مائلاً ورودنده دکزلك رنکی مائی یه قریب کمش رنکنده مشاهده اولنور ٠

عموماً دكز صولرينك طعمى طوزلو واجى اولوب درونده بر مقدار عادى طوز ايله ملح كبريت ماغنزيا و ملح قاربون كلس و ملح قاربون ماغنزيا و بك جزؤى مقداردخى منحل اولەرق ملح كبريت كلس دينلان طوزلر بولنوب اشبو طوزلرك مقداريله دكز صوينك ثقلت اضافيه سى موقعنه كوره مختلفدر . قره دكز اق دكزدن دها آز مقدار عادى طوزى حاوى اولديغندن قره دكزك صويى اق دكزك صويندن خفيف اولوب بوجهتله مثلا اسكندريه دن وارنه يه كيده جك بر سفينه يه مرور اولنه جق دكزلر صولرينك ثقلت اضافيه لرى حساب اولنەرق اكا كوره يوك الماسى لازمه دندر .

زيرا اجسام سابحه يعنى صويه باتميوب اوزرنده يوزن جسملرك خفيف يعنى ثقلت اضافيه سى از اولان بر مايع درونده ثقلت اضافيه سى زياده اولان ديكر بر مايع درونده بولنديغى حالدن دها زياده يرى باتديغى حكمت طبيعيه نك مسائل مثبته سندن اولمغله اومقوله سفينه حد اعتدالدن زياده يوكلى اولديغى حالده اق دكزدن مرور ايدوبده قره دكزه دخولنده آقدكزده بولنديغى قسمنده زياده مقدارى دكزه باته جغى جهتله تهلكه ده بولنور .

مرمره دكزى اق دكز ايله قره دكزك آقنديسى اراسنده بولنديغى جهتله مرمره دكزى قره دكزدن از طوزى حاوى اولەرق بو دكز صوينك ثقلت اضافيه سى قره دكز صوينك ثقلت اضافيه سندن دها ازدر .

بحر لوطك صويى سائر دكزلرك صويندن زياده طوزلى اولوب بحر مذكورك يك قيه صويى ايكيوز التمش يدى قيه قدر مواد ملحيه يى حاويدر . درونده زياده مقدار مواد صلبه بولنمسى

مبـله نقلت اضافیه‌سی شول درجه زیاده‌در که بحر مذکور درونده اياقلری قعر دریایه طوقنمقسزین برادم اياق اوزره طوره بيلدکدن بشقه کوبکندن یوقاریسی صویه باتمدیغی دخی محققدر ·

مختلف دکزلرك حاوی اولدقلری مواد ملحیه مقدارینی و صولرك نقلت اضافیه‌لرینی بيلمك اهل سفاینه الزم بر ماده اولدیغندن طاتلو صو واحد عتباریله مختلف دکز صولرینك مواد ملحیه‌سنك مقدارلری بروجه آتی کوستریلور ·

عادی طاتلو صو	١,٠٠٠
آق دکز صویی	١,٠٣٠
وندیك دکزی	١,٠٢٩
بحر محیط	١,٠٢٨
بحر خزر	١,٠٢٥
یونان دکزی	١,٠١٨
قره دکز	١,٠١٤
مرمره دکزی	١,٠١٣
ازاق دکزی	١,٠١٢

اشبو دکز صولرینك نقلت اضافیه‌لری دخی ذکر اولنان مقدارلرله متناسبدر ·

(صفوت)

ناظر مکتب حربیه

(خواجه)

میزان الهوانك قاچ نوع اولدیغنی و بونك نوجهله اعمال واستعمال قلندیغنی بچن درسده (۱) سویلمش ایدم خاطرکزده اوملیدر ·

(شاکرد)

اوت خاطرمده در · آلت مذکوره هوانك درجهٔ خفت وثقالتنی تعیین ایتمکه مخصوص اولدیغنی و بو وسیله ایله یغمور یاغه جغی ویاخود اچیقلق اوله جغی آکلاشیله بیلدیکنی اوکرندم · انجق بونکله یوکسك طاغلرو برموقعك دیکر بر موقعه نسبتهٔ ارتفاعی دخی اوچلدیکنی ایشتدم · صحیحمیدر ·

(خواجه)

اوت صحیحدر · میزان الهوانك باشلوجه بر فائده سیده بودر · معلوممکز اولدیغی اوزره کافهٔ جبالك ارتفاعی سطح دریایه نسبتله اوچلیلور وساحل بحرده ایکن میزان الهوا اوزرینه تضییق اجرا ایدن ستون هوانی ساحل مذکوردن مثلا بیك ارشون مرتفع بر طاغ تپه سنده فرض اولنان ستون هوائیدن اوزون اوله جغندن اغرلغیده زیاده اولمق امر طبیعی اولمغله میزان الهوا بوریسنده کی جیوه ساحل بحرده بولنلدیغی وقت نه درجه ده ایسه طاغك تپه سنه چیقلدیغی وقت البته براز تنزل ایدر · وقوعبولان

---

(۱) التنجی نومروده محرر علائم سماویه بحثی

تجربه‌لره کوره میزان الهوا اون درت ارشون ارتفاعده بر میلیمترو تنزل ایتدیکندن اکثریا مهندسلر بر موقعك دیکر بر موقعدن نقدر مرتفع اولدیغنی بو اساسه تطبیقا حساب ایدرلر . مثلا سلطان بایزید میدانانك باغچه قپوسندن نقدر یوکسك اولدیغنی اکلامق ایچون اللرنده اولان میزان الهوایه بر کره باغچه قپوسنده باقوب نه درجه‌ده اولدیغنی اکلادقدن صکره کیدوب بر ده سلطان بایزید میداننده نظر ایدرلر . سلطان بایزید میداننده میزان الهوا اوزرینه تضییق اجرا ایدن ستون هوا بهمه حال دیکرندن قصه اوله‌جغندن میزان الهوا درجه‌سی تنزل ایتمك لازم کلور . اکر ایکی میلیمترو تنزل ایتمش ایسه سلطان بایزید میدانی باغچه قپوسندن یکرمی سکز ارشون و اکر اوچ میلیمترو تنزل ایتمش ایسه قرق ایکی ارشون مرتفع اولدیغی اکلاشیلور انجق بر میلیمترویی اون درت ارشون ارتفاع اعتبار ایتمك پك مرتفع اولمیان مواقع و جبال ایچون صحیح اوله بیلورسه‌ده کچن درسده سویلدیکمز وجهله یوکسکلنه‌جکلدکجه طبقات هوا خفیفلشه‌جکندن غایت مرتفع اولان محللر حقنده بو قاعده تعمیم اولنه‌میوب شو فرق دخی حساب اولنمق لازمدر و بوندن بشقه هوا دائما بر حالده بولنه‌میوب آز بر وقتده تغیر ایتمك احتمالی اولدیغندن بر طاغ اولچیله‌جکی تقدیرده بر آدم النده بر میزان الهوا ایله طاغك اتکنده بکلمك و دیکر بریسی کذلك النده بر میزان الهوا اولدیغی حالده طاغك تپه‌سنه چیقوب ایکیسی بر وقت معینده میزان الهوالرینه نظرله اکا کوره حساب اولنمق اقتضا ایده‌جکی مثلا طاغك تپه‌سنه چیقلدقجه برودت زیاده‌لشه‌جکندن و حرارتله منبسط و برودتله منوطی یعنی منقبض

اولمق كافهٔ اجسامك خاصه سندن بولنديغندن طاغك تپه سنده كى ميزان الهواده اولان جيوه برودتدن منوطى اوله‌رق حجمى تناقص و بو وجهله بورى ايچنده زياده‌جه تنزل ايدوب اول وجهله اولنان حساب طوغرى اوله‌ميه‌جغندن اكثريا ميزان الهوالره برده ميزان الحراره ربط ايدرلر و بو صورتله طاغك اتكيله تپه‌سى بيننده اولان حرارت و برودت فرقنى بولوب اكا كوره حساب ايلرلر ٠ بو احتياطلرك جمله‌سى غايت مرتفع محللر ايچون اولوب يوخسه زياده‌سيله مرتفع اولميان و مسافهٔ بعيده‌ده بولنميان مواقع ايچون يكده احتياج كوريله‌مز ٠

افادات مشروحه‌يه نظرا ميزان الهوا ايله برمحلى اوچمك حسابات مختلفه‌يه متوقف عمل كثير كبى كورينورسه‌ده علوم رياضيه‌يه وقوف تامه‌سى اولان ذوات كوره برامر يسيردر ٠

(شاكرد)

ميزان الحراره نصل آلتدر و اجسامك حرارتله منبسط و برودتله منقبض اولمسى نه ديمكدر ٠

(خواجه)

ميزان الحراره فرانسزجه ترمومتر تعبير اولنان آلتدركه حرارت و برودتك درجاتنى بيلديرر ٠ اساسى اجسامك حرارتله منبسط و برودتله منقبض اولمسى قاعده‌سى اوزرينه مبنى اولوب تفصيلى كله‌جك درسلرمزك برنده بيان ايدرم ٠

شاکرد

هوانك نصل جسم اولدیغنی وبعض خواص وکیفیاتنی آکلادم فقط بوندن نه مقوله علائم واثار تولد ایدر ٠

خواجه

هوادن نشأت ایدن علائم واثارك بریسی روزکار اولوب بونك نه صورتله حاصل اولدیغنده دائر هیچ برمعلوماتکز یوقدر ظن ایدرم ٠ روزکار هوانك تموج وتلاطمندن حاصل اولان براثر اولوب بشقه برشی دکلدر ٠ وهوانك تموج وتلاطمی برقاچ سببدن نشأت ایلدیکندن بونلری صره سیله سزه بیان ایدرم ٠ مثلا اوقات حاره ده روزکار اولمدیغی وقتلر یلپازه استعمال اولنور ٠ وبو صورتله هوا تحریك اولندرق روزکار حصوله کتور یلور ٠ چونکه صو قارشدیرلدیغی حالده نصل طالغه لنور ایسه یلپازه ایله تحریك اولندقجه هوا دخی اویله جه تموج ایدر ٠

شاکرد

هوانك تعریفنده غیرقابل اللمس برجسمدر دیو بیورمش ایدیکز (١) لمسی ممکن اوله میان برجسمك تحریك وتموجی نصورتله اوله بیلور ٠

خواجه

فی الحقیقه هوا زیاده سیله رقیق برجسم اولدیغندن ال ایله

---

(١) ایکنجی نومروده محرر علائم سماویه بحثی

طوتلمسی ممکن دکلدر . انجق اجسامك خواص عمومیه سندن اولان عدم تنافذ خاصه سندن ناشی ایکی جسم آن واحدده برمکانی اشغال ایده میه جکاری حکمت طبیعیه نك مسائل مثبته سندن اولمغله یلپازه نك تحرك ایتدیکی یرلرده بولنان هوا تبدیل مکان ایدرك محل اخره انتقال ایدر . وصورت انتقالی کافهٔ اجسام رقیقه مثللو تموج ایدرك وقوعبولور . برحوضك ایچنه برطاش القا اولنور ایسه نه حال مشاهده اولنور .

شاکرد

صوده بردائره تشکل ایتدیکی کوزیلور .

خواجه

بوندن اکلاشیلورکه صویه اتیلان طاش ذاتاً صوایله مملو برمکانی اشغال ایدرك اول مکانده اولان صویی هرطرفه دفع ایتمسی جهتیله صویه اتیلان طاشك جسامتنه واتیلورکن الدیغی قوتك درجه سنه کوره شدتله اطرافه طاغیلور وهرطرفه علی السویه منتشر اولدیغندن دائره کبی کورینور . کچن کون قایقله کلور ایکن یانمزدن بر واپور کچدی وبونك حاصل ایتدیکی طالغه بردرجه قوتلی ایدیکه از قالدی قایغمزی دویره جك ایدی اویله دکلمی .

شاکر

اوت واقعا اویله اولدی . اوکوندنبرو یانمزدن واپور کچرکن زیاده تلاش ایدیورم .

خواجه

صویی تحریك ایدن سببلر هوایی دخی تحریك ونتیجه قابل اولدیغندن وهوایی تحریك ایدن یلپازه صویی طالغه‌لندیرن واپور چرخلرینه مشابه بولندیغندن چرخلرك قوتنده بر یلپازه اعمال اولنه‌رق هوا تحریك اولنه‌جق اولسه برقوتلی ادمی ییقه‌جق درجه‌ده شدتلی روزکار وجوده کتورلمسی ممکندر.

شاکرد

روزکار هوانك تموجندن حاصل اولدیغنی وهوایی تحریك ایله عملی روزکار استحصالی ممکن ایدوکنی اکلادم انجق یازموسمنده سرین وخفیف روزکارلر هبوب ایتدیکی وفصل خریف وشتاده بنالری ییقه‌جق واغاجلری دوبره‌جك درجه ریاح شدیده اسدیکی وقتلرده هوایی تحریك ایدن قوت ندر.

خواجه

برمنوال محرر بونك اسبابی مختلف اولوب برنجیسی هوانك حرارتله منبسط اولمسیدر مثلا برقهوه جزوه‌سی یاریسنه قدر صوایله طولدیریلوب اتشه سورلسه صوایصنوب قاینایه‌رق جزوه‌نك اغزینه قدر چیقار واتشده دها زیاده طوتیلور ایسه طاشوب دوکیلور.

شاکرد

صحیح اویله‌در وبو چوقدنبرو مراقمدر صو ایصندیغی حالده

چوغالمسی ندن نشأت ایدیور. تعریف بیورمکزی رجا ایدرم.

خواجه

صو یك ایصندیغی حالده چوغالمش کورنمسی حرارتله منبسط اوله رق حجمنك تزاید ایلمسندن و بو دخی اجسامده بولنان قوهٔ انبساطیه‌دن نشأت ایدر یعنی قنغی جسم اولورسه اولسون تسخین اولندیغی وقت مساماتنه حرارت دخول ایدرك جزؤ فردلرینی سیرلتدیکندن ناشی اول جسمك حجمی تزاید ایلر.

شاکرد

اویله ایسه قوهٔ انبساطیه دیمك جسملرده اولان تزاید حجم خاصه‌سی دیمکدر.

خواجه

اوت اویله دیمکدر. بو بحثی ایلروده تفصیل ایده جکم. اولوقت لایقیله آکلارسکز. مؤخرا بیان اولنه جق بعض اسبابه مبنی هوا تسخن ایدرك منبسط اولدقده جزوده صو قایناديغی وقت طالغه‌لندیغی کبی هوا دخی تموج ایدرك روزکار حاصل اولور ونقدر زیاده منبسط اولور ایسه اولقدر زیاده تموج ایدر. اره صره هبوب ایدن ریاح شدیده اکثریا کرهٔ نسیم زیاده‌جه منبسط ومتموج اولدیغی وقتلر ظهور ایدر.

(بقیه‌سی صکره) (قدری)

(امید بروندن مکتوب مخصوص فی ۲۷ رمضان)

امید برونی شهری بر کوچك کورفز نهایتنده واقع اولوب لیمانی دخی یوزاون اوچ قولاج عمقنده در . بوطرف اهل اسلامی بیننده جبل قاف اسمیله معروف اوله‌رق جوار شهرده غایت جسیم ومرتفع برطاغ اولوب بوندن نبعان ایدن طاتلو صولر شهرك احتیاجاتنه وفا ایتدکدن بشقه حوالیسنده بولنان باغچه‌لر واورمانلر دخی اندن اسقا اولنور . شهرك اهالیء مسلمه‌سی ممالك سائره دن اولان سکنه سندن یکان زیاده درولسانلری مختلف اولوب ملای وملیباری وهندی وعربی تکلم ایدرلر .

بوطرف اهل اسلامی بیننده موجب نزاع وقتال اولان مسائل دینیه‌یی تحقیق ایلدم . بونلرك اکثریسی شریعت مطهره‌یه نسبت قبول ایدرشیلراولدقدن بشقه تخفیات قبیلندندر . جملهٔ اختلافاتدن بریسی جنازه‌نك حین دفننده اول باشینی یاخود ایاقلرینی قبره ادخال اولنمق اقتضا ایده‌جکی مسئله سیدر . اعتقادات قدیمه‌لری اقتضا سنجه بر آدم صقال صالیویردکدن صکره تراش ایدر ایسه اکا کافر نظریله باقیله‌رق جنازه‌سی نمازی قلنمز وبالعکس بیقلرینی تراش ایلیان ادم دخی اهل اسلامدن عد اولنمیوب اومقوله‌لره سلام ویرلمز . انسان کندو لعابنی بلع ایتمك اوروجی افساد ایدوب بوندن احترازاً رمضانده هرکس اوطه‌لرنده مخصوص توکرك حقه‌سی استعمال ایتدکلری مثللو بونلری جامعده دخی برابر کزدیرولر واغزلرنده استعمال ایتدکلری بر نوع انفیه مبطل صوم عد اولنمز . ونساءنك مهری بش شیلن یعنی یکرمی یدی بچق غروشی تجاوز ایدر ایسه نکاح صحیح اولمز وعقد مجلسلرنده قول قوله صارلمق واو پوشمك شرائط نکاحدندروهر جامعده اوقات نمازده

اون التی مؤذن واون ذرت جابی برلکده قائت ایدرلرودها بوقبیلدن برچوق اعتقادات باطله یه ذاهب ومتمسکدرلر. مقدم دخی یازلدیغی وجهله وسائل سفریه نك تکثریله ممالك بعیده یه عزیمت کسب سهولت ایلدکدن صکره ایچلرندن بعضیلری حجازه کیدوب کلهرك تصحیح اعتقاد وسائرلرینی بوطریقه سوق ایتملری اختلافات حاضره یی منتج اولمشدر. اهالئ مذکوره نك الیوم مستغرق اولدقلری کمال جهالته مبنی علوم دینیه نك اصولیله تعلیم وتدریسنه قابلیتلری اولمدیغندن شمدیلك الأهم اولان فرائض وواجبات نك لساناً تعلیمی ضمننده اولدقچه جسیم برمکتب کشاد وتنظیم ایلدم. بعونه تعالی حسن تأثیراتی مشاهده اولنه جغنی مأمول ایدرم.

بكیچن دفعه بعض احواللندن بحث ایتمش اولدیغم زنکبار جزیره سیله افریقا اراضیسنده بونك ملحقاتندن بولنان (بنباسه) و(لامو) و(کلوه) و(عام) و(سیو) و(پتبه) نواحیسی اهالیسی عموماً اسلام اولوب عربی وحبشی ودیکر برلسان ایله تکلم ایدرلر. محال مذکوره مسقط امامنك برحبشی زوجه سندن اولان مخدومنك زیرادارهسندهدر. مشار الیه غایت فطین ودرایتکار برذات اولوب سواحلدن برایلق قدر ایچرو طرفلرینی تحت اطاعتنه ادخال ایلمشدر.

تحقیقات عاجزانه مه کوره مذکور زنکبار جزیره سی وتوابعی مقدما یمن ملحقاتندن اولدیغی حالده براز الق پورتکیزلی استیلا ایتمش ووهابی ابن سعود شقا وتمود ایامنده مسقط امامی بولنان سعید بحر بن طرفندن جمع ایلدیکی نفیر عام ایله جزیرهٔ مذکوره یه بغتة هجوم ایله برکیجه نك ایچنده اخذ واستردادینه ظفریاب اولمشدر. زنکبار جزیره سی ایله ساحلده بولنان مذکور بنباسه بیننده واقع مسافه یلکن کمیسی ایله اکثریا اوچ کونده قطع اولنور.

ملل سائره الی ایلق مسافه‌ده واقع ممالك بعیده ایله کسب مناسبت
و بو طریق ایله توسیع دائرهٔ تجارت وصناعت ایلدکلری حالده
بزم طرفلرده بومقوله تشبثاتده بالکلیه اهمال اولنمسی جای تأسفدر.
افریقانك اکثر طرفلری اهل اسلام ایله مسکون اولوب بونارله
بیننزده جهت جامعهٔ اسلامیت اولدقده بشقه مقام خلافت کبرایه
شدت ارتباط وانتسابلری درکار و بناء علیه هر یرده مظهر حسن
قبول اوله‌جقلری آشکار اولدیغندن ممالك محروسهٔ شاهانه ایله اهالیٔ
مذکوره بیننده بعض مناسبات دوستانه حصوله کتورلسه منافع
عظیمه‌یی منتج اوله‌جغی مجزومدر.

بوندن درت سنه مقدم مذکور زنکبار جزیره‌سی اهالیٔ
مسلمه‌سندن برچوق اشخاص اولاد وعیاللریله رنجبرلك ایتمك
اوزره اوجوارده واقع دیکر بر محله عزیمت ایدوب عودتلرنده
انکلیز بکلك سفائنندن بریسی بونلره تصادف ایدرك امریقایه نقل
اولنور اسرا کروهندن ظن ایتمکله طاقیله طوتوب امید بروننه
کوتورهرك اوراده سبیلرینی تخلیه ایلمش ومرقوملر مسافه‌نك
بعدیتی جهتیله مملکتلرینه عودت ایده‌میوب اولوقتدنبرو بوطرفلرده
دوچار فقر وسفالت اوله‌رق قالمشلردر. بو بیچاره‌لرك دارودیارلرندن
تدرکین ایدلمسی اولوجهله برپاکلشلق وقوعنه مبنی اولدیغندن ینه
انکلیز سفائنی ایله مملکتلرینه اعاده‌سی موافق حقانیت اوله‌جغندن
شوکیفیت رسیدهٔ سمع عالی اوله‌رق اولبابده انکلتره دولتنه تبلیغات
اجراسیله اهالیٔ مذکوره‌نك مملکتلرینه ارجاعی اسبابنك
استحصالنه همت بیورلسه موجب اجر عظیم اوله‌جغی درکاردر.

(خلاصهٔ پولیتقیه)

انكلتره

كچنلرده پارلمنتوده لهستان مسئله سی درمیان اولندیغی صره ده اعضادن بریسی كلامه اغاز ایله لهستان روسیه نك تحت اداره سنده قالدقجه اوراجه مطلوب اولان صلح واسایشك حصول ودوامی ممكن اوله میوب بوكیفیت دائما اوروپاجه موجب صداع اوله جغندن اسایش عمومینك بقاسی مطلقا قطعهٔ مذكوره نك روسیه دن تفریقنه متوقف اولدیغی بیان ایلمش وخارجیه ناظری لوردجون رسل بوكا جوابا انكلتره دولتی لهستانك استحصال استقلالی یالكز روسیه دولتنه طوقنیوب اوستریا وپروسیا دولتلرینك دخی مغایر منفعتلری اولدیغی وبو مطلبك حصولی دول ثلثهٔ مشارالیهم ایله محاربه یه متوقف اولوب بوكا ایسه انكلتره نك پولتیقه سی مساعد اولمدیغی بیان ایله حرب درجه سنه قدر كیدلمز ایسه ده لهلولرك اصلاح حاللری حقنده هر درلو معاونتك دریغ اولنمیه جغنی ایراد ایلمشدر ·

انكلتره سواحلندن امریقا جمهور جنوبیسنه اسلحه ومهمات حربیه كتمسندن وبونك اوزرینه جمهور شمالی طرفندن انكلتره سفائنی حقنده یوقلمه اصولی اجراسی وسیله سیله بعض معاملات شدیده وقوعبولمسندن طولایی طرفین بیننده تكون ایدن منازعه حربی انتاج ایده جكندن خوف اولنور كن بونك صورت مصلحانه فصل ودفعی ضمننده بودفعه جمهور شمالی طرفندن لوندره یه بر مأمور مخصوص كوندرلمش · وموما الیهك قواعد حقوق ملله زیاده معلوماتی اولدیغندن لوندره ده مقیم امریقا سفیری ایله بالاتفاق مسئلهٔ مذكوره نك حلنه مأمور بولنمشدر ·

انکلتره دولتی دخی جمهور شمالینك اتخاذ ایتدیکی اسبو تدبیردن اظهار کمال ممنونیت ایدوب بو وجهله طرفین بیننده محاربه وقوعی احتمالی شمدیلك برطرف اولمشدر .

روسیه

لهستان مسئله سی حقنده اوروپا دولتلرینك روسیه یه وقوعبولان تبلیغاتی صورت دوستانه ونازکانه‌ده اولوب دول مشار الیهمك هیچ بریسی بوماده‌دن طولایی روسیه‌یه اعلان حرب درجه سنه قدر کیده‌جکی روس حالدن اکلاشیلور ایسه‌ده روسیه دولتی شوحالك نتایج وخیمه‌سندن امین اوله‌مدیغندن برازوقتدنبرو تدارکات کلیهٔ حربیه‌یه تشبث ایدرك مبالغ جسیمه صرفیله قرون شتادلیمانی رقاندها تحکیم وبحر بالطیقده کشت وکذار ایتمك اوزره بر مکمل دوننما تجهیز ایتمك اوزره بولنمقده‌در . دولت مشار الیهانك تدارکاتی امور بحریه‌یه منحصر اولیوب عساکر بریه فرقه‌لری دخی ترتیب وتنظیم ایتمکده‌در .

لهستان

لهستان اختلالنك صورت مصلحانه‌ده دفعی اسبابنك استحصالی خصوصنهٔ دائر انکلتره وفرانسه واوستریا دولتلری طرفندن روسیه‌یه اجرا اولنان تبلیغات دوستانه‌یه دولت مشار الیها جانبندن ویریلان جوابلرده دول مشار الیهمك

مظلومین کندوسنك دخی اخص امالی اولوب فقط شوامرك برآن اول حسن حصولنی حقیقةً ارزو وایدنلر کروه عصاته موجب غیرت وجسارت اوله‌جق تحریکات اجنبیه‌نك دخی وسائلنك استحصالنه همت ایلملری لابد اولدیغنی بیان ایلمشدر٠

روسیه دولتنك اشبو جوابی دول الیهمك دلخواهنه موافق اولمدیغندن اوروپاجه زیاده سوء تأثیری اولمش وفقط بونك اوزرینه نه مقوله تدابیره تشبث اولنه‌جغی هنوز مجهول بولنمشدر٠

لهستان اختلالی کونبکون توسع ایدوب حتی شمدی یه قدر حال اطاعتده و بولنان تجار واهل قراعصاتك مظفریتنه اغترارًا انلره ملحق اولمقده وروسیه عسکری دخی کاکان لهلولر حقنده انواع مظالم وتعدیات اجرا ایتمکده‌درلر٠ ازجمله پیالزف شهری اهالیسنك عصاته بعض معاونت معنویه‌ده بولنمش اولملری بهانه‌سیله روسیه عساکری بونلردن اله کچنلری قتل عام وشهری کاملاً تخریب واحراق ایلمشدر٠

وارشاوده بعض اهالی ایله رهبان طاقمی محاربات حاضره ده وفات ایدن همشهریلرینك روحی ایچون کلیساده دعا ایتمش اولملریله برچوق رهبان روسیه لوطرفندن اخذ وکرفت اولندرق قلعه بندایدلش ایسه‌ده پترسبورغدن ورودایدن امر اوزرینه چوق کچمکسزین سبیللری تخلیه قلنمشدر٠

اسویچره جمهوریله ممالك متحدهٔ الامانیانك بعض کوچك حکومتلرندن ماعدا عموماً اوروپا دولتلری دول ثلثه اثرینه اتباع ایله لهستان مسئله‌سنده دائر روسیه دولتنه تبلیغات اجرا ایلمشلردر٠

یونانستان

یونان قراللغنه انتخاب اولنان دانیمارقه پرنسی گلیوم یورکی شو مسندك قبولنی بعض شرائطه تعلیق ایتمش و بونك مذاکره وتسویه‌سی ضمننده دول حامیه مرخصلرندن مرکب لونده‌ده برقونفرانس تشکیل اولنمش ایدی. مؤخراً النان تلغراف حوادثنه نظراً مرخصلر بیننده اتفاق حاصل اوله‌میه‌رق طاغلمشلردر. بناءً علیه یونان قرالی انتخابی مسئله‌سی یکیدن مشکلاته دوچار اولمشدر.

مسئلهٔ مذکوره‌نك بوصورتله اوزامسندن ناشی الیوم یونانستانك اکثر محلی برحال فترتده بولندرق هرطرفده مخل امن واسایش حالات وقوعبولمقده وحتی آتنه‌ده پك چوق فناالقلر تحدث ایتمکده اولوب ازجمله فرانسه تبعه‌سندن چند نفر اشخاص حقنده سوء قصد وقوعیله جرح اولنمش و درسعادتده دخی اوینامش اولان جانباز سولیه‌نك او یونجیلرندن براوستریالو قزی اوتوز قدر روم جبراً اخذ ایله هتك ناموسنه اجتسار ایلمشلردر. حکومت موقته‌نك کمال ضعفندن ناشی بومقوله اصحاب جنایات مجازاتسز قالدیغندن آتنه‌ده مقیم انکلتره وفرانسه سفیرلری طرفندن حکومت مذکوره‌یه معرض تهدیدده مذکره‌لر اعطا اولنمشدر. حکومت موقته اعضاسی اولوجهله جریان ایدن اویغونسزلقلرك دفعندن عجزلرینی حس ایدرك وقوعبولان استعفالرینه مبنی جمعیت ملیه معرفتیله یرلرینه بشقه‌لری انتخاب اولنمشدر.

فرانسه

بو دفعه فرانسده قوانین مجلسی وقت معینه‌سنك حلولیله قپانمش و ملت مجلسی اعضاسنك انتخابات عمومیه‌سی اشبو شهر مایسك اوتوز برنجی کونی اجرا اولنه‌جغندن طرف حکومتدن رخصت مخصوصه تحصیل اولنمدقجه اهالیدن یکرمیدن زیاده اشخاصك بر یره تجمع ایده‌مامسی حقنده موضوع اولان قانون بوکره فرانسه رسمی غزته‌سیله عامه‌یه اخطار اولنمشدر · فرانسه دولتنك مکسیقاده بولنان عساکری پوابله شهری اوزرینه بالهجوم ضبط ایلمشلردر ·

(مواد مندرجه)

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته
نظریله باقیله رق طابع وبایعلری مسئول طوتیله جقدر

مجموعهٔ فنون

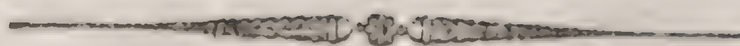
اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

برنجی سنه

نومرو ۱۲ ذی الحجه

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

۱۲۷۹

(اعلان)

مجموعهٔ عاجزانه‌مز احداث اولنه‌لی الیوم تمام برسنه اولوب اشبو نسخه ایله برابر اون ایکی نومروسی چیقارلمشدر . شو مدت من بعد دخی ثبات ودوام ایده‌جکمز حقنده عامه‌یه موجب امنیت اوله‌جغی ملاو عامه طرفندن مشهود چشم ابتهاجمز اولان حسن قبولك بقاسی استدلالنه دخی کافی اوله‌بیله‌جکندن من غیر لیاقة مظهر اولدیغمز شو موفقیت تحدیث نعمت قبیلندن اولمق اوزره کندومزجه برمایهٔ مباهات ومسرت عد اولندرق اولبابده وجیبهٔ شکرانیتی ایفا والی ماشاء الله دوام وترقیسی اسبابنك تیسر حصولنی درگاه الهیدن تمنی واستدعا ایدرز .

بیك ایکیوز طقوز سنه‌سنه مخصوص اولان اشبو اون ایکی نومروسی برلشدیریلوب بشیوز یکرمی ایکی صحیفه‌دن عبارت اوله‌رق برکتاب هیئتنده تجلید وجمله‌سی ایچون مخصوص فهرست ایله برقطعه خطا وصواب جدولی تنظیم وعلاوه قلنه‌جقدر . مشتریلر یدنده بولنان نسخه‌لر دخی استدیکی حالده اولوجهله تجلید اولنمق اوزره اشبو اون ایکنجی نومرو نهایتنده مذکور فهرست ایله خطا وصواب جدوللرندن بر نسخه‌سی ربط اولنمشدر .

مجموعهٔ فنونك بعض نسخه‌لری ایام موعوده‌سنده چیقاریله‌میوب ارالقده تخلف وقوعبولمش واکرچه ابتداکی نومرومزده دخی بالمناسبه بیان اولندیغی وجهله بومقوله فنون غزته‌لری اوراق حوادثه مقیس اولمیوب هروقت وحالده مطالعه‌سندن استفاده اولنه‌بیله جکندن براز تأخرنده بأس اولمدیغی درکار بولنمش ایسه‌ده تأخرات واقعه مجرد کندو مطبعه‌مز اولمیوب سائر محللرده طبع ایتدیرلمسندن نشأت ایتمش ومؤخراً کرك مجموعهٔ فنون وکرك سائر کتب ورسائل نافعه طبعنه مخصوص برمطبعه تنظیم قلنمش اولمغله بوندن بویله مجموعه‌مزك اوقات معینه‌سنده چیقاریله‌جغی مجزومدر .

ابتدا چیقاریلان نومرولردن از باصلمش اولدیغندن بعضلری کاملاً سوریلوب نسخه‌لری قالمامش اولدیغی جهتله عسکره ظهور ایدن مشتریلره اشبو نقصان نومرولر وقتیله یتشدریله‌مامش ایسه‌ده مؤخراً تکرار طبع اولندرق محللرینه ارسال قلنمش اولمغله ضروری‌الوقوع اولان اشبو تأخردن طولایی بیان معذرتله برابر بوندن بویله مقدار وافی نسخه باصلدیغندن طلب اولنه‌جق نومرولرك بلاتأخیر محلنه ایصال اولنه‌جغنی تأمین ایدرز .

مجموعهٔ عاجزانه‌مزه درج اولنمق اوزره بعض ارباب معارف طرفندن لطفاً ارسالنه همت بیوریلان مواد جمیله‌جه شایان قبول کورلدیکی حالده دخی مجموعه‌نك عدم وسعتی جهتیله بعض کره درعقب طبع اولنه‌میوب براز تأخر ایلمکده ایسه‌ده بوکیفیت مجرد ترتیب ورود اصولنه رعایت اولنمسندن نشأت ایتدیکندن بونك بشقه برمعنایه حمل بیورلمامسنی اخطار ایدرز .

يتمش طانوز سنه‌سنه محسوباً مشترى اولان ذواتك مدتلرى
اشبو ذى الحجه غايتنده ختام بولديغندن مجموعه‌لرينك
وقتيله كوندرلمسى طلب ايدنلر سنهٔ آتيه ايچون اقتضا ايدن
بدلاتك بلا تأخير ارسالى خصوصنه همت بيورملرى رجا اولنور ·
مجموعهٔ فنونه متعلق هر درلو اوراق ونقود جمعيت علميهٔ عثمانيه
رياسته خطاباً يازيلوب جمعيت مذكوره‌نك چيچك پازارنده واقع
مركزينه ارسال اولنمسى اقتضا ايدر ·

(وسائط تنويريه)

كونشك غروبيله ضياسى زائل اولدقده انك مقامنده قائم
اوله جق برشى وجوده كتورمك عمر انسانى يى تضعيف ديمك
اولديغندن دفع ظلام ليله چاره بولمق اعظم اسباب تمدن
واجتماعدن اولديغى روشن وآشكاردر ·
فطرت اصليه اوزره تعيش ايدن اقوام شومقصدك حصولى
ضمننده چام وكوكنار وعود وامثالى مواد دهنيه يى شامل
بعض اخشاب استعمال ايدرلر · بوندن درت بيك التيوز سنه
مقدم هندستانده وآسيانك ديكر بعض ممالكنده بال موينك معروف
اولديغى قدماى مؤرخين عندنده متفق عليهدر ·
مصروبرية الشامده وباخصوص يونانستانده ازمنهٔ قديمه‌دنبرو
چراغ ايله زيت ودهن حيوانات ايقاد اولنور ايدى · ويونانستانده
انجق سكزنجى اولمپيادك اواخرنده يعنى تاريخ ميلاددن

يدی یوز قرق درت سنه مقدم بال مومی احداث وبعض
جسیم عبادتخانه‌لرنده لیلاً اجرا اولنان مراسم دینیه اثناسنده اشعال
قلنورایدی . بونك اوزرینه چوق کچمکسزین بال مومی عبادتخانه‌لردن
حکمدار سرایلرینه انتقال وبعده افراد اهالی بیننده دخی
کسب انتشار ایلمشدر .
ازمنهٔ قدیمه‌ده افریقا وآسیا ملل معظمه‌سی اولان ایرانی
وسریانی ومصریلرمعبد وسرایلرینك و پایتخت زقاقلرینك
چراغلرایله تنویرنده بر درجه افراط ایدرلر ایدیکه اهالی کیجه‌ایله
کوندز بینی اصلا فرق ایده‌مزلر ایدی .
اشبو چراغلر دخی پرنج ویاخود طاشدن مصنوع اوله‌رق
درونلرنده اریدلمش ایچ یاغی ایله غایت قالین فتیللر ایقاد
اولنوب سراپا زقاقلره دیزیلور ایدی . فوق الغایه جسیم اولان
اشبو شهرلر جاده‌لرینك بعضیلری برقاچ میل مسافه امتداد نده
اولوب ذکر اولنان چراغ قابلرینك بهری دخی تقریبا یوز قیه
یعنی بش التی صغردن حصوله کله‌جك قدر یاغ استیعاب ایدر ایدی
او مثللو غایت جسیم شهرلرك هر طرفنده بووجهله چراغلر یاقلمسی
نقدر حیوانات ومصارفه محتاج اوله‌جغی ارتق حساب اولنه
فی الحقیقه ملل مذکوره‌نك کمال اقتدار و مدنیتلری محیر
عقول اولوب اگرچه فی زماننا اوروپالولر دخی امر مدنیت
وانتظامده بردرجهٔ اعلایه واصل اولمشلر ایسه‌ده متقدمینك
شوعظمت واقتدارلری ایله بینلرنده بون بعید اولدیغی کندولری
عندنده دخی رهین تسلیم واعترافدر .
انکلیزلر اوچیوز سنه قدر معبد و خانه‌لرنده یالکز حیوانات

وزیتون یاغی ایله ایقاد اولنور قندیل استعمال ایتدکدن صکره میلادك ۱۲۹۰ سنه‌سنده یاغ مومی اختراع ایدوب فرانسه‌ده دخی اول وقته کلنجیه قدر قرال سرایلری واغنیا قوناقلرنده یاغه باترلمش چبوقلر یاقلدیغی حالده بیك اوچیوز التمش تاریخلرنده ژان نام فرانسه قرالی مذکور یاغ مومندن برقاچ دانه فرانسه‌یه کتورمشیدی .

یاغ مومنك اولوقت سائر ینه نسبتله نظافت وسهولت استعمالنه مبنی چوق کچمکسزین بتون اوروپایه منتشر اوله‌رق فرانسه والمانیا واسپانیا وایتالیا مملکتلری دخی اولبابده انکلتره لویه تقلید ایلدیلر فقط اشبو یاغ مومی اعمالنده انکلیزلر ایله فرانسزلر ملل سائره‌یه زیاده تفوق ایتدکلرندن ایك چوق سنه‌لر یاغ مومی مملکتین مذکورتینك باشلو تجارتندن معدود ایدی .

اول اثناده وندیکلولر بال مومی استعمالنه باشلایوب بو جنس موم اولوقته قدر کلیساره مخصوص اولدیغی حالده بونك اور دنیویه‌یه دخی تعمیمیله میلادك اون دردنجی قرنی اواخرندن بدأ ایله دوژلر یعنی جمهوریت مجلسی اعضاسنك وپاپالرك سرایلرنده یالکز وندیك بال مومی ایقاد اولنور ایدی . اشبو صنعت اولوجهله ایتالیادن ظهور ایدرك موخراً فرانسه‌یه انتقال ایدوب بین الاهالی زیاده کسب اشتهار وفرانسه ممالکندن (بوردو) و (مارسلیا) و (ناربون) شهرلرنده دها اصلاح اولنه‌رق ایتالیا بال مومنه فائق موم اعمال قلنور ایدی . بو صنعت کتدکجه ترقی ایدرك الی یومنا هذا پارسده ودیکر بعض شهرلرده بال مومی

استعمال اولنور ایسه‌ده ایچنده یك چوق شیلر قالدیغندن همان یومك اثری یوقدر دینله بیلور .

اوروپا شهرلرنده ایلا زقاقلرك تنویرینه باشلانیله‌لی خیلی زمان اولمشدر پارسده هرکس خانه‌سنك اوکنده ایچ یاغی ایله ایقاد اولنور بر چراغ وضع ایلمسی حقنده ۱۳۵۸ سنه سنده بر نظام وضع اولنوب خلافی حرکتده بولنانلر تجریم و دفعهٔ ثانیه‌ده حبس اولنور ایدی . بو اصول ایکی یوزسنه قدر اجرا اولندقدن صکره مذکور چراغلر یاغ مومرینه و بر نوع فنره تحویل قلندی .

پارس شهرینك سیاق واحد اوزره تنویری ۱۶۶۷ سنه‌سنده تصور اولنه‌رق مناسب اولان محلاره اوچیوز فانوس تقسیم اولنمش و بو وجهله شهر بشقه برزینت ولطافت کسب ایلمشیدی بومقدار فانوس پارس کبی برشهره کوره پك جزؤی کورینور ایسه‌ده اولوقت شمدیکی جماعتده اولمیوب دائره بلدیه‌سی وارداتی دخی انجق بوکا متحمل ایدی . فقط چوق وقت شوحال اوزره قالمیوب کتدکجه فانوسلرك مقداری تزاید ایدرك ۱۷۲۹ سنه سنده بش بیك یدی یوز یتمش ایکی عدده بالغ اولمشیدی .

بوندن اللی سنه مرورنده ضبطیه‌ قائممقامی بولنان (لنوئور) نام ذات هرکیم پارس شهرینك دها برحسن صورتله تنویرینه برچاره بولور ایسه کلی مکافاته مظهر اوله جغنی اعلان ایتمکله بالی اسمنده بریسی آینه‌لی لامبه‌یی ایجاد وبشقه‌لری بونی دها اصلاح ایدرك استعمال قلندی . اشبو فانوسلرك مقداری صکره دها تزاید ایدرك ۱۸۱۹ سنه‌سی اون ایکی بیك التی یوز یتمش ایکی عدده

وبونك مصارف سنویه‌سی التی یوزقرق التی بیك یکرمی اوچ فرانقه یعنی تقریبا التی بیك کیسه‌یه رسیده اولمشیدی .

لیبون اسمنده فرانسه‌لی برمهندس غاز تعبیر اولنور برمایع هوائینك هردرلو یاغ وزیتدن زیاده‌قوتلو برضیا حصوله کتوره‌جکنی تصور ایدرك پارس شهری زقاقلرینك بونکله تنویر اولنمسنی ۱۸۱۱ سنه‌سنده ادارهٔ بلدیه مجلسنه عرض وفوائد ومحسناتنی بیان ایلمش ایسه‌ده هرنصلسه قبول واجرا اولنمامش وبعض انکلیزلر دومی الیهك اشبو اختراعنه کسب اطلاع ایله ۱۸۱۰ سنه‌سنده الك اول لونده‌ره ده احداث قلنمشدر . بونی متعاقب فرانسه‌ده دخی خسته خانه وامثالی بعض محلرده غاز استعمال اولنمش ایسه‌ده پارس زقاقلرینك بونکله تنویری انجق ۱۸۳۰ سنه‌سنده وقوعبولمشدر . الیوم اشبو غاز استعمالی اوروپاده یالکز پایتخت وبیوك شهرلره منحصر اولیوب انکلتره وفرانسه والمانیا وممالك سائره‌نك الك کوچك شهرلری وحتی بعض قریه‌لری بیله کیجه‌لری غاز ایله منوردر .

شمدی‌یه قدر ایجاد واستعمال اولنان غاز استخراجی اصولنك الك اعلاسی (روبر) نام ذاته منسوب اصول اولوب بونك فنارایحه‌سی ودومان وپاطلاق وامثالی سوء تأثیراتی اولمدقدن بشقه هوانك تصفیه‌سنه مدار اولور .

غازك الك زیاده فائده‌لو اولان برخاصه‌سی دخی کوزی اتعاب ایتمامسیدر . چونکه غیرمتحرك اولان ضیاسی مائی‌یه مائل زمین اوزرنده غایت بیاض اولوب سائر ضیالر ایسه آتشی قرمزی زمین اوزرنده بیاضه مائل صاریدر . کرك دفع ظلام

وکرك اجرای سفاهت و اختتام ایچون غازك اهونیت و سهولت واتفاقی جامعدر . دنیانه دیکنسز کل اولمدیغندن غازكده بر محذوری واردر چونکه خفی اولمدیغی وجهله برشهری تنویر ایدن غاز کافهٔ بر محلدن تقسیم اولندیغندن بر طاقم اشقیا بر لیلهٔ مظلمه‌ده بغتهً هجوم و غاز مجراسنی تخریب ایله آن واحدده شهری ظلمتده براغه‌رق استدکلری وجهله قتل نفوس ونهب اموال اجتسار ایده بیلورلر . اوروپالولر لیلاً شهرك هر طرفنی روز روشن کبی منور کورمکه مألوف اولدقلرندن بویله بر مصیبت ظهوریله ظلمتده قالمرینی محذور قوی عد ایدرلر ایسه‌ده بزم شهرلر کیجه‌لری دائماً قرانلق اولدیغی جهتله محذور مذکور خاطرمزه بیله کلمز . مؤخراً غاز زقاقده قالمق استیوب مخازن تجار و مجالس کباره دخی رهیاب دخول و الیوم بو وجهله جمله عندنده رهین حسن قبول اولمشدر . الیوم معروف و مستعمل اولان سائر صناعی ضیالره نسبتله غازك بالوجوه فوائد و محسناتی درکار ایسه‌ده اندن دها زیاده ضیادار اولوب عادتا نور شمسه شبیه اولان ضیای الکتریقنك استعماله ایلروده بر طریق سهولت کشف اولندیغی حالده غاز دخی قندیل و یاغ مومی کبی انداختهٔ کوشهٔ نسیان اوله‌جغی امر عیاندر .

غاز قدیم نمسه لسانی اوزره روح معناسنه اولان (غاست) لفظندن محرف اولوب حکمت طبیعه‌جه هر بر مایع هوائی یعنی شفافلك وقابل تضییق اولمقلق جهتیله هوایه مشابه اولان اجسامه اطلاق اولنور . بونك انواعی اولوب بوراده موضوع بحثمز اولان ماده

دیکرلرندن مدار تمییز اولمق ایچون یاقیله جق غاز تسمیه اولنور ایسه ده السنهٔ ناسده اشبو صفتك حذفیله یالکز غاز زبانزد اولمشدر ٠

اشبو غاز فحم ایله مولد المادن مرکب ایکی ویاخود دها زیاده غازك امتزاجندن حاصل اولوب بالجمله مواد عضویه وبالخصوص معدن کوری وزفت وساقز وبالق یاغی وچوقه فابریقه‌لرنده متراکم صابونلی صو وسائره دن تأثیر حرارت واسطه سیله استخراج اولنور ٠ یاقیله جق غازك ترکیبی هرنه ماده دن چیقارلور ایسه انك جنسنه ودرجهٔ حرارته کوره تخلف ایدوب اشتعال ایدن جزئی دائما فحم ایله مولد المادر ٠ معدن کوری الك اهون کلدیکندن اکثریا بوندن استخراج اولنور ٠ معدن کورندن چیقان غاز اکثریا حامض فحمی وکبریتی‌یی شامل اولوب بودخی بر رائحهٔ کریهه‌یی شامل اولدیغندن اشبو ایکی حامضی جذب واخذ ایده جك بعض مواد درونندن کچوریله‌رك تصفیه اولنور وانداصکره (غازومتر) تعبیر اولنور بر جسیم حوض درونده طولدیروب اورادن بوریلر واسطه سیله اقتضا ایدن محلاره تقسیم اولنور ٠ غازك استخراجندن صکره قالان کوره کوق تسمیه اولنوب بنه اوجاقلرده استعمال قلنور ٠

١٨٣٠ سنه سنده انکلتره ده قابل نقل ومتضایق برنوع غاز ایجاد اولنمش ایسه ده استعمالنده مشهود اولان بعض محاذیری وبالخصوص پاطلامسی جهتیله ترك اولنمش ومؤخرا فرانسه‌لی هوزوموبرون فابریقه‌لرده تراکم ایدن صابونلی صولردن قابل نقل وغیر متضایق برنوع غاز استخراجنه ظفریاب اولوب بونك استعمالنده

محذور اولمديغندن اليوم فرانسه ده وممالك سائره ده منتشر اولمشدر.

(منيف)

(كبوترنامه بر)

اهرام اسلامده كوكرجينك استعمالي اصولي في الاصل ممالك شرقيه مخترعاتندن اولديغي حالده اليوم بوطرفلرده بالكليه خلسي ومتروك اولوب انجق (خبركله يا كبوتركله يا بيك ديوه كوزملك بربسي در بربسي روزن كوزه در) كبي بعض اشعار قديمه ده ذكري قالمش وطن عاجزانه مه كوره (اطباره سوي سامياري قلنان) و (على جناح الاستعجال قبيلندن اولهرق منشآتده مستعملي تعبيرات دخي اصول مذكوره بقيه آثارندن بولنمشدر.

كرك قاره وكرك دكز اوزرندن مكاتيب ارسال وباخصوص تحت محاصره ده بولنسان مواقع خارج ايله مخابره ايتمك اوزره بو اصول استعمال قلنوب بو مثللو نامه بر اولان كوكرجينلر ساعتده اون ميل مسافه قطع ايدرلر.

اشبو كوكرجينلر اول امرده بروجه آتي تعليم اولنمق اقتضا ايدر. شويله كه برمحل مخصوصده بسلنوب اراسقده طيران ايدرك اوحوالي يي اوكرنمش اولان بر ويا خود متعدد كوكرجين برقفس درونه وضع ايله مخابره اولنمسي مطلوب اولان طرفه متوجها كوتوريلوب اولايارم ساعت وبعده برساعت مسافه دن

وبو وجهله بالتدریج دها اوزاق محللردن عسالیو یریلور و اوحالده بونلر درعقب محل اصلیلرینه عودت ایده جکلندن بو صورتله رجعت ایده جکی طریق تعلیم اولندقدن صکره بو خط اوزرنده استیلان موقعده بر محله حبس وخوشلرینه کتمیه جك دانه ایله اطعام اولنور و مستعجل بر خبر ارسالی لازم کلدکده بر کوچك مکتوب ایله بونلرك بریسی اطاره قلنور . اشبو مکاتیب غایت اینجه کاغده یازیلوب قوشك ایاغنه ربط واثنای راهده یغمور وسائره تأثیرندن ناشی اصلنمسندن خوف اولندیغی حالده دخی بر اینجه مشمع درونده لف اولنور . کوکرجینك بووجهله پوسته جیلقده استخدامی ایکی بیك سنه دنبرو معروف اولوب ممالك شرقیه مخترعاتندندر

اسکی زمانده اناطولیده و یاخود مصرده سفره کیدن بر آدم یولدن مملکتنه مکتوب یازمق مراد ایتدیکی حالده یاننه برقاچ معلم کوکرجین الهرق استدیکی یرلردن مکتوب ایله اعاده ایدر ایدی . فقط یولده دانه ارامق غائله سیله تأخر ایتمامری ایچون اطاره لرندن اول قارنلرینی طویورمق وصویه کیروب مکتوبی اصلا تمامریچون ایاقلرینی سرکه ایله ییقامق لازمدر

بعض کره کوکرجین یولی شاشیره رق و یاخود بر قضایه اوغرایه رق منزل مقصوده واصل اوله مدیغندن حوادث مهمه یی شامل اولان مکاتیبدن ایکی نسخه تحریر اولنه رق هر بری بر کوکرجین ایله ارسال قلنور . دینیلسی یمورطه اوزرنده بتسان ارکك کوکرجین واسطه سیله کوندریلان تحریراتك دها اسرع صورتده محلنه واصل اولدیغی مجربدر .

اشبو اصول روماليلر عندنده دخی مستعمل اولوب مشهور جنراللرندن ماريوس ميلاددن قرق درت سنه مقدم مودينا نام محلده محصور اولديغی حالده كوكرجين واسطه سيله دوستلرينه خبر كوندرديكی ومؤخرا قرون وسطاده برية الشامه هجوم واستيلا ايتمش اولان اهل صليب دخی بووجهله مخابره ايتدكلری مسطور صحايف تواريخ اولوب ازجمله درسعادت ايله اسكندريه بيننده كوكرجين ايله بر كون ظرفنده مخابره اولنور ايدی ١١٧٤ ده ملوك مصريه دن نورالدين محمود منتظم بر كوكرجين پوسته سی ترتيب ايتمش اولديغی مثللو خلفای عباسيه دن احمد خليفه دخی ١٢٢٥ سنه سنده دها جسيم ومكمل بر پوسته تنظيم ايتمشيدی · اول اثناده بووجهله نامه برلكده استعمال اولنان كوكرجينلر غايت مقبول ومعتبر اولوب برتكی بيك مجار التوننه قدر فروخت اولنور ايدی ١٤٥٠ سنه سنده دخی مصرده تنظيم اولنان بر كوكرجين پوسته سنه مخصوص اوله رق جابجا قله لر بنا قلنمشدر ·

مؤخراً بو اصول اوروپاده وعلى الخصوص هولانده وبلچيقاده دخی اجرا اولنه رق هولانده محاربهٔ مشهوره سی اثناسنده ١٥٧٣ سنه سنده هارلم و ١٥٧٤ سنه سنده لايدين شهرلرنده محصور اولنلر امر مخابره ده كوكرجين استعمال ايتمشلردر ·

ازمنهٔ جديده ده تنظيم اولنمش اولان كوكرجين پوسته لرينك الك مشهوری بلچيقاده واقع انورس شهرنده در · بونك اداره سی خيلی مصارف وتكلفاته محتاج اولديغندن شو صنعت بكده تمتع غرضيله اجرا اولنه مبوب اكثريا اهل مراق اولانلر بونكله اشتغال ايدرلر · مذكور انورس پوسته كوكرجينلری

اکثریا پارس ولوندره وآمستردامه آمدشد ایدوب اون بش میل مسافه‌ده واقع امستردامدن بر بچق ساعتده واوتوز بش میل مسافه‌ده واقع پارسدن اوچ ساعتده ولوندره‌دن دخی کذلک اوچ ساعتده انورسه کلورلر ایدی ·

بو ایسه ممالک شاهانه‌یه مخصوص برنوع کوکرجینک استعمال اولنورکه سائر جنسلرینه نسبته هم ایری وهم‌ده زیاده سرعتله طیران ایدر ·

اشبو کوکرجین پوسته‌سی بورسه وسائر تجارتجه مهم اولان اخبارک نقلنده استعمال اولندیغی جهتله مقدملری ایشه یرار ایسه‌ده تلغراف الکتریقینک ظهورندن برو بالطبع اهمیتی قالمامش وکیدرک بالکلیه ترک اولنه‌جغی درکار بولنمشدر ·

(منیف)

(مواد حکمیهٔ تملاق)

درون بلده مزین ومعمور وخارجی خراب ومعمور اولمسی باشی بیوک واعضاسی ضعیف وکوچک وجود اعجوبه نموده بکزه‌دیکندن برملتک دارات واحتشامیله مملکتنک حالی بیننده برنسبت مناسبه اولمسی اقتضا ایدر ·

هر بر حکومتده ایکی درد دشوار واردر بری حکامدارک جریان ارادهٔ کیفیه‌سیدرکه آرزوی مزاجندن غیری قانون وقاعده‌یه اعتبار ایتمیجه عقلا قبول زوایهٔ خمول وارباب غرض وطمع

دیوان حشمت وعنوانه ابواب متنوعه‌دن دخول و حلول ایله
طوغری‌یی کیسه‌دن ایشتمیدرك اهالیٔ ممالکی اسرا ومماليکی
حكمنده کیرمسی حالنك امتدادی برکالك کیریشی غایت مرتبه‌ده
کریلوبده کوشدلمامکدن دفعة قیرلدیغی کبی ملك وحكومتك
بادیٔ ویرانی وبربادی اولور · دیکری زیندرکه بیوکدن کوچکه
سرعت سرایتله تسمیم مزاج ملت ایدر برعلتدر · چونکه اعضای
خاندانی حكمداری وصغاری کباری تقلید وکذا وکذا کبی ثروتنی
کوسترمك وکیمی فقرینی ستراتمك ایچون درجاتنی تزیید ایده ایده
یکحال وبویله برشی مضری دخل ایده‌مدکلرندن فضله صانکه
اهالی حرث وزرع اراضیسندن تعیش ایده‌مزلرده بویولده
اغنیا صرتندن چیقورلر نه مضرتی واردر مطالعهٔ خطاکارانه‌سنی
کوسترمکده همقال اولملریله رفته رفته لوازم یومیه‌دن عد اولنان
بیهوده مصرفی اداره امرنده هرکس مال قزانمق وخلقی
طولاندرمق سوداسنه دوشوب میدان پیکارده وسائر کارده
یارارلق ایدناره وهنر ومعرفت کوسترنلره اعتبار اولنمامغله
آفت سفاهت استیلا واحداث انواع بلا ایلیه‌جکندن دفع
واصلاحنك چاره‌سی دائرهٔ حرکات ناسی تحدید ایده‌جك قانون
معدلتمقرون ایسه‌ده بوده هرکسك اجرا ایده‌جکی شی اولمیوب
مکرکه بر حكمدار فیلسوف افکار ذاتنده مثال اعتدال ارائه‌سیله مفلس
محتشملری معیوب وشرمسار وملك وملتی وارستهٔ ضرر وخسار ایلیه
حكمدار غافل مفردات امور ایله چوق اوغراشوب محتاج رأی
صحیح اولان مصالح جسیمه‌یی دکری درجه‌سنده دوشنمز حالبوکه
وظیفهٔ حكمداری هرشیئی کندوکور مکدن عبارت اولمیوب بویله

فوق الكل بولنان ذات معلا جناب ادارهٔ امور ایدن وكلایی امتحان وانتخاب ایدوب علی وجه العموم جریان مصالحده غیرت ورخاوتلرینه كوره ترفیع وتنزیل درجات ومكافات ومجازات ایله چالشدیرمقدر . یوخسه مواد جزؤیه ایله یورلان ذهن قوت ولذتی اولیان درد شرابه دونوب ملاحظهٔ مصالح مهمه ایده‌مز . فی المثل بر نغمه‌كار دوزكون ساز واوازی طوپلیوب بده احداث اصوات متناسبه‌یی بر دائره‌ده برلشدیره‌مامق یاخود بر معمار بیولكدیرلك وتراش وتسویه اولنمش طاشلر تدارك ایده‌رك ایله‌جكی بنانك قوائم وزوایای موافقه‌سنی تعیین ایده‌مامق كبیدر . شرق اوقیانوسنده كمسه بر تاج ایو شرقی اوقوسه‌ده ینه خواننده اولوب اصل اداره ایدن سنكتراش ینه سنكتراش اولوب هیئت كلیهٔ بنائیه‌یی مطالعه ایلیه‌جك ینه معمار اولدیغی مثللو حكمدار بوكاردن هیچ برینه مدید ابتدار ایتمدیكی حالده جمله‌سنی ینه كندوسی یاپدیره‌جغنه بناً منفعتی ملك وملته راجع اولان مصالح كلیه‌نك ایلرولمسنه بروجه تعمیم صرف ذهن سلیم ایدرك حكومتی ساز موزون وبنای رصانتمون كبی یاپملیدر .

حكمدار عاقل متدین اولوب فقط منازعات مذهبیه‌نك فصلنی اهل وارباننه حواله ایله جانبین معارضیندن هیچ برینی التزام ایتمیه‌رك نهایه النهایه ویریله‌جك قراری خللدن وقایه ایتملیدر حكمدار اولان ذات منازعات شخصیه‌نك رؤیتنی بالذات قبول ایلدیكی حالده خلق اطرافنی صاروب باشلیجه شیلری مطالعه‌یه میدان ویرمیه‌جكلرندن بشقه محاكم ومجالسی عبث حكمنده قاله‌جغندن منفردات امور ایله قطعا اوغراشمیوب قانونه حواله ایلملیدر .

وتأهل ماده سنده فلان قزيني فلانه ويرسون يوللو تنبيه واراده
قالماسنه داماد ووارث انتخاب ايده جك والدووالده نك حريتني
سلب وامحا واهاليڭ مناق ممزيه لري مسئوليتني الغى اقتضا ايدر
امر خارج العاده اولمغله حقيقة مكافات ايده جك ادمى وار ايسه
ديون مكافاته سنى اغنيانڭ قزلرني ويرديرمكله خلقڭ كيسه سندن
اوده ميوب قابليت صحيحه لرينه وقدم خدمت واستقامتلرينه كوره
بعض اراضئ خاليه ايله حاللرينه مناسب رتبه و منصب
ويرمسى و انعام واحسانى فضلهٔ معينه سندن تعيين ايتمسى ايله
سايه سنده كسب رفاه ايتديرمليدر . شعرڭ اعلاسى وادناسى
چوق ات كوروب زائد ونقصانني وضعف وتوانني بيلنلر ودواوين
اشعار مطالعه سنه علاوه شاعر ماهر اولنلر ايله الفت
وصحبتدن بيلنديكى كبى انسانلرڭ دخى سقيم ومستقيمنى فعله
چيقارمق دائما حاللريني مطالعه وتدقيقه منوط وبوده خارجده
براز ادم كوروبده برقاچ كلمات رسميه سويلشمك وفضليت و استحقاق
اطلاق اولنان شيئى الفاظ متناسبه استعمالندن كنايتدر
ظنيله حقيقت فضيلتدن وايه ومايه سى اولميه رق انجق اصطلاحاتيله
افتخار ايدنلرى سويلتمك ايله وجود بولميوب معلومات ومكانتى
موثوق ومعتمد اولان ذواتدن استحصال اولنه جق وقوف اوزرينه
خلقڭ ضعف وقوتلرنى تصور ايدن افكار ذهنيه لريني ولياقت
صحيحه لريني خارجه چيقارمغه مربوط اولديغندن نمايش
صدق كاذب ايله شهرت انصافدن خفى انحراف ايدنلرڭ قياس
اجتسانه مخصوص اولان اوچخى مقامنده كى قوهٔ مميزه دلالتيله
حاللريني ظاهره چيقاروب عقول سليمه اصحابنڭ تصديق

ایده جکلری صورتده اعلان حکم ایتمك كركدر · يوخسه ابنای ادمك حریتنی واوزرلرینه اولنسان حکمك غایتنی بیلمیوب معدلت ترازوی تقویم امور عامه اولان فضیلت واهلیت صحیحه یی اراهقدن اینجنه رك مداهنلرك کذب واغفالرینه اغترارا روی ارضده اعتبار واعتماده شایان انسان یوقدر اعتقادیله الفت واحوال خفیه لرینی خلقك تجسس وتحقیق ایلدکلرندن غفلت ایله امرار ایام حیات وانهماك لذات شهوات ایدنلر قولاغوز وقپودانی اولمیان سفینه یه راکب وبحر بیکران حیرتده غائب اولان کیمسه یه تشبیه اولنمغله لباس صدا قتکاریده کورینان محیل ومکار اشخاصدن علی الدوام صاقنوب ارباب صداقت وفضیلتی بولدقده حوصله هضملرندن زیاده نفوذوثروته نائلیتله مزاجلرینی افساد ایتمیه رك انلری و واسطه لریله بولنه جق ادملری مناصب کبیره وصغیره ده استخدامدن انتفاع واحوال تبعه یه کسب اطلاع ایتملیدر ·

النسدن ایش کلور فنا ادملری خدمات دولتده قوللانمق جائز اولەمز ایسه ده چونکه بومقوله اشرار برارالق دسترس کاروبار وبعض ذوات ذوی نفوسه چاندقلرندن تبعد کللرنده مضرت درکار اولمغله بردرجه یه وارنجیه یعنی احکام مبرمهٔ زمانیه یه اتباعا اومثللولرك مدت استخداملرنده تاروپود اسراردن یدلرینه دعوای محرمیت امور ایده جك سررشتهٔ امانتکاری و یرلمیه رك ادارهٔ موقته لری هنکامنده الده بولنان برقاچ اصدقانك معاونتلریله ادملر یتشدیروب کوچك ایشلرده استخدام واعظام ومناصب رفیعه یه نصب وتعیینلرینه اهتمام ایله ارکان دولت استحکام حقیقتنی بوتجه حسب الزمان خدمتده بولنمش اولملرینه رعایهٔ هر برینك معاملهٔ

مناسبه ایله دفعنه واو مقوله لرك ظهوره کتوردکلری محسنات من جهة ینه سیئات عدادندن معدود اولمغله بعدذا بوقاعدهٔ مضره نك دخی رفعنه همت اولنملیدر ٠
مصالح دولتده استخدام اولنمق اوزره اهلیتلو ودرایتلو ادم یتشدرمك ظن اولندیغی قدر مشکل وچوق زمانه محتاج اولیوب حال یأس ونومیدیدن ناشی کوشهٔ انزوا واختفایه مائل یاخود فضیلت ذاتیه ایله میدان المغه فقر وفاقه سی حائل اولمش ادملر بولندیغندن برکره مصلحت اربابنی انتخاب ایتمك نیات صحیحه سی اثاری کوریلنجه منزوی ومأیوس اولانلر سرنمای ظهور وکوچکلرده انلرك اثرلرینه اقتفا یتشوب رفته رفته مسائد کبیره ده مستعد رتق وفتق امور اولورلر ٠
دائرهٔ فاخرهٔ ثروت وسامانده مولود وهر استدیکی حاضر وموجود اولان پرنسلر اثنای راهده تصادف ایتدکلری بر بیچاره نك حالندن متأثر اولورلر ایکن صاحبی طرفندن چوبانه اعمار نسان سوری کبی ید اداره لرینه ودیعهٔ جناب خدا اولان تبعه وزیر دستانی برکدره اوغراسه لر نقدر مرحمت ایتملری لازم کلور ٠
حکمدار بولنان ذات معدلتعنوان برسوری یه نظارت ایدن شبان یاخود فاملیا بیننده پدر مهربان کبی اولوب بی ادبانی تأدیب وفرمانبرانی تطییب ایله بنی ادمه خدمت وحفظ ناموس قوانینی التزام ذمت همت ایدرك هرحال وحرکتدن شادان ودنیا واخرتی معمور وابادان اولور ٠
کیفیت خلقت انسانیه نه غریبدرکه ادم آرزو ایلدیکی شیئی براوردهٔ

دست تصرف ایلدکده هیچ صایوب نائل اولمدیغی املاك حصوانه قدر خلجاندن خالی اولهمز .

صبر هر کارده تأنی و احتیاط ایله حرکتی نصیحت و صاحبنی کندو دفعته و ناسك اوزرینه اهلیت ریاسته دلالت ایدر بیوك فضیلتدر صبرسزلق بادیٔ نظرده قوت و شدت قلبیه مقتضیاتندن کورینور ایسه‌ده عندالحقیقه اویله اولیوب زحمته تحمل ایده‌مامکدن نشأت ایدر صفات مذمومه‌دن اولمسیله ادمه نفع و ضرری وخیر وشری حساب ایتدیرمیوب میوه‌سی دها کماله ایرمامش اغاجلرك داللرینی قردیرر ودق ایلدیکی بابك دکشادینی بکلتمیوب کسر ایتدیرر و مزروعاتی حلول اوان حصادندن اول بچدیرر که بونلرك جمله‌سی فنا وضمننده مأمول اولنان ایولکلرك ظهورو خفاسی عالم رؤیاده مشاهده قلنان شیئك وجودی حکمنده مؤدی اولمسیله آن انتباهده کم و نابدید اولدیغی مثللو انسان موبدأ ید تملکنده ظن ایلدیکی شیئی دفعهٔ غیب ایده‌جکنی اشعار ایدر نیجه معنا اولدیغی مجرب ارباب نهادر .

حکمدار عادل نوبت حکومتنده شرف ومفخرتی طریق اعمارده ارایوب هرکسی سویلدوب از کیسه‌یه اینانملی دائما الدانمقدن قورقوب الداندیغی تقدیرده دخی خلقه بیلدیرمکدن احتراز ایتاملی اهالی‌یی سوروب سولمك فضیلتنی خاطردن چیقارمیوب حاکم ومحکوم بیننده محبت اولمینجه اخافه اقتضا ایدر ایسه ده خطرناك علاج استعمال ایدرجه سنه کدر واسف ایله استعمال ایتملی و برمصلحتك ابتدادن مقدم انتهاسنی دوشنوب بعد المباشره غیور و ثابتقدم اولملیدر .

حکمدارانك استحصال منافع مهمه‌یه همتلری قرنا بعد قرن باعث‌نك
نام وعکسی سبب تقلیب اسایش قلوب انام اولمغله جسیم ومهم
مصلحتلر اوزرینه رای خفیف وسخیفی قبول ایتدیرمکدن نیجه
فرصتلری فوت وحال یاس وفتورده ادمه تمنیٔ موت ایتدیرن هوای
نفسه ابدا اویمبوب اعظم خزائن قلبیهٔ انسانی ومنبع عقل وعدل
کار اسانی اولان خوف خرابی برآن خاطردن چیقار ماملیدر ٠

تم

(بانقهٔ عثمانی)

دولت علیه‌نك خارجاً وداخلاً اعتبار مالیسنك تزید وتأییدی
ضمننده درسعادتده بر بانقه کشادی بالدفعات تصور اولنمش
ایسه‌ده بونك حسن حصولی اوراق نقدیه‌نك تداولدن المسنه
متوقف بولندیغندن بو سنه‌یه کلنجیه‌قدر شونیتك قوه‌دن
فعله اخراجی ممکن اوله‌مامش ایدی سایهٔ موفقیتوایهٔ حضرت
پادشاهیده اوراق نقدیه‌نك رفع والغاسی میسر اوله‌رق
متصور اولان بانقه‌نك کشادی زمانی کلمش اولدیغنه وایلروده
بیان اولنه‌جغی اوزره بانقه معاملاتی صرافلق قبیلندن بر نوع
تجارت دیمك اولوب کافهٔ ممالکده بعض شرائط امتیازیه ایله
قومپانیه‌لره احاله اولنه‌کلدیکنه بناء سلطنت سنیه بانقه‌سنك
امتیازی دخی جند ماه مقدم مؤسسلری انکلتره وفرانسه
سرمایه‌دارانندن مرکب بر قومپانیه‌یه اعطا قلنمش ایدی .

اشبو قومپانیه حصه کشادیله بو کره لازم کلان سرمایه‌یی تدارك وتهیئه ایتمش اولمغله اشبو شهر ذی الحجه‌نك اون التنجی کوننده مصادف اولان حزیران فرنکی ابتداسی کونی بانقه‌نك کشادیله اجرای معاملاته مباشرت اولنمشدر . مذکور بانقه شمدیلك موقتاً غلطه‌ده پنجشنبه بازارنده واقع بانق اوتومان دائره‌سنده اجرای معاملات ایتمکده ایسه‌ده استماع اولندیغنه کوره برمدت صکره استانبولده یکی خان قربنده کائن اسهام جدیده اداره‌سی مرکزینه نقل ایده‌جك ومؤخراً جسر جدیدك استانبول طرفنده واقع اسکی کمرك یرینه قومپانیه طرفندن مجدداً منتظم بر بانقه محلی انشا اولنه‌جقدر .

مزبور بانقه‌نك مقاوله نامه‌سی ونظامات داخلیه‌سی ایلروده رسماً اعلان اولنه‌جغی درکار اولدیغندن شمدیلك بوکا وعلی العموم بانقه‌لره دائر بعض معلومات مجمله اعطاسی مناسب کورلمشدر .

مذکور بانقه عثمانلی بانقه‌سی اسمیله مسمی اوله‌رق دائما سلطنت سنیه‌نك تحت نظارت عالیه‌سنده بولنه‌جق واولبابده طرف دولت علیه‌دن بر ناظر ایله بر محاسبه‌جی تعیین قلنه‌جقدر . بانقه‌نك شمدیلك سرمایه‌سی بهری بش یوز فرانق حسابیله ۱۳۵,۰۰۰ یوز اوتوز بش بیك حصه بدلی اولان ۲,۷۰۰,۰۰۰ ایکی ملیون یدی یوز بیك انکلیز لیرا سندن یعنی بشیوز طقسان درتبیك کیسه‌دن عبارت اولوب مؤخراً ایجابنه کوره سرمایهٔ مذکور تزیید اولنه بیله‌جکدر .

بانقه‌نك مدت امتیازیه‌سی اوتوز سنه اولوب اشبو مدتك

ختامنده بانقه‌یی فسخ ایتمك وياخود امتيازينی تمديد ايلمك
رأی سلطنت سنيه‌يه محول اوله جقدر .

بانقه‌نك استديکی انده بدلی باشه باش مسکوکات مشروعه
اعطا اولنمق اوزره بانق نوط يعنی بانقه تحويلی احداثنه صلاحيتی
اوله جق وبو تحويلات عثمانلی لسانی اوزره محرر بولنه جقدر .
ودولت عليه‌نك موافقتی استحصال اولنمدقجه ايکيشر يوزغروشلقدن
اشاغی تحويل چيقاريله ميه جقدر . وايکی سنه مدت سرمايه‌سنك
ايکی مثلی اوراق چيقاره بيلوب مدت مذکوره‌نك ختامندن صکره
اوچ مثلنی چيقاره بيله جکدر . بانقه‌نك مدت امتيازيه‌سی اولان
اوتوزسنه ختامنه قدر دولت عليه اوراق نقديه چيقارمامغه
تعهد بيورمشدر . بانقه‌نك مدت امتيازيه‌سی منقضی اولوب طرف
دولت عليه‌دن فسخ اولنه جغی تقديرده بدلنه باشه باش مسکوکات
مشروعه اعطا اولنه‌رق تداولده بولنان بانقه تحويلاتنی
چکيله جکدر . بانقه‌نك مرکزی درسعادتده اوله‌رق ممالك
محروسه‌نك سائر مناسب محللرنده متفرعاتی دخی بولنه جقدر .

بانقه‌نك درسعادتجه امر اداره‌سی اوچ نفر ديرکتورايله اوچ اعضادن
مرکب برمجلسه محول اولوب بونلر بش سنه‌ده برکره تبدل ايده جك
ويرلرينه نصب اولنه جقلر دولت عليه‌نك موافقتيله حصه داران
مجلس عموميسی طرفندن انتخاب قلنه جقدر .

بانقه پوليچه وهردرلو بونوزی وسائر سندات واوراق متنوعه
تجاريه‌يی وماليه سرکيلرينی اسقونتو ايده جك يعنی وقتنه کوره
يوزده مناسب مقدار انقاصيله قيره جق وکرك کندوی وکرك ديکری
حسابنه اوله‌رق دولت اسهامی واستقراض تحويلاتی وقومپانيه‌لر

حصه لری سنداتی الوب صاته جق و بو مثللو اسهام وتحویلات وسنداتی وتحت نظارتنده بولنه جق هر درلو امتعهٔ تجاریه یی رهن الهرق اقچه اقراض ایده جك وامانت اخذ وحفظ ایلیه جك ودیکرینك حسابنه اوله رق براجرت مناسبه اخذیله امتعه بیع وشراسنه دخی کیریشه جك والحاصل بانقه یه متعلق هر درلو معاملاتی اجرا ایده بیله جکدر . دولت علیه نك استقراض داخلی وخارجیسنك فائض ورأس المالنه محسوباً ویریلان مبلغ سنوینك ایفاسی خصوصلری بانقه یه محول اوله جقدر .

هر ای بانقه نك حال حاضری درسعادتك ترکجه وفرانسزجه غزته لریله اعلان اولنه جق وهرسنه ختامنده محاسبه سی کوریله رك تمتعات واقعه سی حصه داران بیننده توزیع وتقسیم قلنه جقدر .

بانقه تشکیلندن مقصد معاملات تجاریه یی تسهیل ایله مملکتك استحصال ثروت وسعادت حالیدر . بانقه مناسبتیله فائضك مقداری واسقونتو فیئاتی تنزل وامر تجارت توسع ایدر زیرا طائفهٔ تجار بر محلدن دیکر محله اقچه ارسالی غائله وتهلکه سندن قورتیله جغندن بینده نقدا ارسالی حالنده وقوعبوله جق مصرفه نسبة از بر مصرفله اقچه یی استدیکی وقت معتبر پولیچه یه تحویل ویدنده بولنان بر قاچ ای وعده لو پولیچه و سندلری لزومی اولدیغی انده بر مقدار جزوی نقصانیله اقچه یه تبدیل ایده جك وکندی مغازه سنده ویاخود مخازن عمومیه ده بولنان امتعه سنی صاتمغه مجبور اولمیه رق مجرد رهن صورتیله اقچه الهبیلوب ایشنی کوره جك اولدیغندن بانقه نك امر تجارته فوائد

عضویه‌سی درکاردر. باشلیجه‌درت نوع بانقه اولوب برنجیسی
تحویلات متداوله بانقه‌سی ایکنجیسی اسقونطو بانقه‌سی
اوچنجیسی امانت بانقه‌سی دردنجیسی پولیچه بانقه‌سیدر. تحویلات
متداوله بانقه‌لری بین الناس تداول ایده‌جك تحویلات اخراج ایدن
بانقه‌لردر بونلر دیگر بانقه‌لرك معاملاتنی دخی اجرا ایتدکلرندن الڭ بیوك
بانقه‌لر بو نوعدندر چونکه بو نوع بانقه‌لر تداوله وضع ایتدیکی اوراق
سایه‌سنده سرمایهٔ حقیقیه‌سنك ایکی اوچ مثلی ودها زیاده سرمایه
استعمالنه مقتدر اولدیغندن دائرهٔ معاملاتنی زیاده‌سیله توسیع
ایده‌بیلور. اسقونطو بانقه‌سی پولیچه و بونو و سائر هر
درلو سندات معتبرهٔ تجاریه اسقونطو ایدن بانقه‌لره اطلاق اولنور
بر پولیچه‌و سند اسقونطو ایتمك یعنی قرمق حقیقتده نظر اولندیغی
حالده فائضی بشین الەرق اقچه اقراض ایلمك دیمكدر.

امانت بانقه‌سی ایجابنه کوره یوزده یارم و بر ربع ودها دون اجرتله
شونك بونك اقچه‌سنی و التون وکمش سبیکه‌لرینی ومجوهراتنی اخذ
وحفظ ایدن بانقه‌لردر. اوروپاده اکثر ناس و بالخصوص تجار
طائفه‌سی اقچه‌لرینی کندو یانلرنده حفظ ایتمیوب بو مثللو
بانقه‌لره و یاخود معتبر صرافلره اعطا و ایجاب ایتدکجه حواله
سندی ویره‌رك اقچه جلب ایدرلر. بو جهتله بین التجار وقوعبولان
بیع وشراده اقچه تعداد وقبض ایتمك اقتضا ایتمیوب بکدیکرینه اولان
ویره‌جكلرینی بانقه‌یه و یاخود صرافلرینه حوالهٔ تأدیه ایلدکلرندن
و بانقه و یاخود صرافلر کلان حواله سندی موجبنجه ویرلمسی
اقتضا ایدن مبلغی برینك حسابندن تنزیل ایدوب دیکرینك
حسابنه یازمقله ایفا ایتدکلرندن بو صورتله اقچه تعداد وقبضی

لازم كلسه بر چوق كيمسنه لره محتاج اولان بيع وشرا برساعت ظرفنده بالسهوله اجرا اولنور . امانت بانقه‌لرينك معامله‌لاتی اكثريا بونلردن عبارتدر .

پوليچه بانقه‌سی بر مناسب قومسيون اخذيله تجارت ممالك اجنبيه اوزرينه پوليچه ويرن بانقه‌لردر .

اوروپاده برداٸرهٔ معلومه ايچنده اجرای معاملات ايدر بك چوق كوچك بانقه‌لر اولديغی مثللو مقدار وافی سرمايه واعتباری اولان برصراف بيله كندو باشنه بانقه تجارت ومعاملاتيله اشتغال ايده‌بيلور . فقط بونلر بين الناس تداول ايده‌جك بانقه تحويلاتی چيقاره‌ميوب اشبو امتياز عمومی بانقه‌لره مخصوصدر . عمومی بانقه ديو سالف الذكر بانقهٔ عثمانی مثللو برچوق حصه‌دارلردن مركب و برقاچ يوز بيك كيسه سرمايه‌يه مالك قومپانيه‌لر معرفتيله تأسيس اولنان وسرمايه‌سنك برقاچ مثلی بانقه تحويلاتی چيقاره‌رق ومعاملات واقعه‌لرينی اشخاص معلومه‌يه حصر ايتميوب عموم ناس ايله اجرای معاملات ايلك و بوبابده جمله حقنده شراٸط متساويه‌يه رعايت ايتمك مثللو برطاقم امتيازات وقواعده متصرف وتابع بولنان بانقه‌لره اطلاق اولنور . ودولتجه تصديق اولنوب بانقه ناميله معروف اولان بونوع بانقه‌لردر .

عمومی بانقه‌لرك خصوصی بانقه‌لره رجحانيتی دركار ايسه‌ده معامله‌لاتنده خصوصی بانقه‌لر كبی سربست اوليوب دولت طرفندن نائل اولديغی امتياز ومساعداته مقابل بعض وظاٸف ايله دخی مكلف اولمسی امر طبيعی اولديغندن عمومی بانقه‌لرك نظاماتی وصورت حركتلرينی ووظاٸف وحقوقلری شراٸط اساسيه‌سی

دولتلر طرفندن تنظیم وتعیین اولنور . بوجهتله عمومی بانقه‌لر
هر مملکتك حال وموقعنه وحکمدارینك افکارینه کوره تغیر ایتدیکندن
بونلر حال ومعاملاتجه یکدیکرندن پك چوق فرقلیدر .
خصوصی بانقه‌لر بویله اولیوب مملکتلرك کسب ایلدکلری درجۀ
مدنیت ومعموریته کوره هر یرده همان جمله‌سی برسیاق اوزره‌در .
عمومی بانقه‌لرك ایچنده استوچیا بانقه‌سندن بشقه‌سی بانقه ایله دائما
اخذ واعطا ایدنلر طرفندن تودیع اولنان اقچه ایچون فائض ویرمیوب
بالاده ذکری سبقت ایتدیکی اوزره بالعکس برمقدار اجرت
حفظیه الورلر . فقط اوروپانك هر برمحلنده اقچه‌سی اولوب ده استعمالنی
بیلمیان ویاخود مأموریت ومشغولیتی اقتضاسنجه وقتی اولمیان
اصحاب ثروتك مناسب فائضله اقچه‌سنی الوب استعمال ایدن وخلقه
امنیت بخش اوله‌جق درجه اعتباری بولنان پك چوق قومپانیه‌لر
وصرافلر اولدیغی مثللو برطاقم اداره صندقلری واردرکه فقرا
مقوله‌سنك بیله جمع وادخار ایده‌بیلدکلری مبالغ جزئیه‌یی دخی
مناسب فائضله الوب امر تجارتده استعمال ایدرلر . بوجهتله عمله‌دن
بریسی هرهفته بش اون غروش ارتروب مذکور صندیغه ویردیکی
حالده برقاچ سنه ظرفنده ایجه سرمایه صاحبی اوله‌رق کندی باشنه
اجرای صنعته مقتدر اولور . اکر بومثللو صندقلر اولمسه بالتصرف
هرای ویاخود هرهفته ارتیریلان جزئی برمبلغه اهمیت ویرلیه‌رك
اتلاف ایدیله‌جکی وبناءعلیه عمله طائفه‌سنك وفقرای سائره‌نك
الی آخرالعمر بش اون بیك غروش سرمایه تدارکنه موفق
اوله‌میه‌جقلری درکاردر . مذکور صندقلر سایه‌سنده فقرا مقوله‌سی
ثمرۀ تصرفلری اوله‌رق ارترمش اولدقلری مبالغ جزئیه‌دن هیچ

حس ایتمه‌رك از بر وقت ظرفنده ایچجه سرمایه‌یه مالك اولدقلرندن بشقه بویله كوچك كوچك سرمایه‌لر براره‌یه كله‌رك ملتك سرمایه‌سی تزاید ایلر .

(قدری)

(نوع انسانك سطح ارضنده صورت تكثر وانتشاری) (مابعد)

بیاض جنس انسانلردن تولد وتناسل ایله تفرع وتكثر ایدن ملل قدیمه‌نك صورت احواللرینه دائر اكثریسی ظنیات قبیلندن اوله‌رق كتابلرده مندرج معلوماتك خلاصه‌سی شو وجهله درككه اسلاوون یعنی اسلاو طائفه‌سی اوروپانك جهت شرقیه‌سنده بولنان قبائل قدیمه‌دن منشعب اولوب بونلرك برقسمنه هند مهاجرلری دخی قارشمش اولدیغی ظن اولنور بودخی اسلاو لسانیله هند لسانی بیننده بعض مرتبه مناسبت كورلمسنه مبنیدر . سلاوونلرك بر قسمی دخی واندال قومیدركه بونلر اوروپانك بحر بالطق طرفندن خروج واسپانیا الكاسندن مرور ایله افریقا قطعه‌سنده واقع (قارطاژ) مملكتنه قدر یایلشلردر . (فنوا) و(فلاند) طائفه‌لری دخی آسیادن اوروپایه كچوب فنوا طاقمی لاتین ملتنی وفلاند طاقمی دخی فلاند سكنه‌سنی تشكیل ایتمشدر . هون طائفه‌سی دخی چینك جهت شمالیه‌سندن ظهور ایدرك آتیلا نام سركرده‌لری ایله اوروپایه كیروب ایتالیا وجرمانیا اراضیسنی طولاشدقدن

صكره تاتارستانه عودت ایتدكلری صره‌ده بونلردن بر طاقمی طونه نهری اطرافنده قرباج طاغلری كنارنده توطن ایدوب قالمشلردر . الیوم هونغار و یاخود مجار دینلان ملت مذكور هونلرك نسلندندر . تركلر دخی اسیا اراضی وسیعه سنده منتشر بر طائفهٔ جسیمه اولوب (بخارا) و (اوزبك) اهالیسیله (تاق) و (پاط) و (ملا) طائفه‌لرینه قاریشوب عراق عجم و عربده غزنوی و سلجوقی و عثمانلو و قاجار فامیلیالرینی تشكیل ایدرك اناطولی‌یه قدر كلمشلر و بر طرفدن دخی ایكنجی قسم اولان صاریلر یعنی مغوللر ایله اختلاط ایلیه‌رك كركس و یاقوچ و نوغای طائفه‌لری ایله براشوب طرف دیكردن دخی جرمانیالولر و اصل موسقولولر ایله قارشمشلردر . قزاقلر اسلاوون فامیلیاسیله تاتارلرك اجتماعندن حاصل اولدیغی مثللو چركس و كورجی و سائر قوقاس طاغلری سكنهٔ قدیمه‌سی دخی ترك و ارمنی قبیله‌لرندن منشعبدر كه بونلر بر قولدن ارمنی و تاتاره قاریشوب بر قولدن دخی لاز طائفه‌سنی تشكیل ایدرك ترك ایله برلشورلر .

(قندهار) و (مالابار) و (قورومانذل) و (بنكاله) مملكتلری سكنه‌سی هندلولر ایله تاق و ترك و افغان طائفه‌لرینك اختلاطلرندن تناسل ایتمشلردر . (حبش) و (فنسیان) و (بربر) و (مغربی) طائفه‌لری بر طرفدن اسكی مصرلولرك و بر طرفدن دخی غوت و اسپانیا سكنهٔ قدیمه‌سی اولان واندال قوملرندن حاصل اولمشلردر . فقط مؤخراً حجاز طرفندن خروج ایدن عربلر اول طرفلره هجوم ایله كاملاً استیلا ایدرك الیوم اهالیٔ قدیمهٔ مذكوره‌دن اثر قالمامشدر .

روم و یونان ملتلرینك اصللری حقنده بعضیلری (لیدیا) حكمدارلغی

احفاد نوحدن اولان حضرت لوطه ایصال ایتمشلر ایسه‌ده صحتی معلوم دکلدر · فقط اوروپا اهالیٔ اصلیه‌سی هنوز حال وحشت و جهالتده ایکن مصردن هجرتله کیدن بعض قبائلك اوراده توطن واقاماتلرندن صکره اوروپالولر طریق مدنیته سلوك ایتمشلردر · اوروپا سکنهٔ اصلیه‌سنك قنغی جنسدن اولدیغی بروجه صحیح معلوم اولمیوب انجق سام بن نوحك اولادی شعبه‌سندن اولملری ظن اونوندر · (هونوس) و (دوری ین) و (یونان) و (سروادە) و (اسپارطه) و (فریکیا) ملتلری مصر و قرطاژ و فنسیان فاملیالرینك هجرتلرندن تشکل ایتمشلردر ·

اوروپا داخلنده غال نامیله برطاقم سکنهٔ قدیمه دها وار ایدیکه اندن فروع عدیده ظهور ایتمشدر · ازجمله بلژ وسلت فامیلیالری غال طائفه‌سندن حصوله کلوب بلچیقا اراضیسنك ایکنجی یریته طاغلرینك انکاربنی اعمار ایتمشلردر · وندیك اهالیٔ قدیمه‌سی دخی سلت فامیلیاسی شعبه‌سندندر ·

اسپانیانك سکنهٔ قدیمه سی دخی فنسیان و قارطاژوروم فامیلیالرینك شعبه‌لرندن اسپاتی نامنده ظهور ایدن برقبیله‌دن حاصل اولوب صکره‌لری (غوت) و (ویزیغوت) و (واندال) طائفه‌لرینك هجوملریله منقرض اولمشلردر ·

(واندالبس) و (وتوریق) فامیلیالری دخی (ورتمبرغ) و (باویرا) و (اوستریا) و (ایلریا) و (ستریا) اراضیسنك اهالیٔ قدیمه‌سیدر · (ساقسون) و (لومبارد) و (دانوا) و (انکل) طائفه‌لری دخی اوروپانك جهت غربیه‌سنه یایلمشدر ·

(لومباردیا) و (اوستورغوط) و (هرول) فامیلیالری دخی اسلاوون

شعبه سندن اولان خروات طائفه سندن حصوله کلدرک اینا تیایه منتشر اولمشلردر . بلغارلر دخی تاتارستانده واقع (وولغا) نهری کنارندن ظهور ایلیه‌رک طونه نهرینک تراسیا وبالقان طرفلرنده توطن ایتمشلردر .

عبرانیلرک متوطن اولدقلری اراضی برالشامک فرات نهرینه طوغرو ممدود اولان محللری اولوب صکره‌لری بنی اسرائیلک سطوت قاهره‌سیله منقرض اولمشلردر . کلدانیلر دخی نهر مذکورک جهت شرقیه سنده واقع اراضی سکنه‌سیدر . حضرت ابراهیم علیه السلام دخی اوراده دنیایه کلمشدر . حوالئ مذکوره‌یه الیوم کردستان ویاخود مزوپوتامی دینور .

لبنان اهالیسی اراضئ مذکوره‌نک دکز طرفنده واقع جبال متسلسله‌نک اهالئ اصلیه‌سندندر . بدویلر دخی عبرانی وکلدانی الکاسنه تجاوز ایتمیوب یعنی نهر طرفنی کچمیه‌رک یالکز صحرای حجازده منتشر برطاقم قبائل قدیمه‌درکه جنس ونوعلرینک برجهتی عرب وبرطرفی ارام قبائلنه منسوبدر . عربلرک شمدی‌یه قدر عادات واخلاقلری بوزلمامش وسلاله‌لرینه دخی اجانب قارشمامشدر .

ایمدی نوع انسانک سطح ارضده نصل منتشر اولوب نره‌لرده توطن ایلدکلری هرنقدر جغرافیا فنی دلالتیله تعیین اولنه بیلور ایسه‌ده یعنی افریقانک نهایت شمالیه‌سنده واقع سبته بوغازندن مصره قدر ممدود اولان سواحلک سکنه‌سی کذلک مصردن بحر احمره کچوب باب المندبدن بدأ ایله اراضئ حجازیه وتهامه‌دن بصره کورفزینه واورادن دخی بلوجستان وکابل وقندهار وهندستانک مالابار وبنکال کورفزی ایله هندستانک وسطنه

واروب افغان وتركستان واوزبك الكاسندن وآموية دزه يوليله بحر خزره دونوب داغستان وجبال چراكسه وروس وفنلاند وبخاروله وجرمانيا واسلاو وغال وغوت ووزيغوت وفرانس واسپانيا وساقسونيا ممالكنده وايرلانده واسقوچيا اطه لرنده بولنان اهالى بياضلردن تشعب ايلديكى بيلنورايسه ده بونلرك يكديكر ايله ازدواجلرندن وديكر جنسلر ايله اختلاطلرندن ناشى نوع بشر بيننده حصوله كلان اختلاف اشكال والوانك صره سيله تعريف وتعيينى قابل اوله مز . فقط بو بحثى برازدها ايضاح ايچون شوقدر ديلهبيلوركه مبدأ انسانى عد اولنان محلدن بعد الطوفان حضرت نوحك سام وحام ويافث نام اوچ نفر اولادندن اوچ قول اولهرق اون آلتى فرع چيقوب اولكى قولك برنجى فرعى الاميان فرعيدركه آسيا قطعه سنك الك قديم سكنهسى اولوب عراق عجمه مستولى اولان مادلر بونلردن ظهور ايتشدر . كذلك لورستان وقهستان الكاريلك سكنهٔ قديمهسى اولان ديلم طائفه سى دخى مادلرك برشعبه سيدر . اولكى قولك ايكنجى فرعى (آسور) قامليا سيدر جزره ايله آسورستان ديدكلرى محللرى شامل اولوب فرات ودجله نهرلرينك اراسنده بولنان الكلداك اهالىٔ قديمه سيدر . اولكى قولك اوچنجى فرعى ارپاقساددركه بوكا ارفخساد دخى دينور ارمنستان طرفنده اولان قبائل قديمه نك اصليدر . اولكى قولك دردنجى فرعى فالژ دركه عبرانيلرك اصليدر . بشنجى فرعى دخى ياقطان طاقيدر اسيانك قطعهٔ غربيه سنه يايلان سيريا وكنان قبيله لرينك اصليدر . كذلك ارام ليدى وسيرى طائفه لريدخى بشنجى قسمندر .

سام	الام	قهستان لورستان وعراق عجم الكالرينك سكنهٔ قديمه سى
	اسور	كلدانيلرك وكردلرك اصلى
	ارفخشاد	جبل جودى سكنه سنك وارمنيلرك اصلى
	فالژ	ارام وليد وسيريا طائفه لرينك اصلى
	ياقطان	تركمان طاقمنك اصلى

كذلك نبطا وكنعان وثمود وعاد قبيله لرى دخى ارام ايله ديلدن ظهور ايتمشلردر.

ايكنجى قولك برنجى فرعى نمرود دركه كوشك اوغلى وكوش دخى حامك اوغليدر عراق عرب دينلان اراضيده بولنان اكراد وحبش طائفه لرى بونك نسلندندر. ايكنجى قولك ايكنجى فرعى دخى مصرايمدركه نوبه يه قدر اقليم مصرك سكنهٔ قديمه سنك اصليدر. (بربر) فاميلياسى دخى بونلردن تفرع ايتمشدر. اوچنجى قولك اوچنجى فرعى كنعان فاميلياسيدركه بحر لوط كنارنده واقع مؤاب امون سدوم اورم اسايى فاميليالرينك اصللريدر. ايكنجى قولك دردنجى فرعى قوط فاميلياسيدركه مغاربه ونوميديا فاميليالرينك اساسى اولوب فاس الكاسندن طرابلسه قدر ممتد اولان جبال اطلاسك كنارينه يايلان اهالينك اصليدر.

حام	كوش	نمرود واكراد وحبش فاميليالريني تشكيل ايتمشدر.
	مصرايم	نوبه و بربر وقبط فاميليالرينك اساسيدر.
	كنعان	مؤاب امون سدوم آمور فاميليالرينك اصليدر.
	قوط	مغاربه ونوميديا اهاليسنك اصللريدر.

اوچنجی قولك برنجی فرعی كومر فاملیاسیدر . اناطولی واوروپانك سمت غربیسنده یایلان غال و پورتغال وطوتون فاملیاسنك اساسیدر . اوچنجی قولك ایكنجی نوعی ماغوغ فاملیاسیدركه تاتارلك وسند و چین وخطا وجاپون فاملیالرینك اصلیدر . اوچنجی قولك اوچنجی نوعی مادی فاملیاسیدركه خراسان الكاسنه یایلش اولان دیلم وامثالی اهالئ قدیمه نك اصلیدر اوچنجی قولك دردنجی فرعی زاوان یاخود یاوان فاملیاسیدركه روم وجرمانیق فاملیالرینك اصلیدر . اوچنجی قولك بشنجی فرعی توپال فاملیاسیدركه طاق وارامنه فاملیالرینك اساسیدر . اوچنجی قولك التنجی فرعی تیراس فاملیاسیدركه تراجیا دینلان روم ایلی قطعه سنك سكنهٔ قدیمه سیدر اوچنجی قولك یدنجی فرعی ماشیح فاملیاسیدركه بحر خزر حوالیسندن دشت قپچاغه یایلان تاچیك واوزبك فاملیالرینك اساسیدر .

یافث
- كومر غال وطوتون وسلت فاملیالرینك اصلیدر
- ماغوغ بالجمله تاتارلك اساسیدر
- مادی خروسان و پارتهٔ مستولی اولان مادی ودیلم ونبط امثالی قبائل قدیمه نك اصلیدر
- یاوان اوروپاده یولنان روملرك وایتالیانلرك وجرمانیلرك اصلیدر
- توپال طاق وارامنه وحابعه فاملیالرینك اصلیدر
- تیراس تراسیا ومقدونیالولر اصلیدر
- ماشیح خوزر وتاجك وقالموق وامثالی قبائل قدیمه نك اصلیدر

والحاصل دنیا یوزنده موجود اولان اجناس بنی آدم اشبو اوچ
قوك اون الی فرعك ازدواج واجتماعلرندن باشلیوب مرور سنین
واعصار ایله سطح ارضك اماكن معتدله سندن اطراف واكنافه
عالمه مهاجرتلر وقوعی صاری وسیاه ونحاسی وقرمزی وزیتونی
رنكلرده اقوام وملل مختلفه نك ظهورینه سبب اولمشدر .
بقیه‌سی صکره (خیرالله)

(خلاصهٔ پولتیقیه)

فرانسه

فرانسه مبعوثان ملت مجلسنك بو دفعه مدتی ختام‌پذیر اولمش
ایدوكندن بروجه معتاد مجدداً انتخاب اولنان اعضانك اكثریسی
حكومت حاضره افكاری علیهنده بولنانلردن اولوب بو دخی فرانسه
اهو رمالیه سنك یولنده اولمدیغندن طولایی اهالینك حكومت
حاضره‌دن خوشنود اولمدقلرندن نشأت ایتمشدر بو كیفیت بالطبع
دولتجه موجب اندیشه وتلاش اوله‌رق شو خصوصك او كی كسدیرلمك
اوزره بعض تدابیره تشبث اولنمش واز جمله داخلیه وكیلی طرفندن
اهالی یه اعلان اولنمق اوزره ایالات والی وقائممقاملرینه
خطاباً برقطعه عموم مكتوبی یازیلوب بونك خلاصه‌سی مأ آنده اگرچه
براز وقتدنبرو خزینهٔ دولت بعض مرتبه مصارف زائده‌یه دوچار
اولمش ایسه‌ده بونلر نابجا اولمیوب فرانسه نك اعلای شانی
واهالیسنك استحصال سعادت حالی ضمننده وقوعبولمش

اولدیغندن اهالی بورالرینی مطالعه ایله ایمپراطور حضرتلرینك خلاف مرضیسی حركاتدن اجتناب ایلملری مأمول ومنتظر ایدوكی محرر بولنمشدر .

لهستان

لهستان اختلالی كمال اشتداد اوزره دوام ایتمكده‌در . لوازم حربیه‌نك تداركی ضمننده مقدما لهستانده تشكل ایتمش اولان حكومت ملیه بودفعه حكومت مشروطه اصولنه تطبیقاً تنظیم اولنمش وحكومت مذكوره معرفتیله اصحاب املاكدن تحصیل اولنان ویركو مصارفات حربیه‌یه درجهٔ كفایه‌ده اولمدیغندن خارجدن براستقراض عقدینه دخی تشبث قلنمشدر .

لهستان مسئله‌سی حقنده اوروپا دولتلری طرفندن روسیه دولتنه وقوعبولان تبلیغاته ویریلان جواب صدره شفا ویرر قبیلدن اولمدیغنه واوروپاده اهالینك لهلولر حقنده میل ومحبتلری كتدكجه تزاید ایتمكده ایدوكنه بنأ انكلتره دولتی اولا برسنه مدتله برمتاركه عقد اولنمسی ثانیا لهستانده بولنان قلاع واستحكاماتك روسیه عساكری یدنده قالمسی . ثالثا درعقب لهلولره مخصوص برحكومت ملیه تشكیل قلنمسی رابعا داخل اختلال بولنان اشخاصدن هیچ برینك توقیف ومحاكمه اولنماسی خصوصنك بالاتفاق روسیه دولتنه تبلیغنی تصور ایدوب فرانسه واوستریا دولتلرینه بیان كیفیت ایلمش واوستریا دولتی مع زیاده بوكا موافقت ایدوب فرانسه‌نك دخی بواتفاقه داخل اوله‌جغی ملحوظ ایسه‌ده هنوز رأیی نه مركزده اولدیغی معلوم اوله‌مامشدر .

(یونانستان)

یونان قرالی انتخاب اولنان دانیمارقه پرنسی کلیوم یورکینك مسند مذکورك قبولنی تعلیق ایلدیکی بعض شرائطدن طولایی ظهور ایدن مشکلات دول ثلثهٔ حامیه‌نك حسن همتلریله بوکره برطرف اولمش اولغله مشار الیهك اغستوس اواخرینه طوغری یونانستانه ورودی مأمولدر . قرال مشار الیهه معاش سنوی اوله‌رق یونانستان وارداتندن ۱،۲۰۰،۰۰۰ برملیون ایکیوز بیك فرانق ایله جزایر سبعه‌دن دخی سنوی یوز اللی بیك فرانق کتورر بعض املاك ترك و تخصیص اولنوب بوندن بشقه روچیلد استقراضندن طولایی یونان دولتنك دول حامیه‌یه سنوی اعطا ایتدیکی اون ایکیبشر بیك لیرادن قید حیات شرطیله قرال مشار الیهه دردربیك لیرا تخصیص اولنمسنه دول مشار الیهم طرفندن موافقت کوسترلمشدر . الیوم یونانستانك هرطرفنده کماکان امنیتسزلك باقی اولوب قرالك ورودندن صکره امن و اسایش حصولی ملحوظدر .

(ممالك مجتمعهٔ امریقا)

یکرمی بش افرنجینك اون التیسنده شمال اردوسی جنراللرندن غرانت ایله جنوب بلولر بیننده پامبرتون نام محلده برمحاربه وقوعبوله‌رق جنوبلولردن بیك ادم ایله یکرمی طقوز طوپ غایب ایتمشلردر . جنرال مومی الیه مؤخراً ویقسبورغ شهری اوزرینه هجوم ایتمش وجنوبلولر کمال شدتله مدافعه‌یه قیام ایلدکلری جهتله بش بیك قدرتلفاتی اولدیغی حالده کیرو چکلمکه مجبور اولمشدر .

جنوبلولرك مركز حكومت اتخاذ ايتمش اولدقلری ريشموند شهری اوزرينه سوق اولنمش اولان جسيم شماللو اردوسی جنوبلولره متعلق يول اوزرنده مصادف اولديغی برچوق كوپری وتيمور يول خطلرينی هدم وتخريب ايتمش اولديغی مثللو شماللولر غلسون كورفزی ليمانينی دخی ضبط ايلمشلردر . جمهور شمالی رئيسی مسيولينقولن يقينده اهاليدن مجدداً عسكر تحرير اولنه جغنه دائر براعلاننامه نشر وجمله سی رنجبر اولمق اوزره بودفعه اون الای عسكر ترتيب ايلمشدر . ممالك شماليه اهاليسی حربك منتج اولديغی مصائب واكداردن وحكومتك بو بابده اتخاذ ايتديكی بعض تدابير شديده دن ناشی زياده مضطرب ودلگير اولمشلردر . مقدما وقوعبولان (شانسلور ويل) شهری محاصره سنده شماللولردن اون اوچبيك بشيوز آدم مقتول ومجروح اولوب دربيك بشيوزی دخی اسير دوشديكی بودفعه رسماً تحقيق قلنمشدر . جنوب اردوسی باش قوماندانی هوفر الافرانقه مايسك بشنده فالموت شهرينی كاملاً ضبط ايتمش ومجروحلرينی ميدان محاربه ده براغه رق موجود معيتی اولان عسكرله درون شهره دخول ايلمشدر .

(مكسيقا)

مكسيقاده بولنان فرانسه اردوسی پوآبله شهری اوزرينه هجوم ايله بعض محللرينی دخی ضبط ايتمشلر ايسه ده هنوز كاملاً اخذ اولنه مامش اولمغله شهر مذكورك كمال شدتله حصر وتضييقنه دوام اولنمقده در . محصور بولنانلر ذخائر ومهمات وبالخصوص صويك فقدانندن ناشی زياده حال مضايقه ده اولوب برطرفدن دخی فرانسه اردوسنه التجا ايتمكده اولدقلريله ارتق چوق وقت مقاومت ايده ميه رك تسليم اولملری مأمولاً بولنمشدر .

(مواد مندرجه)

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته نظریله باقیله‌رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله‌جقدر

(فهرست)

(مجموعهٔ فنونك برنجی سنه‌لكی خطا وصواب جدولیدر)

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٤	١٤	موریت	مأموریت
١٨	٦	مكار	مكارمعاده
٢٧	١٤	دیوانه‌لكی	دیوانه‌لكمی
٣٥	١٦	یقلشدیغی	یقلشلدیغی
٦٥	٨	بولندیغی	بولدیغی
٨١	١	شفاق	شفاف
٨١	٦	متقل	منتقل
٨١	٢١	قابل	غیرقابل
٨٥	٧	سنه‌رك	سسانه‌رك
٩٤	١٥	افضل	افضال
١٠٠	١٤	اولمدیغی	اولدیغی
١٠١	١٣	حاكملر	حاكملره
١٠٨	٩	نشروضا	نشرضیا
١١٥	٢٠	جسمیه	جسمیه
١٣٤	٥	اولدیغمزی	اولمدیغمزی
٢٢٤	١٦	تزییل	تزیید
٢٢٥	٢٠	دوكرلرو	دكوب
٢٣٠	٤	ایسه	ایسه‌ده
٢٣٠	١٨	وامثالی	كبی

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٢٣١	١٥	نصنه	نصفنه
٢٣٢	٧	حس	حسن
٢٣٦	٢٠	فوائده	فوائددن
٢٤٠	٢٣	اولمغه	اولمغله
٢٥١	١٧	نسم	نسیم
٢٥٥	٢٣	ایسه کمال	ایسه هوانك کمال
٢٦٣	١١	اداره سنده روما	اداره سنده یونان روما
٢٦٤	٢٣	غاریبالدینك	غاریبالدی
٢٦٥	٨	ایچون	ایچون اولدیغنده دائر
٢٦٧	٦	قطعیه	قطعیه ده
٢٦٨	٩	لهلولر	لهلولرك
٢٨٤	٦	مقتضاتنك	مقتضیاتنك
٢٩٠	٨	اولوزن	الوزن
٣١٨	١	نفسیه	نفیسه
٣١٩	١٣	ادات	اداب
٣٢٤	١	اولمدقجه	کورلمدکجه
٣٣٠	٤	ترتبه سنی	مترتبه سنی
٣٣٧	١٥	برقومپانیا	برقومپانیه طرفندن
٣٣٩	٦	اوچ	درت

صحيفه	سطر	خطا	صواب
٣٤٤	٦	همجنسلری	همجنسلری
٣٤٤	٢٣	ايلمسه	ايلمسيه
٣٤٦	١٢	استثنايه	استثنائيه
٣٤٨	١٤	صرف	حرف
٣٦٣	٢١	مادارا	مادار
٣٧٩	٩	مضاعه	مضاعفه
٣٨٠	٦	نسيمك	بسيمينك
٣٨٠	٧	اولدبغی	اولنديغی
٣٨١	١٤	الذبان	الذوبان
٣٨٥	٦	اولديغنه	اولنديغنه
٣٩٠	٢٣	بالدفعت	بالدفعات
٤١٠	٤	خفی اولديغی	خفی اولمديغی
٤١٠	٨	ثقايه	ثقيله
٤١٩	٢٢	برودت	برودت ايله تجمد
٤٢٩	٢١	وكدولرينه	وكندولرينه
٤٥٧	٦	ايشلديكی	ايشيدلديكی
٤٥٧	٨	محل	محال
٤٧٤	١١	صوبه	صو
٤٧٢	٥	دول اليهمك	دول مشاراليهمك

برنجی نومرودن بشنجی یه قدر اولان نسخه لرك طبع اولنی خطا وصواب جدولیدر

صحیفه	سطر	خطا	صواب
۲۰	۱۶	هرمند	هنرمند
۲۷	٥	دیوانه لکی	دیوانه لکی
۳۰	٥	وبازو	وبارد
۳۷	۷	هودن	هوادن
٤۲	۱	اولدیعیدر	اولدیغندندر
٦۰	٤	کوپریلی محمد پاسا	کوپریلی نعمان پاشا
٦۲	۱۱	اخاص	اخص
۷۱	٥	وسطوقلرینه	وسقوطلرینه
۷۸	۱۰	ذتوم	قیوم
۸۲	۳	قابل	غیرقابل
۹٥	۸	تذعیب	تهذیب
۱۰۳	۲۱	مقاوته	مقاومته
۱۱۸	۱۰	وشهور	ومشهور
۱۷۹	۲۱	ذاهب	ذهاب
۱۸۷	۲۰	شرقی شمالی	غربی شمالی
۲۰۷	۲۲	دجنوی	دجنوی
۲۱۲	٤	سیروسفائن	سیر سفائن

مجموعهٔ فنون هر ماه عربی نهایتنده چیقار یلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش
٦٥ برسنه‌لك
٣٥ التی ایلق
٠٦ برنسخه

برسنه‌لکنه ویا خود التی ایلغنه مشتری اولمق استنلدکده یکی جامع جوارنده چیچك پازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مرکزینه مراجعت اولنه . ایالاتده مشتری اولق استیانلر فیئات مذکوره اوزرینه مسافه‌نك قربیت وبعدینه باقلیوب بر ییللق ایچون الی والتی ایلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اقچه‌سنی پوسته‌یه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه کوندردکلری حالده اوقات معینه‌سنده محلنه ایصال اولنور

ممالك اجنبیه ایچون مسافه‌سنه کوره لازم کلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مرکزی
صحافلر کتخداسی حلبلی حاجی حسین افندی
سلطان بایزیدده کاغدجی حافظ اسماعیل افندی
بك اوغلی جاده‌سنده صحاف کولر . نومرو ٣٢٣
اسکدارده یازیجی عثمان افندی
بشکطاشده اجزاجی ویچین

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان مواد مناسبه جمعیت مرکزینه ارسال بیوریله